

رۆمان

ئەلەپشە

ئىبراھىم مەيكە عەلى

ئەژناسى ئى كىتپىيە

- كە نامى كىتپىيە ئەلەپەشە.
كە نويسا ئىبراھىم مەيكە عەلى.
كە بابەت رۇمان
كە ئەندازە A5 - ۱۴/۸ سىم X ۲۱ سىم.
كە سايزوخەتى ۱۴
كە جۇروخەتى Calibri Light
كە ژ. واتا ۷۹۸۸۱ ۆرد.
كە ژ. لاپەرا ۳۹۷
كە تاپ نويسا.
كە دىزاینو دلئ نويسا.
كە بەرگ ئومىد ئىبراھىم
كە سألەو چاپى ۲۰۲۵ عىسايى.
كە ئەژمار ۵۰۰ دندئى.
كە نۆبەو چاپى يۈمە
كە چاپخانه نەجات

ژ. ئەسپاراي جە (بەرپۆبەرايەتتى گىشتىي كىتپىخانه
گىشتىيە كان) ژمارەو (۱۸۵۲) و سألەو ۲۰۲۴ ش دريان پەنە.

ئېزانە و دەسۋەشى گەرم و قەدرى تايبەت پەي گەردو ئا
وەشەسىيايا كە هامكارىشا كەردا جە ھەلە چىننە و زانشتى
پەنەوازشا دانى پەنە بارەو برى جە كەسايەتتە كا دلئ
رۆمانە كەي و قۆمىيايە كا ويەردەي و نامى ياگە كاوہ.

سۆفی ئازیز و ھەریەرە کورە کەش سەپە و ھەرزە لە کێنە و سەرو سانالە سافە کێوہ نیشتی بێنێرە، زەریفی کناچیش کە ھامپە شتە و ئەلی کوریش بی یاوێی پەنە و سۆفی ئازیز ئادێچەش چریە و واتش: رۆلە دمای ھەرمانە کات بۆ چەنیمە بنیشەرە.

پەسەندە ی کە یوانوہ یچش ژەنیوہ فامیدی و قابیلیە تدارە و ژیرە و نەرم و نیانە بی و کلاو زەرئوہش سەرۆ بی بە زەری چەرمە پۆژی بێرە و چیر چەناگیوہ یچ کە بە زەنگیالی پیرۆزە بی پۆژیابیرە چیرۆ چەناگە یشەنە بی و زلفیش پیلا و پەولاو کولماشەرە شۆری بێبێنیوہ و ھەمیشە کۆلە وانئوہ تەنک کۆلئیشەنە بی.

سۆفی ئازیزو لالۆ ئەحە ی پایوہ ھیمن و سەرو وی و کامل و بالابەرز و خەلکو دەگو ھانە گەرملە ی بی و سنەش لاوسەری شەس سالیۆ بی، زم و ھامن کیشیوہ سیاوہ بینی سەرەشۆ و ریشیوہ ماش و برنجیش بی، جگەرە کیشی و دارجگەرئوہ درئیش بی و سیغاری پێچئوہ و نییشا

دارجگەرە كەيشۆ، دارجگەرە كە ھەميشە يام دەمشۆ بى يام كەريش وەرۆ
بىبينە كەيشەرە.

ھانە گەرملەيچ دەگاڭو ھەرزىيە بى و نزيكە و يەرەسەد يانپوھ دلپشەنە
ئەرەنپشتى بىنى و گنى وەر خيزو ھەورامانى و دامنەو كەشو نوھيجەرى
و پايىنو دەگا و كەيمنەي و سەراوندو دەگا و بيارى، خەلكو دەگا و
ھانە گەرملەي و دەگا ھامسا يە كايچشا بە ملكدارى و ئازەلداریۆ
سەرقالى بىنى، سەمەرۆ ملكە كا دەگا و ھانە گەرملەيچ وەزى و ھەنارى و
تفى و ھەلۆچە و شىلانە و ھەنگوور و ھەنجير بى، برى مپوھ دەيمىچشا
بىنى و ھەنگوورەو مپوھ دەيمە كاشا نامى بى و فرە عەنتىكى بى.

سۆفى ئازيز گرد سالىپوھ دلپراسەو و ھەريۆ تەپەتايلا گۆشپوھ
ملكە كەيشۆ و نزيكو ئاوەو دەرەو ھانە گەرملەيۆ بە ھەژگە نەرى
ھەرزليپوھ زلەي و ھەرفراوانە بىنى و چواردەورپچش پەرچين كەرى،
كورە كى گرد سالى بە تۆمەبەرى و بە بارو ھەسەرى كەشەكەو
و ھەرانوھريۆ خولەي چەرمى ئارىنى و مەتى پەسەندە و كەيوانوھو سۆفى
ئازيزى و زەريفى كىناچيش و ژەنى ھامسىچشا بە دەسەوام ئىنى ياردەيشا
و بنەو ھەرزەلە كى زەريف ناوينى، سۆفى ئازيز چەنيو كلفەتە كەيش گرد
سالى دلپراسەو و ھەرزو و ھەريۆ ھەتا دلپراسەو و ھەرزو پايىزى دلى دەگا و
ھانە گەرملەي جيا ئازىنى و لوئىنپەرە دەرە پەي دلى ملكە كەيشا.

و ھەرز پاش نيابى دلى دووھ مانگو ھامنى و ھەنجيرى ماتەشا
كەوتە بى، رۆيچ وەلى نيمەرۆى بى، ئەلى كورە گەرەو سۆفى ئازيزى
چەنيو (بارام) ي و (يارە) ي برايش ھەريەرى ئا رپوھ ھەرمانەشا دەس
ئاستىي و سەرۆ داواو سۆفى ئازيزى تاتەيشا كۆگانە مەنيبىنپوھ.

سروشٲو ژبوای بڼه يانه که يشا پاسه بڼ، ٲه لی کوره گه وروه يانه ی بڼ و چهنیو ٲاته يش سه روکاری براه وٲه که يش که ری و وه خٲو ٲاوداری و رڼیه ی و چنیه یو سه مه ر و به ر و بوومینه، شانہ دی چٲرو فره و ٲه رکه قورسه کا و ٲسه و وه ز ته کنای و هه نار رڼیه ی و دماٲه ریچ چهنیو ٲاته يش به ر و بووم و حاسٲاٲو سائيشا به رٲنځ ٲیلا و په ولاره په ی مایه ده شٲی و شاره زووری و سنه ی و خانه قینی و ره شٲنځ و ٲفاقو زمسانی و په نه وازو يانه يش په نه دابین که رٲنځ، هه رپاسه ٲه لی یو بڼ جه ٲفه نگچیا به گزاده کا له وونی و وه خٲ و ناوه خٲه نه چهنیو **حه مه لاه** به گی لوی ٲیلا و په ولاره و ٲا وه ساسه ٲو کوچی فیرو زوانی فارسیچ بیه بڼ، وهر و گورج و گوئی و فامیده يش حه مه لاه به گ دلش په نه ش وه شځ، حه مه لاه به گ، به گو ده گایه کاو هانه گه رمله ی و که یمنه ی و بٲرواسی بڼ و ٲیایوه وردیله ی گورج و گوٲ و سه ره ٲه شناس بڼ، فره و وه خٲینه فره نه چيوه چه رمه که رٲنه و هه رگیز ٲفه نگ نه که ری شانہ ش.

بارامیچ ٲازه ٲداری يانه که يش گٲرٲه بڼ گه رده ن و چیش گاو و گوٲال و ٲازه لی ورده شا بڼ ٲاډ ٲاقه ٲشا که ری و له وه رڼيشا، په سه نده ی ٲه ډاشا و زهریفی وٲیچشا هه رمانه و دوشٲه ی ٲازه له کا و خٲ و ٲشو يانه ی ٲوړنځنځ.

یاره یچ هه رمانه و ده خٲ و دانی و که ما و لو که نده ی و ٲارده یو کو ٲالفه که يش گٲرٲنځ وځ.

سو فی ٲازیز هه رچنډ لوا بڼ سٲو وه لٲم هه لای ٲاقه ٲو ٲاموشو ده گاو بیاری و سه ردای خانه قای و سه روکاری يانه ی و کوره کاش مه نه بڼش.

ئا رووھ پەوچى زارۋۆلە كېش و كلفەتە كەش گىرئىش كەردىيىنئىوھ تا يەرى
 باسئىشا چەنيو كەرۋوھ

يۆ: ئاگادارئىشا كەرۋ كە داواكارو زەرىفى كىناچئىش ئامان.

دوى: شئىخ ئۆمەرۋو بىارىئ رووھ نىايى وەنە ئا پايزە كىانئوش چەنيو زارا
 خاتوونى حەرەمئىش پەى حەجى و چا سەفەرە تولانىھو حەجىنە يۆ بە
 سەرقافلەو كاروانى و لەلەو شئىخژەنى و ويچش حەج كەرۋ.

سۆفى ئازىز ھەم قسى شئىخىنە بەرنەشى و ھەم جە خودايچ وازى
 فرسەتو حەجىش پەى سازىو، ئىسە كە بە ئاسانى پەيش ئامايى وەرۋ
 گەرەكش نەبى كىسش بشۆ.

پەوچى كلفەتە كەش گىرئىش كەردىيىنئىوھ تا حالئىشا كەرۋ ئاگادارى
 ھەرمان و كار و كەسابەتئىشا با و تا خەيرەت ئاد ملۆ و مئوھ، نەبىئەش
 يۆ ھەرمانە كاشاۋە و يانە كەيۆ بەرنە گنۆ.

يەرى: لوای پەى سەفەرئىوھ دوور و درئىزى چامنەى ئانەيە وازى پيا
 ۋەسىتە و نەسىتئىوھ كەرۋ پەى ژەن و يانەيش و ئەگەرۋ ئانەى بنىۋرە
 كە پەيش ھەن ئا خاكە بۆبە نىسبىش و نە گىلۆۋە.

شەۋەى و يەردى ئا باسئىشە چەنيو پەسەندى كەيوانئىش كەردىيىنئىوھ،
 پەوچى ئادەش نەچرىە و روھش كەردە زەرىفى كىناچئىش و واتش: رولە
 دەورى چايىما پەى بارە و ويچت يۆ چەنيو برالە كات بنىشەرە با دوى
 قسىتا پەى كەرۋو.

زەرىفى لاو ئارگا كىنە خجلەو چايى دەمكەردەى بى، پىائىوھ چايش نيا
 ۋەرۋ دەموو پەسەندى ئەدائىش و قاۋەسىنىئىوھ چايش ئارد و ئاما

نىشتەرە، يارەى برايش قاوھسېنىيە چاييەكەش دەسوگىرتە و واتش:
دېدى تۆ بنىشەرە من پەيشا گىلنوو.

دەموو چايى واردەيۇ سوڧى ئازيز باسش مەرزنا رە و واتش: رۆلەكام
شمە يەرى كورپىندى و ئا وائىتا ھەنە، من و ئەدايچتا پىسە ويندىما
خجلا پىرى بىنمى و خودا وئىش مزانو چىندىتەر چەنىتا مەنمى، ھەزىم
كەرد ئارو دەس جە ھەرمانىتا ھورگىردى و جياواز چەنىو رووا تەرى
كوچى باسو ژىواى وئىمتا پەى بىكەرونە و يو دووھ باسپوھىچ ھەنى
چەنىتا كەرووھ و پەيلواى شمەيچ بژنەوو.

ھەريەرە كورەكەش و تاقە كىناچە كىش ورى بىيىنى دەمو تاتەيشارە و
يووھم جارې پا جوړە قسىشا چەنى كەرؤ، سامپوھ نىشتەبى سەر و
دلىشا و ماتشا كەردەبى و نەزانىنى چىش و اچا.

ئەلى كورە گەورەش كورپوھ گەردەى رووھش و گورج و گوڭ و
وھشپەنە كەوتە بى، چەم و ئەبروى سىاوى و زلى و رىشىپوھ سىاوى
تەنكش بى و كىشىپوھ سەوزەى ئەلۈھندىبەش سەرۋى و قۇلئىش
ھوركەردىبىنى و مەچەك و بازۇلى خەپ و خرى و پەر تووكى لاو دەسو
تاتەيشەنە نىشتەبىرە، دەسى راسش گىرتەبىش مەچەكى چەپىشۇ و
بىدەنگىەكەش مارا و واتش: خەيربۇ تاتە گيان، ھىچ قۇمىان؟ فەرماوھ
بزانمى ئەمرەت بە چىشىنە.

سوڧى ئازيز عادەتەكە وئىش پرمپوھ وھشش كەرد و واتش: چى رۆلە
مشۇم چىوى قۇمىو ئىجا بنىشمىرە و پىوھ قسى كەرمى؟!

بارام ئاماوھ جوابو واتش: نا تاتە گيان، ئارو قسەكى تۆ جياوازىنى و
گردما گىرتىت كەردىنمىپوھ و ئەدايچم ماته ديارەنە، روانى تەر ھەرچىت

بىهۆ يام سەرو رېوھ و دەمو ھەرماناۋە پەنەت و اتىنمى يام پىخامت
كىاستەن سەرما و ئىمەيچ بى قېرە و مشە ملما ھەنداو فەرمايشتە كاتەنە
جە مووى بارىكتەر بىەن.

سۆفى ئازىز كلوئو قەنش نيا دەمش و قومو ئەخىرو چايپە كەيش كەرد
دەمش و پيالە كەش نياراۋە دلئى چىر پيالە كەى و وستىشۆ دلئى
قاۋەسەنپە كەى، بە دەسى چەپش كوچئى كىشە سیاۋە كئى سەرەيش
بەرزەش كەردۆ و بە دەسى راسيش برئى سەرەش كلاشتش و كىشە كىش
ۋەزناراۋە، ھەناسپۆھش ھوركىشت و واتش: رۆلە كام شمە چوار و
ئەدايچتا ئىنە پەنج، چنڈئى سالىن ئىمە رەنج مڈەيمى و خوداى زىاد بۆ
مەحتاجئى نامەردى نەبىنمى، ھەم ملك و باخما و ھەم ئازەلدارىچما
شمە ۋەشى بىدى و ساين كەرەمو خوداىۆ، پەر سەمەرى بىينى و بە
ۋەشى رېوئىنمى.

ئىسەيچ ھەمد و سەنا پەى خوداى كە شمە گردتا ياۋئىدى پەنە، ئىتر
ۋەختشا گنمى وىرو ئانەى ھەرۋەرەنە شمە بلدى يانە و مەنزئو وئتا و
منىچ خەمى وئم و قىامەتيم بوەرۋونە و خيالپۆھ كەۋتەن سەرەم و
سەبەبىچش پەى رەخسىان.

چا ۋەختەنە مەتى پەسەندەو كەيوانوھو سۆفى ئازىزى چەۋلاشاۋە
نىشتىبىرە و خجلەو ساۋەر چنپەى بى، كە گۆشش قسە كا سۆفى ئازىزى
مىردىشۆ بى، دلش تەنگ بى و پرمەو گرەۋەيش بەرز بىۆ، چوون
شەۋەى وىەردئى سەرو ھەرزەلە كىشاۋە ۋەلئى ئانەى بووسا، سۆفى
ئازىزى پەى باس كەردىئى، كە ھەم زەرىفى كىناچىشا داۋاكارش دوورۆ
ئامان و ھەم وئچش نيازو سەفەرۋ ھەجىش ھەن.

كە ئەڭاشا گرهوا ھەريەرە كورە كە و والە كۆچشا تە كانيشادا بلا لاشۆ، سوڧى ئازيز دەسئيش بەرز كەردۆ و واتش: نيشديرە رۆلە، ویتا مەزاندی ئەڭاتا چنڊە رەحمينە و دل ناسكەنە؟!

سوڧى ئازيز دەسش كەردۆ قسە كەردەى و لوا سەرو باسو قسە كاش و واتش: رۆلە گيان دەگاو دزليئوھ داواكارو زەريفى واليتا ئامان پەى كەسئوھ كە ئاشناو ئەلى گيانين و نامئيش زۆرابو ھەمەوھەيسين، تاتەش دلى دزليەيانە بە وھيسە قەشە شۆرەتش بەركەردەن، چەنيو ئەلى گيانى پئوھ تەفەنگچى بە گزادە كانى، زۆراب تەفەنگچى ئازيز خانو دزليئن و ئەليچ تەفەنگچى ھەمەلاو بە گولاو وئما.

چا وھختەنە زەريفى سەرەش و سەتەبېرە، كە تاتەش ئانەشە وات، واليارە و بە دليئوى پەرۆ واتش: داواكارو من دەگاو دزليئوھ ئامان؟! پئسە وھئەتەريچ بە ئەڭايم واتەنم چى تاتە گيان بيئنا ملتا پاسە چەنيو كاكە ئەليم گەرەكتانە دەيديم بە غەريبەى و دوورەم وزديئوھ؟! ... روهش كەردە پەولارە و دەسش كەرد گرهواى.

سوڧى ئازيز ھەناسئوھش ھوركيشت و روهش كەردە ئەلى كورە گەورەيش و واتش: ئەھا رۆلە... نەواتم ئى ھەرمانى ھەرمانئوھ ئاسانە نيەنە.

ئەلى بە نەزاكەتئوھ ئاماوھ جواب و واتش: تاتە گيان دەى تۆ جارى باسەكەى كەرۆ با برا و والەكەم ياوانە ئا يانە كە راو منۆ دلشا شينە والەكئيم چ يانئوھنى و چى من و والەكئيم لاشاوھ وھشەويسى بيئنى؟

تاتە گيان ئا يانە ئئندە يانئوھ خانەدانئىنى من چنڭ جارى وھختو سەرداى ھەمەلاو بەگى و بەگزادەكانە لواناشا چەنى پەى دەگاو دزليئن،

شەۋىنە يانە و ئا لالۆ ھەمە ۋە ھەسە مەنە ناۋە، يانپو ھە فرە نە جىيى و خانە دانىتى، كورە كە يچشا كە نامىش زۇرابا چىند جارى ۋە ختى چە نيو بە گزادە كا دە گاو دزلى ئامبو پى ناۋچە ۋ ئىمەرە، من ئاردەنۇ يانە و شە ۋ دوۋە شە ۋ چە نيو من و يانە مانە مەنەنۇ، كامىتا دىەن پاپو ھە لار بنپورە؟ يام قسىپو ھە ئەتە تا دەمۇ ئەژنەن؟

ئىسە يچ كە راي راسە ۋ شە رىو ئامان داۋا ۋ والىم و لالۆش كىاستەنش خزمە تو تۆ، بە يدى با بە وردى سەرنجە دەيمى ئە گەر ھە قلمما برىش و بە خاسما زانا ۋ زەرىفى ۋ الئىما بە دل رازىيە بىە شووش پەنە كەرۆ، ئىنە خاسا ۋ مە بارە كا، ئە گەر ھە بىپو ھە چتا جە كورە كە ھى ئەژنەن ئانە يچ سەرو سەرەيم ۋ جواب كە ردىشا پاو من، پە ھى شۆرە تو بنە يانە يچشا، تاتە گىان من كورى گەرە ۋ تۆ ۋ براگەرە ۋ زەرىفى ۋ الئىچمە نا، قابىلا من خراپە ۋ تاتە ۋ ئىم گەرە كمبۆ ۋ والى ۋ ھە سەسى ۋ ئىم دەو بە كە سىپو يام كىانوش يانپو ھە دلەم نە با؟!

بارام كورى دوۋە مو سۆفى ئازىزى باسە كەش كەرد شوخى ۋ واتش: دە ھى كاكە ئەلى باسە ديارا ۋ ئىچت كىناچپو ھە ئا يانە غەرىبە پە مارى.

ئەلى مۆرىپو ھە كەرد ئەو بارامى ۋ واتش: خزمە تو تاتە يمەنە نە بىپىنمى چارت كەرتى.

سۆفى ئازىز ۋ ئىش ئاسا نەرمە خويو ھە كەرد ۋ واتش: دە ھى رۆلە باسە كە ھى دە سو منۆ مە ساندى، ئىمە نىشتىنمىرە ۋ قە رارما پاسەن من باسە كا كەرە ۋ ئە گەر پەرسىپو ھە بىە شەمە جوابم دە يدپو ھە، نەك شەمە قسى كەردى ۋ من گوشتا پە ھى دارو، ئى باسە ۋ لى گەردىتانه پە يو ھە سا بە زەرىفى كىناچىم ۋ ئە ذاپتا ۋ ھە، ۋ ئەتەر باسە كەم كە ردىنۇ چە نيو ئە ذاپتا،

ھېچ مەواچۆ و ھەر گرەوای گرەوۆ، ئیسە باگۆش دارمى پەى زەرىفى و بزىنمى وئىش چئىش ماچۆ.

دىسان ئەلى دەسش كەردۆ قسى و واتش: بەخشەم تاتە گيان كە قسە كئىم پرىچنای، پەوچى من قسىم كەردى چوون من ئاگادارنا و وئىچت وەئتەر باسە كەت چەنىو كەردەناوہ و ئەداو كورە كەىچ دزلىە باسە كەش چەنىو كەردەناوہ و من واتەن پيا كياندى خزمەتو تاتەيم بزاندى چئىش واچۆ، ئیسەىچ كە تۆ باسە كەت كەردۆ و داتۆ روہو منەرە و فەرماوات: ئەھا رۆلە... نەواتم ئى ھەرمانى ھەرمانىوہ ئاسانە نىنە.

ئىتر من مەجبوور بئى و ھەر و دلو زەرىفى وائىم و ئەدايم و براىە كام، ھەم دىفاع جە وئىم و ھەم چا يانەىە و كورە كەىچشا كەرۇو، چوون تۆ كرى رووہت كەردە من گئىرە ئىدى بەرەجىوشا من ھەرمانىوہ خراپەم كەردىنە.

سۆفى ئازىز بزىوہش كەرد و واتش: نا رۆلە گيان، عادەتىن و ھەرمانىوہ خراپەت نە كەردە كە ئا وەرچەم رۆشنىەتە دا، وەلىم دەرەفت دەىدى با من قسە كئىم بە تەمامى كەرونە و باسە كەى رووبارو وائە كئىتا كەرۇوہ چوون باسە كە جە گردىما فرەتەر پاڏىوہ پەىوہسا.

سۆفى ئازىز روہش كەردە زەرىفى كئىچئىش و واتش: تۆ چئىش ماچى كئىچە عالە كئىم؟ بە خودا من دلو تۆ مەدەو بە ھەزار دۆس و ئاشناىا وئىچم و ئەلى براىچت، نەرەجىوۆت زۆرت وەنە كەرۇو يام رووگىرە و ناچارەت كەرۇو شوو پا كورىە بكەرى، وەئتەر ئەداىت دۆنىنى و پەنەم وەشا ئیسەىچ قسى وئىت روہو براىە كاتەنە كەرى.

زەرىفنى ھەر ئا قىسىشە ئاۋەخوا كەردىۋە كە وەلتەر كەردىش و واتش: تاتە گيان شەمە گەورى منەندى، گۆشە و ھەوربە كە و سەرەش گىرتش دەمشۆ و سەرەش و ستەر و ھىچى زىادەش نەوات.

مەتى پەسەندە چەولاولە ئاما دلئ باسە كەى و بزىۋەش كەرد و واتش: دەى پىكە يانەت ئاۋەدان بۆ، ئاندە سەرە مەنىە سەرە و ئا كىناچى، ئا باسىە جىا بازە پەى من و لوە سەرە باسە بنەرەتتە كە و وئىت، بزىنمى قىسمەت چەنىنا، بە ئا بۆ يام بە نا، جىاباشا وەنە گىلنمىۋە.

كۆرە كى گەرد قوتەشا كەرد و واتشا: ئەذا گيان باسە بنەرەتتە كە و وئىش چىشا؟

سۆفى ئازىز واتش: ھىچ نىا رۆلە گيان ئىسەتى ئادىچتا پەى باس كەروو، كوچى خوا و روەش كەردە پەسەندى ژەنىش و واتش: ژەنە كى وەلئ ئا باسە بنەرەتتە پەى باسىۋە تەر ھەن با ئادىچى باس كەرمى چوون من مادام پىسە وئىت وات ئا سەفەرە ئىنا وەرەنە، ئى باسا تەمامنى و ياونمىشا نەتىجە جا بلوو خاسا.

كۆر و كىناچە كە و سۆفى ئازىزى گەرد مەنرە و دىنى يۆتتىنرە و پەرسىنى ئە و ھەنترىنى، سەفەرە چىشىش ئىنا وەرەنە؟!

سۆفى ئازىز واتش: مادام پاسەشە سەرئاما، با باسو سەفەرە كەىم وزوو وەلئ و ئە و باسە كەى تەرى دماى نان و نماو نىمەرۆى كەروو پەيتا، پەرى حەزەرەتو شىخ ئۆمەرى كىاستش شۆنىم و وەستارە دەگو بىارى، نىمەرۆ ئاستاشۆ و بەرداشۆ يانە چەنىو وئىش، يانەنە دماى نان و ئىسراھەتى زارا خاتوونەى كە يوانوۋەش كە راو شۆتتۆ والئ مەنەنە، چىرەش و نىشناشەرە و واتش: سۆفى ئازىز زارا خاتوونەى والئت كە

كەيوانوھو منەنە نىيازىش كەردەن خەيرىيەت ئىسال بۆ سەفەر و حەجى كەرۆ، من مەپەردە چىۆم بلووش چەنى، چىند كەسىۋە تەرى ھامسەفەرىش ھەنى و ژەنى تەرە و مەللىۋە چ ملامش چەنى، ۋەلىم خۆ سەفەرىۋە چانەنە پەنەوازا پىايۋە كىردە و دىنا دىدە و مەحرەمىچش چەنى بۆ، ھەم لەلەبى وئىش كەرۆ و ھەم چەمساقو كاروانە كەچ بۆ، جا ئا كەسە جە تۆ نىكتەر و خاستەرم شىكە نەبەردەن، ئارۆ پەى ئانەمە چرىنى و ئاردەنىمۆ پەى يانەى ھەتائى باستە چەنىۋ كەرۋە، ئانە وئىت و ئانە والئىت.

سۆفى ئازىز واتش: كورە كام وئىتا مزاندى شىخ ئۆمەر كورۋ شىخ ئۆسمانو تەوئىلئىن و چىند سالىۋە چىۋو ھەل سەرۋ قسى شىخ ئۆسمان سىراجەدىنى تاتەى رەحمەتىشا دەگو تەوئىلئىشا جىئاستىنە و شىخ محەمد بەھائەدىنىش كىاستەن دەگو گولپى و شىخ ئۆمەر زىئەدىنىچش كىاستەن دەگو بىارى و خانەقاۋ بىارىش درووس كەردەن، شىخ ئۆمەر پىايۋە ورد و چەنەزان و بەھەبەت و دىندار و سالىحا، بە ئامى ئادى دەگو بىارى گەشەى ۋەرچەمش پۆ وئىشۆ دى و خانەقاچ بىبە ياكىۋە زلە پەى وانى زانشتە شەرەبە كا، شىخ ئۆمەر مەللى نامدارى و چەنەئامى و زانىش ئاردى دەگو بىارى و چىلا و چەۋلاۋە فەقىئىشا ۋەنە گلئىرى بىيۋە و دەسشا كەرد وانى زانشتە كا.

سۆفى ئازىز چا ۋەختەنە كە خىلو گىلئىنايۋ سەرئاماكەى بى ھەناسىۋەش ھوركىشت و دىا زارۆلە كاشەرە و بە بزىۋە واتش: ئىجا رۆلە گىان شەمەچ بىدى ياكى منەنە زاتىۋە چانە روۋەتا بىيۋ ۋەنە و داۋاتا ۋەنە كەرۆ پەى ھەر ھەرمانىۋە، بىجگە بەللى قورىانى ھىچى تەر ۋاچدى خىزمەت شەنە؟

كۆرۈپ كەنچە كەسۋى ئازىزى گۈرد واقشا وىر مەنەبى، نەزەننى تاتەشا پەرسىشا پەنە كەرۋ يام ھەوالشا مەدۇ پەنە.

عاقىبەت يارەى كۆرىش بىزئەش كەرد و ئاماوە جواب و واتش: دەى تاتە گىان واچەما پەنە، توىچ بەلى قورىانت كەرد پەى داواكى شىخ ئۆمەرى يام نا؟

زەرىفى كۆچى خوا و واتش: ئەگەر ئەدام نەزەننىش پەى ئى باسىە و باسە وەلىنە كەىچ تاتەم بەلى قورىانش كەردەن، دلىش پەرنەبى و نەگەرەوى، يانى ئەدام مزانۆ تاتەم نىازو لوائش ھەن پەوچى دلىش تەنگا و ھەز نەمە كەرۋ تاتەم دوور گنۆۋە چەنەما.

سۋى ئازىز دەسش بەرد جاملكە كەو لاو دەسش داش وەرۈ پلورەو ئاۋەكى كە لاشانو كۆگاكىشارە پىرە وار، برى ئاۋىش واردۆ و واتش: دەى رۆلە گىان مەگەر وەنەم نەپەرساىدى: شەمەىچ بىدى ياگى مەنە زاتىۋە چانە رووۋەتا بنىۋ وەنە و داۋاتا وەنە كەرۋ، بىچگە بەلى قورىانى ھىچى تەر واچدى خزمەتو شىخىنە؟ يانى مەنىچ قەولم دان و لوانانە چىرو ئا بارە قورسەىە، راسا لەلەبى كەردەى كاروانو حاجيا و خاتوونەو شىخى بار و ئەركىۋە قورسا، بە تاىبە سەفەرئىۋە دوور و درىژ و سەختى چانەىچەنە، وەلىم سەرئىۋە تەرىچۆ رۆلە گىان ئانە پەى من ھوركەۋتەن پەى گرگەسى ھورنەگنۆ، كى خودا مەدۇش پەنە سەفەرئىۋە مەبارەكى چامەنە و چەنىۋ خاتوونەو شىخى و بە ئەمرەو ھەزەرەتو شىخى كەرۋ، كۆچى خوا و واتش: ھىچ ئەرك و خەرجىۋەىچ نەگنۆ سەرۈ شانەىش.

كۆرۈپ كوناچە كەسۋى ئازىزى گۈرد دەسشا كەرد خۇاى و واتشا: دەى خاسا تاتە گىان ئىنە زاناما تۆ كەيفت مى بە سەفەرە كەى و دلت پەنەش وەشا و ماى خەىرى بۆ.

رەوشا كەردە ئەدايشا و پەرساشا: ئەى ئەدا گىان تۆ چى دلت تەنگا؟
 وەرە ئانەين كە تاتەما تەنيا ملۆ و تۆ مەبەرۆ چەنىو وئىش يام چئىش؟

مەتى پەسەندە بە تاسۆ دىاشا پەى و ھەرسى چەمئىشەرە ئىئىرە وار و بە دلى پەرۆ واتش: دەى... كەيف كەردى، شەمە چئىشتا نەكرىان، تاتەتا بلۆ من تەنيا مەنوۋە، زوانم لال ئەر چئوئوئەىچش وەنە قۆمىۆ ھەر من يانەوئىرانە بوو.

ئەلى كۆرە گەورە مەتى پەسەندى و سۆفى ئازىزى، لوا لاو ئەدايشۆ و دەسش كەرد ملش و ئاداچ دلتش پەرى و واتش: ئەدا گىان خۇدا نە كەرۆ تاتەم ھىچش وەنە قۆمىۆ، دوور بۆ ئەر چئوئوئەىچش وەنە قۆمىۆ وەلى تەنىايى تۆنە ئىمە ھەتىمى گنمى، وەلىم مادام وئىش دلتش بە سەفەرە كەى وەشا و ئەمرەو شىخىنە و پىسە وئىش ماچۆ ھىچىچش نەشۆنە پەى ئىمە، نەبۆ دەس بارمى وەرە رئىش و مارە تۆپى ورمى وەرە دەمىش، بەلكو مشۆم ھانىش دەىمى و دلتش وەشكەرمى و دلھىقمش كەرمى كە نمازمى ياگئىش چۆلە بۆ و كەلەبەرە گنۆ يانەما.

ئەلى لواۋە لاو تاتەيشۆ و واتش: تاتە گىان دەس جە دەسى و قەۋەت جە خۇداى، ھىچ دووئەدل مەبە و سەۋاى جۋاب گئىلنۆ ئەو ھەزەرەتو شىخ ئۆمەرى و ۋاچە ئامادەنا پەى سەفەرە كەى و كلفەتە كەىچم ھەنى پەشتمىۆ، ھىچ خەمو يانەى و رىۋاى ئىمەىچت نەبۆ و خۇدا ياربۆ نمازمى بئىتۆيىما پۆۋە بەرگنۆ.

سۆفى ئازىز ھورئىست سەرەو كور و كىناچە كەيش يوه يوهى ماچش كەرد و واتش: ئەلى براگەورەتا و پەسەندەيچ گەورى يانەى بۆ ھەتا من مەو، نەبىيەى من نەبۆ بايسو كەچى و كەسرىتا، مەمنوونتانا كە ھەندى چەنيم و پەشتىوانىمەندى.

مەتى پەسەندە واتش: دەى پياكە سەلەواتىوھش سەردە و ھورزدى دەسوديمە كەيتا گىردى و نىماكىتا كەردى و نان حازرا نانە كەيتا بوەردى، ئا كورپا چانەى فرەتەر ماتلى مە كەرە با بلاو ھەرمانىشاو.

نىماشا كەردە و نان و چابى وريا، دىماى نان و ئىسراحتى سۆفى ئازىز واتش: بەيدى رۆلە با باسە كەى تەريچ كەرمى و پىسە ئەداتا ماچۆ لۆدى سەردەمو ھەرماناتاو.

كورە كى ھەريەرى ئامىو لائاتەيشا و سۆفى ئازىز واتش: زەرىفى گيان تۆ و ئەدایچت ھەرمانە كاتا وزدى دىماتەر و بەيدى بنىشىدیرە با شىمەيچ ئاگاتا چى باسيە بۆ چوون چىنەيشانە پەشتىوانى شىمەيچم پەنەوازا.

كورە كى ھەريەرى خويى و دىنى يۆتيرىرە، ئەلى شىكەش وستە باسو ژەن ئاردەى ئادى بۆ، چوون وەلتەر تاتەش دوى يەرى جارى تەر دابىش گۆشى ئەلىرە و واتەبىش: رۆلە گيان وەختو ژەن ئاردەيتا، دوى يەرى كىناچىچش پەى وردابى كە داواشا كەرۆ، وەلىم ئەلى ھەر ئارۆ و سەواى كەرى و نەلئىنە چىرو بارى.

سۆفى ئازىز واتش: ئەلى رۆلە تۆ برا گەورە برا و والە كەيتەنى و كورى گەورە و منەنى، راسەش و پاكەش پىسە پەيم باس كەردىدى من سەفەر و ھەجىم ئىنا وەرەنە، پەوچى پەلەما باسو شوو كەردەى زەرىفى

و ژەن ئاردهى تۆ بوزو بارپىرە چوون مەللى فەرماوا ئەگەر كلفەتەنە كور يام كىناچى عازبە با، مەبۇ تاتەشا سەفەر و حەجى كەرۆ ھەتا زارپۆلە كاش نەمەرزىنۆرە، منىچ نىازما شىمە يام مەرزىنۆرە يام ھىچ نەبۇ بنەرەتو ھەرمانى خەيرىتا بروو ئىجا بلو سەفەر و خەيرو وىم كەرو.

ئەلى پەرساش: تاتە گيان چى تۆ كەى نىازتا بلى پەى سەفەر و حەجى؟
ئىسال يام سالىتەر؟ ئەگەر ئىسال بلى كەى فرىاو ئا ھەرمانا گنى؟

تاتەيش وات: رۆلە باسە كەى مەفارە، سەفەر و من ھەلای چكۆشا.

مەتى پەسەندەى ئەدەشا ئامانە دلې باسە كەى و پەى پەشتىوانى قسە كا سۆفى ئازىزى واتش: رۆلە گيان ئىمە گەرە كمانە تا وىما مەنىمى مەرزىنۆرە، منىچ ھامدەنگە و تاتەيتانا، ئەلى رۆلە گيان ئەگەر كەسىوھەت ھەن خيالەنە و اچەش و ئەر كەسىچت نىا نەزەرەنە با چەم گىلنىمى يانىوھ قابىلىھ تدارەنە كىناچىوھ ھورچىمى و داواش كەرمى پەيت.

ئەوھلۆ ئەلى مل نەدۆى بە داواكىشا و واچى: با خەيرىتە تاتەم بلۆ و بىوھ و برا و والە كەىم مەرزىنۆرە ئىجا وىم ژەنى ماروو.

وھلىم ئەدەشا چەپەوانە و ئادۆى وىر كەرىوھ و واچى: ئەلى گيان ئەوھل تۆ ژەنى بارە ئىجا ياردهى برا و والە كەيت دە و مەرزىنەشارە.

بابەتو ژەن داواكەردەى پەى ئەلى بابەتپوھ تايبەت بى بە ئەلى وىشۆ و نە كرىپ چانەى فرەتەر چا كۆنىشتەنە باسش سەر كەرا، ئەلى وىش باسە كەش وستەرە و واتش: ئەدە گيان وىم راو زەرىفى و ئىمۆ جواپە كەى مەدوھ تۆ و تويچ دما تەر بە شىنەى چەنىو تاتەىم باسش كەردى و ئەر

يانە كەتا بە خونچيا زانا و بە مەسلەحەتتا زانا ھەنگامەش پەي ھورگيرمى.

دماي ئانەي باسو ژەن داواكەردەي ئەليچشا پرى بارئورە، سۆفى ئازيز لواوہ دلې ويريەوهرى سەردەموگەنجىي وئيش و پەسەندى كەيوانوئيش و واتش: رۆلە كام من و ئەڤاتا سنعەو شمنەنە بئىنمى يانەما نيا يۆوہ، ئا وەختە ساحىبو ھىچى نەبئىنمى بئىجگە ئانەي كە يانە باوانماوہ دەسما كەوتەي، لنگى گاو و ھەسەرئوہ و چوار تەلانى ملىكا بى، وەھار و ھامنەنە خزمەتو ملىكە كەيما كەرئىنمى و پايز و زمسانىچەنە ئەگەر ھوركەوتى كاروانئوہ دوى كاروانى بە ھەسەرەكئىم كەرئىنمى پەي شارو خانەقىنى يام پەي شارو سەنەي يام مايدەشتى و چئوئوہ جە سەمەر و ملىكە كەيما مەئوہ بەرئىنمى فارئىنئىشۆ بە گەنم و يەوى و تفاق و پەنەوازو زمسانىما پەنەش سائىنمى، دە پانزە روتوہم پەنە شى و ئىنئوہ، ئا سەردەمە زەر يام ھەر نەي يام فرە كەمى سەمەر و باخە كاما و پىشە دەسيە كاما سەربەسەر فارئىنمئوہ چەنيو ئا چئو كە پەنەوازىما بئىنمى، ھەنارى فارئىنمئوہ بە گەنمى و وەزى فارئىنمئوہ بە چەلتووك و پارچە، ھئىلې فارئىنمئوہ بە وردەوالە و چەن و نەي... ئىتر پا جۆرە، ئەڤاچتتا يانەدارى و زارۆلە وەيكەردەينە نمونئىي، پا تەشكە يانەما نيايۆ و شمەما زلې كەردىدى و ژبوایما بە ئارۆ ياونا.

رەوش كەردە ئەلى كورە گەورەيش و واتش: ئەلى گيان ئىسەيچ خاس ويرما و ئەجۆ ھىزين، ويس و پەنج سالى چئووہل و وەھارو ئا سائىنە وەختى تۆ پئىدابىەي، ئا رووہ من لوابئىنمى دلې ملىكى و خجلۆ كوزەمالى بئىنمى، پەلەو ئانەيمەبى زوو ھەرمانە كام تەمامنووہ چوون زانئىنمى

پەسەندە ۋەختو زارۆ بىەيشا ۋە واچىنى بەش ۋەختى پەنە گىرپۆ ۋەيم
يانەنە بو ۋە دەمشۆ بوو.

ئا روو ۋەستارە دلى چوار تەلانىە ملىكە كەيم ۋە خجلو ھەرمانى بىنى،
كىش ۋە كلاو ھەم كەم سەرو بانو كىلە كەيۆ نيامەرە ۋە دارجگەرە كەم چەنيو
تۆرە گلە ۋە تەماكو ھەم كەم بەردىبىنىم لاو ۋەيم ۋە سەرو ۋە خجلو كوزەمالى
بىنى، ۋەختىچ دەمە ۋە نىمەرۆيى ۋە نىزمى دەس ھورگىروونە ۋە چايپو ھە
دەم كەرونە ۋە نان ۋە چايى بوەرۆو، پاسەمە نىزىبى نەو ھەم دەگا تا ھەرچوار
تەلانىە ملىكە كەم كوزەمال كەرو، چوون ۋەرز ھەرەتو ۋە ھارینەبى ۋە
مانگە ۋە پاژەرەژى خجلبى تەمامىاي تەمامىي، وامى گولشا كەردەبى ۋە
درەخت خجلبى گەلا كەرى، ئى دەرە ھانە گەرملەيە ھەرگىاگىوەرە دىيىنى
تا چەم بركەرى ملىك ۋە كەش ۋە كوگرد زەرىف ۋە رەنگا ۋە رەنگ ئەرمانى،
دەنگو ئاوازو مەل ۋە مۆرى گرىاگىو ھەنگى دىو، پىسە ۋە لىنە واتم
پەسەندەيچ ئارۆ ۋە سەواينەبى زارۆش بو، ۋەرو ئانەي ھەزكەرئىنى
ھەرمانە كام زوو تەمامنوو.

دېدە **كەتانه** بەرەحمەتە بو ژەنپو ھامسىمايى ۋە پاك ۋە پوختى ۋە
ۋەشفركى ۋە گورج ۋە گوئە بى، لوایلوى پەي لاو كاكە **مىرانى** مىردىش
پەي دلى ملىكە كەيشا، سەراوندو ملىكە كەم منۆ پىدا بىە ۋە ھەلەداوان
چرىش: ھۆ كاكە ئازىز... ھۆوو، ئا ۋەختە ھەلای جوان بىنى ۋە نەبىەبىنى
سۆفى شىخىچ، واتش: خجلو چىشىنى، فرىاو پەسەندى كەيوانوئىت
گنە پەنە گىرپىنە ۋە كەسىچش نىا دەورەنە.

بە ئەژنەي ئا قسى تەكانپو ھەم وارە ۋە كرژ ئا ۋە كىم مارا ۋە ملو
بەنگا كەيرە ۋە بىلە كىم چەقنا زەمىنەرە ۋە دەسمالە كەو ۋەرو بىبىنە كەيم

بەرم ئارد و برى تەوئىلەم ئەسەرىيەم، روووم كەردە راکى دىدە كەتانى و واتم: كەيوانووم چ خەيرشا والە كەتان؟ خو سەحى من زيانئيره عەيبش نەي؟!

تا من ئى كەين و بەينمە كەرد و ئا پەرسىمە وەنە پەرسا، دىدە كەتانا تولىرىكى شانو ملىكە كەيرە كىشتشەرە و ياوا حەنداو من، تۆشەبەرەئوش بىنئىي كۆلشەرە و دەسپىچكىو پەژمش پىچنابى مەچە كىشەرە و كورلىئوھىچ شۆنىشۆ بى، حالىش كەردا بلوھ روو يانەي و فرياو پەسەندى گنو و واتش: وئى مزانى بىجگە يانە بەگزاەكا و يانە مەللاي خەلكى تەر فرەش نيا دەگانە، خو ناشوكرىچ نەبو ئاڭى بىجگە وئشا مەپەرساوە ئەو كەسى، خەلكو دەگاي و بەروھامساچ چوون وھارا ھەريۆ گرفتارى دەردىوھنى و خجلى ھەرمانىنى و كەس مەپەردەچىۆش لاو كەسىۆ، منىچ پەوچى كوچى زووتەر جە وەختو وئىم ئامانى واتم كە نمەتاوو مەنووھ لاشۆ با زوو بەو ھەوال دەو بە تۆ بليۆ سەردەمشۆ و بەش مەتى رىحانى يانەنەبو بلى بەرىش سەردەمشۆ و ئەر نەبىە يانەيچەنە بلى ملىكەنە بارىشۆ و منىچ ھەولى مڈەو زوو گىلوھ.

ئاڭە لوا دەمو ھەرمانىشۆ و منىچ وئىم گورج كەردۆ و تاقيەلە كىم كەردەم سەرەم و كىشە سىاوە كالەوۋە بىە كىم پىچنامۆ سەرەمۆ و دلى ملىكە كارە ھوروەستاوھ روو دلى دەگاي، دەگا كىشەو ماتە، گەلە و گاوھل زىابى و خەلك لوايى دلى ملىكا پەي ھەرمانى و جوانى فرىشا لوئىبىنى كەشەرە، كەم كەس دەگانە مەنەبى و ھەريۆ لوئىبىنى سەردەمو كار و كەسابەتو وئشاوھ، كوچىە بە كوچىە وئىم ياوناوھ يانە و لوانى لاشۆ، پەسەندەو چىشى يە كپارچە گەوزىبىنى دلى عارەفو وئشەنە، كوچى بە دەسماالە كەو وئىم چروچەمم ئەسەرىيە و واتم: پەسەند گيان چىشتا؟ خو سەحى من

زىانئىرە غەلەمت نەيى چەنە؟ منىچ پەوچى لوانى واتم با زوو ھەرمانە كام تەمامنوو نە و تا وەختى تۆ پەنە گىرىيە لالتۆ بوونە و دەمتۆ بوو.

پەسەندە ئاماوە جواب و بە نكە نك و بە ئانارە حالئىش كەردا، يو پىدا كەرونە و كيانووش شۆنە و مەتى رىحانئى مامانى و ويچم قازانچە كەي پەر كەروو ئاوى و وزووش سەرو ئايرى.

برى وىم خجلنا و واتم: يانەو دىدە كەتانئى ئاوابۆ ئاگادارش كەردا ئىندا خيالئىم بى تا كوزەمالو ملكە كەي نەتەمامنو نەووە، دەي ژەنە كى كە زانئىنى ئىنە حالئا والە كەتانەت حالئە كەردى ئايرە كەش كەردىو و كىاستىت شۆنە و مەتى رىحانئى با لالتۆ بى.

پەسەندە حالئىش خراب بى و ھەرچۆر بى ياونانئىشەنە ئىسە وەختو ئا قسا نيا و دىدە كەتانەيچ ھىنە و ئانەي نىنە ئا چۆرە ھەرماناشە پەنە كەرۆ، واتش: ئىسەيچ ئەگەر متاوى وىت بلى شۆنە و مەتى رىحانئى خاستەرا نەك يۆتەر نەزانۆ ياونۆشەنە و ئىش چەنى.

سۆفى ئازىز چا وەختەنە ديسان دەسش بەردۆ پەي كاسە و ئاوە كى و گەرە كىشى ئاوى بارۆ و بوەرۆشۆ، بارامى كورپىش ناست و كاسە كەش دەسو گىرت و ئاوىش پەي ئارد، ئاوىش واردۆ و كوچى خوا و واتش: ئا وەختە پىسە و ئىسەي نەبىنى، وەر و پەسەندى نەيارئىنى ھىچ واچوو، ناچار سەرەم كز كەرد و وەر و وىمەرە واتم: من چىش ماچوونە و ئادە چىشم جواب مڈۆو.

مەجبور لوانى روو ئارگاكى و برى چل و چۆم مارا پپوهرە و كلى ئايرم كەردۆ و قازانچە كەم دا وەر و پلورە و وەر و بەرە كەيما.

چا وەختەنە ياره قسە كئيش پەنە برى و پەرساش: تاتە ئا وەختە يانە تا چكۆنەبى؟

مەتى پەسەندى ناست سۆفى ئازيز جواب بۆۋە واتش: رۆلە بالەخانە كاو يانەو بابايتەنە بىنمى چەوپەرۈ دەگايۈە، لاو يانەو ئيسەو لالۆيتەنە.

سۆفى ئازيز واتش: ياره گيان ئا پەرسا بازە پەى دماتەرى با رازە كىتا پەى گىلنۈە.

لواوە سەرو قسە كى وئيش و واتش: قازانچەم پەر كەرد ئاوى و نيام سەر، كاسيۈەنە برى ئاويم دا دەمو پەسەندىۈە و واتم: پەسەند گيان كوچى فېنكەت نە كەرۈۈە؟

پەسەندە پەلەش بى و بە بىزارىۈ واتش: پياكە خجلو چئيشىنى، فېنك كەردەيۈ و چئيشى؟ لوە سەردەموو مامانىۈە نە ك بلۆ لىۈەرە.

كئيشە كئيش كوچى هوروش برنا و برى سەرەش كلاشتش و بە دەسمالە كەو لاو دەسئيش عارەقە كەو تەوئئئئش ئەسەرىشۈ و واتش: رازەو پىدا بىەى ئەلى گيانىنە و موازۆ پەيتا گىلنۈە... درئزەش نەدەو پەنە ملو رىم گىرت رۈەو يانەو مەتى رىچانئ مامانى.

كە جمانئزە پەسەندە دەسش بەرز كەردۆ و هاوارش كەرد... وەشكەرە پياكە؟ كەسم نيا لاوە نە ك چىۈۈەم پەنەواز بۆ.

كردى پەشۈكنا ئئش نەزانئنى چئش كەرۈو خاسا، پام هورگىرت رۈەو يانەو مەتى رىچانئ، كە ياونئ ئاگە خەرمانە وەيۈەو مەتى رىچانئ وەرۈ بەرە كەيشانە خجلەو گزىداى وەرۈ بەرە كەيشابى، ھەوالو مەتى رىچانئيم

پەرسا و پەيوامچەنە واتش: بە خودا كاكە ئازيز گيان ناساقەنە و ئانا چوهرۆ كەوتىنە.

برى ديانى وەيوە كى مەتى رىحانئىرە و واتم: والى خاسە بە پاسە نەواچى!

ئادىچە كوچى خوا و واتش: بە خودا والى خاسە بوو يام خراپە، ئانەن كە ماچووش، حەزكەرى بۆ لوە چوهر وىت دۆنەش.

پليكانە كاشارە هوروەستا سەر و دوى قرخى و يا ئەللايوەم كەرد و لوانى نزيك كەوتاوە، دەسىم دى ئىدەس و ئەودەس و بەرەو هۆدەكەو مەتى رىحانى و واتم: مەتى رىحانى چ خىرتا خەرمانە واچۆ ناساقەنى؟ ئارۆ ئىمە هەرمانەما كەوتىنە پەنەت مەشىۆ واچى نەتاوو؟!

مەتى رىحانى پىرەژەنىوە شەس و پەنج سألە و وردىلى و چەم گولانى و گورج و گۆلەبى، مىردش مەردەبى و يانەو كورەكەيش چەنىش ژيوئى، هۆدپوە ئەلاخەدەش بى و دلى ئا هۆدەينە وئىش گرمولە كەردەبى چىرو بەرمانە كەيشەنە و سەرەش بە دەسمالپوە كرنەك بەستەبى و بە دەنگە كەو من چلاكيارە و هورئىستۆ، سەروزەنگۆلاش ئاما دەممۆ و واتش: خەجالەتەنا ئازيز گيان چ خەيرا هەرمانەتا چىشەنە؟

واتم: هەرمانەو خەلكو دەگاو هانەگەرملەى و ئى دووە يەرە دەگايو دەورو پشتما بە تۆ، بىجگە ئەركو ژەنا و زارۆلە بىەى مشۆ چىشەبۆ؟

مەتى رىحانى ياوانە پەى چىشى لوانا، كرژ وئىش گكىر كەردۆ و واتش: مەشىۆ پەسەندە پەنە گىرىپىۆ؟ ئەى خاسا ژەنى قاتە بىپى پاسە تۆ ئامانى شۆنىم؟! تۆشە بەرەكەيش دلى تاقپوەنەبى لوا ئاردەش و بەستەش

كۆلشەرە و دەسش بەرد تاقو سەرو بەرەو ھۆدە كەپنە كلاشە كیش كە چواردەورۆ پۆششا گىرباينە گىرتىشەرە و كەردىشەنە و واتش: كاكە ئازىز فەرماو گنە وەلى وەزەرە با بلمى فرىاو ئا ژەنە داماغى گنمى.

كە ئامایمپو ھەلە پەسەندى ئەدايتا...

چا وەختەنە مەتى پەسەندە بە ھەردووى دەسپش عارەقە كەو چرۆچەمىش ئەسەرىش و بە تورەيىو ديا پەى سۆفى ئازىزى مېردىشو واتش: دا وەسپشا پياكە، خجلا باسە كەى گول كەرى، زارپۇ بىەى ژەنى ھىنو ئەو گىلنەن! برەشو و لوۆ سەرو باسو قسە كا وىت.

سۆفى ئازىز ياوانە كەيانووش رازىيە نيەنە چانەى فرەتەر سەرو ئا باسا بلۆ پەوچى واتش: تولش نەدەوپەنە ئاردەم و ئامایمپو پەى لاو پەسەندى و تا عەسر ئەداتا نەجاتش بى و ئەلى گيان پىدا بى.

ديا بارامى و يارەيرە و واتش: ئەلى گيان كە ئىسەتى كورە گەرەو يانەى و كاكە و شەمەن، نۆلەموو ئەدايتا بى و يوھم زارپوما بى، بابا و ماماتا و وىما و تاخايتى فرەو قەوم و ئاشنايايچ دلوەشى بىەيمى بە بىەيش، چوون پەى دوئ سالا لوى پەسەندەم ئاردىيى و زارپوما نەبى و خەلك و بەروھامساىچ ھەريو چىوئوھ واچىنى.

سۆفى ئازىز بزىوھش كەرد و ديا مەتى پەسەندىرە و واتش: ئا ماوھ كە زارپوش نەبى ئەداچتا تەرسىش نىشتىيى وەر و تەرسى من نيازى تەرم بۆ.

مەتى پەسەندە تورى بىە و واتش: پياكە ھەلەى عارت نەنيان؟ بە خودا ئىسەىچ تەرسوو ھەر نيازى خراب كەلئىتەنە بۆ.

سۆفى ئازىز وئىش تىك نەڭا و لواوھ سەرو باسەكەى و واتش: نا پەسەند گيان تازە ئەگەر نيازى چامەنەىچ كەلئىمەنە بۆ پىر بىنا و ھىچم چەنە نىمى، باور كەرە ژەنە كى بە جوانىچ نيازى خراب نەبىنە مەژگمەنە، ئەگەر بىي ئا وەختە بەرگىي كە خەلك قسى بىمانى كەرى، ياگىش بەھەشت بۆ ئىسەىچ قسى و مۆچيارىبە كى ئەڭاى رەحمەتئىم گۆشئىمەنە زرىنگەشا مى كە ھەمىشە واچى: ئازىز رۆلە گۆش نەدارى قسا خەلكى و ژەنە وئىت نەفارىو بە گەنجو دنى، ئىسال زاروئا مەبۆ قەيدش چىشا... سالى تەر، خودا يارىو ناھومئىدئىتا مە كەرۆ.

سۆفى ئازىز دەسمالە ئاورئىشمە كەو وەرو بىبىنە كەيش بەرش ئارد و تەوئىلەش پىسەرىش و دەسئوھش ئارد رىشە ماش و برنجىبە كەيشەرە و ھەناسئوھ قوولش ھوركىشت و واتش: رۆلە گيان وەختما دىر كەرد، ئىنە رازەو پىدابىھى ئەلى گيانى بى و وەختى ئاڭ پىدا بى چىند سالىئوھ چاووھل دەسەلاتو ئەردەلانە كا شارو سەنەىنە لاو قاجارە كاوھ ورايى و دنيا تىكە شىيىي ملو يۆپرە و بنەيانە خاندانە كى سەنى گرد رەمئىبىنى پىلا و پەولارە و برىچشا ئامئىبىنى روهو ھەورامان و ئى دەگيا ئىمە و برىچشا لوئىبىنى روهو شارو سلىمانى، چوار پەنج سالى دماو پىدابىھى ئەلى گيانى شىخ مەمەد بەھائەدىن كورو شىخ ئوسمان سىراجەدىنو تەوئىلچ دنىانە بەرشى و پىسە وەلتەرىچ واتم شىخ ئۆمەرىچ تەوئىئوھ ئاما دەگا و بيارى و خانەقاو بيارئىش كەردۆ، پەوچى ماچوو ھەرىوئا گىرى رازەو وئىتا ھەنەتا، وەلئىم پەسەندە ئىسە دئش تەنگا و پەنەش وەش نىا، ئىندا گردتا پەى گىلئىنئىئوھ، بەش فرسەت بۆ وەختى تەرەنە نىشمىرە.

ئەلى كە جوانئوھ وەشپەنەكەوتە بى، كوچى تە تەبىعەت بى و بالايچش فرە بەرز نەبى، رىش و سملئى تەنكىش بىنى، چروچەمئوھ خر

و دەم و لوتتوۋە رېك و پېكش بى، ھەر جە زارۋلە يېشىۋ چەمنە تەرس و وتووريا بى، كە ياوا بېچ پەنە ئا چەنە ئامايى و رەفتارىشە پەرەشا سانايى و پيايى و ئازايەتى و غىرەتتەش چەنە چۆرىيى، لاو دەسو تاتەيشەنە و لايىسەرى برا و والە كاشۋ نىشتە بېرە، كوچى و ئىش قىنج كەردۆ و بە بزىۋە واتش: تاتە گيان رازەو پىدابیەيم زاناما و دەسىت وەشىبا، وەلى ئانەى بىلەش وەنە كەرمى پەنەم وەشا بزانونو خاسا ئى گرد نامە ھەورامىيە وەشى، نامى ئا گرد ھاناوا و ئا گرد كەش و كو و كەمەر و دەشت و دەرىيە ھەنى، چى ئى نامە عەرەبىيەتە نىيەنە منۆ؟!

سوۋى ئازىز بزىۋەش كەرد و واتش: بە خودا راس ماچى رۆلە گيان، ھەق و ویتا ئا پەرسى پەرسى، تاخىتى ئەر سەرنجە دەى نامى والە و برالە كا تەرىچت گرد و ئىمانىنى و تەنیا نامە كى تۆ دلپشانە عەرەبىيەنە.

رازەو نامە نىيات پا نامە عەرەبىيۋە ئەگەر خەتابۇ ئانە خەتاو من نىەنە، ئەدائىت نامە كىش ھورچنىە، ئادىچە چوون و ئىشا بنەچەشا يارسانى بىيىنى وەشىي نامى ھەزرتو ئەلىۋ كە ئەقیدەو ئادىشانە گوايا ئەلى جىلوەو خودايا ئا نامىشە بە دلەيى، تاتەى رەحمەتچىم كوچى ئا وىر و برواوا يارسانىشە سەرنەنى و وئىچش دلې برا و والە كاشەنە تەنیا ئاد نامە كىش عەرەبىيە بى.

رۆلە كام ئىنە دەردىۋە خراپەنە دلپمانە وەلا بىيىنۆ و نامى نەتەوا تەرى بە مەبارە كى مزانمى و نامە و ئىمانە كىما لاوہ خراپىنى، زەحمەتا پا ئاسانىچە بەيمىۋە و ئىمارە، چوون مەللىكىما كە كوئىشتو نامەنىاي زارۋلانە منىشارە، و ئىراس ئا باسىە كەراوہ كە نامى زارۋى مشۆم نامىۋە بۆ قورعانەنە بۆ و نامى سەحابا بۆ و ئى جوۋرە قسا، ئىتر لەيە كو ئانەى

نەمەداۋە ئى نامىچە كە دلخى زوانو ئىمە و زوانا تەرىچەنە ھەنى ھەر نامى درووسكړيايا و نىعمەتە كاو خوداينى، وەلحاسل ئا وەختە تاتەى رەحمەتېچم پەشتە و قسە كى ئەدايت گېرتەش و ئىتر من ھىچم پەنە نە كړيا و مەللا بانگ و سەلاشدا گوشيتتەرە و نامېما نىاي ئەلى.

كوچى خوا و واتش: رۆلە گيان خەمت نەبو خو خەلكو لاول وئىما ھەر ئەلېت ماچا، چوون عەلى فرە وەش نىمى سەرو زوانو خەلكو ناوچەيما، تاخايتى نامە كى وئېچم ھەر عەرەبىەنە و بنەرەتەنە نامېم عەزىزا وەلئىم وەشەختەنا كە خەلك ھەر ئازىم ماچو و ئازىيچ نامپو ھەورامىەى وئىمانئە.

ئەلى بە بېتاقەتئو واتش: دەى يانەتا ئاۋەدان بو كە زانئىدى نامە كئىم نىمى سەرو زوانو خەلكى با نامپو ۋئىمانئى وەشەتا نىئىنى، پەى نموونەى نامپتا نىئىنى: ھەيات، شرام، وەزەرا، ئارام، ھىمن، دلېر، ئازا، ئازاد، شىركو... كورە ھەزار نامى تەرى ھەنى يو جە يوۋى وەشتەرى و مانادار تەرى.

سوڤى ئازىز دەسپو ھەست سەرو شانەو ئەلى كورئىش و واتش: رۆلە تازە ئىسە نامىت ئەلئىن و دنيا ئا نامىتە مەفارو، ئەر خوداى كەرد بە سلامەت وئىتا زاروئىتا بىى، شەمەيچ نازدى ئا خەلەتەو ئىمەتا بلو سەرەرە، ھەولئى دەيدى نامى ھەورامىى و وئىمانئى بنىەيدى زاروئە كاتاۋە، ئەر راسىتا گەرە كا منىچ دماى تو وەختى زەرىفى پئدا بىە نامى عەرەبىى فرئىشا پەى وردانى وەلئىم سەرو تۆرە تەمى بىەبئىنى و ئا نامە وئىمانئىمە نىا زەرىفىئو، چوون ياوانئىنە پئسە تو كوچى چىوۋەل وات، نامى ئى كو و

كەمەر و ھاناو و گول و گولزارەو لائو و ئىچما ھەر نامى نىعمەتا خوداينى
و ھىچ فەرقىوھشا نيا چەنيو نامە عەرەبىيە كا.

ئەلى واتش: تاتە گيان مادام باسما سەرو نامە نيائين، نامى ئا شىخاتە
بەردە پەرسىوھ تەرەم پەي درووسە بىيە، پىسە تۆ بزاني ئى شىخى لائو
وئىما، ئى شىخا دەگاو تەوئىلى ماچوو بە تايبە كورە كى شىخ ئۆسمانو
تەوئىلى، چى بە شىخە كەيۆ نەمدرىنى و چەنيو نامە كا وئىشا نامىوھ
تەرەيچشا لىكىننە وئىشاوھ، پىسەو: شىخ ئۆسمان سىراجەدين، شىخ
محەمەد بەھائەدين، شىخ ئۆمەر زىائەدين، شىخ ئەلى ھىسامەدين...
تاد، ئى نامە زىادى چىشىنى لىكىنىش وەرودماو نامە كاشاوھ؟

سوڧى ئازىيچ سەرىوھش وادا و واتش: ئەرى ئەلى رۆلە ئارۆ
تەمامەنى؟! ئى پەرسى چىشىنى پەرسىشا ئەو من؟ من چووزانو ئا نامى
چىشىنى؟ ئادى شىخىنى و وئىشا مزانا ئا ناما چى لىكنا نامە كاشاوھ، من
ئاندە مزانوو ھەزرەتو شىخ ئۆسمانى تاتەيشا ئا نامىشە بە مەبارەكى
زانىنى و پىسەو وەشەوئىسىوھ لىكىنىش نامە كاشاوھ.

ئەلى ھەر كۆلىش نەدا و ديسان پەرساشۆ: ئەى خاسا تاتە گيان شىخ
ئۆسمانى تاتەشا ئەگەر ئا نامە دووھمىشە بە مەبارەكى زانىنى چى ھەر
ئەوھلۆ نامى كورەكاش پا ناماوە نەنىنە؟! من پاسەشە پەي ملو ئا نامى
تەنيا پەي زل كەردەي كورەكاش دلى خەلكىنە نىنىش پۆشاوھ.

سوڧى ئازىز توورە بى و روھش كەردە ئەلى كورپىش و واتش: وسبە
رۆلە ئى قسى چىشىنى كەرىشا و چكۆوھ فېرشا بىەنى؟ برەشۆ با خودا
غەزەبما وەنە نەگىرۆ.

ئەلچ نيازىشى قسى تەرى كەرۆ و سەرش بلۆ، وەلیم كە دیش تاتەش توورەن و وەختە كەچشا دیر كەردەبى سەرش نەلا و تەنیا واتش: بە خودا تاتە گیان كەسى فیر نە كەردەنا و خودایچ غەزەبما چى وەنە گىرۆ؟! خو كفرما نە كەردەن پەرسىوونە و ئامپنە مەژگەرە؟ خاسا ئا كورى شىخ ئوسمانیە حیچشا چى خەلكیە زیاتەرا تا بە نامە بەردەیشا خودا غەزەبما وەنە گىرۆ؟

* * *

سوڧى ئازیز بە پەلە باسە كەش فارا و دەسىووش تە كنا ئەو پەسەندى ژەنىش و واتش: ژەنە كى وەلتەر تا ئىگەم باس كەردەبى چەنىو تۆ، بو لاو دەسىم نیشەرە باسىو تەر هەن با باسش كەروو چەنىتا.

مەتى پەسەندە والیارە و واتش: ئەيەرۆ پياكە باسو چىشى؟! مەشىو كەتنیو تەرەچت دىبۆ؟ زوو كەرە هەرچیت هەن باسش كەرە با چانەى فرەتەر ئى زارۆلى دما نە گنا.

زارۆلى گرد دەسشا كەرد خوای، یارە كورە گولانەو یانەى بى و تازە یاواى پەنە و ئەداىچش جە گردى فرەتەر وەشش سى، لوا باوشیش كەردە ئەداىشەرە و واتش: ئەدا گیان خەمت نەبو بە خودا ئەر تۆرازیه نەبى نمازمى تاتەم بلۆ.

مەتى پەسەندە لا دەسو سوڧى ئازیزی مېردیشەنە نیشتەرە و واتش: ئادەى پياكە فەرماوە بزنامى چىشى تەرت هەن باسش كەرى.

سوڧى ئازیز كوچى خوا و واتش: ژەنە كى وىرى خراپى مە كەرۆ خو قابىلا چىشم هەن باسش كەرو، واتم من ئى را دوور و درىژیمە ئینا

وەرەنە با وەسىەت و نەسىەتتۆە كەروو پەى كلفەتە كەىم، گەردما گىواوو مەرگىنمى... ئى ئانا نە گىلانئۆە و ئا خاكە پاكەمە بى نىسب.

پەسەندە دلش پەرى بى و واتش: ئىنەن باسە كەت؟!

سۆفى ئازىز روەش كەردە زارۆلە كاش و واتش: رۆلە گىان... من دلئتانە بوو يام نا، چەمتا ئەدايتاوە بۆ و قسئشەنە بەرنەشدى، زەرىفى والئ شمە و جەرگو منەنە نازدى بئنازە بۆ، ئىسە كە داواكارش ئامان زۆرش وەنە نە كەردى و بە دلۆ وئش نەبۆ نەدەيدئش شوو، رازى بىدى بە بەشەو خوداى و چەمو تەماعى نەبردى مالو كەسى و نازدى كەسىچ چەمو تەماعى برۆ مالئتا، نە ستەم كەردى ئەو كەسى و نە ستەم جە كەسىچ قبوول كەردى، مالو دنى چلكو دەسىن و دلش پەنە وەش نە كەردى، تەماعەو دنى سەرەتا وەنە نەشئونۆ، نە كەردى ئاندە لكدى مالو دنىرە كە ناچارى بىدى زەلىلى قبوول كەردى، وەسىەت بۆ مالو دنى نەخلەتنۆتا و وەرئسە نەياودئره پەى دنى، يانەتا با ەمىشە ئاندە بۆ تاودى گئردئش كۆلئۆە، يانى ئەر ياگئۆەنە كەرامەتتا پارئزا نەبى ئا ياگئ جىابازدى و چاگە نەنىشدئره، وەشەسىايى و مالو دنى پاسەتا پەنە نە كەرۆ زەلىلى قبوول كەردى، چكۆنە كەرامەت و شەرافەتتا پارئزىايى ئاگە وەلات و ماواو شمەن.

پئسە وئتا مزاندى من عەمرم بە ئارۆى ياونان جگە شئخ ئۆمەرو بىارى دەسو كەسىم ماچ نە كەردەن، ئادئچ پئسەو پىاو خوداى گجار دەسماچانىش چەنى كەرو، ەم پا مانئ كە كەسم جە وئم بە زلتەر نەزانان و ەم پا مانئچە كە وئم جە كەسى بە گولانەتەر نەزانان، سەرئۆە تەرىچەرە كەردئۆەم نە كەردەن ناچار بوو دەسو خەلكى ماچ

كەرۈۈ، بەلكو دەسو وئىم ماچم كەردە و وئىم جە رەفاقەتو نامەردى و پيا خراپى پارئىزان.

رۆلە وەشەسايەكام داوا و تكام ئانئىنە، شمەيچ كرديۆە نەكەردى نە وئىتا و نە منيچ بلو وەرۈ بەرەو نامەردى، ھەتا متاودى چەنيو خەلكى فەقىر و كەمدەسى جۆرى بىدى، بيتا دريخ مەكەردى و نەبيتا قەرز مەكەردى.

ئىمە خەلكىنمى كاروانچىەتى و ئاما و لوايما ھەن پەي مايەدەشتى و شارەزوورى و سنەى و خانەقىنى، ھەرۈخت ملدى كاروان ھەرگىز جە قافلەى مەبريەيدىرە، ئەگەر بۆنەو ھەرچىچۆ بى بريايديرە، ھەولئ دەيدى زوو پەيۈەسى بىدپۆە پۆ قافلەيۆ، ھەتا پەيۈەسى بىدپۆە يام ئەگەر ھەر پەيۈەسى نەبىەيدپۆە، ھەتا يادپۆە وەلات و مەرزو بوومو و يانە و مەنزلو وئىتا ھەولئ دەيدى كەم لۆدى ئاۋەدانى و ئەر ناچارئىچ بىەيدى بلدى ئاۋەدانى كەم قسى كەردى و فرە گوش گىردى، ئەر لوايدى دلئ ھەچ دەگاىۈە ھەولئ دەيدى كەوانەو دەگاي گىردى و كەنارۆ مەندپۆە، ئەگەر شەۋەتا ئاما ملەرە و پاسەشە واست يانپۆەنە لادەيدى و مەندپۆە ھەولئ دەيدى يانپۆە لۆدى خانەدان بۆ و ساحىبو ساىە و سىبەرى و بەرە و بالئىنى بۆ، تا ئەگەر پەنەوازتا بە ياردەى و ھامكارى بى بتاۋۋ ياردەيتا بڈۆ، بە كولى و پوختى يانەو پىاي لۆدى و پيا بى يانەتا، وئىتا جە رەفاقەتو ناپىاي پارئىزندى، ناموسو ھامساي بە ناموسو وئىتا بزاندى، كە دوورى كەوتىدپۆە و لوايدى وەلاتو غەربىيى و دلئ خەلكى غەيرەى، وىرتا بۆ شمەيچ ئەذا و والەتا ھەن و چەم نەبىردى ئەذا و والەو كەسى، راي راسە گىردى زەرەر نەمەكەردى، ئەر زەرەرىچ بى راتا خەيرەش ئىنا شۆنىۋ.

سۆفى ئازيز درېژەشدا به وهسيهته كەيش و كوۆتايينه واتش: ئامانەتى شمه و ئەڏا و والەكەيتا و ناموس و كەرامەتيتا، وئيم و يانە و ملك و سامانيم مڏەو دەسو شمه و شمه يچ مسپاروو به خوداى، ئەگەر ئامانپوه ئانا مهوه لاتا و نامانپچۆ خودا دەس گيړۆ بالتاوه، هەرچى ملك و ئازەل و يانە و دلييانەم هەن حەرالو شمەن، به پاو شەريعتى به شش كەردى، زەريفي بېنازه نە كەردى، ئەڏاتا هەتا مەنۆ گەورى و دەمراسەتانه و بى پەرسو ئەڏايتا گلگە نە كەردى ئاويره.

دمای ئا قسا سۆفى ئازيزه كلفهته كەش گرد دلشا تەمياره و وەر و وئيشاره هەريۆ حەنڏاو وئيشاوه لوئوه دلى دل و دەروونيشا.

زەريفي بېدەنگيش مارا و به گرهوۆ واتش: دەى وهسپن تاته گيان بى قساته كوشتيميت.

سۆفى ئازيز روهش كەردە زەريفي كناچيش و واتش: رۆلە گيان كوشتەى نيا، وهسيهت هەرمانپوه شەريعهنە و پيا كە لوا سائۆ خاستهرا وەرەش رۆشنە بۆ، خوداى زياد بۆ شمه كلفهتپوه سالحيندى، پەوچى ئينيشاتا وير موزووه هەتا مەنديوه سەرو سەلأهتەى و راى راسپوه.

سۆفى ئازيز هورئىستۆ كوچى وئيش كيشتۆ و هەردووى دەسپش گيړتى زەنگولئيشۆ و سرى قاچاش بەرش كەرد و واتش: دەى رۆلە كام ئيتر من قسپم تەمام ئەگەر ملدى سەردەمو هەرمانپتاوه هورزدى لۆدى و خودا يار و پەشت و پەناتا بۆ.

شەوهى دماينه سۆفى ئازيز پەسەندەى كەيوانوهش دؤناش و باسو شوو كەردەكەى زەريفي كناچيشا پيوهره باسشا كەردۆ و سۆفى ئازيزى وات: زەنەكى ئا پيا، لالۆ زورايى ماچوو ماتلۆ پەيوچو منا، لوان دەگا و

بيارى زيارەتپوھ شېخ ئۆمەرى و قەوم و خوئشيش كەرۆ و سەواى مپوھ چپوھ ملووه پەى دزلىن، چپشش جواب دەوھ؟

مەتى پەسەندى وات: دەى پياكە جوابش دۆ با بەيا وەرۆ، چى ئاندە سەرو چپوى مىلى، ئىنە دوى روين تۆ ھەر برىش و بەسشش و سەرە منىەى سەرو ئا كناچى و دلئ برالە كاشەنە روھش منىەى وەنە، تۆ سەرەتاوھ باسەكەت چەنىو من كەردۆ و منىچ كناچە كىم دؤنا و گفتم چەنە ھورگىرتە و جوابم داىۆ.

سۆفى ئازىز واتش: دەى پەسەند گيان من مەرامم ئانەن زەرىفى بە دلۆ وئش شوو كەرۆنە و گەرەكم نيا رووگىرەش كەرو، لاىپوھ تەرىچۆ ئىندە باورم بە ئىرى ئەلى كورپىم ھەن مزانو ئەر ئا ھەرمانى خراپە بى ئاد نەلئە چىرش.

پەلەو ئانەىچما وەلى ئانەىنە بلوو پەى سەفەرەكەو حەجىم ئا مەسەلى وزوو بارپوھرە و ئەگەر كرىۆ مارەىچش برا.

رۆى دماىن كابراى دزلىەى كە لالۆ زۇرابى داواكارو زەرىفى بى، دەگو بيارئوھ ئاماوھ پەى يانەو سۆفى ئازىزى و نىمەرۆ لاشاوھ مەنۆ، قەدرپوھ عالشاگىرت و ئادىچ مەمنونىش بەروست و دماى نان واردهى واتش: سۆفى ئازىز گيان ئامانىپوھ بزانوو چپش فەرماوى؟ ھىزىبى دماى نىمەرپۆى لوانى خزمەتو شېخ ئۆمەرى شەوى ئاستاشۆ و دماو قسەو باسو وئما پەرساش خەىرىبەن ئامانى، منىچ خزمەتشەنە ئى باسەمە كەرد و واتم پەى ھەرمانىپوھ خەىرىبى چامنى ئامانا، شىخىچ فەرماواش ھەرمانىپوھ مەبارەكەنە و منىچ ئىناناش چەنى، دماى ئا باسىە شىخ فەرماواش سۆفى ئازىزم نيارە بە سەرقافلەى و لەلەبى كيانوونەش

چەنيو زارا خاتوونى كەيوانوئىم پەي سەفەر و حەجى، ئەگەر پەنەواز كەرۆ پەيلوئى منىچ ياونە سوؤى ئازيزى و واچە شىخى واتەن: من پاسەم پەنە خاسا هەم كىناچە كىش بۆؤ پا قەومە دزلىهيا و هەم وەلى لىوايچشەنە مارەش برۆ، پاسە شەرعىتەرا.

سوؤى ئازيزىچ برى مەنەرە و پەرساش: يانى حەزرەتو شىخ ئۆمەرىچ هەرمانە كىش پەسینا؟

كابراي دزلىهياي كە لالۆ زۆرابى داواكارى بى واتش: ئەي عەرزت مەكەرۆو فەرماواش واچە بە سوؤى ئازيزى: هەم كىناچە كىتا بۆؤ و هەم وەلى لىوايچشەنە مارەش برۆ، پاسە شەرعىتەرا.

سوؤى ئازيزىچ وات: ئەشيا من وئىم لوئىي خزمەتو شىخى و پەرس و پام پەنە كەردى، ئىسە كە ئاڈ وئىش جوابش كىاستەن سەرم، ئىتر من مشۆم قسىم چىشىبا؟ هەرمانىو شىخ ئۆمەر بە خاسەش بزائۆ چىش چانەي خاستەرا؟ منىچ قسىم چەنيو كلفەتە كەيم كەردىنى و مەبارەكەش بۆ.

كابرايچ هەلمەتەشدا دەسو سوؤى ئازيزىش ماچ كەرد و واتش: جا ماڈام رەزامەندىندى زۆراب گىانى كەردى كورۆ يانە كەيتا و وەلتەرىچ زۆراب گىان چەنيو ئەلى گىانى كورپىت ئامان يانەتا و بە خزمەتتا ياوان، ئىسەيچ كە نيازىو خەيرى چامنەتە هەن، پىسە شىخ ئۆمەرى فەرماوا: پەنەم خاسا وەلى سەفەرە مەبارەكە كەيتەنە راما دەي بەيمىو خزمەتتا و زوؤى هەرمانى تەمامنى و وەلى ئانەي تۆ بلى پەي سەفەر و خەيرىت مارەش برى.

سۆفى ئازىزىچ وات: قسە كى شىخ ئۆمەرى سەرو سەرەيم، وئىچم
 ھەر پاسەم پەنە خاسا وەلئىم با پەرسىوھ كەروو بە ئەداو كناچە كىچ.

سۆفى ئازىز لوا ئەوودىم بوھو دەمو ژەن و كناچە كەيش كەردەش و
 ئاماوھ لائو مئىمانە كەيش و راشدا دماى دوى رووا تەرى بەياوھ و مەللا
 بارا و مارەش برا.

دماى نىمەرۆ ئا رۆيە سۆفى ئازىز چنگلى ھەنجىرىش پىتئوھ پەي
 مئىمانە دزلىبىيە كەيش و واتش: ئە گەر زەرىف نەياوئىباچ بەخشەما وئىت
 مزانى ھەنجىرى تازە خجلا ياوا، وەلئىم پەنەم وەشى بە دەسى ھالى
 نەوزووت را، كابرا سوارو ھەسەرە كىش بى و چنگلە ھەنجىرە كەش نيا
 وەرودەمىش و يانە ئاوايش كەرد و دەگاو ھانە گەرمئەيش جىئاستەو
 ھوروەست دەگاو كەيمنەي و چاوھ سەرەو كووئى و كەلو ژاللانەيرە
 گىلاوھ روھو دەگاو دزلىي.

سۆفى ئازىز ھەم ئىندە چىرو كارىگەرى سەفەرە كەيشەنە بى و ھەم
 پىسە واچى دلچىش خەبەرشدايى گىرە نىوھ، پەوچى ھەولئىنەبى وەلى
 سەفەرە كەيشەنە ھەرمانەو ژەن داوا كەردەيە كەو ئەلى كورىچش وزۆ
 بارئىرە.

دماى دوى رووا دلى ملكىو ئاماوھ كوگا كىشا و نىشتەرە و جگەرئوھش
 پىتئو و نياش دارجگەرە كەشو و دەمو نەفەسە قوولائوھ پەرساش ئەو
 بەسەندى كەيوانوئىش و واتش: ئەرى ژەنە كى قەرارما پاسەبى ئەلى
 قسى كەرۆ چەنيو زەرىفى و جوابما وەنە گىلنئوھ، ھىچشا نەواتەن بە
 تۆ؟

پەسەندىچ وات: ۋەللا پياكە راسەش و پاكەش ئانىنە، ئەلى و زەرىفى وائىش چەنيو من ۋەلتەر باسى فرىشا كەردىنى چا بارۆ، يۆ چا باسا باسو كىناچىۋە ئۆسا **حەمەرەھىمى** بيارەبى قەومىمانە، من و زەرىفىچ كىناچە كىما بە دلەنە و دوى جارىچ دلى ملكىنە چەنيو زەرىفى ئەلى گيان كىناچە كىش دىنە و مەرەھە بايىش كەردىنە و دۆننە چىشا، كىناچىۋە بە حەيا و حورمەتە و مەكىنە چەنە.

ئىسە چ ئەلى واتەنش بە زەرىفى وائىش جىواب گىلنۆۋە ئەو من و منىچ و اچوۋە بە تۆ بلى داۋاۋ ئا كىناچى ئۆسا حەمەرەھىمىشە پەي كەرى.

سوۋى ئازىز بزيۋەش كەرد و واتش: ئەي ژەنە كى چى زوو نەۋاتەنات پەنە؟!

ياۋى ئانەي نىكىتەرىن ۋەختەنە داۋاۋ ئا كىناچى ئۆسا حەمەرەھىمى لالۆ حەمەشەرىفو بيارىشە پەي كەرا كە نامىش نازارى بى.

ئەلى چەنيو ئانەي كە كورپوۋە ھەرمانكەر و كاسب بى، تەفەنگىچىۋە كىردە و دەس و پىلدارىچ بى، فرەو ۋەختى دىۋەخانۋ حەمەلاۋ بەگو ھانەگە رملەينە نىشىرە و ۋەخت و ناۋەختەنە بەگ ھەرمانىۋەش بىي ئەلى ھەرچىند سىنە چىش كەمەبى ۋەلىم ۋەرو چەنە ئامايى و وتوربايىش ھەرىۋى چا كەسا كە بەگ پەرمىش پۆرە و كىيانىش پىلا و پەولارە، ۋەختۋ مېمان و ئاۋانىچەنە پىسە ۋە يۆ جە پىايەكا بەگى و دىۋەخانە كەيش بەرگىنى و دىۋەخانەنە نىشىرە، پا ۋەساسەتۋ خەلك ئەژناسىش و بەركەۋتەبى.

رۆى دماين سۆفى ئازيز وهستهره دهگاو بيارى و نيمه رۆ نماش خانه قانه كهرده و دماى نى لوا ديدهنى ئوسا حهمه ره حيميش كهرد و پهى نان واردهى نيمه رۆيچ لاول ئاڊيۆ مه نۆ، دماى قسه و باسى ئوسا حهمه ره حيمي وات: سۆفى ئازيز ئەژنيه نم چهنبو زارا خاتوونه كه يوانوه و شىخى مى زياره تو كابهى و سه فه رو حه جى، په نه م وه شا و مايى خه يرى بۆ و خودا قبوولش كهرۆ.

سۆفى ئازيزيچ پهى ساناوه و مه منوونيش پهى به روست و ئاڊيچ دوعى خه يريش كهردى پهى ئوسا حهمه ره حيمي و بزئوه ش كهرد و واتش: ئوسا حهمه ره حيم گيان راسه ش و پاكه ش، قبوول بيهى و نه بيهى سه فه ره كه يم سه رو قسى جه نابيت به نڊا.

ئوسا حهمه ره حيم سه ره ش سر مه ن و په رساش: سۆفى ئازيز سه رو قسى من؟!

- به لئى قوربان سه رو قسى جه نابيت، چوون برى جه مه لالا فهرماوا ئە گهر عازهب يانه نه بۆ و گه و ره و يانهى نيازو حه جيش بۆ، ئە شۆم وه لئينه ههرمانه و عازبه كهى پۆرنۆ ئيجا بلۆ پهى سه فه ره كه يش، ئە گهر بۆنه و سه فه ره كه و ئاڊيۆ ههرمانه و عازبه كهى ته فره ش كه وت ئا وه خته حه جه كه و ئاڊيچى له ق بۆ، چوون رايى كهردهى عازبه كهى زه روور ته را هه تا سه فه رو حاجيه كهى.

- دهى خاس، ئينه چه په يوه سيئوه ش ههن سه رو من و قسى منۆ؟

- قوربان ههنش، ئيجازه فهرماوه تا په يت رۆشن كه رووه: ئە لى كورم ئە و خوداى زياد بۆ ياولان په نه و جه نابيچت مشناسيش، ملكه نه ديه نت و به خزمه ت ياولان، زوون ماچميش په نه كه سيئوه ده سنیشان كهره و با

پەيت داوا كەرمى، ھەر مل مەدۆ و تاخايتى لاو ئەدايشۆ واتەبېش: با براو وائەكەيم مەرزنوورە ئىجا وئيم ژەنى مارو.

- دەى سۆفى ئازىز گيان ئانەيچ ھەر نيشانى تەرەو ژىرى و فامىدەبى ئەلى گيانىنە.

- راس فەرماوى ئوسا گيان وەلئيم ئانەيچش پەى نەلا سەر و چى سەر و بنو سەفەرئيمەنە داواكارو كىناچە كىما دەگو دزئىئوھ ئاما و منىچ كورە كىم گىرى كەردىوھ و پەرسىم پەنە كەردى، دماى تەمامناى باسو كىناچە كى، ئەلى گيانىچم بەگىر ئاورد و واتم: رۆلە من ئى سەفەرەمە كەوتەن وەر و ئەشۆم ھەرمانەو تويچ برىمى بارئوھەرە، ئەدايچش فرە سەرەش نيا سەرەش و نامى ئىد و ئەوئىش پەى ھوردى، ئادىچ شەرم كەرى و واتش: ئەدا گيان وئيم راو زەرىفى وائىمۆ جوابەكەى كيانوھ لاو تۆ و تويچ دما تەر بە شىنەى چەنىو تاتەئيم باسش كەردى و ئەر بە خونچيا و مەسلەھەتتا زانا ھەنگامەش پەى ھورگىرمى.

جا ئوسا گيان سەرەت نەئىشنىو دلو ئەلى گيانى كورىم سەيەو يانەكەو تۆنە سەيانۆ، پەوچى ئامانا خزمەتت كەرىش كورۇ وئىت و نازارى كىناچىت دەئىش پەنە.

ئوسا ھەمەرەھىمىچ ھەم ئەلى خاس ئەشناسى و زانى كورئوھ وەشپەنەكەوتە و چەنەئاما و ھەرمانكەرا و ھەم كىناچە كىچش وەختو شوئىش ئامايى و كىناچىوھ قابلىھ تدارە و وەشپەنەكەوتى بى، پەوچى قسە كى سۆفى ئازىزى چەقا دلشۆ و واتش: سۆفى گيان ئى دووھ رووھ چەمەراو جوابىم كەرە ھەتا منىچ پەرس و رايوھ ژەن و يانەكەيم كەرونە و جوابت وەنە گىلنە.

سۆفى ئازىز پەلامارەشدا دەسو ئۆسا ھەمەرەھىمىش ماچ كەرد و
 واتش: ئۆسا گيان تۆ براگەورەو منەنى، ئەر خودايچ كەرد ئى ھەرمانى
 سەرش گىرت ئانە ئەلىچ بۆ بە كورە گولانەت، ئەر قىسمەتېچ نەبى تۆ
 ھەر براگەورەكەو جارانو منەنى و ئەلىچ خزمەتكارتا.

دمای تاوئ سۆفى ئازىز بە دلى وەشو يانە ئاوايش كەرد و وەستەرە
 خانەقا وئش فېنك كەردۆ و پەرساش پەى شېخ ئۆمەرى تا ئەگەر
 وەختش بۆ كوچى بلۆ خزمەتش، پەيو اچشەنە يۆ جە سۆفیه كا خانەقاي
 وات: سۆفى ئازىز تۆ وئمانەنى ئىندا بە كەسى تەرى مەواچمى وەلئیم
 پەى تۆ عادەتین، ھەزرتو شېخى تەشرىفش بەردەن پەى دەگا و
 نەوسوودئ، دمای ئانەى كە ماوى چىووەل محەمەد سالىھ سانشا
 ھەقو ونەو محەمەد بەگى مامۆيشەنە كوشتۆ، سەواى سانى تازە
 منرىۆرە و جافر بەگ كە وەلتەر بەگو دەگا و نۆتشیەى بى سەواى سەرو
 دەسو ھەزرتو شېخ ئۆمەرى مەرىۆرە بە سان و سەردارو گردو
 ھەورامانى و ھەزرتو شېخىچ كوچى چىووەل چەنىو چوار سوارە
 تەفەنگچيا كە دەگا و نەوسوودئو تايە ئامبىئى شۆنىش و چىنگەچۆ
 شېخ نوورەدینى كورپش و مەللا بەھای زاوەرېچ كە تازە ئىجازەو
 مەللايەتېش ھورگىرتەن بەردېش چەنىو وئش و تەشرىفش بەرد پەى
 دەگا و نەوسوودئ و گىرە سەواىچ نىو.

سۆفى ئازىزېچ وات: دەى ماى خەىرى بۆ و خودا و ھىمەت و
 بەرەكەتو شېخ ئۆمەرى چەنىو سانى تازەبىا، خودا كەرۆ سانى تازە بتاوۆ
 گەورەبى وەلاتى بەرۆ راو، وەلتەر ئەزنىەنم جافر بەگ پىاۆ پىايانە و
 ھوركەوتەن، ديارا ئەگەر ھەزرتو شېخ ئۆمەرىچ نەپەرمىش پۆرە

پەشتىۋانى بە سان بىەيش نەكەرى، سۆفى گيان ئىمە ھەر دۆعى خەيرىما سەرەنى و شىخ و ھامرىكىچش بە سىلامەت بەياۋە.

دماى ئاقسا سۆفى ئازىز گەرەكشى بلو برى پەنەوازو يانەى جە قەند و چاىى و پەنەوازا تەرى كە مەتى پەسەندى واتەبى پەنە بسانو و ھوركىشۋو سەرەوكوۋى پەى دەگو ھانەگەرملەى، ۋەلى ئانەينە يانە ئاۋاى كەرۋئەو سۆفەكا و بزىۋرە، يۆ جە سۆفەكا وات: دا سۆفى ئازىز نىشەرە تۆ جە ئىمە نىكتەرەنى چى بەگزاۋە و كورەكەت تەنگچىشانە بزىمى ئى محەمد سالىح سانەو دەگو نەسوۋدى چى ئا محەمد بەگەى ماموش كوشتەنش و پاسە جافر بەگىچ ونەو ماموہكەيشانە ئادش كوشتەنۆ؟

سۆفى ئازىزىچ وات: ئىجا سۆفى گيان ئانە پەرسىش گەرەكەنە؟ پىسە گردتا مزاندى كابرەكوشو مامۇيش بىەن و بە ناحەق ئا ماموہ داماكەشە كوشتەنش، جافر بەگىچ ئا ناحەقىەشە پەنە قىۋول نەكرىان و ھەقەو ونەو مامۇيشانە كابرەش كوشتەنۆ، كەسىۋە بە ناحەق دەسش بلو ونەو مامو وئىش و كووشوش ھىنو ئانەين چەمپوشىش ۋەنە كرېۆ؟

سۆفى ئازىز واتش: سۆفى گيان شىمە ياگەكىتا ۋەشەنە نىشىدىرە پەيوپتا قسى وپتا كەردى ۋەلىم من رام ئىنا ۋەرەنە ئەشۆم بلو سەرەوكوۋى و دىرىچا.

يانە ئاۋايش كەرد ئەو سۆفەكا و لوا مەيدانو بىارىنە پەنەوازەكئىش ئەسى و قەراخو جوہو ئاساۋە گەرەيرە لەقە لەق ھورۋەستۋ روہو دەگو ھانەگەرملە.

وہختی دلّی ملکہ کا دەرہو ہانہ گەرملہ یرہ ہورہستۆ روہو دہ گادیی
 دار وەزە بەرزە کا و ہەنارە زلە زلە کارە کہ پۆ لەقە کاوہ مائۆچی بی بی یرہ،
 ھاژەو ئاوہو دەرہو کہ بیچ چەنیو دہنگو ئا مەل و مۆریہ کہ پۆ درەختە کاوہ
 بی بی گو شا سو فی ئازیزینە سەمفۆنی پوہ وە ششا درووس کہ ردە بی،
 چوونکہ ہەر ویرش لاو سەفەرہ کہیشۆ بی بری دیا دیمەنە مە کینە کا دلّی
 ملکہ کارە و وەر و ویشەرہ بە دلّی پەرۆ واتش:

ہەر امانە کہ م سلامت وەنە

ئاخۆم سالی تەر کی گیلۆت چەنە

دما ی دوی رووا قەومی دزلی، لالۆ حەمە وەیس و زۆرابی کوریش و
 دوی پی و دوی ژەنی بە سواری ہەسەرا و بە دەسەو دیاریۆ ئامی پە ی
 دہ گاو ہانہ گەرملہ ی و شەوی یانەو سو فی ئازیزی مە نیوہ و مە لّلا
 عابیدو ہانہ گەرملہ یشا چری و زەریفیشا مارە بریہ.

حەوتە ی دما یین ئۆسا حەمەرہ حیمیچ جوابش کیاستۆ پە ی سو فی
 ئازیزی، بلا سەردەمو ہەرمانە کیشاوە.

سو فی ئازیزیچ وەستەرہ دہ گاو بیاری و لوا لاو شیخ ئۆمەری و پەیش
 باس کەرد کہ زەریفی کناچی ش دینەش شو و بە نیازا وە لّی
 سەفەرہ کہیشەنە نازاری کناچی ئۆسا حەمەرہ حیمیچ مارە برۆ پە ی ئەلی
 کوریش.

شیخ ئۆمەر فرەش پەنە وەش بی و مەبارە کبابیش وەنە کەرد و واتش:
 سو فی ئازیز ہەرمانیوہ فرە خاسەت کەردینە و مای خەیری بۆ.

سۆفى ئازىزىچ وات: دەى قورىان مادام جەنابىچت دلوەشەنى بە ھەرمانە كام پەنەم وەشا سەواى كۆنىشتە كەيما مەبارەك كەرى و بەشدارى راورەسمو مارەبىيەى دەسگىرانە كى ئەلى كورىم كەرى.

شىخ ئۆمەرىچ وات: ھەرچىند من وىم كەم بەشدارى ئا جۆرە راورەسما كەروو وەلىم ئىنەشا جىاوازا، ھەم تۆ و ھەم ئۆسا ھەمەرەھىمىچ ھەردوويتا ئانەى موازدى بەوتا چەنى و بەشدارىتا كەروو، سەرو چەمى مەونە و مەللا بەھايچ تازە ئىجازەو مەللايەتەش ھورگىرتەن ماروش چەنىو وىم.

رۆى دمايىن دماو نماو عەسرى مەتى پەسەندە و زەرىفى كىناچىش و يەرى چوار ژەنى تەرىچشا بەردى چەنىو وىشا و بە سوارى ھەسەراوە يارە كەوت وەلىشا و بە دەسەو دىارى قابىلو و دوى باھۆلى تەنە كەينىو كە جل و مل و خشل و كلاوزەرەشا چەنەى و سەرو ھەسەرەكاو وەر و دەمو زەرىفى و مەتى پەسەندىنە بىنى، دەگا و ھانە گەرملەيۇ دەرەرە وەستىرە روەو دەگا بىارى و جوو كۆپرە پەى بەشجوى لوى پەى يانەو ئۆسا ھەمەرەھىمى.

سۆفى ئازىزىچ چەنىو ئەلى و بارامى كورىش و چوار پەنج پىايا تەرى وەستىرە خاناقا و بىارى و لوى خزمەتو شىخ ئۆمەرى و ئادىچ وىش و مامۇسا مەللا بەھاو زاوەرى كەوتى وەلىشا و پىو ھوروەستى روەو يانەو ئۆسا ھەمەرەھىمى، ئۆسا ھەمەرەھىمىچ وىش و بىكىش و پەنج شش پى تەرى قەومىش ئامى دەمشاوە و ئۆسا ھەمەرەھىم وىش پلىكانە كارە وەستەرە و لوا دەسو شىخ ئۆمەرىش ماچ كەرد و واتش: قورىان تۆچى عەزىيەت كىشتەن، فەر و پىت ئاردەبو ياخوا.

شىخ ئۆمەر بە زۆر مەللا بەھاش وست وەلى وئىش و ھوروەستى روهو ديوەخانويانەو ئوسا ھەمەرەھىمى و نازارئىشا مارە برىە پەى ئەلى و دماى قسە کا مەللا بەھای شىخ ئۆمەرىچ برى مؤچىارى ئەلپىش كەرد و مەبارەكبایىش كەرد ئەو ھەردووى لایا و ھورئىست زیارە.

ھەرمانەو ژەن مارەبرىەى ئەلىچ پا جۆرە پۆرىا و وادەشا نیا خەبرىەت دماى ئامایۆ حاجیا، ھەم ئەلى ژەنەكئىش فارۆوہ و ھەم زەرىفئىچ فاراوە پەى دەگاو دزئىى، سوڧى ئازىز خىالئش تەخت بى لاو سەفەرەكەىشەرە، وئىش رىك وست و وەلاخش ئامادە كەرد و چەمەراو جوابو شىخى بى ئاگادارش كەرۆ و كاروان جمۆرە روهو حىجاز.

۲

گردو ئا كە سا كە ئا سالا دە گايە كا هەردووی دیمی هەورامانیۆ نیەتو زیارەتو كابهی و حەجیشا ئاردهبی شهوهی وهلینه ئامی دەگو بیاری و شهوی خانەقانه مەنیوه، وهلی وتهینه شیخ ئۆمەرو بیاری كە ئەژناسنامش زیائەدین بی و كوری یەرەمو شیخ ئۆسمان سیراجەدینو تهوئیلی بی، خەرقیوه سهوزی زلش سهرو شاناوہ بی و میزه ریۆه چەرمە ی گولەنگدارش سهرو بی و ریشیۆه فرە ی ماش و برنجیش بی و عاسایۆهش دەسو بی و یەری سو فی شۆنیشۆ بی نی، هو دە كە و ویشۆ وهستەرە و ئاما حەوشە و خانەقای و سلامش كەرد ئە و خەلكە كە ی، خەلكە كە یچ یوه یوهی هورئیسستی لوی وەرۆ پیکی دەسش و ژەنە كیچ شانەش ماچ كەرد و بیدەنگ گیلۆه یاگی ویشانە نیشتیراوه، شیخ خیرئامایش كەردی و دوعی خەیری و سلامەتی و بری قسی تەریچش پەیکەردی، سهردەفتەر و مەللا یە كا خانەقا یچ رانمایی و وهرچەم رۆشنیش دپەنە كە چەنی بلا و چیش كەرا و چەنی گیلۆه، پەیش باس كەردی مەللا فەیزوللا كە مەللا یۆه شارەزان، دەلیلی شەری و چەمساقو قافلە كەیشانە و هەچ پەرس و را و مەشوەرەتیۆه شا بی پادیش

كەرا، دماو قسە كاو مەللاو سەردەفتەرو خانەقاي ديسانۆ شېخ ئۆمەر
 ھورئىستۆ و برىتەر دوعى خەيريش پەي حاجىە كا كەردىيۆە و واتش:
 خەيرىەت سەواي كە جمائدىرە ژەنە كى بە جيا گنا گەلو زارا خاتوونى
 كەيونوئىم و سوڧى ئازىزى ھانە گەرملەيچ كە برالەي شوئى كەيونوئىما
 ئەسپارانمەرە سەرقافلەو كاروانە كەي و لەلەو زارا خاتوونىچ بۆ، شمە
 مسپاروو پاڊى و گرديچتا مسپاروو بە خوداي تاقانەي و بە خەير بلدى
 و بە سلامەت گىلدىيۆە.

سوڧى ئازىز سەرقافلەو كاروانو حاجىە كا ھەورامانى و لەلەو كەيونووھو
 شىخىچ بى، چا سەردەمەنە كەسە ديار و نامدارە كى كەسپوھشا پەي
 تەيكەن كرىي ھەتا چەمدارىشا كەرۆ و ھەرچىشا پەنەوازبۆ ئا كەسە
 پەيشا دابىن كەرۆ و ھەرمانە كاشا پۆرنۆ، پا كەسىە وچىي لەلە.

وختى كاروان كەوترا وەرز ھامنەنەبى، ھەوا گەرم و سەفەر نارەحت
 بى، ئا سەحبانە دماي نماو سەحبى شېخ ئۆمەر وئىش كەوت وەلى
 قافلە كەي و دەفژەنپوھ و كەلاموانپوھ ئىلا و ئەولاشا گىرت و حاجىە كى
 گرد بە سواریي ئەسپا و ھەسەرا كەوتى شوئىشا، ھەر خانەقانە زىپرە،
 شېخ ئۆمەر واتش: نامى خودايش وەنە باردى و وئىش بە دەنگىيوى بەرز
 بىسمىلايپوھش كەرد، كەلاموانە كە بە ئاوازيپوھ وەشۆ دەسش كەرد
 چرىەي ئاوازي شىخانى و دەفژەنە كەيچ پەي ساناوھ، زررەو زەنگۆلەو
 ملو وەلاخە كا و ئاوازەو گۆرانپە شىخانە كا و دەنگو دەفە كى، ئىدەس و
 ئەودەسو دەگايوھ دەنگى دپوھ، ژەن و زارپۆلەو دەگاو بيارى فرىشا
 كەردشا سەرو قولەبانا پەي تەماشەو كاروانو حاجىە كا و راپى كەردەيشا،
 حاجىيە كى پانزە كەسى بىنى و گرد ھەسەرى و ئەسپىشا چىرەنە بىنى،
 سوڧى ئازىز سەرقافلە و زارا خاتوونە كەيونوھو شىخى و ژەنپوھ تەرە

چەنیش، مەللا فەزوللا، پىايۆە دەرمەرى، دوى پىي ھىلانپەي، دوى پىي خەلکو دوورۆي، ژەن و پىايۆە خەلکو پايگەلانى، دوى پىي تەوئىلەي، دوى پىي گوئپىي، پا دەسوورە کاروان خانەقاو دەگو بيارئوہ جمارە روہو ملە گاوچنارى، حەزەرەتو شىخ ئۆمەرى وئىش پىسەو قەدرئوہ پەي كەيوانوئىش ھەتا ملە گاوچنارى لوا چەنيو کاروانە كەي، چاگە يانە ئاوايش كەرد ئەو يوہ يوہ حاجيە كا و دماو گرديۆ باوشىۆەش كەردە سوڤى ئازيزيرە و واتش: سوڤى گيان ئامانەتى تۆ و كەيوانوئىم، حاجيە كى لوى و شىخ و دەسەو دايرە كەيچش گىلئوہ رووہ و خانەقا.

كاروانو حاجيا دەگو بيارئوہ روہو حىجاز راو شاميرە كەوترا، ئەلى كورە گەورەو سوڤى ئازيزىچ بە سواریي ھەسەرە كىشۆ تا شارو گوئەنبەرى (۱) لوا چەنيو كاروانە كەي، وەختو يانە ئاواينە سوڤى ئازيز باوشىيش كەردە ئەلى كوريشەرە و واتش: ئەلى رۆلە گيان خودا ئاگاش چەنەت بو و تويچ ئاگات ئەدائيت و برا و والە كەيت بو، وەسيەتو ئا رووہيتە ھۆشبو كە كەردم پەيتا، دەسش بەرد كىشە سىاوە كىش گىرتە شەرە و واتش: ئاگات ئى كىشى منىچ بو لە كەدارەش نە كەردى.

ئەلى بە دلى پەرۆ چاگە يانە ئاوايش كەرد ئەو تاتەيش و تەنيا و تاق سەر و ھەسەرە كىشۆ گىلاوہ روہو دەگو بيارئ، بە دلى پەرۆ دلى شارو گوئەنبەرىنە زىاوہ و روہو لاودارى و دەشتەو سەبانى كەوترا، كە جە ئاوەدانى دوور كەوتۆ فرەتەر دلش پەرىي پەي لوای تاتەيش، پەي ئانەي خەمەكاش بدۆ دەمو وايۆ دەسش كەرد گۆرانى واتەي و بەزمىۆە خەمگىنش پەي ئاما بە نامى بەزمو: (ھاوار لەيل و لەيل، لەيلى باوانم،

(۱) چا سەردەمەنە شارو خورمالو ئىسەي نامىش گوئەنبەر بى.

خىرئاماي بە خىر سەرو چەمانم) تەماشىۋە ئىلا و ئەولايىش كەردش و
كە زاناش كەس ديار نيا ھەوسارو ھەسەرە كىش پىچناش مەچەكى
راسشەرە و ھەردوۋى دەسئىش گىرتئىش ولەو گۆشاشۆ و ھەتا تاواش
ھەناسىۋەش ھوركىشت و دەنگش ھورپىرى و بە ئاوازيۋە وەشۆ واچى:

پا وەرە زەرە شاھۆ ماۋەشەن

دئە كەم پەي دئە كەيت جەنگ و داواشەن

كەچەن چوون ئەقرب پىچ پىچەن چوون ھەي

لوولەن چوون لاۋلاو پاى نەمامى نەي

ھەرچند مە گىلو دەردى دئ نىەن

باخان بى سەمەر ئىسال گول نىەن

ھاوار چا خالى واران لەو لىۋە

چوون وەرۋە شاھۆي زەرە وەر پىۋە

مدىە و پەي شاھۆي مەدىۋ بە سەردا

لوول واردەن چنوور نە پاى كەمەردا

كەرە پەنجەرە ئازىز دەرە بىەن چۆل

گۆنات مەدرەوشىۋ وئىنەي چراو تۆر

بازم وەربىەل پاۋەن نە پاشا

تافىق مەزانوو كام كۆ ماواشا

تاقە دارى بيم وەبان يالەوہ
عادز بيم نہ دەس باى شەمالەوہ
تاقە گوئی بى ئازيز هیواو مەبەسم
بەلام بە ییبۆ بەرشى جە دەسم
لەیلی ھۆ لەیلی لەیلی باوانم
پەى تۆ نەمەنەن وەرمى شەوانم
ھەر تۆنى ئازيز ئارامى گيانم
کزە کزم بى چوون گوشت بە تۆوہ
خودا خوداما کەى رۆ مەبۆوہ
شەو کەیلەن ھۆناو بە لای جیمەدا
کافر بەزەييش مەيۆ پیمەدا
دارە وەنە کا خەزانشا کەردەن
سووريشا سووراو زەرديشا زەدەن
ھەر وەختى مەردا وزدیمۆ لارە
با زوخاوە کیم بەيا وەزارە

پا جوړه درټزه شدا به گورانيه کاش تا هوروه ست رووه و پيچه کا وه لي
ده گاو بياري و به دلي خه مبارؤ و سه رو هه سه ره کيشو لوا دلي ده گاو
بياري.

نيمه روؤ لوا سه ري يانه و ئوسا حه مه ره حيمي هه سووره يش و نازاري
ده سگيرانيش داش و دماي نيمه روؤي جووه کوؤي پراوه و دهره و ته کيه يره
دلي باخه په ر سه مه ر و وه شه کاره هوروه ستو رووه ده گاو هانه گه رمله ي،
وه لي ئانه ي بلووه دلي کوؤگا کيشا لاشدا دلي ملکه که و ويشانه چنگلي
هه نگووري سه ره قووتيش رنيه و به رده شو چه نيو ده سيش.

که لواوه يانه ئه داش و زه ريفي واليش مات و مه لولول نيش تيبينيره و
ئه جي کوؤسشا که و ته ن، که ئاديش پا جوړه دپي ديسان دلش ته مي اراوه
وه ليم و هرو ئانه ي ئاديشا بارووه قسي، واتش: ئه دا گيان خه متا نه بو
تاته م به سلامت چه نيو قافلله که يش که و ت را و خودا ياربو به سلامت
ملا و مه ياوه.

ئا سه رده مه کاروان به وه لآخي به رز و حوشر و رای وشکانيه ره کري،
په نه وازبي کاروانچي يام حاجي، وه لآخي خاس و وارده و ري و پوشاک و
په نه وازي ته مامش په نه بو، سه فه رو حه جي نزیکه و شش مانگيش پو
شي، سه فه رو په سه خت بي و فره و جارا حاجي راره تاوه و مانباي و
ئاوراي و ته ژناينه يام چه نه شا مري يام تووشو نه وه شي سه ختي و
کوشنده ي ئيني، بري جاري چه تيچ راشا په نه گيري ني و پروتيشا
که ري نيويه، ئا سه رده مه خزمه تگوزاري ئه مني و پاريزناي را و باني فره
که م بي و بري وه لاتينه هه ر نه بي، هه رپاسه خزمه تگوزاري ته ندر ووستي
يام ياگي مه نه يو دا بينه نه که ري ني نه په ي حاجيا و نه په ي کاروانچيا

ته ريچ، ته نيا بري شاري يام بري ياگي تايبه ټينه سهرو رايه کاوه کاروانسه ري بڼي، کاروانسه رايچ ته نيا سه رسيوه بي په ي مهنه يو کاروانچه کا و له وه رنای وه لآخه کاشا، کاروانسه را نا ياگي بڼي که قه راخو ټاوه دانیه کاوه يام سهرو راو ميانو شاره کاوه و ميانو قو ناخه کانه درووسې کرپڼي په ي مهنه يو کاروانچيا و وه لآخه کاشا دلپشانه، گرد کاروانسه رايوه چوله وانينه بي يام ټاوه دانينه ټه شيام ته ويليوه زلش پالنه درووس کرپي په ي ټانه ي که کاروانچي وپش کاروانسه راکه نه مهنه يوه و وه لآخه که پچش که ردپش ته ويله که، خه رجو کاروانسه رايه کايچ قورس بي و به گردکه سي هورنه سووربي.

هر کاروانيوه پچ ټه ر بازگانې بي ټه شيا تفه نگچي و پاسه وانپش چه نې بيڼي چوون ټه ر تفه نگچي و پاسه وانپش نه بيڼي چه نې راره جهرده و راگيري راشا وه نه گيرتي، قافلوه حاجيايچ ټا ته رسپشه سهري وه لپم هم وهرو ټانه ي که ټه ژماره شا فره بي و هم وهرو ټانه پچ که زه و سهروهت و سامانشا فره نه بي په نه که متهر مه ته رسپشا سهري.

قافلوه کاروانو حاجيا هه ورمانې سالا ويه رده ي سهره ټاوه لوي شارو هه ولپري و چاوه په ي شارو موسلي و قو ناخه ي دما ته رنه په ي شامي، ټينجا چاوه راو بيا بانيره لوي هه تا ياوي حيجاز، گيلايو پچه نه هه مان راره گيلپوه، ټا وه لآخه به رزي که هه ورمانو چه نيو کاروانه که ي جمپنيره، يام خوتانه که شا هه ولپر که رپشا ته ويله تا چه وسه رو گيلپوه يام وه لآخه دارشا چه نيو لوي تا هه ولپر و چاگه کاروانچيه کي يام حاجيه کي لوتپي کاروانسه را و وه لآخه داره کي وه لآخه کا ټارپنپوه په ي هه ورمانې، حاجيه کيچ دوگه به دوگه وه لآخ به کري گيرپي هه تا ياوتپي مه نزه، که ياوتپي زه مينو حيجازيچ هه رکه س تاو پش به پياده را بري و هه رکه سيچ

نەتاوئىش يام دەسش ويەردى ۋەلاخ يام حوشتر بە كرئها گيرى ۋ پەنەش لوى پەي مەككەي ۋ مەدينەي.

عادەت پاسەبى حاجى ئەشيام ۋەختو گىلايۆيشەنە سەرداي فەلەستىنى ۋ شارو قودسى ۋ مزگى ئەقسايچش كەردى، ئا عادەتە ھەتا سالە ۋ ۱۹۴۸ عيسايىچ ھەر پەپرە ۋ كرئ ۋەلئيم دماي درووسبىيەي دەولەتو ئيسرائىلى ئا عادەتە نەمەن ۋ ئېتر ئيسرائىل راشنەدا حاجى ئا سەردايە كەرا.

ۋەلئيم كاروانو حاجيا ئا سالە ۋ ھەورامانى ۋ ھرو ئانەي كە زارا خاتونە ۋ ۋەنە ۋ شىخ ئۆمەر ۋ بيارئىش چەنەبى ۋ ۋەلاخدارشانە لاچەنى، شىخ پىيخامش دا بە سوڧى ئازيزو سەرقافلە ۋ كاروانە كەي كە ھەولئير بلا خانەقا ۋ چاگە ۋ ۋەلاخە كاشا فارا ۋ شامىچەنە ھەرىاسە، كە چەوسەرۆ گىلتو ۋ شارو ھەولئيرى ۋ ۋەلاخە كا ۋ ئىشا باراۋە پەي دە ۋا ۋ بيارى.

سوڧى ئازيز لۋا پەي حەجى ۋ كلفەتە كەش چەمەرى ئامائشۆ بىنى تا كە گىلاۋە زەماوندە ۋ فارايۆ دەسگىرانە كى ئەلى ۋ فارايۆ زەرىفئىچ سازە كەرا.

* * *

ئا ماۋە كە سوڧى ئازيز سەفەر ۋ ھەجىنە بى ۋ نەبى يانەنە گرد ۋ پىرەگانئو مەتى پەسەندە ۋ ۋەختو نان واردهىنە كە وارده نىزە پەي كلفەتە كەيش ۋ ياگە كى سوڧى ئازيزى ۋ حاجەتو نان وارده كەيش بىساحب مەنىئو دەش تەنگ بى، برى ۋ ۋەختى نازى زارۆلە كىش

بزاناشپەنە و برى ۋەختىچ نە تاۋى دلتەنگىيە كەيش شارۋوۋە و سەرۋە سفرە و ۋىرە گايشاۋە بى بە شىن و شەپۋر و وارده كەشا ۋەنە شىۋىي.

ئەلى پىسە و كورە گورە و يانەى ژىرانە سەرۋكارىي ھەرمانە و برالە كاش كەرى و ھەرمانە كا ۋىچش بە زەرىفى پۋرنى، ھەر ئا پايزە بە ھەسەرە بە دەماخە كىشۋ چەنيو دوى جە دۋس و ھامرا نىكە كاش دوى كاروانىش كەردى، يۋ پەى خانەقىنى و يۋ پەى پاۋەشارى، ھەنگور و ھەنجىر بەرى ۋرەتەى و گەنم و يەو و قەند و چاىي و نەوتە و پۋشاك ئارىۋە پەى يانەى.

سەفەرە كەو پاۋەشارىشەنە كىشۋىۋە سىاۋە و سەفەرە كەو خانەقىنىچشەنە دەسى كەوا و پانتۋلش ئەسا پەى تاتەيش، پا نىازۋ ھەتا تاتەش مېۋە لاو ئۇسا (پۇسەم) يۋ كە پارچە ۋرازو دەگو ھانە گەرمەلى بى، بڈۋش ۋراستەى و حازرش كەرۋ تا مېۋە.

كورە كى ھەرچىشا كەردى بى پەرسو ئەدايشا نە كەرىنىش و ئاڭچە ژىرانە ھەم چەنە ئاماي كورە كاش ۋەرچەم گىرى و ھەم ۋىچش سەرەش جە برى مامەلەو ھەرمانا بەرشى، ھەرۋەرەنە مەتى پەسەندە يانە كەنە و دلى كورە كاشەنە ياگى سۋفى ئازىزى مېردىش گىرتەشۋ.

پايزى ۋەختى ھەوا سەردش كەرد يانەو مەتى پەسەندى و كورە كاش لواۋە دەگا و چاگە يانەشا پاك و پوختە كەردۋ و ئەلى پۋشاك و كىشە كىش ئامادى كەردى، گرد ئارۋ و سەواينە بىنى سۋفى ئازىز بۋبە حاجى ئازىز و بىۋە و بلا پىۋايشۋ و كە ئامايچۋ بە گەرمى باراشۋ يانە و دەمو مېمانە كاشۋ با كە دەگانە و چىلا و چەولاۋە مەيا پەى خىرئاماش.

ھەرمانەو ژەن ئاردەى ئەلى و فارايۆ زەرىفى سەرو ئامايۆ تاتەيشا
 مردیى، وەرز پاش نیا ئەووەل مانگو زمسانی، ھەوأل ئاما کاروانو حاجیا
 سەوای وڤرەگا میاوۆوھ شارو گولعەنبەرى، کرژ ئەلى و یارەى براش
 تۆشەبەرىشا پیتتپوھ و ئەلى تەفەنگە جان بېزارە کەش کەردش شانەش و
 بە دوئ ھەسەرپۆھ وەستیرە دەگاو بیارئ و ئاشەوھە میمانى یانەو
 قەومە کاشا بیى و سەحی زوو بە سواری ھەسەرە کاشا لوی پەى
 گولعەنبەر - خورمالى ھەتا چاگە چەمەرپى ئامايۆ تاتەيشا کەرا، خەلک
 و قەوم و قیلەو حاجیە کا تەریچ فرەو یاگە کاوھ ئامبېئى چاگە چەمەرپى
 ئامايۆ حاجیە کاشا بئى.

دەمەو عەسر دەنگو تەپلى و زرەو زەنگ و زەنگلا کاروانو حاجیە کا ئاما،
 ھەرچەند ھەواپچ سەرد و دنیاپچ تەم و توالى بی وەلیم ھەر خەلک
 سەرو باناوه دەسش کەرد دەف دایوھنەى و مەللاو مرگی گولعەنبەرى
 مامۆسا مەللا محەمدى قازى و فەقى و تەلەبە کیش گرد بە ریز
 قەتارەشا بەست پەى خیرئامای حاجیا، ئەلى و یارەى براپچش چەنیو
 برپى جە خەلکە کەى لوی پتوای حاجیە کاوھ پا نیازۆ زوو بلا خیرئامای و
 مەبارە کبابى تاتەيشا کەرا و دلنیپا جە سلامەتیش.

حاجیە کى یاوئینى لائو تەپو **گەردە گرى** و برپى جە خەلکە کەپچ لوا
 پتوایشاوه پەى بەرو دەروازەو شارى، چاگە ھەرکەس پەى کەسو وئیش
 دیى، ئەلى و یارەى براپچش پەى تاتەيشا دینى و زاننپچ سەرقافلەن و
 ئەشۆم سەرەتاو کاروانە کەپۆ بۆ، وەلیم سەرەتا و بنەتاو کاروانى یاوا و
 ئەلى و یارە تاتەشا نەدیشاوه، گومانشا بەرد سەرقافلە واریابۆ و تاتەشا
 دلئ حاجیە کاو خەلکە کەینە بۆ و نەپتوویۆ، کە قافلە کە تەمام رەدى و

تاتەشا ديار نەبى، ئەلى و يارە بە دەنگى بەرز پەرساشا: سەرقافلە و ئى
كاروانىە كىن؟! تاتەما كۆن!؟

سەرقافلە و كاروانى فاريابى بە حاجى كاكە براو خەلكو دەگاو پايگەلانى،
سەرو ئەسپە كەيشۆ ئاما وەرۆ و بە توورەيۆ واتش: فەرماودى رۆلە من
سەرقافلەنا؟ چىشتا گەرەكا؟

ئەلى لوا وەرۆ و ھەوسارو ھەسەرە كىش كىشتش و لوا لاو ئەسپەكەو
كابراى سەرقافلەيۆ و پەرساش: ئەگەر تۆ سەرقافلەنى تاتەما كۆن و
چكۆ جيا مەنەن؟ سەرقافلەيى پاسە كرىۆ؟ تۆ شوانەيچ بى نەك
سەرقافلە، ئەشۆم بزانى يۆ جە حاجىەكات ديار نيا.

ئەلى تائى فرەتەر توورە بى و دەنگش زياتەر بەرز كەرئۆە، كابراى
سەرقافلەيچ وەرۆ ئانەى گردو حاجىەكا پەلەشايى و خەلك ئامابى
پىوايشاوە و ئادىچ گەرەكشى نازۆ كاروانو حاجىەكا چەنيو خەلكەكەى
تىكەلى با، كە گۆشش جە قسەكا ئەليۆ بى و پا جۆرە تە قسى كەرى،
توورەش بيوەنە و بە دەنگىو گرىۆ پەرساش: تاتەت كىن كورە؟ نامىش
نيەنە پاسە ھەر تاتەم تاتەم گىرتەنۆ؟ من چووزانو تاتەو تۆ كىن و
كامەن؟

ئەلى كە گۆشش چا قسا سەرقافلەكەيۆ بى ئاندەى تەرگەرم بى و بە
توورەيۆو فرەتەرۆ واتش: سەرقافلەيى پاسە كرىۆ؟ من نامىم ئەلین و
ئانەيچ يارەى براما و تاتەما نامىش سۆفى ئازيزا و ئىمە كورئىشەنمى و
پىوايشۆ ئامىنمى.

ھەر ئەلى ئانەشە وات و نامى سۆفى ئازيزىش بەردە، حاجى كاكەبراى
سەرقافلە كە پيايوە چەقى درىژ بى و كىشىوە سیاوہى كالەوہ بيش

سەرۆى، رېش و سىمىلئوھ كەمى چەرمەش بى و جۆتى بروى سیاو و چەرمى و پەرىش بىنى و چەمپوھىچش تىل بى، دەمش وشك بى و ھىچش پەى نەوچى و پەشىمان بى كە توورەش بىھى وەنە و نەزانى چىش واچۆ خاسا و چەنى ئارامش كەرۆوھ.

دەسس بەرد مەتارە كى لاقەدېشۆ قومى ئاوىش كەردە دەمش و مەتارە كىش كەردۆ لاقەدشەرە و لەغامو ئەسپە سیاوھ كەش تەكناش و كەوت وەلى ئەلى و يارەى و بەردىش پەى لاو زارا خاتوونەو كەىوانووەو شىخ ئۆمەرى، ھەرچند دەورش فرە قەرەبالغ بى و ژەنا خورمالى دەورە دىيى، سەرقافلە ناچارى كاروانە كەش مردنا و ژەنە كىش ئاگادار كەردى دەورو خاتوونى چۆل كەرا، خاتوونە ياوانە يام چىوئوھ قۆمىان يام كورە كى سۆفى ئازىزى ئامىنى.

سەرقافلە ئەلىش بەرد وەرۆ و واتش: خاتوون سەرەم سەدەقەت ئى كاكە كورۇ حاجى ئازىزى رەحمەتىن و چەنىو ئا برايشە ئامىنى ھەوالو تاتەيشا پەرسا.

ئەلى ھەر كە گۆشش واچى (حاجى ئازىزى رەحمەتى) و بىھ ھەناسەش سوار بى و قوتىوھش كەرد و واتش: حاجى گىان (حاجى ئازىزى رەحمەتى) يانى چىش؟! مەشىو نىابۇتا و لەو واپو و ویتا ئامبىدئوھ؟! تەنگە جان بىزارە كەش شانەشەنە گىرتشەرە و واتش: بە خودا و نەوئى كاروانىھ ئىنا چەنىو و نەو تاتەىم.

خاتو زارا ژەنىوھ خەرەلى بە تەمەنە و كوچى چاخە و خان و مانە بى و چەتفئوھ چەرمەى زلش دابى شانئىشەرە و سەر و كلاوئوھ وەشش سەرۆ بى و چىچەناكئوھ پىرۆزەبى چىرو زنجىشەنە بى و سەرىپۆشئوھ

حاجيانەى زەردش دابى سەرەشەرە، ژەنە هامكارە كىش شانەشدا چىرە دەسىش و ياردەشدا سەرە ماينە كىشۆ وەستەرە و لوا روە و ەسەرە كى ئەلىۆ، ئەلىچ كە دىش خاتوو زارا ئاما روەشۆ، كرژ سەرە و ەسەرە كىشۆ پراە و لوا پىوای خاتوونىو، خاتوونە دەسش وست سەرە شانە و ئەلى و دىش پەر پى و واتش: تۆ برازاو منەنى و تاتەى رەحمەتىچت برا و مەحرەم و لەلەو من بى، چى سەفەرەنە ئەگەر ئاڏ نەبى من ئى حەجمە پەى نە كرى.

ئەلى و يارە تەمام پەشۆكىي و نەياونىننە چىش قۇمىان و تاتەشا چىشش سەرئامان، راستەرش ئانەن كە گەرە كىشا نەبى ياوانە، پەوچى ئەلى توورە بى و روەش كەردە خاتوو زارى و بە دلى پەرۆ واتش: خاتوون چىشتا كەردەن چەنىو تاتەيما راس واچدىما پەنە؟ ئەگەر يۆ جە حاجىە كا كوشتەن واچە كامەى كوشتەن با ەەر ئىسە چىگەنە كوشووشۆ، ئەگەر رايچەرە چەتى راشا پەنە گىرتىندى و كوشيان ئانە باسپو تەرا؟ خاتوون گيان ئىمە پەى ئانەى نامىنىم ەهوالو مەردەى تاتەيما بژنەومى، پەى ئانەى نامىنىم خىرئاماي تاتەيما كەرمى و بەرمىشۆ پەى لاو ئەڏايمە و دلى كلفەتە كەيما، چىشش سەرئامان زوو واچدىما پەنە با ئەگەر ەينو فرىاكەوتەى بۆ فرىاش گنىم و ئەگەر باسە كەيچ چىوئو تەرا خىرا واچدىما پەنە و دەسى دەسىما پەنە مەكەردى.

خاتوو زارا گىرش وارد نەزانى چەنى و چكۆنە باسەكەى كەرۆو چەنىو ئەلى و يارەى، پەرساش ئەو سەر قافلەكەى: حاجى گيان مامۆساو خورمانى، مامۆسا مەللا مەمەدى قازىي ئامان پىوای كاروانىو؟

سەرقافلەى وات: پېسە ھەوالم ياوانلا بەلى قوربان ئامان ۋەلىم ئىنا
ۋەلىتەرۆ و دەروازەو لوای چوەر و شارو گولئەنبەرینە چەنیو فەقى و
تەلەبەكاش لاو گەراۋەكېنە مردان ديارماۋە.

خاتوونە ئەمەش كەردە كاروان جمۇراۋە رۋەو شارو گولئەنبەرى،
سەرقافلە كاروانش جمناراۋە، ئەلى ئاندەى تەر ھار بى و لوا ۋەر و دەمو
خاتوونى و واتش: تاتەما چىش سەرئامان خاتوون؟!

خاتوونە واتش: ئەلى گيان سواری بیدى با بلمى گولئەنبەر چاگە
ماچووتا پەنە چىش سەرئامان.

كاروان لوا ھەتا ياۋى لاو گەراۋەكى و دەروازەو شارو گولئەنبەرى،
ئەلى شانبەشانو خاتو زارى و يارەچ شۇنىشاۋە سەر ۋە سەرەكاشاۋە
لوئ ھەتا ياۋى دەروازەو شارى، چاگە مامۇسا مەللا محەمدى قازىبى
كە پياپو ۋەو ۋەش و قىافە قنچ بى و رېشىۋە سیاۋى پەرش بى و كەوا
ۋە سەلتىۋە مەللايانەى كەۋەى عاسمانىش ۋەرەنە بى و مېزەرپو
چەرەش سەرۆى و لىكەو مېزەرەكەى لاو شانەى چەپىشەرە شۆر
بىەبىۋە پەى سەر ۋە سىنەش، وئىش و فەقىەكاشۆ خىرئامای خاتو زارى
ۋە گردو حاجىەكاشا كەرد، ۋەلى ئانەینە خاتوونە ھىچ ۋاچۆ بە مامۇسا
مەللا محەمدى قازىبى، ئەلى لوا ۋەرۆ ۋە پەرساش: مامۇسا كۆن تاتەما؟
چىش سەرئامان؟ مامۇسا ھەپەسىا و نەزانى مەسەلى چىشەنە و
ئەلى كورپو كىن و تاتەش كىن و چىشش ۋەنە قۆمیان، خاتو زارا قۆلو
كەواكەو مامۇسایش گىرت و بەردش كەنارۆ و ياۋناشەنە چىش قۆمیان،
داۋاش ۋەنە كەرد زوو بلا مزگى و كاروانە كە چاگە سەر ۋاۋەو مزگىە كەىۆ
لابدۆ، ۋەر ۋانەى ئاد پىان و مامۇسان باسەكەى كەرۆۋە چەنیو ئەلى و

يارەى و دما تەر وئىش وردە كارىي قۆمياكەى باسكەرۆ پەى كورە كا سوڧى ئازىزى.

مزگى گولعەنبەرى ياگى و پەرسگاىو زلى قەدئىمى بى و كەوتەبى دامنەو قەلاو گولعەنبەرى، وەلتەر پەرسگاو زەردەشتەيە كا بىەبى و سەردەمو لەشكركىشى موسلمانە عەرەبە كانە كرىابى مزگى و تا ئا سەردەمە چنڭ جارى لاو دەسەلاتدارا سەردەمە جوړا و جوړە كاوە دەسكارى كرىابى و تازە كرىابىو، دما جار سەردەمو يو جە دەسەلاتدارە كانە منارپو بەرز حەوشە كىشەنە و شانو مزگىە كەيو درووس كرىابى و وەختو نمايە كانە بانگوچ لوى دلئ منارە كەى و پەنجەرەو لای سەرىشۆ بانگ چرى و خەلكو شارى ئاگادار كەرى دەس جە هەرمانە كاشا هورگىرا وەختو نمىن، هەرىپاسە رەمەزانەنە وەختو پارشەوینە چاگو خەلكو شارى ئاگادار كرى و ھای كرىپو، وىرە گاچەنە وەختو وەربانگىنە خەلك چەمەراو ئاگەبى تا بانگ بژنەوۆ و پوچە كىش مارۆ، چا سەردەمەنە مزگىە كە وەنگىوھش چەنەبى و چندان وەنكارى چىلا و چەولاوە ئىنى ئاگە پەى وانای زانشتە دىنيە كا، ھانەو حەوز و ئاويو وەش دلئ حەوشە كىشەنە بى و دوى پەلگى زلى قەدئىمى سەيەشا كەردىبى پەى سەرو حەوزو ئاوە كى و گردو حەوشە كى، وەرو ئانەى وەرز سەردش كەردەبى، گەلاو پەلگە كا رىزابىرە وار و سەرو ئاوەو حەوزە كەى و دلئ حەوشەو مزگىە كەى يەك پارچە زەرد كەرتپو چەنىو گەلايا.

حەوشەو مزگىە كەينە و سەرو گەلايە كاوە خەلك دەورو حاجىە كاشدا و كە ھەوال وەلا بىو كاروانە كە حاجىپوھش چەنە مەردەن، گر كەس تەرسىش نىشتەوەر حاجىە كەو ئادى بو، پەوچى خەلكە كە بە تاسو

ھەريۆ شۆنەو حاجى وئىشارە گىلئىنى و بە دىھى و سىلامە تىشا دلوەشى بىنى و شوکرو خوداى کەرىنى که بە سىلامە تى ياونىپوھ لاشا.

که کاروان لوا دلې شارو گولعەنبەرى بە دەنگو دەفەو دەفژەنە کا و زرەو زەنگ و زەنگولەو ملو ھەسەرە کا گردو خەلکو شارى ئاگادارى بىنى که کاروانو حاجىە کا يوان دلې شارى، کاروان مزگى گەورەو گولعەنبەرى لاشدا و حاجى قەراخو ھەوزو ئاوەو مزگىە کەينە و بنەو پەلگە کانە ھەريۆ کە نارپوھ بارشا وست و چەنيو کەسە کاشا کەوتى وات و واچ، برى جە قەوم و قىلەو حاجىە کايچ بلأوھشا وەنە کەرد و گىلئوھ پەي دە گايە کا وئىشا و ھەوالو يوايو حاجىە کا و مەردەي سەرقافلەو کاروانە کە چىشا بەردۆ پەي خەلکو دە گايە کاشا، ئەلى و يارە بىکەس مەنيوھ و چەمەرى خاتوونى بىنى چىوئىشا واچۆ پەنە، ھەردووى ئەجى سەرو سەکەئىۆ مردىنپىرە و ئوقرەشا وەنە برىايى، دەمى ئىنى لاو يۆتيرىنى و سەرە کەرىنى پىوھرە و دەمى ھەريۆ لوئىنى لاو يۆ جە حاجىە کا و ھىچکەس راسەشا پەنە نەواچى تاتەشا چەنى و چکۆ مەردەن.

دماى تاوى سەرقافلەو کاروانە کەي ئاما سەرو ھەوزە کەي و ئەلى و يارەش چىرى و سەرەو ھەردوويش ماچ کەرد و واتش: زارا خاتوونە چا حوجرەنە چەنيو مامۆسا مەللا محەمەدى قازى چەمەرىتانى.

ئەلى و يارە پىسەو شىت و لىوھى روھشا نيا ھۆدە کەي و لوى چوھر، سىلامشادا حازريا و مامۆسا مەللا محەمەدى قازى و خاتوو زارا سەرەو ھەردوويشا ماچ کەرد و نىشنىپشارە، مامۆسا سەرەش نامنارە و بە دلې پەرفۆ برى ئايەت و ھەدىسىش بە عەرەبى واناوھ و ئەلى و يارە ھىچشا وەنە حالى نەي، دما تەر مامۆسا سەرەش بەرز کەردۆ و ھەرسە کى

چەماش بە دەسمالەكەو دەسەش ئەسەپەش و كەردشۆ ھەورامى و واتش: كورە جوانەكا ئىنە قەدەر و خوداين و كەس نەزانۆ ئەجەلش چكۆمى و چ خاكپوھ بۆ نەسەش، من تاتەتا نەدەنم و بە خزمەتەش نەياوانا وەلەيم بە پاوانەى كە براى شۆتەى خاتونى بىەن و پا حوكمە كە ھەزەرەتو شەيخ ئۆمەرەچ ھورچنەن پەى سەرقافلە و ئى كاروانىە و لەلەو خاتونى، پىاو خوداى بىەن و خوداى وەش گەرەك بىەن پەوچى ئا خاكە پاكەشە كەردەن نەسەش.

يارە وئەش پەنە نە گىرەيا و پرمەو گرەوھى گىرت و تاتەرۆ تاتەرۆ بانگو سەلاش بەرز كەردۆ و باوشپوھەش كەردە ئەلى برايشەرە و ھەردووى دەسشا كەرد گرەواى.

دماى تاوى ئەلى ئاماوھ وئەشەرە و بە دلى پەرۆ پەرساش: مامۆسا ئەگەر تاتەما مەردەن چەنى مەردەن و كى كوشتەن؟ ئەى جەنازەكەش؟ ئەى كەفەن و دفنەش؟ ئەى قەبرەش؟ ئەى ھەسەرەكەش؟

مامۆسا بىدەنگ بى و خاتوو زارا ئاماوھ جواب و واتش: كورە عالەكام ھىچ فەرقش نىا ھەپپەسە تاتەتا برام بىەن شەمەچ برازىمەندى و بەشەندى جە جەرگىم، راسەش و پاكەش ئانەن كە تاتەى رەحمەتەتا خودا بەخشۆش ئاماما چەنى ھەجما كەرد و سەرقافلەپوھەش كەردەن مەر ھەر وئەش كەردەبۆ، دماى تەمامناى راورەسمە كا ھەجى سواری حوشترا بىەمى و پا را دوور و درتۆرە و پا بىابانارە گىلەيمپوھەشام و قەرار پاسەبى دوى شەوى چاگە مەنمپوھەش و چاودماى بلمى پەى فەلەستىنى و سەرداى و زيارەتو مزگى بەيتولمەقدسى كەرمى ئىجا گىلەيمپوھەش، ھەر رارە وەلى ئانەى يامى شام تاوھو گەرماى و دوورى

رېڭكېنە كاكە ئازىز... بەخشىدېم ئىتر ئەشۆم واچمى حاجى ئازىزى رەحمەتى كە سەرقافلەبى سەرەمپە ئامى و لواینەبى و جە گردىما فرەتەر مانى، نەوھش كەوت و تووشو ئا پەتا پىسى بى كە چا وەلاتانە بلاونە، رىشىپوھ و لەمەش لوى، كە نەوھشپە كەى تەمام زۆرش پەى ئارد، سەرقافلەبى كاروانە كەيشدا دەسو حاجى كاكە براى پاىگەلانى، كە ياوايمى شام و شارو دىمەشقى چاگە حاجى ئازىز تەمام پەكەش كەوتە و لەم لوايە كەيش زۆرپەى ئارد، ئا دووھ رووھ كە چاگە مەنمىپوھ تائى حالىش خراپتەر و خراپتەر بى، كىاستما حەكىم ئاما لاش و برى دەوا و دەرمانشدا وەلېم ھىچ فەرق نەكەرى و تائى رەنگەش فرەتەر پرى و ھىچش پەنە نەورى، ئىتر قەرارمادا ئەگەر حاجى ئازىز خاس نەبۇ نەلمى پەى قودسى و مەنمىپوھ ديارشۇ تا خاس بۇ، وەلېم داخەم مەشۇ ئانە ھىچ كە خاس نەبى، خودا بەخشۇش تەمام پەكەش كەوتە و عەسرىپوھ دىر عومرى درېئش جىئاست پەى شمە و سەرەش نىاوە، ئىتر نەكەسى كوشتەن و نە ھىچ، مەرگە مكافاتى بى و ھىچىتەر، وەلېم وەلى ئانەينە گىان بسپارۇ منش چرىا لاو سەرەيشۇ و واتش: خاتوون گىان من وەنەم پىويانۇ مروونە و ئى خاكە بىەن نسىم، وەلېم وەلى ئانەينە مروو دوئ قسىم ھەنى با كەرووشا پەى تۇ.

قسى يوھەم ئانىنە كە مەردا دماى شۆرتەى تەرمە كەىم واچە ئا كەشىدە كە شارو مەككەيۇ ئاردەنمۇ چەنىو وىم و ئىنا دلئ بوخچە كەىمەنە كەراش كەفەنم و چا زيارەتلانەىچەنە ئەسپەردەو خاكىم كەرا كە مەرقەدو حەزرتو مەولانا خالدىش چەنەن بەش ئىنە خودان ھىمەت و بەرەكەتو حەزرتو مەولانای نسىبو منىچ بۇ.

خاتوو زارا كە ياوا باسو مەرقەدە كەو مەولانا خالیدی دئش پەری و
واتش: منیچ سەرەم سەری مەن و ھەر ویرم لاو ئانە یۆ نەبی كە مەرقەدو
مەولانا خالیدی ئینا شامەنە، پەرسام: حاجی ئازیز باسو چیشی كەری،
مەرقەدو مەولانا خالیدی چكۆن؟

حاجی ئازیزیچ پەیواچو پەرسە كیمەنە ئاماو ھە جواب و بە نكە نك
واتش: خاتوون گیان مەن دەمو ھەزەرەتو شیخ ئۆمەر و وئماو ھە ئۆنەنم
كە ھەزەرەتو مەولانا خالیدی نەقشەندی غەربینە ھەفاتش كەردەن و
چی شارو دیمە شقینە ئەسپەردەو خاکی كریان، ھەلیم نەزانو
مەرقەدە كەش كامەن و گنۆ كام یاگیو ھە.

خاتوو زارا كوچى ھەرسە كى چەماش بە دەسمالە كەو دەسش
ئەسەریش و واتش: ئەلى گیان منیچ ئا ھەختە ویرم كەوتو و واتم، ئەھا
پاس ماچی حاجی ئازیز، منیچ دەمو ھەزەرەتو شیخ ئۆسمانی
ھەسوورەى رەھمەتیمۆ رازەو ھەفاتو مەولانا یم ئەزینە كە ئادیچ ھەر
بە نەو ھەشى تاوونى ھەفاتش كەردەن، مەگەر پەرسمی خەلكو ئیگەى،
خۆ مەرقەدو مەولاناى چىوى نیا گوم بو، چى ھەلاتەنە مورید و
مەنسوویش فرینى، بيشك مرانا ئینا كام زیارەتلانەنە، ھەلیم خودا
نە كەرۆ تۆ ھیچت سەرى حاجی ئازیزی برام.

كە مەن ئانە مە وات سوڤى ئازیز درێزەش دا بە قسە كاش و واتش:
خاتوون گیان چى مەن چیشم چا پیا خاسا زیاتەرا كە ھەلى مەنەنە
مەردینى، مەرگ راو گردیمانە، با ھەسەتە كەم ویر نەشو تا ھازیم چەنە
مەننە با خالەى دوو مەھىچت واچوو پەنە.

كېشە كېش سەرەشۆ گېرتشەرە و واتش: گەردەنم ئازاد كەردى و ئەگەر لوایدیو ئەمانەتى تۆ و ئازەن و زارۆلەيمە، ئى كېشېچمە ئامانەتبۆ لاتۆ ياونەش دەسو ئەلى گيانى كورە گەورەيم و راو ئادىچۆ پەي پەسەندى و گردو زارۆلە كام هەتا دىنئىبا و بزانا من چەنى و چكۆ و بە چ عىلەتتۆ مەردەنا، داوايچم ئەو ئادىشا تەنيا ئانەبىەن و ئانەن كە راو ئى كېشېمۆ ياونە، ژىوايشانە كرديۆە نە كەرا نامى من و ويچشا لە كەدارە بۆ بەلكو تەماذارنا راو ئادىشاو رەحمەتيم پەي بەيا، خاتوون گيان هەسەرە كېچم بەخشدى بە خانەقاو شارو هەولپىرى با پيسەو خەيرپۆە سەرەمرى هەتا هەنە خەلك كەلكش چەنە هورگىرۆ.

كە خاتوو زارا دەسش دريژ كەرد كېشە كى بۆ دەسو ئەليۆ، يە كسەر ئەلى ئا رۆشە وىر كەوتۆ كە تاتەشا وەختو يانە ئاواي كەردەينە دەسش بەرد كېشە كېش گېرتشەرە و واتش: ئاگاتا ئى كېشى منبچ بۆ لە كەدارەش نە كەردى.

ئەلى تەكانەشدا سەرو چۆكاو نىشتەرە و كېشە كېش دەسو خاتوونپۆە گېرتە و بانگ و سەلا و تاتەرۆ تاتەرۆش بەرز كەردۆ و چەنيو يارەي هەردووى هورئىستپۆە و باوشيشا كەردە يۆترينيرە و تير گرەوى.

دماي ئانەي كوچى ئارامى بېپۆە مامۆساو خورمالى دەسش وست سەرو شانە هەردووى و واتش: رۆلە عالە كام تاتەتا پەپوولەو بەهەشتى بىەن و پيسە وەلئىنە واتم خوداى وەشسيان پەوچى ئا خاكشە نسيب كەردەن، سەلە واتپۆەش سەردەيدى و فاتىحپۆەش پەي بواندى و وەسيەتە كاش و مۆچيارىە كاش گۆشداردى فرە جە گرەوى خاستەرا، بەيدى بنىشدپۆە باسە كە هەلای مەنەنش با خاتوونە پەيتا باسكەرۆنە

و زوو گىلدېۋە پەي وەلاتو وىتا ھەتا دەنگ و باسە كە وەلا نەبىھەنۇ
بلدېۋە لاو ئەذا و والە كەيتا.

و ھرو ئانەي و ئىشا ھەردووي كىشەشا سەرۆيى، ئەلى كىشەكى تاتەيش
ماچەش كەردە و كەردەش ملش و واتش: مامۇسا وەلى ئانەينە شەمە
ھىچ فەرماودى با خاتوونە پەيما باسكەرۇ بزائىمى چكۇ ئەسپەردە كريان
و چەنى بلمى زيارەتش؟

خاتوونى وات: دەي رۆلە منىچ رىك گەرە كمانە تا پەي باسكەرۇ،
دماي ئانەي وەفاتش كەرد مزگى ئومەوينە شۆرتشا و سەرۇ وەسپەتو
و ئىش كەشىدە كەم كىاست كەردشا كەفەنش و ھەرچاگە بە جەماعەت
نماش سەرۇ كريا و سەرۇ داوا و وەسپەتو و ئىش پەرساما پەي مەرقدو
مەولاناي و وئىستماو و چا زيارەتلانەنە كە مەرقدو ھەزەرەتو مەولانا
خالدى نەقشەندىش چەنەن چاگە ئەسپەردە و خاكى كريا و عەمرى
درئىش پەي شەمە جىئاست.

دماي قسە كا خاتوونى ھەمدىسان ئەلى دەنگو گەرەو ھىش بەرز كەردۇ و
و ھرو و ئىشەرە واچى: تاتەي غەرىم رۆ تاتە گيان، چەنيو يارەي برايش
كردى گەرەو ئى تەو ھەنشا پەي تاوئىو.

ھەتا ئا باسى كرىي رۆ دىرش كەرد و دىرۋەختىچ دەردە و جىمناي
كاروانى نەو ھرى، دوو ھاجى ھىلانپەيە كە و ھاجى ھەرەمەرىيە كە يانە
ئاوايشا كەرد و چەنيو كەسە كاشا لوئو ھەرە دەگاپە كاشا و ئاشەو
كاروانە كە مزگى گولئەن بەرىنە مەنۇ و ھاجى كى و ئا كە سىچە كە
ئامبىئى پىوايشا ھەرە مزگى كەنە مەنئو و خەلكو گولئەن بەرى لوا
سەردەمشا ھەرە و ھەرە و پەنەوازش پەي بەردى و ژەنە كىچشا بەردى

يانپۈەنە مەنپۈە تا سەحىي، دماو نماو سەحىي كاروان كەوتۇرا، زېرە
 زەنگ و زەنگولۇ و قىرپە و سم و نالۇ ئەسپ و ھەسەرە كا كاروانە كەى
 سەر و تەوھنەرشو رارەوہ كا شارىرە فرەو خەلكو شارە كەيش ھى كەردۇ
 و زىپىرە پەى تەماشە و كاروانو حاجىە كا، سەر قافلە سەر و ئەسپە كەيشو
 ئالايپوہ سەوزەى زلەش دەسوۆ بى و كەوتەبى وەلى كاروانە كەى و
 مامۇساو مزگى گولعەنبەرىچ ھەتا دەرۋازەو لاسەرى شورائو شارى
 لواشا چەنى و چاگە يانە ئاوايش چەنە كەردى و كاروانە كە كەوترا رەو
 دەگاو بىارنى، لاو دارو بەرمەرايچ خەلكو دەگاو گولپى ئامبىنى سەر
 رىكى و ئاوايشا گىلنا ملو حاجىە كارە و دووہ حاجىە گولپىە كىچ جىي
 بىپوہ و يانە ئاوايشا كەرد ئەو كاروانى و خاتوو زارى و حاجى كا كەبراى
 سەر قافلەى، خەلكو دەگاىە كا بىارنى و تەوئىلى و ھانە گەرملىچ ئامبىنى
 پىواى كاروانە كەيو و پىچە كەو تافاينە چەنىو كاروانە كەى ئالنگارى
 يۇترىنى بىي، خەلكو دەگاىە كا بىارنى و ھانە گەرملىە ئەزنىە بىشا كە
 سوۆى ئازىز بە رەحمەتو خوداى شىەن و وەفاتش كەردەن، بەوچى
 ھوششا لاو خىرئامى حاجىاوە نەمەن، لوى پىواى ئەلى و يارەيو و
 دەسشا كەرد ملشا و سەرەوہ شىشا وەنە كەردى، كە قافلەو حاجىە كا ياوا
 دلئ دەگاو بىارنى، شىخ ئۆمەر وئش لوا پىوايشاوە و ئەزنىە بىش
 مقەدەرپوہ چامەنەشا وەنە قۇمىان و سوۆى ئازىز وەفاتش كەردەن،
 سەرەوہ شىش كەرد ئەو ئەلى و يارەى و پا بۇنۇ واتش: ئى نىمەرۋوہ گردو
 حاجىە كا و ھامرىكىچشا و مېمانە كى گرد خانەقانە مېماندارى كرىا،
 ھەر راوہ نماو غاىبىش بە جەماعەت وانا پەى رۇحىانەتو سوۆى ئازىزى
 و جارپتەر سەرەوہ شىش كەردۇ ئەو كورەكاش و واتش: ئە گەر قبوول
 كەردى پەنەم خاسا سەواى خانەقانە پەرسەش پەى بنىەمى، وەلىم
 كورەكى سوۆى ئازىزى و خەلكو دەگاو ھانە گەرملىە رازىي نەبىي و

مولەتشا واست و ھەر ئا رووھ لوئوھ پەي دە ھاو ھانە گەرملەي، دمای
 عەسرى ياوئوھ دلئ دە گای و بە ياوايؤ ئەلى و يارەي و خەئکە
 ھامرايە کاشا پەي سەر و ھەوزي، ھەمەلاو بە گ پئسەو بە گو دە گای و
 مەئلاو دە گای و خەئکە کہ گرد ئامئ سەردەمشاوە و سەرەوھ شيشا
 وەنە کەردئ و روئ دمايەن مزگي دە گايەنە پەرسەشا نيا پەي سوؤفي
 ئازيزي، ھەتا ھەوتئوھ ھەر مئیمان و ئاوان رووھ کەريئ يانەيشا، چوون
 ھەم سوؤفي ئازيز وئيش پياؤوھ نامئ و قابيلیە تدار بيئ و ھەم کورە کيچش
 چەنيو خەئکی عالی بيئ و ھەم جوړو مەردەيە کەيچش ياگئ داخەو
 خەئکی بيئ.

۳

بۆنەو سەفەرۈ تاتەيشاۋە و دما تەريچ بۆنەو مەردەيشۆ، ئەلى و زەرىفى
ھەرمانە كىشا كوچى تەفرەش كەوت وەلېم كەسە دىسۆزە كىشا قسىشا
چەنى كەردى و واتشا: مەردەى راو گردىمانە و كاروانو ژىۋاى پەى
مەردەى كەسى نەمدران، سۆفى ئازىز ئاۋاتش ئانەبى ھەرمانەو خەيرى
ھىنەو ھەركەسى بۆ زوو پۆرىۆ، ئىسە چەنىبۆ ھەرمانەو خەيرو زارۆلە كا
ۋىش سەرو مەردەى ئادى پەكەش گنۆ؟ كۆتابى ئا زمسانىنە زەماوندەو
ھەردوۋى سازە كرىا، ئەلى ژەنىش ئاردە سەرو يانەى و زەرىفىچشا فاراۋە
پەى دەگو دزلىبى.

ئەر بۆنەو مەردەى تاتەيشاۋە نەبى، زەماوندە كىشا جۆرىۋەتەر لوى
راۋە، دەگا عادەتتەش پاسەبى جوانەكى زەماوندە كاشا وزىنى كۆتابى
پايزى و سەرەتاو زمسانى، چوون خەلكو دەگى چا ۋەختانە دەسش
بەتال بى و ھەرمانەو مىلكدارى نەمەنى، ئەلىچ چوون ۋىش چەنىو يانەو
حەمەلاو بەگى و بەگزادە كا تىكەل بى، حەمەلاو بەگ بىرپارش دابى

دەگانە زاموندىيە ئەلاھەدەش پەي گىلنا، ۋەلېم بۇنە ۋە مەردەي تاتەيشۆ
 ۋېش ئانەشە قىبوول نە كەرد و بېدەنگىيە ژەنە كىش فاراشۆ.

كەفەتە كە ۋە سۆفى ئازىزى دماي مەردەي ۋېش پەسەندەي كە يوانوھش
 بىە بە دەمراسەش و ئەلىچ كورە گەورە يانەي، ژىۋاي عادەتېشا لوى
 راۋە ۋەلېم كەلەبەرە ۋە سۆفى ئازىزى بە ھىچكامى پەرە نەبېۋە، چوون
 كەسايەتى سۆفى ئازىزى زالىي ملو گەردو ئەنداما كەفەتە كەيشەرە و
 دەگايچەنە يايگى ئەلاھەدەي ۋېش بېش.

مەتى پەسەندەيچ ۋەرو ئانەي ژەنە ۋە سەرەي بى و دلې ژەنا دەگاكېنە
 كەسايەتېيۋە كارىگەر و سەلىقىيە وردش بى، قىسېش سەرۋورد و درشتو
 روانە ۋە زارۆلە كاش بى و سەرە جە فرە ۋە ھەرمانە كاشا بەركەرى، ھەر پا
 بۇنۆ دماي چىند سالىيۋە ھەرىرە كورە كەش بە نامى ئادىيۋە شۆرەتشا
 بەركەرد، ھەرۋەخت نامېشا بىي خەلك ۋاچى: ئەلى پەسەندى، بارام
 يام بالە ۋە پەسەندى، يارە ۋە پەسەندى.

ۋەلى جەنگى جەھانى يۋەمىنە دەگايە كاھانە گەرمەلى ۋە كەيمەنى و
 بىرواسى و زاۋەرى دەسو بەگزا دەكاۋە ۋە چىرو ھوكمو ھەمەلا ۋە بەگىنە
 بىنى، دەگاۋ بىارى و تەۋىلىچ دەسو ئۆسمانىە كاۋە بىنى، دەۋلەتو
 ئۆسمانى ۋېش پىسە ۋە زلھىزىيۋە ۋە ھەرمان بەدەسە كىچش ھەر
 ناۋچە كەنە بىنى ۋە ۋەرو بەرزەدەماخى خەلكو ھەورامانى كە مل نەدەيى
 بە دەسەلاتىشا ۋە پەيشا نەنامىنى، ئۆسمانىە كى ھەمىشە ھۆملىكانىشا
 بى چەنىۋ خەلكو مەھالە كەي و دەسەلاتو بەگزا دەكا ۋە ھەۋلى دىنى
 دەسەلاتو ۋېشا سەپنا ملو خەلكە كەيرە ۋە سالىنە دوى جارى مەئموورى
 مالىياتىشا ئىنى مەھالە كە ۋە داۋاۋ مىلكانەي ۋە سەرانەي كەرىنى ئەو

خەلكى و ھەرياگىيۈەيچەنە پەيشا لىيۈيى و تەرسىشا نەبىيى و يارشا پەلپەي زىادە گىرتىنى ئەو خەلكو مەھالە كەي، سالانە جەنگى گولانە گولانى چەنيو مەئموورە توركە كا مەيدانو دەگايە كا تەوئلى و بيارئە قومىنى و مەئموورى توركى سەرەشا مەرىي و كاسبكارى ئا دوو دەگايەچە قۆلبەسى كرىپنى، يۇ چا جەنگ و داوايانە توركە كى عەزىتە تو بەگزا دەگا و بيارشا دا كە قەوم و قىلە و كەسى حەمەلاو بەگى بىنى و برىچشا قۆلبەسى كەردى و گىرتىشا، وەختى ھەوالو ئا جەنگ و داوايە و قۆلبەس كەردەي قەوم و قىلە كەيش ياوا لاو حەمەلاو بەگى دەگا و ھانە گەرمەلەينە، وئش و چنڭ تەفەنگىچىيۈەش وەستىرە دەگا و بيارى و تەپشاكو سەرو توركە كا و يۇشا چەنە كوشتى و قەومە كىشا وەرشا دى و ئاردىشاوە يانە وئشا و توركە كىچشا ياونىنە كە وەلات بى ساحب نيا تا ئادى ھەرچى مەيلشا بۇ كەراش.

ئا مەسەلى بىە بايسو ئانەي توركە ئۆسمانىە كى داوا و ھىزى فرەتەرى كەرا و بە چەك و چۆلى فرەتەرۆ تەپكوا سەرو دەگا و ھانە گەرمەلى كە ئا وەختە چىرو دەسەلاتو حەمەلاو بەگىنە بى، دەگا و ھانە گەرمەلى وەلتەرىچ وەلى دەگا و نەسوودىنە پاتىلو سانە كا ھەورامانى بى و خەلكە كەش و تەفەنگىچە كىچش كە ئەلى پەسەندىچ يۇبى جە تەفەنگىچە جوان و چەمنە تەرسە كاش، خەلكىيۈە كرىي و چەنەئامى بىنى و وەلتەر بەشدارى چنڭان جەنگاشا كەردەي، كە ئەزنىشا توركە ئۆسمانىە كى كەوتىنپىرا و نيازسانە بڭا ملو دەگا و ھانە گەرمەلەيرە، خىرا كەوتىيۈە وئشا و دلى باخە كا پايىنو دەگايۈە مەرزىپەرە و وەرەنگارىي لەشكرو توركە ئۆسمانىە كا بىيۈە و جەنگە كە تا نىمەرۆ ئا رۆيشە خاينا و عاقىبەت سپا و ئۆسمانى مەريا و چنڭ كەسىۈەشا چەنە كوشىي و

دماي جەنگە كەي خەلكو دەگاۋ ھانە گەرملەي ياگتوھنە بە نامى (قوولە) ي كە گنۆ لاي سەرى ھانە و سلىمان بە گى جەنازى كوشيايە كاشا كەردى چىرو خاكىۆ.

ئۆسمانيە كى كە وئشا بە زلھىزو ئا سەردەمىيە زانىنى ئا مەرياي سېنكىشا بە ئەتك زانا و دماي ماوتوھ سەرنەوايو بە چەك و چۆل و جەندرمى فرە تەرتوھ ئامپوھ سەرو دەگاۋ ھانە گەرملەي و دماي جەنگيوھ سەختى نا وەر اوھرى و كوشتارپوھ فرەي ريزو جەندرمە كاشانە، لوى دلئ دەگاي و گىرتەشا و خەلكو دەگاچ ھەرچىشا فرىاو رەماي كەوتى عەزرتى گيانو وئشا و ژەنو زارپوئشانە رەمى و دەگانە زىپوھ و ھەرچىچشا فرىا نە كەوتى بە ناچارى مەنيوھ، جەندرمە دل رەقە داگىر كەرە كىچ كە لوى دلئ دەگاي ھەرچىشا پەنە ھورگىريا تالانشا كەرد و ھەرچىچشا پەنە ھورنە گىريا سۆچناشا و دەگاشا بە تەمامى چەپلاوھ كەردە، ھەقە و ونە و كوشيايە كاشانە دوى كناچى زەرىفى دەگايشا گىرتى و گەرە كشا بى بەراشا چەنيو وئشا، وھلىم ئا رىش چەرمى كە دەگانە مەنيىنيوھ لوى لاشا و تكاشا وەنە كەردى كناچە كا وەر بډا و نەبەراشا، وھلىم جەندرمە كى و فەرماندە كەشا دەس جە كناچە كا وەر نەډىنى و واچىنى ھەر بەرمىشا، عاقىبەت رىش چەرمە كى واتشا دەي ئا يوئشا دەسگىراندارنە ئاډى مەبەردى، پا بەھانئوھ يوھشا چەنەشا سانئوھ و يوھشا كە نامئىش **مىناو قالە مچەي** بى و تاتەش يوئى جە تەفەنگچىيە كا دەگاۋ ھانە گەرملەي و فرە زەرىفەيچ بى، بەردەشا و بە پاو شەرەو وئشا نىكاكشا وستە سەر پەي فەرماندە كەيشا كە نامئىش **بەكتەش** بى، مىنايچ ھەرچى قىژناش و گرەوا و ھاوارئىش كەردى ھىچ فايدەش نەبى و كىشتەشا شۆنەو وئشارە و بەردەشا چەنيو وئشا، دماي ماوتوھ خەلكو

دەگای ئامپوھ سەرو یانەى سۆتەى و تالان کرىياشا و دەسشا کەردۆ بە ژىوای ویشا و ئەژنىشا مینا بېینە ژنەو بە کتەشى و یانەش ئینا شارو ھەلەبجەینە، دەماى ماوئوھ فرەى کە میناىچ مژنەوۆ خەلکو دەگاو ھانەگەرملەى و قەوم و قیلەش گیلئینئوھ پەى دلئ دەگای، ھەوالشا پەى کيانۆ و جار جار قەومە کىچش ئامۆشۆش کەرا و رازەو ژىوای ویش گیلئوۆھ پەیشا، ھەتا ئۆسمانىە کئ مەریا مینا یانەش شارو ھەلەبجەینە مەنۆوھ و چنډ زارۆلئوھەىچش با.

دەماى مەریای ئۆسمانىە کا جەنگى جەھانىنە تورکە ئۆسمانىە کئ ناوچە کەشا جیائاست و میناىچ بە ناچارى و بۆنەو زارۆلە کاشۆ بە کتەشى بەردە پەى وەلاتو تورکا.

سەردەمو جەنگو ئىراقى و ئىرانینە و وەلئ کىماوى وارانو شارو ھەلەبجەینە بە کتەش مېردو مینئ وەلاتو تورکىایۆ مئ پەى شارو ھەلەبجەى و یانەو کور و کورەزاو بە گزادە ئاشناىە کاش مېزۆوھ و ملۆ لاشا و چاوه بە کەسپۆەرە ھەوال کيانۆ پەى دەگاو ھانەگەرملەى تا قەومئ میناو قالە مچەى کە یوانوئیش بلا سەردايش و بوینۆشا، وەرۆ ئانەى قەومە نزیکە کئ میناو قالە مچەى بۆنەو جەنگیۆ ئاوارئ با و چا وەختەنە دەگاو ھانەگەرملەینە مەبا، ژەنئوھ بە نامئ مەتى بە یزای چەنیو ژەنئوھ تەرى بە نامئ مەتى **حەلاوى** ملا پەى شارو ھەلەبجەى و بە پەرسا پەرسا ئا یانەى و یزاوھ کە کا براى پېخامبەرى واتینئ پەنە و شەوئوھ مەناوھ و بە کتەشى وینا و ھەوالو مینئشا ميانۆ لا و ماچۆ: مینا ئیسە پیرە بېینە و فرە بېتاقەتى شمە و قەوم و قیلەیش کەرۆ، کە تورئ بۆ وەرۆ ویشەرە بە ھەورامى قسئما ماچۆپەنە و ئیسە یچ ئەجۆش ئا رۆنە کە بە زۆر ئاردەما چەنیو وئما، بۆنەو نەوھ شىە کە یچشۆ برئ جارى

ھۆشش لاو ویشۆ مەمەنۆ و چرۆ ئەو ئەدّا و تاتەى و برا و والە کاش و ھاوارى کەرۆ و ماچۆ نمازدى ئى تورکە سەگبايى بەرام.

کە بە کتەش ئا قسئيشە گئلنئيوە پەى مەتى بەيزاى و مەتى حەلاوى، وئيش دئش پەر بى و ئادئيجى ھەردووى دەسشا کەرد گرەواى و برى ميناشا دوورۆ لاوناوہ.

وہرو ئانەى دەگا و ھانە گەرملەى يوہبى جە ناوہندە کا حوکمرانى بەگزاہە کا ناوچە کەنە و ياگى حوکمرانى حەمەلاو بەگى بى، ئۆسمانىہ کى پا تەشکە خراپە دەگا و ھانە گەرملەى و دەگا زاوہریشا سوچنى و خەنکە کەشا ئاوارى کەردى، حەمەلاو بەگ و تەفەنگچيە کيچش وەرانوہرو ھاشاؤلەو ئۆسمانىہ کانە وئيشا پەنە نەگيريا و ناوچە کەشا چۆل کەرد و لوى روہو دەگا و رەزاوى.

دماى تار نياى بەگزاہە کا و سوچناى ئا دووہ دەگايە، تورکە ئۆسمانىہ کى کيشيئوہ دما و ناوچە کەشا جيا ئاست.

کۆتابى و ھارو سالى دماينئە سپا و ئۆسمانىلى بە مەرامو گيرتەى ناوچە کەى و سەپناى يە کجارى دەسەلاتيشا ملشەرە، ملش نيا روہو ھەورامانى، بە ئەمرەو جافرسانى کە چنڈ سالتيوہ بى بيہبى بە سانو ھەورامانى تەفەنگچيى لھۆنى کە ئەلى پەسەنديچ يو بى جە سەردەسە کاشا و برىکيچش چەنئيش بئنى، دارو بەرمەراى و دەشتەو سەبانئە وەرھەلئسو سپا و ئۆسمانليشا گيرت و دوى شەوى سپاشا چا دەشتئە ماتلە کەردە و ناستشا بلۆ سەرەوکووى، ديسان وەر و نا وەر اوهرى جەنگە کەى تەفەنگچيى لھۆنى کيشيئوہ روہو دەگا و نەوسوودى و سپا و ئۆسمانىلى ھەنگامى نەرە ئاما وەرۆ.

دەگاو نەوسوودى دەگايپوھەشەو دىنشىنە و نىزىكەو سەدوپەنجا يانىپوھەشە، سەروراپاوپاھەشەرى و دەگاو تەوئىلپوھەشە بى و دەگايپوھەشە و ئاودارە بى، بۆنەو ئاوەكەيشۆملىكى فرېچش بىنى، دەگاو نەوسوودى بۆنەو ئانەپو كە تەختگا و سانەكا لەئو بىنە ھەمىشە كەوتىنە وەرەو ھۆتەرەو دوژمناوھە و ھەوت كەرەتە سۆچىنە، يەرى كەرەتپىشا بە دەسو ئۆسمانىەكا و دوى كەرەتپىشا بە دەسو سپا و قاجارەكا و ئەوى تەرىچشا بە دەسو بەگزا دەكا تەرى.

ھۆتەرەو سپا و ئۆسمانى پەى سەروراپاوپاھەشە و ھەورامانى، دەگاو خارگىلانپوھەشە دەسش پەنە كەرد، سپا و ئۆسمانى سپىپوھەشە پۆشتى و پەرچەكە و بىرەحمە و داگىرەكەرە و ويرانكەرە بى، دىنى ملو ھەر دەگايپوھەشە ويرانەش كەرتى و تەر و شك پىپوھەشە سۆچىنە، گەلە و گوتالو خەلكى تالان كەرتى و دەخىل و دانشا سۆچىنە و كشت و كيارشا ويران كەرتى، سەرە كەرتى كولىنەو كەرگەرە پەى ھىلا و كەرگە و كەلەشىرو خەلكو دەگايەكا سەرەرتى، لوئى دلى ھەر ملىكپوھەشە تاقەتشا نەپە و ھەزا درەختە بەردارەكا و سەمەرەكەيشا چنا يام رنا و ھەراش، درەختەكا برىنپوھەشە و وارۆ نىشپى سەرشا، درەختو مپوھەشە كە ھەستىپى تەموو درەختو تەپوھەرە، ساقو مپوھەشە كى بەسپى دوى ئەسپاوھە و بە تەكانى ئەسپەكا تارنىپى و مپوھەشە مالىنپەرە وار و نىشپى سەرشا ھەنگوورەكەش ھەرتى، ھەر ياكىچەنە پەيشا لپوھەشە چەم برىنى نامووسو خەلكى و سل جە ھىچى نەكەرنى.

رووھ نىپى ھەر ناوچىپوھەشە ھەر دوورۆ و بە تۆپى تۆپوارانو كۆرانەو ناوچەكەى كەرتى، چا جەنگىچەنە تەنگىچى و لەشكرو بەگزا دەكا ياپىنە كە نەتاوا بە جەنگ و ھەرگىرى ئا سپا پەرچەكە زلى كەرا، بە

ئەمرەو جافرسانى و بە بەرنامە تەفەنگچى كى لەھۆنى كىشىيۆە روھو دەگو نەسوودئى و ناوچە كەشا جىئاست، ئەلى پەسەند وەرۆ ئانەى خەلكو دەگو ھانە گەرمەلى بى و رازى نەبى ناوچە كەيش و مەك و مائىش جىبابزۆ، بە ئاگادارى و رازى بىەى جافرسانى ناوچە كەنە و دلى خەلكو دەگاكىشەنە مەنۆ، سپا و ئۆسمانىلى پىسەو عادەتو وئىش كە لوا سەرەو كوو، ملە گاوچنارىنە تۆپخانەش مەرزىنارە و دەسش كەرد تۆپوارانو دەگايە كا و مەكە كاشا، خەلك خۆفەيش وەنە نىشەتە و تەرسەو ئانەيشا بى دىسان يانە وئرانى باوہ و سپا و ئۆسمانىلى دەگا و يانە و مەكە كاشا سۆچنۆوہ، نەزانىنى رەما و ناوچە كەى چۆل كەرا خاسا يام مەناوہ و سەرگىرى و وەرگىرى مەكە كاشا كەرا، وەرۆ ئانەى بە گزادە كى ناوچە كەشا جىئاستە بى، خەلكە مەكە كە بە تەنيا وەرھە ئىسو سپا و ئۆسمانىلىش پەنە نە گىرى، ناچار خەلك كەوت وئىش و رىكى كەوتى بلا پىواى سپا و ئۆسمانىلى و رىكى گنا چەنىش و ياوناشانە كە خەلك خجلو كاسپى و مەكدارى وئىشا و كارش نىا سەرۆ ئادىشاوہ و دلى دەگايە كايچەنە چەتى (بە گزادى) چ نەمەنىنى و ناوچە كەشا جىئاستەن، دماى دوى يەرى رووا خەلكو دەگايە كا كەيمەنى و بىرواسى و ھانە گەرمەلى و بىارى بە ئاگادارى و رەزامەندى جافرسانى، راو ئەلى پەسەندى و رىكى كەوتى بلا گنا وات و واچ چەنىو سپا و ئۆسمانىە كا، وەلى ئانەينە بلا ئەلى مەتى پەسەندى بە پەنھان دەسپۆە تەفەنگچى كەردى و چەنە ئامبىش كىاستى پەشتەو دەگو بىارى و كلاوہ و ئاشوورى و ياونىشەنە و واتش: شە چاگە روہو ملە گاوچنارىرە مەرزىە يدىرە، ئە گەر ئۆسمانىە كى خراب مامەلەشا چەنى كەردىمى يام نىازشا بى دەسبە سەرئىما كەرا يام ئە گەر تەقەشا وەنە كەردىمى، شەمەىچ چاوہ

دەس كەردىيۆە و شپىزىشا كەردى، ئە گەر كەوتىمى قسىچۆ چەنىشا تا وىما ئانارەتا پەى نە كەرمى و داواتا وەنە نە كەرمى شمە هېچ نە كەردى.

دەستۆە جە خەلكو دە گايە كا ئالاىيۆە چەرمىشا هور كەردە و ئەلى مەتى پەسەندى ئالاكىش هورگىرتە و كەوت وەلىشا روەو ملە گاوچنارى پەى لاو توپخانەو سپا و ئۆسمانلى، كە نىكى كەوتىيۆە فەرماندەو سىچ دوى كەسىش كىاستى پىوايشاوە تا بزائۆ: كىنى و چىششا گەرە كا، هەر جۆر بى كەوتى قسى چەنىو يۆترىنى و ياونىشانە خەلكو ئا دە گايانى و ئامىنى داواشا وەنە كەرا دەس پارىزنا جە ملك و مالىشا و توپوارانشا مردنا، واتشا: ئىمە خەلكىيۆە ملكى و باخەوانى و كاسبكارىنىمى و چەتىچ نەمەنىنى دە گايە كامانە، تاودى وىچتا بەيدى گىلدى چەنىما و مەمىنە چىرو ئانەىچ كەس دەس نارۆ وەرورىتا.

نوتىنەرە كى گىلۆە لاو فەرماندەو سىكى و پىخامو خەلكە كىشا ياون، فەرماندەو سپا و ئۆسمانى ئەمرەش كەردە بە جەندىرما سەرو تۆپە كا پىسەو قەدرىيۆە پەى ئالا چەرمە كى كە دەسو ئەلى مەتى پەسەندىيۆە بى و هىماو ئاشتىوازى بى، لولى تۆپە كاشا نامنارە روەو زەمىن و واتش: با چوار پىيشا بەيا وەرۆ، چوار پىى دىارىشا لوى وەرۆ، ئەلى مەتى پەسەندىچ بە ئالاكى دەسىشۆ بىبە دەمراسو چوار پىايە كا و لوا پالشا لولى تۆپە كاو و كەوت قسى چەنىو فەرماندە كىشا، ئا هەلۆتىستەو ئەلى كە بىتەرس پالشا لولەو تۆپە كاو سەرنجەو فەرماندە كەيش كىشتە و فەرماندە گۆشش گىرت پەيش، دماى تاوى فەرماندەو سپا و ئۆسمانىە كا دەسش وست سەرو شانەو ئەلى مەتى پەسەندى و واتش: ئىمە پەى ئانەى ئامىنىمى گەرە كمانە دەسەلاتو وىما چەسپنىمى ملو ناوچە كەىرە و نازمى چەتى چانەى زىاتەر جە دەسەلاتىما ياخىببا و

شمەيچ سەرکۆرى كەرا، تۆ كە بىەنى دەمراسوئى چوار پىايە و ئالاي چەرمىت ھوركەردىنە و كەوتەنى وەلى ئى خەلكىە، متاوى بلىنە چىرو ئانى ئە گەر ئىمە تۆپواران مردنمى و بەيمى دلى دەگايە كاتا چەتى بەلامارەما نەدا و گىچەلئىما پەى نەسازنا؟

ھورگىلن قسى فەرماندە كەيش ھورگىلنى پەى ئەلى مەتى پەسەندى و واتش: جوابو فەرماندەى دۆ.

ئەلىچ رەش كەردە فەرماندە كەو سپا و ئوسمانى و واتش: بەلى من كە كەوتەنا وەلى خەلكو ئى چوار دەگايە و ئالاي چەرمىما ھوركەردىنە ماناش ئانىنە ئاشتىوازىنمى و ملىنە چىرو ئانەيچ ھىچكەس دەس نارۆ وەر ورتا و دلنىچتا كەرمىوہ كە چەتى ناوچە كەمانە نەمەنىنى.

ھورگىلن قسە كى ئەلى مەتى پەسەندىچش ھورگىلنى پەى فەرماندەى و ئادىچ دماى ئانىەى گفتش جە ئەلى ھورگىرت، رەش كەردە يەرە پىاكەى و واتش: شمە گىلدئوہ پەى لاو خەلكە كەيتا و با ئى پىاتا لاو ئىمۆ مەنۆوہ و برى قسىما ھەنى كەرمىشا چەنىش و مىوہ لاتا.

ئەلى مەتى پەسەندى مەنۆ و فەرماندەو سپا و ئوسمانى كەوت قسى چەنىش و واتش:

- ئىمە ئامىنمى ناوچە كەى وزمى چىرو دەسو وئىما و گەرە كمانە ئىمە ھوكمو ئى ناوچە يە كەرمى، تۆ متاوى شانەدەينە چىرو ئانىەى ئە گەر ئىمە تۆپواران مردنمى و بى جەنگ بەيمى دلى دەگايە كا چەتە كى بەلامارەما نەدا و جەندرەما كاما نە كوشا؟

- من جىباي ئا خەلكىيە و خەلكو گردو ئا چوار دەگايا قەولتا مڭو پەنە
كە هيچ مەتەرسىيۆه نيا ناوچە كەنە دژو شەمە، چەتېچ ئا لوايە لوتىيە
نامىنيۆه ناوچە كەرە.

- ئەي ئەگەر ئىمە گەرە كىمابۆ پايە گاما بارمى دەگاو ھانە گەرملەي و
دەسلەت كەرمى ملو ناوچە كەيرە تۆ متاوى چ جورە ھامكارىيۆه ما
كەرى؟

- ئەگەر شەمە دەس ھورگىردى جە تۆپوارانى و ويرانكەردەي ناوچە كەي
و كوشتارو خەلكە كەيش و سۆچنای ملکہ كاش، منىچ متاوو ھامكارىي
ئانەيتا كەروو پايە گاو ویتا باردى دەگاو ھانە گەرملەي و ھىچكەس
ھەقىش نەبۆ سەرتاوه و ئەر مەتەرسىيۆه يچ رووھتا كەرۆنە من چەنيو
خەلكو ناوچە كەي پەشتىتاوه بىمى، شەمە يچ ھەقتا نەبۆ سەرو خەلكىيۆ
بلا دلى ملكو ویتا و ھەرمانەو ویتا كەرا.

- خاسا ئىمە بىنا سەرو قەولو تۆ، بىكەو ویتا مەرمى دەگاو
ھانە گەرملەي، چاگە ئەفسەرى و ھەوت جەندرمىش چەنە منىەيمىرە،
تۆيچ كەرمى قىخا و ناوچە كەي و ھوكت مڭەيمى دەسو ھەلېم ئەگەر
بىو خىانەتما ھەنە كەرى يام يۆ جە جەندرمە كاما زەرەر بارۆ، چەنەت
قبوول مەكەرمى و كوشمىت.

ئەلى گىلاو لائا خەلكىيە كە چەنىش ئامىيىنى و بە ئالا چەرمە كىيۆ
پىيۆ گىلپىيۆ پەي دلى دەگاو بىارى و فرەو خەلكو دەگايە كا دەروپىشتو
بىارى مەيدانە كەنە خجلى مامەلەو ویتا بىنى، گردو خەلكە كەيشا
ئاگادار كەرد مەيدانەنە گىپرى باو، مەيدانو دلپراسەو دەگاو بىارىنە ئەلى
پراسەرو تەوھەنيۆه زلى و وتارىيۆه شدا پەي خەلكە كەي و رىككەوتەيە كەو

وئىشا چەنيو توركە ئۆسمانىيە كا باس كەرد پەيشا و ياونىشەنە ئەشۆم چىش كەرا.

خەلكە كەيچ گەرد دلوەش بيبە رىنككەوتە كەي و دەسەوشيشا كەرد ئەو ئەلى و ھامرايە كاش، دما تەر ئەلى و دوى يەرى جە ھامرايە كاش لوى لاو شىخ ئۆمەرى و بە وردى حال و ۋەزە كەشا پەي باس كەرد و شىخىچ دەسەوشيش كەرد ئەو ئەلى و واتش: ئەلى گيان ھەرمانىيە خاسەت كەردىنە و موازوو پەي چىو دمايچ ھەرمانى خاسى چى جورىە كەرى.

پايە گاو ئۆسمانىيا لوا دە گاو ھانە گەرمەلى و راو ئەلى پەسەنيۆ پيسەو قىخا وئىشا سەرو ئا ناوچەيۆ حوكمو ناوچە كەي كەرىنى، دماي نىشەتەجا بيبە ئۆسمانىيە كا دە گاو ھانە گەرمەلى و ناوچە كەنە، ئۆسمانىيە كى تەلە گراف و برقىيە كاشانە پەي لايسەرىي وئىشا و بەينو وئىشانە نامى ئەلى پەسەندى بە ەلى پاشا بەرىنى، ئىتر ھەرورەنە ئەلى پەسەند بيبە ئەلى پاشا و دما تەر ۋەرو قورسش سەرو زوانو خەلكو ناوچە كەيۆ بيبە ئەلەپەشە، دلى خەلكو ناوچە كەينە و ديۋە خانو بە گزادە كانە شۆرەتش بە ئەلەپەشە بەركەرد و قسە كى تاتەيش ئامادى كە ۋەختو وئىش واتش پەنە، خەلكو ناوچە كەي نامى ەلى سەرو زوانيشا قورسەنە و عاقىبەت كەراش بە ئەلى.

ھەم ئا حالەتە كە توركە ئۆسمانىيە كى پەنەش واچىنى ەلى پاشا و ھەم نامى ئەدائيش پىۋەرە ھەردووى بىي بايسو ئانەي دماي ماۋئوہ ئەلى كورە گەورەو سوڧى ئازيزى شۆرەتش بە ئەلەپەشە بەركەرد، يانى ئەلى پەسەند بى بە ئەلى پاشا و دما تەر بيبە ئەلەپەشە.

بنڪھ و ٽوسمانيه ڪا ده ڳو هانه گه رمله ينه سهرو ته پو (ده سقول) يو مه رزياره و رڙ به رڙ هه وٺي فراوان ڪه ردهي ده سه لاتي شا ديئي، باج ٺه سانتي جي هه لڪي و به ته له گراف په يوه ندي ڪه ريئي لاسه ري وپشاوه و هه والو وپشا و ناوچه ڪه يچ ديئي به سهرو وپشا، ٺه له په شه يچ په ي فرسه تيوه گيلي تورڪه داگير ڪه ره ڪا به پر نووه و ده سه لاتو به گزاده ڪا بارووه ده ڳو هانه گه رمله ي، چنڊ ڪه سيوه تفه ننگي و ڪري و ياگي متماني وپش وه شيش ڪه ردي و ياونپشه نه، هه روه ختي تورڪه ڪي زياد پيشا ڪيشتي پيره و زولم شا ڪه ردي ٺه و هه لڪو ناوچه ڪه ي، تفه ننگي ڪي ٺه له په شه ي شه وپنه دووره ته قه ڪه ريئي ٺه و پاسگا ڪه يشا و ته رسني پيشا، ٽاڏيچي په نا به ريئي لاه ٺه له په شه ي پيسه و قياخا ناوچه ڪه ي و وپرش وزي تيوه ڪه ٽاڏ قه ولس ديئي په نه ڪه س روه شان نه مردووه، ٽاڏيچ وپش و هه ر ٽا تفه ننگي پيشه ڪه شه وپنه ته قه ڪه ي ڪه ريئي ٺه و تورڪه ڪا، ڪه شماليوه ناوچه ڪه ي ڪه ريئي و واچيني: ته قه ڪه ره ڪي چه ته ڪي بيني و راوه ما نيئيوه په وديمه ره.

وهرو ٽانه ي حه مه لاه به گ دوور ڪه وهه بيوه و ٺه له په شه ده سش نه ياي و ده ڳو ره زاوي لاش، ٺه له په شه سه ره مه چير به چير په يوه نديش بي چه نيو به گزاده ڪا ده ڳو نه وسو وڏي و به تايهت چه نيو جافرساني، به په نهاني ٽوسمانيه ڪاوه پيا ڪياني لاه جافرساني و ٽاڏيچ پيخامي ش په ي ڪياني و چه مداري وه زعه ڪي ڪه ريئي.

دماي ماويوه ٺه له په شه به په نهاني وپش لوا په ي ده ڳو نه وسو وڏي لاه جافرساني و دننياش ڪه رد ڪه حوڪمو ناوچه ڪه ي ٽينا ده سو وپشو و بنڪه و ٽوسمانيه ڪا ته نيا به نامي هه ن ده ڳو هانه گه رمله ينه و به رپر نايچشا نزیکا، داواش ڪه رد ٺه و جافرساني و واتش: وهرو ٽانه ي

ھەمەلاو بەگ دوور كەوتەنۆ و چانەى مەشۆ نىيازىش بۆ بۆۋە دەگاۋ
ھانە گەرمەلى، پاسە خاسا ئامادە كارىي كەرا پەى وەختى كە ئۆسمانىيە
بەرىپنا ناۋچە كەنە ئادى پېسەو بەگا لەۋنى حوكمو ناۋچەى گىرا دەس.

دماى چىنڭ مانگىۋە تەرى ئەلەپشە ھەۋالىش زانا كە ھەمەلاو بەگ
ھسەين بەگورەزاۋى كىاستەن دەگاۋ پاىگەلانى و چاگە ملىكىش سانىنى
و نىازو گىلايشۆ نىا، لواۋە لاۋ جافرسانى و داۋاش ۋەنە كەرد ۋەرو ئانەى
كە ئاد شارەزاۋ حال و ۋەزەو ناۋچە كەين و مزانۆ كى پەى بەگا دەگاۋ
ھانە گەرمەلى خاسا و خەلكە كە بە كى رازىبىا، مافو ئانەيش بۆۋە پەنە
ۋىش يۆ جە كەسە نىكە كا جافرسانى ھورچنۆ پەى بەگا دەگاۋ
ھانە گەرمەلى و ئادىچ ھەرچەنى قەۋلشدا بە ئۆسمانىيە كا و
قەۋلە كەيچش بەردش سەر، پاسەيچ قەۋل مۆۋ ئا كەسىيە بەرۆ دەگاۋ
ھانە گەرمەلى و سەرۋ وى كەرۆش بەگا ئاگەى و پارىزنۆيچش جە
دەسو توركە ئۆسمانىيە كا، جافرسانىچ ۋەرو ئانەى ھەم متمانى فرىش بى
بە ژىرىي و چەنە ئاماي ئەلەپشەى و ھەم ئەلەپشەيچ ئاندە نازش بى
سەرشۆۋ كە مافو دەسنىشان كەردەى بەگا دەگا كىش بۆۋە پەنە،
سەرىۋە تەرىچۆ جافرسان ئاگادارو جم و جوۋلە سىياسىيە كا بى و ئاگاش
جە ملىلانى زلەيىزە جە ھانىيە كايچ بى، زانىچ ۋەلتەر ئەلەپشە بە چ
بەرنامىۋە ناۋچە كەش جە كوشت و كوشتارى پارىزان، زانى
ئۆسمانىيە كىچ رۋەۋ لاۋازىي ملا و رۆ بە رۆ ۋەرەۋ دەسە لاتىشا تەسكە
بۆۋە و پەنەۋازا ئادى ھەرمانە كەرا پەى سەپناى دەسە لاتىشا ملو تەمامو
ناۋچە كا ھەۋرامانىرە، پەۋچى پەيلۋايش چەنىۋ پەيلۋاى ئەلەپشەى
نىك بى و رازىي بىبە بەرنامە ھەرمانە كەرۆ پەى گىلنايۆ دەسە لاتىشا

پەي دەگاو ھانە گەرملەي و بيارى و دەورو پشتيشا و حيسابىچ كەرؤ پەي داوا و قسى ئەلەپەشەي.

دماجار بە رىككەوتەي ميانو جافرسانى و ئەلەپەشەي، ئەفراسياو كورو رۆسەم سانى و برازاو جافرسانى كە ئەداس خەلكو دەگاو ھانە گەرملەي بى و ويچش چنڭ سالتوۋە جە ئەلەپەشەي كەمتەمەن تەربى، وئيش و ژەنو يانەشۇ پيسەو يانەو كەسپوۋە عادەتى دەگاو نەوسوودۆپوۋە ئاما دەگاو ھانە گەرملەي، ئەلەپەشە وئيش ئەفراسياو و ژەن و زارۆلە كەش بەرديش پەي دەگاو ھانە گەرملەي و وەر و ئانەي توركە كى شكەش نەوزا وەنە ماوۋە سالتوۋە چەنيو كلفەتە كەو وئيش يانەو وئيشەنە ئاستيشۆ، فرەو خەلكە كەيچ ئەفراسياوى نەشناسىنى و نەزانىنى كىن و چى ئامان دەگاو ھانە گەرملەي، وەلېم ئەلەپەشە دۆسە نىكە كى و قەومە كى وئيش ياونىيىنپەشەنە كە ئەفراسياو برازاو جافرسانىن و ئيسە بەگو دەگاو ھانە گەرملەين، ئادىچى پا چەمۆ تەماشە و مامەلەش چەنى كەرتىنى، ئاماي ئەفراسياو برازاو جافرسانى كرديۋە بى سەرنجەو ئۆسمانىە كاش نە كىشتە و نەياونىنە كە ئى كەسە بەگزا دەن و بە نيازو بەرپرنای ئاديشا ئامان دەگاو ھانە گەرملەي.

ئەفراسياو بەگ چا سەنەينە كە ئاما دەگاو ھانە گەرملەي جوانپوۋە تازە پەنەياوا و شوخ و شەنگ بى، كىشپوۋە سیاوۋە بىنى و ريشپوۋە كەم ئازپوۋە، يەرى سالى عومرش جە ئەلەپەشەي گولانەتەر بى و چا وەختەنە تەنيا كورپوۋەش بى نامىش زوراب بى، دما تەر كە ئۆسمانىە كى ھەرورەنە دەسەلاتشا لاواز بى و ناوچە دوورە دەسە كىشا جيا ئاستى و دما تەر چىر و زەبرو يوۋەم جەنگى جىھانىنە ناوچە كەشا جيا ئاست، ئەفراسياو بە

ئەمەرەو جافرسانى و پالپەشتى ئەلەپشەى و براپەكاش بىبە بەگو دەگو
هانە گەرملىى.

* * *

سالەو ۱۸۹۶ عىسابى، وەرورەو سالەو ۱۳۱۸ كۆچىنە، شىخ ئۆمەرەو
بىارىئى دىنپانە بەرشى، وەختى شىخ ئۆمەر دىنپانە بەرشى چىند سالى بى
جافرسان لوابى سەرورەتەختو سانايەتى و ئەفراسىاو بەگىچ تازە بىبە بە
بەگو دەگو هانە گەرملىى و سەردەم فارىابى، بە وەساسەتو ئا فار و
جمە ناوچەبى و جەهانپاوە نىپىرەى ياگەدارو شىخ ئۆمەرەى ھەرمانپو
ئالۆزە بى، چوون دلى نۆ كورەكەو شىخ ئۆمەرەىنە، دماى كورى
گەرەپش كە وەئتەر وەفاتش كەردەبى، شىخ عەلئەدىن كورپو دووھومو
شىخ ئۆمەرەى كە ئەدائش فاتمەخانەو كىناچى مىران ئاغای تەوئىلەبى بى،
شىخ نەجمەدىنى كورى يەرەمىچش كە ئەدائش سەلما خانەو كىناچى
مەحمود بەگى ساحىبقەرەانى بى، گەرورەى كورەكا شىخ ئۆمەرەى بىنى،
شىخ ئۆمەرەى وەلى وەفاتىشەنە وەسىەتوراسالى و خوداپەرسى و
ئىرشادى و خەلافەتىش نوپستەبى پەى ھەردووپىشا، بە بى ئانەى يۆپىشا
وزو وەلى ئەویشا، پا وەساسەتو نىپىرەى ياگەدارو شىخ ئۆمەرەى ئالۆز
بى و ماوئوھش خوائىنا، بەگەكى دەگو هانە گەرملىى و نەوسوودى
ھەولئى دىنى شىخ عەلئەدىن بۆبە ياگەدارو شىخ ئۆمەرەى تاتەپش،
مەللا نامدارەكى خانەقاو بىارى و بەگزا دە جافەكى ھەلەبجەپچ ھەولئى
دىنى شىخ نەجمەدىن بۆبە ياگەدارو شىخ ئۆمەرەى و پىرو تەرىقەتەكەى،
دماجار ھەرچىند شىخ عەلئەدىنىچ زلتەر بى جە شىخ نەجمەدىنى،
قسى مەللا گەرورە و نامدارەكا خانەقاى و ھەولئى بەگزا دە جافەكا

ھەلەبجەى سەرشا گىرت و شىخ نەجمەدىن دەسنىشان كرىا پەى شىخو خانەقاو بىارى و دەسش كەرد بە ئىرشاد و مەللا نامدەرەكى خانەقاى و گەردو مورىد و مەنسووبەكى تەرىقەتى نەقىشى خاكو ئىراقىنە تەمەسوكشا كەرد پۇ شىخ نەجمەدىنىۆ.

پا وەساسەتۆ شىخ عەلئەدىن برا گەورەو شىخ نەجمەدىنىچ كە ئەداش بەگەزادى و جە بەگە كا تەوئلى بى، بىارىش جىئاستە و لوا خانەقاو دوورۆوىش ئاوەدان كەردۆ و چاگە دەسش كەرد بە ئىرشاد، مورىد و مەنسووبى تەرىقەتو نەقىشەندىچ خاكو ئىرانىنە فرىشا تەمەسوكشا كەرد پۇ شىخ عەلئەدىنىۆ.

بى ئانەى ھىچ تەنگ و چەلەمىۆە وەرچەم گنۆ سارا مىانو ئا دووە براىنە، ۱۹ سالى شىخ نەجمەدىن شىخو بىارى و شىخ عەلئەدىنىچ شىخو دوورۆوى بى، ئا وەزەى درىژەش كىشت ھەتا سالەو ۱۹۱۵ ى عىساى، وەراوەرۆ سالەو ۱۳۳۷ ى كۆچى و چا سالىنە شىخ نەجمەدىن تەمەنو ۵۷ سالىنە دنىانە بەرشى و ئادىچ كەسش دەسنىشان نەكەرد پەى ياگەدارو وئش، دماى چنڈ مانگىۆە شىخ نورەدىن كورو شىخ نەجمەدىنى كە سەردەمو دەسەلاتو تاتەىشەنە سەپەرشتى خانەقاو بىارى كەرى، نامىۆەش كىاست پەى شىخ عەلئەدىنى مامۆىش و خولكەش كەرد گىلۆو پەى دەگو بىارى و خانەقاو بىارىنە ئىرشاد كەرۆ، ئادىچ دماى تەكبىر و راوئۆو وئش ئاماوە خانەقاو بىارى و بىۆ بە شىخ و رابەرۆ تەرىقەتەكەى ھەردووى دىمى ھەورامانىنە و خانەقاو دوورۆوىچش ھەر بە ئاوەدانى ئاستۆ.

ئا وەختە كە شىخ نەجمەدىن بىبە شىخو بىارى ئەلەپەشەىچ ساحبىو ژەن و يانەى بى و پىاىۆە پىايانەبى، لاو ئەفراسىاو بەگىچۆ ياگەپاى

مەحكەم و قەدرى تايىبەتەش بى، چوون ھەم چاڭدى بە تەمەنتەرى بى و ھەم جافىرسانىچ ئەفراسىياو بەگش ياونابىنە كە چەنى مامەلە كەرۆ چەنىو ئەلەپەشەى و قەدرى تايىبەتەش گىرۆ.

ئەلەپەشە سالانە يەرى چوار كاروانى كەرى پەى شارو سەنى و خانەقىنى و شارەزوورى، ھەتا گەنج و كەم تەمەن بى بە تاقە ھەسەرە كى و ئىشۆ و چەنىو خەلكى تەرى يام رەفىقاش لوى كاروان، كلفەتە كەشا ئەو ھەش بە ھەرچى بى دابىنش كەرى، وەلېم كە تەمام ياواپەنە و كامل بى، ئىتر بىبە سەرقافلەو كاروانچىا، بىجگە ھەسەرە كى و ئىش دوى ھەسەرى تەرىچ بار كەرى و ئال و وئل و كالا و پەنەوازە كا خەلكو دەگو ھانە گەرمەلى و دەگىە كا دەوروشتىچشا دابىن كەرى و چندان كەسى جە جوانا دەگو ھانە گەرمەلى و كەىمەنى و بىرواسى گىنى گەلش و ئادىچى پەنەوازو و ئىشا و بەروھامسايشا دابىن كەرىنى و سەمەرو ملكە كاشا ساق كەرىنىئو و تفاقو يانە كاشا پەى زمسانى وزىنى.

كە كاروان گىنىرا گردو جوانە كا ھەسەرى بە دەماخى ئامادى كەرىنى و كۆپان و سەرجلى تازە و خاسشا كەرىنى و كۆپانە كا بە گىس و گولەنگ رازنىئو و زەنگلى زەردى خرى كەرىنى ملو ھەسەرە كا و تۆرە كە و ئالفە كىچشا پەرى كەرىنى كەما و لو و گزە و سەمەرى، كە كاروان گىنى را بە زىرە زەنگلە كا و قىرپە و سەما ھەسەرە كاشارە دەگا زىرى و خەلك راشانە مردى و بە دوعى خەرىئو وزىنىشا را، كە دەگاچەنە زىنىئو دەنگ وەشە كىشا دەسكەرىنى گۆرانى واتەى و چا رىئو ھەست و سۆزو دلو و ئىشا بەروزىنى، ئەگەر راو كاروانە كەى دوورە بى و شەوەشا ئامى ملەرە سەرقافلەو كاروانە كەى ھەولئ دى بە رۆشنا كاروانە كەى ياونو

دەگایپوھ یام سەرو ھاناوتپوھ یام لاو سیاودەوارپوھ و چاگە مەننپوھ تا رۆشا وەنەبپوھ و دیسان گننپوھ را.

یۆ جە کاروانە کاشەنە کە ئا وەختە ئەدّاش تازە مەردپیی و بریکچیش لوتپینن یانەو ویشا، ئەلەپشە نیازش بی بلۆ کاروان پە ی خانەقینی و چنډ روتپوھش پۆوہ بشۆ، خانەقین شارە کلپوھ بی ئا وەختە گنن سنوورو دەسەلاتو ئۆسمانیە کاوہ و ئادّی بەریننیش راوہ، ئاوہو ئەلپوھندی دئی دلّی شارەکلە کەیرە و کەرتیش دوی بەشپوھ، بازارپوھ وەرفراوان و دوی کاروانسەرتیش چەنەبپنن، ھەردووہ کاروانسەراکە یۆ قاوہخانپوھ و تەویلیپوھ یچ پالشانە بی، دەسەلاتداری شارەکلە کە ی حەسارپوھشا کپشتە بی دەورو شارەکلە کەیرە و حەسارە کە بە خشتی ھەرینی درووس کریایی و یەری گەزی بەرز و گەزپوھ یچ پان بی، دوی یایپوھ دەروازەش چەنە بی و دەروازە کئی ھەردووی دەروازەواننیشا سەرو نرپیننپیرە و شەوینە وەلّی وەختو و تەینە دەروازەکا وزیننپیرە و ئامۆشۆ پە ی دلّی شارەکلە کە ی نەمەنی تا دمای نماو سەحبی کەرتیننیشاوہ روہو کاروانچیا و خەلکی ئامۆشۆ کەیرە، وەلپم ھیچکەس بی باج نەتاوی پا وزۆ نە دلّی و نە بەرو دەروازەکا.

وەختی ئەلەپشە لووا کاروان نازاری کە یوانووہش داواش وەنە کەرد ھەولّی بدۆ زوو بپوھ چوون ئادە مانگەو ویشەنە بی.

ھەلای پەنج روتپوھش مەنە بی پە ی رەمەزانی ئەلەپشە بە فرسەتش زانا ھەتا رەمەزان نامان و سەردا و سلپوھ ی زۆرپە ی ناردینن بلۆ کاروان.

سەرساحبو رۆو جمعی کاروانو جوانا دەگایە کا ھانە گەرملە ی و کەیمنە ی و بپرواسی بە دوانزە ھەسەرتپوھ ھەورامانۆ جمارە روہو شارو

خانەقىنى، ھەسەرەكى گىرد زەنگى وردىشا ملەنەبىنى و كۆپانە كىچىشا بە گولەنگى رەنگاورەنگى رازىبىننىيۆە و بىجگە بارە كاشا ھەسەرەكى يۆ جەوھەندۆە (۱) ئاوى و تۆشەبەرئۆە نان و تەفە و شكى و لەپۆرتى سەر و بارە كاشاۋە بىنى، ھەسەرەكى ئەلەپەشەچ زەنگىۋە زل ملشەنەبى و وەلى گىردو كاروانەكەينە بى، وەرز دلپراسەو پايزىنە بى و گەلاۋىژ كەوتەبى و ھەوا شەۋىنە فېنكىش كەردەبى، چا وەختەنە ئۆسمانىەكى شكستەنە بىنى و را و بان و قۇناخە كانە پەرس و جۆ فرە كەرتىنى ئەو خەلكى و برى ياگىچەنە كاروانى ماتلى كەرتىنى و دماش و زىنى، دەرۋازە و شارەكلەو خانەقىنىچەنە گىردو بارو كاروانچىيە كا يۈە يۈە و شكىنىنى و باجشا چەنە سائىنى ئىجا راشا دىنى بلا چوەر، بۆنەو ئانەيۆ كاروان دوى شەۋىش پۆۋە شى ھەتا يايوى خانەقىن، دلى شارەكلەو خانەقىنىچەنە ھەتا بارە كىشا ساقى كەردىۋە و ئال و وئىشا كەردى دوى شەۋىش پۆ شى، قەۋل پاسەبى بارە كاشا ورەشا و ھەرمانە كاشا پۆرنا و وەلى ئانەي رەمەزان بى گىلاۋە.

رەمەزان ئاما و كاروان ديارش نەبى بىۋە، وەلى مەغرىبو دوۋەم رۆو رەمەزانى وەختى كاروان ئاماۋە نىكو دەگا و ھانە گەرملى خەلكو دەگاى برىشا لوى پىۋاى كاروانەكەيۆ، بارام و يارەى براىچش لوى پىۋاى ئەلەپەشەى كا كەيشاۋە، ئەلەپەشە دەماى خىرئامامى، وپراس ھەۋالو نازارئىش پەرسا ئەو بارامى براىش چوون ئا چىند روۋە سەرەراۋ گىرفتو

(۱) جەۋەندى پا چىۋىۋە وچى كە پىسە و مەتارىۋە يام پىسە و ھەلىزىۋە گولانى جە خەيمى يام پۆسى ۋەش كرى و مەحكەم و تەقەل بر ورازى و بەرەش پەى كرى و ئاۋىش كرىنە، بىشا زلە بى پەى سەر و ۋەلاخى و بىچ گولانى پەى قەدو شانەو بىنئادى.

كاروانە كەيش، دئش ھەر لاو نازارئ كە يوانوئيشۆ بئ چوون زانئ ئينا مانگەو وئيشەنە و تەرسئ دوورئ ئاڈئ گرفتئش درووس كەردەبو، بارامئ براش دئنەوايئش داوہ و واتش: ھەرچند براژەن نازارئ زوو زوو ھەوالئو تۆ پەرسۆ وەلئم شكور خاسەنە و مزانئچمادە كورئوہ وەشلەتا بئەن.

ئەلەپەشە بە ئەژنئەي ھەوالە كەي دئوہش بئ و شوكر و خودائش كەرد و واتش: برام وەش مزان بئ وەلئم تۆ خودا برام گيان نازارئ ساقەنە؟

بارامئچ دئنيا كەرد كە نازارئ ساقەنە و ھئچ كئشئوہش نئا، دەمو ئا قساوہ ئامئوہ يانە و بارام و يارە لوئشۆ چەنئ پەي يانەيشا و بارو ھەسەرە كاشا گئرتەرە و ئەلەپەشەئچ لوا روہو يانەي، نازارئ بە روئوہ وەشو ئاما دەمشۆ و دەسشا كەرد ملو يۆترئني و نازارئ دئش پەربئ و واتش: ئەلئ گيان ئانە چئ ئاندە فرەتا پۆشئ خۆ خجئبئ دئم بەربئ پەيت، ئەي تۆ قەولت نەدا زوو بەيؤ و وەختو زارؤ بئەيم يانەنەبئ؟

ئەلەپەشەئچ دەسش سەر و شانا نازارئوہ بئ و لوا دلئ وەرەھەيوانو يانە كەيشا و واتش: نازارئ گيان ئانە وەرەش دوورەنە، مەر دمايئ بە ئئسراحت پەيتا باس كەروو، شكور پەي خودا ي كە تۆ سلامەتەنئ، برئ دئا پئلا و پەولارە و واتش: ئەي كۆن كورە كەما؟

نازارئ كەوتە وەئئش پەي لاو بئشكە كئ و سەربئشكە كەش ھورداوہ زارؤلە كە وتەبئ، بە دەس ئانارەش پەي كەرد دەنگ بەرز نە كەرؤوہ با ھائش نەبؤوہ چوون تازە ئوسنائش.

ھەتا ئەلى لاو بېشكە كېنە خزاوھ دما نازارنى كاسىۋە ئاو و دوۋى تازەش ئارد داراشەرە ئەو ئەلى مېردىش و واتش: جارى دەمت تەر كەرە با فېنكت بۆۋە جا دمايى قسى كەرمى.

بارام و يارە بارە كېشا گىرتىرە و ئادىچى ئامى سەر پەي لاو كاكەيشا، نىشتىرە و ئەلەپەشە دوۋى چەمچى ئاو و دوۋى تەرش واردۆ و ھەم دەسش وستۆ سەر و شانە و نازارنى كەيوانوئىش و پەرساش: نازارنى گيان چىد روئى ئى كورما بىەن؟ پاسە ديارا زوون بىەن پاسە تۆ ھورئىستىنيۆ.

نازارنىچ برى ديا بارامى و يارەيرە و شەرم كەرى و ھەلېم نە كرى جوا بېچش نەدۆۋە، واتش: ئەلى گيان ۋەشى ئامايۆ تۆۋە ھېچم ھۆش نەمەنەن، سەرەش بەرد لاو شانەيش و چىفناش گۆششۆ و واتش: ھەر ئا رووھ كە شمە لو ايدى سەوايشۆ پەنە گىريانى و ئانا پەي ھەوتى ملۆ نەجاتم بىەن.

ديا پەي بارامى و واتش: ھىزى شەويچ كاكە بارام و يارە گيان مەللاشا ئارد و كاكە بارامى وات: نەك كاكەم دىر بىۋە درووس نيا زارۆ پەيدا بۆ و نامىش نە نرىۆ، ئىتر نامىما نيا يوسىف، مەزا نامە كىت بە دلەنە يام نا... ھەر وئىش كوچى خوا و واتش: جا تازە بە دلەچت نە بۆ چىش كرىۆ.

ئەلەپەشە برى مەنەرە و دەسۋەشيش ۋەنە كەردى و ھورئىست ديسانۆ لواوھ پەي لاو بېشكە كى و سەرىبېشكە كەش ھورداوھ و وئىش پەنە نە گىريا سەر و وى دەمش بەرد ئىلا و ئەوللاو كورە كەيش ماچش كەرد و واتش: چىم بە دلە نىەنە ھەرچىد نامە كىچ وئىمانى نىەنە ۋەلېم دەسىتا ۋەشىبا نامىۋە ۋەشەتا پەي ھورچنىەن.

برى مەنەرە نەزانى چىش واچۆ، عاقىبەت واتش: نامىۋە مەبارە كەنە
 ۋەلىم ۋەشلەي نامىۋە ۋىمانى بىي، پىسە تاتەي رەحمەتەيم واچى: ئەر
 خوداى كەرد بە سىلامەت ۋىتا زارۋۆلىتا بىي، شەمەيچ نازدى ئا خەلەتەو
 ئىمەتا بلۆ سەرەرە، ھەۋلى دەيدى نامى ھەۋرامىي ۋ ۋىمانى بنىەيدى
 زارۋۆلە كاتاۋە.

ئەلەپەشە دىا بارامى ۋ يارەيرە ۋ واتش: شەللاي يام مردىندى تا ۋىم
 ئامىنىۋە يام نامىۋە ھەۋرامىيەتا نىي با ئىدەيچ بە دەردە كى ۋىم نە شو.

دىماي ئا قسە ۋ باسىە بارامى وات: دەي كاكە ئىسە تۆ مانىانى ۋ ۋەختو
 ئا مەحكەمەيە نىا، شوكر پەي خوداى كە بە سىلامەت ئامانىۋ ۋ
 براۋەنىچما بە سىلامەت نەجاتش بىەن.

بارام ۋ يارە ھورئىستى يانە ئاۋايشا كەرد ۋ لوپوۋە پەي يانەو ۋىشا
 مەنىۋە ۋىش ۋ نازارنى، ھەم لواۋە سەرو باسو نامى كورە كەيشا ۋ واتش:
 ۋەشلەي ۋىم چىگە بىينى ۋ نامىۋەم نىي بە دلۆ ۋىم.

نازارنىچ وات: دەي پىاكە ئاندە سەرش مەلە تازە نامىما نىان ۋ نامىۋە
 ۋەشەنە ۋ مەللايچ واچى نامى پىخام ئاۋەرئىنە، بزىۋەش كەرد ۋ واتش:
 ئەلى گىيان ژىۋاى ۋەرەش دوورەنە پەي زارۋۆلە كا تەرىما بە دلۆ ۋىت
 نامىشا بنىە.

نانش ئامادە كەرد ۋ نانەشانىۋەنە ئاردش نىاش ۋەرۋ دەمو ئەلى
 مىردىش ۋ واتش: دەي گىيان نانە كەيت بوەرە ۋ دىماي پەيم باسكەرە
 بزانو خەيرىي كارۋانە كەتا ئاندە دىماكەوت؟

ټله پشه هه ناسپوهش هورکښت و واټش: نازارئ گيان دهی گهره کما پهیت باس کهروو ټانا ئی مهسه لی نامی کوریمما نمازو، بریتهر باسو نامه کیشا ئارد و بهرد، عاقیبت ټله پشه ی وات: چا وهختون که تاتهیم مۆچیاربی کهردینمی زارۆله کما به نامی وټمانیوه نامی بنیهیمی، به ئاواتو بیئی ټه گهر کورما بو نامیش بنیهمی هامراز و ټه گهر کناچیچما بو نامیش بنیهمی خونچه که تویچ له مهت بیه، وهر و ټانه ی هیچم نهواتی په نه چوون نه زانینمی له مه کیت کور مارۆ یام کناچی، ئیجا ئیسه که ئی به زمو کاروانیشه ئاما مله ره، نامه کیش فاروو به مه یکه.

نازارئ دهسئش نیا سینه شو و واټش: چئش؟! مه یکه؟! ټه په رو ټه لی گيان ټانه به راستا... خاسا ټا نامی وئشه عه ییش چئشا؟! ټه ره ره سوورهنی وارپچش، خودای که رده ن که ره شو به هامراز وه لیم که ره ش راو خودایره نامیش نه نیه ی مه یکه... تخا مه یکه نامینه؟ ټه لی گيان پیسه واتم مه للا و اچی یوسف نامی پبخام ئاوه رتپوه نه، ټه ی ټه ر یو په رسوما وه نه مه یکه یانی چئش؟ چئش جواب ده میپوه؟

ټله پشه یچ وات: نازارئ گيان راس ماچی یوسف نامیوه وه شه نه و مه یکه یچ نامیوه سهیره نه، وه لیم وهر و ټانه ی بیاوینه چی هه زکه روو ټا نامیشه بنیه و با رازه و دما که وته ی کاروانه که یته په ی گیلنوه... که لوایمی په ی خانه قینی راره دوی شه وټما پۆ شی تا یاویمی ئاگه چوون ئوسمانیه کا که لو په یکوئینه شه وی ئاستیمیوه، خانه قینیچه نه بو نه و ټانه یو ئوسمانیه کی ئینی شکسته نه خه لک گرد ئینا دلّه ورکینه و جه گرانی و قاتی و قری ته رسا و چپوشا گران که رده ن و بازارو خانه قینیچه نه راو راداری مه بووه و په را کاروانچی و خه لکو ئیلای و ټه ولای، سه روازی دهر وازه و شاره که یچ چ وهختو لوای چوه رینه و چ وهختو زیاره یچه نه فره

سەختگىرىي كەرا و ھەتا ئا و ھەختە نەياوۆ كە دەسنیشانسا كەردەن بەرە
 ۋاز نە كەرا پەي كەسى و گۆش مەدارا پەي قسى ھىچكەسى، كە
 ۋەختە كەيچ ياۋا داۋاۋا باجى كەرا و نمازا كەس بى باج نە بلۆ دلئ
 شارە ككە كەي و نە چەنەش بزيۆۋە، ئىتر پا حالۆ تا بارە كئىما ساقئىما
 كەردئ و پەنەۋازە كئىما ئەسى، چايچ دوى شەۋئىما پۆ شى، ۋەختى
 چەۋسەرىچۆ گئىلايمئۆ ھەرچند زوو رىكى كەۋتئىمى و شارە ككە كەنە
 زىايمئىرە ۋەلئىم پئىسە ۋەلئەتەر واتم سەربازا دەروازە كەي ماتئى كەردئىمى و
 يۈە يۈەى بارە كا وشكنئىنى و ئەر ۋار دەي فرەشا گئىرتئى بارو يۆئىنە چەنەش
 سانئىنى و نازئىنى ۋار دەمەنى فرە شارە ككە نە بزيۆرە، بۆنە ئانەيۆ دئىرما
 پەنەبى و ديسان رارە شەۋەما ئاماۋە ملەرە، ۋەرۋ ئانەي سەرۋ بورجئىي
 مانگە نە كەۋتە و بۆنەۋ تارىكى شەۋئىۋە نە تاۋاما را برئى و دەريۆنە
 لامادا و چاگە مەنئىمئۆ، گردما مانئى و مەكەتئى بارئىما وستئى و
 ھەسەرئىما بئىنئۆ ۋە پەيش كەۋتئىمى و ۋەرمى بەردئىمى لارە، ۋەرۋ ئانەي
 ئاگام كارۋانە كەي بۆ ۋئىم پەرۆ سەرەم نياۋە، واتم نەك دەعبا ئۆ ۋىۋى
 بى ملمارە يام پيا خراپئۆ نيازئى خراپئىش بۆ پەنەما با زوو بزانونوش پەنە،
 خۆ ئئىشەۋ ھەزار شەۋى نيا، جار جار ۋەرم زۆر ئارى پەيم و پئىلەۋ چەمام
 قورس بى ۋەلئىم زوو ئئىنئۆ ۋئىمەرە و ھەرچند فرە مانئىبئىنى و شەكەت
 بئىنى ۋەلئىم زوو زوو غىرەت دئىنى ۋەرۋ ۋئىم و ۋاچئىنى بە ۋئىم: تۆ ئئىسە
 ئاگات كارۋانە كەي بۆ و سەحئى كە كارۋانە كە بە سلا مەتئى كەۋترا
 ھەزكەرى سەرۋ ھەسەرە كئىتۆ ۋئىت شل كەرە و تئىر بووسە، ۋەلئىم
 ھەرچئىت كەردەن ئئىشەۋ ئاگات ۋئىت و كارۋانە كەيت و شۆرەتئىت بۆ،
 ئەر بى و چئىۋئىما ۋەنە قۆمئۆ خەلك چئىشم پەنە ماچۆ و من چئىش
 جواب دەۋە، ھەردوۋى قاچئىم دلئ كلاشە كامەنە ماسئىبئىنى و گلئى
 پەيام زىرەشا ئى، دلئ ئى دالغانە بئىنى بە چرپەۋ پەيا كەسئۆ

چلە كيانىرە، دام مېلو تىفەنگى و ھا كورە كىنى و نەجمى، تارىكىچا و چەم چەمى مەوینۆ و ۋەلاخە كىچ گىرد سەلەمىۋە و نىشتى ملو يۆتۈرىنى، عاقىبەت كارۋانچىە كى ھامرىم ھائىشا بىۋ و ھاكو دەسى شاننى و كەسىچ ھائىش نەبى چىشا و چىش قۇمىان، كە ياۋايمىۋە لاو يۆتۈرىنى دەسەبەشما ۋەنە كەرد و واتم خىرا ھەر دوى يەرتتا قولتۈرە لۆدى و وردى بىدى بزاندى بارە كى و ۋەلاخە كىما گىرد مەننى، من پاسەش پەي ملو دزى تارىكى شەۋە كىشا بە فرسەت زاناۋ و كەۋتتبا شۇنىما.

تومەز دزە كى ئەجىانشا گىردما وتىنىمى چەۋپەرۆ ئامىنى دلئىما و فېلبازانە يۆ كۆلى چىۋو ئىمەشا گىرتەن كۆلئۈە و كوچى دوورى كەۋتتۈۋە، چا ۋەختەنە ئىمە چلە كىنمىرە و ئادىچى ناچار وئىشا مات كەردەن، كە زانانشا ۋەرو تارىكى شەۋە كى مەۋىنمىشا دىسان جىمىنىراۋە رەما و دەسمانە بەرپىشا، من و ھەمەو نالەى قۆلە كەۋ لاو وئىماۋە بە ماشە ماش خجلى بارە كاما و ۋەلاخە كاما بىنىمى بزانىمى گىرد مەننى، قۆلۇ ئەۋلايۆ دوى جە ھامرايە كاما ھاۋارشا كەرد گىردىشا بەرنەشا، بە ھات و ھاۋارە كەيشارە ياۋايمىنە كە دزى ئامىنى سەرما و ئادىشا زاننى پەنە، دوى گىرۆلئىم تەقنى عاسمانەرە ۋەلئىم ۋەرو تارىكى شەۋە كى نەيارام رۈۋە ئادىشا تەقە كەروو نەك يۆ جە ھامرايە كا وئىما كوشۋە، تومەز كە ملا سەرشا و باۋشىشا كەرا پۆرە ديارا دزە كىچ كىردى و بە كارى بىنى، خنجەرى بەرمارا و تارىكىە كەنە شاناشا ئەۋ ھامرايە كاما و وئىشا تەكنارە و بە كۆلە كاۋە بەرمشا، ئىمەىچ بە ھاۋار و نالەۋ ھامرايە كامارە زاناما چا قۆلۇ بەرشىپنى، ۋەلئىم شەۋەبى و تارىك و نوتەك ھىچ نەكرى، ھاكو يەرى چۋار گىرۆلئىم نى پۆ ۋەلئىم چانەى نەشى پىكىبام،

ھەر ئاندەما پەنە كرىيا لوایمی سەردەمو ھامرا زەخمینە كاماوە و بە ھەرحالئۆھبی زەخمە كیما بینی.

وہختی رۆما وەنە بیۆ دوورۆ دەوارئۆھما دی، ھۆبەو خێلە جافیۆھ بی و چاگە ھورشاشا داچی، پە ی تیمار کەردە ی زەخمینە كاما مەجبور رپووەما نیا لوایمی لاشا و حال و وەزەو وئما پە یما باس کەردی، بەردیمیشا لاو گەورە کەیشا و پەنەشا ئەژناسنایمی و واتشا: ریش چەرمەما نامیش مەیکەن، لالۆ مەیکە پیاپانە ئاما دەمماوە و گۆشش پە ی دارایمی و یاوانە گرفتە کەما چیشا، دەرمانە سوورەشا ئارد زەخمە کیشا شۆرتی و بۆپەشمینشا کەرد و تیمارو زەخمینە كاما کەردشا و سەرو قسی گەورەیشا ئیمە یچ نزیکو ھۆبە کەو ئادیشاوە کاروانما وست و گەورەشا دەسوورشا بە پیاپە کاش گنا کەشمال تا ئا چەتا دەسگەر نە کەرا و بارە كاما ناراوہ نەیاوە، منیچ ھەولئ فریم دی یام وئیم بلووشا چەنی یام یۆ جە ھامراپە کام کیانوشا چەنی وەلیم ریش چەرمە کەشا قبوولش نە کەرد، یەری سوارئ ئەسپیشا زینی کەردئ و لوی، ھەرچۆر بی ئیمە نەیاوایمینە باسە کە چەنینا، نەزانما باسە کە چۆر سەرەو وئیشانە بی و بە وینای ئیمە ریش چەرمە کەشا رەحمش جما و بریارش وارا، یام نەخیر چەتە کئ ھینی ھۆزیۆھ تەری بینی و سنوورو ئادیشانە چەتە گەریشا کەردە بی، ئانەما ئیسە یچ پە ی رۆشن نەبیۆ، وەلیم رۆی دمایین وئیرە گاشۆ پیکیکش بە ئەسپ سواربی ئامیۆھ و بارە کئ ئیمەشا ئاردیئینیۆھ، دایمیشاوە و لالۆ مەیکە یچ وات: تازە ئارۆ دئرا و ئیشەویچ لاو ئیمۆ مەندیۆھ و سەوا ی سەرسەحب جمدیۆھ.

پیاوہتی و ئامای دەمشاوە پە ی ئیمە و تیمارو زەخمینە كاما و دالئەدایما ئا دووہ شەو و رپووە کە لاشاوە مەنیمیۆھ و گیلنایۆ بارە دزیایە كاما پە یما

و دمايچ روانە كەردەيما بە سلامەتى، ئانى گەرد پيۆەرە و پياوہتیه كەشا چەنېما بېج بايسو ئانەى ئا قۆميا بۆ بە يادگارپيۆە پەى من و بۆ بە دەرسپيۆەيچ ژيوايمنەنە ھەرگيز وېرم نەشۆو، چوون ئانە تەنيا جارپوا ژيوايمنەنە كەس تاواپۆش زەفەرە بە وئيم يام كاروانيم بەرۆ.

ھەناسپيۆەش ھوركېشت و واتش: نازارئ گيان ئا دووہ يەرە رووہ پا وەساسەتۆ دما كەوتيمي، منيچ پەى ئاستەيۆ ئا يادەوہريە وېرەوہريمەنە و پەى ئانەى ھەم مامەئەو ئا پيايە و ھەم ئا مقەدەرە كە ئاما ملمارە ھەرگيز وېرم نەشۆو، گەرەكما نامئ ئى كورپيمە بنىەو (مەيكە) بە نامئ گەورەو ئا ھۆزپۆ.

دماى ئانەى رازە كېش گېلناوہ پەى نازارئ كەيوانوئيش ئادېچە دئش نەرم بى و سەوايچشۆ كە بارام و يارە و ژەنە كېچشا ئامئ پەى لايش، جارپوتەر رازە كېش گېلناوہ پەى ئادېشاىچ و گەرد بە ئەژنەويەى رازە كئ سەرسامئ بېج و ئامئ سەرو ئانەى پەى ئاستەيۆ ئا وېرەوہريەى و پېسە وەفپيۆەيچ پەى ئا پيايە، وازۆ نامئيش دلئشانە مەنۆو، چاوە گەرد ھەقشادا بە ئەلەپشەى نامئ كورەكەيش فارۆ و نامئيش بنپۆ مەيكە.

نامئ كورەكەيش جە يوسفۆ فاراش پەى مەيكەى و دلئ خەلكېچەنە باسشا كەرد نونگەو فاراى نامە كئ چپشا و چەنى بېەن.

۴

هەر وەرەنە ئەلەپەشە شوۆرەت و دەسەلاتش دلی خەلکینە زیاد کەری
وہلیم وەر و نیایرەى مەرزوانا سەر و مەرزەکاوە و بەرپا بیەى گرانی و
قاتوقری ناوچە کەنە دەرفەتو ئامۆشۆ ئیدیم و ئەودیمی و کاروانە کاش
کەمتەر بیۆ، ئەفراسیاو بەگیچ ھەر پا وەساسەتۆ کە قاجارە کئی پۆ بە پۆ
تە کە بە دەسەلاتو بەگزا دا ھورچنینی، ئەوەجەش بە کەسیۆ کەردەى و
چەنەئامای بی کەرۆش دەمرا سو کۆنیشتە کاش و پیاو دیوہ خانیش و
سەرلەشکرو تەفەنگچیە کاش، ھەرچی چەم وزی کەسش جە ئەلەپەشەى
خاستەر و خونچیا تەر نەگنی وەرەچەم.

چا سەردەمەنە کە ھۆملکانەو میانو زلھیزە کا تائی پووہ دیوہ و
ھۆمەرەمزیشا سەر و فراوانکەردەى دەسەلاتیشا تەنرە بی، پا وەساسەتۆ
سەرەد و مەرزو میانو ئۆسمانیە کا و قاجارە کا دەسنیشان کریا و دەگا و
ھانە گەرملەى کەوتە دلی سنوور و کەوشەنو ئیرانی و دەگا و بیاریچ
کەوتە دلی سنوور و کەوشەنو ئۆسمانی و جوئیو ئاوی کەوتە میانو ئا
دووہ دەگایە کە بەنگا و جوہ کئی سەر و دەرەو ھانە گەرملە یۆ بی و دەسى

پاس و چہ پھرہ جوہش سہرؤ ہورگئیرییی پھی ٹاودارای ملکہ کا دہرہ و بیاری، تہ گہر دہ گاو ہانہ گہرملہ یؤ دہرہرہ و ہستینیرہ سہرہ چیر پورہ و دہ گاو بیاری لاو دہسو پاسیرہ جوہ و **کوی بی** و لاو دہسو چہ پیچہرہ جوہ و **ٹاساوہ بہرزہی**، و ہلتہر و تا ٹا و ہختیچہ ٹامؤشؤ خہ لکو دہ گایہ کا ہانہ گہرملہی و کہیمنہی و بیرواسی و دہ گاو زاوہریچ کہ کہوتییئی دیمو تہ و دیمیؤ چہ نیو خہ لکو دہ گاو بیاری و دہ گاو ہامسایہ کا تہریچ پیسہ و دہ گاو نارنجلہی و گہچینہی و باخہ کونی و سہرگہ تی و ہانہ ودنی کہ کہوتییئی دیمو ئیدیمی، فرہ بی و ژن و ژنواستہی و قہ و مایہ تی و ہرمان و کاری روانہی بینییئی یووہ و تاخایتی ملکہ کیچشا تیکہ لی و بری یاگیچہ نہ شہریکی یوترینی بیئی، برہیرہی خہ لکو ٹا دہ گایا بہ بہ ہانی و نونگہ و سنور و سہرحہ دیؤ ہرمانیوہ قورسہ بی، ہم سہرو دہروونو خہ لکو دہ گایہ کاوہ قورسہ بی و ہم پھی مہئمورہ دہولہ تیہ کیچ.

وہروٹانہی چہ و دیمیؤ ناوچہ و ہورامانی دہسو بہ گزارہ کاوہ بی و قاجارہ کی کہ حوکمو ئیرانی کہرئی دہسہ لاتشا نہ بی ملشہرہ و پا سہردہمیہ و اچئی سہردہمو عہ شایری، دیمو ٹا کہوشہ نہ تازہ یؤ کہ پہنہش و چئی دیمو ئیرانی ہر دہسو بہ گزارہ ہورامیہ کاوہ بی و بہ گزارہ کیچ کیشہ شا نہ بی چہ نیو ٹامؤشؤ خہ لکی و حہزیچ نہ کہرئی ٹامؤشؤ نہ مہنؤ چوون ملک و مالشا چیدیمیچؤ بی، تاخایتی تہنگ و چہ لہ مہو دہسہ لاتیشا چہ نیو بہ گزارہ کا دزلی و دہ گاو نہ ویچ بی و ہر دوویشا ویشا بہ ساحیبو ٹا دہ گاو و ٹائفہ جار و لہوہرگا و ملکایچہ زانیئی کہ کہوتییئی سنور و دہ گایہ کا ہورامانو دیمو ئیدیمیؤ.

وھلیم چیدیمیۆ چەپەوانەو دیمو ئیرانی بەگەکی ئا دەسەلاتشا نہی تا نازا ئۆسمانیە کی بنکە و بارەگا بنیارە و حوکمو ویشا سەپنا، پە ی سەپنای حکمو ویشا و قەدەغە کەردە ی ئامۆشۆ خەلکە کە ی، دەولەتو ئۆسمانیی شارو ھەلەبجە ی و خورمال و دەگا و بیارئە بنکە و بارەگا و پاسگا و پۆلیسا و مەرزواناش کەردۆ و چنڈ تەفەنگچیپۆھش پێسەو مەرزوانا سەرو مەرزە کاوہ نییرە، ھەر پە ی ئا مەرامیە بنکیۆھچش میانو دەگا و بیارئ و دەگا ھانەگە رملەینە نیارە پا نیازۆ نازۆ کەس ئامۆشۆ کەرۆ، مەرزوانیۆھ گرد روئی لوی سەرو مەرزە کە ی و ویرە گانە گیلۆھ پاسگاگە و دەگا بیارئ، دمای ماویۆھ خەلکە کە ھەر ئامۆشۆ کەری و رووانە چنھا کەسی دەسگیری کریننی و ھیچ تاوانیۆھشا نہی بیجگە ئانە ی کە یام پە ی دلئ مڵکە کاشا یام پە ی سەردای باوانیشا لوییننی یام پە ی ئەسای پەنەوازە روواناشا ئامییننی دلئ دەگا و بیارئ یام دەگا و بیارئە نیازشا بی بلا رووہ دەگا ھانەگە رملە ی.

رووانە گیرای ئا خەلکە فرە یە بیبە بارگرانییۆھ سەرو مەئموورە کاوہ و خەلکیچ تەمام زۆرش پە ی ئاما و نکاشا بەردە لاو شیخ نەجمەدینو بیارئ بەش چارە سەرتیۆھشا پە ی ویزۆوہ، شیخ نەجمەدینیچ مەئموورە کیش چری پە ی خانەقای و تکاش وەنە کەردی تە کبیریۆھ ئا وەزعی کەرا و ئامۆشۆ ئا خەلکە داماگە یە ئانە ی نەمەوازۆ رووانە ئا گرد عەزیەتشا دریۆ و سەرو جووہ مەرزیۆ ماتلی کریا و بریا پە ی پاسگای و گل دریاوہ، واتیشپەنە ئەر ماوی تەر نازدی خەلکە کە ئامۆشۆ کەرۆ مڵکە کیشا وشکی با و ھەزار تەنگ و چەلەمی تەری سەر ھور مڈا، چیرو ئا فشانانە مەئموورە دەولەتیە کی داوا و رانماییشا کەردە ئو لاوسەری ویشا و ئادیچی دمای حالی بیە ی جە وەزعی کی ناچارئ بی

دەس شەلکەرا و مەئمووری پاسگاگەى و مەرزوانە کەشا سەرىشكى كەردى و ئىشا چەش بە خاس مزانا ئانەى كەرا، پا وەسەسەتۆ ھەروەرنە تەفەنگچىە مەرزوانە كە و برى جە مەئموورا پاسگاگەىچ فىرو بەرتىل واردەى و باج گىرتەى جە خەلکە كەى بىى و ھەركەس ئىدىم و ئەودىم مەرزىش كەردى مەرزوانە كە و سەرو جوو و كۆى باجپۆش چەنەسانى ئىجا ئازى پرۆو، ھاموئەلتى ئەگەر بارو ھەسەرى يام ھەرى دەخلى و دان و سەمەر و گزە و لۆشا پەنە بىى يام ئا كاروانچىى كە خەلكو دەگایە كا كەىمنەى و بىرواسى و ھانەگەرمەلى و زاوهرى بىنى و بە بارو ھەسەرا ھەنگورى و ھەنارى و تەفەوشكى و شىلانە وشكى و رۆگنار بەرىنى پەى شارەزوورى و ھەلەبجەى و دەگایە كا ناوچەو قەرەداخى و تا خانەقىنىچ ياوئىنى و چاگە بارە كاشا فارىنىئو بە گەنمى و يەوى و نەوتە و خورماوى و قەند و چابى و چنڈ روىشا پەنەشى و چىرەرە گىلئىنىئو روو دەگو بيارى و چاىچۆ پەشجۆرە ھوروەزىنىئو سەرەوكووى، ھەركەس ئاموشۆش كەردى و ميوو و سەمەر و ملكە كاشا يام قەند و چابى يام ھىلە و كەرگ و كەلەشىر، يام ھەر چىئوشا پەنە بىى، تەفەنگچىە مەرزوانە كە برى زەر يام ئەندازى جە چىئو كەيشا چەنەسانى، ئىئدە تنش گىرتە بىى ئەگەر كەسپۆ ھىچش نەبىى پەنە و نەنیا وئىش بە دەستە كىنىچ لوى ھەر ئەشىام باجو پرايشۆ جوو كىنە و مەرزە كەنە دى، ئەگەر زەرىچش نەبىى پەنە مەرزوانە كە چەم برى چىئو كە وەرىش و سەعاتىئو يام پۆشا كىئو ش پۆرە بىى و چەقى دلو تەفەنگچىە مەرزوانە كەىۆ، جىاى باجى سانئىش چەنە ئىجا راشدى مەرزە كەنە پرۆو و ئىدەس و ئەودەس كەرۆ.

رەفتارو ئا مەرزوانەيە و ھەر ھەنگامیو تەرەپچ پەي سەپنای دەسەلاتو دەولەتی ملو ناوچە کەیرە، ھەم لاو بەگزا دەھورامانیۆ قورس بی و ھەم لاو شیخە کا بیاری و تەوئیلچۆ، چوون چنډ دەسەلاتو دەولەتە کا فراوانتەر بیئ ئاندە دەسەلاتو ھەردووی (ھەم بەگزا دە کئی و ھەم شیخە کئیچ) لاوازتەر و کزتەر بی.

مەرزوانە کەو سەرو جوو و کۆیچ کە پیاپو دەریژی لاقور زلو جافو گەرمیانی بی و جافانە قسئ کەری، سەحەنە تەفەنگە پەنج تیرە ئینگلیسیە کەیش کەری شانەش و جگەرئو پێچپو و نییش لاو دەمیشۆ و تۆرە کڵەو تەماکوە کەیش کەری لاقەدشەرە و کەوا و سەلتیو کالەو ھەبەش و ھەرنە بی و ھیتی جاشکەوشی زلیش پانە بیئی و لەوژە لەوژ بە دەستە کین لوی سەرو سنوورە تازە کە ی پە ی گیانو خە لکی و یرە گایچەنە بە کیسە ی پەر و کۆلی قورسو گیلئو پە ی پاسگاکەیش پە ی ملە گاو چناری، بۆنە و ئا تەماعیو مەئموورە کئیچ چەمپۆشیش چەنە کەرتی و ئەر خە لکیچ تاو و ناچارینە شکاتشا کەردی ئە و رەفتارو مەرزوانە کە ی، مەئموورە کئی پە ی شکاتو کە سی نە پەرسینی، ئا حالە تە درێژەش کیشت ھەتا روئو مەرزوانە کە راش گێرتە ئە و ژەنیو ھانە گەرمە یی کە دە گاو بیاریو لوئو پە ی دلئ دە گاو ھانە گەرمە ی و تەنیا کەرگە کپو و برئ ھیلئیش دلئ کەرتە لیو ھەنە پەنە بیئی، مەرزوانە کە ی مردنا و داواو باجیش و ھەنە کەردە، ژەنە کئیچ نە زەر و نە ھیچی تەریچش پەنە بی تا بدۆش پەنە و پرۆو، کا برا یچ زۆرش ئارد پە ی ژەنە کئی و داواو ئانە یشە و ھەنە کەری ماڤام زەریش نیاپەنە ئە شو م یەری ھیلئیش بدۆ پەنە ئیجا راش مدۆ پرۆو، قسئ جە کا برای مەرزوانی و قسئ جە ژەنە ھانە گەرمە یە کئی، عاقیبەت کا برای مەرزوان پەلامارە و

ژەنە كېشىدا، ژەنە كېچ كەرگە كېرەك كېش دلى كەرتەلە كەينە دا بنەو كە شيش و دەسشەنە بەرمشە و كوچى دوورە كەوتۆ، كەرتەلە كەش نيارە و تەوہ نىوہش كېشتە سەرەو كابرە مەرزوانىرە و سەرەش مارۆ و پەيش بەرشە، مەرزان و نالین و خەجالە تبارىچ بى، چا وەختەنە راويارى تەرپچ ئامۆشۆ كەرىنى و ياونە چىش قۆمیان، باسەكە كەوت سەرەو زوانو خەلكى و بىبە مقۆ مقۆ دلى چايەخانە و ديوہخانە كانە، ھەتا باسەكە ياوا لاو شىخ نەجمە دىنى و ئەلەپشە چىچ.

ئەلەپشە غىرەتەش قىبوولش نە كەرد وىنۆ ھاموہ لاتى و ھامزوانە كېش رووانە زلمشا وەنە كرىۆ، وىرپش كەردىوہ ئەشۆم چارپوہ ئا دەردى كەرو، سەرەتا وەرە ئانەى ژەنە كى ھانە گەرملە يە بى باسەكەش چەنىو ئەفراسياو بەگى كەردۆ و واتش: قوربان ئى كابرە مەرزانە تەمام تەكەش بە خەلكى ھورچىنىنە و چى دووہ يەرە رووہىچەنە دەسش درىژ كەردەن پەى نامووسىما و ئىتر نەبو چەنەش قىبوول كەرمى و ئەشۆم چارەسەرپوہش پەى بنىەيمپەرە.

ئەفراسياو بەگ وەرە ئانەى پياپوہ وردوین و سەرەو وى بى و زانى چارەسەرە ئا مەسەلى نيا لاو مەرزانە كەى و پاسگاو بيارىچۆ، واتش: مامۆ ئەلە ئەگەر تۆ تەنيا ئاگات رەفتارە ناشىرىنە كا مەرزانە كەو سەرەو جووہ كوۆ و پاسگاو بيارىن، ئىمە ئاگاما جە گردو مەرزە كا تەرى و رەفتارو مەرزانە كا گردو مەرزە كا ھەن و مزانمى مەرزو ميانو دەگا و تەوئلى و دەگا زاوہرى و شۆشمى و سازانى و ملەوہردى و شەئواندرىچەنە چىش كەرا بە خەلكى داماگى، ئىسەىچ راس فەرماوى ژەنە كى ھانە گەرملە يە بىنە وەلىم تەنگچى جافەكە تەنگچى و مەرزانو ئەودىمىن و ئىمە ھىچما پەنە نە كرىۆ چەنىش، كوچى خوا و

واتش: مامۇ ئەلە چى وەزەينە جەنگو دوى دەولەتاما پەنە نمە كرىۋ سەرو كەرگە كرىپو، وئىما گرفتارى دەسو قاجارە كا ئىدىمىنىمى و رۇ بە رۇ تەنگ و چەلەمىما پەى سازنا و گەرە كشانە ھۆتەرە بارا سەرما و دەسلەتاما دەسو بسانا، وئىت خاس مزانى ھەر جارى و قۇلپو و بە بەھانىپو و بەھامكارى سەرۆك ھۆزپو تەپكو سەرما و گىچەلپو ما پەنە ورەشا، ئىسەيچ ئەگەر بىو گىمى جەنگو چەنيو قاجارە كا و سپا تازە خىزە كىشا، ئا وەختە ھەرچىند سىاسەتو ئوسمانىە كا جۆرى تەرا وەلپىم ھەر پەنە وازما بە پەشتىوانى ئادىشا و بە گزادە جافە كا ھەلەبجەى بۇ، ئىتر سەرو رەفتارو مەرزوانپو رووتەلەى چەنى بۇ بلمى گزى ئادىشارە؟

ئىنجا مامۇ ئەلە خەلك بارش نىا، باور كەرە ئەگەر تۆ بلى پەلامارو ئا كابر مەرزوانەىە دەى خەلك ئەگەر روو ھىچەنە بە وئىت نەواچا شكەت نەبۇ پەشتەملە و ميانو وئىشانە واچا: بۇ و نەبۇ ئى كابر تەماعىپو ھى بىپنە پەلامارو ئا كابر مەرزوانەىە دىنە.

ئەگەر خەلكىچ بە دەم پەشتىوانىت كەرۆ ھەر ئاندەن تا باسەكە ياوۆ قايمای ئىتر ھەرىۋ بە بەھانىپو وئىشا دزاو و كەس پەشتىتۆ مەمەنۆ.

ئەلەپەشەيچ ھەناسپو ھوركىشت و واتش: قسە كىت گرد راسپىنى و منىچ بۇنە و كاروانە كام و ھەرمان و كاسپى ئىدىم و ئەودىمىمۆ ئاگام جە فرەو مەرزە كا ھەن و مزانو ئى دەولەتە تازە و ئىراقى خجلو چىشىن و مەرزوانە كىش چىش كەرا، بەگم مەسەلى تەنیا كەرگە كرىپو يام ژەنيو ھانە گەرملەى نىا، ئى مەرزوانى گردو مەرزە كا تەنگ و چەلەمى درووسى كەرا پەى ھامو ەلاتياما، خەلكو ئىمە قەومايەتى ھەن بەىنشانە چەنيو خەلكو گردو دەگايە كا ھەورامانى و بىارى، ژەن و ژەنواستەى و

ھەرمان و كەسابەتەما تىكەلا، ئەگەر پا جۆرە ئاڭى بەيا ۋەرۆ و ئىمە پەيشا شل كەرمى رۆ بە رۆ ۋەزە كى خراپتەرە بۆ و پانەيچۆ مەمردا و داواكارى زلتەرتىما ۋەنە كەرا، ئىجا بەگم ئەگەر جەنابتا ۋىر جە گردو مەرزە كا كەردىۋە و خەمو چارەسەرو گردىنە ھەندى، ئانە ئەركو سەرو شانەيتانە و ھەر ئەشۆم پاسە ۋىر كەردىۋە، منىچ كە خەلكو ئى سنوورو ۋىمەنا ئەشۆم خەمو سنوورە كەيم بوەروونە و پەرسوۋە ئەو ئا نەڭامەتيا كە رىشو خەلكە كەيشا گىرتەن، من ۋىژدانو ۋىم ئاسوودە كەروو، گۆشىچم نىاچەنە خەلك پەنەبزانۆ يام نا.

بەگم ئەگەر تۆ ھىچت پەنە نمە كرىۆ يام گەرەكت نىا ھىچ كەرى من ئى ۋەزەئىمە پەنە قىبوولە مە كرىۆ و ملو دەگاۋ بىارى لائو شىخ نەجمەدىنى بزانو ئاڭ چىش ماچۆ.

رۆى دماين ئەلەپەشە ۋەستەرە دەگاۋ بىارى لائو شىخ نەجمەدىنى و داڭو ۋەزە كىش لائو كەرد، شىخىچ كە ئاگادارو پىلانە ۋەولەتە كا بى و زانى ئامى ئا مەئموورا و نىايرەى ئا مەرزوانا سەرەتاو كۆتاپى دەسەلاتو ئاڭبشان، پەرساش ئەو ئەلەپەشەى و واتش: كاكە ئەلى ئەى ئەفراسىياو بەگ كە بەگو ناۋچە كەين و دەگاۋ ھانە گەرمەينە نىشۆرە و فرەو ئى دەردەسەرىياچە رىشو خەلكو دەگاۋ ھانە گەرمەلى و كەيمىنەى و بىرواسى گىرا، ئاڭ چىش ماچۆ چى بارۆ؟

- يا شىخ ئەفراسىياو بەگ ماچۆ مەرزوانە كە مەرزوانو ئەودىمىن و ئىمە چى ۋەزەئىنە ھىچما پەنە مە كرىۆ و نمەتاومى سەرو كەرگە كرىۋە بلىمى گزى دوى دەولەتارە.

- شېخ نەجمەدینیچ بری خوا و واتش: ئیجا کاکە ئەلی کەهی مەسەلە کی مەسەلی کەرگە کریۆنە؟

- یا شېخ منیچ هەمان ویروکەر دەهی جەنابیت هەنم و ئەفراسیاو بە گیچ هەریاسە، وەلیم ئاڊ گەرە کشا پا بە هانیۆه ویش جە شەرە کەهی لادۆ و گەرە کش نیا دلۆ بە گزادە جافە کا هەلە بجهی مارۆ و ماچۆ ئە گەر قاجارە کی و سپا تازه خیزە کیشا تە پکوا سەرما دوور نیا ئە وە جە ما بە پەشتیوانی ئادیشا بۆ.

- دەهی کاکە ئەلی وەختی ئاڊ پا گردو دەسەلاتی و تەفەنگچیاو ویش لادۆ، من چیشم پەنە کریۆ؟ کاکە ئەلی منیچ ئاگام جە وەزە کین و تەمام پەنەش نارەحە تەنا وەلیم چار چیشا؟ دەولەتا و گەرە کشا دەسەلاتش سەپنۆ ملو مەرزه کارە و بە گزادە جافە کی هەلە بجهی بیئنی دار دەسێ ئا دەولەتیه و هەر ئا مەرزووانە و گردو مەئموورە کایچ کە کیاستینیشا دەگو بیاری جافی و پی جافە دەسەلاتدارە کا هەلە بجهی، ئیمە چی بەینەنە چیشما پەنە کریۆ؟ ئەر پاسە پەیشا بلۆ وەرۆ روی بۆ وچما دەسگیر کەرا.

- یا شېخ ئە گەر چی وەزەینە جەنابت و ئەفراسیاو بە گ و جافرسانیچ گەرەکتا نەبۆ ویتا یاوندیئە جە وەزە کی و ویتا نەتلندی پۆشو، ئەر جەنابت بە خاسش بزانی و ئیزنیم دەهی پیسە هیچما پەنە مە کریۆ پەهی چارەسەر و گردو مەرزه کا، من پەهی چارەسەر و ئی مەرزه و ویتا متاوو ئا کابرا مەرزووانە و مەئموورە جافە کایچ سلەمنو و یاونوشانە کە ئی ناوچە بیساحیب نیا.

- شېخ نەجمەدین بزۆهش کەرد و واتش: چەنی کاکە ئەلی؟

- ھەولئ مڈو بەرنامیۆھشا پە ی بنیەورە و تەمیشا کەرۆ.

- ئیجا تەرسنا ی و کیاستە یۆ کە سیۆ مەرزوانی ھیچ جە مەسەلە کئ وارۆ؟

- یا شیخ ئی مەئموورە دەولە تی و تاخایتی دەولە تە کئ ویچشا، ئە گەر بزانا خە لکو ناوچە کە ی تە نا چە نیشا ئاندە سەختگیری نە مە کە را، خودا یاربۆ ئەر جە نابت رادە ی کردیۆھشا پە نە کەرۆ بە مەمنوونیۆ بە یا خزمەت و ئادئ لالیاوہ ئیمە وازشا چە نە بارمی.

- کاکە ئە لی شکە م نیە نە جە چە نە ئامای تۆ و ئیسە یچ ویرما چنڈ سالی چئووہل چە نی ئۆسمانیە کئیت رازی کە ردئ و ناوچە کە ت پارێزنا جە شەری و ئایرو تۆپخانە کە یشا و دما تە ریچ ژیرانە ئە فراسیاو بە گت ئارد دە گاو ھانە گەرملە ی و ئۆسمانیە کئچتا ناوچە کە نە بەرپرنئ، ھەردوویمە ئا سەردە مە جوانی بئیمئ، وە لئیم مە زانوو ئیسە یچ ھازە و ئا سەردە میتە مە نینە یام نا؟

شیخ برئ دەسش ئارد ریشە ماش و برنجیە کە شە رە و کوچئ میزەرە کە و سەرە یش بەرزش کە ردۆ و شە ربە کئ لاو دەسیشە نە کوچئ ئاویش کە رە دە لی کاسە کە و وەرۆ دەمیش و دارا شە رە ئە و ئە لە پە شە ی و ئادئچ دەسش پە ی بەرزش کە ردۆ و یاونا شە نە کە نە وەرۆوہ، شیخ نە جمە دین وئیش کوچئ ئاویش واردۆ و پەنجەرە کۆ دیارە وار و سەرە ش نزیک کە ردۆ و سەرۆ وئ واتش: ئیجار نیازت چئشا چە نیو ئی مەئموورا کاکە ئە لی؟

- قوربان پە ی نیازە کە یم مە علوما نیازم چئشا، وە لئیم پە ی وردە کاریە کە یش وئچم جاری نە مە زانوو چە نینا؟

- دەى چىشت پەنە كرىۋ كەرەش و منىچ دەسم ئىنا دەستۆ و خودا پارىزنوت و ھەرمانە كىچت كەرۆ ماىخ خەيرى، ۋەلېم ھەرچى كەرى ھۆشۈ دما تەرىت بۆ و كرىۋ نە كەرى ۋىت و ئىمەىچ توشى بەزمىۋە كەرى.

ئەلەپشە ئىزنىش ھورگىرتە جە شىخ نەجمەدىنى و زيارە و كەوت ۋىرو ئانەى چىش كەرۆ چەنىۋ ئى مەرزوانا و چەنى چارەسەرۋ ئا ۋەزىچى كەرۆ.

ۋەرز كۆتايى مانگە ۋ كۆپىنە بى و ۋەختۈ درەۋە ۋەلە ۋە خەرمانى بى، ئەلەپشە چى دەشتە ۋ سەبانە ۋ لاۋ دەگاۋ گولپى و خارگىلاننە برى گەنمىش كەردىبىنى و كۆيىبىنىش و خەرمانش سوور كەردەبى و گەنمە كىش ۋە ئتەر بە بارو يەرى ھەسەرا كىاستىبىنىۋە پەى دەگاۋ ھانە گەرمەلى و سەمەرە كى سەرۋ خەرمانە كەيۋ مەنئىنى، سەمەرە كىش كەردى بارو چوار ھەسەرا ۋ ھەرىۋە ۋ دوى ھەسەرى ۋ ھەرە كەش بە بارە كاشاۋە بە يارەى برايشەرە كىاستىشۆ پەى دەگاۋ ھانە گەرمەلى و واتش: يارە گيان ئەگەر تەفەنگىچە مەرزوانە كە داۋاۋ باجىش ۋەنە كەردى، ۋاچە: كاكەم بە دوى ھەسەرىۋە ئىنا دماۋە ۋ ئاد باجو ئى باراچتە چەنىۋ ھىنە كا ۋىش پىۋە مڈۆپەنە.

يارەى وات ئەى ئەگەر رازىبى نەبى ۋ برواش نە كەردە ۋ گلش دانىۋە؟

ئەلەپشەى وات: رازىبى بۆ ۋ برواچ كەرۆ چوون سەحىي كە ئامامى سەرەچىر من ئاگام چەنەبى سەرۋ بانو پاسگا كەيۋ دىمىش.

دماى روانە كەردەى يارەى برايش ئاما خىالشەرە بەرنامە بنىۋرە ۋ ھەر ئاروۋە ھەنگامەى يۋەمەنە تەفەنگىچە مەرزوانە كەى چەك كەرۆ ۋ

كیائۆشۆ پەي بىنكە كەيشا و چاوه مەئمووره كى ناچارى با بلا لاو شىخ نەجمە دىنى و داواو تەفەنگە كەيشا كەراوه و گنا وات و واچ چەنىش و شىخىچ كوچى مۆچيارىشا كەرۆ و ياونۆشانە واز چا رەفتارە ناشىرىنا بارا و عەزىيە تو خەلكو ناوچە كەي نە كەرا.

پا جوړه بەرنامەش نياره پەي چە ككەردەي كابرأ مەرزوانى: وەلى ئانەي پەشجو بلۆ پەودىمەرە، چەنەو تەفەنگە جان بىزارە كەو وئىش بەرش ئارده و نياش كىسەش و تەفەنگە كەش كەردۆ شانەش و جگەرپۆەش پىتۆ و نياش لاو دەمىشۆ و تۆرە كۆو تەماكۆە كەيش كەردشۆ لاقەدۆشەرە و هەسەرە كىش خورپى وەنە روو مەرر.

كە ياوا سەرۆ مەرزه كەي نىمەرۆ بى و بۆنەو وەختو نى و نان واردهيۆ ئامۆشۆكەرى رىكى كەمى بىنى، تەفەنگىچە مەرزوانى كەي خورى ملشەرەو واتش: بىسە مامە ئەلە سى بارى تىرت رۆيگە و ئەمىچە دوان ئەو پىنج بار، بى باجى هەرىپىنجىم پىبە ئىنجا برۆ.

ئەلەپشە بىزپۆەش كەرد و هەسەرە كىش وەردى لوى ئەودەس و واتش بە كابرأ مەرزوانى: چى ئاندە پەلەتا كاكە؟ قابىلا رەمى، خو ئەگەر رەموىچ مشناسىم و رووانە پى رىرە ئامۆشۆ كەرۆو، منىچ پەي ئانەي ئامانا باجو هەر پەنج بارە كەيت دەوپەنە، دەسەيت وەشىبا راو براكەيم دىنەت بلۆ، تەرسانى ماتلت كەردەبۆ.

كابرأ مەرزوانىچ وات: سەحىي زوو من هەلأى پاسگانە بىنى شەمە لوایدى سەرەچىر، سەرۆ بانو پاسگانەيۆ دىەيدىم چەنىو براكەيت پەنج وەلأختىنا پەنەبىنى، ئىسەىچ كە براكەيت وات: كاكەم ئىنا دماوہ بروام

پەنە كەرد پەوچى رامدا بلۆ، ئىندّا وىت خاس مزانى نمازوو مهل بال
شانۆ هەتا باج نەدۆ.

سەپەو وەزە زلە كى سەرو جوە كىوہ ئەلەپشە لاو كابرآى مەرزوانىنە
نىشتەرە و تەفەنگە جان بىزارە كەو وىش كە وەلتەر چەنە كىش بەرئاردەبى
لاو شانەو كابرآى مەرزوانىنە بىھەمىەتانە هورشسپارنا تەموو
كەلەكە كىرە و وىچش پالئشدا تەمو وەزە كىوہ و واتش: ئادەى واچە
داواو چنڈى كەرى پەى ئا پەنج بارەپە؟ كوچى خواو واتش: بارو
ھەرە كەپچ حسىب كەرى يام ھەر ھەسەرە كا؟

ئەلەپشە بە ھەورامى قسىش چەنى كەرى و كابرآى مەرزوانىچ بە
زوانە جافانە كەو وىش واتش: ئانەشا وىت مزانى، ئەگەر خاس وىت
ورنى، ئانە ھەرە كەى كەروو خاترەت، ئەر خاسىچ وىت نەورنى گەردىت
سەر حسىب كەروو.

ئەلەپشە بىزپوہش كەرد و واتش: تۆ واچى مەئموورە كات نەواتەبى
پەنە خاترەو ئىمە مانا گىرى؟ كا كە خو ئىمە ئىنە ھەرمانەو رۆ و دووہ
رۆيما نىنە، وىت مزانى وىم و بىرىكىم كەم رۆ ھەن گەلە و ئارەئما يام
بارما پىرە رەد نەبۆ، يام دەگا و ھانە گەرمەلەيۆ بار كىانمى سەرەچىر يام
دەگا و بىارئوہ بار مارمى سەرەو كووى، وىم و بىرىم بە قەرز بىەبۆ يام بە
فەرز تا ئىسە پاى لارما نىانەرە؟

كابرآى مەرزوان ھورئىستۆ و برى وىش كىشتۆ و واتش: كەس
نەشناسۆم تۆ خاسم مشناسى، ئا قسى لاو منۆ نمەوہرا، حازرو ئارۆى
نمەدۆو بە قەرزو سەواى.

ئەلەپشە بزیوئەش كەرد و واتش: پېسە ویت وات كەس نەشناسۆت
من خاست مشناسوو.

نیشەرە با جگەرئۆت پەى پېچووئە ئیجا حیسابە كەىچما كەرمى،
تۆرە كەو تەماكوە كەىش لاقەدشۆ گىرتەرە و دەمو پیتەيۆ جگەرە كەيۆ
واتش: ئى تەفەنگە پەنج تیرە كەشخە دايشادانى يام هینو ویتا؟

كابرایچ وات: منى بەدبەخت تەفەنگم چكۆ بى، بەگزادە جافە كا
هەلەبجەى دانا دەسوۆ زەمانەتو دوى هەسەرايچشا جە تاتەيم
هورگىرتەن پېسە و بارمتیو پەى تەفەنگە كەى ئەگەر فەوتیۆ دەسمۆ
ئەشۆم تاتەم دوى هەسەرى بڈۆ بە يانەو ئۆسمان پاشاى.

ئەلەپشە جگەرە كەش پیتۆ و داراشەرە ئەو كابراى مەرزوانى و ئاڈیچ
تەفەنگە پەنج تیرە كەش لاو تەفەنگە جان بیزارە كەو ئەلەپشەینە
هورسپارنا و دەسش بەرد جگەرە كەى دەسو ئەلەپشەيۆ گىرۆ.

ئەلەپشەيچ جگەرە كەش دادەسوۆ و پیفە و چەخماخە كەش بەرئارد
پەيش گیسنۆنە، واتش: دەسیت دارە دەورو جگەرە كەیرە با وا بازۆ
پەيت گیسنووئە.

كابراى مەرزوان جگەرە كەش نیا دەمشۆ و هەردوى دەسیت داریش
دەورو جگەرە كەیرە و ئەلەپشەيچ دوى جارى چەخماخش بە خەلەت
شانا ئەو پیفى و پیفى ئاير نەگىرئى، چا وەختەنە شنەوايپوئە ئى و گەلاو
وەزە كى شنگنیوئە، پەى جارى يەرەمى ئەلەپشە وئیش چەرخنا پەولارە
و پەشتیش كەردۆ ئەو تەفەنگە كا و واتش: تويچ پروو كەرە پیلارە واكە
نمازۆ پیفە كى ئاير گىرۆ، كابرایچ وئیش چەرخنا و پەشتیش كەردە
تەفەنگە كا، چا وەختەنە ئەلەپشە پیفە و چەخماش فرەدا و پەلامارئوئە

پالنگ ئاسايەشدا و ھەلمەتەش بەردە كەردش تەفەنگە پەنج تیرە كەو كابریرە و پراوہ ئەودەسو جوہ كۆ و خوریش ملو كابرای مەرزوانیرە و واتش: ھەردووی دەسپت بەرزى كەرۆ.

كابرای مەرزوان ھەپەسیا و جگەرە كەو دەمیش فرەشدا و كە ئاماوہ وئیشەرە ئادىچ ھەلمەتەشدا كەردش تەفەنگە جان بىزارە كەو ئەلەپەشەیرە و مېلش كېشت و قېرناش: ئەلە رووتۆبە.

ئەلەپەشەىچ زانى تەفەنگە كەو وئیش چەنیش بەرئاردەن و گرۆلیە مەتەقتۆ، برى خوا و واتش: تۆ رووتۆبە، ماچووت پەنە دەسى بەرزى كەرۆ و پال گنە.

نیازش ئانەبى پالش وزۆ و دەسپش بەسو و كیانۆشۆ پەى ملەگاوچنارى پەى پاسگاكە كەیشا، وەلیم كابرا وئیش نەذا دەسو و نەزانىچ تەفەنگە جان بىزارە كەو ئەلەپەشەى چەنیش نیەنە چەنە، دیسانۆ خوریش ملو ئەلەپەشەیرە و واتش: ئىژم رووتۆبە، كە دیش ئەلەپەشە فىفیش مېوہنە و نە تەفەنگە كەش مڈۆوہ و نە وئیش مڈۆ دەسو، بریارشدا بە تەفەنگە جان بىزارە كەو ئەلەپەشەى تەقەش وەنە كەرۆ، كە گلکەش نیا پەلەپیتكە كەیرە، تەفەنگ كرچىوہش كەرد و گرۆلیەش نەتەقنا، كابرا پەس بى و ئەلەپەشەىچ بىزىوہش كەرد و واتش: ئیسە تەسلىم بى یام نا؟

كابرای مەرزوان یاوانە گەمە كە چىشا، تەفەنگە جان بىزارە كەو ئەلەپەشەىش فرەدا و دەسش بەرد خنجەرە كۆ وەرۆ ببینە كەیش بەرشكیشتە و كەوا و سەلتەكەش وەتش و تەنیا ھیتى پاوہرى سەرۆ خەرمانى و سوخمىوہش وەرەنە مەنى و خنجەرە كیش كىلانەنە بەرئاردە و واتش: ئەلەى مەلەوون وا ئەزانى لە دەستم قوتار ئەبیت؟ بازىوہشدا

پراوہ ئەودەس و ھەلمەتەشدا خنجەرئوہش شانا پەى ئەلەپشەى و ئادىچ ژىرانە وئىش لادا، خنجەرەى دوومەش پەى شانا و شانەى چەپو ئەلەپشەىش زەخمىن کەرد وەلئىم تىخەش کەرد و زەخمەکەش قوول نەبى.

ئەلەپشە کە زاناش کابرا پئىسە و سیاومارى زەخمىنى ھار بىەن و کۆل نمەدۆ، بىارشدە بە تەفەنگە پەنج تىرەکە و وئىش تەرسنۆش و سلەمنۆشۆ و تەفەنگەکەىش بەرۆ و بەربىشۆ.

ئەلەپشە مئىلو تەفەنگە پەنج تىرەکەىش کىشت و گروئىپوہش تەقنا سەرشەرە، کابرا ئاندەى تەر دەىرى بى و پئىسە و شىتى پەلامارى دى و خنجەرئى شانئى و دژمانى پىسى دى بە ئەلەپشەى و باو باپىرىش و گردو ھەورامانى و ھەرەشى کەرى و واچى: ئەجۆت چەنىو زارۆلەى کەوتەنى گەمۆ، من چەتە و گەرمىانینا و ھورشا چنىەنا ئاردەناشا پەى گىانو شمە، ئىسە تۆ گەرەکتە تەفەنگە دەسو سانى و پەندەم دەى پەنە، بە خودا ئەشۆ تەمىت کەروو پەى کورپا و کورپىت جارىوہتەر خەلەتى چانە نەکەرىۆ، ھەلمەتەشدا و لواوہ وەرۆ و ئاندەش نەمەنەبى دەس شانۆ، ئەلەپشە بازىوہشدا سەرو سەرەيشەرە پراہ سەرو بانو ئا کىئىيە کە وەرۆ جوہ کىنەبى، مەرزىارە و خورپىش ملو کابراى مەرزوانىرە و واتش: پەى خوداى ماچووت پەنە يام وئىت دەدەسو يام ملت مارە و لوہ تەفەنگەکە و من بەرە و گۆرەت گومە کەرە.

کابراى مەرزوان پا قسى ئاندەيتەر ئاىرش گىرت و واتش: تۆ ملت بشکىنە و تەفەنگەکەم پى بەرۆ و برۆ تەفەنگى خۆت بىە و باجىشم لىت نەگەرەکە.

ئەلەپەشە كە سەرنجەو كابرايشدا ياوانە مل نەمەدۆ و تازە مەسەلە كىچ قوولە بېينە و هينەو ئانەى نيهنە تەنەنگە كەش بۆۋە، ئەر بېو بۆۋىچشۆ زانى ئاد پەلامارەش مەدۆ و كەرامەتش مارۆ و پەيش بى كوشۆۋىچش، پەوچى ئاخىر جار داواش وەنە كەرد وئىش بۆۋ دەسۆ.

كابراى جافى مەرزوانىچ بە فىئەبازىۆ نىزىك كەوتۆ و واتش: باشە تۆ تەنەنگە كەت دابنى و منىش خەنجەرە كەم فرى دەدەم.

ئەلەپەشە واتش: من تەنەنگ مەنەپەورە تۆ ئەگەر گەرەكتا سەرەت سەلامەت بەركەرى يام وئىت دە دەسۆ يام لوە راو وئىتەرە و تەنەنگە كەو من بەرە تەسلىمىش كەرۆ جىاى تەنەنگە كەيت با يانەو ئۆسمان پاشاى دووہە سەرەكتا چەنە نەسانا و تاتەى داماغىچت يانە وئىران نەبۆ.

كابرا ئاما وەرۆ و واتش: دەى باشە ئەرۆم وەلېم تۆش برۆ دوور بىكەوەرەو، چا قسانە بېنى كابرا بازىشدا و پارە سەرو بانو كىلە كەى و ھەلمەتە خنجەرەش كەرد ئەو ئەلەپەشەى و نە جارى و نە دوى ئەجى شەمرا، خىرا خىرا ئاد ھەلمەتى دى و ئەلەپەشەىچ ھەولتى دى خنجەرە كىش دەسۆ پرنۆ يام تەماعە گىرۆش و پەيش شانۆ، وەلېم كابرا نە تاوى زەفەرە بەرۆ بە ئەلەپەشەى و پىكۆش و نە خنجەرە كىچ شانى و نە ئاندەىچ نىزىك گىنپوہ كە ئەلەپەشە تاوۆ بە تەنەنگە كەى خنجەرە كىش دەسۆ پرنۆ.

عاقىبەت ئەلەپەشە ناچار بى پەى ئانەى سەرەو وئىش بە سەلامەت بەركەرۆ، مەشتەش وەنە گىرت و گرۆلىپوہش نىا قاچشۆ وەلېم وەرۆ ئانەى كابراى مەرزوان ئۆقرەش وەنە برىابى و سەرەمپە وئىش وادى و ئىدىم و ئەودىمى و ھورئىستەى و نىشتەى كەرى گرۆلىپە كى رىك وەرۆ

سەينەيش كەوتە و كە زاناش پىكىيان ناهومىد بى و ئاڭىچ ھەتا ھەرەكەتش چەنەبى پەر خنجەرە كىش شاناپەى سەينەو ئەلەپەشەى وەلەيم ئەلەپەشە ژىرانە وئىش لادا و نەپىكاش.

دماى تاوئى كابراى مەرزوان سەرو بانو كىلە كەيۆ ئاما لارە و دوئى قرخىش كەردى و گيانش بەرشى، ئەلەپەشە لوا بە لولوى تەفەنگە كەيش پالەيش نىا سەينەشۆ و ئىدىم و ئەودىمىش كەرد و دلەئىقم بى كە گيانش بەرشەين، بە دەسمالە كەو كىسەيش زەخمە كەش ئەسەرى و لوا تەفەنگە كەو وئىچش ھوروش گىرتۆ و گەرە كىشى كەس نەزانۆشپەنە دوور گنۆو و ھەرمانە كى پەردە پۆشە كەرۆ، وەلەيم كە لواو پەى بنەو وەزە كى تەفەنگە كەو وئىش ھورگىرۆو، دوئى ژەنى و پىايۆ بىارەبى دەگو زاوهرىۆ ئامبىنىيۆ و لوای لوئىنىيۆ سەرهچىر پەى دەگو بىارى، كە ئەلەپەشەشا پا وەزەئىو دى شانەش وئالەين بى، ھەرىەرى سەرىپەندامى كەوتى و پىاكە ئەلەپەشەش ئەشەناسا وئاش: مامۆ ئەلە ئا تەقە تەفەنگە چىش بى؟ چى شانەت وئالەين بىەن؟ ئەى كابراى مەرزوان كۆن؟ تەرسەمى بلمى و گنۆ شۆنىما و واچۆ وئىا دزىەنۆ.

ئەلەپەشە پەشۆكىابى و نەزانى چىش واچۆ خاسا، وئاش: مەزانو چىشش سەرئامان، شەمە لۆدى ماتلى مەبىدى.

داواشكەردە پىاكە بە دەسمالە كەو وئىش زەخمە كەو شانەيش بىنا و وئاش: لۆدى ماتلى مەبىدى.

كابراى وات: ئەى ئا دوو ھەسەرە پا بارە سەراو ھىنى تۆنى؟

ئەگەر كابرا ئا پەرسىشە وەنە نەپەرسى ھۆشش لاو ھەسەرە كاشۆ نەمەنەبى و جىاشا ئازى، مەنەرە نەزانى چەنى وزۆشا را و نەزانا بە

وردە كارى مەسەلە كى، وئىچش نەزانى بىلۈۋە روھ دەگاۋ ھانە گەرمەلى خاسا يام ۋەزۆرە روھ دەگاۋ بيارى و ھەۋالە كەى ياونۇ لاو شىخ نەجمەدىنى، عاقىبەت واتش: شىمە ماتلى مەبىدى كابرى مەرزوان ئانا سەرو بانو ئا كىلىۋ كەۋتەن مەزا چىشش ۋەنە قۇمىيان.

يۈە جە ژەنە كا بزىۋەش كەرد و واتش: ئەى ئە گەر مەزانى چىشش ۋەنە قۇمىيان تەنەنگە كەيش چى بەرى؟ ئە گەر ئانە تەنەنگە كەو وئىتا دەستۇ ئەى ئا تەنەنگە شا شانەتۇ ھىنو كىن؟

ھەتا ئا قسە و باسە ۋىەرد بەىنشاۋە دوى پى تەرى كە ئادىچى ئەلەپەشەى خاس ئەشناسىنى، دەگاۋ بيارىۋە ئامىۋە و لوای لوئىۋە روھ دەگاۋ بىرواسى و كەىمنەى، ئامى ملو باسە كەىرە و ياۋتە كە كابرى مەرزوان كوشىيان، واتشا: دەسەت ۋەشىبا مامۇ ئەلە، زوۋن خەنك چەمەراۋ ھەرمانىۋە چىنىۋى جە تۇ.

ۋەرو ئانەى ھەرمانە كىش پەى سىرپۇشە نە كرىا كەوت ۋىرو ئانەى چىش كەرو و كۆگۆ بىلۇ خاسا، ھەردوۋە تەنەنگە كەش كەردى شانەشو لارپۇەرە دەرە **لازروارىرە** وئىش كەردۇ دەگارە و لواۋە يانە، نازارى ژەنىش بۇپشەىنىش كەرد سەرو زەخمە كەيش پەيش بىنا و كىاستەش شۇنەو يارەى براىش ئاما و ياۋناشەنە و كىاستش شۇنەو دوۋە ھەسەرە كەىرە كە بارە سەمەرە كەشا سەروۋى و سەرو مەرزە كەىۋ وئىشش كەردى، وئىچش كەوت ۋىرو ئانەى چەنى ھەۋال ياونۇ لاو شىخ نەجمەدىنى و وئىش پارىزۇ.

دەمەو عەسر چاىەخانە كەو بيارىنە ھەۋال ۋەلا بىۋ كە ئەلەپەشە جافە مەرزوانە باجگىرە كەش كوشتەن و ھەۋالە كە ياۋا لاو مەئموورە كا

ملەگاۋچنارى و ئامى تەرمو تەنەنگىچە مەرزوانە كەيشا بە چواردەس دلى تابووتىۋەنە ئاردۆ خانەقاۋ بيارى و خەلكى شۆرت و نماش سەرۆ كرىا و ھەر ئا وپرەگا روانە و شارو ھەلەبجەيشا كەردۆ و مەئموورە توركەكى چەنيو ئا جافا كە چەنیشا بېنى ئامى مەيدانو بيارى و كەوتى پەرس و جۆ كەردەى ئەو ئا كەسا كە پارە بېيىنى، زاناشا تەنەنگىچە مەرزوانە كەشا ئەلەپەشەى كوشتەن، كەوتى پاوشۆن گىرتەى ئەلەپەشەى تا گىراش و روانە ھەلەبجەيش كەرا، ۋەلېم كە زاناشا خەلكو دەگاۋ ھانە گەرمەين دەسېشا سەردى بېيۋە و واتشا: مەر دەۋلەت راۋ ئەمنيا ئىرانيۆ چىۋتوھش پەنە كرىۆ.

ئەلەپەشەىچ جل و ملش فارا و زەخمە كەش پۆژنارە و شەۋى لوا لاۋ ئەفراسياۋ بەگى و حال و مەسەلە كەش ياونانە، ئەفراسياۋ بەگى وات: مامۆ ئەلە نەۋاتم ھەرمانەى چانى نە كەرى و ئىسە ئىمە ۋەختو ئانەيما نيا بلمى گزى ئى دەۋلەتارە؟

ئەلەپەشە كەردى ھەپەسايى نەزانى چىش ۋاچۆ چوون ئاد پەى پيا كوشتەى نەلايى و ئاقەتلى ئامىيى ملشەرە، ۋەلېم ھەرچى بى تازە قۇميايى ۋە شيا تە كىبىرئوھش كەردى.

ئەفراسياۋ بەگى وات: مامۆ ئەلە ئى دوۋە روۋە ۋىت لادە چوون دىنبايە ئىسە ھەلەبجۆ گنا شۆنەۋ باسە كەى و داۋا كەرا ئەمنى ئىدىمىچ ھامكارىشا كەرا پەى دەسگىر كەردەى تۆ ۋەپەش ھەن كرماشان و سنۆ ئەمنى كيانا سەرما، يانەت ئاۋابۆ تۆ كە ھەرمانە كىت دەسۆ قۇميا پەمىنى ياگە كىت جيائاستى نەك ۋەرەچەماۋ خەلكو ئىدىم ۋەئەۋدىمىۆ تەنەنگو كىبراىچ كەرى شانەتو ۋىت كەرىۆ دەگارە.

واتش: بەگم ئىيسە ھەرمانەكى قۆمىينە و من مقەدەرەكەم ئامان ملەرە، ئىتر ئەگەر و مەگەر دەرەدە نمەوەرۆ.

زىارە لواوہ روہو يانہو و ئىشا و پا شەوئ نازارئىش كياستە شۆنہو بارامى برايش و واتش: واچە چەنيو يارہى و ئىشا بەسا و خىرا ھەردووى بەيا ھەرمانەم ھەنە پەنەشا.

جگەرە شۆنہو جگەرەيرە پىچپۆہ و نەفەسى قولئىشا دىوہنە و وەرہەيوانہ كەشارە ھەزارە كەرئ و ئى و لوئ و تەماشەو ئىلا و ئەلاى كەرئ و ھەناسى ھوركىشى و را بەختەو و ئىش نەبەرئ، كەوت و پرو ئانہى چەنى ھەوال ياونۆ لائو شىخ نەجمەدینى و وىرش وزۆوہ كە بە راوئژ چەنيو ئادى ئا ھەرمانئىشە كەردىنە و ياونۆيچشەنە كە كوشتەى كابرأ چەنين بىەن و وىرش وزۆوہ كە غىرەتئىش را نەدان ئادىچ پئسەو خەلكى تەرى سەرە كز كەرۆ و تەماشەو وەزەكەى كەرۆ.

دماى ئانہى برئكىئىش ئامى و قسئىش چەنيو كەردى يارەش كياستۆ پەى لاو ئەفراسياو بەگى و واتش: واچەش پەنە من ئەشۆم تەكبىر و راوئژئوہ چەنيو شىخ نەجمەدینى كەرۆ.

ئەفراسياو بەگ كە يوانە ئەلەپەشە نيازشا وەزۆرە روہو بيارئ، وئىش ئاما پەى يانہو ئەلەپەشەى و دماو قسەو باسى باسشا ئاما سەرۆ ئانہى كە شىخ نەجمەدین چئىش پەنە كرىۆ؟

ئەفراوسياو بەگى وات: دەى ئيسە تۆ ئەجۆت شىخ نەجمەدین شانە مڈۆنە چىرو باسەكەى و نەجات مڈۆ، كاكە تۆ تا ئيسەيچ مەياوينە چ ھەرمانئوہ سامناكە و زلە و بئمانئىت كەردىنە، مامۆ ئەلە ئىنە تەنيا

تاوانىيۈە نىەنە سولحەش كرىۋ و بلۆ سەرو لەمىرە، تۆ پىاو دەولە تىۋەت كوشتەن، تەكبىرو چىشى كەرى چەنىو شىخ نەجمەدىنى.

ژەن و زارۋلە كەو ئەلەپشەپچ كە كورى و دوى كىناچىش بىنى، كە ئا قسا ئەژنەوئىنى گىرد سەرپەندامى كەوتى و ئەجى كۆسشا كەوتەن، مەيكەى كورپش خجلىي يايۋى پەنە و كىناچە كىچ عەينا و ئەمنە تازە فام پىدا كەرتىنى، چەنىو ئەفراسىياو بەگى نىشتەرە تا دىرى و دىرۋلاى ئەفراسىياو بەگ ھورئىست لواو.

ئەلەپشەپچ تەفەنگە پەنج تىرە كەو كابرالى مەرزوانىش كەرد شانەش و فېشە كلۆخە كىش بىنا و واتش بە يارەى برايش: ھورزە يارە گىان قۇناخ بە قۇناخ گنە ۋەئىم با بلمى پەى دەگاۋ بىارى سەرى دەيمى شىخ نەجمەدىنى بزانمى ئاد چىش ماچۆ، لاپارە و دەرەو تەكەپىرە ۋەستىرە و لوى ھەتا يايۋى سەربەلخ، چاگە دلئ كىلە كۆنىۋەنە ئەلەپشە وئىش مەرزىنارە و يارەى براش كىاناش ھەۋال ياونۆ لاو شىخ نەجمەدىنى كە ئەلى براش ئامان و گەرە كشا بلۆ خزمەتش.

يارە تەفەنگ و فېشە كلۆخە كەو وئىش لاو ئەلى برايشۆ جىاش ئاست و بىچەك ۋەستەرە لوا خانەقا و پىخامش كىاست لاو شىخى كە مېمانش دوورۆ ئامان و زەروروا بوئىنۆش، شىخ نەجمەدىن وئىش گلېر كەردۆ و جىابش كىاستۆ كىن و اچا بى حزوور، يارە لوا چوەر و دەسو شىخىش ماچ كەرد و واتش: قوربان من يارەنا كورپو سوڧى ئازىزى و براو ئەلەپشەى.

كە واتش براو ئەلەپەشەى، شىخ نەجمەدىن چالاكيارە و واتش: براو ئەلەپەشەى؟! ئەى چەنى پى ناوہختە ئامانى و كاكە ئەلى وئىش كوگۆ لوان؟

يارە ھەناسيۆەش ھوركيشت و واتش: قوربان ويچش ئامان و ئينا سەربەلخ چەمەراو ئەمرەو جەنابيتا بى خزمەتت.

شىخ نەجمەدىن تەمام پەشوگيا و واتش: بى لاو من؟! كورە رۆلە ئاڏ قاچاخا و مەئموورى ھالو دوالا شوئيشەرە گيلا، بى لاو من چيشش چەنى كەرۇ؟

يارەى وات: قوربان موللەت فەرماوہ ويش بى ئيندەو خولى رازەكيت پەى گيلنۆوہ و بزانه جەنابت چيش بە خاس مزانى با پاسە كەرمى.

شىخ نەجمەدىن مەنەرە نەزانى چيش واچۆ و چيش كەرۆ خاسا، چوون ھەرچەنى كوشتەى كابراى ھەرمانپوہ سامناكە و ناكاوہ و چەمەرا نە كرىى بى، پاسەيچ ئاماي ئەلەپەشەى پەى لاو ئاڏى پاگەرما و گەرما عەجايب بى، ناچار واتش: لوہ واچە بىدەنگى وەزۆرە و كەسى ئاگادار نە كەرۆ، يە كسەر بى پەى ئى حوجرەيە و فرەيچ نەمەنۆوہ... دماى تاوى كە ھەردووى ھورئىستىيىنپوہ و يارە يانە ئاوايش كەردەبى و گەرەكشىى بزيۆرە، شىخ شانەش گيىرت و واتش: ئامان يارە گيان كاكە ئەلى تفەنگ و چيو نارۆ چەنيو ويش.

ئا شەوہ مانگەشەويۆہ وەشە بى، يارە ئاماوہ سەربەلخ لاو ئەلەى برايش، ويش تفەنگ و فيشە كلۆخەكەو ويش بەستشۆ و واتش: شىخ نەجمەدىنى وات: با كاكە ئەلى تفەنگ و چيو نارۆ چەنيو ويش، ئەلەپەشە گەرەكش بى بە تفەنگۆ وەزۆرە پەى لاو شىخى، يارەى ناست

و تەفەنگ و فېشەكلۆخەكەش دەسو گىرت و ياوناشەنە چىش كەرۆ و چەنى بلۆ لاو شىخى، يارە كىلەكەنە مەنۆ و واتش: كاكە زوو بەيۆ و نەلى پىلا و پەولارە، چوون وەزەكەى ھىنە و ئانەى نىنە، شىخ فەرماواش پەيش ھەن جافى ھەلەبجەى و مەئموورى بڈا ملو دەگا و بيارىرە و بەيا خانەقاچى، دماگنى ناچار بوو بەو شۆنيتەرە و خەلكىچ بزانۆ لوانى لاو شىخى ئادىچ تلىۆ پۆ.

ئەلەپشە جمارە و بە پاو ئا وەرچەم رۆشنىە كە يارەى برايش داپەنە وەستەرە و لوا خانەقا و حوجرەكەو لاو دەسو راسىۆ چەنىو شىخ نەجمەدىنى نىشتەرە، بە وردى ھەرمانەكەى و بەرنامەكەو وئىش و جەنگىايش چەنىو كابرەى مەرزوانى و عاقىبەت كوشتەيش، گەردش بە پەلە و پوختەبى پەى شىخى گىلناو و پەيلوای ئەفراسىياو بەگىچش پەى باس كەرد.

شىخ نەجمەدىنىچ بە وردى گۆشش پەى گىرت، زوو زوو شىخ پەردەو دەلاقە دوو دەرىەكەو لاو دەسەيش لادى و دىپەرە ھەوشەو خانەقەى، چەمەيش لاو ئەلەپشەيۆ بى و چەمەيش سەرەو ھەوشەو خانەقاىۆ، چراو فانۆسەكەى كە پۆ لەقە تەفەكاو گەرىنى و شۆقەيوە كز دىنى دلى ھەوشەكەى و بنەو تەفەكا و سوورە چنارەكەى، كە وا لەقى درەختەكا شۆكەنىو و سەبەكەيشا ئى و لوى، جوولەو سەبەكەى سەرنجەو شىخى كەيشى و ئەجەيش كەسەن ئىنا ھەوشەو خانەقاىنە و سەرنجەش دى، وەلەيم چوون شەو دىرە بى و نماو عەيشاى و نىبى، كەم كەس چا وەختەنە ئامۆشۆ خانەقەى كەرى، مەر يۆ دەسو ئاوتىش بى يام يۆ راي دوورۆ ئامى يام يۆ مقەدەرئوھش وەنە قۆمى، ئىندە كەس چا وەختەنە نى پەى خانەقەى، وەلەيم خۆ شىخ تەرسەيش جە خەلكو دلى دەگا

بيارىئى نەيى، تەرسەو شىخى جە تىفەنگىچيا جافە كا ھەلەبجەھى و مەئموورە ئۆسمانیا بى و تەرسى يۆ ئەلەپەشەش دىەبۆ و گنا شۆنىش و بەيا چاگە گىراش و ئادىچ تووشو بەزمىوہ بۆ.

دماى ئانەى ئەلەپەشە رازەو قۆمياكەيش پىسە وئىش گىلناوہ پەى شىخى، شىخىچ كەردى پەشۆكياىى ھىچش پەى نى و واتش: دەى كاكە ئەلى ئىسە تۆپى شەوئىنە پەى چىشى ئامانى لاو من؟ من چىشم پەنە كرىۆ تا كەرووش پەيت؟

ئەلەپەشەيچ وات: دەى قورىان ئانە پەرسىش گەرەكەنە؟ من كەرتوہ نەخۆندەوار و جەنابىچت كەسپوہ دنيا دىدە و ھەكىم، دماى ئانىشاىچ گەردى، من ھەلى ئانەينە ھىچ كەروو لوانى لاو ئەفراسياو بەگى و ئامانى لاو جەنابىچت، كۆتايى قسە كامانە ئىسەيچ خاس وىرما فەرماوات: دەى چىشت پەنە كرىۆ كەرەش و منىچ دەسم ئىنا دەستۆ و خودا پارىزنۆت و ھەرمانە كىچت كەرۆ ماىى خەيرى.

شىخ كۆچى تۆرە بى و واتش: دەى كاكە ئەلى من واتم لوہ پيا كوشە؟ كىچ... پياو دەولەتى!!

ئەلەپەشەيچ سەر و وى واتش: دەى قورىان خۆ ھەزىم كەردى من پەى پيا كوشتەى نەلانى، ھەلپىم خودا كەبراى جافى گىرۆ پاسە وئىش فەوتنا و منىچش گىرۆدە كەردا.

شىخ ھەناسپوہش ھوركىشت و دەسپوہش ئارد رىششەرە و يەخى كەواكەيش كەردەشۆ چىرو بىبىنە كەيشەرە و دلۆ وئىشەنە واتش: ئىنە ئا پەندىنە كە ماچۆ: تەوہنىوہ نەزان وزۆش گمە بە ھەزار زانى بەر نەمەيۆوہ.

كاكە ئەلى ئىسە ھەرمانە كى قۆمىنە و من مەزگم قلف بىەن، مەنەيۆ تويچ چى حوجرەنە و لاو منۆ ھەرمانىۆە سامناكەنە، ھورزە تۆ لوۆ سەرەوكووى و چاگەيچ ئاگات ویت بۆ چوون شكەت نەبۆ سەواى ئەمنى ئىرانىچ گنانه پەيجۆرى تۆ و بە دوورش مەزانە بەيا دەگا و ھانەگەرملەينە گىرات و بڈات دەسو بەگزا دە جافە كا ھەلەبجەيۆ، چىوى چانەيچ قۆمىۆ نە من و نە ئەفراسياو بەگىچ ھىچما پەنە مەكرىۆ و كار جە كارى ترازىۆ، تۆ لوۆ سەرەوكووى و سەواى پىرى ھەرچىت بى كەسيۆە دوورە قەومىت كيانە و منىچ ھەرچىم بى كەسيۆە كيانو يانە تا و كەيانوئىت ياونەنە ھەر كەس لاو منۆ ئاما و ھەوالئش پەرسا، باراش لات و پىخامو منت چا رىۆە مياوۆ لا.

يارە براو ئەلەپەشەى كىلە كۆنە كەو سەر بەلخىنە ئەجى ئىنا سەر و سكەلىۆ و دماكەوتەى ئەلەى برايش ماى ھەراسانى دلپش بى و نەزانى و ھەزۆرە خانەقا خاسا يام چاگە مەنۆو، ئەگەر وەر و تەنگە كا نەبىى كە نە كرىى بەرۆشا چەنيو وئش و نە كرىى چاگەيچ بىساحىب جياشا بازۆ، ھەر زوو و ھەستە بىراو ھەشەرە، چانەينە بى پا بنىۆ جەرگو وئشەرە و ھەزۆرە، كىتوپىۆەنە ئەلى براش پىداى ئاماو، وەلپم ھەرچى يارە پەرسىش وەنە: چىشت كەرد و شىخ چىشش فەرماوا، ئەلەپەشە سەرپۆە وادى و واچى جارى با بلمىۆە سەرەوكووى.

نىگەرانى و پەشۆكياى ئەلەپەشەى ھىنو تەرسەزالپش نەبى، بەلكو ھىنو ئانەبىى كە ئاڈ پەى پيا كوشتەى نەلابى و ئامقەدەر شە وەنە قۆمياى، لايىۆە تەرىچۆ چوون كابرا پياو دەولەتى بى ھەرە كى پەى شىخ نەجمە دىنى و ئەفراسياو بەگى و خەلكو ناوچە كەيچ گىرىپىۆە.

ئەلەپەشە و يارهى براش لوئوھ دەگاۋ ھانە گەرملەى و دماى ئانەى كوچى سەيئوھ، ھەر پا شەوئىنە تەفەنگە پەنج تىرەكەش كەردۆ شانەش و فېشەكلۆخەش بىنا و نازارى كەيوانوھش تۆشەبەرەش پەى پىتۆ و مەتارىش پەى پەر كەردە ئاوى و كەردەش شانەش، كەيوانوھش ياوناشەنە چىش كەرۆ و ئاگاش يانەى و زارۆلاش بۆ، ھائىەيچش كەردە ھەرەخت پىاو شىخ نەجمەدىنى يام پىخامش ياوا، وئراس كىانووش لائو يارەى برايش، يانە ئاوايش كەرد ئەو كەيوانووش و زارۆلئىش يوھ يوھى ماچى كەردى و واتش بە مەيكلەى كورپىش بە گۆشو ئەدايت كەرە و ئاگات ھەرمان و كار و يانەى بۆ، يارەش بەرد چەنيو وئىش و پا شەوئىنە داشا كەش، لئا بىنكاچئوھ كەنار كە ھەختو راو و شكارىنە شەوگەو وئىش بى و پاكشا كەردۆ و واتش: يارە گىان تۆ گىلۆ پەى دلئ دەگائى و گۆشە قولاخ بە ھەرچىت دى يام ئەژنى گرد شەوئى مەى واردم پەى مارى و ھەوالە كايچ ياونى لام، ئەر شىخ نەجمەدىنىچ پىخامش كىانا و رايوھش نيارە زوو ئاگادارم كەرە.

يارە گىلاوھ دلئ دەگائى ھەلاى خەلك ھورنەئىستەبى، لئاوھ دەسقول يانەو وئىشا و سەرەش نياوھ، دەمەو چاشتىنگا ژەنە كئىش ھائى كەردۆ و واتش: ھورزە پىاكە ئىسە لوانئ ھانەو چەمەو دەسقولئ سەتلئ ئاوى باروو، ماچا تەفەنگچى جافەكا ھەلەبجەى و مەئموورى ئامىنى لائو شىخ نەجمەدىنى و دەگاۋ بيارئى شلەقىئىنە و مەئموورى مجىئىئىرە دلئ ملكا و شۆنەو مامۆ ئەلەبىرە گىلا.

يارە ھورئىست لئا پەى يانەو ئەفراسياو بەگى، بەگشا ئاگادار كەرد يارە براو ئەلەپەشەى ئامان، ئەفراسياو بەگ سەيەو كەپرەو بانجىلە كەيشانە نىشتەبىرە و قەوانئوھ تاقەكەو لائو دەسئىشەنە بى و پىاش كىاستەبى پەى

دلى دەگاۋ بيارى و چەمەرايى ھەۋالاش پەي بارۆۋە، دەسۋورشا با بى چوهر.

يارە لوا چوهر سلامش دا خزمەتو بەگى و نىشتەرە، ئەفراسياو بەگ دەسۋورشا قەۋانە كەشا كز كەرد و ۋەلى ئانەينە يارە ھىچ ۋاچۆ پەرساش:

- مامۆ ئەلە چكۆن؟ ئىشەو يانەنەبى يام چكۆ؟

- يارە ۋىش گىل كەرد و پەرساش: بەگم ئى دەنگ و باسو دلى دەگاۋ بيارى چىشا؟

- پيام كياستەن ھەۋالم پەي بارۆۋە و چەمەرانا، خودا كەرۆ ۋەبەكى نەساۋا سەرەو خەلكى داماگىرە، پەرسام مامۆ ئەلە چكۆن؟

- لوان كەشۆ ۋىش كەنار داران و چەمەراۋ ئەمرەو جەنابىتانە.

- ئەفراسياو بەگ بزىۋەش كەرد و بە سەرسامىۋ واتش: ئەمرەو من؟! جا من چىشش چەنى كەرۋ؟ ئاڭ بە گۆشۋ منش كەردى ۋىچش و ئىمەيچ تووشو ئى ۋەيشۋمەيە نەكەرى، جوابش پەي كيانە نىۋە ئاۋەدانى، بە خودا دوور نيا ئەمنى ئىدىمىچ كرماشانو نەيا و گنا پەيجۆرش، خو ئى دەۋلەتى پەي دزايەتى ئىمە دۆسايەتېشا گەرما.

چا ۋەختەنە ئا پيا كە ئەفراسياو بەگى كياستەبى پەي دلى دەگاۋ بيارى ئاماۋە و باسو خراپى ۋەزەو دلى دەگاۋ بيارىش گىلناۋە پەي ئەفراسياو بەگى و واتش: ئانا چا مەيدان پەرا سواری ئفەنگ بەدەسى جافى، مەئموورى چەنىۋ پياۋ عادلە خاتوونى ئامىنى و خانەقانە چەنىۋ شىخ

نەجمەدىنى نىشتىنپىرە و داواو بکوشو تەنەنچىە كەيشا كەرا و مزاناچ مامۆ ئەلەى كوشتەن.

ئەفراسىياو بەگ بە سەرسامیۆ پەرساش: يانى ئادىچى زاناشا مامۆ ئەلەى كابرەى مەرزوانش كوشتەن؟!

- بەلى قورىان نەك ئادى گەردو خەلكى مزانو مامۆ ئەلەى كوشتەن و شىوازو كوشتە كەچش بىەن بە رازەو دلخ خەلكى و ھەريۆ بە جۆريۆ گىلنۆشۆ، ۋەلیم خەلكو بيارى گەرد دلۆشینی و بەينو ویشانە دەسۋەشى كەرا ئەو مامۆ ئەلەى و رەحمەتى كيانا پەى ویش و تاتەيش كە ئا كابرە پيسەشە كوشتەن.

دماى ئانەى يارە يانە ئاوايش كەرد ئەو ئەفراسىياو بەگى و زيارە و لواو ۋەو يانەو ئەلەى برايش و پەرساش ئەو نازارى براژەنىش: دەگاۋ بيارىو كەس نامان پىخامى چىوى بارۆ؟

- نەخىر يارە گيان كەس نامان، ۋەلیم ھەواۋو دلخ دەگاۋ بيارى خاس نيا و ماچا مەئموورى و جافى شۆنەو كاكەيتەرە گىلا.

- منىچ ژنەنم براژەن ۋەلیم خۆ كاكەم نيا دەسەياوشانە و بىخەمەبە ياكىش سلا مەتەنە، لوا لاوشانەيش و بە دزى زارۆلە برازايە كاشۆ واتش: براژەن واردهش پەى حازر كەرە وپەرەگا پەيش بەرو، خەمت نەبو ئينا كەشۆ و ياكىش بىشكەنە و وىم نەبو بەشەر نەمەزانۆ چكۆن.

دماى عەسرى پياو شىخى ئاما دەگاۋ ھانە گەرملەى و لوا يانەو ئەلەپەشەى و پەرساش پەى يارەى برايش، نازارى خىرئامى كابرەيش كەرد و نىشناشەرە و مەيكەى كورپش كياستش شۆنەو يارەى و واتش:

لوه واچە مامۆ ياره مېمانما دەگاۋ بيارئوه ئامان ئەڏايم وات خيرا بى
پەي لايش.

ياره ئاما خيرا ئاماي پياكەو شىخيش كەرد و كابرى وات: من سوڧى
(مەلىك) ەنا و شىخ نەجمە دىنى كياستەنا، مامۆ ئەلە ەن دەسە ياو ەنە
وينوش؟

- چى خەيرا قوربان؟ ئەمرەو شىخى چىشەنە فەرماو ەش.

- كاكە ياره شىخى فەرماوان نەلوه ەتا مامۆ ئەلەي وئيش وينونە و
راسپاردەو شىخيم پەنەن پەيش.

- دەي مادام پاسەن مەر ئىشەو مەنيۆ، ئەگەر تاوى ئەشو راي دورەبچ
برى.

- شىخى فەرماوان نەلوه بيارئى ەتا كاكە ئەلى وئيش بوينوونە ئىتر
هەرياگى بۆ مەجبور ەنا بەو پەيلايش.

مەنيۆ ەتا وئىرەگا و كە دنيا تاريكش كەرد ياره و كابرى نوئىنەر و شىخى
دەگانە زىيۆ، ياره تۆشە بەرەش كوئىۆ و تەفەنگ شانەشو بى و كابرىچ
پەيامو شىخ نەجمە دىنىش پەنەبى پەي ئەلەپشەي.

لاشانو دەگاۋ كە يىمەنرە ەورەستى و داشا كەش، ئا شەو ە
مانگە شەو پۆ ە شەبى، ياره تۆشە بەرپۆ ە ميشەنە بى و مەتارپۆ ە زلە
ئاوى شانەشەنە بى و تەفەنگە جان بىزارە كەو كاكە ئەلەي برايش شانەشو
بى و گوچانپۆ ەبچش دەسو بى، شەوي دىرى ياوى شەوگە كەو
ئەلەپشەي، ياره كابرش ئەژناسا بە ئەلەپشەي برايش و ياوناشەنە
بيارئوه و لاو شىخ نەجمە دىنيۆ ئامان، دماي خيرا ئاماي و ەش ئاماي

نانشا نيارە وەرە شۆقو مانگەشە وە كېنە ئەلەپەشە نانش وارد و واتش: يارە گيان عەزىيەتو ئى پيا خاسەيتە نەدۆ و ئىت ئامىنى و واتىت من شەوى وەزىيەتە دلئ دەگى و چاگە وىنىيىش.

يارە بە وردى دەنگ و باسو بيارئ و ھانەگەرمەيش باس كەرد پەى كاكەيش و ئىنجا واتش: ئى پيا عالەيچە نامىش سۆفى مەلىكا و پىخامو شىخىش پەنەن پەيت.

سۆفى مەلىك پيايۆە گەنم رەنگى با لا كول بى، دەسمائىوہ سیاوى گولەنگدارش سەرۆ بى و ريشيۆە سیاوى كەمش بى و سۆفى شىخ نەجمەدىنى و خەلكو دەگاو نگی بى، دەسش بەرد باخەلەشەنە قاقەزىيۆەش بەرئارد لاو دەسشەنە نياشەرە و كەوت قسى، ھەرچى ئا رووہ خانەقانە ميانو مەئموورەكا ھەلەبجەى و نوپنەرەكەو عادلە خاتوونى و شىخىنە گوزەريابى گەردش بە دەمى گيلناوہ پەى ئەلەپەشەى و واتش: من حەزرەتو شىخ نەجمەدىنى كياستەن ئى چىويىتە بە دەمى ياونوپەنە و ياونوتەنە كە ئيسەتى بە گزادە جافەكى ھەلەبجەى و عەشايرە جافەكى گەرد داواو تۆكەرا و بە ھىچ نەميا سەرە بارى راسەى، داواشا كەردىنە شىخى ئەگەر سۆراخو تۆ مزانۆ واچۆش با وئىشا گىرات، ئەگەر مەزانۆيچ راو ئەمنىەو قاجارەكاوہ گىرات و حەقو ونەو كابرانە كوشتاۆ.

راسەش و پاكەش ئانىنە، ئىتر تۆ نەك ھەر مەبۆ بەى دلئ دەگاو بيارئ و پەودىمەرە بەلكو چىدىمىچۆ مەبۆ كەس بزائۆ چكۆنى، حەزرەتو شىخى فەرماواش: ئى پىخامتە بە دەمى بياونولا و ئى تۆمارەيچشە دانى و فەرماواش: جە ئارۆى زووتەر نيا دەگاو ھانەگەرمەلى جيا بازۆ و

رووھ كەرۆ ناوچەو موكرىانى، ميانو بۆكانى و سابلاخىنە دەگاڭوھ ھەنە بە نامى دەگاو بورھانى چا دەگانە شىخىوھ ھەن نامى ئەسلىھش يوسفا و پەنەش ماچا شىخ شەمسەدىن شىخو بورھانى، مەنسووبو خانەقاو تەوئىئىن، مىلى لاو ئا شىخىھ و خانەقاو بورھانىنە مەنىو و چاگە مژىوى تا خودا بەرئوھ خەيرىت وەنە كەرۆوھ.

كابرا قسە كىش پرچنىش و واتش: ھىچ خەمت نەبو خانەقاو بورھانى وەختو وئىش من لوانا، خانەقاڭوھ پۆشتەو پەرداخا و شىخو بورھانىچ وئىش دەولەمەندا و خزمەتئوھ عالوھەم خانەقاى و ھەم مەدرەسە شەرعىھە كەش و ھەم مېماناچش كەرۆ.

دەسش بەرد قاقەزە كەش دا دەسو ئەلەپەشەئو و واتش: شىخ نەجمەدىنى فەرماوان ياواى دەگاو بورھانى لوھ خزمەتو شىخو بورھانى و ئى قاقەزە دە دەسو و نەبوھەتا شىخ نەجمەدىن وئىش جوابت پەى كيانو، شىخ نەجمەدىن ئانەچش فەرماوا و واتش: بە دەمى واپەش پەنە ئىتر خودا مزانو ئا ماوھ كە خانەقاو بورھانىنە مەنىو مانگىن... سالىن... چندا مەر خودا وئىش بزانو.

ئەلەپەشە قاقەزە كەش ماچ كەرد و نىاش كىسەش و چەنىو يارەى برايش ھەردووى تەمپىرە و دىنى يۆترىنپەرە و ئاخى ھوركىشىنى، عاقىبەت يارەى وات: كاكە گيان چار نيا نامى خودايش وەنە بارە و سەواى گنەرا، ھىچ خەموژەن و يانەى و زارپۇلات نەبو، شكور مەيكەى كورپت ياوان پەنە و من و كاكە بارامىچم نمازمى زارپۇلت بىنازى با تا بەش ئىنە خودان حەزرەتو شىخ نەجمەدىنى ئا جافا رازى كەرۆ و گرفتە كە كۆتائىش بى.

ئەلەپەشەيچ وات: ياره گيان هورزدى با بلميوه پەي دلئ دەگاي، من ئيشەو مەوہ يانە ئەشۆم ھەم نازارى و زارۆلە كام وينونە و ھەم چەمىچم گنۆ بە ئەفراسياو بەگى بزانو ئاد چئش ماچۆ و سەحى زوو وەلئ ئانەي خەلک هوربيزو من دەگانە مزىەوہ.

سوڧى مەلىك نوئينەرەكەو شىخى وات: مامۆ ئەلە ھۆشت بۆ نمەبۆ كەس پى كەينو بەينەو تۆ و ھەزرەتو شىخ نەجمەدېنى بزائۆ.

ئەلەپەشەيچ دەسئش نيا سەرو شانەو سوڧى مەلىكيۆ و واتش: قوربان شىخ وئش مزائۆ پىخامش پەي كى كياستەن، خەمو ئانەيت نەبۆ، ئيسە وەستيمىرە دلئ دەگاي ئيتەر نە تۆ منت دىەنا و نە من تۆم دىەنى، ھەوليدە ھەر ئيشەو وەزىراوہ دەگاو بيارى و كەس نەوئوت.

وہستىرە و ھەلای شەوہ مەئىي لوى دلئ دەگاي كابرشا روانە كەردۆ روہو بيارى و وئشا لوئوہ يانەو ئەلەپەشەي، يارە لوا شوئەو كاكە بارامبش و پئوہ لوئوہ پەي لاو كاكە ئەلەيشا، ئەلەپەشە تەكبىرو يانە و ژەن و زارؤئش ئەسپارا بە نازارى كەيوئوئش و يارە و بارامبش ھالىئ كەردى نازا پەكەشا گنۆ، زارؤئش ماچى كەردى و واتش بە مەيكەي كورىش ئاگات گاو و گوئالى و ھەسەرە كام بۆ و ھەرچى بە وئت نەكريا واچە با مامۆ يارە ياردەيت بۆ، نازارى كەيوئوہىچش كە لەمەش چوار مانگە بى، جل و مل و وارەو پەنەوازو رئش دلئ بوخچئوہنە پەي پئتۆ و ئەلەپەشە تەفەنگە پەنج تىرەكەش و مەتارى ئاويش كەردى شانەش و فيشە كلۆخەش بىنا مېشەرە و بوخچەش گيرتەش دەسو و تۆشەبەرەش بىنا كوئئشەرە و بارامى براش كياستش پەي يانەو ئەفراسياو بەگى و

واتش: بىياپەكاش ياونەنە ھائش كەراوھ و تويچ چاگەبە تا من و يارەيچ ئيسەتئ مەيمئ پەي لاو ئەفراسياو بەگى.

لوا ئەفراسياو بەگش دۇنا و يانە ئاوايش چەنەكەرد و واتش: خودا مزانۇ يۇي مويىمئوھ يام نا، ئامانەتئ تۇ و براپەكام.

ئەفراسياو بەگ دلش تەنگ بى و باوشيش كەردە ئەلەپشەيرە و واتش: بريكيت براگەورەشا دوور گنۆوھ، وھلئيم من براگەورە و ياگئ تاتەيم و پياو ديۈەخانيم و فەرماندەو جەنگى و پياو تەنگانەيم چەنەم دوور گنۆوھ، بە دلئ پەرۇ باوشيشا كەردە يۇترينيرە و يانە ئاوايشا كەرد ئەو يۇترينى، ھەلئى دنيا تاريكەبئ ئەلەپشە چەنيو براپەكاش بە سواربئ ئەسپئ و دوى ھەسەرا دەگانە زيئوھ، بە تەقەسمئ پەي نيمەرۇي يايۇ دەگاو نۆتشەي، نانو نيمەرۇيشا وارد و لوي كاروانسەرا و ياگئشا گيترتە پەي ئەلەپشەي و ئەسپەكەشا بەرد تەويلە، دەگاو نۆتشەي وەرۇ ئانەي راو كاروانچياش سەربئ و خەلكو دەگايەكا ھەورامانى وەختئ لوئبئ كاروان پەي شارو سەنەي و مايەدەشتئ ھەردووي سەريئوھ چاگە لادبئئ و ئەگەر دئرشا پەنە ببئ يام شەوھشا ئامئ ملەرە چاگە مەنئبئوھ و پا بۇنۇ ھەم كاروانسەرا و ھەم تەويلەيچش چەنەببئئ، ئەلەپشە و بارام و يارە ھەريەري سەرەشا كەرد پئوهرە و ريكئ كەوتئ ئادئ گيلاوھ و لواكەي ئەلەپشەي و ئا ياگئچە كە ملۇش پەي پەنھانە بۇ ميانو وئشانە و بئجگە ئا دووھ براياشە و ئەفراسياو بەگى كەسى تەر نەزانۇ كۇگۇ لوان و ئينا چكۇ، ھەر پا وەساسەتۇ ئەلەپشە نە لوا لاو بەگو نۆتشەي و نە لاو ساحيبو تەويلەي و كاروانسەراكەيچۇ وئش ئاشكرا كەرد.

بارام و ياره دماي نيمەرۆي گىلىتوھ روھو دەگاۋ ھانەگەرملەي و ئەلەپەشەيچ ئا شەوھ كاروانسەراۋ دەگاۋ نۆتسەينە مەنۆ و سەھبى زوۋ دۆگە بە دۆگە چەنيو كاروانچيا راۋ ناۋچە و موكرىانى و شارو بۆكانى و دەگاۋ بورھانىش گىرتەوهر.

ميانو رايەكانە و قۇناخە سەرتەلەكانە كاروانسەرى بېنى و ساحىبو كاروانسەرايەكا شارەزى راۋ ناۋچەكا بېنى، ھەر كاروانتوھ كە ياوئى كاروانسەرا، سەرقافلەكەش چەنيو ساحىبو كاروانسەراكەي قسى كەرى و ياونىشەنە ئاراستەو كاروانە كەيشا روھو كۆگەن و ساحىبو كاروانسەرايچ رانمايش كەرى.

ئەلەپەشە دەگاۋ نۆتسەيو چەنيو كاروانتوھ كەوت را روھو ميان دواۋ لوى، ساحىبو كاروانسەراكەو نۆتسەي وات: كاكە تۆ بەختەت ئاردېنە ئىندا سالتوھنە دوى جار كاروان دەگاۋ نۆتسەيو روھو ميان دواۋ مەگنۇرا.

كاروان سەھبى زوۋ ھەلاي نماو سەھبى تازە بىيى دەگاۋ نۆتسەيو كەوت را روھو ميان دواۋ، ئەلەپەشە نەزانى ميان دواۋ چكۆن و چىند دوورا، پەرساش ئەو سەرقافلەو كاروانەكەي و واتش: پەي نيمەرۆي مياومى ميان دواۋ؟

كابراي سەرقافلە سەرەش سى مەن و واتش: كورە بابە ئىنە تۆ چكۆۋ ئامانى پەي خاترەو خوداى، نيمەرۆ چىشى؟ تۆ واچە پەي سەواي نيمەرۆيچ مياومى؟

ئەلەپەشە برى لواوھ وئشەرە و جوا بەكەو كابرايچش لاوھ گول بى ۋەلېم بەرش نەوست، ئا ۋەختىشە ۋىر كەوتتوھ كە وئش سەرقافلە بى و لوى كاروان پەي خانەقىنى و پاۋەشارى و شارەزوورى، برى بېدەنگ

بى و سەرو ئەسپە كەيشۆ ماتش كەرد، كە كاروانچيە كى كە وتيۈە قسى
چەنيو يۆترينى، ئاد كوچى لاش واست و كەوت سەرزەنشتو وئش و
وەر و وئشەرە واچى: ئاخەر ئەلەپشە تۆ و ئى وەزعى كە ئيسەتى
كەوتەنیشەنە چكۆ؟ تۆ ناوچەو وئتەنە كەس يارى پا جۆرە قسىت
چەنى كەرۆ؟ وئش وەرئوہ و نە كرئىچ ھىچ واچۆ.

۵

بورهان ده گایوه وه شه و دلگیره و ناوچه و موکریانی و نزیکه بی جه شارو بۆکانیۆ، خه لکه که یچش خه لکیوه هه رمانکه ری و فریچشا موریدی خانه قای و مه نسووی شیخو بورهانی بیئی و خجلی هه رمانه و ملکداری و ئاژه لداریی ویشا بیئی.

ده گایوه وه شه بی میانو شاره کا بۆکانی و سابلاخینه و کاروانچی هه ردووی لایا چاگه لادیئی و سه یینیوه، پالشدایی که شیوه گولانه یۆ و لای چه پش ده ربه نیوه قوول بی، ملکه کیش که وتیبیئی و هه روه ده می و لاهه راسو ده گای، نزیکه و سه د یانیوه بی و ملک و باخ و باخاتیوه فره و هاناوی فریچش بیئی، سه ره راو ئانه ی که خانه قانه میمانداری خه لکی غه ربه ی کریی و یه ره ژمه نان دریی میمانا و خه لکی راویاری، خه لکه که یچش خه لکیوه میماندوسی و عالی بیئی.

شیخو بورهانی ویش شیخیوه پایه به رز بی و مه نسووبو شیخا ته ویلیچ بی، چه نیو ئانه یچ ساحیب ملک بی و وه زعه ش خاسه بی، دۆله مه ندیه که ش به رو ره نجو شانا ویش و زارۆلاش بی، سی سه ری مانگاوی و په نج جۆتی گاوی هیتکه ری و ده هه سه ری باربه ریش

تەيكەنى كەردىيىنى پەي خزمەتو خانەقاكەش و گەور و تەويلە و سەردان و شوانە و مەيتەرى (۱) ئەلاخەدەش پەي نىيىننېرە، شۆت و بەرھەمى شۆتەي مانگاۋەكا و بەرورەنجوگاۋە ھىت كەرەكايچ تەيكەنى پەي وار دەو مېمانا خانەقاي، ھەسەرەكايچ ھەرمانەو ھېزم ئاردەي و فار و جم و دەخىل و دانىشا پەنە كرىي، خانەقاكەش ئەمبارى ئەلاخەدەش بى و ئەگەر مورىدە كىچىش چىوئىشا ئاردى پەي خانەقاي چەنەشا ھورگىرىي و ئەمبارەنە نرىپرە و ھەرورەنە دەرخواردو فەقيا و مېمانا خانەقاي و راويارا درىي.

شىخ يوسىف شەمسەدىن پايئوھ نوورانى و ھىمىن و سەر و وى بى، بالاش فرە بەرز نەبى و خرەلە و گەردە بى، جەسىوھ پتەو و مەحكەمش بى، رىشىوھ كەمى ماش و برنجىش ئاستەبىوھ و مېزەرئوھ گولەنگدارى سیاو بىنى سەرەشۆ و كەوا و سەلتىوھ سەوزى كالى كەرئىنە و زمسانئىنە پالى پۆسىنى و ھامنىچەنە كلاشى كەرئىنە، ھەرچىند پەنەوازش پەنەش نەبى و ھەلئىم ھەمىشە عاسىوھ وەشلىش دەسۆ بى و واچى سوننەتا پيا ھەمىشە چوھش دەسۆ بۆ، بنەرەتەنە كورپو پايئوھ وەرزىەرورە ھەمەتكىشو خەلكو دەگاۋ قەشانو نرىكو دەگاۋ ماوھتو شارباژىرى بى و بىھى فەقى و واناش تەمامنابى و بىھى مەللا و وئىش ياونابى لاو شىخ ئوسمانو تەوئىلى و تەمەسوكش كەردەبى پاڭىو و دۆگە بە دۆگە ھورورەستەبى سەرەوكووى ھەتا كرىابى خەلىفە و شىخ ئوسمانى و كىاستەبىش پەي دەگاۋ بورھانى و چاگە مورىدئىش پىدى كەردىنى و شۆرەتش بە شىخو بورھانى بەركەردەبى، لافو كەشف و كەراماتى نەدۆ وەنە و ھەر

(۱) مەيتەر پاكەسا وچىي كە سەرگىرىي و ھەرگىرىي وەلاخەكا كەرئىنى و ئالف و ئاوشا دىنى.

پەرسىش ۋەنە كرىي ھەۋالە ۋە كىتەب شەرەكاش كەرى ۋە قسى ۋەش
 نەۋزى گەلو قسى دلى كىتەبەكا، ئا سىفەت شە پاسەشە پەنە كەردەبى
 مەللى ناۋچە كەى گرد عاشقى رەۋش تىش بىيىنى، كىشت ۋە كىارى
 ئەلا ھەدەۋ يانە ۋەش بىش ۋە روۋانە بە سوارى نىرە ھەرىۋە لوى دلى
 زەمىن ۋە زارە كەش، بە دەسو ۋەش تۆم شانى ۋە بزار ۋە درەۋەچ كەرى،
 مئوى برى ۋە پاچە كۆلەۋ مئۋە دەمى كەرى ۋە ئاۋەۋ باخى دارى ۋە بارە
 ئاساۋ بەرى پەى ئاساۋى، ۋەش ھەرگىز نانو خانەقاي نەۋەرى،
 نىمە پۈنە يانە ۋەش ۋەش ۋەش پەى ئى خانەقا، پىسە چىۋىۋ ۋەچى
 ھەمىشە خجلىۋ رىازەۋ نەفسى ۋە پەرۋەرنى دەروۋنو ۋەش بى، كەمتەرىن
 ئەرك ۋەزى سەرو شانەۋ ژەن ۋە يانەش ۋە فرەۋ ھەرمانەكاش ۋەش
 كەرىشا، قەراخو مئۋە دەمە كىشۋ چلە خانەى ئەلا ھەدەۋ ۋەش بىش ۋە
 سالانە پايزىنە چلى كىشى.

ئەلەپەشە بەرى شەۋش پۈشى تا ياۋا دەگاۋ بورھانى، چوون ۋەش
 شارەزا نەبى، مەجبور بى چەنىو كارۋانچىا قۇناخ بە قۇناخ بلۋ، ۋەختى
 ياۋا ۋەرۋرۋ نىكو بانگو ۋەرەگەى بى ۋە رىزىچ كۆتەبى پايزى، خەلك
 دلى ملىكە كاشانە خجلى ۋەز تە كنى ۋەرۋگنار كەردەى بىنى، بە سوارى
 ئەسپە كەشۋ دلى ملىكە كارە ھورۋەست لوا دلى دەگەى، مزگى ۋە
 خانەقاۋ بورھانى دوى منارى بەررى ۋە گومەزىۋە سەۋزى زلىش بى پاينو
 دەگاۋە پىۋىنى، بىئانەى ئەۋ كەسى پەرسۋ رەش كەردە خانەقا،
 ئەسپە كەش بەردش تەۋىلەۋ خانەقاي ئەسپاراش بە مەتەرەكەۋ
 خانەقاي ۋە تۆشە بەرە كىش گىرتەش دەسۋ ۋە تەنگە پەنج تىرەكەچش
 شانەشۋ بى، مانىا ۋە مەكەتە پاۋە گردە ۋە رىشى ماش ۋە برنجش بى ۋە
 كىشىۋە ئەلۋەندىە سەرەشۋ ۋە ھەۋرامىانە بىنىش، قىافىۋە پەنەكەۋتە

و قنچ لوانى حەوشەو خانەقاي و روەش نيا دوى فەقيا كە خجلى دەسوديم گىرتەى بىنى و پەرساش پەى شىخو بورهانى، شىخىچ تازە چلى ئا سالىشە تەمامنىچى و دلى مىحرابو نماخانە كەينە نىشتەبىرە و خجلو تەهللەو وەلى بانگو وىرەگاي بى، شىخ بە دەنگو راويارە غەربە كەى چلاكيارە و دووہ دەرى مىحرابە كەيو ديا مديؤ راويارين و تەفەنگى ئينا شانەشو و سەرو ھەيئەتش ئەو ئا ھەوراميا مشؤ كە وەختو سەردايە كاشەنە پەى دەگو تەوئلى و دوورؤى دييىنىش، رەحمش لوانى ملشەرە و دلؤ وئشەنە واتش: ئەشؤم ئى پيا ھەوراميا چى راش كەوتىبؤ ئى ناوچەو ئيمە؟ وەلى ئانەينە فەقىە كى جواباش بډاوه و كيانش لوانى شىخى، شىخ وئش سؤفئىوہش حالى كەرد و كياستش سەردەمشؤ تا بلؤ و راو سەراو و دەسو ديميش نيشانە بډؤ و ياونؤيچشەنە كە شىخ دماو نمى وينؤش.

ھەلای ئەلەپەشە چەنيو فەقىە كا قسى كەرى، سؤفئە كە لواناش و سلامش وەنە كەرد و ياوناشەنە بلؤ دەسوديم گىرؤ و شىخ دماو نمى وينؤش، دماى نمى و واناي وىرد و ئەورادى، خەلكە كە برئىشا بە سەرسامبو دىنى راويارە غەربە كەيرە و نيازشا بى خولكەش كەرا، برئىچشا بۆنەو تەفەنگە كەو شانەيشؤ و كئش و پؤشاكە كەيشؤ بە مئمانى ئەلاھەدەو شىخى ياونىشەنە، شىخ مىحرابو نماخانە كەينە روەش كەردؤ دلى نماخانە كەى و ديا پەى ئەلەپەشەى و بە روەى وەشو دەسئوہش پەى بەرز كەردؤ و سلامش وەنە كەرد، ئەلەپەشە حالى بى وەختو ئانەين بلؤ خزمەتش، سەرو وئى ھورئىست تەفەنگە كەش كە وەرودەميشەنە نيايئشەرە، كەردشو شانەش و لوانى روہو شىخىؤ، شىخ وەرش ھورئىستؤ و تۆقئوہ گەرمش چەنى كەرد و دەسماچانىشا كەردە، شىخ خولكەش

كەرد نیشۆرە، تەنگەكە و شانەش گىرتشەرە و زامش كەرد و
 ھورشسپارنا لاشانو مىحرا بە كىرە و وئش سەرو چۆكاو ھو شىخى
 نىشتەرە، شىخى وات: ھەرماو ھەرمانەت بە من چىشەنە؟

واتش: قوربان من نامىم ئەلەن و ھەرمانو و دەگا ھانەگەرملەيو
 ئامانا و خزمەتو شىخ نەجمەدینو بيارئو ھەرمانەت پەنەن پەى جەنابىت.

شىخ يوسف شەمسەدین بەرزەپا ھورئىستۆ، ئەلەپەشە سەرەش
 سېمەن و نەياوانە شىخ چى ھورمىزۆو، چەنىش ھورئىستۆ و ئەجىاش
 شىخ مزىاى مزىۆرە يام گەرەكش نىا نامەكەش دەسو گىرۆ، گەرەكشى
 پەرسۆش وەنە چى ھورئىستۆ؟ شىخ دەسش درىژ كەرد ھو
 مېمانەكەش و واتش: نامەكە و ھەزەرەتو شىخىم دەپەنە.

ئەلەپەشە ھىمەن بىو و ياوانە شىخ پىسەو قەدرئو پەى نامەكە و
 شىخى ھورئىستەنۆ، دەسش بەرد نامەكەش باخەلەشەنە بەرئارد و بە
 ھورمەتئو ھور داراشەرە ئەو شىخى.

شىخ دوئىجارى نامەكەش ماچ كەرد و نىاش سەرو سەرەشىو و
 نىشتەرەو و كەردشۆ و سەرو وئ وانا شۆ، جارى دووھم لواشۆ پۆرە و
 دەمو ئەو ھەواناى نامەكەيو، چىرو چەماو دوئىجارى دىا ئەلەپەشەيرە،
 دەماى ئەو ھەواناى نامەكەش دەق گىرت و نىاش كىسەو كەواكەش و
 واتش: كاكە ئەلى تۆ وئ ئەلەپەشەنى؟

- دەسئش گىرت سىنەشۆ و واتش: بەلى قوربان ھەنا خزمەتتەنە.

- وەلتەر كە ئامانا پەى تەوئلى و بيارى و چى دەماچۆ پەى دوورۆى
 خزمەتو شىخ ھەلەئەدینى نامى تۆم دەمو خەلكىو ئەزنىنە و پىسەو

سەرلەشكرو بەگزاڧە كا لھۆنى شوڧرەتم ئەڧنەنى، جارچار كە باسو چەنەئامايى و ئازايەتت كريان ئاواتم واستەن نزيكو بوينووت، وەلئيم ھەرگيز چەمەرا نەبەنا توڧ روڧ بە ئاوارەبى و وەنەقۇمياى رات گنۆ لاو من و خانەقاو بورھانى، پەنەم وەشا بېجگە زانشتو دلئ نامەكەى وردەكارى قۇميايەكەى دەمو وئچتۆ بژنەوو.

ئەلەپەشە ھەناسۆھە كالش ھوركېشت و واتش: قوربان بئئەدەبى نەبوڧ خزمەتتەنە، ئينە ژيواین و تا مرمى ئەشۆم سەرەوكوويای و سەرەچپىرەكاش برمى، وئيم بە وەرميچ نامان خيالمرە تووشو بەزميۆھ چينەى بەونە و بە ئاوارەبى و وەنەقۇمياى رام گنۆ ئيگە و ئى را دوورئ برونە و بوو بە مئمانو جەنايىت و خانەقاكەيت، ئينە قسەتا و موازوو مئمانيوە رۆج سووك و بئ ئەرك بوو خزمەتتەنە.

بە كولى و پوختى رازەو قۇمياى مقەدەرەكەى و تەكبىرەكەو شىخ نەجمەدينش گئلناوہ پەى شىخو بورھانى.

شىخو بورھانىچ وات: كاكە ئەلى تو لاو ھەزەرەتو شىخ نەجمەدينى و دەگاو بيارئ مەبارەكئوہ ئامايى، مئمان نينەى و وئت ساحيب يانەنى و چنڧيچ چيگە مەنيۆ وئت ھسيبەنى.

شىخ ھورئىستۆ و ئەلەپەشەيچ تەكانىشدا چەنیش ھورئىستۆ و تەفەنگەكەش كەردشۆ شانەش، شىخ بە دەسى راسيش دەسو چەپو ئەلەپەشەيش گيىرت و پئوہ نماخانەكەنە زىزە و پالئشا كەردئنە و لوى دلئ ھەوشەكئ، سەرو وئ ياوناشەنە چەنى و چكو مەنۆوہ، ھۆدئوہ ئەلاھەدەش پەى تەيكەن كەرد و دەسوورشدا نان و واردهشا پەى ئارد و ياوناشەنە كە تەفەنگەكەيش ھۆدەكەشەنە بنئوہرە و بەرۆ نەكەرۆش

شانەش، كېشە كى سەرەيچش لابرۆ و دەسمائۆه گولەنگدارى شىخانە بىنۆ، چۆخە و رانكە كەيچش لابرۆ و پۆشاكيۆه موريدانە كەرۆنە و پېسەو موريدۆه خانەقاي هورئىستەى و نىشتەى كەرۆ، وەرۆ ئانەى ئە گەر پاوشۆنش گېرا بە ئاسانى نەشناسيۆه، وەرۆ وەزە تايبەتية كىچش شىخ واتش: كاكە ئەلى چى ئەوئۆ فرە مەزىرە پەى بەرۆ خانەقاي و هەرچىت پەنەواز بۆ خانەقانە هەن و هەر كەسىچ نامېش پەرساي واچە نامېم سۆفى ئەلین، را و جاو خانەقايش نىشانەدا و كەسىوەيچش پەنە ئەزناسا تا ئە گەر هەمانى يام پەنەوازيۆهش بى راو ئا كەسىو ياونۆش، ئا وېرەگا شىخ يانە ئاوايش چەنە كەرد.

ئەلەپەشە خانەقانە مەنۆ و بىبە يۆ جە مەنسووبە كا شىخو بورهانى و خانەقاكەيش، ئا زمسانە هەرمانەو گەرمكەردەى سۆبە كەو نماخانەو خانەقاي و كەردەيۆ هېزما سۆبە كەيش گېرت وى، فرەو خەلكو دەگاو بورهانى حەزكەرئىنى بزانا سۆفى ئەلى كىن و كۆگەين و چەنى ئامان دەگا كېشا، بېشا وەنەش پەرسى و بېچشا پەرە نە كېشى پەرسۆش وەنە، ئاڭيچ پەيوآچو گردىنە واچى: مەنسووبو شىخو بورهانىنا و ئامانا خزمەتش.

كە كەوتى وەھارىچ سەپەرشتى ئەمبارو خانەقايش دريا دەس و هەرمانەو ئەمباريش بە رېك و پىكى پۆرنا و دەخل و دان و سمەر و ئالف و هېزىم و زەخىرەو خانەقايش بە زەرىفى هورسوورنا و كۆتايى پايزى ئامارە كېش گرد بە پوختى و ستى وەرۆ دەمو شىخو بورهانى، شىخىچ دەسوەشى گەرمش وەنە كەرد و پلەش جە مەنسووبىۆ بەرز كەردۆ پەى راوہەرۆ خانەقاي و حاليش كەرد چەنى مامەئە چەنيو مېمانا و راويارا كەرۆنە و چەنى جىرەو فەقىە كا و گردو خەرجىە كا خانەقاي رېك بوزۆ.

نزيكه و دوى ساللا ئەلەپەشە خانەقاو بورھانىنە مەنۆ، چا ماوھنە و كۆتايى سالى يوه مېنە يارەى براش ئاما سەردايش و يەرى شەوى لاشۆ مەنۆ، يارە وەلى ئانەينە جمۆرە روھو موكرىانى و دەگو بورھانى لوا پەى دەگو بيارى و خزمەتو شىخ نەجمەدینى و شىخىچ نامپوھش داپەنە پەى شىخو بورھانى.

ھەر شەوھى يوه مە دمای نان واردهى ئەلەپەشەى بە گىر ئارد و واتش: بە وردى باسو وەزەو ناوچە كەى و ژيوای ژەن و زارۆلا و قەومام پەى كەرە.

يارەىچ وئش نىابىشەرە برى چىوئش پەى باس كەرۆ، كە كاكەىچش بە تاسۆخىۆ داواش وەنە كەرد سەرەتا واتش: مزانىمدە براژەن نازارى كەيوانوت پەنج مانگى دمای ئامای تو زارۆش بى و كناچلىو تەرەتا بېنە و نامپا نېنە ئامېنى، مەيكە و عەينا و ئەمنەىچ ساق و سلامەتېنى و گرد ھەوالت پەرسا.

ئەلەپەشە ھەناسپوھش ھوركىشت و واتش: يارە گيان ھەرچند قسە كىچت پەنە بروو وەلېم ھەستېوھن پەىم ئاما با باسش كەرۆو: يارە گيان وىرو ئا وەسپەتەو تاتەى رەحمەتېم كەوتمۆ كە وەختو وئش وەسپەتەش پەى كەردېمى نامى ھەورامى و وئمانى بنېھىمى زارۆلە كاماوه، وەلېم داخەم مەشۆ نەتاواما ئا وەسپەتېشە بە گا بارمى، سەرنجە دە ئېنە چوارەم زارۆلەو منا ھەرىوشا بۆنەو بەزمېوھ و دوورى و نەبىھى وئمۆ وەختو نامەنیا كەيشانە، ھىچكامشا نامى ھەورامى و وئمانىشا نەنرىا، ئى مەللى بېقەزېبا خدېشا دېنە ئى نامە عەرەبىا و

ئەجۋشا تەنيا زوانى عەرەبى خوداى نىان و زوان و نەتەوہ و
فەرھەنگە كى تەرى ھىچ ياگى بايەخىشا نيەنى.

يارە بزىوہش كەرد و واتش: كاكە گيان تازە نامىما نيا ئامىنى و برياوہ
ئىدېچى مە كەرۆ خالانەو نامە كى مەيكەى كورپت.

يارە لواوہ سەرۈ باسە كەو وئىش و واتش: زەرىفى و الپچم دماى ئانەى
ھەوالو مقەدەرە كەو تۆشا ئەژنيەبى، چەنيو قىخا زۇرابى مېردىش دە گو
دزلىئوہ ئامىوہ سەرداى و چوار پەنج شەوئى لاماوہ مەنيوہ، ئا وەختە
ئامى كىناچلىئوہ زەرىفلېشا بى نامىش كافي بى و وئىشا پەنەش و اچىنى
گۆگلە، دوى يەرى مانگى چىوۋەئىچ ھەوالما زانا كىناچىوہ تەرەش بىيئە
و نامىشا نيئە ئەسما، يانەو كاكە بارامىچم ئىسەتى دوى كورپشا ھەنى،
وئىت چاگە بىنى كەيخەسرەوشا پىداىى و ماوى چىوۋەئىچ كورپوہ تەرشا
بى و نامىما نيا سەعيد، ئادىچ پىسەو كەيخەسرەوى كە ھەر كەيلەش
ماچمى پادىچى وئىما ھەر سەعە ماچمى.

يارە گەرەكشى باسە كەى فارۇنە و بلو سەرۈ باسئوہ تەرى،
ئەلەپشەى مردنا و كوچى خواو تە كانىشدا بەرەو ھۆدە كەيش داپۆ و
واتش: يارە گيان مزانى سەردش كەردەن، ئاماوہ نىشتەراوہ و دەستىش
نيا سەرۈ رانو يارەى و واتش: دەى چەمو كاكەيش باسئوہ يانەو وئىچتا
كەرە پەيم بزانو كەيوانوہت چەننەنە، زارۆتا بيەن يام نا؟ خو باسو
گر كەسيت كەرد باسو يانەو وئىتا نەبۆ.

يارە سەرەش وستەرە و واتش: واچوو چىش كاكە رووہم نەبى باسو
وئىما كەرۈو پەيت، كەيوانوہم خاسەنە و سلامش بى خزمەتتەنە، شكور
پەى خوداى ئىمەيچ، ئىسە كەيوانوہم لەمەش پەرەنە و تويچ تازە

ئامابىنى پەي ئىگەي، كىناچلىق ۋە شىئىما بىيە ۋە ھەسۋورەيم نامى نىا كافى، چوون دىدە زەرىفىچىم كىناچە زلە كىش نامىش كافى بى، پەرسام مامۆ چى نامىش منىيە كافى؟

ھەسۋورەيم وات: يارە گىان ئىندە دلم پەنەش كىراۋە كە پىدا بىيە، ئەگەر خودا نە كەرۆ ھەر ئىنىچتا بۆ خودا نە برۆش ۋە سەرو زىادەنە.

يارە سەرەش ۋە ستەرە ۋە واتش: كاكە گىان دمايى پەيم رۆشن بىۆ كە ھەسۋورەم پەۋچى ئا نامىشە نىا كىناچە كىماۋە، نامىۋە عەرەبىيەنە ۋە ماناش بە زوانو وئىما يانى (ۋەسەين).

تومەز ھەسۋورەم مەرەمىش چا نامى ئانەبىيەن ۋەش پەنج كىناچىش ھەنى ۋە كورشا نىا، ئا حالەتشە لاۋە گولا ۋە تەرسەۋ ئانەش نىشتىنە ۋەر نەك ئىمەچ ھەر كىناچىما با، ئەگەر پاسەبۆ يۈە ۋەسەينە ۋە خودا نە برۆش.

يارە ھەناسىۋەش ھوركىشت ۋە واتش: بە خودا كاكە ۋەختو نامە نىاكەينە زاننىم پا نىازۆ ئا نامى منىۆ كىناچە كىمۆ نازىنى ۋە نامىۋە تەرەش نىينى.

كاكە گىان مەزا ئا ۋىرۆكەردەيە لار ۋە گىرە چكۆۋە دزەش كەردەن دلىما؟ كور ۋە كىناچە جىاۋازىشا چىشا؟ ھەردوۋى ھەر نىعەتى خوداينە ۋە ھەرچىشدا بەشەش زىادەبۆ.

دمای باسو زارۋلاشا يارە درىژەشدا بە قسە كاش ۋە واتش: ۋەلى ئانەي بەۋ پەي ئىگەچ لوانى خزمەتو شىخ نەجمەدىنى ۋە واتم نىازما سەرئو ۋە كاكەيم دەۋ، ئادىچ فەرماۋاش: سەلام ۋە ھەۋالپەرسى گەرمش ياۋنە ۋە

خودا يارىۇ ھەرمانە كىش چارەسەرە بۇ و گىلۆۋە سەرۋىۋاى وئىش، ھەرپاسە سلاَم و ھەۋالپەرسى ئەفراسىيا و بەگىچش ياونا لاش و واتش: بەگى و اتەن چەنىو شىخ نەجمەدىنى ئىنايمى سەر و وارەنە ھەرمانە كىش چارەسەرە كەرمى و يانەۋەى كوشياكەى رازىي كەرمى و چەنىو عادلە خاتوونىچ قسىما كەردىنى ئەگەر بتاومى ئىمە يانەۋەى كابراى كوشىياى رازىي كەرمى، ئادىچە ھەرمانە كى دەۋلەتەنە وزۇرە و كۆتاش پەنە بى.

يارە يەرى شەۋى مەنۇ و ئا شەۋە كە نىيازشى سەحبە كەش گىلۆۋە، شىخو بورھانى چرى لاو وئىش و سەۋقاتى تايەش پۆرە كىاستۆ پەى ژەن و زارۇلا ئەلەپشەى و جوابو ئا نامەپچشە داۋە كە شىخ نەجمەدىنى بە يارەيرە پەى كىاستەبى.

* * *

ئەلەپشە خانەقاۋ بورھانىنە بىبە يۇ جە ھەرمانكەرە كا خانەقاكەى و ئامارە چەنىو ژىۋاى غەرىبى، كلفەتەكەش و زارۇلە كىچش ھەرۋەرەنە ئامپىرە چەنىو دوورى ئادى و وئىشا بە ھامكارى بارامى و يارەى مامۆيشا شانەشادا ۋەرۋ سەختىە كا ژىۋاى.

كۆتايى پايزو سالى دماينىنە بارام و يارە ھەردووى پىۋە دەگاۋ ھانەگەرملەيۇ لوى پەى موكرىانى و دەگاۋ بورھانى، ۋەختى جمپىرە مەيكە كورو ئەلەپشەى ھەۋلئى فرىش دى بلۇشا چەنى شۆنەۋ تاتەيش، ۋەلپىم ۋەرۋ ئانەى كە ئاد ۋەرۋپىكو يانەكەى بى و ۋەرۋ دوورى رىكىچ نەبەردشا چەنىو وئىشا.

بە سواریی دوی ھەسەرا و دۆگە بە دۆگە و چەنیو کاروانچیا، دمای دوی شەوا بارام و یارە یاوئ شارو بوکانی و چاوە پەیی دەگو بورھانی، راوہ لوی روہو خانەقا وەخت دمای عەسری و دەمەو ویرە گا بی، وئشا ئەژناسا کہ مێمانئ خانەقاینئ، ھەربەئئ خانەقای ھەسەرە کئشا دەسو گئرتئ و کەردئشا تەویلە و راشا نیشانەدئ پەیی حەوشەو خانەقای، کہ لوی دلئ حەوشەو خانەقای شیخو بورھانی سەرؤ ئاگاش چەنەشایی وەلئیم نەچلە کئیشەرە، چەمشا گئلنا ئەلەیی براشا ویناشا، چا وەختەنە کہ ئادئ لوی، ئەلەپشە خجلو ئەمبارکەرەدی زەخیرەو حاسلاتو باخەکا خانەقای بی و دەورس قەرەبالخ بی و دلئراسەو خەلکە کەینە پالشدایی پەنج شش فەرەدە وەزاوہ و خجلو قسە کەرەدی بی چەنیو ئا فەقی و سوفا کہ دەورەشا دا بی، حیسابدارە کە یچش بە دەفتەر و قەلەمؤ پالشەنە مدرابیرە، بارام وەلئ ئانەیی ئا دیمەنیە وینؤ دلش پەربی و ویر چانەیی کەرئوہ ئەگەر بتاوؤ وئش گئروؤ و وەختئ کاکەیش مویئو نەگرەوؤ با دلئ کاکەیش چانەیی زیاتەر خەمبار نە کەرؤ، وەلئیم کہ ئا دیمەنشە دی دەسش کەرد خوای و روہش کەرەدی یارەیی برایش و واتش: بدیە یارە... کاکەم چئگە یچ ھەر قئخایەتی کەرؤ.

یارە چوون جاری وەلئین وەزە کئش دئییئ، دیمەنە کەش لاوہ عادەتی بی، لوی نزیکئ کەوتیوہ و ئەلەپشە درنیشدا بە خەلکە کەو دەوریش و بە پەلە ئاما پئوایشاوہ و باویش کەرەدی بارامی برایشەرە و دەسش کەرد گرەوای، بارامیچ کہ دیش کاکەش دلش پەرا ئادئچ وئش پەنە نە گئریا و دلش پەربی و دەمو گرەوہیؤ واتش: کاکە گیان شوکر پەیی خوڈای غەریبی و ئاوارەیت دماییش ئامان و ئامئیمئ شوئیت بەرمئتؤ پەیی دەگا و ھانە گەرملەیی، ئەلەپشە دەسپوہش ملو بارامینە بی و دەسە کەیی

تەرىچىش كەردش ملو يارەى برايش و واتش: جارى با بلمى چوهر
 بنىشميرە، ھەريەرى بە دلى پەرۆ لوى روهو حوجره كەو ئەلەپەشەى، چا
 ۋەختەنە شىخو بورھانى سەرۆ ئاگاش جە ۋەزە كىشا بى و وئش پەنە
 نەگىريا و دەلاقە كۆ چرىش ئەو ئەلەپەشەى و واتش: سۆفى ئەلى
 مېمانە كايچت بارە و بەيدى سەر، بارام واچى (سۆفى ئەلى) ش لاوہ
 ەجايبە بى ۋەلېم ھىچش نەوات، ھەريەرى ھوروەستى سەر،
 ئەلەپەشە برىكىش ئەشناسىش بە شىخو بورھانى و شىخىچ خىرئامى
 گەرمش كەردى و ئادىچى دەسو شىخىشا ماچ كەرد، پەيامو شىخ
 نەجمەدېنىشا نامپوہ تايبەتەنە ياونا لاو شىخو بورھانى و شىخىچ ۋەختو
 ھورگىرتەى نامە كەينە ھورئىستۆ و دما تەر ياگى وئشەنە نىشتەراوہ و
 نامە كەش ماچ كەرد و نياش سەر و سەرەيشۆ ئىجا كەردشۆ و واناشۆ،
 ۋەختو ئەوہواناى نامە كەينە دوئجارى ديا سۆفى ئەليرە و بزپوہش
 كەرد، دما تەر ھورئىستۆ سۆفى ئەلېش ماچ كەرد و شوكر و خودايش
 كەرد كە ھەرمانە كىش ئاسانە كەردپنە و گرفتە كەش چارەسەر بىەن، ديا
 بارامى و يارەيرە و واتش: مادام ئى مزانيە ۋەشەتا ئاردەن ئىشەو
 ھەريەرىتا مېمانى منەندى و خەيرىەت سەواى بە راورەسمپوہ و بە
 دەسەو ديارى تايبەتو خانەقاىۆ ھەم پەى وئتا و ھەم پەى جەنابو شىخ
 نەجمەدېنىچ و زمىتا را روهو ھەورامان.

ئا ۋئرەگا پەى نان وارەدى مېمانى يانەو شىخى بىى و دماى نانى شىخ
 برى پەرسىش بارەو ۋەزەو دەگاو بيارى و دوورۆى و پەيوەندى شىخ
 نەجمەدېنى و شىخ ەلئەدېنى برايش ۋەنەپەرسى و بە وردى گووشش
 پەى جوابە كاشا گىرت، شەوى پەى و تەى لوى حوجره تايبەتە كەو
 ئەلەپەشەى و تا دىرى باسو قەوم و خوئشى و زارۆلاشا و قەوما دەگاو

ھانە گەرم لە پەشەدا كەرد، ھەپاسە يارە باسو ناکۆكى ميانو بەگە كا دزلىي و دەسەلاتو جافرسانى و لاواز بىەى ئۆسمانىە كا و دەورو بەگزادە جافە كا ھەلەبجەيش كەرد پەى كاكەيش.

ئەلەپەشە زوو زوو باسە كا فارى و ھەوانو زارۆلە كاش پەرسى و دلىش پەرى، بارامى براش باسو مەيكەى كورىش كەردش پەيش و واتش: ماشەلاش وەنەبۆ كورىوہ ژىر و ھەرمانكەرا و ناستەنش ياگى تۆ ھالىبەبۆ و خوداى زياد بۆ ئۆجاخەت رۆشنەنە، كناچە كىچت ھەرىەرى بە ھەيا و حورمەتى و ئەدالشا وەشە بۆ يو جە يوئى عالترە پەروەردىش كەردىنى.

كە بارام نامى مەيكەى كورىش بەردەش، ئەلەپەشە ھەناسىوہش ھوركىشت و واتش: ئەى چى ناردتا چەنىو وىتا با كوچى دنياش دىي و زانىچش ئى دووہ سالە تاتەش چەنى و چكۆ ژىوان و با ھەزرەتو شىخو بورھانىچش ئەژناسى.

بارامى وات: وەللا وەختى ئامامى تەكلىفى فرەش كەرد بىما چەنى، وەلىم وەرو ئانەى ئىمە نەزانىمى چىندا پۆ مشۆ و ئادىچ ئىسە وەروپىكو يانەكەين و چوہ و دەسو براژەنىما وەرو ئانەى ناردما.

سەحبو رۆى دمابىنى دماو نماو سەحبى شىخ سوڧى ئەلىش ياونانە پەلەش نەبۆ گىلاپۆينە و ئا رووہىچە مەناوہ تا حىساب و كىتابو ئەمبارى رۆشن كەرۆوہ و بسپاراش بە كەسىوہ تەرى و سەوقتىە كا وىشا و جەنابو شىخ نەجمەدىنىچ رىكوزا.

ئا رووہ ھەرمانە كىشا رىكى و ستى و رۆى دمابىن ئەوہلۆ وەختىو و دماو نماو سەحبى بارە كىشا باركەردى دووہ ھەسەرەكەو بارامى و يارەى و ئەسپەكەو ئەلەپەشەى كە ئا دووہ سالە دەگو بورھانىنە ئەرەبەستەى.

شېخ وئىش و گردو فەقى و مەللا و مورید و مەنسووبە كى خانەقاي و برى جە خەلكو دە گاو بورھانىچ، سوڧى ئەلى و برىكىش بە قەدرپوھ فرۆ رايىشا كەردى و ھەتا ئەوپەرو دە گاي گرد لوئشا چەنى و گردو خەلكە كەى يوھ يوھى ئىلا و ئەوللو سوڧى ئەلى و براپە كاش ماچشا كەرد و بە دلى تەنگو وستىشارا روھو ھەورامان و وئشا گىلپوھ روھو خانەقا.

ئەلەپەشە و برىكىش ھەرىھى تەنگشا پەنەبى، بارام و يارە جان بىزار و ئەلەپەشە پەنج تىر، كە دە گانە زىپوھ و كوچى دوورى كەوتپوھ بارامى وات بە ئەلەپەشەى: كاكە چى ياگىپوھنە وئت مەفارپى و جەلە وئمانە كات دلى بارە كەپنە بەربارە و كەرشاناوھ با پى مېزەرە و جەلە شىخاناوھ نەلمپوھ ناوچەو وئما.

ئەلەپەشە پەنج وات: تازە گوڭش مەدە من نىزىكەو دوئ سالان پى جلاوھ مژبوونە و ئامانارە چەنىشا و ئىسە تاقەتئىش گەرە كالى كوئ و بارىنە جلى بەربارونە و وئم فاروو، ھەرىھى دلى ناوتاقو بارە كاشانە كە تەنە كە ھەنگوئى و ھەزى تايبەتئى بىنى، سووارى بىئىنى و قوناخ بە قوناخ را برىنى، يەرى شەوئشا پۆ شى ھەتا ياوئوھ دە گاو ھانە گەرمەلى.

گجار كە چۆلەوانىرە رەدى بىنى ئەلەپەشە سوژى وەشش پەئى و ھەرو وئشەرە وردە بەزمپوھ واچى، يارە بارامىچ بىدەنگى بىنى و گوڭش پەيدارئى.

دماى دوئ شەو و رووا را برىھى، وەختى ياوئوھ كەلو ملە ھەندوى دماى نىمەرۆى بى و سەرو وئ بە سووارى وەلاخە كاشا و قەمچ و پىچە كارە وەستىرە دەرە زاوھرى و چاوھ ئامى لاپلاى ھەتا ياوى ملە گاو

نەلكمىنى و دەرهو ھانە سووراوى، كە دەگو ھانە گەرملەى خاس پېويا، ھەريەرى ھورمردى و ئەلەپەشە سەر و ئەسپە كەيشۆ وەستەرە و تەماشپۆە دەرهو ھانە گەرملەى و مەكە كاش كەرد و ھەناسپۆە قوئش ھوركىشت و دلش پەرى، بارام و يارەى براچش وەستىرە و لوى لاشۆ و واتشا: ئىسە تى مەيكەى كورپ بزائۆ ئىنايمى چىگەنە وئش ياونۆ لاما چوون وەختى ئامامى شۆنىت فرە لائياوہ بى چەنما، پانەى مرکانمارە مەنۆوہ و ئاگاش ئەدايش و وائە كاش بۆ.

ئەلەپەشە ھەناسپۆەش ھوركىشت و دلش ئانذەى تەر تەنگ بى و واتش: پېسە چۆگەچ واتىدیم پەنە وەشلەى ئارذەبىتتا چەنيو وئتا، فرسەتتى با ھەر جە ئىسۆ ئامپەرە چەنيو كاروانى و غەرىبى و برىەى رى دوورى.

يارەى وات: كاكە گيان خەموو ئانەيت نەبۆ شوكر كورپۆەش چەنە بەرشىەن بە دلۆ تۆ، ھەتا ھەزكەرى ئازا و چەمنەتەرس و چەنيو ئانەچ ورد و ژىر و فامىدە.

سواری بىپۆە و لوى روو دەگايرە گۆششا جە قاو و قىلى و دەنگو گۇرانيا بى، كە وردى بىپۆە و عال دەگاشا چۆ پېويا ياوتنە زەماونذەنەنە و دەنگو جوانا دەگاین زەماونگانە ھورپا، ئەلەپەشە ديا بارامى برايشەرە و پەرساش: نەزاندى زەماونذەو كىنە؟

بارام بىدەنگ بى و يارەى وات: گىرە زەماونذەو روۆسە بەگ كورو ئەفراسياو بەگى بۆ چوون وەختى ئىمە كەوتىمى را و لوايمى لاو ئەفراسياو بەگى ئاگادارش كەرمى كە مايمەيمى پەى موكرىانى شۆنەو

تۆ، واتش: دەى زوو لۆدى شۆنىش بەش ئىنە خودان مامۆ ئەلەى فرىاو زەماوندەكى رۆسەمى كوريم وزدى.

سەرو وى ۋەستىرە روهو دەگو ھانە گەرملەى و سەراونو دەگايوہ لوى دلى دەگى، بارام و ياره گەرە كشاى بىدەنگى بلاوہ يانە و جارى خەلك نەوینۆشا و نەمرۆشیاوہ ئەو ئەلەپشەى تا ئىسراحت كەرۆ، ۋەلیم ئەلەپشە دەسش بەرد تەنگە كەو شانەپش گىرتشەرە و داش دەسو بارامیۆ و واتش: شەم بارە كا بەردیۆہ يانە و كەنارىۆہ گىردىشارە و ئاگاتا سەوقاتىە تايبەتە كەو شىخو بورھانى بۆ كە كىاستەنش پەى شىخ نەجمەدىنى، زارۆلى دەسكارىش نەكەرا، من ملو دلى زەماوندەكى ھەم فرسەتا چاگە خەلكى موينوونە و ھەم كوچىچ ھورپروو، يارە بىتاقەت بى و واتش: كاكە ئەلى من پەنەم خاسا ۋەلئىنە بلمیۆہ يانەو ویتا و براژەنىم و زارۆلە كا وىنى و پۆشاكە كات فارى ئىجا ۋەزمىرە دلى خەلكو دەگى، كاكە تۆ جلى شىخانیت پۆرنەى و تا ھىزى خەلكو دەگاو بورھانى سوڧى ئەلىت واچىنى ئىسە گەرەكتا پا جلاوہ بلى دلى زەماوندى و ھورپرى؟!

كە يارە ئا قسىشە كەردە ئەلەپشە لواوہ وئشەرە و وىرش كەردۆ لایەق نیا ھەم راوہ و ۋەلى وىناى ژەن و زارۆلە كەيشەنە و ھەم پا پۆشاكىچۆ بلۆ دلى خەلكو دەگاو ھانە گەرملەى، واتش: راس ماچى يارە گىان بە خودا ۋەشى خەلكو دەگاینە ھۆشم نە لاو ژەن و زارۆلە یۆ بى و نە لاو پۆشاكو ۋەرىچمۆ.

لوپۆہ روهو يانەو وئشا، ھەر دوورۆ مەيكەى كورپش كە سەرو بانىۆ بى و چەمەراو ئامایۆ تاتەپش بى، زانىش پەنە و ئەداش ئاگادارەش كەردە و

وئىش بە رەمەي ئاما پىئوايشاوه، كە ياوا لاشا ئەلەپەشە سەرو ئەسپە كەيشۆ پراړه و باوشيش كەردۆ پەي مەيكەي كورپيش و مەيكەيچ تن باوشيش كەردە تاتەيشەرە و بە گەرمي تير هەنترينشا ماچ كەرد و ئەلەپەشە زوو زوو دىتووه دلچەماو مەيكەي كورپيشەرە و شوكر و خوداى كەري، مەيكەيچ دلش پەر بيهي و زوو زوو ماچي ئيلا و ئەوللو تاتەيش كەري و هەرسە كا ويچش و تاتەيچش پسەري.

دمای ئانەي ئەلەپەشە ئيتەر سوار نەبيؤ و دەسش وست سەرو شانەو مەيكەي كورپيش و بارام و يارەي براش ياونئيشەنە و كەوتى وەلى، هەر نزيكى كەوتيوه نازاري ژەنپيش و عەينا و ئەمنەي كناچيش هەريەري ئامى پىئوايشاوه و بە گەرمي خيرئاماي ئەلەپەشەيشا كەرد و نازاري دەسش كەرد ملش و شانەش ماچ كەرد و كناچە كيچ تاتەشا ماچشا كەرد و ئاڊيچ سەرەو هەريەريش ماچ كەرد، كناچە كيش وەشيئەنە هەردووي دلشا پەري، ئەلەپەشەيچ وپراس هەواو كناچە گولانە كيش پەرساش و واتش: نازاري گيان ئەي ئەو كناچە كيما كۆنە؟

نازاري وات: ئاميني ماچي؟ يانەنە جياما ئاستە وتيبي واتم با هائيش نە كەرووه.

دمای ئانەي ژەن و زارۆلە كەش و بەروهامساش ديپيش، پراړه وار و وئيش كەرد دلي زەماونډە كيترە و سەرچوپيش گيتر، خەلكە كە برپيش ئەو ئەلۆ نەشناساشا و ئانيچ كە ئەژناساشاوه سەرەشا سەرمەن ئا جلي چيشيني پۆرەش و چكۆوه پيداىي ئاماوه؟

مەيكە كورە گەرەو ئەلەپەشەيچ كە جوانيوه وەشپەنە كەوتە بي، رەما رووه زەماونگا كەي و شانو تاتەيشەنە دەسش گيتر، دمای دوئ يەري

سوورا ھورپىراي ئەفراسياو بەگ و كورە كېش ۋەستىرە دلى زەماوندەكى
 و لوى روهو ئەلەپەشەيۆ، ئەلەپەشەيچ ھەر ئەفراسياو بەگش دى
 دەسش ۋەردا و لوا روهشۆ و باوشىشا كەردە ھەنترىنيرە و تىر يۆترىنشا
 ماچ كەرد، دماي ئەفراسياو بەگى كورە كېچش يوه يوهى باوشىشا
 كەردە ئەلەپەشەيرە و بە مامۆ ئەلە مامۆ ئەلە، خىرئاماي گەرمشا كەرد و
 دماي ئادىشاىچ خەلكو دەگى و قەوم و خوئىش گرد مجىرە زەماوندگا و
 ھورپىراي شىويا و گرد و خەلكە كەي مرۆشيوە دەورو ئەلەپەشەي و
 ھەريۆ ياگىوہ قۆل كەري قۆلشەرە و ۋەشحالىي وئىش بەروزي بە
 ئاماشۆ، ھەرورەنە دەورش چۆل بى و لوا شانەش نيا شانەو ئەفراسياو
 بەگىو و واتش: بەگم دەنگ و باستا خاسا شكور؟ بە خودا ئى ماوہ كە
 دوور بىەنا دئىم لاو ژەن و زارۆي و براپە كامۆ بىەن و دئىم لاو جەنابىتۆ،
 ئا دووہ جارە برىكىچم ئامىنى لام دماي ھەوالو زارۆلە كام ھەوالو تۆم
 پەرسان و بە ئەژنەي سلامەتتە دئوہش بىەنا، ئىسەيچ كە ئەژنىم
 زەماوندەو رۆسەم گىانينە وئىم پەنە نەگىريا و ھەرچى بارامى و يارەي
 برايم وات: نەكەرى و نەلى و جلى شىخانئىت ئىنى ۋەرەنە، وئىم پەنە
 نەگىريا و دماي وىناي ژەن و زارۆلە كەيم ئامانى و دەسم گىرت چەنيو
 خەلكە كەي.

ئەفراسياو بەگىچ دەسش ۋەست سەرو شانەو ئەلەپەشەي و واتش:
 مامۆ ئەلە دل ئاۋئىنەو دئىن، بە خودا منىچ ھەر دلم لاو تۆۋە بىەن و
 ھەمىشە پەيوەندىنە بىەنا چەنيو شىخ نەجمەدىنى كە ھەرمانە كىت
 چارەسەرە كەرمى، تا ياۋناما ئانەي شىخ نەجمەدىن يانە جافە كەش
 ھەرچۆرى رازىي كەردى و مەسەلە كېش چەنيو عادلە خاتوونى
 قەومئىش چارەسەر كەردە و دەۋلەتچ سەرش نياۋە.

ئەلەپەشە پەنج دەسەشەش وەنە كەرد و واتش: يارەي بىرايم گەردش پەي باس كەردەنا و مەر سەوايچ وەزوەرە لاو شەيخ نەجمەدەيني و پەنەزانائيش پەي بەروزو.

ئەفراسياو بە گيچ تەماشىو ئەلەپەشەش كەرد و واتش: مامۆ ئەلە تۆ كەستىو عادەتى نەينى ھەتا سەرو مەرزوانىو پە ئاسانىيە دەيمىت دەسو، تۆ ئا ئەلەپەشەنى كە سپا و ئۆسمانلىت داروبەرمەپاينە مارا و بە راوئىز چەنيو جەنابو جافرسانى بە ئالاي چەرمىو كەوتى وەلى خەلكو ئى دەگيا و ناوچە كەت جە تۆپ وارانى پارىزنا و دەولەتو ئۆسمانلىت دەسخەرە كەرد و دەسەلاتو بە گزادات كىشتۆ ملو ناوچە كەيرە، مامۆ ئەلە ھەرمانى گەورەتەرى چەمەرات كەرا، ئى ماوەيچە كە نەبەينى چىنگە سەرمە ھەوالم پەرسانى ئەو يارەي بىرايت، ھەرچە يارەيچ كوچى قنچە تەبىعەتا و ویت مشۆ، وەلىم جار و بار ھەر ئامان لام، بارام كەم ئامۆشۆم كەرۆ و ھەرچى ھەوالمىچش پەرسوو ھەر ماچا ئىنا كەش و كوو لاو گەليۆ و خجلۆ ئاژەلدارين، پەي ژەن و زارۆلەيچت بەيناوبەين كەيوانوەم كياستىنەم لاو نازارى ژەنىت و پەرسانمۆ ئەو بىەي و نەبەيشا وەلىم گەرد جارئو جوابو نازارى ئانەبەين كە بىچگە رەحمو خوداى و دوورى ئەلەي ئەو جەما بە ھىچى نيا، ديارا بىرايە كات ناستەن ئەو جەشا بە كەسى بۆ و شكور مەيكەي كورپىچت ياگى ویت گىرتىنەشۆ.

ئەفراسياو بە گ دەسوورشدا زەماوندەشا گەرمە كەردۆ و وئش و ئەلەپەشە و دوى جە كورەكاش وردە وردەي ھوروەستىو پوھو سەرگەرەك پەي يانەو ئەلەپەشەي، مەيكەي كورش كەوت وەلىشا بەرەو بائىنش كەردۆ، نازارى كەيوانوەش و ھەريەرە كىناچە كىچش

چەمەرى تاتەيشا بېنى و ديسان لوپوھ پئوایشۆ و عەينا و ئەمنە بە تاسۆ دەسشا كەردۆ ملش و تېر ماچشا كەرد.

دماى دوئى رووا كە مېمان و ئاوانش كەم بېو و دەرفەتش پېدا كەرد ئەلەپەشە چەنيو بارامى و يارەى برايش و مەيكەى كورپيش وەستەرە لاو شېخ نەجمەدېنى و دەسوەشى گەرمش وەنە كەرد و پەنەزاناي فرەش پەى بەروست كە عەزىەتش كېشان و ھەرمانە كېش مەيسەرە كەردېنە، بە بارو ھەسەرپوھەرە سەوقتايە كەو شېخو بورھانىچشا بەرد چەنيو وئشا و سلام و ھەواپەرسى شېخو بورھانى و گردو مەللا گەورە و نامدارە كا بورھانىش ياونا لاو شېخ نەجمەدېنى و ئا نېمەرۋوھ مېمانى شېخ نەجمەدېنى بېى و ئەلەپەشە بە وردى باسو خانەقاو بورھانى و ئا ماوەيشە كەرد پەى شېخ نەجمەدېنى.

شېخ نەجمەدېنىچ بە شوخيو واتش بە ئەلەپەشەى: ئەرى كاكە ئەلى پار كە يارەى برات ئاماوھ باسو ئانەيشە پەيكەردا لاو شېخو بورھانىو بېەنى بە سوڧى و نامېشا فارانى بە سوڧى ئەلى و مېزەرەى شېخانەت بەستەن و پۆشاكى مورېدانەت كەردەنەنە، كەچى ئيسەتى كېشە ئەلۋەندنىە كېت بېننەتۆ و چۆخە و رانكى مەرەزت كەردەنەناوھ و مېزەرە و پۆشاكە مورېدانە كەت لابهردېنى، مەزانو سوڧىەتە كەچت چاگە جيائاستەن و بېەنيو بە ئەلەپەشە كەو جارانى يام ئيسەچ پېسەو مەنسويپوھ دوورۆى ھەر سوڧى شېخو بورھانىنى و گەرەكت نيا تەمەسوك كەرى منۆ؟

ئەلەپەشە برى خوا و واتش: قوربان چاگە ئانەى وازى و چىگەچ ئېنەى موازۆ، خو من پېسەو كابرپوھ وەنەقۇمىاي قسى شېخو بورھانىم

پەنە نەمەرىي، ھەر يۈم رۆ خانەقانى ھۆدپۆھ ئەلاھدەش دانى و
واتش: تەنگ نەكەرى شانەت و كىشە كىچت وارە بە مېزەرى شىخانە
و پوشاكى موریدانە چ كەرەنە.

دماى ئا قسا و بەروستەى وەشەوىسى پەى يۆترىنى، لوى سەرو باسو
چەنىەتى چارەسەرو گرتو كوشىاي كابراى مەرزوانى، شىخ نەجمەدىن
بە وردى باسو ئا ماوېشە پەى كەرد كە بەگزادە جافە كى ھەلەبجەى
ئامای و لواینە بېنى و داواو ئادىشا كەردىنە تا پېسەو بكوشو كابراى
كوشاشۆ.

شىخ نەجمەدىن ئانەىچش باس كەرد كە عادلە خاتونەىچ ئامىنە دلى
باسەكەى و پاگىرىش سەرو ئانەى كەردەن كە بوكشى كوشاوه، پانەى
قەناعەتش پەنە كەردىنە كە ئەلەپشە كەسپۆھ عادەتى نيا ھەتا شىخ
بتاؤۆ گىرۆش و بۆش دەسۆ، ھەرىپاسە ئەلەپشە ئا پيا نيا كە دەسبەرۆ
پەى مەرزوانپۆھ و دەسدرىزىش كەرۆ سەر، ئەگەر مەرزوانە كەىچ
ھەرمانى گەندىش نەكەردىنى و خەلكەكەش بىزار نەكەردى،
ئەلەپشەىچ پاسە غىرەت نەگىرىش و ھەولئى چەمتەرسن كەردەىش
نەدى.

شىخ نەجمەدىن برى خوا و واتش: وەرۆ ئانەى نەزانا كە وىت دىنەم
و باسەكەت پەى گىلئاناوھ واتم بە عادلە خاتونى: پېسە دەمو قەومەكا
ئەلەپشەىۆ ئەزنىەنم كوشتەىە كەىچش ھۆكارش ئانەبىەن، ئەلەپشە
نىازش بىەن كابراى مەرزوانى چەك كەرۆ و كىانۆشۆ ھەتا مئموورەكى
تەمىش كەرا و وازبارۆ جە عەزىەتداى خەلكى بەسەزوانى، وەلېم كابرا

ھەلمەتەش دېنە و گەرەكش بىەن ئەلەپەشەى كىشۆ و ئادىچ پەى پارىزناى گيانو وئىش تەقەش وەنە كەردەن و كوشتەنش.

شىخ نەجمەدىن دوى چەمچى دۆش كاسە كەو وەرودەمىشەنە واردۆ دەسئىش ئارد رىشە ماش و برنجىە كەيشەرە و لواوہ سەر و قسە كاش و واتش: دماى ئا رۆشن كەردەيۆ منە عادلە خاتونەىچ قەناعەتش پەى درووس بى و واتش: مادام پاسەنە يا شىخ شمە ھەولئ دەيدئ يانە و كابرأى راو عەشرەتە كەيشۆ رازىئ كەردئ و رازىكەردەى مەئموورە دەولەتىە كايچ پاو من، ئىتر چاودماى من كىاستم شۆنەو دەمراسو ھۆزە كەيشا و ئاما و رىكىئ كەوتىمى دوى ھەسەرئىما بە بارە وەزىۆ و چەنىو برئ زەرى پەى كىاستى و مەسەلە كىما سەر نياوہ، ئىسەىچ كە ئامانىۆ خىر بەيۆ وەلئىم كاكە ئەلى ئى جافى راسا سىنە سافىنى و ھەرچىشا وات ساحىبى قسى وئىشانى، وەلئىم پەيشەن پارە ناحەزى ھانىشا بڈۆ و فرسە تىوہنە ھەولئ بڈا دەسىوہت وەنە شانائە شۆم ئاگات وئت بۆ.

ئەلەپەشە دەسوہشى و مەمنوونى دووہ بارەش بەروست پەى شىخ نەجمەدىنى و واتش: قورىان خودا تۆما چەنە نەسانۆ و منىچ ھەولئ مڈو ئى عەزىتەو جەنابىت وەرەچەمامۆ بۆ.

وہلئ نماو عەسرىنە شىخ نەجمەدىنىشا جىئاست و ئەلەپەشە چەنىو براىە كاش و مەيكەى كورىش لوى سەرى يانەو ئۆسا حەمەرەحىمى ھەسوورەيش داشا و تا دىرى لاو ھەسوورەيشۆ نىشتەرە و باسو موكرىانى و دەگاو بورھانى و خانەقاكەيش و پياوہتى شىخو بورھانىش كەرد پەى ھەسوورەيش.

٦

رۆی دمایین وهلی نیمه رۆی ئەفراسیاو به گ چەنیو دوی جە تەفەنگچیه کاش به مەرامو خیرئامایی کەردە یۆ لوا سەردای ئەلە پەشەیش کەرد، ئەلە پەشە لوا پپوایشۆ و خوڵکە ی گەرمەش کەرد، لوی چوهر و ئەفراسیاو به گ روهش کەردە ئەلە پەشە ی و واتش: مامۆ ئەلە وهشحالی بیهیمی به گیلایۆیت و وهختیوه وهشەنه ئامایۆ، ئاو و دویشا واردۆ و ئەلە پەشە یچ واتش: به گم هه میسه وهشحال بی یاخوا، ئەری هیزی راره یاره ی برام چپویش باس کەرد باره و به گە کا دزلی و نهوی و بەردە به لیۆ گوا یا نیازشا خراپا و خجلینی دیسان تەنگ و چەلەمی درووسی کە را پە ی خە لکو ناوچە کە ی؟ فرەم لاوه سەختی، ئا مەسەلی چەنینه نه بیزه حمەت؟

ئەفراسیاو به گیچ وات: راسەش و پاکەش من گەرە کمی سەوا ی پیری ویم ئا باسته چەنی کەروه، وه لیم مادام تو ئیسه پەرسی باره و ئا باسیۆ با به پوختی پەیت باس کەروو، به گە کێ دە گاو نهوی کە مامۆزی و به گی مەحموود خانو دزلینی راو پایه کاشاوه داواو پوشانه یشا کەردینه ئه و ئا

جافا كە وەھارى وىپەردە پەي گەلە لەوھەرنای ئامبېئى دەور وپشتو دەگاو شانەدەرى و ئا سنوورىيە، جافە كىچ ھانا شا ياونالا ئىمە و دادو وپشا كەردشا، خەلكو ئا دەگيا تەرىچ كە لەوھەرگا شا دابى جافە كا كە زانا شا دەسەلاتو لەھۆنى ھەن پەشتىشاو، مردپوھ روھو بەگە كا دەگا و نەوى و دزلىپھە و واتشا: زەمىن و لەوھەرگا ملكو وپمانە و پوشانە مەدھىمى بە كەسى، قسى چى و يووھ چۆگىر و گاز و تەنگ و چەلەمى درووسى بى.

پەي چارەسەر و ئا تەنگ و چەلەما قسىما كەردىنى چەنىو جەنابو جافەسانى و زوون گەرەكمانە پەي يولا كەردە يوپشا كەسىوھ كىانمى لاو بەگزا دەگا و نەوى و سنوورو ميانىما دەسنىشان كەرمى با ھەر سالىپوھ بە بەھانىپوھ ناكوكىي نەگنۆ ميانما، ئىجا من پىسە وەلتەر واتم نىيازىمى دما تەر چرووت دىوھخان و دووھ قولى ئى باسىھ كەرمى، ئىسەىچ من پاسەم پەنە خاسا تا ئىگە وەسپن و سەواى تۆتە شرىف بارە دىوھخان و چاگە بە وردى باسش كەرمى.

رۆى دماىن ئەلەپەشە لوا دىوھخانو ئەفراسىياو بەگى و چاگە بە وردى باسو تەنگ و چەلەمە كاشا كەرد و ئامى سەر و ئانەى ئەفراسىياو بەگ ئەلەپەشەش تەكلىف كەرد چوار تەفەنگچى بەرۆ چەنىو وپش و بلۆ لاو بەگزا دەگا و نەوى ھەتا نىكو وات و واچشا چەنى كەرۆ و رىكى گنا سەر دەسنىشان كەردەى سنوورو ميانو لەھۆنى و تەختى و تەنگ و چەلەمە كاشا چارەسەر كەرا.

دما تەر ئەلەپەشە پىاش كىاست لاشا و وادەشا نىارە فلانە وەختەنە كەشو سوورنىپوھ ياگىپوھنە كە پەنەش واچىنى كەلەبەرەو شارەزورىا

چاگە نوپنەرى ھەردووی لایا یۆترینی وینا و قسى سەرو چارەسەرو تەنگ و چەلەمەکا کەرا.

وادە کەنە ئەلەپەشە چوار تەفەنگچى کردى و چەنەئامىش بەردى چەنیو ویش، بەگە کى دەگا و نوئىچ چىند کەسىوہشا ئامى، دمای ئانەى یاوئ یۆترینى و قسە و باسشا مەرزنا، سەرو باسو دەسنیشان کەردەى سنوورو دەسەلاتىشا قسى ھەردووی لایا گىريا یۆترینى و دەنگشا بەرز کەردۆ ملو یۆترینى، بەگە کى دەگا و نوئى و اچىنى ھەتا دەگا گوئى سنوورو دەسەلاتو ئىمەن و ئەلەپەشەىچ رازى نەبى و واچى: ھەتا سەرو ئاوہو زەلمى سنوورو دەسەلاتو ئىمەن و سنوورو شەمەىچ تەکو ویتا تا سەرو ئاوہو زەلمین، یانى ئاوہو زەلمى بۆ بە سەرحەدو دەسەلاتو ھەردووی لایما.

کە نوپنەرە کى دەنگشا بەرز کەردۆ ملو ھەنترىنیرە، تەفەنگچى بەگزا دەگا و نوئى ھەلەمەتە تەفەنگشا کەرد و ئەرەنیشتە کەیشا تىکشى، سەنگەرشا گىرت ئەو یۆترینى و تەفەنگچىپوہ بەگزا دەگا و نوئى تەفەش کەرد و یۆ جە تەفەنگچى کە ئەلەپەشەى کوشیا، کە ئەلەپەشە وەزە کیش دى، دەسوورشا بە تەفەنگچى کاش جواشا بىداو، ئادىچى مشتەشا وەنە گىرتىپوہ و کابراى تەقە کەر و یۆ جە بەگزا کە کىچشا کوشت کە نامىش ئەولا بەگ بى و کور و نەسروللا بەگو دەگا و نوئى و ماموزا و مەحمود خانو دزلىن بى، ھەرچاگە یەرى پى جە ھەردووی لایا کوشى و ئەلەپەشە و تەفەنگچى کیش بە پەلە جە نازو تەفەنگچى کوشیا بە کەیشا بەست کۆلئ ئەسپە کەیشەرە و سواری ئەسپە کاشا بىپوہ و کىشىپوہ روہو دما و ناوچە کە شا جىئاست و گىلئوپوہ روہو دەگا و ھانە گەرملەى.

كوشىاي ئا يەرە پىايە ميانو لەۋنى و تەختىش ئاندەيتەر ئالۆز كەرد و بەينا و بەين بەگە كى دەگاۋ نەوئى و پىيكي مەحموود خانى راو شىخ نەجمەدىنى و شىخ حىسامەدىنيۇ داواو بكوشو ئەولا بەگ كورپو نەسروللا بەگى كەرئىنى و چىلا و چەولاولە گىر و گازى و تەنگ و چەلەمى قورسى و ناكوكىي گنئىنى بەينو خەلكو دەگايە كا و خجلىي خەلكو دەگا سنوورىيە كا بەينىشا، بىيئىنى دوى دەسيۇە و ھەر دەسيۇەشا سەربە لايۇەشا بىنى، شىخە كىچ چەمدارى وەزە كى كەرئىنى و ھەولئ دىنى بىلايەنى و ئىشا و بەرژەۋەندىيە كاشا پارئىزا بەينشانە وەلئىم نەتاۋئىنى.

و ھەارو سالى دماينى بەگە كى دەگاۋ نەوئى و بەردەبەلى بە ئاگادارى و رەزامەندى مەحموود خانى مامۇزائىشا و بە پەشتىوانى لەشكرو دزلىي يۇشا گىرت و لەشكرى زلشا نىايۇ و وستشا را روو دەگايە كا لەۋنى، دەگا سنوورىيە كانە وەرۇ ئانەى تەفەنگچىي لەۋنىشا نەبىنى چەنە جەنگ رەوش نەذا، پا وەساسەتۇ دماى دوى رووا بە تەپل كواى و دھۆل ژەناى ملشا نىا روو دەگاۋ گوئى و بە خىالو وئىشا نەگىلاۋە ھەتا دەگايە كا ھانە گەرملەى و نەوسوودئى نەگىرا.

ھەوال ياوا دەگايە كا ھانە گەرملەى و نەوسوودئى كە بەگزدائى دەگاۋ نەوئى و دزلىي لەشكرا وستەنرا و ئىنى راۋە روو دەگايە كا لەۋنى، ئادىچى كەوتىۋە وئىشا و بە پەلە تەفەنگچىيىشا گىرئى كەردىۋە، وەلتەر گردو دەگايە كانە راو قىخايە كاشاۋە سەرنەژمارو تەفەنگچىيا دەگايە كا كرىيى و مەعلوم بى ھەر دەگايۋە چىند تەفەنگچىيىش ھەنى، ئاگادارى كرىيىنى ھەر وەخت پەنەۋازى ئەشۆم ئا ئەژمارە تەفەنگچىيى بە تەفەنگو وار دەو وئىشاۋە ئامادىيا، ئى رەسم و ياسا سەرانسەرو ھەورامانىنە پەپرەو كرىيى، سەرو ئا بنەرەتە قىخى دەگايە كا ئاگادارى كرىيى و ماۋەو دوى

رووانه تفه ننگچيشا کياستي و له شکر ساز کريا و تفه ننگچي لهوئي ٺامي ميانو ده گاو گوټي و ده گاو نارنجله ينه وهره ټيسو له شکره که و تهختياشا گيرت، چاشتنگاو ټا رويه مهيدانه که و هرو دمو ته پوتله وهرينه، که ته پيوه زلا و پوپه و ته په که يو په نج شش بني نه ري زلپش چهنه ني و ناوچه که نه به بهر زترين و زلترين ته پ ټه ژمار کريو و گنو ميانو ده گايه کا گوټي و نارنجله ي، چاگه ههردووي له شکرې نزيکي که و تيوه ټه و يوتريني، تفه ننگچي به گزاده کا ده گاو نه وي و دزلي و هلتر ياوييني ته پوتله وهرې و ته مو ته په که يو و سهرو لوته و ته په که يچو سيپه شا بيناي، ههردووي له شکرې لهوئي و دزلي چاگه ياوي يوتريني، سهره تا سه ره له شکر و لهوئي سوارټوش کياست و هرو په ي لاو له شکر و نه وي و دزلي تا په رسو و بزانو به چ مهراميوه ټاميني و داواو چيشي که را؟ چوون و هلتر ده شته و شاره زوورينه و بناو که شو سوورينيوه چندان قومي وردې و دشتي روه شا ديي ميانشانه.

قسه که رو له شکر و نه وي و دزلي په يواچشانه واتش: ټاميني داواو بکوشو ټه ولا به گ کورو نه سروټلا به گي که رمي که که شو سوورينيوه و که له به ره و شاره زوورينه لاو تفه ننگچيه کا شو نه و ټه له په شه يو کوشيا، ئي سنووريچه سنوورو ويانه و ناميني دلي سنوورو شمه.

وه رانوهرو قسه که رو له شکر و لهوئي وات: وه لي گردچيوپنه ئيگه سنوورو لهوئين و شمه سنوورو ئيمه تا به زنان، ټه ولا به گيچ جه ننگه نه کوشيان و شمه خيانه تا که رد جه نماينده کا ئيمه که ميماني شمه بيتي و په ي وات و و اچي ټاميني لاتا، هه لمه ته تا دا يوتا چهنه کوشتي، ټه گهر تفه ننگچيه کيما زوو نامينيوه ده سي دوور نه بي ټه له په شه يچ و گردو تفه ننگچيه کايچش کوشدي، پا وه ساسه تو ونه و که سينا نينه

لاماوه، ئەگەر شەمە داواو بکوشی و ونی کەردی، ئیمە یچ تەنگچییما کوشیان و ونیما مجییە، پەوچی داواتا وەنە کەرمی گیلدیو و بیناخاترەو پووشانە و دوی ئالفە جارانە و نەو جوانە کا و یچتا و ئیمە یچ مەمجدی و چینە ی زیاتەر و یچتا و ئیمە یچ مە کەردی مەسخەرە و ناحەزە کاما، دیسانۆ داوای برایانیتا وەنە کەرمی و بە نامی جەنابو جافرسانی و جەنابو ئەفراسیاو بە گیچۆ داواتا وەنە کەرمی و یەردە ی وەلینی دوو بەرە مە کەردیو و چەمو تەماعی مە بردی کیسە و برایە کاتا و سنوورو ویتا بزاندی.

بە گزادە کی نەوی و دزلی ئا قسی نەلی مەزگشارە و ئەجیاشا ئا نەرمی ئەرمانە یە تەرسینە و لەوئیی وەرشا تەرسا، هەرچە نی وەلتەر سوورینە و کە لە بەرەو شارە زووریانە و دەورو پەشتو دە گاو شانە دەری و شارە زوورینە سواری هەوە سیشا بی و دەسشا لوانە و نەو میمانە کاشا و تەنگچییو شا چەنە کوشتی، مەیدانو جەنگە کە یچە نە قسە کەرە کە شا ئاماوە جواب و واتش: ئیمە ئامینمی هەم داواو و نەو ئەو لا بە گی کەرمی و هەم سەلە منم یچش تا ئیگە سنوورو دەسە لاتو بە گزادا تەختین، ئەگەر بکوشو ئەو لا بە گیما مژەیدی دەسو و ددان منیەیدی پانەیرە تا ئیگە سنوورو دەسە لاتو مەحموود خانین، ئانە خاسا و ئەگەرنا ئیمە پە ی جەنگی ئامینمی و هەتا نەلمی سەرو حەوزە لارەو دە گاو نەو سووودی و چاگە چاییو نەو ەرمیو جەنگ مە مردنمی و سو لحه نمە کەرمی.

سواری کەو لەوئی گیلانە **قەلاریزینی** و پێخامە کەش یاوناو سەرلەشکری، کە سەرلەشکرو لەوئی ئانەش ئەژنی نیگەرانی بی و دیسانۆ پیاش کیاناو پە ی لایشا و داواش وەنە کەردی گیلانە و نەبا

بايسو جەنگى و بەكوشتداى جوانەكاشا، وەلېم ھېچ قسئو خەيرى نە لاگوشو سەر كرده كاشارە.

لەشكرو لەھۇنى ھەرچند چەمو لەشكرو تەختەكانە كەمى بېنى وەلېم جەنگەرانى و چەنەئامى و كەردىشا فرە چەنەبېنى، وەختو وات و واچو سەرلەشكەرەكانە تەفەنگچىە كېشا كەل و ملو ئا دەورو پشتىشا كېرت و وەرانونەرو لەشكرو تەختەكاوہ سىپەشا بىنا و چەمەرى ئەمرەو سەرلەشكەرى و سەردەسە كاشا كەرتىنى.

دماى ئانەى ھەوال ياوا لاو جافەرسانى كە لەشكرو تەختە ئامان تەپوتلەو ەرو لاو دەگا و گولپى و نيازو جەنگىشا ھەن، وەلى ئانەى جەنگ گىسىۋنە جافەرسان وئىش ئاما دەگا و بيارى و لوا لاو شىخ نەجمەدەين كورپو شىخ ئۆمەرەو بيارى كە پيائوہ دنيا ديدە و فاميدە بى و خەلكو ناوچە كەى حىساب پەى قسئىش كەرتىنى و لاو لەھۇنىە كايچۆ قسئىش سەنەد بى، ھەرچند شىخ نەجمەدەين لوابى سائۆ و پىر بىەبى وەلېم جافەرسان داواش وەنە كەرد بلۆ داوا كەرو ئەو مەحموود خانى تەفەنگچىە كاش گېلنۆوہ و جەنگ نەورەشا بە ناوچەو لەھۇنى و خەلكە كەيش، ھەر ئا رووہ دماو نماو ساحبى شىخ نەجمەدەين وئىش و مەللایوہ و دوى پيا ماقولئ دەگا و بيارى بە سواری مایىن و ئەسپى راو كەيمنەيرە لوى پەى دەگا و دزلىئ لاو مەحموود خانى، مەحموود خان كە ئەژنىش وئىش ئاما پىئوای شىخ نەجمەدەينى و ھامرايە كاشۆ و خوئلكەش كەردى پەى ھەوارو ھانە سابەى و چاگە مېماندارىش كەردى، شىخ نەجمەدەين بە وردى باسو ئەركو برايەتى و مەتەرسى جەنگىش كەرد پەى مەحموود خانى و وىرش وستۆ كە وىەردەى دوور و نزىكەنە جەنگ چ زەرەپئوہ زلش دان ئەو خەلكو ناوچە كەى، داواش

وھنە كەرد لەشكرە كەيشا گیلنۆوھ و واز جە جەنگی و برا كوشی بارا و جوانە كا و پچشا و لەو نیچ بە ناھەق و سەرو چوار ئالفە جاراً و لەو ەرگا نەدا كوشتەى، وەلیم قسە كى شیخ نەجمەدینی نەلى گۆشى مەحموود خانیرە و واتش: یا شیخ ریخە و ناكۆكى میانو ئیمە و بەگە كا لەو نی قوولتەرا چانەى كە جەنابت باسش كەرى، تەنگ و چەلەمە و میانو ئیمە تەنیا لەو ەرگا و ئالفە جارى نیەنى، ئیمە گرفتو تیکەلى سنوورو دەسەلاتیمە ھەن و لاو ویشو پار پیئما پیوھ نیشتیرە سنوورو میانیمە دەسنیشان كەرا، وەلیم نەك سنوورە كەشا دەسنیشان نەكەرد، یەرى پیچشا جە یۆترینى كوشتی، ئەشیا جەنابتا وەلى ئانەینە عەزیتە كیشدى و تو بە ریشی چەرمۆ تەشریف بارى پەى ئیگەى لوئیدی لاو جافرسانى و واتیتا بكوشو ئا مامۆزایما بدۆما دەسو و ئا كابرایچە... ئەلەپشەى ماچوو، تەمى كەرۆ با كەم چىلا و چەولاوھ بەزمیما پەى بنیۆوھ.

مەحموود خان درێژەو قسە كاشەنە واتش: جەنابو شیخ نەجمەدینی ئەگەر ئەفراسیاو مەتلەبش سولحەى پیا قاتى ئەلەپشەش كیانان پەى نەوى و چاگە جىای سولحى یەرى پى، دوى ئیمە و یۆ ویشا دینیش كوشتەى و پیسە و ەرگی پەیش بەرشین و لوانۆ؟

كە مەحموود خان پا جۆرە قسایش كەردى چەنیو شیخ نەجمەدینی، شیخ توورە بى و وەختو نماو نیمەرۆى بیئانەى نە نما كەرۆ و نە نان بوەرۆ ویش و ئا كەسى كە چەنیش لوئییى سوارى بى و بە توورە یۆ ھەوارو ھانە سابهیشا جیائاست و نامشا بەردە ھەوارو پیررۆسەمى چاگە نامشا كەردەو كەلو تەتەى و كەیمنەرە وەستیراوه روهو دەگاو ھانە گەرمەلى و چاگە شیخ نەجمەدین جافرسانش دى و ھەرچیش

دەمو مەحموود خانىۋ ئەژنىيەي، بىي كەم و زىياد گەردش داوۋە رۋەو جافەرسانى و ئەفەرسايو بەگىرە و بە توورەيۋ وەستەرە رۋەو دەگو بيارى.

كە ھەوالو سەردايە كەو شەيخ نەجمەدینی و قسە كى مەحموود خانى يواوۋە دلى لەشكرو تەختى، تەفەنگچىيە كىشا ئاندەي تەر گەرمى بىي و تا ئى تەتەرئ بىيى و واتشا: ئىمە ئامىنى داواو ونەو ئەولا بەگى كەرمى، بكوشە كەما دەيدى دەسو با جەنگ نەگىسيۋنە، ئەگەر بكوشە كەيچما مەدەيدى دەسو پاما دەيدى ويما بلمى پەي دەگايە كا ھانە گەرملى و نەوسوودئ و چاگە جافەرسانى و ئەفەرسايو بەگى وينى، ئەگەر جەنگىچ گىسيۋنە خەتاو ئىمە نيەنە، چوون شەمە نە بكوشو ئەولا بەگىما مەدەيدى دەسو و نە رايچما مەدەيدى بلمى لاو بەگە كاتا.

جەنگنامە قەدیمىيە كەنە پى تەشكە باس جە وات و واچو ميانو شەيخ نەجمەدینی و مەحموود خانو دزلىي كریان.

شەيخ نەجمەدینی وات:

مەحموود خان تۆبى و ئىمام حسەين

من سانى كياستەنا پەي سەلاحي بەين

شەيتانى لەعين مردان بە كەمين

لاشەي چنڭ جوان بگنۆرە زەمين

مەحموود خانىچ پەيوچشەنە وات:

شەيخ نەجمەدين شەيخى شۆخ و شەنگ

پىنەيە ماچا كارى فىل و رەنگ

با حەوزە لارە بوەرو کەباب و چایی
 ئاوەختە کەرو سولحە و برایی
 حەوزە لارە ی بەربارو جە بیخ
 باخاتی نەوسوود بتاشو بە تیخ
 ئە ی لەهۆنی تەفراو تونابە پە ی وەلاتی دوور
 تازە نەمەنەن پە ی تۆ وەلاتی شارەزوور
 شیخی نەجمەدین عاجزی جە قین
 واتش ئەسپە کەم پە ی بکەردی زین
 شیخی نەجمەدین تەشریف ئاردهو
 حەوت سپا ئاما لاش نە کەردەو

کە شیخ نەجمەدین گیللەو و جوابو مەحموود خانیش داوہ جافرسانی،
 سان یاوانە چارپوتەر نیا بیجگە جەنگی، عەسرو ئا رۆیە شەپپوورو
 جەنگی دریاوہنە و تەقە تەفەنگ سەرو **تەپوتلەوہری** و دەرەو
 یەرە کوچکە ی و تەفەوتەپپو گیسیانە و لەشکرو لەهۆنیا کە قەلاریزینینە
 سیپەش بینایی، لاو سەرلەشکرو لەشکرە کە یۆ ئەمرەو لوای روهو وەلی
 دریا و ھەنگام بە ھەنگام تەفەنگچی ھەردووی لایا نزیککی گننپوہ ئەو
 یۆترینی و کوشتاری قورس قۆمیی بەینشانە.

چوون تەفەنگچى كى نەوئى و دزلىي سەرو تەپوتلە و ەريۆ سەنگەرشا گىرتەبى ئەو لەھونىا و ئەسلەھەى خاس و تەفەنگى **لاكەلى** و **چىرسافى** و **پەنج تىرىشا** پەنەبى، ئەو ەلۆ تاو ترازى جەنگە كەى لاو ئادىشارە كەوت.

رۆو دوو ەمو جەنگە كەى جافىسان دەگا و ەنانە گەرمەلەيۆ جواىش كىاستۆ پەى دەگا و نەوسوودئى و ئەژمارى تەفەنگچى كەردى و چەنەئامى دەگا پە كا نەوسوودئى و شۆشمى و بەلخەى بە ئەمەرەو جافىسانى ئامى و يايوى دەگا و ەنانە گەرمەلەى و چاوە چەمساقى ەنانە گەرمەلەى و كەىمىنەى و بىرواسى كەوتى و ەلئىشا و كەلو ئايشى و ەئىلە گەمەرە ئامى دىمو دەگا و نارنجلەىرە و ەرانو ەرو تەپوتلە و ەريۆ مەرزىپەرە و سوارىشا و ەزنارە پەى قەلا رىزىنى و سەرلەشكرو لەھونىشا ئاگادار كەرد كە يايونى، چاوە دەسشا كەرد تەقە تەفەنگ ئەو تەفەنگچى كا تەختى و شىرئىشا كەردى.

سەرلەشكرو لەھونى كە حالى بى بەگزادە سەردەسە كى لەشكرو تەختى ئىنى سەرو تەپوتلە و ەريۆ و چاوە سەركردايەتى لەشكرە كەيشا كەرا، يارەپەشەش چەنىو دەسئو ە تەفەنگچى چەنەئامايە كاش كىاست تا تەفەوتەپىرە و ەزارە باخەتازە و چاوە پەشتىرە ەورەزاو ە و ەولئى بذا پەشتىۆ زۆرشا پەى بارا، يارەپەشە و تەفەنگچى كىش لوى **باخەتازۆ** ەورەستى سەرەوكووى روەو پۆپەو تەپوتلە و ەرى، و ەلئىم و ەروئانەى تەفەنگچى تەختى سەرو تەپوتلە و ەريۆ و ەرچوارلاو ە قەرەولئىشا نىيىنئىرە و سەردەسە كىشا چاگە بىنى، زوو زاناشا بە يارەپەشەى و تەفەنگچى كاش و تەقەشا و ەنە كەردى و چا قۆلەيچۆ جەنگ مەرزىارە.

لەشكرو نەوئ و دزلىن كە زانا شا ئيلا و ئەولاشا گىريان و تەختايە كە و تەفەوتە پىچەنە نە تاوانشا بلا وەرۆ، كەوتى وىرو ئانەى كىشياو ەرو و دما و گىلاو، وەلېم وەر و ئانەى پاسەشا واتەبى بە تەفەنگچىە كاشا، مە گىلاو ە تە نە لا دە گايە كا ەانە گە رملەى و نە و سووڧى، پا وە ساسە تۆ تەفەنگچىە كىشا گرد پزگىبىنى سەرو تەپ و دەرە و دەشتايە كارە و گىرۆكە ر دەيشا بە خىراى ئاسان نەبى، لايتو ە تە رىچۆ يارە پەشە و تەفەنگچىە كىچش پەشتىشا وەنە گىرتىبىنى و تەفەنگچىە شۆشمەى و نە و سووڧى و كە يمنەى و بىرواسىە كىچ دەرە و يەرە كوچكەى و دەرە و لادەرى و تەپو قوئە يۆ زالى بىنى ملو راو گولپىرە، بۆنە و ئانىشاو ە گردىۆ ەەر پىسە نە تاوئىنى ەىچ قوئىو ە بلا وەرۆ، كىشيايۆ و گىلايۆ بىچشا ئاسان نەبى، دما جار گردو قوئە كاو ە لەشكرو تەختا چىرو زەرو تەفەنگچىا لھۆنىنە و ئىشا پەنە نە گىريا و ئەژمارىو ە فرە كوشى و زەخمىنىشا دى.

كە ە و ئالو جەنگە كەى بە وردى ياوا بنە و نەرە كا سەرو تەپوتلە وەرى لاو سەردەسە كا سپا و تەختى، قوئو پەشتىچۆ سات بە سات يارە پەشە ەور وەزى، ناچار شەپپور و گىلايۆ ئىشا داو ەنە، راو دەرە دئشا ئىشا بە خاستەرىن را زانا پەى گىلايۆ ئىشا رو ەو دەرە و سەرگەتى و سەرودارا و چاو ە وەزاراو ە رو ەو دەرە سوللان و گىلاو، پا وە ساسە تۆ بە گزادە كى و سەردەسە كى لەشكرو تەختى سوارى وەلاخە كاشا بى و ئەمرەشا كەردە تەفەنگچىە كىشا ە رچىشا ەازىشا مەئى، گىلايۆ ە دما و قوئو لاو چەپو تەپوتلە وەرىرە و رو ەو پاينو دە گا و گولپى وەستىرە، پا نيازۆ چاو ە بىرپشا و گىلاو، وەلېم ەم تەفەنگچىە كە يمنەى و بىرواسىە كا دەرە و يەرە كوچكە يۆ گىرتىرە تەقە و ەم تەرسە و دلخ دە گا و گولپىچشا بى خەنك راشا پەنە گىرۆ چوون ئا دوو ە شەو ە كە دە گا و گولپىنە مەئىنىئو ە

عەزىيەتو خەلكە كەيشا فرە داى، يارەپەشەيچ وئىش و يەرى جە تەفەنگچىە كاشۆ بە سوارىي چوار وەلاخا كە جە تەختىە كا جيا مەنىيىنى كەوت شۆنىشا، ئادى رەمىنى و ئەويچى شۆنىشارە، يارەپەشە كارش سەرو تەفەنگچىە پىاداوە نەبى و مەتلەبش بى ياوۆ بە گزادە كا و سەردەسە كا سپا و تەختى كە سەرو ئەسپ و ھەسەرىۆ بىنى و پەلەشابى دوورى گناو، خەلكو دەگو گولپىچ كە زاناشا لەشكرو تەختيا مەريان، داخىي رەفتارە خراپە كاشانە، وەستىرە سەرو رىشا و ھەرچىشا پەنە كرىا كەردىشا پەنە، بىجگە كوشىيى و زەخمىنا بەرەو جەنگە كەى كە بە دەيان كەسىشا چەنە كوشىبىنى، چا گىلايۆيچشانە خەسارىۆە فرەشا وەر كەوت، بە ئەندازتۆە كە ئى جەنگە وناوئە و مەرياي لەشكرو تەختىە كا و رەمايشا و پەلاماردايشا لاو تەفەنگچيا لەوئىۆ و خەلكو دەگو گولپىۆ، دما تەر جەنگنامىش بارۆ وچىي و كەوتى سەرو زوانو خەلكى و واچىنى:

تەپى تەوەر تەپى تەوەر

دەسم دامانت تەپى تەوەر

جەنگ و غەلەبەت بەرە بەولاو

مجىيى ھونىۆە گولپىش تاوناو

نەرە كا تەپى ھاوار ئاوردەن

پەنا پەى ھەمەدە وردىكگەى بەردەن

دە تا دوانزە كەس ھونىشا مجيا

بیرەکا هیچشا پەنە نە کریا
 شوشمەیا رەمنی تا خرو سەرگەتی
 بەلخەیا گێرتی و گولپیا وەتی

یارەپەشە هەتا نزیکو سەرودارا کەوت شوئەو سوارەکا لەشکرە
 مەریاکەو نەوئ و دزلیئ و داواو ویدایدەسوئی کەری ئەو بەگزاڤە
 سەردەسەکاشا، ئادیچی کە بە نیازتووە تەرۆ ئامببێنی و کەوتیبینی
 حالەتووە خراپۆ و مەنەیی و مەردەپشا ئەگەرۆ نەگەرەنە بی، وەختی جە
 حوکمو تەنگی دوورئ کەوتووە و تەرسەو خەلکو دەگا و گولپی و تەقەو
 تەنگچیه کەیمنەیی و بیرواسیە کاشا نەمەنە و یارەپەشە ییچ ویش و یەری
 جە تەنگچیه کاشۆ بە سواری شوئیشاوە بێنی و نەگێلینتووە، ناچار کە
 بەگزاڤەکی دەگا و نەوئ یاوئ سەرودارا وەستیرە و سەنگەرشا
 وەنەگێرتی و یۆ جە بەگزاڤەکا وات: ئادەیی قەسەکوش دەیدیشا بەش
 هەرچۆر بیەن ئی کابرایە سەلەمنمبۆوە، ئی یارەپەشە براو ئەلەپشەین،
 نەکوشمیش گێرۆما و حەیا ما بەرۆ، ئەها ئانەشانە کە ئینا سەرۆ ئەسپە
 چەرمە کە یۆ و وەلی گەردینە.

ویش قەرەولش گێرت و تەنگچیه کی دەوریچش شوئیشەرە قەرەولشا
 گێرت ئەو یارەپەشەیی و تەنگچیه کاش، تەنگچیه خەلکو دەگا
 بەردەبەلی هاوارش کەرد و بە دەنگی بەرز واتش: ئەرتووە لالا بەگم
 سینەش پیکام و یارەپەشەم کوشت، بەگزاڤەکا دەسەوشی وەنە کەرد،
 دیئ مڈیا سوارو سەرۆ ئەسپە چەرمە کەیی کەوت و تەنگچیه کی
 شوئینچش سەرۆ وەلاخە کاشاوە وەستیرە و مروشیشۆ وەنە و خجلیئیش
 پۆرە، تەنگچیه ئەو مەنەیی لەشکرە کەو نەوئ و دزلیئ پا دەشتیرە

پژگىيى بىنى و ئاگشا وەزەكە كى بى، ھەتا پايىنو دەرەو زەلمى گرد پىوھ لوى و چاگە دزلىھە بى دلى باخە كا پايىنو دەرەو زەلمىرە روھو دزلىھە گىلىوھ، بەگزادى نەوئىچ چەنىو تەفەنگچىھە كاشا مانى و مەكەتە و زەخمىنى و بە ئاوراى و تەژناى و پرىچشا بە تەفەنگى بى فېشە كىوھ پەشتەو قەلاو خورمانىرە روھو دەگاو بانىشارى و چاوھ روھو دەگاو نەوئ و بەردەبەلى ملو رىشا گىرتە نەوھ.

ئەلەپەشە كە ئەژنىش يارەى براش چەنىو تەفەنگچىھە كاش كەوتەن شۆنەو لەشكرە مەپىاكەى و بەگزادە كاشا، دلىش داشوھنە و وەلى ئانەى ئاش و كاشو جەنگە كەى نېشۆوھ و تەفەنگچى قۆلە كا يۆگىراوھ و پىرارو گىلايو يام مەنەيو درىو، ئاد چەنىو بارامى برايش و دەسى جە تەفەنگچىھە كاشا لوى شۆنى يارەى برايشارە تا يام يارەى و تەفەنگچىھە كاشا گىلناوھ يام ئەگەر كەوتىبا جەنگۆ ياردەيشا بىدا، وەلىم فرەش نەبەرد كە دەرەو دەربەلىرە ھوروھستى سەرو بانەو بەرمەراى لوى ملو ھەوائو كوشىاي يارەپەشەى برايشارە، ئەلەپەشە كە براكەش بە كوشىاي دىش، حىرسى گىرت و جەنازە كەش داش ئەسپە چەرمە كەو چىرىشەرە و روھش كەردە يەرە تەفەنگچىھە كەو شۆنەو يارەپەشەى و واتش: شەمە گىلدىوھ و بەردىشۆ سەرو ھاناوئوھ و ياگىوھ فېنكەنە بنىەيدىشەرە و ئەسپەردەش نە كەردى ھەتا وئىم مەوھ.

سوارو ئەسپە كەيش بىو و تەفەنگچىھە كىچ شونىشەرە، كەوت شۆنەو لەشكرە مەپىاكەو تەختىا، پاوشۆنش گىرتى و ياوانە روھو سەرودارا و دەرەسوللانى لوئى، دلى باخە كا پايىنو دەرەو زەلمىنە ئەلەپەشە و بارامى براش و تەفەنگچىھە كىشا لوى ملو يەرى تەفەنگچىھە كە تاوھو مانىاي و ئاوراينە سەيەو پەلگىوھنە كەوتىبىنى، ئەلەپەشە وئىش خورىش ملشارە و

پەرساش: كېندى و چىش كەردى چىگەنە؟ يەرە تەنەنەنە كە زاناشا ئىدى لھونىنى كەوتىو وئىشا و گەرە كىشاى يام رەما يام دەسشا وەنە كەراو، وەلېم فرىاو هېچى نە كەوتى، چە كىشا دەسسا سانى و ئەلەپەشەى وات: ئېمە شۇنە و شەمە نە كەوتىمى و گەرە كىچما نىا يەخسىر كوشىتا كەرمى، وئىش پەنە ئەشەناسى و واتش: من ئەلەپەشەنا براو يارەپەشەى كە كوچى چىو وەل كوشىان، جەنگ تەمامىان و من ئىسەتى شۇنە و بكوشو براكەم كەوتەنا و تەنىا شۇنە و ئا كەسىرە گىلو كە براكەم كوشتەنش، گەرە كم نىا كەسى تەرى بە ناھەق كوشو ئىندا ئىسە متاوو چىگەنە ھەرىرەتە كوشو و نەو براكەم، ئە گەر زانشتىتە ھەن چا بارو و اچدىم پەنە و شەمە ئازادىندى لۇدى راو وئىتارە، جوانە دزلىە كى دىئو يۆترىنرە و ھىچشا نەوات، ئەلەپەشەى ياوانە چىوئو مزاننا وەلېم گەرە كىشانە قسى نە كەرا، زورش پەى ئاردى و ئاردىش گزو گىر تا دركناشا و يۇشا وات: ئېمە پىداى بىنىمى و نىكى ئا ياگى بىنىمى كە يارەپەشەى برات چەنەش كوشىا و ئاگما چەنەى، بكوشو يارەى براىت تەنەنەنەنە خەلكو دەگو بەردەبەلى و چەنىو بەگزا دەكاى، ئاد تەقەش وەنە كەرد و كوشتەش، دەرە سوللانچ تەنەنەنەنە دەگو نەوى و دزلىى جە ھەنترىنى جىى بىمىئو و نەوئىە كى پەشتە و قەلاو خورمىرە روو بانىشار و چاو و روو دەگو نەوى و بەردەبەلى گىلئو.

ئەلەپەشە بە ئەزىنەى ئا قسى ھەناسىو قولىش ھوركىشت و تەنەنەنە نىا سىنە و كورە دزلىە كەىو كە قسە كا كەرى و واتش: نامى كابرى بكوشو براكەم ماچىم پەنە يام ھەر ئىسە كوشوتو جىاى ئادى؟

كۆرەكە جۈانپۈە وەشپەنەكەوتە بى عەزىرەتې گيانو وئىشەنە واتش:
مەكۈشەم ماچمىت پەنە.

ئەلەپشە لولئ تەفەنگەكەيش كىشتەشۆ دما و واتش: خىراكەرە
واچەش.

كۆرەكە دىا رەفېقەكاشەرە و واتش: دەى خۆشمەيچ چەنيم بېندى،
چى قسى مەكەردى؟

ئەلەپشە زاناش كۆرەكە تەرساى تەرسۆ و گەرەكشا يۆتەرشا نامى
كابراى واچۆ.

لولئ تەفەنگەكەيش نىاشۆ سىنەو كۆرە دزلىەكەيۆ و واتش: خىراكەرە با
نەكۈشوت، نامى كابرايم واچە پەنە.

كۆرەكە كە زاناش چارى تەرش نىا سەرەش نامنارە و بە چفە نامى
كابراى بكۈشيش دركنا.

ئەلەپشە واليارە و قىرناش...؟!

يۆ جە تەفەنگىچە كا شۆنەو ئەلەپشەى نامىش مەحموود بى و پەنەش
واچىنى خولە خاسە، ھەر نامى كابرايش ئەزنىە واتش: مامۆ ئەلە من ئا
سەگبابەيە مشناسو.

ئەلەپشە ئاوەخواش كەردۆ ئەو خولە خاسەى و واتش: يانى وينيش
مشناسيشۆ؟

خولە خاسەى وات: بەئى قورىان دوورىچۆ مشناسوشۆ و وەختو وئىش چىند جارى ئامان بارە ئاساوش ئاردەن پەيما ھاران و جارى چانەيچ بيەن رىك كەوتەن شەويچ لاماو مەنەنۆ.

ئەلەپەشەى وات: دەى مادام پاسەن تۆ ئەشۆم چەنيم بى ھەتا وئىمئيشۆ.

دەسوورشدا ھەريەر تەفەنگچيە كئىشا قۆلبەس كەردى و گەرەكشى دوى جە تەفەنگچيە كاش كيانۆو چەنیشا و بە يەخسىرى كيانۆشاو روو دەگو ھانە گەرملەى، يەرە تەفەنگچيە دزليەيە كى تكاى فرئىشا كەردە كە بىتاوانئىنى و بەگە كە بە زۆر ئاردئىنى و لائىيوە راشا بىدا گىلاوہ پەى لاوژەن و زارۆى و ئەدا و تاتەيشا، وەلئىم ئەلەپەشە ھەر سوور بى سەرو ئانەى كە كيانۆشا روو دەگو ھانە گەرملەى و واتش: ئەگەر بكوشو براكەيم ديمۆ ئاڭى كوشوہ جياى براكەيم و نەڭچىمۆ ھەريەريتە كوشوہ جيايش.

ناچارى و تاوہو گيانو وئىشەنە تەفەنگچيە دزليەيە كە كە نامى كابرى بكوئىش دركنا واتش: مامۆ ئەلە من يانەو تاتەيم دزليە ھامسى يانەو قئىخا زۆرابى زەمايتانى و وەرەو خاترەو والە كئىت بەخشەما و راما مەگىرە با بلمئيوە، كە تەفەنگچيە جوانەكەو دزليى نامى قئىخا زۆرابى زەمايشا بەردەش، ئەلەپەشە ھەئوہستئيوەش كەرد و واتش: بەلگەت چئىشا كە ھامساو يانەو والئىمەنى؟

كابراى وات: ئانەيچ نامنىشان بۆ كە دئىدە زەريفئى والئىت چىند روئى وەئتەر زارۆش بى و دماو چوار كىناچا كورئيوەش بيەن و نامئىچشا نيان مەحيەدين.

وەشىي ئا مزانيەنە كە واتش: وائيت كورش بيەن، ئەلەپەشە دئش نەرم بى و واتش بە بارامى برايش: فيشە كى دلئ تەنەنگە كاشا بەرباردى و تەنەنگە كىشا دەيدىتو پەنە و وازشا چەنە باردى با بلا راو وئشارە ھەرمانەما نيەنە پەنەشا.

مەتارە كىشا پەرى كەردىتو ئاوى و ئەلەپەشە سوار بيؤ و چەمئيش ھورته كنا ئەو خولە خاسەى گنؤ شؤنئيش و داش ئاوازەنگىەو ئەسپەكەيش و بارامى براش و تەنەنگىە كىچش سوارى بيپو و شؤنئيشەرە كىشىي روو دەگاو بانئشارى، دەماى عەسرى ئەلەپەشە و تەنەنگىە كىش ياوى پاينو دەگاو بانئشارى، وەلى ئانەى بلا دلئ دەگاى ھەوائش زانا كە بەگزا دەكەى دەگاو نەوى و ئەو مەنى تەنەنگىە كاشا مزگى دەگاو بانئشارينە لاشادان و ھەلاى ئينى مزگىە كەنە و خيائشانە كوچىتەر جمارە روو دەگاو نەوى.

ئەلەپەشەيچ پەشتەو تەپؤلكە كەو سەراونؤو بانئشاريرە چەنيو خولە خاسەى و بارامى برايش و چوار تەنەنگىە كەى تەرى لوا ئا ملەگاو پەشتەو دەگاو بانئشاريشە گىرت كە راو دەگاو نەوى و بەردەبەلئيش سەربى، ئەسپە كىشا دئش بە دوى جە تەنەنگىە كا و ياونئيشەنە دورئشا وزاوە بە ئەندازى ئەگەر ئەسپە كى پرمنا يام حيلنا حيلەشا پا دەورەرە نەژنەويؤ، بارامى براش و دوو تەنەنگىە كەى تەرىچش سەراونؤو ملەگا كەيؤ مەرزئيرە و ياونئيشەنە ئاؤى سەرؤ چەمشا چىدئشاو ە بؤ و ھىچ نە كەرا تا وئش نەواچؤ.

ويچش چەنيو خولە خاسەى كەلەبەرە كىنە قەرەوئشا گىرت ئەو سەرو رىكى، خولە خاسەش ياوانانە بە وردى چەم گىلنؤ و ئەر كابرالى بكوشش

ئەشەناساۋە خېرا پەيش دەسنیشان كەرۆ، فرەش پۆۋە نەشى سەراۋندۆ سوارە بەگزادە نەۋئىيە كا ياۋا حەندآۋ كەلەبەرە كى.

پەنج شش دەسى تەفەنگچىپشا رەدى بىي و خولە خاسە دەنگش نەبى، بە نىگاۋ چەما ئەلەپەشە پەرساش ئەۋ خولە خاسەى چپش بى كابرەت نەشەناساۋە؟

خجلىي رۆ دىركەرى و ۋەرەتاۋ لوابى سەرۋ كەلى، ۋەرزىچ ۋارانبرانىي، ئەلەپەشە و تەفەنگچىيە كيش فرە مانىيىنىي و ئاۋرايچشا بى، ئەگەر ئامىۋ شەۋەشا ئامى ملەرە چا غەرىيىنە خراپشا ۋەنە قۇمىي.

بەگزادە نەۋئىيە كى و تەفەنگچىيە كىچشا عەينو چىۋى مانىيىنىي، چوون مەرىيىنىيچ گەرە كىشاى تەنتى كەرا ھەتا شەۋەشا بى ملەرە و بە رۆشنا نەلاۋە دلئ دەگى.

سەرۋ ھەسەر و ئەسپە كاشاۋە يۆ جە بەگزادە كا كەۋت قسى چەنىۋ ئەۋىشا و ۋاتش: ۋەسى نەبى ئا سەگبا بەما كوشت، ئىندا گنى شۆنىما و پىسە بەگىم ۋات گىرئىما و ھەياما شى.

يۆ جە بەگزادە كا دەسش كەرد خۋاى و ۋاتش: چى ھەياما مەننە تا بشۆ؟

سەرۋ ۋەلاخە كاشاۋە گرد دەسشا كەرد خۋاى و ملورئشا گىرت ۋەر. شۆنەۋ ئا قسارە تەفەنگچىيۋە پەى سانىۋە و ۋاتش: بەگم خزمە تكار تەنا، ئەرىۋە لا نە كوشتئىما دەسپۋەما ۋەنە شانئ و تا دنيا دنياى ھەياما شى.

ئادى چا قسانەبىنى و ئاگشا وئىشا نەبى، ئەلەپەشە و خولە خاسەيچ
گوششا شلدارايى پەي قسەكاشا، شوقو وەرەتاوہ كەو دەمكەليچ لاوہ
دېشاوہنە، خولە خاسە ديقەتشدا كابرش ئەژناساوہ و چفناش گۆشو
ئەلەپەشەيرە و واتش: قوربان ئا سەگبابەنە سەرو ھەسەرە مېشە كپوہ
كە تەفەنگە وەرەندلە ئوتريشپە كە ئينا شانەشو.

ئەلەپەشەيچ ئاوہخووش وەنە كەردۆ و واتش: ئانەي ماچى كە ئينا دماو
گردیۆ و كيشە سیاوہ كى ئينا سەرەشو؟
بەلى قوربان وئىشا... ئا سەگبابەنە.

ھەتا ئادى ئا قسېشا كەردى سوارە كى كوچى لوى ئەولاتەرۆ و كابرى
بكوش كە دماو گردو دەسە كەيۆ بى، پەشتيش كەوتە روہو ئەلەپەشەي
و خولە خاسەي.

ئەلەپەشە فيشە كو دلى تەفەنگە پەنج تيرە كەيش سوار بى، مشتەش
وہنە گىرت و واتش: خولە بدپەش پەي.

چەنيو تەقەو تەفەنگە پەنج تيرە كەو ئەلەپەشەي كابر سەرو
ھەسەرە كيشۆ تل بيو و ئەويچى ھەريۆ لايپوہرە پيرە و وئىشا كوا
زەمينەرە و كۆرانە كەوتى تەقە كەردەي و دژمانداي بە لھۆنيا.

ئەلەپەشە ئانارەش كەرد ئەو بارامى برايش و دووہ تەفەنگچپە كەي
تەرى، چەودەسو گىرتيشارە تەقە، ئەلەپەشە و خولە خاسەيچ بە پەلە
ھوروہ ستيوہ و لوى ئەودەس چەنيو بارامى و دووہ تەفەنگچپە كەي
تەرى يۆشا گىرت و بە رەماي لوى روہو وەلاخەكاشا، ھەتا ئادى ياوى
لاو وەلاخەكاشا وەر پرا، يۆ دوى قومى ئاويشا مەتارە كالا قەدېشاوہ

واردۆ و سواری بىي و بى ماتل بيهى پاشا نيا ئاوزەنگيه و وه لآخه كاشا و روو دهشته و خورمالى به غار كه وتيرا.

به كين لوى هه تا شهوى وهختو وتهى ياوى ده گاو گوئپى، ئەلەپشە هه وائش زانا جه نازە كه ئەسپەرده نه كريان و سهرو جوابو ئاڊى مردىنى، گوئپ يانه و ئەمنهى كنانچيش نانيشا وارد و ئاو و ئالفشادا وه لآخه كاشا و شهوى دىرى جميراوه روو ده گاو هانه گهرملهى و سهرسه حب ياوى دلئ ده گاي، جه نازە كه و ياره پەشەى چه نيو جه نازە و ئەو كوشيايه كاشا شو ربابى، ئەوئشا ههر وئراگا ئەسپەردى كه ردبىنى وه لئيم جه نازە كه و ياره پەشەيشا سهرو قسى ئەلەپشەى برايش ئاسته بئوه و قه بره چش بهى حازره كرپىي، كه لوا سهرو جه نازە و ياره پەشەى برايش ئينجا برا رو و براى خاسم رو كوچى گرهوا سه رشو و واتش: ياره بريوهم بى و ئەو كوشىكيچ برى تهرى من بىنى، تازيه و ماته مو من هينو گرديشانه نه ك ته نيا هينو ياره ياريم.

ژنه كى يارهى و يه ره كنانچه كەش، **كافى و خاتونى و پهرىجانە**، چه نيو نازارى ژنه و ئەلەپشەى گرد ئامى سهرو جه نازە كه يش و ماچشا كه رد و لاوناشاوه، ئينجا ئەلەپشە راشدا هورشاكيرت و به ردشا روو زياره تآانو **پيره غه ريبه**ى و چاگه ئەسپەرده شا كه رد.

* * *

مه رباى له شكرو دزلىي و نهوى جهنگو ته پوتله وه رينه ده ردى سهخته ش بهرده دهروونو ته ختیه كاوه و نه تاوئنى و يرش بهراوه، پايزو ئا سائينه به گزادى دزلىي له شكريوه زلشا سازنا و ده گايه كا دهروو پشتو مه رباو نيچو ئەژمارى فرى تهنه گچيشا گليرى كه ردبئوه و مهحمود خان مهجيد

بەگى مامۇزاش كە وەرۈ چەنەئامائش پەنەش واچىنىڭ **وەرگەبۆر** و چا سەردەمەنە بەگو دەگايە كا وەيسەى و سىاوناوئى بى، كەردش فەرماندەو لەشكرەكەى و قەوول و قەرارشى پاسە نيارە غافلگىرانە راو كەلو ھەسوونئى و شرامى و كەلو ئايشىرە بىدا ملو دەگو ھانەگەرملەيرە و ئاگەى گىرا و چەپلاوش كەرا و پا لەشكرە فرەيۆ چاۋە بلا دەگو نەوسوودئىچ گىرا و ھەقەو شكستەكەو جەنگو تەپوتلەو ھەرى و شكستەكا تەرىچشاگردى كەراوہ.

مەجىد بەگ قەولشدا بە مەحموود خانى ھەقەو گردو شكستەكا بسانوونە و سەرەو ئەلەپەشەى و بارامى برايش و سەردەسەكا لەشكرو لەھۇنى وەئى گىرچىۋىنە بە دىارى كىانوۋە پەى دزلىن و نەگىلۆيچۆ ھەتا دەگو نەوسوودئىچ گىرۆ، وەلئىم ھەوائو لەشكركىشىەكەى دزەش كەرد و راو دۆسىشۆ ھەوالەكە بە وردى ياوا لاو ئەلەپەشەى و ئاڭىچ ھەر ئا شەو بەگەكى دەگو ھانەگەرملەى و ئەفراسىاو بەگ و جافرسانىچش ياۋىننە.

لەھۇنىڭ خىرا كەوتىۋە وئىشا و ھەر ئا شەو ئەفراسىاو بەگ و ھەمەمىن بەگ كە ھەردوى برازى جافرسانى بىنى لەشكرشا ساز كەرد و تفەنگچى دەگايە كاشا گىرى كەردىۋە و بەشى بى ملو چىد دەسارە و دەسەبەششا وەنەكەرد، ھەر دەگو ھانەگەرملەيۆ ھەتا ساراي ھەپاتى ئىدەس و ئەودەس و ئا رىشا تەنى كە لوتەو ھەسوونئى و كەلو شرامىرە وەزىنئىرە رۋە دەگايەكا كەيمىنەى و بىرواسى و قەرارى بى لەشكرەكەو تەختىش پۆرە وەزۆرە، گردو كەل و ملەكاشا گىرتى و تفەنگچى چەنەئامى و كىرديشا چەنە مەرزىنئىرە و بىرپاراشادا دەنگ نەكەرا ھەتا گردو لەشكرەكەو تەختيا گنا دىمو دەگايەكا كەيمىنەى و ھانەگەرملەيرە، كە

كۆتايىشا ئاما و گرد كه وتى ديمو كه يمينه يره، دەسشا وەنە كه راوه و گرد لايىوه تيروارانىشا كه را و نازا تاقشا بەرېشو.

ئا شەوہ لەشكرو لەو نيا سىپەنە مەنئوہ و سەرسەحەب وەئى ئانەى دنيا رۆشنە بۆ سەرەتاو لەشكرو دزلىن بە سەرکردايەتى مەجيد بەگى كه تفەنگچىي گوردو لادەگايە كا دەورو دزلىن و دەرەو شەميانى و دەورو مەريوانيش چەنەبىنى، شەوہى ويەردىشا پا كەل و ملاوہ بەردىي سەر و فرېچشا نابەلەدى و نەشارەزى بىنى، ئا تفەنگچىي شا كه خەلكو دەگايە كا دزلىن و دەرەكەي و دەمەيەوى بىنى و بەلەدى رىكى بىنى كەوتى وەلئىشا و تاريك و لىلو سەرسەحەبى ھەسوونە و كەلو شرامىو كەوتى ديمو كه يمينه يره و يوہم دەسەو لەشكەرەكەى كه ھەرمانەش را پاك كەردەيو و چەمساقى لەشكەرەكەيى كەوتى وەئى و رووہ دەگو كەيمنەى وەستىرە و قەرارىي تا كەلو ئايشى نەمردا، دماى ئادىشاىچ دەسەى دووہم كه چەنيو تفەنگچىە كاش دەھۆل و شەيپور بەدەسچىش چەنى بىنى ئادىچى ياوى و وەرگەبۆر ويچش چەنيو ئا دەسەيەي و بە سواری ماینە سیاوہ كيشۆ ياوا كەلو ئايشى و ھەر لووتەو ھەسوونئوہ تا كەلو ئايشى بە حىسابو وئىشا گەمارۆ دەگو ھانە گەرملەيشادا و دەسوورشا تەپل و شەيپوورشا داوہنە.

مەجيد بەگ پاسەشە نياپىرە كه دەسەى يوہم لوى كەلو ئايشى و دەسەى دووہمىچ بە سلا مەتى ياوى نزيكو دەگو ھانە گەرملەى، شەيپور بډا وەنە و دەسەى يوہم تەقە تفەنگ مەرزناہ و تفەنگچىي دەگو ھانە گەرملەى رووہ كەرا كەلو ئايشى و بەرەجىوشا چاوہ ھۆتەرەشا كرېننە سەر، ئىنجا تفەنگچىە جەنگكەرە كيش و دەسە ھەلمەتەرە كيش

سەررە وەزارە و بۆا ملو دەگاۋ ھانە گەرملەيرە و بەگزا دەکا يام كوشا يام گيړا و دەماي دەگاۋ ھانە گەرملەيچ ړوۋە بنيا دەگاۋ نەوسو وډي.

وہلېم وەرۋ ئانہي لەشکرو لھوئي وەلتەر زانايي وړدش پەيلو اي باريہ و ہوتەرہ کيۋہ و تڤەنگچيہ کيښ ياگہ کاريجرہ کانہ جہ: نساہر گەرہ، قەلاۋ پەشتە و دەگي، خەرمانو گژاکي، دەرہ و ونہ گەورئ، وەرہ تاوئي، ماگيچا، پيرہ وارينہ، قەلاۋ دەسقولي، وەرۋ شرامي، ړاو شيخي، کەلگا تا ياوؤ ھەيات، مەرزنئي پيرہ و چەمەرئ ئانارہ و سەرلەشکريشا کەرئني، ھەرمانہ کي جورئتەر بەرشيبہ.

دەنگو دھوئي و شەپورہ کەي ئاما، دەسە جەنگەرہ کيښ و دەسە ھەئمە تەرہ کيښ وەستيرہ و کە ياوي تەنگەبەرۋ لاپالو وەرہ تاوي لاي سەري چەمە و کەيمنہي، ھەلاي وەرہ تاو نە کەوتە بي و ليل و بووم بي، تڤەنگچي لھوئي ئيدەس و ئەودەسو ريكيشاۋە مجي ملشارە و ړوشا و نە کەردئ بە نيمە شەو و گردياگيۋہ تەقە تڤەنگ مەرزيارہ، تڤەنگچي جەنگەرہ کي دزلي ھەرچند پەرچە کي و تڤەنگي لاکەلي و چيرسافي خاسيشا پەنە بيئي وەلېم وەرۋ ئانہي و يرشا لاو خيرا وەستەيرہي و ياواي بي پەي دلي دەگاۋ ھانە گەرملەي و چەمەرئ کەمينيۋہ چانہي نە کەرئني و بە حيسابو ويشا غافلگيرانہ دابيشا ملو ناوچە کەيرہ، کە تەقەشا و نە کريا و گرد لاييۋہ پەلامارہ شا دريا، خراب پە شوکي و نە زانئي گيلاۋە خاسا يام مل بنيا پەي وەرۋ و ړەما سەرہ چير.

جەنگيۋہ گەرمي و نالين ميانو لەشکرو لھوئي و لەشکرو دزليئنہ قوميا و تەقە تڤەنگ ھە تا ئي تيني ساني، وەلېم فرہ و تەقە کەي لھوني کي بيئي و ئەو لەشکرہ گيرواردە کەو دزليئش کەرئني، دەنگو تاتەرؤ و

برارۆی و دژماندای بە زوانی جافی لاپالەکاوە بەرز بیۆ و هاواری
ویدەسۆدای بەرزى بیۆه.

لهۆنیه کێچ سەرو کەل و ملەکا و سەرو کاوە کاوە قریوی کەرئینی ئەو
یۆترینی و بە تەقە تەفەنگ جاب سانیئێوه ئەو یۆترینی.

هەتا چاشتنگێوه دێر تەق و تۆق هەر بەردەوام بی، هەردووی لەشکری
کوشیی و زەخمینیشا بینی، وەلیم کوشیی و زەخمینی لەشکرو مەریاو
دزلی تەمام فری بینی، ئانیچشا کە کەلو ئایشیوه و چەنیو وەرگەبۆری
ئامببینی، کە یاوتنە چیش قۆمیان هیچشا پەنە نە کریا و دەسەو نسا
گەورەى حەمەد بە گو براو مەحمود خانیشا کوشت و وەرگەبۆرشا پیکیا
و سەرو ماینە کیشۆ کەوتەرە و بی رۆمەلخەزا، هەرکامیچشا نەجاتشا بی
چاوه پێرە رووه دەرەو **هەمزەیی** و پەودیمو کەشو **شرامی** و **شەلواندەرە**
هورووستیوه رووه کەل و چاوه ویشا کەردۆ دیمو دزلیئەرە، دەسەى
دووهمیچ وەرۆ ئانەى نزیکى کەوتیبینیوه ئەو دەگا و هانە گەرملەى و
هیچشا پەنە نە کریا، تا نە ویشادا دەسو و تا نە کوشیی، قورسایى
لەشکرە کە یچ فریشا کوشیی و بریچشا ویشادا دەسو، زەخمینە کێچشا
ونەو ویشانە تلیئینیوه، سەرلەشکریچ کە ویشا وەشەسیاینە پەنەش
واچینی وەرگەبۆر بە زەخمینی کەوت دەسو تەفەنگچیا لهۆنى و ئەو ئەو
ویش کەرد مەرەدى وەرۆ ئانەى نەک بشناساش و کوشاش، کە زاناش
تەفەنگچیه لهۆنیه کى نیازشا نیا زەخمینە کا کوشا ویش بە تەفەنگچیه کا
ئەشناسا و یۆ جە تەفەنگچیه کا دەگا و گەچینەى کە نامیش مەحیدین
بى پارتزناش و چەنیو زەخمینە کا تەریشا وەزنیشارە پەى دلێ دەگا
هانە گەرملەى، لاشەو کوشیایە کایچشا گرد گلیزى کریوه و **خەرمانو**
گژاکی و **هانەکلە** و **هالەبووسان** ئەسپەردى خاکیشا کەردى، دمای

شەو جەنازە كە خانەقانى مەنۇ و دزلىيە كى بە ئەڭاومەجىد بە گىچۆ خانەقانى مەنپو، ماو و ئاشە و رۆيە ئەڭاومەجىد بە گى بىجگە ئانى وەر و وئشەرە نەرمە سۆزپو كەرى هىچى تەر نە كەرى و نە گره وئچ.

سەوايشۆ سەرسەجىب دما و نما و سەجىبى دزلىيە كى نان و چايشا وارد و هەلای لىل و بوومى دلى تەختەرەوانىنە جەنازەشا بار كەرد ئە و هەسەرئو، وئچشا بە سوارىي هەسەرا خانەقانى بەرشىي، هەتا ملە گاوچنارى پىي شىخى و برى سۆفىي خانەقايشا لوى چەنى، چىرو دە گاو نارنجەلى و چىرو دە گاو گولپىرە لوى هەتا يايوى خرو سەرگەتى و چاوه دەرەسولانەرە بلاوه دەرە و زەلمى و دەرەرە هوروزاوه روه و دزلىيە، كە يايوى خرو سەرگەتى و دەرە و دەرەلى ئاوپو كەمەش پۆي، ئەڭاومەجىد بە گى پەرساش: ئىگە كوگەش ماچا؟

پەيوچشەنە واتشا: ئىگە خرو سەرگەتىن و كوچتەر كە سەرودارا لويامى پەودىمەرە ملى سەر و ئاوه و زەلمى، كە لويامى ئاگە ئىتر تەرسە و هىچىما مەمەنۇ چوون ئاوه و زەلمى سەرحدۆ ميانو تەختى و لەونىن.

قۇناخەي دما تەرەنە كە لاو كوگايا خەلكو ئا دەريرە رەدى بىي، خەلكە كە بە بادىيە ئا و دوئو لوى دەمشاوه و ماتەمىنىشا چەنيو بەش كەردى، ئەڭاومەجىد بە گى دلش پەربى و پەرساش مەنەنما يايومى ئاوه و زەلمى؟

فرەش نەبەرد يايوى بنە و پەلگى و سەيە و پەلگە زلە كەينە لاشادا و ئەڭاومەجىد بە گى لوا سەر و ئاوه كى دەرە و زەلمى و شىوەنش گەرم كەرد و دەسش كەرد لاوناپۆ مەجىد بە گى كوريش، كورە كىش لوى لاشۆ و شانەشادا چىرو بالاش و ئاردەشاوه سەيە كى و ئاويشادا دەمشۆ و

لواوه سەرو جەنازەكەى و دەسشكەردۆ ئەوولاونایش، یۆ جە كورەكاش وات: ئەذا گیان هیزیۆن ئینامی چەنیو جەنازەو كاكەیم و تۆ تەنیا هەناسی سەردی هوركیشینی و چەمیت پەری بێنی هەرسی، جارجار تورپچ بینی ئەو ئیمە كە گرەوئیمیش پەى، ئیسە خەیرا كە یاوئیمپوه سنوورو وئما پاسە گرەوى و عەزیه تو وئت و ئیمەچ مدهى؟

ئەدایشا وات: رۆلە گیان راس ماچدی وەلیم هیزیۆن ئینایمی سنوورو لهۆنیەنە و گەرەكم نەبى تەفەنگچیه كیشا نالەو ئەدایۆه جەرگ سۆتی بژنەوا و دەس بارا سینهشارە، ئیسە كە ئامئیمپوه سنوورو وئما وازباردی با سۆزو دەرونیم مجوونە و تیرگرەوو پەى ئا قارەمانیه كە بە دەسو تەفەنگچیه لهۆنیا كوشیا، وەشلەى كورە شیرینەكەم بە دەسو عەجەما و پەى پارێزناى خاك و ئاوو وەلاتى و كەرامەتو خەلكى كوشیى نەك بە دەسو هامزوانا وئش و سەرو خاك و وەلاتو وئشو و سەرو چۆوى بئمانای.

دما تەر ئى جەنگە دلى خەلكینه و ویهردەو هەورامانى و بەگزا دەكاشەنە بە نامى جەنگو (وەرگەبۆر) ى نامئش بەرکەردە و چندان جەنگنامى و بەيازئش سەر نويسى و راو ئا بەيازاه و ئناو جەنگەكەى و هاندەر و سەرکردهكا و مەرامە كیشا وزى روه، پەى نمونەى چى چنڊ بەیتەنە هۆكارو هورگيسناى جەنگەكەى و هۆتەرەو لەشكرو دزلىئى باس كریان.

روى جە روان ئاغای مەحموود خان

نیشتەبى دزلى جەمعى دیوه خان

جە داخى جەنگى گولپ و بانیشار

كەوتەو ە يادش جەنگى ئەو ديار
 واتش برايان قەومان خوئشان
 ھەر جە دزلى ھەتا مەريوان
 حازر بن پەي ھەق جەنگى بانىشار
 شەرتەن لەوۆنى كەرو يەختەسار
 بسانمى ھەقى جوانانمان
 بىەن عەيب و عار گشت خانانمان
 عەقىدەم ئانەن چاىخانەى نەوسوود
 ئەگەر لەشكەرم بىەن سەرنگۈون
 تا حەوزە لارەى بەرنارو جە بىخ
 ئەملاكى نەوسوود نەبرونە بە تىخ
 درىژەش ھەن ھەتا...
 دەسە بەش كرىا ھەر چوار لاوہ
 پەي ھانەگەرملەى مدرى وە پاوہ
 كەيخەسرەو خان گىرتش سەر قولەى شرام
 سەنگەر بەندىش كەرد نىشتەرە ئارام

دلى جەنگنامە و بەيازەكانە نامى سەردەسا جەنگە كەى و فرەو
تفەنگچىە چەنەئامايە كاشا و برى جە كوشىايە كاشا تۆمار كرىا، يۆچا
جەنگنامانە و رىزو سەردەسە و تفەنگچىە كرده كانە نامى ئەلەپشەى و
بارامى برايش ئامىنە و ماچۆ:

ئەلەپشە و بارام چوون شىرى وئىشە

هەلمەتشان مەدا وە بى ئەندىشە

دەسەپژىشان مەكەرد مەردانە و دلپىر

مەداشان هەلمەت هەر بە وئىنەى شىر

ئى جەنگە ئاخىر جەنگو ميانو تەختى و لەهۆنى بى و دماى ئى جەنگىە
سولجە كرىا و ژەن و ژەنواستەى كەوت ميانو بنەيانەو سان و خانى و
هەرىۆ سنوورو وئىشانە مركىپىرە، وەلپم ناحەزئىشا و بە تايبە قاجارە كى و
سپا تازە خىزە كئىشا هەيتا هەيتا تەنگ و چەلەمئىشا پەى سازنىنى و هۆز
و تىرەكا تەرى كىاننىنى سەرشا و چىلا و چەولاوہ گىچە ئىشا پەى نىئىنپوہ.

۷

دماي جهنگه و نالينه كا ته پوتله وهري و وهرگه بوري كه ههردو ويشانه ته ختیه كی و له شكرو دزلین شكستش وارد و هه ریاسه دماو چندان تهنگو چه له ما و جهنگه گولانا تهری، ئیتر مهحموود خان و مامۆزیکیش یاوینه كه گزیای و جهنگ كهرده یشا چه نیو لهونیا بیهؤدهن، چون ئینگلیسه كی تازه ئامی بیئی ناوچه كه و هه له بجه نه حاكمی بیئی و به گزاده جافه كی هه له بجه یچ كه ده سه لاتداری هه له بجه ی بیئی و قسیشا گردو ناوچه كه یه لوی و لاو شیخه كا هه ورامانیچۆ حیسابشا په ی کری، گردیچ پیوهره وه ششانی جه هه رمانه كا مهحموود خانی و تازه شیخ نه جمه دینیچ دنیانه به رشیه بی و شیخ عه لائهدین دورۆوه ئامابیوه ده گاو بیاری، پا وه ساسه توگرد په شتیوانی لهونی كه ریئی نه گهر كهوتی هه ر جهنگیوه چه نیو مهحموود خانی.

بۆنه و ئا فار و جماوه و ویچشا هه م مهحموود خان و هه م جافرسان دهركشا كهرد كه مه سه له حه تو ههردووی لایا ئینا ئاشتینه و جهنك زامو كه سیش ساریش نه كهردهن هه تا زامو ئادیشا ساریژ كهرو، به مه رامو

وھشكەردەى میانیشا بېرىشادا راو ژەن و ژەن واستەيۆ قەومايەتیشا تازە كەراوھ و جافرسان كىناچىوھ وئىش بە نامى ئامىنە خاتوونىوھ داش بە ئەوئلا خان كورپو مەحموود خانى و كىناچىوھ ئەفراسياو بە گى برازاچىش بە نامى ئايشە خاتوونىوھ دا بە ھەمەمىن بە گى براو مەحموود خانى، ئى ژەن و ژەن واستەيە كىردى مىانش وھش كەردى ھەتا كۆتايى سەردەمو دەسەلاتو بە گزادا نەك ھىچ جەنگ و ئازاولىوھ مىانشانە روھش نەذا، بەلكو برى ياگايچەنە كە ھۆزە جافە كى يام قاجارە كى ھۆتەرە كەرىنى سەرشا، پەشتىوانى يۆترىنى كەرىنى و لوئىنى ھاناو ھەنترىنىو.

سەرتوھ تەرىچۆ مەحموود خان كە كىشەش نەمەن چەنيو لھۇنيا يۆلا بىو و فرەو ھەول و چەنەئامايە كاش و ستىش كار پەى دژايەتى ئىنگلىسە داگىركەرەكا و پەشتىوانى شىخ مەحموودو سلىمانى، ئانەىچ بى بەھانىوھ تەرە پەى دژايەتى كەردەيش لاو بەگزادە جافەكا ھەلەبجەى و ئىنگلىسەكاوھ.

جافرسانىچ پەيوەندىش بەست چەنيو ئىنگلىسەكا و يۆلا بىو پەى مامەلەيش چەنيو دەسەلاتو قاجارەكا و بەگزادە نەيارەكاش ناوچەكەنە.

ئەفراسياو بەگ و ئەلەپشە ديوەخانەنە نىشتىنيرە و باس جە قۆمىايەكا ويەردەى كەرىنى و ھەردووى وھشحالى بىنى كە تەنگ و چەلەمە و گىر و گزىشا نەمەنەبى چەنيو تەختيا و مەحموود خانو دزلىنى، ئەلەپشە پەرساش ئەو ئەفراسياو بەگى و واتش: ئەرى بەگم من پىسە وئىت مزانى ئى چىندە وھختە ھەر وىرم لاو ئى سنوورا لاو وئىماوھ بىەن و

خجلو چاره سەرو گير و گازە کا ئیگە ی بیەنا، ئی باسو یاخی بیە ی
بە گزادا جوانرۆیە جە دەسە لاتو جە نابو جافرسانیە چە نینا؟

ئە فراسیاو بە گیچ سەرئۆهش وادا و واتش: مامۆ ئەلە باسو ئا مەسە لی
ئیسە گەرمتە رین باسو دیوہ خانو جە نابو جافرسانین، چوون بە گزادە کی
جوانرۆی بە فیتو قاجارە کا نە ک ھەر جە دەسە لاتو جە نابو جافرسانی
یاخی با، بە لکو نیازشا ئانەن پاوہ شاریچ گێرا و ھەر وەرەنە دەسە لاتو
ئیمە ناوچە کەنە یام سنووردار کەرا یام ھەر دلیمانە بەرا، پەوچی
سەرەمرە جە نابو جافرسانی چرۆما و تە کبیر و راویژ کەرمی بارەو گێرتە یۆ
جوانرۆیۆ وەلیم تا ئیسە نە یاوئیمی نە تیجە، چوون جەنگ چە نیو جافا
جوانرۆی یانی جەنگ چە نیو سپا و قاجاری و ئانە یچە پە ی ئیمە چی
دوگە و قوئاخەنە ئاسان نیا و جافە کی و یچشا تەفەنگچی کردی و فریشا
ھەنی و بە گە کێچشا سەر سەختینی، دەوڵە تیچ سەرەمرە دنە شا مڈۆ و
زەر و ئەسڵە حە شا مڈۆ پەنە ھەتا ویشا وەنە وارپۆ و مل نە ذّا بە دەسە لاتو
جافرسانی، ئینە فیت و پیلانەو قاجارە کانە و زوؤن خجلی ئا پیلانینی،
وہلتەر بە گزادە کی دەورو مەریوانیشا خە لە تەنی و کەوتی وە لی سپاکیشا
و نیازشایی تە پکوا سەرو دە گاو دزلیی و چاوہ بلا ھەورامانی تەخت و
نەخشە بنیارە و پەشتیۆ ھۆتەرە بارا سەرو دە گایە کا نۆت شە ی و
نەسوودئی و ھانە گەرملە ی و بە خیالو ویشا پێسە و ئینگلیسە کا کە
ھەر وەرەنە گردو کوردە سانو دیمو ئەو دیمیشا گێرت و داشا دەسو
دەوڵە تە دەسکر دە کەو ویشاوە، ئیدیچی گردو ئی سنوورا وزا چیرۆ رکیفو
دەسە لاتو ویشا و سپا تازە کیشا، وەلیم خیالشا خوا، خودا یاربۆ
ھەرچە نی مەحموود خان کورو ئازیز خانی دەر بەنە کەو دزلییش
وہنە گێرتی و ماریش و رەمنیشۆ دما، ئیمە یچ بە ھیممە تو کە سانێ پێسە و

جەنابىتا نمازمى داگىركەرى پاي پىسشا وزا سەرو خاكو ھەورامانى و قۆلو وىما پارېزىمى، ۋە شىبەختانە تويچ ۋەختىنە ئى باسما چەنى كەرىۋ كە لەشكرو لەھۇنى ئەو ھەش پەنەتا، ۋادەما نىانەرە ھەوتەى دماين بلو پەى نەوسوودى خزمەتو جەنابو جافرسانى و قەزارا ھەر ئا رووہ كە من ملوو گردو كورہ كاش و مامۆزىكىچما جە پاوہ و خانەگا و ھىروى و تەوئىلى و ھەجىچ و بەلەبزان و دشە و نۆتئشۆ گىلاوہ دەگا و نەوسوودى و چاگە ديوان بينمى و بەرنامىوہ بنىەيمىرە پەى گىرتەيۋ جوانرۆى و تەمى كەردەى خىلو ۋە كىلى، لاو وئىشۆ جەنابو جافرسانى قەومايەتئش چەنى كەردى و دوى سالى چىوۋەل كىناچئش داش بە ئۆلكەرىم بەگو ۋە كىلى، كەچى پاسە عەيوەزاشا دايمىوہ ئانا ئىسە جە مامۆم ياخى بىنى و ھەرەشېما ۋەنە كەرا و روى نا روى تەپكوا سەرو پاوہشارى و گەرەكشانە گىراش دەسو وئىشا و ھەمەرەشىد بەگ كورپو جەنابو جافرسانى چاگە بەر پىرنا، جا پەنەم ۋەشا تويچ ھەرمانە كا ئىگەيت زوو تەمامنى و رۆو پەنجشەممەى پىوہ چىوہ جىمىرە و ملى دەگا و نەوسوودى و تويچ بۆ ھەم با جەنابو سانى نىكو وىنى و دەمو وئىشۆ باسەكەى بژنەوى و ھەم من پىسەو سەرلەشكرو ھانەگەرملەپچ مشناسووت بە كورہ كا سانى و مامۆزايەكام، بارامى براپچت با بى چەنىما چوون ئەوچار كە لوانى باسو تۆما كەرد و جەنابو سانى ھەوالو يارەى برايت پەرساش و كە واتم يارەى برات نەمەنەن و رازەو كوشيا يارەى رەحمەتى و كوشتەيۋ بكوشەكەيش كەردەم پەى جەنابو جافرسانى، فرە سەختش ئاما و و واتش: ئەژنىنەم كاكە ئەلە برىوہ جوانخاس و چەمنەتەرسى تەرش ھەن و مەيكەى كورىچش بە زارۋلەبى دىەنم، فرسەتئنە كىانەشا با وىنوشا، ئىچارە فرسەتا ھەم بارامىچ و ھەم مەيكەى كورىچت با بەيا چەنىما و جەنابو سانى بوينۆشا.

ئەلەپەشە واتش: ھەرچەند وئىم و بارام ھەرمان و كارما فرەن و مەيكەى كورپچم سەرقانو كاسپىن وەلئىم ھەم وىناى جەنابو جافرسانى و ھەم تەگبىرو بەگزادە جافە كا جوانرۆيچ ئانەيە موازۆ دەس جە گرد ھەرمانئوپە ھورگىروونە و بەيمىت چەنى، پەى ئامای بارامى برايم و مەيكەى كورپچم پەنەم وەشا بەيا بەتايبەت مەيكەى كورم، پەنەم وەشا ھەرورەنە گىلۆ ياگارە، ئەگەر جە نىشتەيرەى ديوپەخانە جەنابو جافرسانى و وىناى ئادىچۆ دەسپەنە كەرۆ فرەم پەنە وەشا.

ئەلەپەشە بارامى براش و مەيكەى كورپش ئاگادارپش كەردى و رۆو پەنجشەممەى سەرسەحب روئوپە وەشى و ھەوا تەمام فېنكش كەردەبى و شەوئچەنە سەردبى، ئەفراسياو بەگ بە سواربى ھەسەرە كىشۆ، كە عادەتش كەردەبى ھەمىشە سوارو ھەسەرى بى و وەشش جە سواربى ئەسپى و ماينى نى، زۆراب بەگ و رۆسەم بەگى كورپچش بە سواربى دوى ئەسپاوە، ئەلەپەشەيچ وئش بە سواربى ئەسپۆپە مئشى و بارامى براش و مەيكەى كورپچش بە سواربى دوى ھەسەراوہ گرد پىرە وارينە يۆگىرى بى، چۆخە و رانكى شىنكى و پوشى و خورماوئشا وەرەنە بىنى و ببىنى كرنە كئشا ببىنى، سالار و ئەلەپەشە كئشى داود بەگى و ئەويچى كئشى ئەئوئندى و سیاوئشا ببىنى و تەنەگى وەرەندلى ئوتريشى و چىرسافى و جان بىزارى و پەنج تىرئشا شانەنە بىنى و فيشە كلۆخئشا ببىنى، رۆسەم بەگ كورپ ئەفراسياو بەگى و مەيكە كورپو ئەلەپەشەيچ بىجگە تەنەگە جان بىزارە كا شانەيشا يۆ خنجرەئوپەيچشا كەردبى وەرە ببىنە كاشارە و ھەريۆ جەوئندى ئاويئشا كەردبى زىنەو وەلاخە كاشاوە، ھەلاى لىشكەو

وەرەتاوی نەداییش سەرکەلەکا دەگانه زیپوھ و یراو ھەوارە خولینەیی و نەلکمینیەرە روھو دەگاو زاوھری و چاوە روھو دەگاو نەوسوودئی کەوتی یرا.

یاوی دئی ملکەکاو کۆمەرەو زاوھری لاشادا و سەر و ھانە کە یۆ ویشا فیئک کەردۆ و جەوھنڈە کیشا پەری کەردیپوھ ئاوی و کەوتیپوھ یرا، کە ھوروەستی و ملە ھەندو کەوتی پەودیمەرە وەرتاوەرەمش کەردەیی، ئەفراسیاو بەگی وات: پا ھورگیردی با تا گەرمش نە کەردەن یاومی وەرۆ، چەنیو ئەلەپەشەیی شان بە شانویۆترینی لویئی و کەوتی قسی، ئەفراسیاو بەگ لاشکەردۆ و کە زاناش کورەکی خجلی قسا ویشانی، ھەوسارو ھەسەرە کیش کیشتس و تە کەشدا لاو ئەلەپەشەیی و واتش: مامۆ ئەلە باسیو ھەن گەرە کما چەنیت کەرووھ ولیم بەنیو ویما بۆ.

ئەلەپەشەییچ بری خوا و واتش: ئیجا بەگم من و تو ھیچما ھەن بەنیو ویما نەبۆ؟

ئەفراسیاو بەگ واتش: ئی باسە کە ئیسە پەیت کەروو ئەلاحدەن و چا وەختۆن پەیم درووس بیەن کە مامۆم چەنیو مەحموود خانی ریک کەوتەن، ئادیچ ئانەنە فرسەتیو ئامان وەرۆ من دەسەلاتو ویم فراوان کەررونە و ئی لادەگایا ھەورامانو ئەودیمی وزمیپوھ چیرۆ دەسەلاتو ویما، ئی ویرە زوون ھەنم ولیم وەلتەر بەگەکی دزلیی وەرۆ تەماعەو ویشا یرا نەدئیی، ویت مزانی چپووہلیچ چ تەنگ و چەلەمیپوھ و یەردەن بەینمانە، ئەر کەس نەزانۆ تو خاس مزانی و بەشداری گردو جەنگە کات کەردەن چەنیما.

ئەفراسیاو بەگ دەموگیلنایۆ ئا سەرئامایا ویەردەیی ھەناسیپوھش ھورکیشت و واتش: ھەرچند سەرحدۆ میانو ئیران و ئیراقیچ تازە

كېشىيان وەلېم ئى فرسەتە ئىسە بۆنەو ئانەيۆ رەخسىيان كە مەحموود خان دانش راتە كو شېخ مەحموودو سلىمانى و پا وەساسەتۆ بەگزاڧە كى جافە كى ھەلەبجەى و ھەرمانبەدەسە ئىنگلىسە كى و تاخايتى شېخە كى لائو وئىچما لائوتىنى چەنەش.

ئەفراسياو بەگ رۈەش كەردە ئەلەپشەى و واتش: ئا ماوہ تۆ موكرىان بىنى و كە ئامايچۆ تووشى ئا دووہ جەنگە زلا بىەمى و پا وەساسەتۆ گىرە فرە ئاگات جە وەزەى سىياسى نەبۆ با كوچى چا بارۆ باس كەرمى، چا ئەوئۆ ئىنگلىسە كى تازە ئامبىنى ناوچە كە، ئامادە كارى كەرىنى پەى داگىر كەردەى ئا شار و ياگا كە نەوتەشا چەنەبى، پەى ئا مەرامىشا دەس و زىنى دلى گرد ناكۆكىيۆە كە بەينو نەتەوہ و ھۆز و ناوچە كانە بى، پەيوەندى كەرىنى سەرۆك ھۆزە كاوہ و دنەشا دىنى دژو دەولتە كاشا و دژو نەتەوہ كا تەرى و تاخايتى دژو ھۆزە ھامساىە كايچشا، ئا قۆميايچە كە دەسو تۆوہ قۆميا و كابراى مەرزوانى جافت كوشت، بەگزاڧە جافە كى ھەلەبجەى پەشتى كىاستەى و نىايرەى ئا مەرزواناوہ بىنى ناوچە كەو ئىمە و تەمامو سەرحەدە كانە، ئىنگلىسە كى كە ملا لائو ھەر خان و بەگ و ئاغە و سەرۆك ھۆزىيۆە پاسەش ياوانانە كە ھامساىە كاش زلمشا وەنە كەردەن و ئاڧ لايەقو دەسەلآتى فراوان تەرىن، ئىسەتى ھەردووى وەلآتى ئىرانى و ئىراقىنە حاكىمى سىياسىيىشا شارە نەوتىە كا و شارە مەرزىە زلە كانە نىيىنرە، تاران و بەغدا و سلىمانى و ھەلەبجە و كرماشانەنە حاكىمى فىەلى و قسە وىەردە، حاكىمە سىياسىە ئىنگلىسە كىنى و كاربەدەسە دەولتەتى كى بە رووكەش ھەرمانەشا ئىنا دەسو، گردوئى ھەرمان و پىلانايچە پەى ئانەى كەرا بتاوا فرەتەر دەسەلآتە ناوہندىە كا

ملکه چې سیاستو ویشا که را و چاوه ده سگړا ملو ناوچه نه وتیه کاره و ده سکه را بهر ئا ورده ی نه وتی و کانزایه کا.

ٲه فراسیاو به گ بزٲوه ش که رد و واتش: سه یه و ئا حال و وه زعینه که حاکا ملو ناوچه کهیره ئیسه تی عالته رین فرسه تا هه تا مه حموود خان خجلو ئا به زمانه ئیمه یچ ٲه ر بتاومی جافرسانی مامویم رازی که رمی، متاومی بی قره ده سه لاتو وٲما فراوان که رمی و تا ئاوه و زلمی یه کجاری و زمی چٲرو ده سه لاتو وٲما، راسا ئیسه چه نیو به گا ته ختی جه نگ نه مه نه ن میانمانه وه لٲم ئا ده گی: گوٲی و سه رگه تی و هانه ودنی و ده روه مری تا ئیسه یچ هه ر یاگی ته ماعه و ته ختیانی، ٲه گه ر جافرسانی مامویم رازی که رمی ئا ده گایا یچه وزو چٲرو ده سه لاتو من ئا وه خته ده سما فره ته ر کریووه و هه رکه سیچ که رمی قیخاو ئا ده گایا ده سه لاتش فره ته ر بو ناوچه که نه، ئا وه خته ٲه گه ر مه حموود خان یام نه سرو لابه گی ماموزایچش جه ده گاو نه وٲنه به یاوه جواب و نارازٲٲیا، ئینگلیسه کی و به گزاده جافه کی هه له بجه یچ په شته و ئیمه گیرا، چوون ٲٲسه وه لٲنه واتم ئیسه مه حموود خان ئینا به ره و دوژمنایه تی ئینگلیسه کانه و ملشا مه دو په نه.

ٲه فراسیاو به گ درٲزه شدا به قسه کاش و واتش: راسا ئینگلیسه کیچ داگیر که رٲنی وه لٲم بنیادم ٲه شو م دوور وین بو، ئینه فرسه تٲوه ن ئامان وه رو و ٲه شو م که لکش چه نه هورگٲرمی و ده سه لاتو منیچ جه به گایه تی یه ری چوار ده گایاوه واریو په ی سالاری ناوچٲوه وه رفراوانته ری.

ٲه له په شه وه رو ئانه ی وٲش به گزاده نه بی و ٲیاٲوه سه ربازی بی چه مو ته ماعیش تیژ نه بی، فره وٲش نه دی قه ره و ورده کاری ئا باسا، په وچی

واتش: بەگم ئىمە ئانەما سەرا ئانەى كەرمى كە جەنابت و جەنابو جافرسانى بە مەسلەھەتەش بزاندى.

ئەفراسياو بەگى وات: پەوچى ئيسە ئى باستە چەنى كەرە با ئاگادارى ئەگەر جەنابو جافرسانى ھەرمانئىش دايمى ملەرە يام جەنگو جوانرۆينە ئەركئىش پەنە سپارايىمى، ملەجىرئى نەكەرمى و زوو بە گۆش كەرمى، ھەرە ئانەى دماى جەنگە كەى ئەگەر ئى داوئىما كەردە، رازى بۇ و پەشتىوانما بۇ.

وھلئى نىمەرۆى يائى كەلو شەمشى و چاوە دەگو نەسوودئى دوورۆ پىويى، دەگا فرە قەرەبالغە نەبى، خەلك و ھستەبىرە دلئى ملكا و تاق و تراق تەقەو شەنەو شەنەرا و ھات و ھاوارو باخەوانە كائى كە بە قىرەو قىرەو چىرئى ئەو يۆترىنى و زارۆلئىچشا خجلى شارۆ ھەز و ھەنارى و كولتان كەردەپشا بئىنى، لوى دلئى دەگى و پراو لوى سەرو ھەوزە لارەى وئىشا فىنك كەردۆ و ھەلاخە كىچشا ئائف و ئاوى، ئەفراسياو بەگ زۆراب بەگى كورپش كىاستش ئەودەس پەى يانەو جافرسانى و واتش: ھەرەو جەنابو سانى كەرە ئىمە شش كەسى ئامئىنى و ئەمرەش بە چىشىنە؟

كە زۆراب بەگ لوا ئەلەپشە پەرساش ئەو ئەفراسياو بەگى: بەگم دەوروى ھەوزىە كەيۆن پى جۆرە ھەش كىران؟

تا زۆراب بەگ ئاماو ئەفراسياو بەگ رازەو بەستەيۆ ھەوزە لارەپش كىلئانەو پەى ئەلەپشەى و واتش: مامۆ ئەلە يوھم ھامن كە تۆ لوابىئى پەى دەگو بورھانى، جەنابو جافرسانى ئاما پەى دەگو ھانەگەرمەلى و چوار تەفەنگچىئىما بەردى چەنى وئىما و چاوە كەلو ئايشىرە لوامى

سەرئىمادا ئەو شېخ حىسامەدىنى و شەوئى لاشۆ مەنەيمۆھ و جەنابو جافرسانى بىرئى مەشورەرتش كەرد چەنيو شېخ حىسامەدىنى، چەوسەرۆ گىلايمۆھ قەومى گەچىنەى ئامى سەرورېما و بە قەسەم و قورعانى ئاستىمېشاوھ و نىمەرۆ مېمانى حاجى مەحىەدىنى قەومىت بىهيمى و نانو نىمەرۆيما لائادىشاوھ وارد، وەرۆ ئانەى وەرۆ ھامنى بى و دنيا گەرمەبى بەردىمېشا دلى ملىكە كاشا و سەرۆ ھەوزىوھ نانما وارد ئادىچى بە وەشى ئى ھەوزە لارەو نەوسوودئوھ، ھەوزە كەشا نامى نىابى ھەوزە لارە و حاجى مەحىەدىنى وات بە جەنابو سانى: قوربان پاسە بنىەرە ئارۆيچ ھەر ئىناى دەگاو نەوسوودئى و سەرۆ ھەوزە لارەو نەوسوودئوھ نىشتەنيرە و ئىگەيچ ھەر يانەو جەنابىتا.

ئىجا مامۆ ئەلە وئىت خاسش مشناسى جەنابو جافرسانى بلۆ ھەرياگى سەرنجە مڈۆ، ديا ھەوزە كەيرە ياگئوھ بەرزەنە بى و وەش بىنبايتوھ و ئاوە كئىش پىرە ملو ملىكە كا وەرودەمىشەرە، سان پەرسئىش وەنە: ئۆساو ئى ھەوزىە كئىن؟

ئەو ەلۆ نەواتشا پەنە و پەرساشا خەيرا قوربان پەى ئۆساكەئىش پەرسى؟

سانىچ فەرماواش: بەستەيۆ ئى ھەوزىە چى ياگە بەرزئىنە سەرنجەش كئىشتەنا و ھەوزە لارەو ئىمەيچ ھەتا ئىسە دوى يەرى جارى بەستەنماوھ كەچى وەھارەنە كە ئاوە كئى فرى بۆ زەمىنە كەش فىسىۆ و كەلەكە كئى ھەرەسە مارۆ و ورۆ.

قەومە گەچىنەيە كئى گرد تە ماشەو حاجى مەحىەدىنو نەوھو حاجىە سوورەى قەومىت كەردشا و واتشا: قوربان ئۆساكەش ئا پىانە لائو

دەسپتەنە نىشتەنەرە ئۆسپۈە چەنەئاما و دەس رەنگىنا و تىفەنگىچى
جەنابىچتا.

دىاش پۇرە و واتش: كاكە مەھىدەدىن راس ماچا، تۆ ئى حەوزتە
بەستەنۆ؟

واتش: بەلى قورىان من بەستەنۆ و ئەگەر فەرماوى ھەنا خىزمەتتەنە
مەو حەوزەلارەو نەوسوودىچت پەى بەسەو.

جەنابو سانىچ دەسوورشدا وئىش حازر كەرۆ و ھەر ئاروۋە ئاردا
چەنىو وئىما و ماوہو پانزە روانە ئى حەوزىچشە پى دەسوورە وەشە
بەستۆ كە ئىسەتى وىنىش.

فەرەش پۆ نەشى زۇراب بەگ گىلاوہ و قسە كىش پەنە برى و واتش:
جەنابو جافىسانى دەسوورشدا بلمى ئەودەس پەى لايش.

جافىسان وەرھەىوانو بالەخانەو كۆشكە كىشۆ نىشتەبىرە و چەمەراو
پاواى مېمانەكاش كەرى، كۆشكە كى سانى گنى وەرانەرەو حەوزە لارەى
و سەرەو تەپپوہ بى، وەختو وئىش جافىسان كە ئا كۆشكىشە خىزىنى
ئۆساكارى بە سەلىقىش چىلا و چەولاوہ پەى ئاردىپى و ھەولئىش
دېپىنى بە تەرحىوہ بنىاتش بنىو ناوچەكەنە وئىنەش نەبۆ، پا نىازىچۆ
بنىاتش نىپى كە نەبۆ بە ملىكو نە وئىش و نە كەسى تەرىچ، بەلكو بۆ بە
تەختگا و ياگى فەرمانرەواپى سانو ھەورامانى و دماى وئىچش، سان
ھەر كەس بى چا كۆشكىنە نىشۆرە و حوكمو ھەورامانى كەرۆ، كۆشكە كى
گنى دلپراسەو دەگا و نەوسوودى و يەك قاتەبى و سەرەو رۈوبەرەو ۴۰۰
مەترا زەمىنىو بنىات نىپى، ھەر چوار لاوہ چوار بورجىش بىنى و ھەر
بورجىوہىچ بە جىا قولى و قەرەولگا و ئىش بىش و راي جىارە پلىكانى

قەمچ و پېچىش پەى ھوروزىنى، چوار قەرەولگاگە دىيىنى ملو ھەر چوار لاو دەگايرە، ئاۋەو كۆشكە كى ھەوزەلارۇ و راو كىپوھە داىنە كرى، كۆشكە كى ھەرەم سەرا و جافرسانى بى و بىجگە دىوھەخانە زل و ھەرفراوانە كەو جەنابو سانى، دوى بەرزە ھەيوانى تەرىچش چەنەبىنى كە ۋەختو گىرۇبىيە كە سانىنە چەنىو خەلكى و فەرماندا لەشكرو لەھۇنى و بەگزا دەكانە كەلك چا دووھ بەرزە ھەيوانا ھورگىرى، بەرزە ھەيوانە كى و پارەوى دلى كۆشكە كى گرد تەوھن فەرشى كرىيىنى، دلىچۇ چندان ھۇدى زلى و گولانىش چەنەبىنى پەى نىشت و مەنەيو و وتەى خاندانو سانى و زارۇلاش و مېماناشا، ھەرىاسە كۆشكە كى چىد ياگىوھ سەرنائوى تايبەتتىش چەنەبىنى ھەم پەى ئەرەنىشتا كۆشكى بە جيا و ھەم پەى مېمانا و ئامۇشۇكەرا كۆشكىچ بە جيا، شەوئىنە كۆشكە كى بە چراو تۇرى و فانۇسى دەسى رۇشەنە كرىپوھە، گرد پارەوئوھە فانۇسىوھەش چەنەبى و ھۇدە كىچ چراو تۇرەشا چەنەبى.

جافرسان پىايوھە بالامانائەندى قەد و بالارىكى شىكپوشى ۋەشپەنە كەوتە بى، چا ۋەختەنە سەنەش دەورو پەنجا سالىپوھەنەبى، چۇخە و رانكىپوھە شىنكىش ۋەرەنەبى و بىيىپوھە ئەنگۇرەى گولگولنىش بىنابى و روهو ۋەرىو يەرى لكىش دىيىنى بىيىنە كەيش و خىجەرىوھ دەبانەى چەرمى دەسە تەوھنىنەش كەردىيى چىرو بىيىنە كەيشەرە و ھىتى تەسبىحى زەردى كارەبايىش پىچىبىنى دەسە كەيشەرە، دەسەسرىپوھە ئاورىشمش كەردەبى ۋەرو بىيىنە كەيشەرە و پەسە كىپوھە شىنكىش كەردەبى شانەى راسش و ھىتى كلاشى گىوھىيش پانە بىنى، سان عادەتتەش چانەبى ھەرگىز كلاشى نەوزى سەرو پەيا و ھەمىشە پالا و كلاشى تن و تول بى، كە ئەفراسىياو بەگو ھامرىكىش دوورۇ بەركەوتى

فەقىيانە چەرمە كېش تىنىش كەردىۋە و كېشە داۋدبەگىە كى سەرەش كوچى ھورشېرنا و بە پەلە ۋەستەرە پەى ھەوش و ھەسارو ۋەرو دەمو بالەخانە كەى، دەسورشدە پاسەوانى كۆشكى بەرەو بالىن كەراۋە و ئامادىبا، دوى تەفەنگىچى خەلكو دەگاۋ شۆشمىچ شۆنىشۇ بىنى ئادىچى پۆشتى و پەرداخى و يۆ تەفەنگىۋە پەنج تىرشا شانۇ بى و فېشە كلۇخىشا بىنىبىنى.

كە مېمانە كى ياي ۋەرو دەروازەى وارىنى، پاسەوانو دەروازە كەى بە قەدرۇ لوا دەمشاۋە و وئىش نامنارە و واتش: جەنابو سانى چەمەرەتانه، كەوت ۋەلئىشا پەى دلخ ھەسارى.

ئەفراسىياۋ بەگ ۋەستەرە ۋە ھەلەى ھەسارو ھەسەرە كېش دەسشۇ بى، ھەربەنە كەو (۱) كۆشكەو سانى ھەسارە كەش دەسۇ گىرت، ئەلەپەشە ۋە كورە كىچ شۆنىشەرە سەرۋ ۋەلاخە كاشاۋە پىرە و ۋەلاخە كىشا دى دەسو مەيتەرەۋە، گرد پىۋە لوى رۋەو جافرسانىۋ، جافرسان كەوت شكۇ ۋەلئىنە خىرئامى ئەفراسىياۋ بەگى برازايش كەرۇ يام ۋەرو ئانەى كە جەنگاۋەرئو نامىن و براش جەنگەنە كوشىان خىرئامى ئەلەپەشەى كەرۇ، ۋەرو ئانەى ئەلەپەشە قىبوۋلش نە كەرد گنۇ ۋەلئ ئەفراسىياۋ بەگى، جافرسان تۆقە و خىرئامى گەرمو ئەفراسىياۋ بەگىش كەرد و باوشىش كەردۇ پەى ئەلەپەشەى و واتش: كاكە ئەلە خىرەى و وئىتا ۋەشى بىدى، ھەچند ئا سەردەمە كۆتايىش ئاما ۋەلئىم كوشىاي يارەى برايت لامۇ سەخت بى ۋەلئىم كە ئەزنىم چەنى ھەقەت

(۱) ھەربەنە، پاكەسبە ۋەچىان كە سەرگىرى و ۋەرگىرى ۋەلاخو چىرو پياگەرە كاش كەردەن.

سانان كوچى ئافاقەم پەي ئاما، دوئ يەرى جارى ئىلا و ئەولاولو
يۆترىنىشا ماچ كەرد، جافىران باوشىپو گەرمەش كەردە ئەلەپشەيرە و
واتش: ياخودا ھەر مەنى و ناحەزىچت رسوئىيا، دماي ئادى كورەكى
ئەفراسىياو بەگى ھەردووى ئامى وەرۆ و دەسو سانىشا ماچ كەرد، دماي
ئادىشاىچ بارام براو ئەلەپشەي ئاما دەسو سانىش ماچ كەرد، مەيكە
كورو ئەلەپشەيچ لوا دەسو سانىش ماچ كەرد، سان دلچەماو
مەيكەيش ماچ كەرد و دەسئىش وست سەرو شانەو مەيكەي و واتش:
ماشەللات وەنەبۆ كورپو كورو كاكە ئەلەي بۆ ھەر ئەشۆم چىنە
بەرىپشۆ.

مىمانەكى بە رىز چەولاولو مردى، جافىران بە روپو وەشۆ و بە ئانارەو
ھەردووى دەساش خولكەش كەردى و وئىش كەوت وەئىشا و پلىكانە كارە
ھوروەستى سەر، پالاولەژنە پالئىشا وەتى و لوى دىوہخان، دىوہخانە كەو
سانى ھۆدپوہ درئىزى پاكو پوختە بى و دلئىراسەشەنە سوپئوہ زل سەرو
چىر سوپئوہ تەنە كەنىئو نرىابىرە، ھەرچار كونجا دىوہخانە كەيۆ باقى
بەرزەلنگ و سوور ھەرالەي بۆوہش كرىايى دارەرە، چىدەس و چەودەسو
دوئ تەفەنگى پەنج تىرى چەنىو فېشەكلۆخا كرىئىنى دىوارە كارە، چوار
دەرىپوہ زل لاي سەرى دىوہخانە كەيۆ بى دىيى ملو ھەوش و
ھەسارە كەيرە، قەوانئوہ چەنىو قلىانئوہ دلى تاقو چوار دەرىە كەينە
نرىئىئىرە، جافىران جگەرە كئىش نەبى وەلئىم جار جار قلىان كئىشى،
دەلاقئوہىچ لاولو راسو دىوہخانە كەيۆ دىيى ملو وەرھەيوانئوہرە و چراو
تۆرپوہ سەرو سەكۆھ كەيشۆ نرىئىرە، ئىدەسو ئەودەس قالى كاشانى
ياونئىئىرە و ميانىچشانە نەدئى لاکئىشى وزىئىئىرە، لاي سەرى
دىوہخانە كەيۆ ياكى ئەلاھەدئى جافىرانى وزىئىرە كە دۆشە كىوہ وەرىن

و دوی سەنگی درێژی پەلینی بینی، هەردووی دەستیو سەنگی خرتی سەرو قالیە کاو و بنەو دیوارە کاو نریننیرە، دیاریی سان سەرو وادە ی چەمەراو میمانانە کاش کەری، جافرسان ویش لوا سەرۆ یاگی ویشەنە نیشۆرە، شانەو ئەلەپشەش گیت و بەردش لاو دەسی راسیشەنە نیشناشەرە، ئەفراسیاو بەگیچ لاو دەسی چەپیشۆ نیشتەرە، کورەکیچ لایواریشاوە نیشتیرە، سان سەرنەواو یو یو خیرا نامیش کەردیو و بریو تەر دیاو مەیکە کورو ئەلەپشەیرە و رۆش کەردە ئەلەپشە ی و پەرساش: کاکە ئەلە زوون ژەنیت پە ی ئاردەن؟ عەمر درێژبو کورپوی وەشپەنە کەوتەن.

مەیکە سەرەش و ستەرە و شەرمی گیت، ئەلەپشە جابو جافرسانیش داو و واتش: قوربان وە ئی مەرگو یارە ی جوانە مەرگی برایمەنە ژەنیم پە ی ئارد و ئیسەتی تۆ وەشی کور و کناچیو یچش هەنی و خجلا یاوای یاوا پەنە.

دما ی جابو کەو ئەلەپشە ی ئەفراسیاو بەگیچ وات: قوربان مەیکە کورو مامۆ ئەلە ی پیو وەرد و بە سەلیقەن و چەنە ئامان و منیچ مشتەم وەنە گیتەن ئەگەر جەنابت رادە ی خودا یاربۆ کەرووش قیخاو دەگا و گولپی و سەرگەتی.

دما ی ئانە ی سان بۆنەو زەماوندە کی رۆسە می کوریشۆ مەبارە کبابی گەرمش کەرد ئەو ئەفراسیاو بەگی و رۆسە می کوریش و واتش: وەشیی ئامای کاکە ئەلەینە خجلی مەبارە کبابیە کەو رۆسە م گیانیم هۆش بشۆ، رۆش کەردە ئەو زۆراب بەگی و واتش: زۆراب گیان خاستا کەردەن رۆسە م گیانچتا ئاردەن چەنیو ویتا؟

ئەفراسياو بەگو كورە كېش ھەريەرى بزيوھشا كەرد و ئەفراسياو بەگ جياى زۆراب بەگى كوريش جوابش داوھ و واتش: قوربان ئانا پەي ھەوتيوھ ملۆ رۆسەم گيان بە تەكليف مې دلې ديوھ خانو ويچما ئيسەيچ بە زۆر ئاردەنما پەي ئيگەي.

جافرسان دەسى چەپش سەرو خنجەرە كيشۆ بې و دەسى راسش ئاردش چروچە مشەرە و ھەناسيوھش ھوركيشت و واتش: دەي رۆلە ەمر دريژئ بىدى، شكور پەي خوداي چەنيو برا بە گزادا تەختيچ كيشەما نەمەن، خودا جە شەر و شەيتانى و پيلانەو ەجەما و نۆكەرە كاشا پاريزنۆما.

دەمى ئا قسا سان رەش كەردۆ ئەلەپەشەي و واتش: ئى كاكە ئەلە دەنگو باسو موكرىانى و شيخو بورھانى؟ خو ناشوكرىي نەبو تۆ ئامايۆ تووشى جەنگا بىيەيمى و ھوشما لاو ھيچيو نەمەن، بە خودا چا ماوھنە دوى يەرى جارى كە ئەفراسياو بەگ ئامان، بە تايبە ھەوائم پەرسانى و پەنەيچم وەشى كە شيخ نەجمەدিনি رەحمەتى و ئەفراسياو تاواشا ھەرمانە كى چارەسەرە كەرا، من چيوھ سەرقالو ئى بە گزادا جوانرۆي بيا ئيندا ويچم قسى كەرينى چەنيو بە گزادە كا ھەلەبجەي، دا باسيوھ ئا ماوھيمە پەي كەرە كە چاگە بىنى، چەنيت گوزەرننا... چيشت كەرد؟ كاكە ئەلە منيچ شۆرەتو شيخو بورھانىم ئەزنيەن ماچا پياپوھ ەجايب و شيخيوى گەرەن.

ئەلەپەشە ھەناسيوھش ھوركيشت و واتش: قوربان ئيجا باسو كۆگەي و كەي ئا ماوھيتە پەي كەرەو، ژيواي چەنيو شيخو بورھانى تامى تايبەتى ويش ھەنش، ئەرى وەللا شيخو بورھانى ھەتا واچى پياپوھ عال

و عه جايبا، بورهانيچ ده گايوهنه ٲيسه ده گاو بياري لائو ويٲمانه، ملك و باخ و باخاتيٲوه فره و ئاوٲوه عالرش هه نه، خه لكه كه يچش هه تا و اچي فره قيري و هه رمانكه ري و موخلسي شيخي و خانه قاكه يشاني...
ٲلهٲهٲشه درٲژه شدا به قسه كاش هه تا ورده ورده كوره كي ساني كه به گي ٲاوهي و ده گاي و هيروي و ته ويئي و نوتشه ي و به له بزاني و خانه گاي و هه جيغي و شه ره كاني و ده گايه كا ته رو هه ورامانو له وني و ئيلاي و ئه ولاي بيئي يوه يوهي سه رشا هوردا.

نيمه رو نما و نيا و سفره ي درٲژ و زياره، يو جه كوره گولانه كا ساني ئاما ديوه خان و روهش كه رده ئه فراسيا و به گي و واتش: مامو ئه گهر خوانه كيچما سادي بو و وارده كه تا به دل نه بو و نه ما نه گيردي، چوون خزمه تكاره كي خجلي سازكه رده ي نانو خوانو وٲره گايي كه گردو ميٲمانه كا و نزيكه و ٲه نجسه د تفه ننگچيٲوه ياوا.

ئه فراسيا و به گ بزئوهش كه رد و واتش: ئيجا ماموزا ئانه واته يش گهره كا، ئيمه يانه و ويٲا ئاميني و هه رچي بو ئه و خوداي زياد بو.

نان و ريا و دماي نيمه رو ي هه روه رنه ميٲمانه كي ساني كه كوره كيش و برازيكيش بيئي دوور و نزيك گرد يا ويئي، دماي عه سري كو نيشت بينيا و به ري و زئيره و ٲاسه وانه كي ئاگداري كري كه س ئاموشو ديوه خاني نه كه رو.

مه كيني كو نيشته كه ي سه رنجه و بنيادمي كيشي، جه نابو جافر ساني لائو سه ريٲو نيشته بي ره و ئه لهٲهٲشه لائو ده سي راسيشه نه و ئه فراسيا و به گيچ لائو ده سي چه ٲيشه نه، چيده س و چه وده سو ديوه خانه كه يو هه ر ده سيٲوه شو چوارده كه سي نيشته بيٲيره، گردشا ٲوشته و ٲه رداخي و

فېشە كلۆخەشا بېنىيى و ھەريۆ تىفەنگىتوھ باوشىشانە بى، ئانى نىشتىيىنيرە فرىشا كورە كى جافرسانى وئىش بېنى، برىچشا برازى و برازايش بېنى، كورە كىش ھەريۆشا بەگو ناوچىپوھ بى، پىسەو: ئەحمەد بەگو نۆتەشە، كەرىم بەگو خانەگى و گىرالى و دەرمۆرى، ھەمەمىن بەگ، فەتھوللا بەگو بەلەبزانى، ھەمەتەقى بەگو ھىروى، قادر بەگو تەوئىلى، غەفار بەگو سۆسەكانى، ئۆلغەفوور بەگو نجارى و كۆمەرە، سەيفوللا بەگ و ھەمەرەزا بەگ و ناسر بەگ و مەنسور بەگ بەگى شۆشمى سەرىنى و وارىنى، ھەمەرەشىد بەگو پاوھشارى و دىشە و دەرەويانى، ھەمەسەسەيد بەگو تشارى و شىخانى، ھەسەن بەگو نۇرپاوى، ئەلى محەمەد بەگو دەودانى، مەحمود بەگو گىرالى، ھەمەئەلى بەگو زەردۆبى، مستەفا بەگو دەگا شىخانى و بەلخە و خەرىپانى، سلىمان بەگ، ھەسەن بەگو نىروى و بۆينى و گىرانە، قەومە كىچش پىسەو: تەوفىق بەگ كورورۆسەم سانى بەگو دەگا زاوهرى و ھاوارى و ھەوارە كۆنى و دەرە تىقى، ئەفراسياو بەگ كورورۆسەم سانى بەگو دەگاپەكا ھانەگەرملەى و كەيمەنى و بىرواسى.

ئەلەپشە و بارامى براش و مەيكەى كورپىچش بۆنەو ئانەيۆ چاگەبېنى كە جافرسانى بە تايە داوا كەردىيىنى، چوون ئەلەپشە ھەم تازىە بار بى و ھەم جافرسانىچ ھەرمانەش پەنەشى.

قسە و باسشا باس و خواسولە شىكركىشى قاجارەكا و ياخى بىەى بەگزا دەكا جوانرۆى بى، كۆنىشتە كە پىسەبى كونگرپوھ و سەرو داواو جافرسانى گرد گلپرى بىيىنپوھ، كورە كىش و برازىكىش و قەومە نىكە كىش چىيىنپىش تا پىوھ باسو ئا حال و ھەزەيە كەرا.

چا سەردەمەنە دەلەتو ئۆسمانى تازە ورايى و ئىنگلىسە كى ئامبىيىنى ناوچە وەرکەوتى دلپراسىنى، ئىراق و ئىرانىچ رەسمو سنووريشا پەي كىشىايى و رەزا شاو ئىرانىچ كەسىۋە سەربازىيى بى و تازە بىيە بى شاو ئىرانى ھەولتېنە بى دەسەلاتو حكومەتە كەيش سەپنۆ ملو گردو ناوچە كا ئىرانىرە و جموجوولو مەشرووتە وازە كايچ تازە سەركوت كرىايى، جافرسانىچ وەلتەر پەيوەندىش بى چەنيو مەشرووتە وازە كا، ھەرچا سەردەمەنە رووسە كى ھۆتەرەشا ئاردېيى سەرو لايىسەرى ئىرانى و ئىنگلىسە كىچ سەرو ئىراقى، لەشكرو لەۋنىچ بە سەركردايەتى ئەفراسياو بەگى بەشدارىش كەردە بى جە ئازاد كەردەى شارو سەنەنە دەسو رووسە كاۋە، جەنگى جەھانىچ كۆتايىشەنە بى و بەلشەفىە كى شكستەنە بىنى، ئى بابەتى گرد لايۋە و بابەتو ياخى بىيە بەگزا دە جافە كا جوانرۆي ئەو دەسەلاتو جافرسانى لايۋە، ئى باسى بابەتو گىرۆ بىيە جافرسانى بىنى چەنيو كور و برازايە كاش، يۈە يۈەى باسشا سەرو بابەتە كا كەرد و جافرسان سەرو دوى بابەتاۋە بە وردى مردا و مەرامشى ھەم پەيلوۋى كورە كاش و برازايە كاش بزائونە و ھەم برىارى درووس و يۇلا كەرىچ بىدا بارەشاۋە، چوون ئەگەر قۇميا جەھانىيە كى ناراس پەيوەسى بىنى پادىشاۋە، ئا دووە بابەتە وئراس پەيوەسى بىنى پادىشاۋە و كاريگەرىي خىراشا بى سەرو دەسەلاتە كەيشا.

يۆ: ياخى بىيە بەگزا دە جافە كا جوانرۆي ئەو دەسەلاتو نەوسوودى و جافرسانى.

دوى: ئاماي ئىنگلىسە كا پەي ناوچە كەى و داواكارىشا جە جافرسانى كە دىمو ئىراقىنە ھامكارىشا كەرو و فشار بارۆ پەي نەيارە كاشا.

دماي تەمامناي قسە كەردەي سەرو باسە جەھانىە كا جافرسان ئاما سەرو باسو ئا دووہ پەرسا كە وئراس پەيوەسى بئىنى وئىشا و ناوچە كەيشا و دەسەلاتىشاوہ.

سەرەتا جە ئاماي ئىنگلىسە كا و داواكارىە كەيشاوہ دەسش پەنە كەرد، پەيلوای وئىش وستش رووہ و واتش: ئىنگلىسە كى ئا ھىزە جەھانىەنى كە جەنگى جەھانىنە سەر كەوتئىنى و ملا ھەر ناوچىوہ جە جەھانەنە نەوتە بەرمارا و وەلاتە كەيچ ئاوەدان كەراوہ و را و بان و راى ئاسننە و پەنگاوى و بەرق و خزمەتگوزارى كەرا پەي خەلكو ناوچە كەي، ياسا ئاڏى تايبە پەي خزمەتو خەلكى نامئىنى و مەرامى وئىشا ھەنئشا، وەلئىم خو ئئىمە گەرە كەما بو و گەرە كەما نە بو ئامئىنى و ھەرچىچشا گەرە كەبو پەيشا ملو وەرؤ، مەعلوما ئى ئىنگلىسى شۆنە و تەماعە و ئىشارە گئلا، منىچ تەرسە و ئانەيم ھەنە دماي ئانەي دەسشا ياوا چالە نەوتە كا ئاوازى و ئىلامى و كرماشانى، وەر و ئانەي تاوا نەوتە كى بەرا وا بڏاوہ لاو تارانيرە و پەشتى كەرا ئەو ئئىمە و بڏاما دەمو وەرگاوہ، ئا وەختە ئئىمە نەك ھەر وەرگە و ھۆتەرە و عەجەما نمە گئرمى بەلكو سپا پئسە و خاينئوہ جە دەولتە كەو وئىما مامەلەما چەنى كەرؤ، ئىجا ئئىمە ئىسە تئىنامى ميانو دوى ھورچنىە يانە.

يؤ: لوای گزئى ئىنگلىسە كارە و مل نەڏاي بە داوايە كاشا و كەوتەي گەلو شىخ مەحموود و سلئىمانى و مەحموود خانو دزئىن.

دوى: رئىككەوتەي چەنيو ئىنگلىسە كا و ملداي بە دەسەلاتى و داوايە كاشا وەلئىم بە ورياؤ.

حالتى يۈمەنە مەرياما مەسۇگەرا چوون نە وئما ئا چەك و ئەسلەحە و دەسلەتتا مەن كە بتاومى گزىمى چەنیشا و سەرگىمى، نە دەسلەتتا ئىرانىچ پەشتىوانىما كەرۆ، بەلكو چەپەوانەو پىسە وەئىنە باسما كەرد ئەگەر بىو بلمى دلئى جەنگىو چانەى، دەسلەتتارى ئىرانى خودا خودا چىوئو چانەيشانە، ئەگەر وئچشا سپا نەكىانا سەرما بەگە كە جۈانرۆى و مەريوانى و دەورو سەنەى تەيارى كەرا و پەشتىو تەپكۈ سەرما، ئا وەختە ئىمە چا بەينەنە دلئە مەشمى و ناوچەكەما وئران بۆ و مەك و مال و خەلكە كەيچما گرد چەپلاو بۆ و پىسە و ئۆسمانىە كە ئادىچى دەگايە كاما سۆچنا و جۈانە كاما بە دىل گىرا و ناحەزە كىچما دماو مەتكمە كەرا و ناموسىما تەسەرۈف كەرا.

وئەلىم حالتى دوو مەنە ئىمە ئەگەر پەشتىوانى ئىنگلىسە كىچ دەس نەوزمى، خۆ وئما و ناوچەكەما و خەلكە بەدبەختە كەما جە شەرىشا پارتىزىمى، رۈش كەردە كۈرەكاش و برازايەكاش و يۈە يۈە دىشا پۆرە و واتش: كۈرە شىرىنە كام و برازا ئازىزە كام، دەسپۆش وست سەرۈرانو ئەلەپشەى و واتش: ئى پىايچە پىسەن يۆ جە شەمە و قسپۆ مەجرەمانىچ مەنە با ئادىچە تا پەيكەرۈو: وەلتەر پىام كىاستەن لاو شىخ عەلئەدىنى و شىخ حىسامەدىنى و لاو عادلە خاتۈنەو مەلەبجەچ و وئچم وەلتەر چەنىو ئەفراسىاوى برازايىم سەرىمدان ئەو شىخ حىسامەدىنى، پەيلۈى ئادىشاچم ھۈرگىرتەن، ئادى گرد وەلتەر پەيۈەندىشا بىناى چەنىو ئۆسمانىە كە چا رپۆە ھەرچى زەمىن و زارو ناوچەكەى مەن گردشا كەردەن نامى وئشا و زارپۆلە كاشاۋە و ئىسەچ كە ئۆسمانىە كى نەمەنىنى و دەسلەتتا نەمەنەن ناوچەكەنە شىخە كى و بەگرا دە جافە كى مەلەبجەچ گرد پەيۈەندىشا بەستەن چەنىو

ئىنگلىسە كا و ھامكارىشا كەرا و كەلكىچشا ھورگىرتەن جە دەسە لاتو ئىنگلىسە كا و وپچشا لادان جە شەرىشا و ناوچە كىچشا پارىزىنىشا، ھەرىپاسە و ھەراوەرېچۆ پىسە ئاگادارتىدى شىخ مەھموودو سلېمانىچ كە خاس ملشا مەدۆپەنە ئانا بەگىرشا ئاردەن و ھەر روى بەزمىوھش پەنە گىلنا، پىسە ئاگادارتىدى راوھشا نيا ئاما خزا دزلىە و مەھموود خانى و خانوكانى سانانى دالەدە نەدى پارە وئىش و تەفەنگچىە كىش و ژەن و زارۆلەش گرد ئاوراى ئىنى لارە و ئىنگلىسە كىچ پىسە و پورا گردى گىرتى.

ئىجا ئىزا ئىمەىچ ئىسە كەوتىنمى ميانو دوى ھارە ئاساوا و ئەشوم وئما جە يۇيشا لادەيمى ھەتا بە پالپەشتى ئادى بتاومى ئەوى تەرىچ تل دەيمى... شەمە چىش ماچدى؟

وئى گەردىنە كەرىم بەگى كورش ئاماوھ جواپ و دماى ئادىچى ئەفراىساو بەگى برازاش، ھەردووى پەشتىوانى قسە كا جافرسانىشا كەرد و واتشا: ئانە كە جەنابىت وات قسى و پەيلوای و ئەوھواناى و وىنگىوھ درووسا و ئىنايمى چەنىو پەيلوای جەنابىت.

كوره كى تەرىچش ھەركام قسئىشا بىنى كەردىشا و ئامى سەرو ئانەى وئى گەچىوئىنە پەيوھندى بەسا چەنىو ئىنگلىسە كا، بەرنامەشا نيارە راو عادلە خاتوونىوھ جوابشا وەنە گىلناوھ و ئامادەى وئىشا پەى ھامكارى و سازىاى چەنىو ئىنگلىسە كا بەروزا، وەلېم ئەگەر ئىنگلىسە كى داواو ئانەىشا وەنە كەردى چەنىو مەھموود خانى و شىخ مەھموودو سلېمانى گزىا مل نەدا بە داواكىشا و جارپوھ تەر وئىشا نەوزاوھ دلى ئا جەنگە قىزەونەىھ.

دماي ئانەي ئامى سەرو باسو تەمى كەردەي بە گزادە جافە كا جوانرۆي و جافرسانى وات: چينەيشانە من گۆشدارو پەي شەمە بزانو شەمە پەيلوويتا چىشا، گزىيەيميشا چەنى يام گنمى وات و واچ چەنیشا و بزنامى چىششا گەرە كا چەنەما و بە چىش رازىي با؟ چوون من شكەم نەنە قاجارە كا هورنيتىي و جەنگ پەي ئاديشا كەرا.

ئەفراسياو بەگ وەرۆ ئانەي ناوچە كەش جە سنوورو بە گزادە جافە كا جوانرۆيۆ دوور بى و هيچ مەسلەھە تىوەش نەبى چەنیشا و ئا بەرنامەيچە كە رارە باسش كەرد پەي ئەلەپشەي مەزگشەنەبى، وەلى گزدينە ئاماوہ جواب و واتش: ياخى بىەي ئى بە گزادە جافا جوانرۆيە و بنەيانەو وەكئلى جە دەسەلاتو جە نابو جافرسانى چى وەختەنە، بىجگە ئانەي كە بە دنەو و فيتو قاجارە كا دژما مرداوہ هيچى تەر نيا، قسە كەردەيچ چەنیشا هيچ دەردە نمەوەرۆ چوون ئادى سەرھەنگ ئەلى رەزمئاراي خەلەتتيني و ھانىش دىنى دژو دەسەلاتو سانو ئيمە مرداوہ، ئەگەر وەرپچشا بلۆ و يارا، شكەتا نەبو مەيا سەريچما و بە پاوہ شارپچ رازىي نمەبا و دەگاو نەوسوودىچ گىرا، وەرۆ ئانەي من ئينانا چەنيو ئانەي بلمى گزىشارە و بە زۆر بارميشاوہ چىرو دەسەلاتو سانى، ئەفراسياو بەگ دىژەشدا بە قسە كاش و واتش: خاسا چىندى سائين جوانرۆ و دەورو پشتش و تا روانسەر و قازانچى ئينى چىرو دەسەلاتو سائينە و چى هيچشا نەواتەن و كەس نارازى نەبىەن نە جە بەگە كاما و نە جە حوكمو مامۆيچم، ئيسە خەيرا ئى بە گزادى جوانرۆيە چيوەختەنە وەنەما راسى بىيىتوہ و مل نمەدا بە دەسەلاتو جە نابو سانى و ھەرەشچما وەنە كەرا و روئ نا روئ پەلامارەو تەنگچىە كاما مدا و مەيا سەرو خەلكو پاوہ شارى؟

دماي ئاڭى كەرەم بەگ خانەگاي كە كورۇ جافرسانى بى ئاماوه جواب و واتش: من ھەنا چەنيو قسە كا مامۇ ئەفراسياوى و ئەشۆم جوانرۆي و زميۆه چيرو دەسە لاتو جەنابو جافرسانى، وەلېم بە جەنگ نا، چوون جەنگ ھەم باجش فرەن و كوشياي دە كەسايچ بۇ دمايى ونى گنۇ بەينما و مەسەلە كى بۇ بە جەنگ و قينەي عەشايىرە و چارەسەر كەردەيش نارەحت بۇ، لايۆه تەريچۇ ئەشۆم ئا راسيەما ويربۇ كە بەگزادە جافە كى ھەم وئشا درى و جەنگەرانيى و تەفەنگچى خاسى و فرىشا ھەنى و ھەم ئەگەر گنا جەنگيچۇ چەنيو ئيمە خيرا ئەلى رەزمئارا كە دەرەجە دارپۆه جانا و تەژنەو ياواين بە پلە و پايەي بەرزتەرى و بە ونەو ئمەيچ تەژنەن و جە ئيسەيچەنە بربار بە دەسى يوهما ناوچە كەنە و چى ناوچە و ئيمەنە سپا و ئيرانى بە ئەمرەو ئاڭى جموۆه، مى دەمشاوه و بەشتيوانىشا پەي كيانۇ، چا حالەتەنە ئەگەر بى و لەشكرو ئيمە مەريۇ، جافە كى بە پەشتيوانى سپى، پيسە مامۇ ئەفراسياوى فەرماوا بە پاوہشاريچ رازىي نەمبا و مل منيا روہو دەگاو نەوسوودىچ كە تەختگاو دەسە لاتيمانە.

ئەلەپەشە داوا و ئيزنىش كەردە ئەو جافرسانى و واتش: جەنابو سانى پيسە كەرەم بەگى باس كەرد پاسە ديارا دەسە لاتو سپا و دەولەتى چى ناوچەنە دريان دەسو ئا كەبراىۇ كە نامىش بەرد، مادام پاسەن من پەنەم خاسا ئەگەر كەرەم بەگ يام ھەريۇ چى ئىزيا زانشتش ھەن بارەو ئا رەزمئاراىۇ با پەيما باس كەرۇ و بزانى چەنيو كى ئينايمى جەريانەنە و چەنى مامەلەش چەنى كەرمى؟ چوون ئەژناساي ھەركەسيۆه بەشيۆەن جە چەنيەتى مامەلە كەردەي چەنیش.

جافرسانىچ وات: دەسۈش كاكە ئەلە و پەرسە كىت فرە بە ياگىنە، گىرە بە حوكمو ئانەى كەرىم بەگ هامسنوورا چەنيو سپاۋ قاجارى ئاڭ جە گردىما فرەتەر بارەو ژىوانامەو ئا كاپرايۆ بزانتۆ، با فەرماۋو پەيما باس كەرۆ.

كەرىم بەگ واتش: ئانە راسىي بۆ منىچ فرەش بارەو نەمەزانونو وەلئىم دماي ئانەى پلەو ستوانى دووهمىش درىاپەنە و كرىا بە فەرماندەو سىچ و ئەركو جەنگىاي چەنيو ئىمەش درىا ملەرە، منىچ پەنەوازم زانا ژىوانامەش بزانونو، پا وەساسەتۆ لوانى شۆنەو ژىوانامەيشەرە و زانام كە: ئى كاپرا كە ئىسەتې پەنەش ماچا حاج ئەلى رەزمئارا شەو و ۱۰ و مانگەو فەرورەدینو سائە و ۱۲۸۰ كۆچى رۆجىارىي كە ئا شەو ەمازمەمان بىەن چەنيو شەو و جەژنەو قوربانو ئا سائىە، شارو تارانينە جە ئەڭا بىەن و ەەر پا وەساسەتېچۆ كە شەو و جەژنەو قوربانينە جە ئەڭا بىەن، نامىشا نىان ئەلى و دماتەر ئەژناسەو حاجىچشا برىەن ملەرە، تاتەش يۆ بىەن جە ئەفسەرە خوندەوارە كا ئا سەردەمىە، پەوچى كورە كەش و ستەنش وەنگە تايبەتە كا پېسەو وەنگەو ئەلىانى و ئەقدەسىەى و دارولفونونى، ئەلى سنعەو حەقدە سائىنە لوان وەنگەو موشىر ئەلدەولەى و دماو تەمامناى واناي چا وەنگەنە پەيوەندىش كەردەن بە لىواى ناوەندىپوە.

بەشدارىي وەرچەمش كەردەن جە جەنگو مەركنارەى جەنگەل نشىنە كا لاوسەرى وەلاتىنە كە ئا جەنگە بە (جەنگو لايەن گىرا مىرزا كوچەك خان) ى شۆرەتش بەركەردەن، ەەرىاسە ئازربايجانو وەرنىشتىنە بەشدارىش كەردەن جەنگو نابوڭ كەردەى سمالىل ئاغاو شاككىنە و سائەو ۱۲۹۹ كۆچىي رۆجىارىنە دماي ئانەى بىەن بە ئەفسەر پلەو جىگىرى دووهمىش بەدەس ئاردەن، وەرەو چەنەئاماش پلەش بەرزتەر

كريانۆ و سالەو ۱۳۰۲ كۆچى رۇجيارىيى بە مەرامو واناي تەكنىكە سەربازىيە كا چەنيو دەسيۆە تەر جە ئەفسەرە جەنگىيە كا روانەو وەلاتو فەرەنسەى كريان و چاگە دوئى سالى مەنەنۆ و زانشتىگى سەربازىيى (سان سىر) يىنە زانشتو تەكنىكە سەربازىيە كاش وانان و دماى دووہ سالەكەى سالەو ۱۳۰۴ گىلانۆ ئىران و سپانە درىژەشدان بە خزمەتى سەربازىيش، ئىسەتى كەردەنشە فەرماندەو لەشكرى و ئى قۆلشە پەنە ئەسپاران.

ئەلەپشە دەسۆەشيش كەرد ئەو كەرىم بەگى و واتش: دەسئىت وەشىيا ئىسە مزانمى كى ئىنا پەشتەو ناكۆكيا ناوچە كەيماوہ و چەنى كى دەرگىرى بىنمى، بە پاوئا وەسفا جەنابىت كەرد ئى پيا ھەم پيايۆە چەنەزانا و ھەم دەولەتپچ پەشتىش پەنە بەسۆ.

جافىران بە وردى گۆشش گىرتەبى پەى قسەكاشا و ملشا پەى تەكنى و دلۆەشىي بە ژىرىي و وينگەى و لەيەكدايۆكەيشا، واتش: پەوچى بەرەو قسام پەى كەردىدپۆە ھەتا ھەم بزانو شمە چەنى دىنى موبىندى و ھەم كەلكىچ جە وينگەى و دنيا وينىتا ھورگىروو.

دەسئىش وست سەرو زەنگۆلۆ ئەلەپشەى و واتش: كاكە ئەلە بە راسى چىگەنە ژىرىي و وردى تۆم پەى بەركەوت، چوون بنىادم ھەتا وەراوهرىش خاستەر بشناسۆ فرەتەر و خاستەر مزانو چەنى مامەلەش كەرۆ، ئىمەيچ چىولاي ئەشۆم بزانمى چەنيو كەسپۆە دەرگىرى بىنمى كە ھەم وئىش چەنەئاما و چەنەزانا و ھەم فەرەنسەيچەنە ھونەر و جەنگىش وانان، ئانە موازۆ ئىمەيچ فرەتەر تەفەنگىچە كاما پەرورەنمى و ئاست و چەنەئامى سەربازىي وئىچما و سەردەسە كا لەشكرىچما بەرمى

سەرتەرۆ، دمای ئانىشاچە ئەشۆم ویرما بۆ که ئی رەزمئارا چی دۆگەنە گەرەکش نیا سپاکئی وئیش راسە و پاس وزۆ جەنگۆ چەنیم، پەوچی ھۆز و سەرۆک ھۆزەکا کەرۆ گۆتیمارە.

یۆ دوی تەر جە کور و برازایەکا جافرسانی قسئیشا کەردی و ھەریۆشا ھامدەنگئی یۆ چا دووہ وینگایە بئینی کە ئەفراسیاو بەگی و کەریم بەگی وستئی رووہ و قسئوہ تەرە چا دووہ قسەیە کە زیادە کریا پەرسەکی ئەلەپەشە ی و رۆشنۆکەردەہیە کەو کەریم بەگی بی بارەو ژیوانامەو رەزمئاریۆ.

وہئی مەغریبینە جافرسان دەسوەشیش کەرد ئەو گردو بەشدارا وات و واچە کە ی و واتش: دەسئتا وەشئبا و ئانە کە چەمەرا بئینی چەنەتا بژنەوونەش ئەژنیم، رۆلە کام... برازا وەشەسیایە کام، من مەردە و شمە زیندی، ھەرچند من نەخۆندەوارەنا و تاخایتی فارسیچ خاس نەزانوو قسئی کەروو، وەلئیم بەشو وئیم دنیام دئینە و یاواناشەنە، ئی وەیشوو مە پئینمئیشانە بە ئاسانی چەنەش بەرنمەشمی و خودا بە رەحمو وئیش لاما بدۆ و وەرچەمما رۆشن کەرۆوہ.

جافرسان واتش: ئی باسە فرە ھورگئیرۆ قسئیش سەرکەرمی، ئیسەچ وەختو نماو وئیرەگای و نان واردەبن، ھورزدی مەلمی مزگی و دەسودیمە کەیمە گئیرمی و پەشەتە و سەرەو مەللا عینایە تیۆ ناکئیمە موانمی و ئەگەر بی چەنیچما خولکەش کەرمی نانو وئیرەگای چەنیو ئیمە بوەرۆ، ئیجا کە ئامایمئوہ نان موہرمی و مەلمئوہ سەر و ئی باسیە، وەلئیم ویرما بۆ کە ئامایمئوہ ئەشۆم ئەفراسیاوی برازام پەیمە باسکەرۆ بزانی کە ئاد ئینا چەنیو ئانە ی بلمی گۆتیمە چەنیو بەگژادا جوانرۆی،

وئىش پەي ئا جەنگىيە مئاوۆ چىش كەرۆ و عاقىبەتو ئا جەنگىيە چەنى موينۆ، چوون يۆ كە پەيلوايئوھەش وست رووھ ئەشۆم چەنىبەتتى جابەجا كەردەي پەيلواكەيچش بوزۆ رووھ.

ھورئىستى لوى مزگى و دەسودىمىشا گىرت و بە جەماعەت ناماشا وانا و جافىرسان مەللا عىنايەتەش خولكە كەرد و ناماشا چەنى و واتش: ھەسەرئىشا ئامادى كەردىنى و قەول پاسەن دماو نمى بلو پەي مارەبىيەي ژەنىو پەي دەگو شوشمى سەرىنى ئىندا پەنەم وەشى خزمەتتەنە بوو، ئامىو پەيەنە و نىشتىراوھ خزمەتكارە كى ئامى دىوھخان و واتش: قورىان نان ئامادەن، ھەر يەرى كەسى و سىنىئوھ مسىنەنە نانشا پەي ئاما، سىنىيە كى پەرىئىنى بىرەج و گوشتو ئازەلى، جافىرسان وئىش چەنىو ئەفراسىياو بەگى و ئەلەپەشەي سەرو سىنىئوھ نانئىش وارد.

نان و رىيا و خزمەتكارى ئافتاوھ و دەسشورئىشا گىلنى، دماتەر دەمو چابى واردەيۆ جافىرسان دەسش كەردۆ بە قسە كەردەي و واتش: وەختى ھورئىستىمى پەرسام ئەو ئەفراسىياو بەگى: ئەگەر تۆ گزىي چەنىو بەگزادەكا جوانرۆي بە خاس مزانى، را و جاو ئا جەنگىيە چەنىنا و چكۆوھ دەسش پەنە كەرمى؟

گرد روھشا كەردە دەمو ئەفراسىياو بەگى و ئادىچ برى دىا ئەلەپەشەيرە و دىاوھ روھو جافىرسانى مامۆيش و واتش: قورىان من كە ماچوو بلمى بە جەنگ مەسەلە كى وزمى لايرە مەرامم ئانە نىا من بلو، ئىمە چىگەنە كە نىشتىنمىرە پەي تەكبىر و پەرس و راي نىشتىنمىرە، ئەگەر بىرمارما بى سەرو جەنگى يانى لەشكرو لەھونى جەنگ كەرۆ نەك لەشكرو من يام ھىنو ھىچكامىما، رۆشنىچا لەشكرو لەھونى تەفەنگچىە كىش ئەشۆم

ھینی گوردو ناوچە كاما با، دماجار دەسكە وتو جەنگە كەيچ پەي گوردو لەھۆننن نەك پەي تاق يۆيما، وەلئيم قسئ ئەو ەل و ئاخري ھەر قسئ جەنابو جافرسايننە و ئاڊ بريار مڊۆ جەنگ كەرمئ يام چەمەري فار و جمە سىياسىيە كا بيمئ كە ناوچە كەنە روو ە مڊا، وەلئيم من ئەگەر قسئو ەم بۆ تەنيا دوى چئوئيم ھەنى و اچووشا.

يوە: بە وينگە و من ئيمە مەبۆ نيشميرە ديارو رۆزگار يو بەلكو ئەشۆم ويما چارەنويسو ويما دەسنیشان كەرمئ و كەلك ھورگيرمئ جە لاوازي نەيارە كاما نەك تەنيا جوانرۆنە بەلكو ھەرچوار لاماو، پەي نمونەي ئيمە و بەگزادئ دزليئ وەلئتەر نيزاعئو ە قوول بي بەينمانە سەرو سنوورو لەھۆنى، ئيمە و اچئيمئ تا ئاو ە زەلمئ سنوورو ئيمەن و ئاڊيچئ داواو پووشانەي كەريئئ ئەو خەلكو دەگايە كا گوئپي و نارنجلەي، من پەرسو ئەو جەنابو سانئ و شمەيچ: ھەرچنڊ چەنيو مەحموود خانئ ئاشتيمە كەردەن وەلئيم ئيسە فرسەت نيا كە مەحموود خان بيەن بە نەيارو ئينگليسە كاو جەنگشا چەنى كەرۆ، ئيمە دەس دەيمئ دەسو ئينگليسە كاو ە پەشتەو نەيارە كاما ھەم جوانرۆ و ھەم ھەر ياگئو ە تەرەيچەنە دەيمئ زەمين و ئا دەگيا و زمئو ە دلي سنوورو دەسەلاتو ويما كە وەلتەر بە جەنگيچ پەيما نەوزينئو ە چئرو دەسەلاتيمە؟

دوى: من بە وئيم و گوردو تەفەنگچيا ناوچە كەيمۆ ئامادەنا چئرو ئەمرەو جەنابو سانينە، پەوچى مامۆ ئەلەيچم پئسەو سەرلەشكرو ويئ ئاردەن چەنيو ويئ تا ئەگەر جەنابو سانئ ھەر ئەمرئما پەنە كەرۆ و ھەچ ئەركئما پەنە بسپارۆ ھەرچئو ە دەس دەيمئ جابەجا كەردەيش.

ئەلەپەشە پەشتیوانی قسە کا ئەفراسیاو بە گیش کەرد و واتش: گردما هەنمی خزمەتو جەنابو جافرسانینە و ئی کۆنیشتە چیش بە خاس بزانی ئیمە ئەرکمانە پەنەش هوربیزمی، پە ی پەشتیوانی ئا قسی ئەفراسیاو بە گیچە کە باسو مەسەلی سنووریش کەرد چەنیو بە گزادا دزلی، هامراشەنا و ئیسە خاستەرین فرسەتا ئانە ی کەرمی کە چنډ سائین نە بە جەنگ و نە بە ئاشتی پەنەما نە کریان.

دما ی قسە کا ئەفراسیاو بە گی و ئەلەپەشە ی بیدەنگیۆه بائش کیشت ملو کۆنیشتە کەیرە، جافرسان بیدەنگیە کەش مارا و واتش: من جاری خەمو جوانرۆیما و ئەفراسیاو بە گ و کاکە ئەلەپەشە خەمو دە گایە کا دەورو گوپی و زەلمیشانە، مادام پاسەن قسە کی کەریم بە گی چەنیو قسی و پەیلواکەو ئەفراسیاو بە گی مەدەیمی یۆترینی و خودا یاربۆ پیۆهەر هەرمانیۆه خاسەشا چەنە دروسە کەرمی.

قادر بە گ کورو جافرسانی وات: جەنابو سانی منیچ ئینانا چەنیو ئانە ی کە جەنگ کەرمی چەنیشا و بە جەنگ بارمیشاو سەرورێ پاسی، چوون ئەر قسی وەشی کە لکشا بیی چەنیشا ئا دووہ یەرە جارە کە کەریم بە گی برام کیاستت لاشا کە لکش بی، وەلیم جەنگە کە پیسە کاکە کەریم بە گی فەرماوا ئەشۆم بە زانشت کەرمیش و زامە کە ی بە ینمانە قوولتەر نە کەرمیۆه، چوون ئیمە تازە چەنیو مەحموود خانی ئاشتیما کەردەن مەبۆ خیرا چیلاو بەرپۆه تەر جەنگی و دوژمنایەتی ئەو و ئیما کەرمیۆه، یانی ئەشۆم هیزپۆه گەورە گلێر کەرمیۆه و فەرماندە و سەرلەشکریۆهش پە ی هورچنمی هەر بە ئەژنیە ی قەوارە و لەشکرە کە ی و نامی فەرماندە و سەرلەشکرە کەیش یوہم پەلامارەشەنە پە ی سەر و تەفەنگچە کاشا بە گزادە کی جوانرۆ ی یاوانە جەنگو ئا

لەشكرىشا پەنە مە كرىۆ و بەيا چۆكئىرە و كەمتەرىن جەنگ و كەمتەرىن
وەختش پۆ بشۆ.

جافرسان دەسوەشيش كەرد ئەو قادر بەگى كە ھەردووە پەيلوئىكئيش
عال لكەدى ھەنترىنيۆ و پەيلوای وئىچش وستش پالو پەيلوای ئەفراسياو
بەگى.

سان دەسوورشا دەورئوہ تەر چايشا گئىنا و دەمو چاى و اردەيۆ وئيش
باسە كەش مەرزناراوہ و واتش: مادام پاسەبۆ ئىمە ئەشۆم دوى
ھەنگامى وەلى بىريارو جەنگىنە بنىەيمى.

يوە: راو عادلە خاتوونئوہ پەيوەندى كەرمى ئىنگلىسە كاوہ و جوابو وئىما
وہنەشا گئىلمئوہ كە لارىما نيا جە ھامكارى كەردەيشا ناوچە كەنە و
ئاگادارىچشا كەرمى كە ئىمە چى ماوہنە نيازو ھەرمانئوہ چامئىما ھەن،
وہرو ئانەى ئەگەر پەنەوازما ببە ھامكارى ئادىشا بتاومى داواشا
وہنە كەرمى و نەواچا چى وەلتەر نەواتەنتا بە ئىمە نيازو ھەرمانئوہ
چامئىتا ھەن، ئى ئەركىچە مسپاروو بە قادر بەگى كە جە سەوايۆ لواوہ
تەوئىلى وەزۆرە ھەلەبجە و پى ھەرمانى ھورىزۆ.

دوى: راو مەللا نامدارا و قئىخايا ناوچە كەيۆ جارئوتەر پەيامئوہ كىانمى
سەرو بەگزاوہ كا جوانرۆى و داواو ئانەيشا وەنە كەرمى واز چا ھەرمانئىشا
بارا و گئىلاوہ سەرو رى راسى، ئەگەر ملشادا و مركىپراوہ ئانە خاسا،
ئەگەر مليچشا نەدا با خەلكو ناوچە كەى ھەم گئۆ گەلو ئىمە و ھەم
بزاناىچ خەتاكى ئىنا لاو ئادىشاوہ، پەى ئى ئەركىچە من كەرىم بەگى
تەكلىف كەرو، ھەر لواوہ خانەگا دەس جمنۆوہ و نزىكتەرىن وەختە
جوابشا گئىنۆوہ ئەو من.

مەمردمیچ دیارو جوابو کەسیۆ، پە ی فەرماندەیی لەشکرە کە یچ ئەفراسیاو بە گی تە کلیف کەر وونە و کاکە ئە لە یچ سەر لە شکرش بۆ، تە فە نگیچێ گەردو ناوچە کایچ وزمی وەر و دەسو ئیڈیشا، روهش کەر دە ئە فراسیاو بە گی و واتش: هەر لوایدیۆه دەسکەرە ئامادە کەر دە ی لەشکر ی، پیا کیانە لاو قیخایا کە یمنە ی و بیرواسی و ویچت لوه لاو شیخ عە لئە دینی با تا هەوا سەردش نە کەر دەن هەرمانە کێ وزمی بارئۆهەرە.

حە مەرە شید بە گ کور و جافرسان یچ وات: جە نابو سانی ئە ی کوچی چۆ وە ل نە فەرماوات جاری وە لئینە ئا دوو هە نگما منیە می ئیجا بریارو جە نگی مە ی می.

جافرسان بزئۆهش کەرد و واتش: رۆ ل هە مەرە شید بە گ، جوابو هەردوویشا مە علوما، ئینگلیسە کێ چ هە ل بە جە نە و چ نایندە کێ چشا تارانە نە خودا خودا شانە جە نگی ناوچە کە نە قۆمیۆ و ئاڈی ویشا کە را قیخاش و بە بە هانی جە نگە کە یۆ بە یا ناوچە کە، جافە کێ جوانرۆ یچ سواری هە وە سیشا بیینی و سەر هە نگ رە زمئارای کەردی فریو دینی دە جاریچ پیخام و پیا کیانمی لاشا دەر دە نە وەرۆ، وە لیم وەر و ئانە ی خە لکو ناوچە کە ی بزائۆ خە تاکێ هینە و کینە هەر پیخامشا پە ی کیانمی، وە لیم پاسە خاستە را وەخت کیس نە دە ی می و هە تا هە وا سەردش نە کەر دەن و وەر و واران نە واران خە مو ویم بوەر می.

جافرسان دە سیس وست سە رو زە نگۆ لۆ ئە لە پە شە ی و تە ماشیۆه ئە فراسیاو بە گیش کەرد و واتش: ئە فراسیاو گیان ئە گەر خودای کەرد چی هەرمانینە سەر کە وتی بیە می و تۆ و کاکە ئە لە تاواتا جوانرۆ ی

وزديوه چيرو دهسه لاتو ويما، نا وهخته قسيوهيچ سهرو نا دهگيا دهورو
 گولٲي و سهرگه تي كه رمي و وزميشاوه چيرو دهسه لاتو ويما، نا ههرماني
 فره سهخته نيه نه و جه ننگيچش گهره ك نيا چوون ئيسه ئينگليسه كيچ و
 به گزاده جافه كي هه له بجه يچ و شيخه كي لاو ويچما وه ششا نمي جه
 مه حموود خاني و جم و جووله كاش، نه گهر ئيمه هه نكاميوه چاني
 بنيه يمي نه ك ههر نارازي مه با گيره په شتيوانيچما كه را، چوون
 نه ژنيه نم چي بهينه نه ئينگليسه كي لوئي باخه كو ن سهرداي شيخ
 حيسامه دينيشا كه رده ن و ناميني بياريج سهرداي شيخ عه لائه دينيشا
 كه رده ن و شيخ محه مه دو گولٲيچ زوون ده سش تي كه لا چه نيشا،
 ههرچند بو نه و پاريزناي ملك و ماله كه يشاوه كه سهيه و ئوسمانيه كانه
 ده سشا كه وته ن ئيسه تي گرد وه ششا مي جه ئينگليسه كا وه ليم
 چيريچره گرد هه ني چه نيو دوور وسته يو ده سو مه حموود خاني
 ناوچه كه شانه و به قوسپو وهرو ده مو ويشا مزانش.

* * *

سه واي دماي نان و چاي وارده ي سهحي، جافرسان ويش ثاما
 هه وشه و كو شكه كي شه نه مردا و يوه يوه ي كوره كيش و برازيكيش و
 تفه ننگيه دياره كي شو ننيچشا نامي يانه ناوايشا كه رد نه و جه نابو
 جافرساني، كه سه ره و يانه نا واي ياوا لاو نه فراسياو به گي و نه له په شه ي،
 جافرسان باو شيش په ي هه ردووي كه ردو و واتش: نه ركو سه رو شانه و
 شمه چي ههرمانينه جه گرد ي قورسته را و موازو وي تا و له شكريتا به
 سهر كه وته ي بوينووه.

ئەفراسياو بە گىچ وات: قوربان پەشتىوان بە خوداى و ھىمە تو جەنابىتا بە كەمتەرىن زەرەر و كوشتارۆ و نىكتەرىن وەختەنە جوانرۆى و زمىوھ چىرو ھوكمو جەنابىت و بە گزادە كىچش يام ئەشۆم مل بډا بە ئەمرەو جەنابىت يام ناوچە كەى جىابازا.

كورە كى جافرسانى و برازىكىش، ھەرىۆ چەنىو تەفەنگچىە كاشا گىلپوھ پەى ياگى ھوكمرانى وىشا، كەرىم بە گو خانە گای و قادر بە گو تەوئىلى و ئەفراسياو بە گو ھانە گەرمەلى، كە ھەرىۆ ئەركىپوھشا پەنە سپارىيى كەوتى جابەجا كەردەى ئەركەكا سەرو شانەىشا، ماوھو ھەوتىوھنە قادر بە گو تەوئىلى وەستەرە ھەلەبجە و ئامادەى ھامكارى دەسەلاتو لھۆنى و جافرسانىش گىلناوھ ئەو ئىنگلىسەكا، ئادىچى ئامادەى وىشا نىشانەشادا پەى ھەر ھەنگامىوھ دەسەلاتو لھۆنى و جافرسان بنىوش.

رۆى دمايىن قادر بە گو تەوئىلى بە كورە گەورە كەيشەرە پەيامە كەش ياونوھ نەوسوودە و لاو جافرسانى تاتەيش، جافرسان بە ئەژنىەى پەيوچو ئىنگلىسەكا دلۆھش بى و وەر و وىشەرە واتش: ھەر چەمەراو ئى پەيوچىە كەرىنى.

كەرىم بە گو خانە گايچ يەرى مەللى نامدارى و قىخاو چىد دە گاپوھش بە پەيامپوھ جافرسانىو كىاستى لاو بە گزادەكا جوانرۆى، دلپگەر و پەيامە كەى ئانەبى كە: ناوچەو وەر كەوتى دلراسىنى و ناوچە كەو ئىمەىچ بە تايبەتى قۇناخپوھ سامناكەرە گوزەرىا و ئەركو ئىمەىچا ھەولئ دەمىمى وىما و ناوچە و خەلكە كەىما جە جەنگى لادەمىمى و فرىو نەوھرمى بە قەول و قەرارو عەجەم و داگىركەرە درۆزنا و چەمو تەماعى نەبرمى ئەو دەسەلاتو ھەنترىنى، بەلكو چەپەوانەو ئانەى ئىسە وەختو ئانەى

چەمپوشى جە ھەلە و پەلەو يۆتيرىنى كەرمى و وەر او ورو داگير كە راو ە دەسيۆە بە ھازى بيمى پەشتەو يۆتيرىنىۆ، ئيمە پيسەو دەسەلاتو لەھونى دەسو ھامكارى و برايه تى دريژ كەرمى پەى شەمە و ئامادىنمى گۆشدارمى پەى داوايە كايچتا و ھەچ گلەيۆە يچتا ھەنە جە بەگو پاوہشارى و بەگا ناوچە كەى راو ئا مامۆساياوہ كە ئامينى لاتا گلەيە كاتا وزدى روه، بەگو جوانرۆيچ كە ئەسل ئانەن ھەميشە بەشيۆە بۆ جە دەسەلاتو لەھونى با چا بابەتەيچەنە بەشيۆە بۆ جە دەسەو دادوہرى ميانو خەلكو جوانرۆى و پاوہشارينە و ئيمەيچ بيلايەنانە سەروكارى دادگايە كەيتا كەرمى.

بەگە كى جوانرۆى بە حورمەتۆ خيرئاماي و ميماندارى مەللا و قيخايە كاشا كەرد و گۆششا دارا پەى پەيامە كەو جافرسانى، وەلیم دمای تاوتۆ كەردەى پەيامە كەو سانى پەيو اچشا پەى پەيامە كەى ئانەي بە دەمى واتشا بە مەللا و قيخايە كا: شەمە عەزيەتتا كيشان و ئيسە تازە ديړا پەى ئى قسا و ئيمەيچ ئانەى مزانمى كە ناوچە كەما ھەر چوارلاوہ دەورە دريان و ئينا چيرو ھەرەشانە، ئيمەيچ ئينايى خەمو ئانەينە كە وپما و ناوچە كەيما جە ويرانكارى لادەيمى و پاريزنميش جە داگير كەرى لايدەى، راسا عەجەميچ ھەر داگير كەرينى وەلیم ئيمە لاگيرى عەجەماما لاوہ خاستەرا ھەتا لاگيرى ئينگليسا، ئيمە قەرارما دان بلمى پاوہشارى گيرمى، ئەگەر دەسەلاتو لەھونى بە ئاشتى پاوہشارى جيامازا ئانە ئيمەيچ پەنەما وەشا ونى نەگنۆ بەينما و ئەگەر بە ئاشتيچ جياش نمازا ئا وەختە گلەي و يشا ئينى سەرو و يشا.

رۆی دمایین که په یامو به گزاده کا جوانرۆی یاواوه دەسو کهریم به گو خانەگای هەر ئا رووه وئیش لوا دەگاو نەسووڊئ و په یامو به گزاده کا جوانرۆیش یاونا لاو جافرسانی.

جافرسان به ئەژنیە ی په یواچو به گزاده کا جوانرۆی تووره بی و هەر ئا وپه رگا جوابش کیاستۆ سەرو گردو به گە کاش و داواش وەنە کەردی سەوای نا پیری، رۆو جمعه ی گردشا نەسووڊەنە نماو جمعه ی کەرا و دماو نمێ گلیرووبیە زەرورشا هەن و داواش کەردە هیچکامشا به هیچ به هانیۆه دما نە گنا.

په یامی تایهش کەرد سەرو ئەفراسیاو به گی که هەم دەس جمنۆوه هەرمانە کاشەنە و هەم رۆو جمعه یچ دما نە گنۆ و چیشیچش کەردەن زانایی ورد چەنیو وئیش بارۆ.

رۆو جمعه ی دماو نمێ به گە کێ لهۆنی گرد دەگاو نەسووڊئە و دیوه خانو جافرسانینە گلیری بیۆه و جافرسان په یواچو هەردووی لایه کاش باس کەرد په ی به گە کاش و واتش: ئەها رۆلە نەواتم هەردووی لی جوابه کەشا مه علوما، پیسه موبندی هەردووی هەر ئانەشا واتەن که من چەمه رابینی و اچاش.

کورە کیش و برازیکیش گرد یۆدەنگ واتشا: جەنابو سانی ئەمرهت به چیشینه با پاسه کەرمی، ئیمه وئیمه و تفعەنگچییمه و هەرچیما چەنەبی هەنمی خزمهتتەنە، گرد پتۆه و به دەنگیۆه بەرز واتشا: لهۆن ئاوه دان... ژبوۆ هەورامان.

جافرسان به ئەژنەویە ئا دروو شمیه دلش په ر بی و واتش: وه شله ی وەرارهرو داگیرکەرا وه لاتییۆ ئانەما واتی، وه لیم خودا خیانهتکارا رسواکەرۆ

پاسە كرديشا كەردەن بە ناچارى دەسو داگیركەرا گىرمى و كوجیه بە كوجیه گىلنمیشا وەلاتەرە.

سان دیا گردو بە گەكارە و ھەناسیو ھەردش ھورکیشت و ڕووش كەردە ئەفراسیاو بە گى و واتش: ئەفراسیاو بە گ تۆ چیشت كەردەن و یاویندى كوگە؟

ئەفراسیاو بە گ واتش: قوربان ھەر ئا ڕووه چىوھ لواناوھ پیام كیاستەن گردو دەگایەكارە و تاخایتى پیام كیاستەن پەى دەگایەكا گولپى و نارنجلەى و دەرەومەرى و ھانەودنى و سەرگەتى و بنجەودرەى و خارگیلانپچ كە گرد دەگایوھ چنڈشا پەنە كرىۆ تەفەنگچى كيانا و وپچم چەنىو مامۆ ئەلەى تەفاقى پەنەوازم جە واردهى و مەتارا ئاوى و وەلاخا و تەفەنگا و فیشەكا ھەرچى تەوانامانە بو ئامادەما كەردەن و چەمەراو ئەمرەو جەنابیتەنمى، وەلپم خۆ مەعلوما تەنیا بە من و تەفەنگچیا سنوورو من جەنگو بە گزادا جوانرۆى و سپا و ئیرانى نەمە كرىۆ.

جافرسان قسە كیش دەمۆ سانا و واتش: ئانە ھىچ كە جەنگو جوانرۆى تەنیا بە تۆ نەمە كرىۆ و ئەشۆم تەفەنگچى و پەشتیوانى گردو ناوچەكا وزیۆ یۆ ئیجا ئەمرەو جەنگى بەركەرمى، وەلپم من پەرسىوھ تەرەم لاوھ درووسە بیه، ئادىچە ئانینە تۆ چى پيات كیاستەن پەى دەگایەكا گولپى و نارنجلەى و دەرەومەرى و ھانەودنى و سەرگەتى و بنجەودرەى و دەرەقەیسەرى و خارگیلانى؟ مەگەر نەمەزانى ئا دەگى ئیسەتى نینى سنوورو دەسەلاتو ئیمەنە؟ ئایا تەرسەو ئانەیتە نینە مەحموود خان كەرۆ سەرما و واچۆ ئاشتیه كە تا ئینەش شۆنیۆ بى و پەشتیۆ گىچە ئیوھما پەى سازە كەرۆ؟

ئەفراسياو بەگ واتش: قوربان ئا باسيە ھورگيرە پەي دماي يۇلاي
كەردەيۇ ئى جەنگيە و تەرسەو مەھموود خانىچت نەبۇ جارى ئاڭ
خياالش ئينا ياگى تەر.

ئامپوھ سەرو باسە كەيشا و ئا رووھ تا وپرەگا باسە كەشا بە وردى تاوتۆ
كەرد و وادەو پەلاماردای و دەسپەنە كەردەي جەنگە كەيشا ديارى كەرد
و ئەفراسياو بەگشا تەكليف كەرد بە سەروكارىي ھەلمەتە كى و وادەي
دياريكريانە تەفەنگچىي گەردو قۆلە كا دەگا و نەسووڭئە يوشا گىرت و
چاوه سەرسەھبىوھنە داشا ملو سنوورە كا پاوھشارى و دەوروپشتيشەرە
و جەنگ گىسيانە، ماوھو دوى رووانە جەنگ بەردەوام بى وەرۇ ئانەي
جافە كى وەلتەر ئامبىيىن دەرورۇ پاوھشارى و دوريسان و شمشىرپنە
مەرزىبىيىنرە و سپا و ئيرانىچ راو سەرھەنگ رەزمئارايۇ پەشتىوانىشا
كەرى، پا وەساسەتۆ لەشكرو لەھۆنى نەتاواش وپراس روھو جوانرۇ
جمۆرە.

رۆي دووھم ھەوالتو بەرھو جەنگى ياواوھ لاو جافرسانى و ھەوالتە كە
پەي سانى دلۆھشكەر نەبى، بە پەلە قادر بەگى كورپش كىاستشەرە
ھەلەبجە و لوا لاو ئەدمۆندز حاكىمى سياسى ئىنگلىسە كا و وەزە كىش
ياوانانە كە سپا و عەجەمى پەشتەو بەگزادە جافە كا جوانرۇپش گىرتىنە و
ياردەيشا مڭۆ، ئەر پاسەبۇ ھەرمانە كى ئىمە يام سەرنمە گىرۆ يام ونى و
قوربانىي و وەختى فرە موازۆ.

ئەدموندزىچ دماي تاوتۆ كەردەي حال و وەزە كەي چەنيو بەگزادە كا
ھەلەبجەي و كاربەدەسە كاش، ياوي پا نەتىجەيە ئەگەر لەشكرو لەھۆنى
شكست بارۆ يانى بەرھو ھامپەيمانانا ئادىشا ئينا شكستەنە، خىرا راو

تلگرافىيۇ پەيۋەندىش كەرد سەفىرو ئىنگلىسيۇ شارو بەغداينە و ئادىچ راو تلگرافىيۇ پەيۋەندىش كەرد پۇ (كۆكس) يۇ كە باليۇزو ئىنگلىسى بى شارو تارانينە و ئىرانىە كى پەنەش واچىنى وەزىرى موختار، ئاگادارش كەرد خىرا دەس وزۇ دلى ھەرمانە كى و ئەلى رەزمئاراي ياونۇنە پەشتە و جافە كا جوانرۇي وەربدۇ و چنڭىچ پەنەش كرىو ياردەي لەشكرو لەۋنىە كا بدۇ و پاۋەشارشا بدۇۋە دەس.

دماي ئا ھەولنى قادر بەگى، سەوايشۇ ئەلى رەزمئارا پىخامش كىاست سەرو بەگزادە كا جوانرۇي كە كىشياۋە و ماۋە وىسوچوار ساتانە پاۋەشارى چۆل كەرا، پا ۋەساسەتۇ رۇي چوارەمەنە تاو ترازى جەنگە كەي كەوت لاو لەشكرو لەۋنىرە و كەوتى شۇنە و تەفەنگچىە كا جوانرۇي و دۆگە بە دۆگە و قوناخ بە قوناخ كەردىشاۋە جوانرۇرە و گەمارۇ جوانرۇيشادا، بەگە كى جوانرۇي ناچارى بى راو ئەلەپشەيۇ كە سەرلەشكرو لەۋنى بى و دوى روتى ئابلۇقە و جوانرۇيش دابى و زورش ئاردەبى پەي وەرھەئىسكارە كا و كەمپوۋە دووربى جە دەروازە و جوانرۇيۇ و ئارۇ و سەواينەبى بلۇ دلى جوانرۇي، بەگزادە كى جوانرۇي پىخامشا كىاست پەي ئەلەپشەي تا ئادىچ راو ئەفراسياۋ بەگىو پىخامە كەي ياونۇ لاو جافرسانى و ئەگەر قىبوولش بۇ بەگايەتى جوانرۇيشا بدۇۋە دەس، ئانا ئادى جەنگ مردنا و ئادىچى با ئابلۇقە و سەرو جوانرۇي مارا و گىلاۋە.

يوەم رۇي نەبۇ نۇ كەسى كوشى، ئا پەنج روۋە، كوشتارىپوۋە چامەنە روەش نەدا و كەمتەرىن خەسارى گىانى جەنگە كەنە قۇميا.

پېخامو ئەورەحمان بەگو وەكئىلى راو سوارپۆه ياوا دەسو ئەلەپشەى و ئادىچ راو بارامى برايشۆ و دوى سواراوه هەر ئا رووه پېخامەكەش ياونا دەسو ئەفراسياو بەگى پاوەشارەنە و ئايربەس كرىا، ماوهو روئىنە پېخامو بەگزادەكا جوانرۆى ياوا دەگو نەوسوودئى لاو جافرسانى، سانىچ بە پەلە پەيوچش كىاستۆ و رازىى بى سەرو داواكىشا و وات و واچ ميانو جوانرۆى و نەوسوودئىنە دەسش پەنە كەرد، ماوهو يەرى رووانە ياوى نەتىجە و بەگو جوانرۆى كرىاوه بە بەگ و لەشكرو لەوئى كىشياوه دما و هەريۆ گىلپۆه پەى قۆلو وئىشا.

ئەفراسياو بەگ و ئەلەپشە و برى جە تەفەنگچىە كاشا بە ئەمره و جافرسانى دوى روئى دەگو نەوسوودئىنە مەنپوه و بە ئامادەبىهى پەنج ششى جە كورەكاش، سان دەسوشانەى تايپەش وەنە كەردى و واتش: ئەگەر سام و هەببەتو شمه و ئازابى تەفەنگچىە كاتا و ژىرى قادر بەگى و پەشتىوانى ئىنگلىسەكا نەبىئى ئى هەرمانى پا ئاسانىە سەرنەگىرى.

ئەفراسياو بەگىچ پەنەزانای وئىش بەرش و ست پەى دەسوشىەكەو جافرسانى و واتش: حىكمەت و دانابى جەناىت ئىنا لای سەرى گردو ئا چىواوه كە باست كەردى و تۆ پایەداربى و مەنى پەى لەوئى، گرد بە دەنگى بەرز واتشا: لەوئى ئاوهدان... ژىوۆ هەورامان.

ئەفراسياو بەگ سەرو وى سەرهش بەرز كەردۆ و دىا ئەلەپشەىرە و ئىنجا روەش كەردۆ ئەو جافرسانى و واتش: قوربان ئىسەتئى گىرە وەختو جوابو پەرسەكئىت ئامابۆ كە وەلئى جەنگەكەىنە پەرسات: چى تەفەنگچى دەگایەكا گوئپى و نارنجلەى و دەرەومەرى و هانەودنى و

سەرگەتئى و دەره قەيسەرى و بنجەودرەى و خارگىلان ت ئاردىنى پەى
جەنگى؟

جافسان بىزئەش كەرد و واتش: حالىما چىش ماچى، با پەرسىو تەرە
كەرمىو بە ئىنگلىسە كا و ھەرىاسە بە شىخ عەلئەدىنو بىارئ و شىخ
حىساومەدىنو باخە كۆنىچ چوون ئادىچى مورىد و مەنسووبىشا ھەنى
چا دەگایانە و فرەو ملىكە كاچشا ئىنى سنوورو ئا دەگایانە و بۆنەو
پارزىناى ملىكە كاشاوه نەرمى مرمانا چەنىو مەحموود خانى، ئەگەر
ئادىچى بە خاسشا زانا ئانە تۆپى وىت كىانە سەرو دەگایە كا و قىخى
وئىت بنىەرە سەرشاوه، وەلىم ئەشۆم گرد حالەتئەنە وئىت جە جەنگ
چەنىو مەحموود خانى و مامۆزايە كاش دەگا و نەوئىنە لادەى و وەرەو چوار
پەنج دەگایا تىكش نەدەىمىو چەنىشا.

* * *

دمای ماوهو چىند مانگىو و سەرو داواو ئەفراسىاو بەگى، جافسان
ئەمرەو سالارىەتىش بەرکەردە پەى ئەفراسىاوى برازايش و جە بەگایەتى
دەگا و ھانەگەرملەىو پلەو پایەش بەرز كەردۆ پەى سالارىى ناوچىو
وہرفراوانتەرى و دەگایە كى گولپى و نارنجلەى و دەرەومەرى و ھانەودنى
و سەرگەتئى و دەره قەيسەرى و بنجەودرەى و خارگىلاننىچش وستى چىرو
دەسەلاتىش، ئەلەپەشەىچش پىسەو سەرلەشكرو سالارى دەسنىشان
كەردۆ، يانى ميانو ئاوهو بىارئ و ئاوهو زەلمىش بە دەگایە كاشۆ گرد
وست چىرو حوكمو سالارى.

دمای ئەمرەو بە سالار بىەىش، سالار ئۆساكارئى تاىبىش دەگا
ھەورامانو تەختىو ئاردى و ھەرمانكەرى دەگایە كا ھانەگەرملەى و

كەيمنى و بىرواسىش و ستى وەرودەسى و ماو و يەرى مانگانە گەرەكە و چىردەگە و ھانە گەرملەينە دەسى يانى وەشى يەرە نھۆمىش كەردىو پەي ھەرەمسەراي و يانە و وئىش، نھۆم و وارى تەيكەن كريا پەي ئەنبارو زەخىرەي و تەويلە و ولاخا، نھۆمى دووھم پەي ياگى چاشت و نان كەردەي و مەنەيو خزمە تكارا، نھۆمى يەرەمىچ پەي نىشتە جابىەي ژەن و يانەيش و ديوە خانىو درىژي وەشىچش سازنا پەي ديوە خانو وئىش و مېماناش، پەنجەرى ديوە خانە كەي و نھۆمى دووھمى و يەرەمى دىنى ملو مەكە كا دەرە و ھانە گەرملەيرە و زم و ھامن دىمە نيو وەش وەر و پەنجەرا ديوە خانە كەو سالارىو وئىش ئەرمانى، وەھارىتە سەوزەلانى كەش و كو و كەمەرى و گوول و گوپكە و درەختا دلى مەكە كا و پايزىچەنە رەنگى زەردوامى و مۆرى گەلاو درەختە كا سەرنجەو بوينى كىشىنى پەي لاو وئىشا، شەوا وەھارىنە ھازەو ئاوە كى دەرە و ھانە گەرملەي كە دلى مەكە كارە وەزىرە سەرەچىر چەنيو دەنگو كەلكەلەوانە كا كە سانىنيو پەي ھەنتىنى دەنگ و ئاواز و سەمفونىو ئەھورايى وەشكەرىنى و مەژگو ژنەواي سەينىنيو، ئوساكارە دەس رەنگىنە كى ديوارى يانە كاشا ھەردووى دىمىو گەرد بە خولەي چەرمى مالىدەي، دما تەر دلى خەلكو ناوچە كەينە ئا يانى سالارىە بە يانە چەرمى شۆرەتسا بەر كەرد...

يانە چەرمى ھەر وئىشا يانە چەرمى بىنى.

يانە كى دلپدە گايچش ھەر ئاستىو، زمسانىنە دلى دەگىنە نىشىرە و وەھار و ھامن و پايزىچەنە دلى يانە چەرمانە نىشىرە.

سالار ھەر وەرەنە ھەرمانە كەرى سەرو دەگايە كا و قىخايە كاشا فارى و دەس وزى دلى ھەرماناشا، ھەركام جە كورە كايچش كە ياوتىنى پەنە كەرى بەگو دەگايە كا چىرو دەسەلاتىش، پەيوەندىش كەرد ئىنگلىسە كاو

و داواو پەشتیوانی و رەزەمەندیش وەنە کەردی و وێچش لوا لاو شیخ
 حیسامەدینی و شیخ عەلەئەدینی و چا بارۆ قسێش چەنی کەردی و
 دلەئەقەمێش کەردی کە سایە و دەسەلاتو ئادینە ئاسوودە تەریبا جە
 وەلتەری و مەلکە کێچشا پارێزیا، ئادێچێ ھەر ئارۆ و سەوایش پەنە کەرتی
 و چەمەراو ھەنوێستو ئینگلیسە کەرتی و جواپی یۆلا کەرش نەدتی
 دەسو تا سالەش گیلانە سەرەرە.

چا سەرەدەمەنە مەیکە کورۆ ئەلەپەشە زەنیش ئاردی و ھەلاو
 کناچی سوفی ئازیزو بیاری زەنیش بی و کور و کناچیو ھێچشا بێنی، وەر
 ئانە کە کورە گەرەو ئەلەپەشە و متمانە پەنە کریا و سالاریچ بی و
 وەلتەر ئەمنە و ئێچش دەگا گولپینە شووش کەردە بی بە تەفەنگچێو
 جافرسانی، سالار داواش کەردە ئەو ئەلەپەشە را بدۆ مەیکە پێسە و
 قێخاو وێش بنیۆرە سەرۆ دەگایە کە گولپی و سەرگەتێو و بە یانۆ کیانۆش
 پە دەگا گولپی، ئەو ئەو ئەلەپەشە رازی نە بی و ھەرچەند جەنگ و
 جەلەبەچ میانسانە نەمەنە بی وەلیم ھەر تەرسەو ئانەیشە بی مەیکە
 کورش نزیک گنۆو و تووشو گیر و گازی بۆ چەنیو بە گزادە کە دەگا
 دزلی و نەوی، وەلیم وەرۆ ئانە ھەم سالار پاش سەرۆ داواکێش
 گێرتەرە و رەزەمەندی جافرسانیچش ھورگێرتە بی و ھەم مەیکە چ وێش
 پەنەش وەشی دەگا ھانە گەرملەینە بزێو و سەرەبەوی بۆ، دماجار
 داواکی سالاری سەرەش گێرت و مەیکە ئاما دەگا گولپی و تەموو
 قەلاتێو و وەرۆرو یانە شیخە کاو بەنەرەتو دەسە یانە زلاش داوہنە،
 ئەو ئەو شیخ محەمەد کورۆ شیخ حیسامەدینی و شیخ سادەق کورۆ
 شیخ محەمەد بەھائەدینی پاسە یاوێنە یانە کێ پە ی سالاری با، پا
 وەسەتو پەنەشا وەش نە بی، وەلیم کە یاوێنە پە مەیکە وێش با و

بە نيازايانە بارۆ دەگاۋ گولپى، نەرمىشا ئەرمانا و دار و چۆچەنە دەسبارشادا يانە كىش تەمامنى.

دەگاۋ گولپى ياكپوھ گىنگەيى و دەگاۋوھ وەر فراوانە و ياكى بايەخو ھەم شىخە كا و ھەم بەگە كا لەھونى و دزلىيچ بى، بۆنە و شىخە كاۋە كە ھاناۋى و كارزىشا دىيىنى و ھەنە و ئاۋىشا بەرئاردىيى و ھانە و ژەنا و مزگى و ئاسا و قەيسەرى و دووكان و چىند چايە خانىشا دەگاۋ كىنە كەردىيىنپوھ و دەگاۋى مەللاي بە قابىلش چەنەبى كە نامىش مەللا غەفوورو مەللا ەودللا ھەمە كاۋاتى بى و حوجرە و واناش بى و فەقىيىش راگىرى كەردىيىنى، سال بە سال دەگاۋ زلەبى و ۋەنگە و مەكتەبش چەنە كىر ياپوھ و دەگاۋى كەوتىيى سەرەراۋ ھەوت ھەشت دەگاۋ تەرى، خەلك و پىشە ۋەرى چىلا و چەولاوھ دەگاۋە كا ھەورامانىۋ روھش كەرىنپەنە و دەرفە تو كاسپى و ھەرمان كەردەيش چەنەبى، خەلك جوانرۆ و تەۋىلى و دزلىيە و پاۋەشار و دەگاۋ رەزاۋى و شارو مەريوانىۋ ئى پەي دەگاۋ گولپى و چاگە نىشتە جا بى، تاخايتى جوولە كىچ ئامبىنى دەگاۋ گولپىنە ئەرەنىشتى بىيىنى و خجلى مسگەرى و ھەرمانە دەسىا بىنى و يۇچشا خومخانەش بى، يەرى يانئى جوولە كى گولپەنە بىنى.

يۆ: كورۇ تاتپوھ كە تاتە كە نامىش **گدليا** و كورە كە يچش نامىش **موشى** بى و ھەرمانە و چەرمە كەردەيۋ خنجەر و كاردا و زەرى چەرمەي و كلاۋزەرا كەرىنى و دماي تەمامىاي يانە كا مەيكەي يانەشا چىرخانو يانە تازە كا مەيكەينە بى.

دوئ: يانتوھ تەر كە پياو يانە كەى نامئش داود بئ و كورئوھش نامئش سؤنە بئ، ھەرمانەو مزگەربى كەردئنى و يانا شئخ محەمەدئنە بئنى و گجار گئئئنى دە گايە كا دەروو پشتو گولپىرە و مزگەرىشا پەيكەرىئى.

سؤنە دە گاو دەروومەرىنە دلش مشؤ كناچئوھ نامئش **حەياتئ** بو، وەلئم وەر و غەرىبئش سؤنە پەرە مە كئشؤ بلؤ وەرؤ و داواش كەرؤ، ناچار بئئە و پەى رازىكەردەى دەروونو وئش ھؤنئوھش چنؤپؤرە و ماچؤ:

ھەى داد ھەى بئداد من سؤنە لاتم

كوشتەى خالە كەى تەنكە حەياتم

بەرى: يانەى يەرەم پياشا نامئش **شەمؤ** بئ و خومخانەش بئ و يانەش چئرگەرە كەنە و نزىكو مزگى دە گايە بئ.

بىەى ئا يانە جوولە كا دە گاكئنە ئانارئوھ رؤشن بئ پەى ئا راسىە كە گولپ شارە دە گا بئ و بازارى خاسش بئ، چوون ئە گەر جوولە كە كئ و كسمە كەشا بازارش نە بئى چاگە ئؤقرە نە گئرىئى و بار كەرىئى و ئاگەى جىائازئى، سەرئوھ تەرىچەرە ئە گەر گيانو يوترىن قبوولكەردەى و رؤشنورىى پئوھ ژىواى زال نە بئى ملو خەلكو دە گاكئىرە ئا يانە جوولە كئ چاگە وئشا نە گئرىئى و جىائازئى يام دە سدرئزئشا كرىى سەر، نەك ھەر ئانە كە تاوئنى چاگە نئشارە بەلكو سەرەراو ئانەى كە دوئ بئەيانئ نامدارئ شئخئ نە قشئى دە گاكئنە بئنى و ئە گەر مەر امشا بئى تاوئنى راشا پەنە لئزە كەرا و بزناشاوھ، كە چى نەك ھەر نە زئئئئشاوھ بەلكو سەربەسانەىچ سرووت و راورەسمە ئائىنىە كاشا ئەنجام دئنى و بە پاو رانماىە دىنىيە كا وئشا، رؤو شەممەئنە ھەرمانە نە كەرىئى و پەى رؤو ياركئ چەنىو ژەن و زارؤلە ىشا لوئنى سەر و ھاناوھ كا دەورو دە گاي

پېسەو: **ھانە ژەنانی، چنارە زەرتکی، باخە تازەى** و کەیف و سەفاو وئىشا کەرئىنى، چانەىچ گرنگتەر کور و کناچە کئىشا چەنىو زارۆلا و ھەرزە کارا دەگای ھامرایە تىشا بى و پئوھ کئىلى کەرئىنى و وئىشا و زارۆلئىچشا ھەر بە ھەورامى قسى کەرئىنى.

و ھەر و بايەخو دەگو گولپى سالارىچ مەیکەش کىاست ئاگە و کەردش بە قئىخاو وئىش و چاوه دەسش کئىشت دلى دەگو سەرگەتئىچ کە ئاڈىچە ھەم دەگایوھ زلە و بە پیتە و ئاودارە و باخدارە بى و ھەم بەینو دەگایە کا دەرەومەرى و ھانەودنىچەنەبى.

۸

سالار دماو ئانهى سنوورو دەسەلاتىش فراوان بى، وەرۇ ئانهى
ھەرمانە كىش بە رىك و پىكى بلا راوہ و وىچش فرىاو سەرۇكارى
كەردەيشا گنۆ، دەسىۋە راوئىكارىش جە پىا و كەسايەتتە دىار و كارىگەرە كا
ناوچە كەى ھورچنىي و ھەرىۆ وىارنۆھنە ئەركىش پەنە ئەسپارى:
(ئەلەپەشە، نەسرۇلابەگ، كاكە رەش، ھەمە و سلىمانى، مینە و عەدى،
ئەلە و ھەمەد بەگى، ھەبىب خۆرشە، فەتە و ھەمە كەرىمى) ئى ھەشت
پىيشە پىسە و راوئىكارا وئىش و سەر دەسى تەفەنگچىە كاش ناوچە كا چىرو
دەسەلاتىشەنە دەسنىشانى كەردى، مەللا ئەھمەدو كەىمەنە چىش
دەسنىشان كەرد پىسە و موفتى و راوئىكارى ئايىنى، ھەر پەرسىۋە
پەيۋەسە بىي بە ئايىنىۆ بى پەرس و ئاگادارى و رەزامەندى مەللا
ئەھمەدى نە كەرىش، ھەرىاسە شىخ ئەھمەد چىش دەسنىشان كەرد
پىسە و بنووسو دىۋە خانىش و پەى نوستەى قەوالا و نامە كاش.

ئى ھەرمان و ھەنگامى سالارى ياردىدەرىش بىنى ھەتا راوہبەردەى ناوچە كەيشەنە و روو بەروو بىھىۆ نەيارە كاشەنە كەمتەر بلو خەلەتەرە و سەرگنۆ.

سنوورو دەسەلاتو سالارى بۆنەو زالبيەى ئىنگلىسە كا و دوور وستەيۆ مەحموود خانى جە ناوچە كەنە ئارامىش پۆ پىويى، سەرىپو تەرىچۆ جافرسان تازە جوانرۆش مرکناپىرە و مەرامش بى ملك و مالە كەيش سنوورە كەنە پارىزنۆ، كەوت وىرو ئانەى كەسىپو كرده و كارىگەر و چەنەئاما و بە ھەيبەت پىذاكەرۆ و كەرۆش سەركارو وئىش سەرو ملكە فرە و جۆرا و جۆرە كاشۆ كە چندان ئاساوى و باخى و ئالفە جارى و زەمىنى كشت و كىارى و زەمىنى تەرى و مپو دەمى بىنى و گىنىنى سنوورو پاوہشارى و دەگايە كاو بەلەبزانى و دەوروبەرو جوانرۆى و دەگاو نجارى و تشارى و دشەى و شەرەكانى و دارىانى و وراى و دەرەويانى و نۆرياوى و نۆتسەى و زاوہرىۆ، ئا ناوچە و چىرو دەسەلاتو جافرسانىچ، ھامسنوور بى چەنيو ناوچە جاف نشىنە كا، ئەحمەد بەگ بەگو نەوسوودى و دەگايە كا دەورو پشتىش بى و ھەمەسەعيد بەگىچ بەگو بەلەبزانى و تشارى و شىخانى و دەورو پشتو جوانرۆى بى و جار جار بە فيتو بەگزا دە كا جوانرۆى وەختو ياواى حاسلاتى و خەرمان لۆخىنە (۱) ھىتیارە دەگانىنە كى ملكانە كەم دىنى و ھەر وەرزىپوہنە جۆرە تەنگ و چەلەمپوہ درووس كەرىنى پەى بەگە كا جافرسانى، برى جارى سەرو

(۱) فەرھەنگو خالىنە ئامان، خەرمان لۆخ: دانەوئىلپوہنە كە سەرو خەرمانىۆ درىۆ بە ھەزارا.

چا سەردەمە وەلپىنانە بە وەختو حاسلاتى و سوور بىەى خەرمانى و بەشكەردەى دەخلى و دانىچ و چيان خەرمان لۆخ.

ملنەدای ھیتیارە دەگانشینە کا و وەرزیه رە کا بە قسێ کورە کا جافرسانی،
جەنگ و جەئەبە یچ خولقی میناشانە.

ئا نوونگی گرد پێوەرە بی بایس ھەم جافرسان و ھەم کورە کیش چەم
گێلنا پە ی کەسێوہ چانە ی کە بتاوۆ خەئکە ھەرمانکەر و وەرزیه رە کا
دەگایە کانە مۆچنۆ و بی قرە وەختو خەرمان لۆخی و حاسلاتو ھەر
رزقینە ملکانە شا چەنە بسانۆ.

دما جار فەتحوئلا بە گ کورو جافرسانی کە بە گو دە گا و بە لە بزانی بی،
نامی ئەلەپەشەیش بەردە و داواش کەرد ئەو تاتەیش ھەوئێ بدۆ سالاری
پازی کەرۆ و ھەرمانە کەرۆ سەر و ئاردە ی ئەلەپەشە ی پە ی لاو ویشا و
کەرۆش سەرکار سەر و ملکە کاشاوە سنوورو دە گا و نەسووڈئ و
پاوەشاری و دە گایە کا دەور و پەشتیشانە.

جافرسانیچ قسە کێ حەمەسە عید بە گی کوریش چە قا دلشۆ و یۆ جە
سەردایە کا سالارینە پەیلایش باسو ئەو ھەفارای ئەلەپەشەیش کەرد دە گا و
ھانە گەرمە یۆ پە ی دە گا و نەسووڈئ، سەرەتاوہ سالار داواکێ
جافرسانی مامۆیش لاشۆ قورسە بی و واتش: مامۆ ئەلە دەسەراسو منا
و فرەو ھەرمانە کامەنە پەشتی پاڈی بەسوونە و بی ئاڈی من پە کەم
گنۆ.

جافرسان بە وردی مەرامە کەو ویش باسش کەرد پە ی ئەفراسیاو -
سالاری برازایش و یاوناشەنە کە ئیسەتێ سنوورو قۆلو لاوتۆ تەرسیش
سەر نەمەننە و ئە گەر و جەنگی و ھۆتەرەو مەحموود خانی و برازیە کاش
فرە لاواز بیەن، وەلیم قۆلو بە لە بزانی و پاوەشاریۆ جافە کێ ھەر روئ
بەزمیوہ ساز کەرا و خەئکما وەنە ھانی مدا، پەوچی داواو کا کە ئەلەیت

وھنە كەروو ئاڭ ئا پيا چەنەئاما و بە ھەيەتەنە كە ویت مشناسیش و شكەم نیەنە ئەگەر كەرووش سەركارو ویم سەرو ملكە كاماوە خەلكە كە وەرو سامو ھەيەتیش سل كەرا و كەس نمەتاوۆ پای لار بنیۆرە، ئەگەر كەسیۆە یچ زات كەرۆ پای لار بنیۆرە كاكە ئەلە ئا پیا نە كە متاوۆ كوۆشۆ قالب و بارۆشۆ سەرو راي راسی.

دماي ئانەي سالار گیللەو دەگاو ھانە گەرملەي و پەرس و راپو ویش كەردش چەنیو كورەكاش، كورەكیش داواكیشا لاوہ قورسەبی و یۆدەنگ واتشا: ویت حسیبەني و پەي ئیمە نامان قسی كەرمی قسی جەنابو جافرساینە، ویت چیش بە مەسلەحتە مزانى ئانەي كەرە.

دما تەر باسە كەش چەنیو ئەلەپشەي كەردۆ و ئاڭیچ داواكیش لاوہ قورسەبی و واتش: من ئیسە ساحیبو كلفەتیۆە فرەينا و مەيكەي كورپچم یانەش لوان دەگاو گوئی و دوی كناچیم، عەينا و ئەمنە دەگاو گوئی شووشا كەردەن و زارۆلیم وردینی و ئازیزی كورپچم تازە خجلا یاوۆپەنە، چەني كریۆ من ئی كلفەتە فرەیه فارووە و دەگاو ھانە گەرملەي جیا بازوو؟ ئەگەر یانە یچ نەبەرۆ زارۆلیم وردینی و نمەتاوا سەروكارى ملك و مالیم كەرا و گەرە كیچم تازە دووری كەوتینیۆە و نیەني دەسەیاو و منەنە، ھەناسیۆەش ھوركیشت و واتش: ناشوكری نەبو یارە گیانیچم جە دەسدا ھەتا واچوو ئاڭ سەروكاریی زارۆلەكام كەرۆ، ئیسە زارۆلەكی ئاڭیچ ئەشۆم من و بارام وەنەشا پەرسمیۆە و وەیشا كەرمی، بارامی براپچم ویش بیەن چیرۆ كوژەنی كلفەتیۆ، تەنیا كەیلە و سەعەي كورپش ئینی دەسشۆ ئاڭیچ تەوہو ھەرمانا ویشاوە مەپەردە چیۆشا لاو كەسیۆ، كەیلە خجلاو ملكداری و سەعە یچ چەنیو بارامی ویش ئینی پا كەش و كوۆ و خجلی ئازەلداریني و بە نۆرە مەیاوہ دلج دەگای، نازاری

ژەنچىمەنە خجلا پىرە بۇ، ئىتر مەواچىم پەنە من ژەن و يانە و يەرى
 كىناچى و كورپوھ لاو كىوھ جىابازو؟

سالار برى مەنەرە و دماجار ددانش نىا راسىە كەپرە و واتش: بە خودا
 مامۆ ئەلە منىچ لاو جەنابو جافرسانىۆ ئىننىمە فرىشا واتى و زىاد
 چىنىشاىچ واتم: مامۆ ئەلە دەسو راسو منا و فرەو ھەرمانە كامەنە پەشتى
 پاڭى بەسوونە و بى ئاڭى ھەرمانەم مەو يەرۆ، وەلئىم مامۆم ھەر پاش
 گىرتەرە و باسو ئا ناوچەو بەلەبزانى و پاوھشارىشە كەرد و واچى: فرە
 وىرئىم كەردىننىوھ ئى ھەرمانى بە كاكە ئەلەى نەبۇ بە كەسى تەرى
 نەمە كرىۆ.

بەنىو وئىما بۇ باسو ئانەىچشە كەرد كە بە گزادە كى جوانرۆى دنەو
 خەلكە كەى مڭا و ھانىشا مڭا مڭكانە نەڭا و مل نەڭا بە قسى بە گە كاما،
 وئت تەبىئەتو جەنابو سانى خاس مشناسى، ئانەش لاوھ جە نەداى
 مڭكانە كەى قورستەرا.

سالار درئەشدا بە قسە كاش و واتش: ئىجا مامۆ ئەلە سەبارەت بە
 يانە و كلفە تىچت، من پاسە بە خاس مزانو وىر چانەى نە كەرىۆ ژەن و
 زارۆلە بەرى پەى ئاگەى، ھەم وەرۆ ئانەى ياگى وئتەنە ژەنو زارۆلەىت
 ورنە كەنى و مڭك و مالىت نەفەوتنى و ھەم وەرۆ ئانەىچ با ئە گەر
 خەىرىەت ھەرمانە كىت كەردە پەى مامۆىم و نىازت بى بەىۆ پەى
 ئىگەى، ئاسان تاوى گىلئىۆ.

ئەلەپەشەىچ برى وردو سالارى بىۆ و واتش: دەى خو ئانە وىرئوھ خاسا
 وەلئىم ئەى من بى ژەن و يانە پارە چئش كەرۆ؟

سالاریچ بزپوش کەرد و واتش: کورە ئانەچ ئاسانا، ھەرمانە نیەنە خودا خاسەش نە کەرۆ، من تۆ بشناسو پە کەت نمە گنۆ.

ھەرچۆر بی دمای ھەوتیوہ ئەلەپەشە ژەن و زارۆلەش رازیی کەردی و مەیکە ی کورپش کە یانەش دەگو گوئی بی حالیش کەرد زوو زوو سەر بدۆوہ لاو برا و والە کاش و ئاگاش جە مەلک و مائیشا بۆ.

سالار جوابش گیلناوہ ئەو جافرسانی مامۆیش و واتش: ھەرچۆر بیەن مامۆ ئەلەم رازی کەردەن بی، وەلیم پا شەرتی رازی بیەن کە ژەن و یانە نارۆنە.

جافرسان رازی بی و سەرەتاو وەھارو ئا سائینە ئەلەپەشە لوا نەوسوودە و چاوہ دەسشدا سەرۆکاری مەلکە کاسانی و بەگە کاش، جافرسان ئەلەپەشەش کەرد سەرگەورەو سەرکارە کاش و سەرپشکش کەرد ویش چەم گیلنۆ یەری تەفەنگچی بە دلو ویش دەسنیشانی کەرۆ و واتش: ھەریاگیوہنە پەنەوازت زانا بەرەشا چەنی ویت با چەنیتبا ھەم پە ی ھامراییت و ھەم ھەریاگیوہیچەنە پەنەوازش کەرد یاردیدەرت با پە ی تەرسنا ی ئا کەسا کە نیازشابۆ مل نەدا بە قسیت، وەلیم ھەتا متاوی نەرم و نیانبە چەنیو خەلکی و ناچار نەبی زەبر و زەنگ بە کار نمارە، ئەگەر ناچارپچ بیە ی ویت مەخوہلەبە، بزپوش کەرد و واتش: وەلیم کاکە ئەلە ئاممان ھەرچیت کەردەن سەرۆ مەلک و مائی ونی نەمجی.

ئەلەپەشە یچ وات: قوریان پە ی ئانە ی خەمت نەبۆ وەلیم ئە ی ئەگەر یۆ ھیچ ھەلیوہ تەرش نەبی بیجگە تەمی کەردە ی؟

جافرسانىچ وات: دەى كاكە ئەلە من تۆم پەى تەمى كەردەى ئا جۆرە كەسا ئاردەنى، ئىندا خۆ ھەر خەلك فرەن كەرمىش سەركار و مەمنونىچما با، وەلىم ئانە كە بە تۆ كرىۆ پاڭىشا نەمە كرىۆ.

ئەلەپەشە سەرەتاو ھەتا شارەزا بى بەسروشت و ناوچە كەى و تەبىئەتو خەلكو دەگايە كا بە نەرمى لواشا چەنى، دما تەر كە چەم و دەمش كەردۆ، سنوورە كەنە ھەر كەس پاى لارش نىزە بە زەبر راسش كەرىو، دماى ماوئو كە خەلكو دەگايە كا ياوانە سەلىقەش و چەم نە تەرسىش، پاسەشە سەرئاما ھەرياگىنە تەنگ و چەلەمئو بى خەلك وئش داواش وەنە كەرىنى قسىش چەنە كەرىو و پەيشا چارەسەر كەرىو.

ماو ە يەرى ساللا ئەلەپەشە چا سنوورەنە مەنۆ، زمسانەنە بە كۆل و بارى پەرىو لوئو پەى دەگا ەانە گەرمەلى و سەرو ژەن و يانە كەيش دئو ە پەنە وازشا پەى پۆرنى، وەھار و ھامن و پايزىچەنە دەگا و نەوسوودئى و بەلەبزانى و دەگايە كا دەور و پشتىشەنە مەئو ە سەرپەرشتى سەركارە كا و ملكە كا جافرسانى و كورەكاش كەرى.

فرەو ملكە كا جافرسانى كە ئەلەپەشەش كەردەبى سەركار سەرشاو ە كەوتىبىنى قەراخو رۆخانەو سىروانى و دەرەو بەلەبزانى و سنوورو دەگايە كا ھىروى و شىخانى و ناوچەو مەرەخىلى و دامنەو كەشو درۆلەى، خەلكو ئا ناوچەىچە بە گردى ھۆزو ئىناخيا بىنى، بەلەبزانىچ دەگايئو جاف نشىنەو ناوچەو لەونى بى و گنى ميانو دەگا و نەوسوودئى و پاوەشارى، دەگاكى پەنجا شەس يانئو ە خەلكە كەىچش نىكەو دوو ەسەد كەسىو ە بىنى و گنى دلى دەرىو ە قوولۇ دامنەو كەشو بەرپۆزى، خەلكە كەش زوانشا جافى بى وەلىم ھەورامىچ ھالى بىنى و جىاواز

جە جافە كا تەرى، خەلكو دەگاو بەلەبزانی جار جار چەنیو خەلكی
 ھەورامی بە ھەورامیچ قسێ كەرنێ.

پا وەساسەتۆ ئەلەپشە ییچ ھەم زوو زوو لوی پە ی دەگاو بەلەبزانی و
 ھەم فرەو جاری شەو ییچەنە چاگە مەنیو، یوچا یانا كە جافسانی پەنە
 ئەژناسای و مەنیو لاشاوە یانەو دەرویش مۆمنی بێ، خەلكو دەگاو
 بەلەبزانی گرد بە بنەچە سەیدێ حسەینی بێنی وەلیم دەرویش مۆمن
 دلێشانە ھوركەوتە بێ و سەرەراو ئانە ی ئادیچ بە بنەچە سەید بێ،
 تەمە سوکیچش كەردە بێ شیخ قادرو نجاریۆ و بیە بێ دەرویش، دەرویش
 مۆمن پایۆھە كامل بێ، ھەمیشە دەسمالێۆھە سیاوی گولەنگدار بینی
 سەرەشەرە و زم و ھامن پەسە كێۆھە كەرنێ و جیاواز جە جافە كا و خەلكو
 دەگای، ئاد كەواوسەتە نە كەرنێ و ھەمیشە كەوا و پانتۆلش وەرەنە بێ،
 پەرچیش درێژی بێنی و گرد روی سەحبەنە زەریف پەرچە كاش ئاریرە و
 لولیشا كەری و كەرنیشا چێرو تاقیلە قووچە كێ سەرەیشۆ و دەسمالە
 سیاوھە كەشا بینی سەرەرە، وەختو راوەرەسمە تاییبەتە كانە و پایزینە وەختی
 خەلیفە كێ شیخ قادرو نجاری چەنیو دەرویشە كاشا ئینی پە ی زەكات
 گلێر كەردە یۆ و كۆرەو حالی گێرنێ، دەرویش مۆمنیچ لوی دلێ
 كۆرە كیشا و حالش وەنە ئێ، كە دەسمالە سیاوھە كەو سەرەیش لایەری و
 كەرنیش وەرەو بیینە كەیشەرە و پەرچە درێژە كاش وەردیۆھە و شانیشا پیلە و
 پەولواو سەرەیشەرە فرە وەشش گنی، جیاواز جە دەرویشە رەفێقكاش
 دەرویش مۆمن ریش و سمیلێۆھە چەرمە ی مە كینش ئاستەبێۆھە و پایۆھە
 پاك و پوختە بێ، وەختو فرزە كانە دەس جە ھەرمانی ھورگێری و دلێ
 كشت و كیارە كەیشنە و قەراخو كە پەرە كیشنە سەر و تەوھن نامیۆھە كە
 بە دەسو ویش بینیش نماو نیمەرۆی و عەسری كەری و نماو مەغریبی

و عىشاي و سەھىيچ مزگى دەگاينە كەرى و بانگو ئا يەرە فەرزايچە مزگينە ئاڭ دىش، وەختى بانگ دى لوى قولە پاسارو بانو مزگيە كەينە مردى و ھەردووى دەسى گىرى و لەو گۆشاشۆ و بە ئاوازىو و پىانە يىە و ەشەى دلنشينە بانگە كەى دى و ەرو ئانەى خەلكو دەگاي دلى ملئە كاشانە و سەرو كشت و كيارە كاشاوە گۆششا دەنگو بانگە كەيۆ بو، دلپراسەو بانگە كەينە شانئىش وادى پاس و چەپەرە و بەرز و نزمىچ كەرى بە دەنگو بانگە كەى.

دەروئىش مؤمن كورى و يەرى كىناچئىش بىنى، كورە كەش و يوہ جە كىناچە كاش لوپىنى يانە و وئشا و دوى كىناچئىش سەرو يانە يۆ بىنى، زلە كىشا بىوەرژەنى بى، ژەنە كئىش نامئىش خاتو نەزاكەتە بى و ژەنيوہ وەشلى بالا وەسەتە بى و لوئە وانىوہ لووتە شۆ بى و خالىوہ زلە يچ زىجشۆ كۆبىيى و زم و ھامن فىسىوہ سەوزە سەرەشۆ بى و كۆلە وانىوہ يىچ كۆلئىشۆ، خاتو نەزاكەتە ھەروئىش خاتو نەزاكەتە بى، ژەنيوہ ژيرە و بە سەلىقى و ميمان دۆسە بى، ھەر پا وەساسە تىچۆ جافىسان يانەو دەروئىش مؤمنئىش دەسنئىشان كەردە بى پەى ئەلەپشەى ھەروەخت دەگو بەلەبزانينە مەئوہ لائو ئاڭيشاوە مەئوہ.

دماى ئاشنا بىەئىش چەنيو خەلكو دەگو بەلەبزانى و تىكەل بىەئىش چەنيو يانەو دەروئىش مؤمنى و بۆنەو وەشەرەفتارى و يىچشۆ خەلك چەنىش كرىابىوہ، ئىتر ھەر وەخت لوى پەى ئاگەى تەفەنگىچى نەبەرى چەنيو وئىش، چوون نە تەرسەو ھىچئىش مەنىيى و نە خەلكو دەگو بەلەبزانىچ خراپە كارى و لاسارى كەرنىي چەنىش، سەرى تەرىچۆ چەنيو يانەو دەروئىش مؤمنى ئىندە تىكەل بىە بى خەلكو دەگاي بە چەمو غەرىبەيۆ نەڭىئىش پۆرە.

كۆرەكەو دەروئىش مۆمى يانەش كەوانەو دەگايوۋە بى ۋەلېم يانەو دەروئىش مۆمى دلپراسەو دەگاي ۋە نزيكو مزگى دەگايوۋە بىنى، فرەو جارا كە ئەلەپشە لوى دەگو بەلەبزانى ۋە شەوۋەش ئى ملەرە يانەو دەروئىش مۆمى نان وەرئى ۋە ئەسپەكەيش چاگە بىنپوۋە ۋە وئىش لوى مزگىنە مەنپوۋە ۋە ھەر چاگەيچ ئوسى.

دوۋە كىناچە كى دەروئىش مۆمىچ كە سەرو يانەپوۋە بىنى، زلە كىشا نامىش مينا بى ۋە ۋەلتەر شووش كەردەبى ۋە شوۋەكەش تىفەنگىچى جافىرسانى بىبەبى، دماى سالى كورپوۋەش چا شوۋەيشە بىبەبى ۋە دما تەرەش شوۋەكەش جەنگو رووسە كەنە كەشو ئاۋىپوۋە كوشىبى ۋە بىۋەرژەنى كەۋتېبى ۋە كورەكەيش كە نامىش سالى بى ۋە پەنەش ۋاچىنى سالى ھەر شوۋەكەش كوشىبى يانەو تاتەو شوۋەكەيش سالى شا بەردەبىۋە لاد ۋە ئىشا، وردىە كىچشا نامىش مريەمە بى، ھەرچىند مينا چەنىۋ ئەلەپشە شەى سىنەنە بەينشا فرەبى ۋەلېم وەرۋ ئانەى بىۋەرژەنى بى، ۋە شەپەنە كەۋتەبى ۋە گورج ۋە گۆلى ۋە مەردايەتى ۋە پەفتارۋ ئەلەپشە شەى سەرنجەش كىشتىبى ۋە فرەو جارى ئادە خولكەو مەنەپوۋەش كەرى ۋە واردەش پەى نىزە ۋە ئەسپەكەش دەسو گىرى ۋە ئاۋ ۋە ئالفش دى، تاخىتى جارجار مينا سوارەو ئەسپەكەو ئەلەپشە شەى بى ۋە بە نامى ئاۋ دايشو بەرىش پەى سەرو قمە كى لاد مزگى ۋە چاۋە مەرحەبابى ئەلەپشە شەى كەرى ۋە ۋاچى: مامو ئەلە خەمو ئەسپەكەيت نەپوۋە ئالفى خاسم دان ۋە ئانا ئاردەنم ئاۋىچش دەو، بە بەھانى ئاۋدای ئەسپەكەپوۋە ھەم وئىش ئەرمانى ۋەرو چەماشوۋ ۋە ھەم دلسۆزى ۋە ئىچش بەروزى پەى ۋە ئىچش ۋە ئەسپەكەيش.

مىنا تائى عىشق و وەشەسىيە و رەحمىش زىياد كەرى پەي ئەلەپەشە، وەلپىم وەرو ئانەي كە ئەلەپەشە نە پەيش سانيو و نە پاسەيچ ديارى كە نيازو ژەن ئاردهى و چەم گىلنەي پەي ژەنى مەژگشەنە بۆ، چوون ھەم عومرىش كەردەي و ھەم وەشەسىيە نازارى كە يوانويچش ئىندە دلشەنە بى، ھەلەي ئا وىرە نە كەوتەي سەرەش كە دلش بڈۆ بە ژەنيو تەرى، جار جار رىك گنى وەخت و ناوختەنە ئەلەپەشە راش گنى يانەو دەرويش مۆمى و دەرويش نەي يانەنە، نەزاكەتەو كە يوانو و دەرويشى بۆرە خولكىو شە كەرى، وەلپىم ئەگەر رىك كەوتى جارى مىنا لوى دەمشۆ ئىندە بە گەرمى خولكەش كەرى و بىپەرس لەغامو ئەسپە كەيش گىرى، ئەلەپەشە ھىچش پەنە نە كرى و لادى، چا وەختانە مىنا بە فرسەتش زانى و گنى قسى چەنيو ئەلەپەشەي و پەرسى سەير و سەمەرىش وەنە پەرسى، ئىندە چەنەش كرىا و رەش ئامارە چەنەش زوو زوو پەرسىش وەنە و بە زوانى جافانە واچى: مامۆ ئەلە دەنگو باسى ژن و منالە كەت چەس... بىرى كەنەشكە كانت ناكەيت؟

ئەلەپەشەيچ ھەناسىو ھوركىشى و تۆرەكلەو تەماكو كەيش لاقەدشۆ گىرىرە و دەسكەرى سىغار پىتەيۆى و بە ھەورامى جوايش دىو و گنى باسو ژەن و زارۆلەيش و بە وردى گرد چىوش پەي باس كەرى، جار جار وەرو ئانەي دوورە گنۆو جە مامۆ ئەلەي، نەزاكەتەو ئەداو مەنى و والەكەيش، مەنى چىرىنى و ھەرمانەش دىنى ملەرە، وەلپىم مىنا خىرا ھەرمانە كا كەرى و گىلنە لاش و پەرسىو تەرەش وەنە پەرسى.

ھەر روى ئەلەپەشە ئامىو يانەشا، مىنا شەوق و زەوقىو تەرەش بى، ئا رويچە كە ئەلەپەشە نەبى دەگانە مىنا پۆشۆ ديار بى، كە ئا وەزەي

درېژەش كېشىت، مېنا وئىش پەنە نە گېتريا ورازەو وەشەساييە كەيش پەى ئەلەپەشەى لار مەرېمەى وائىشۆ دركناش و واتش: بە خودا وئېچم نەمەزانو وچى، وەلېم ئىندە چەقان دلمۆ ئەر روى نەوینووش و قستېش چەنى نە كەرەو ئەجۆم چىوئى زلم گوم كەرەن.

مەرېمە بە ئەژنەى باسە كەى دەسش گېرت دەمو مېنى وائىشۆ و واتش: دېدى كەرەش راو خودايرە با كەس نەزانو، تۆ و ئا پيا بە تەمەنەشا كەى واتىنى؟ ئىجا ئا پيا ئاگاش نيا چى ھەستەو تۆ ئىنداً نە ئى يانەمارە و نە رووھىچت دېپەنە، ئىجا دېدى گيان مادام ئا پيا ئامۆشۆ يانەيما كەرۆ ئەگەر بىو خەلك پى ھەستەو تۆ بزانو حەياما مشۆ.

مېنا واتش: مەرېم گيان تەمەن چىشا؟ گرىگ ئانەن پيا چەقۆنە دلو ژەنى، بە خودا ھەرچى مڈىەوش پۆرە و سەرنجەو ھورئىستەى و نىشتەيش مڈەو خجلا دلم بەرى پەيش، خو ئاڈ تا ئىسەىچ پېسە وئ وات بىخەبەرا جە دلو من وەلېم من تازە ئاڈ چەقان دلمۆ و بەر نەمىو.

جارى دەمايىن كە ئەلەپەشە لواوہ پەى دەگا و بەلەبزانى وەرزو وەز تەكنای و ھەنار رنەى و درەو و مەرەزەى بى، ئىدەسو ئەو دەسو رۆخانەو سىروانىرە خەلكو دەگايە كا گرىگشت و كيار و مەرەزە كەرىنى و ئەشیا ئەلەپەشە ماوئوہ فرە چاگە مەنئوہ ھەتا وەزى تە كىنى و ھەنارى رىنى و مەرەزە درەو كرى و چەئتوك كوئى و خەرمان سوور كرى و خەرمان لوخو خەرمانە كاش كەردى و پەنج يە كو حاسلاتى ملكانەش سانى جە خەلكە كەى و فەردە گەنم و يەو و زەرەت و ھەزارە وەزى و سەوہ ھەنارى و فەردە چەئتوككېش كىاستىنئوہ پەى دەگا و نەسوودئ پەى يانەو جافرسانى و كورە كاش، ئىجا وئىش بەلەبزان و دەگايە كى

قەراخو رۆخانەش جیا ئاستى، میناچ ئا جارە مەنەيۆ ئەلەپشەش بە فرسەت زانا، دەمو ھەرماناوە ھەولئ دى زياتەر وئش نزيك وزووە چەنەش و سەرنجەش كيشۆ، رەفتارو مینى وەلئ ئەلەپشەينە سەرنجەو ئەڤا مینئش كيشتە و وئره گاوە بەردەش كەنارۆ و زلفئش گيرتە و واتش: سەرەكەوي ئانە ئارۆ ئا ئاماو لوايتە دەورو ئا پيا غەربەيرە چئش بى، نەوينوت جاريتەر ئا ئەتوارا برمانى چەنيو ھيچ پيايۆ، تۆ بيۆەرژەننى و ئەشۆم ئاگات وئت بۆ، شەريكى تۆ ھەلای راس و چەپو وئشا نەزانا، تۆ چ پەلەو شوو كەردەيۆيتا ئە گەر ھەر شوويچ كەريۆ پا پيايشە كەريۆ كە سنعەش ئينا سنعەو تاتەيتەنە؟ ئيجا ئا كابرا بەى سەركارى و ھەرمانەو وئش ئامان، خو نامان شوئەو سەرەكەويۆە پيسەو تۆرە گيلۆ.

ھەرچند ئا قسى ئەڤايش قورسى بيئى وەلئم نەتاواشا دل و دەروون و ھەستو مینى وەراوەر و پياو ئاواتە كاشۆ مرکنارە، گولانەتەرین فرسەت نەفەوتنى و سەرەمرە و پيرەنەبى وەلئ ئانەينە ھەرمانى ئا ساليە تەماميا سەرنجەو ئەلەپشەى كيشۆ و قسيۆەش دەمو بژنەوۆ.

رۆيۆە گردو خەلكو دەگای بە زل و گولانۆ دلى ملكە كاشانە ھەريۆ خجلئ ھەرمانیۆە بيئى، كلفەتەكەو دەروئش مۆمنيچ گرد لوئيبئى بەى قەراخو رۆخانەو سيروانى بەى درەووە مەرەزەى و میناشا يانەنە جیا ئاستيى چاشتى بنيۆسەر و وەلئ نيمەرۆى پەيشا بەرۆ، ئەلەپشەيچ بەى پەنەوازو وئش لواوہ دلى دەگای و راوہ لوا مزگى وئش فيئك كەردۆ و نيازش بى سەيەو پەلگە بەرزەكەو حەوشەو مزگينە و سەر و تەوہن نماكئ قەراخو ھانەكەو بنيۆشەنە كوچئ سەرە بنيۆوہ و چەمئ گەرم كەرۆ، كە مينا دوورۆ ئەسپەكەش دى وئش پەنە نەگيريا و لوا خيرئامای

و وەشئامایش کەرد چەنیو ئەلەپەشە ی و واتش: مامۆ ئەلە تەنیا چیش کەری چینگەنە؟ هورزە بلمی یانە، بە زۆر هورشئیزنا و بەردشو روەویانە ی، وەر و ئانە ی فرسەتە کەش کیش نەشو خپرا کوچی قوبلیە سوورەش کەردەرە پەیش و واتش: مامۆ ئەلە ها وەر قولی کەرە هەرچند هەلای خاس دەمیچش نە کیشتەن.

ئەلەپەشە یچ هەناسپۆەش هورکیشت و تیکەش گپرت ئەو قوبلیە سوورە کە ی و واتش: بديە ئا قسەتو نسیبیه من ئامانیوہ کوچی ویم فینک کەروو و گیلوہ پە ی سەر و خەرمانە مەرەزە کا کە چی خودا ئی چاشتە وەشیشە بە دەسو تو کەردا قسەت.

مینایچ کوچی خوا و واتش: ئە ی مامۆ ئەلە چی ژەنە کپچت یام یوہ جە کناچە کات ناردەت چەنیو ویت با ئی پایزە چینگە چەنیمای بی و وپچت تەنیا نە بیینی و خزمەتەش کەردینی؟

ئەلەپەشە کوچی خوا و واتش: کورە مینا گیان ژەنی کۆگە بارو، ژەن و زارۆلە و ئیمە فیرو دل ی باخی و ئاوی چیین، چکۆ دل ی ئی چەمو چوخر و ئیگەینە و دل ی مەشوولانە ئیدارە کەرۆ؟ نازاری ژەنیچم پیرە بیینە و ئەر بارویچش مەر من خزمەتو ئاد ی کەروو.

مینا کوچی خوا و واتش: دە ی مامۆ ئەلە مەگەر تو یچ بۆنە و ئانە یۆ نامانی پە ی ئیگە ی تیک ی نانی حەرال پیندا کەری پە ی ئادیشا؟

- ناوہ لالا رۆلە نە بۆنە و ئادیشاوە و نە پە ی پیندا کەردە ی تیک ی نانی حەرالی ئامانا، جافرسانی بە زۆر ئاردەنا.

- مینا کوچی خوا و واتش: دەی مامۆ ئەلە سان ئی زلمشە چی کەردەن ئەو تۆ؟ چی پیا بریایی کەرۆش سەرکار تا تۆ چا دوورۆ بارۆ و کەرۆت سەرکار؟

- مینا گیان ئا رازی وەرەش دوورەنە، بازەش پەی وەختی با دەرۆیش مۆمنی تاتەبچت یانەنەبۆ گردتا پەی گیلنۆه، گێرە تاتەت بزائۆ من چی و چەنی ئامانا.

- بە خودا مامۆ ئەلە هەرچۆر ئامابی من فرە دلم سۆچۆ پەیت و هەرچی مە ی ئی دەگو ئیمە من حەزکەرۆو عالیتەرین خزمەتت کەرونە و پەنەبچم وەشا چەم وزی ژەنیۆه باری، خو ئە گەر ژەنە کئی بەلە بزانییەبچ بۆ خاستەرا با جە ئیمەبچ دوور نە گنیۆ.

- هەناسیۆش هورکیشت و واتش: ئانە راسیبۆ وەختی ئامانی ویم نیازمی ژەن و یانە بارو دەگو نەوسوودئی، وەلیم وەرۆ ئانە ی جافرسان فرە چینگە نازۆمۆ واتم با تەنیا بلو، زانیم حال و وەزە کە چینەن و ئی هەرمانی ئیندە درێژە کیشۆ و ئی خەلکو شمەبچە ئیندە عالینی، یام ژەن و زارۆلە کەیم ئارینی یام هەر ئەو ئەو لۆ چەم گیلنینی ژەنیۆه ژیرە و گورج و گۆلە و هەرمانکەرە ویزینیۆه و مارەش کەرینی و ویم تووشوئی وەزعی نە کەرینی.

- بزێۆه سەرنج کیشش کەرد و واتش: دەی مامۆ ئەلە ئیسەبچ هەلای زوون و ئەر نیازت هەن مەنیۆ، چەم گیلنە هەر کناچی عالی و هەرمانکەری فرینی.

- ھەناسیۆە تەرش ھورکیشت و واتش: رۆلە خودا کەریمما... ئیسە
وہختو ئا باسیہ نیا، من ئەشۆم بلوہ پەہی قەراخو رۆخانەہی سەردەمو
ھەرمانە کامۆ.

ھورئیسٹ یانە ئاوایش کەرد و واتش: مینا گیان خودا کەریمما، زیارە
لواوہ لاو مزگی سوارو ئەسپە کەیش بیۆ و گتیلاوہ پەہی لاو درەوان و
وہرزیرە کاش.

ویرە گا ژەن و کناچە کەو دەرۆیش مۆمنی لوئیوہ یانە و دەرۆیش و
ئەلەپشەہیچ مزگینە ناماشا کەردە و لەقە لەق لوئیوہ رۆہو یانە، نانشا وارد
و گرد مانیبیبینی، ئەلەپشە ھورئیسٹ بلۆوہ پەہی مزگی مینا لوا وەرۆ
دەمیش و واتش: دەہی پەلەت چیشا مامۆ ئەلە خۆ ھەلای کەرگی
نەوتینی.

ئەلەپشەہیچ بزپۆەش پەہی کەردە و واتش: مینا گیان یانە تا ئاوا بۆ و
دەسیتا وەشیا، ویتا مزاندی ھەرمانەو خەرمانا یاوینە پەنە و ئەشۆم
رۆوانە گیلۆ سەرۆ خەرمانە کارە و پەنج یە کو حاسلاتیشا چەنە بسانوونە
و جافرسان وەلاخدارئ و ھەسەرئ کیانوۆ و ئەشۆم چەنیشا فەردە
چەلتووک و دەخڵ و دانە کا بار کەرۆونە و کیانووشاوە پەہی نەوسووڈئ،
مانیانا و ئیسراحەتم گەرەکا.

ئەلەپشە لواوہ رۆہو مزگی و قەراخو حەوزە کەو مزگینە سەرۆ
یاگە کیشۆ پەشتەرە قەفای پالکەوت، برئ دیا ھەسارە کا عاسمانیرە و
خیالا بەردۆ، کەوتۆ ویرۆ ئا سەردەما کە جوانی و میانو دەگایە کا بیاری و
ھانە گەرملەینە تەفەنگ کەرئ شانەش و ئی و لوی و حیساب پەہی
کەسی نە کەرئ، دمای تاوی کەوتۆ خیالۆ خانەقاو بۆرھانی، تەنیاییە کەو

ئىسەيش وەرۈەر كەرد چەنيو تەنيايى ئا سەردەمىشە، زاناش بەويش كە تەنيايى ئىسەيش سەختتەرا جە تەنيايى ئا وەختىشە، وەرۈ ويىشەرە واتش: بە خودا ئا كىناچى ژىرەنە پاسە ھەستش كەردەن بە تەنيايى من.

ھورئىست لوا سەرۈ ھەوزە كەي و شلپى ئاويشدا چرۈچەمشۆ، خەلك گەرتەيى، گۆشش شلدارا دەگا كىش و ماتەيى، بىجگە دەنگو تووتا كە بەرۈ دەگايۈە لوورنىيى و خورەو ئاۋەو پلوورەو ھەوزە كەيچ لاشەنە، ھىچ دەنگيۈە تەر نەژنەويى، پىسە چىۋى خورەو ئاۋەو پلوورە كى كە پرى دلى ھەوزە كەي لاشۆ دەنگيۈە ناساز بى، لوا دەسئىشدا وەرۈ ئاۋەو پلوورە كى و مشتتئش واردۆ، برى ديا عاسمانەرە ھەلای ترازىي نەكەوتىيىنى، گىلاۋە سەرۈ ھەوزە كەي و برى شلپە شلپش كەرد بە ئاۋەو ھەوزە كەي و ماساۋى دلى ھەوزە كەي گەرد ژلئويى، وەرۈ ويىشەرە واتش: من وئم وەرەم وەنە زىيان و وەرەم ئى داماگايچمە زىنا، ھورئىستۆ و دوى ھەنگامى دوور كەوتۆ جە ھەوزە كەي و كەوت وىرو قسە كا ميني، كە لواۋە قسە كا وئش و قسە كا مينيە ياۋانە مينا كىناچىۋە فاميدى و وردەنە و ديارا خەموەرەيچشەنە، ئىندا چى تا ئىسە يۆتەرى چا دەگانە قسى چانئش پەي نەكەردەن.

كەوت وىرو ئانەي ئاخۆم ئىسە مينا چئش كەرۆ؟ واچى ئادىچە ھائش بۆ و وەرەمش زىيا بۆ؟ وىر جە چئشى كەرۆۋە؟ واچى چا قساشەنە مەرەمىۋەش نەبىبە بۆ؟ يۆى نەواتئىۋ پەنە ئا قسامە چەنى كەرۆ؟ واچى مەرەمش وئش نەبىبە بۆ؟

مىنايچ سەرۈ بانەكەو يانەو وئشاۋە وەرەمش وەنە زىيا بى و زوو زوو لچى وئش گەزى و دەسى پروونى و دلو وئشەنە واچى: ئاخخ ئارۆ

چى نەتاوام مامۆ ئەلەى ياونوونە و سەرنجەش كىشۆ، خەمىچش بى
 والە كىش و ئەدەش بزانش پەنە ھەلەى نەوتىنە و ئەدەش توورپىش
 بۆۈنە.

ئا شەۋە پەى ھەردوويشا يۈەبى جە شەۋە گولەكا، ميناىچ پىسەو
 ئەلەپشەى وەرەش زىيائى و بە ھىچ وەرەش نەگنى پۆرە، دەمەش
 وشك بىەبى و زوان نەگىلى دەمەشەنە، ھورئىستۆ بە ئەسپاى لۈا
 شەربە كى لۈا سەرەو تاتەيشەنە كوچى ئاۋىش واردۆ و دما تەر پلىكانە كارە
 ۋەستەرە و لۈا ھەۋشە كىشانە ھورمردا، گۆرە كلە كىشا كە ئادەشا دىيە
 دىيش پەى و تەرسا سەلەماۋە و ئەدەش و تاتەش ھائىشا بۆۈە، رۈەش
 ھورچەرخنا رۈەو ئا جوۋە ئاۋىرە كە لۈا ھەۋشە كىشارە پىرپىرە وار، دوى
 ھەنگامى لۈا ئەۋلاتەرۆ شەنەۋاىيۈە ۋەش ئاما رۈەشەرە، ۋەرۈ ئانەى
 سەرەش رۈوت و سىنەش كىرپاىيۈە ھەستش بە سەرداى كەرد، دەنگو
 پىرخەو ئەدەش ئى و ئەجى سىياۋ مارا فىشكنۆ، ئەگەر ئامى و ھائىش
 بىيۈە خىرا چىشۈەنە و ۋاچى: كىناچى ئانە چى ھەلەى نەوتىنى؟ مينا
 گۆش نەدەى پا چىۋا، چوون گردو عازا و ئەندامىش فار و جىمىش بى و
 عازاش گىرپاى گىرپى، بە پا دزى لۈا تا ياۋا دلپراسەو ھەۋشە كى و چىرو
 درەختە نەرە كەينە ھورمردا، چا ۋەختەنە ئەجى درەختو نەرەكەى و
 ئاسمان و ھەسارە كىچ گرد بە زوانىۋە تايبەت قسئش چەنى كەرا،
 ھالەتۈە خەمناك و عەجائىبش پەى درووس بى كە تا ئا ۋەختە
 ھەستش بە چىۋى چانەى نەكەردەبى، بى ھەدەر دەسش نىا سىنەشۆ
 و ئاھىۋەش ھوركىشت، زولفىش شەنەۋاكەى شانئىنى پىلا و پەۋلارە،
 لۈا رۈەو جوۋە كى، خورەو ئاۋە كى چلە كىنارە، لۈا جوۋە ئاۋە كەينە نىشتەرە،
 مەراقىۋ بىنەققاقتش گىرتىبى، ھەزكەرى وئش كىشۆ ئاۋەو جوۋە كىرە و ئا

مەراقىبە بۆلۈنۈپ ئايرىپ كەتكەن قاقىش گىرتىپى، چاۋەختەنە گىردو ئا مەينەت و بەدبەختىاشە ئامپوھ ياد كە سەردەمو زارۋۆلەيى و سەرەتاو ھەرزەكارىشەنە ئامپىيىنى ملشەرە، دلش پەرىپى و ھەزكەرى پەرو گلوئىش گەرۆ ۋەلپىم ۋەرو ئانەي ئەدەش و ئادى ھائىشا نەبۆۋە نەيارى چركە كەرۆ، ھەرسى مجىپنە دلچ چەماش و تك تك ۋەستىرە پەي سەرو كولماش.

بە ئەسپايى دەسى راسش بەرزىش كەردۆ و بە دوى گلگىش ھەرسەكى سەرو كولماش ئەسەرىپىش و كەف و كولو دەرونىش كوچى مەردەرە ۋەستىش بە ئارامى دەروونش كەرد، جۆرە ئارامى و ئاسوودەيپوھ روھش كەردەنە و موچركىپوھ ئاما بەدەنشەرە سەرە ھەتا پىش گىرتەرە، چەمىش قوجنى، ھەناسىپوھ قوولش ھوركىشىت، ھەرچى كەرى و ئىناو تاپۆ ئەلەپەشەي ۋەرو چەماشۆ لانەشى، بازۆلچى قايمى و توكنىش كە كەرتىنى فەردە چەلتووك و فەردە گەنم و فەردە يەوھكا و سەوھ ھەنگوور و بارە ھەنارە قورسەكارە و پىسەو پووش و پەلەشى و زىشا سەرو ھەسەرەكا، كىشە سەوزەكى سەرەپىش و مووھ سىياو و پەرەكى سىنەپىش، سىنەي پان و شان و مىل پەختە و بروى پەيوھسىش، رىشى ماش و برنجى پەر لول و زەرىفىش، بزەو زەردەخووه كىش كە ۋەختو قسە كەردەپىشەنە گىنىنى سەرو لچاش و روخسارىش، ئا دىمەنى گىرد پىوھرە ئىنىپوھ ۋەرو چەماش و ئەجى ئەلەپەشە لاشەنە مردان و خجلا قسىش پەي كەرۆ و دلنەوايىش مڈوھ، ھورئىستۆ ھەناسىپوھ قوولش ھوركىشىت، ئا خيالىنى دىنىپوھ تەرەش نىشانە دىنى جىاوازە جە دىياكى وپىش كە دلپىشەنە ژپوى.

دىسان چۆكىش دىراوھ و سەرو جوھ كۆيە نىشتەراوھ و مشتى ئاوتىش ھورگۆستە و داش چروچەمشۆ و دەسئۆھش ئارد چروچەمشەرە و ھورئىستە شىنەي گىلاوھ و پلىكانە كارە ھوروھستۆ و بە پا دزى لواوھ سەرو ياگە كىشۆ كىشىاراوھ، وەلئىم ھەرچىش كەرد وەرمش نەكەوت پۆرە، دلئى ياگە كىشەنە ھەر ئىدىم و ئەودىمى كەرى، وەرو وئىشەرە نىەتش ئارد ئەگەر بە مەرامو دلئىش بياوۆنە و بۆ بە ژەنەو ئەلەپەشەي، يوھ جە ژەرەژەكاشا بەرۆكەشۆ وەرەش بڈۆ و ھەرچەنيو وئىش بە شوو كەردەيش بە ئەلەپەشەي ئازادە بۆ و جە چىرچەپۆكى رىزگارش بۆ و ياوۆ بە ئاواتو دلئىش، پاسەيچ ژەرەژەكى ئازادە كەرۆنە و وەرەش بڈۆ بلوۆھ دلئى سروشتى، ھەرىاسە نەزرەش كەردە رۆو جمعئۆھ كىسئۆ نەبات بەرۆسەرو مەرەقەدۆ سولتانى ساقىۆ بنىۆرە و راز و نيازو وئىش چەنيو رۆحو سولتانى ساقىچ كەرۆ، چوونكە وەلتەر ستارى رەفيقەش كناچى سەي جانوللاي مىراوى ئا نەزرىشە كەردىيى و شووش نىسب بىەيى.

ئەلەپەشەيچ تادىرى سەرو سەكۆ لاو ھەوزەكەيرە ئاما و لوا و كە مانيا لواوھ سەرو ياگە كىش كىشىاراوھ، تا سەرسەحب وەرمش نەكەوت پۆرە و ھەر وىر جە قسە كا مىنى كەرئۆھ، تا پاسەش سەرئاما ئەجى مىنا لاو سەرەيشەنە نىشتىنەرە و عەيار عەيارى قسىش پەيكەرۆ، دەمو ئا دانعاوھ بئىھەدەر وەرمش كەوت پۆرە، بە دەنگو دەروئىش مؤمنى ھائىش بىۆكە ئاما دلئى ھەوشەو مزگىەكەي و قرخىۆھش كەرد و واتش: كاكە ئەلە ھايتا؟

رۆي دماين كە رۆو چوار شەممەي بى، كلفەتەكەو دەروئىش مؤمنى قەرارشا پاسەي دەروئىش مؤمن و مىنا و مريەمەي والئىش بلا پەي لاو درەوانەكاشا و ئەدايچشا يانەنە مەنۆوھ و چاشتى بنىۆسەر و نىمەرۆ

بەرۆش پەيشا، سەحى زوو مينا ھورئىستە دەسمالى كۆنەى سەوزشا بى ديشۆ و شىكىۋەش چەنە درپىرە و ماخەناش يەخى گجىە كەيشەرە و زوو يانەنە زيارە، تاوہو بى ۋەرمىنە چەمئىش سوورى بىيئىنئىۋە و ئىندەبىچ دلش تەنگ بى ھىچش پەنە نەورى.

ۋەلى ئانەى مينا دەگانە بزىۋوہ مريەمەى والئىش سەرو بانە كەو وئشاوہ دوورۆ ميناش دىيە سەرەچىر ۋەستەرە، ئادىچە زوو وئىش رىك وست و لوا شۆنىشەرە.

مينا دەگانە زياوہ و ۋەستەرە لوا پەى روہو مەرەزە كەيشا، سەرو رىكىشۆ و قەراخو رۆخانەو سىروانىنە و لاوشەخسو مرادەكانە، رىك چا ياكىنە كە رووانە ئەلەپشە بارەكا و گونىە زەرەت و فەردە چەلتووكە كا باركەرى مردا، كوچى بەلمى مەرەزەى كەوتىيىنى و برى چەلتووك پارە پزگىايى، ميناىچ دەسش بەرد دلئ يەخى گجىە كەيشەنە شىكو دەسمالە سەوزە كەيش بەرئارد و پىچناش لەقى شەخسە كەيۆ و نيەتو دلئىش ئاردش و لكەشدا، ھەر لاشكەردۆ گىلۆۋە، روہش تەقا مريەمى والئىشەرە و واتش: خاسا دېدە مينا چى ئارۆ جيات ئاستا؟ چى ئاندە زوو زىيىنئىرە؟ چىگە چىش كەرى؟

واتش: ئىشەو ۋەرمم وىنان واتم فرسەتا ئارۆ روئوہ مەبارەكا با دەسمەنە بەرنەشۆ، زوو ئامانى ئا دەسمالە مينا شەخسە كەيۆ و نيازمى بلوہ سەرو رى و روہو مەرەزە كەيما بلو.

ھەرچۆرى مريەمەش رازىيە كەردە و پىۋە كەوتىۋە را و لوى پەى سەرو مەرەزە كەيشا.

چا رووہ بەدما ئەلەپشە ییچ کەوت ویرو ئانە ی چەم وزۆ پە ی ژەنیوہ چەنەئامی و فامیدی و ویش چا تەنیاییە نەجات بدۆ، رۆ بە رۆ مینایچ فرەتەر ویش ئەرمانی وەر و چەماشۆ، هەتا کەوتە وەر و چەما ئەلەپشە ی و دلش لکاش پۆ.

دمای ئانە ی مینا یوانە کە تاوانش سەرنجە و ئەلەپشە ی کیشۆ ئیتر دلش سەیاوہ و کەوتە ویرو ئانە ی چەنی دەمشا یاوۆ یۆترینی و رازە و دلۆ ویش واچۆ بە ئەلەپشە ی و گویشیچ دارۆ پە ی هەست و ئادی و قسی دلش بژنەوۆ؟

وہلی ئانە ی هەرمانە و مەرەزە ی و خەرمانو چەلتووکی تەمامیۆ ئەلەپشە فرسەتش ئارد روئی میناش راو دەگاینە گیرتە و واتش: مینا گیان مزانی چا رووۆ ئا قسیتە کەردینی کەوتەنا ویرو ئانە ی بە گوشت کەرونە و ویم جە تەنیایی نەجات دەو؟

مینایچ کوچی خوا و واتش: دە ی خودا شکور، ئە ی هەر ئا رووہ نەواتیم پەنە: ئیسە ییچ هەلای زوون و ئەر نیازت هەن مەنیۆ، چەم گیلنە هەر کناچی عالی و هەرمانکەری فرینی.

ئەلەپشە ییچ بزێوہش پەیکەردۆ و واتش: دە ی مینا گیان خوگرد ژەنی یام گرد کناچیۆ پە ی من نەشیۆ، ئەشۆم کەسیۆہ بۆ بشناسۆم و بشناسووش و رازیہ بۆ پەنەم و دمایچ بیۆمۆ چەنی پە ی دەگا و هانە گەرملە ی.

مینا بری خوا و واتش: دە ی مامۆ ئەلە منیچ مزانو گرد کناچیۆہ دەر دەو تۆ نەوہرۆ.

ئەلەپەشەيچ وات: دەي مادام ئانەي مزاني مەر وئيت چەم وزى يوه
خاسەم پەي پيذا كەرى، تەماشى ئيلا و ئەولاول وئيش كەردش و واتش:
ئەر كەسيچت دەس نەكەوت مەر وئيت شانە دەينە چيرو ئا ئەركيە.

مينايج برى خوا و واتش: ئەيەرۆ مامۆ ئەلە ئانە بە راستا؟ با كەس ئى
قسى نەژنەوو ئيندا كەراما كەشەرە.

ئيتەر وردە وردەي روهشا كرياوه چەنيو يوتريني و مريەمەي والى ميني
و ئەدايچش ئاگاشا جە وەزە كيشا بى و دماجار ئەلەپەشە قسئش دركنا
لاو ئەداو مينيۆه و ئاڭيچە قسئش كەردى چەنيو دەروئش مؤمنى
ميرديش و كاشى بەعەمەل ئاما و ئا پايزە ئەلەپەشە ميناش مارە كەردە و
دەگاو نەوسوودئنه يانە و مەنزئيو دەروئشانەش نيايۆ پەي ميني و
كۆتايى هامنى دما تەرينە كناچپوهش بيه و نامئشا نيا گولعوزارە.

زىمانى دما تەر كە ئەلەپەشە لواو سەرداي پەي دەگاو هانە گەرمەلى
و باسو وەزەو وئيش كەردەش پەي سالارى كە كيشە و ملكە كا
جافرسانيش چارەسەر كەردەن و ماوہ و ئا يەرەسالەپە داھاتو ملكە كاش
يە كاويەك فەرقتش كەردەن.

ماوہ و ئا يەرە سالەيچەنە سالار ھەر ويرو ئانەينەبى دەسەلاتو وئيش
فرەتەر سەپنۆ ملو ناوچە كا ھەورامانو ديمو ئيراقى و بەشى جە
شارەزوووريرە، پەي ئا مەرامىە و بە مەرامو دابىن كەردەي سەرچەمەو
بژئويى وئيش و تەفەنگچيا و ھەرەمسەراكەيش زەمىن و زارو دەگاو
عەنەبئش ئەسابى، لتى دەگاكى و زەمىنە وەرارو و دەيمە كئش ھينى
شىخە كا عەبابەيلى و لتەكەي تەريچش ملكو بەگە كا عەبابەيلى بئنى،

سالار لوانا چەنیشا رېك كەوت و شش دانگو ملکه كا دەگو عەنەبېش
گرد لاوه سانئ.

عەنەبە دەگایۆه وەشە و ئاودارە و وەر فراوانە و دەشتیۆه بە پیتەش بی
و گنی سەر و راو میانو خورمائی و هەلەبجە ی و جە هەلەبجە یۆ فرە
نزیكە بی، هامساو دەگو و بیاوئەلی و جەرئەلی بی، خەلکە کە یچش گرد
چیلە و چەولا و دەگایە کا هەورامانیۆ لوئینی و چاگە دەسشا کە رده بی
کشت و کیار و زاریعی کە رده ی پە ی بە گە کا و شیخە کا عەبابە یلی.

سەرەتاوہ سالار سەرکارئۆه خەلکو ناوچە کە یش سەر و ملکه کە کا دەگو
عەنەبێوہ نیارە، وەلیم هەم وەر و لاوازی سەرکارە کە ی و هەم بۆنە و
ئانە یۆ کە بە گە کئ عەبابە یلیچ هانە و هیتیار و باخەوان و کشتیارە کا
دینئ مل نەذا بە سەرکارە کە و سالاری، هەرمانە و سەرکاری کە رده ی
ملکه کاش وەش نەلی راوہ و هەر سالی و جوړە تە گەرئۆه وزینئ وەر و
ریش، سالی ملکانە کە ی بە زەریفی نە دینئ و سالیۆه و اچینئ
مەدە یمیش و هەر سالیۆه بە هانئۆه ئارینئۆه.

ناچار سالار وەلینە قسئش چەنیو ئەلەپەشە ی کە رده ی و لوانا
جافسانی مامۆیچش و حال و وەزە کەش پە ی باس کە رد کە ملکه کئ
دەگو عەنەبېش ئینی چ وەزە عینە، پا وەساسە تۆ داوہش وەنە کە رد
دەرفەت بدۆ ئەلەپەشە گیلۆوہ پە ی دەگو هانە گەرملە ی و ئاد کە رووش
سەرکار و ملکه کاش دەگو عەنەبېنە.

جافسانئچ کە یاوانە سالاری برازاش کە و تەن چ وەزە عیۆه و زانئچ
بە گە کئ عەبابە یلی بەینشا چەنیو بە گزادە جافە کا هەلەبجە ی وەشا و
مامەلە کە رده ی چەنیشا ئاسان نیا، هەرچند هەلای ویش هەرمانەش

پەنەش مەنئیی و ھەز نە کەری کيانۆشۆ، رازی بی ئەلەپەشە ی گیلنۆوہ
پە ی لاو سالاری برازایش تا کەرۆش سەرکار سەر و مەلکە کا دە گاو
عەنەبیشۆ.

پایزو ئا سالی دمای ئانە ی حاسلاتو سالی ئاماوہ کۆ، جافرسان موئەتو
ئەلەپەشەشیدا بە یانو گیللاوہ پە ی دە گاو ھانە گەرمە ی، ئەلەپەشە ییچ
لایئوہ پەنەش وەش ی گیلۆوہ و لایئوہ تەریچۆ دووہ دل بی ئەر مینی
ژەنیش و گوئەوزاری کناچیش بەرۆوہ چەنیو ویش پە ی دە گاو
ھانە گەرمە ی پەیش بی نازاری ژەنیش و کناچە کیش پەنەشا گولبۆ و
تووشو دلەجازی و ئازاولی بی چەنیشا.

ھەرچۆر بی ژەنە تازە کیش و کناچە دووہ سائە کیش بەردیشۆ چەنیو
ویش و بە بارو دوی ھەسەرا و ئەسپە کەیشۆ یانە کەش بارش کەرد و
دە گاو نەوسوودئوہ گیللاوہ روہو دە گاو ھانە گەرمە، پراوہ ژەن و
کناچە کەش بەردیش یانەو بارامی برایش و دمای ھەوتیوہ یانە ی
ئەلاھەدەش مەرزناہ پە ی ژەن و کناچە کەیش و خجلیاوہ ژیوای
عادەتی ویشەرە ھەتا وەھارشا وەنەئاما.

وہھاری سالار ئەلەپەشەش کیاست سەر و مەلکە کا عەنەبیش و
ئەلەپەشە ییچ پەنەش وەش ی تا پا بەھانیوہ مینی و گوئەوزاری بەرۆ پە ی
دە گاو عەنەبی و ژیوای ویش و کلفەتە کە یچش دا بین کەرۆ و مەسلە ھەتو
سالاریچ پارێزنۆ.

مینیای ژەنیش و گوئەوزارە ی کناچیش بەردیش و یانەش بەردەرە دە گاو
عەنەبی و چاگە نیشتە جا بی و سەر و کار بی مەلکە کا سالاری کەری و دوی

بەرى مانگى جارىچ سەرى دېۋە دەگەۋ ھانە گەرمەلى و پەنەۋازو
كەفەتە كەى تەرىش دابىن كەرى و گىلپوھ پەى عەنەبى.

ورده وردهى كە چەنىو خەلكو دەگايە كە عەنەبى و بياۋنلەى و جەرنلەى
تىكەلى و ياۋاشانە، زاناش ئىنى چىرو بارو ھەژارى و نەببەينە و
ۋەلتەرىچ چىرو زەبرو گرانى و زلمو زۆرو بەگاك و شىخە كە عەبابەيلپنە
چىششا سەرنئامان، پەى ئانەى ھەم بارو سەرو شانەيشا سووك كەرۆ و
ھەم كىشۋىچشا لاو وئىشەرە و دەسو بەگە كە عەبابەيلپى برۆ دلپشانە،
برىارشدا ئا سالىە ملىكانە كەشا سەرو سووك كەرۆ و كەرۆشۋ نىمە،
ۋەلتەر ساحب ملىكە كى عەبابەيلپى پەنج تەنە كىنە تەنە كىۋەشا ملىكانە
چەنەسانىنى، ئەلەپشە برىارشدا ئا ملىكانەشا پەى كەرۆ دەنەيۆ و دە
تەنە كىنە تەنە كىۋەشا چەنە پسانۆ، ئا برىارەو كەم كەردەيۆ ملىكانەبە بى
بايسو ئانەى ھەم ئەلەپشە و ھەم سالارىچ لاو خەلكە كەيۆ ۋەشەۋىسى
با و ھەم ئىتر گۆشىچ نەگىرا پەى ساحب ملىكە ۋەلپنە كە ئەگەر
گەرەكشابۆ خەلەتاشا و پەندىۋەشا پەنە بىدا.

چەنىو ئا برىارو كەم كەردەيۆ ملىكانەبە دەسش سەرو سووك كەردى،
ئەگەر كەسىۋەشا لاسارىپوھش كەردى ئەۋەلۆ مۆچيارىش كەرى و
ئەگەر نەدار بىى دەسگروپىش كەرى، ئەگەر جارىۋەتەر گىلپوھ سەرو ئا
رەفتار و ھەرمانە خراپى ئىنجا سزاش دى، ھەر كەسىچ دلى ئا بەرە
دەگايەنە كەمدەس و نەببە بىى دەسگروپىش كەرى و نازى مەحتاج بۆ.

ۋەختو خەرمان لۆخىنە ۋاچى بە قىخاۋ دەگايە كە و مەللایە كە ئەگەر
نەۋەشى يام كەمدەسىۋەتا ھەن يام ئەگەر كەسىۋە مشناسدى مەحتاج
بۆ و بىژەمەن بۆ ۋاچدىم پەنە با ياردەيش دەو، ئەر كەسىشا پەنە

ئەژناسى وئىش لوى يانەش و بەشش حاسلات دى يام كيانى شونىش و ئى پەي سەرو خەرمانى و بەشو وئىش بەرى.

ئا كەرەم و سەخاوە تىچشە وئسەر نەي و وەختو وئىش واتە بئىش بە سالارى بەشەرتى سەركارىي كەروو دەسم كرىاوە بو و چئىشم بە خاس زانا ئازاد بوو كەرووش، سالارىچ ئا دەسەلاتشە داي پەنە و ئازادش كەردەي چئىشش بە خاس زانا كەرؤش.

يوەم سال كە ئەلەپشە حىساب و كتابو حاسلاتو ملىكە كا دەگاو عەنەبئىش دادەسو سالارى، وەر اوەرش كەرد چەنيو حاسلاتو سالآ تەرى فرە زيادش كەردەي، سالار دوى تەفەنگچئىش بەردى و وەستەرە سەرىشدا ئەو دەگاو عەنەي و نيمەرؤ مئيمانى يانەو ئەلەپشەي سەركارىش بيى و ميناى كەيوانوہو ئەلەپشەي كەلەش ئىرئوہش پەي سەرەبريى و خزمەتئوہ عالش كەردى، دماي نيمەرؤي سالار لوا دلئ خەلكو دەگاى ھەتا وەزەعو خەلكە رەعيەتە كەيش بوينو، ديئش و قسئش چەنيو وەرزىەر و ھىتيارە كا كەردى رازيى بيئى جە دەسو ئەلەپشەي و دؤعى خەيرى پەي ئادى و سالارىچ كەرتيى و واچئىنى: مامؤ ئەلە يانەش ئاوا بو ھەم دەسگروئى فەقىر و ھەزارا كەرؤ و ھەم پەنج يە كە كەچش پەي كەردئىنمى بە دەيەك.

سالار سەرەش سەرمەن كە ئا گرد پياوہتى و خەير و خەيراتىچشە كەردەن و كەچى ھەلاي حاسلات چەموو سالآ تەرىرە زيادش كەردەي، دەسوہشبي گەرمش كەرد ئەو ئەلەپشەي و واتش: مامؤ ئەلە وەشلەي زووتەر ئاردئنىماوہ.

ۋېرە گاۋە ۋەختى سالار گەرە كىشى گىلۋوۋە روۋە دە گاۋ ھانە گەرملەى، چەنيو ئەلەپەشەى سەرۋ ۋەلاخە كاشاۋە كەۋتېيىنى قسە كەردەى، كە ياۋى ميانو دە گايە كا عەنەبى و بياۋىلەى سالار دوورۇ يۇ جە دە گانشىنە كاش دى دلئ كيارە كېشەنە خجلو ھەرمانى بى، ھەوسارو ھەسەرە كېش كېشتش و مردا و واتش بە يۇ جە تەفەنگچىە كاش: لوە ئو پيامە پەى چرە ۋەلېم نەۋاچى سالارا، ھەرۋاچە ئا پيا چرايت چرۇ بزانه ھەرمانەش چېشەنە.

ئەلەپەشەىچ سەرەش سېمەن و پەرساش جەنابو سالارى ئا كابرايە پەى چېشى چىرى؟

سالارىچ وات: مامۇ ئەلە ھەزكەرۋو دۇنۋوش بزانو ئىد چېش ماچۇ، ھەزكەرى تۇ مەمردە لوە چۈۋ سەيەۋ درەختا ئەۋلاينە مردە تا ئىمەىچ ياۋمىتۇ پەنە.

كە كابرا ئاما ۋەرۇ بە فىزىۋە مەرحەباى سالارىش كەرد و واتش: فەرماۋە ھەرمانەت چېشەنە؟

سالارىچ وات: من مەئموورەنا و ئامانى واتم بزانوۋ ھالئا چەنينا دەسو ساحىب ملكاۋە؟

كابراىچ وات: ئەشۇم ھالو رەعيەتى داماگى چەننن بۇ، چىد سالى ساحىب ملكا دە گاۋ عەبابەىلى رۋوتنايمىۋە و نازىنى يۋەما بۇ بە دوى، سالارو دە گاۋ ھانە گەرملەى ملكە كېش لاۋ شىخ و بە گزادا عەبابەىلىۋە سانى واتما بەش ئاد كۈچى رەحمش بۇ و كەمى بارو سەرۋ شاناما سووك كەرۇ، كەچى ئادىچ جە بەگ و شىخە كا عەبابەىلى خراپتەر، سەركارش ۋەردايمىنە ھەم پەنج يە كە كەيچما چەنە سانى و ھەم زلمىچما

وھنە كەرى، ئەر فەقىرى يام نەوھشى يام پىرئۆھىچ دەگاكىنە بىي مەر وپما ۋەھىكەردى، ئا سەركارە زائەمە مەنى گەنمى نەدى بە كەسى و گەردى كىيانىئۆھ پەي سالارى پەي دەگو ھانە گەرمەلى، ئىسالى ۋەرۆۋە ئى كابر ئامان، سەركارە تازەكەو سالارى ماچوو قورىان نامىش مامۆ ئەلەن و پەنەش ماچا ئەلەپەشە، چاۋەختۆن ئاد ئامان سەئىنمىۋە، ھەم پەنج يەكەكەش پەي كەردىمىۋە بە دەيەك و ھەم دەسگروپى فەقىر و پىر و نەوھشىچما كەرۆ و ھەم دزى و دەخەلىچش ناستەن دلیمانە، ئەر يۆيچ گىرۆ سەرو خەرمانيۆ دزى كەرۆ مڈۆشۋەنە و ماچۆ خۆ سەرو ئانەي مەدەوتوھنە كە دزىت كەردەن.

كە كابر ئا قسئىشە كەردە سالار دەسش كەرد خۋاي و قسەكئىش بە كابرى بىرە و پەرساش: ئەي كە سەرو دزى كەردەكەي مەدۆش وھنە سەرو چئىشى مڈۆش وھنە؟ بىرئتەر خاۋا واتش: مەعلوم سەرو ئانەي مڈۆشۋەنە كە گەۋجانە دزىەكەش كەردەن و پەنەش زانان.

كابرى وات: نا قورىان... سەرو ئانەي مڈۆش وھنە، ماچۆ: ئەگەر مەحتاج يام بئەھەرمەنەنى چى نامانى بە ئاشكرا داوام وھنەكەرى با ياردەيت دەو يام وزوت سەرو ھەرمانى و بئىمنەت جىرەو وئت بەربارى.

كابر درئۆھشدا بە قسەكاش و واتش: قورىان خۆ من نەمەزانوو جەنابت مەئموورو كىنى و چكۆيچۆ ئامانى ۋەلئىم بە خودا ئەلەپەشە ھەرمەنە كئىش پىيانئىنى.

سالار بە قسەكا كابرى دئوھش بى و بزىۋەش كەرد و رۋەش كەردە يۆ جە تەفەنگچىە كاش و بە ئانارە ياۋناشەنە واچۆ بە كابرى ئا پىا سالارا.

تفەنگچىيە كەي واتپەنە ئانە جەنابو سالارين و ئامان چەمش بە شمه گنۆ... لوە لاش، كابرا تەرسا و جىاي ئانەي ھەلمەتە بڈۆ و بلۆ وەرۆ و دەسو سالارى ماچ كەرۆ ھەلمەتە شدا گەرە كشى رەمۆ.

تفەنگچىيە كا ناست رەمۆ و سالار وەستەرە پەيلايش و دەسس كەرد ملش و واتش: تۆ نامىت چىشا؟

كابرايچ وات نامى منت پەي چىشىنە قوربان؟ نامىم شاوھيسا كورو مورادى.

سالاريچ وات كاكە شاوھيس مەتەرسە، دئوھشەنا بە قسەكات و من جىاي شمەيچ دەسوھشى كەروو ئەو مامۆ ئەلەي، چى تەرسى خۆ خراپت نەواتەن ھەرچىت وات گردش راسى و ھەقىقەتا، ئىمەي ساحىبە ملک بەرو رەنجو شمه موهرمى.

دەسئىش تەكنا ئەو ئەلەپشەي و بە ئەسپە كەيشۆ ئاماو پەيلايشا و سالارى وات: مامۆ ئەلە ئى پيا، نامىش كاكە شاوھيسا برى قسى ھەقى و راسئىش كەردى، من دئوھشەنا بە تۆ و بە ھەرمانەكات و دەسوھشيت وەنە كەروو.

سالار دەسئوھش دەسو شاوھيسئو بى و واتش: وەلئىم مامۆ ئەلە گلەيچم ھەنى چەنەت كە رەعيەتئوھ سنوورو منەنە ژيوۆ چەنيئو ئىندە پۆشاكش شروۆلە و رەنگ و روخسارش ئەچىمنەبۆ، جە ئارۆوھ ئەركو سەرو شانەو ئى پيايە سووك كەرە و ياردەيشدە با وەزەش خاسە بۆ، ھەركەسى تەريچ پئسەو ئى پياينە ياردەيشا دە و نمازە مەحتاجى با، با رەنگزەردى ديوانو خوداى نەبىمى.

راو كابرایشا وەردا لواوہ پەى دلئ كيارە كئش و سالار و تەفەنگچىە كئچش لوئوہ روهو دەگو ھانە گەرملەى، ئەلەپەشە ھەتا ملەگو ملەقەھوى لواشا چەنى و چاگە يانە ئاوايشا كەرد و ئاڏى سەرەوكووى و ئەلەپەشەىچ گئلاوہ روهو دلئ دەگو عەنەبئ و يانەو وئش.

* * *

چا وەختەنە كە ئەلەپەشە دەگو عەنەبئنە سەركار بئ ئەسپئوہ بە دەماخى مئشش چئرنەبئ و تەفەنگئوہ وەرەندلئ كەشخەش شانەوہ بئ و كئشئوہ سىاوہى زلە بئنى سەرەشو، ھەرەخت لوئ پەى دلئ ھەلەبجەى يام بەينا و بەين گئئئوہ پەى دەگو ھانە گەرملەى پا ئەسپئە ئاموئشو كەرى، چا وەختەنە سەرەدو ئئراقى و ئئرانى پؤلىسى ئئراقئش سەرؤبئنى وەلئم چوون سەرەدەم سەرەدەمو عەشائرى و بەگزاڏا بئ پؤلىسە كئ فرە دەس نارئنى راو خەلكى، يؤ پئسەو ئەلەپەشەىچ لاو پؤلىسە كاوہ ئەژناسيا بئ و جار جار دەسگروئبئشا كەرى و زانئنى سەركارو سالارئن و سالارو جافرسانئچ بەئنا چەنىو بەگزاڏە جافە كا ھەلەبجەى وەشى، پا وەساسەتو نەك دەس نارئنى وەرورئش بەلكو قەدرئچش گئرنئ.

ھەرەخت لوابئ پەى دلئ شارو ھەلەبجەىچ بە ئەسپەكەئشو بە كئشە سىاوہ كئ سەرەئشو لوئ و سەرداى يانە بەگزاڏە كا كەرى و چەنىو گەورە كاشا ئەژناسى و عەلاقەش بئ، جاروبار كە سالارئچ ئئ دئمو ئئراقئرە ئەلەپەشە چەئئش گئئى و پئوہ سەرداىە كاشا كەرنئ، پائزئنە وەختئ حاسلآت گئئر كرىئوہ سالار وئش دەگو ھانە گەرملەىؤ ئ و ھەرچى چا حاسلآتئە پەنەوازو وئش و كلفەتى و دئوہخانئ و

ھەرەمسەراکەش بىيى كياننیشۆ پەي دە گاو ھانە گەرمەلى و ھەرچىچىش زياد بىيى سەرو خەرمانە كەيۆ يام دىش بازرگان و چەرچى (۱) يام كياننیش بازارو ھەلەبجەي و ساقش كەرئۆھ.

بازرگانى دۆلەمەنى و دەسويەردى شارەكا، وئىشا يام وەكىلە كىشا گىلننى دەر و دەشت و دەگايەكا و سەرو خەرمانە كارە و ھەرچى خەلكو دەگايەكا ورەتى ئادى سائىننىش، جە گەنم و يەو و دەخلى و دانو گىرەش تا چەلتووك و زەرپاتە و پەمە و تەماكو و ئازەلى وردە و پەژم و روھن و كەرە و كەشك و تاخايتى بىشا ھىلى و شۆت و ماس و دۆچ سانى، ھەرچى لاو خەلكو لادەگايەكاو سائىننىش يام وزىننىش ئەمبارو وئىشا دەگايەكانە و دمايى بە تاقتە و بە مەيلو وئىشا وزىننىش بازارو يام وئىراس ھەر ئاروھە فارىننىشۆ پەي دلى شارى و ساقش كەرئىنئۆھ، بازرگانى چانەبى دەگايە يام چنڭ دەگايە كەرى بە مشتەرىي وئىش و ھەرچىشا بى تەنيا پاڭش و رەشنى و ئادىچ خەلكە كە ھەرچىشا پەنەواز بىيى شارو پەيشا ئارى، بازرگانە كى دووكان و بوغازى زلئىشا شارەكانە بىيى و خەلكو لادەگايەكا زمسانەنە لوئىي لاشا و داواو قەرزىشا وەنە كەرئىي و ئادىچى بە پائەشناسىشا چەنيو خەلكە كەي دەس نەنىيىي روھو كەسيو و زەرپشا بە سەلەم دىيى پەنە و ھامن و پايزەنە ئىيى لاشا و سەرو حاسلاتىو حىساب و كىتابشا چەنى كەرئىي و بە زيادو قىمەتوزەرە كەيشا جە رزق و رۆزى و بەرو رەنجو خەلكە كەي ھورگىرئىنئۆھ.

(۱) چەرچى (كەسيوھەن وردەوالە بەرۆ دەگايەكارە و بە رووھن و دانەوئىلە فارۆشۆ) فەرھەنگى خال. بنەرەتەنە واچئۆھ توركىيەنە.

بۆنە ئا سەرکاریەو دەگاۋ عەنەبئوۋە ژىۋاى و گوزەرانو ئەلەپشەى و
 كلفەتەكەيش وەش بى و ماوہو ئا حەوت سائەينە كە سەركارو سالارى
 بى دەگاۋ عەنەبئە، وەھار و ھامن و پايزەنە لاو مینى ژەنئیشۆ و دەگاۋ
 عەنەبئە مەنئوۋە و زمسانەنە بە كۆل و بارى پەرۆ لوئوۋە سەردئوۋە نازارى
 ژەنئیش و كلفەتەكەو ھانەگەرملەيش، ئا وەختە ئەلەپشە جە نازارى
 ژەنئیش شش كناچى و دوى كورئيش بئىنى، كورەكئش (مەيكە و ئازيز)
 ھەردووى ژەنئیشا ئاردئىي و يانەشا لوابى دەگاۋ گوئى، كناچە كئچش
 (عەينا و ئەمنە) وەلتەر دەگاۋ گوئىپنە شووشا كەردەبى و يانەيچشا
 چاگەبى، مئردو عەينى كناچئش نامئش ئەحمەد بى و بە **ئەحەو خالەى**
 شۆرەتش بەركەردەبى و قەومو ئەلەپشەى وئش بى و دەگاۋ گوئىپنە
 نىشتەجا بى و خجلو ئازەلدارى بى، مئردو ئەمنەى كناچئچش نامئش
 ئەحمەد بى و بە **ئەحمەدو فەرخى** شۆرەتش بەركەردەبى و بنەرەتش
 خەلكو دەگاۋ رەزاوى بى و ئامابى دەگاۋ گوئىپنە نىشتەجا بىەبى و يۆبى
 جە تفەنگچىە ئازا و چەم نەتەرسەكا لەشكرو لەوئى، (نەھىە) ى
 كناچئچش جارى يووہم دەگاۋ نارنجلەينە شووش كەردەبى و كورئوۋەش
 چا شووئشە بى و نامئش ئەحمەد بى، مئردەكەش مەردەبى و دما تەر
 شووش كەردەبئوۋە بە **كەرىم بەگ** كورو خەسەرە بەگى و يانەش دەگاۋ
 خارگئیلانئىنەبى، كەرىم بەگ كورو خەسەرە بەگ كورو ئازيز بەگى و
 نەوہو بەگزادەكا دەگاۋ شوئشمى و پيائوۋە بالابەرزى وەشپەنەكەوتە بى،
 كئشئوۋە سىاۋەى زلە بئىنى و زمسانەنە فەرەنجئوۋە شىنكىكى كەشخە
 كەرىنە، ئادئچ يۆبى جە تفەنگچىە كەردەكا لەشكرو لەوئى، بۆنەو
 ئامۆشؤبئشؤپەى دەگاۋ ھانەگەرملەى و تىكەئئشؤ چەنىو مەيكە كورو
 ئەلەپشەى، ئاشنا بىەبى چەنئشا و داواۋ نەھىەو كناچى ئەلەپشەيش
 كەردەبى، وەلئم ئەلەپشە رازىى نەبىەبى و نەذابئش، كە جەنگو

تەپوتلە و ھەریچ بەرپا بی کەریم بەگ پێسە و تەفەنگچییۆ کردە ی ئازایانە بەشداریی جەنگە کەیش کەرد و یۆجی جە تەفەنگچیە کا یارەپەشە ی و دەما ی جەنگە کە یچ بەشداریی ئاردە یۆ تەرمو یارەپەشە براو ئەلەپەشەیش کەرد کە جەنگە کەنە کوشیا، ئا بەشداریی و ھامخەمیشە بی بایسو ئانە ی سەرنجە و ئەلەپەشەیش کیشتە و دما تەر رازی بی و نەھیە ی کناچیش کە بیۆەرژەنی بی داش بە کەریم بەگی، وەختی نەھیە شووش کەرد بە کەریم بەگی یانە و خەسەرە و بەگو تاتە و کەریم بەگی دەگا و خەرپانینە بی، دما تەر بۆنە و قریۆە کە ریشو کەریم بەگیش گێرت دەگا و خەرپانیش جیائاستە و بە یانو وەستەرە دەگا و خارگیلانی و چاگە نیشتە جایی و بیبە ساحیبە مەلک، (ئامینی و فاتمە) ی کناچیش ھەر دەگا و ھانە گەرملەینە شووشا کەردە بی و یانە شا چاگە بی، میردو فاتیشا نامیش عارف بی و بنەرەتش خەلکو ھەورامانو تەختی بی و پە ی ئۆسایەتی و پارچە و رازی ئامای دەگا و ھانە گەرملە ی و بە ئۆسا عارف شورەتش بی چونکە خەیات بی و پۆشاک ی پیا یانە و ژەنانە یچ و رازی و ئۆسایۆە چەنە ئاما و دەس رەنگین بی، میردو ئامینیچ نامیش ھەسەن بی و ھەر خەلکو دەگا و ھانە گەرملە ی بی، یانی ھەتا سالە ی ششەمە و سەرکاریە کەیش دەگا و عەنەبێنە تەنیا دوی کناچیش سەرو یانە یۆ مەنێبێنی، (قەتحن) جە نازاری ژەنیش بی و یانە کە و دەگا و ھانە گەرملەیشەنە، (گولعوزار) ھیچ جە مینی ژەنیش بی و یانە کە و دەگا و عەنەبیشەنە، وەرۆ ئانە ی مینا کناچە جافە بی و بە جافی قسی کەری، گولعوزارە ی کناچیش ھەر بە زوانی جافی قسی کەری و ھلیم ھەورامیچ خاس یاوینە، ئەلەپەشە ی تاتە یچش ھەر بە ھەورامی قسی چەنیو گولعوزاری و مینی ژەنیش کەری و ئادیچی بە زوانی جافانە و ویشا جوابش دینۆە .

زىمانو ئا سالى ئەلەپەشە ئامابىتو پەي دەگاو ھانەگەرملەي و لائو نازاراي ژەنىش و قەتھى كىناچىشۆيى، راي كاروانچىپۆھە كەيمىنەيپۆ كە لوابى كاروان پەي ھەلەبجەي و چەوسەرۆ دەگاو ەنەبىرە ئامابىتو، ھەوالش پەي ئاما ميناى ژەنىش ناساقەنە، بە پەلە و بە سوارىي ئەسپە كەيشۆ دەگاو ھانەگەرملەيۆ گىلاو پەي دەگاو ەنەيى، كە يئاو ەنەبە شەو ەيى لئاو ەلو نەو ەشى ميناى ژەنىشەرە، رۆي دماين بەردەش ھەلەبجە پەي لائو ەكىمي و برى داودەرمانىش پەي ئەرمانا و ئاردەشۆ، نەو ەشە كەش تولش كىشت و تائى خراپتەرە يى و ھينە و ئانەيچ نەيى جياش بازۆ.

ەكىمي واتەيى بە ئەلەپەشەي وەرھەمش كەردەن و خەفەتو دوورى قەوم و قىلەيش و غەربىي كارىگەرىش بىەن سەرش و ئەشۆم لاش چۆل نەبۆ.

چا روانە كە مينا نەو ەشەيى و ئەلەپەشەيچ لاشۆ مەنۆ، ھەوال گەرمىي كە سپا ئىرانى خجەلو وي تەيار كەردەينە و پاسەشە نياززا ھۆتەرە كەرۆ سەرو ھەورامانى و دەسەلاتو بەگزاا دلئەنە بەرۆ و سەرحەدەكا وزۆرە، رۆ بە رۆ ھەوال يايوى كە قۆلو كرماشانىۆ سپا مى وەرۆ و ھەنگام بە ھەنگام گەردەنە و يياگە بەرزەكا گىرۆ و بەگزااى برى يياگايچ دانشا راتەكش و قۆلو مەربىوانىچۆ بەگە كى كانىسانانى دانشا پالو سپا و دەولەتى و ئامادەكارىي كەرا ھۆتەرە بەرا سەرو دەگايەكا رەزاوى و دزلىي و گىراشا، ئەلەپەشە دوو ەل كەوتەيى و نەزانى چىش كەرۆ خاسا، لايو ە ژەنە غەربە بىكەسە كىش كە ەكىمي واتەيى لاش چۆل نەكەرۆ

نەوەشەيى و ئەشۆم دەمشۆ بۆ و ئاگاش چەنەش بۆ و لايۆە تەريچۆ
 ھەوائۆ ئامای سپاؤ ئيرانى ھينو ئانەي نەيى ئاڈ وئيش لايڈۆ چەنەش.

شەوئۆە سەردەو زمسانى ئەلەپەشە كئيشە سیاوہ كئيش سەرەشۆ
 گيرتئيبيرە و لاو سۆبە كەينە شانەش دايبرە و جگەرئۆە پۆ دارجگەرە
 درئزە كەيشۆ دەمشۆ بى و زوو زوو نەفەسى قوولئ دى دارجگەرە كەيش
 و شۆنەو نەفەسە كارە ھەناسئۆە قوول ھور كئيشى، گولعوزارەي
 كئاچئچش كە سنەش دەورو ھەوت ھەشت سالا بى، خجلەو ئامای
 و لوای و ھەرمان كەردەي بى و دلش فرە سۆچى پەي نەوەشەيە كەو
 ئەدائيش، ئەلەپەشەيچ كە دىي گولعوزارئ كئاچئشەرە و پا سنە كەمئۆە
 خجلەو ھەرمانا بى، دلش پەيش سۆچى و وير چانەي كەرئۆە ئە گەر بئۆ
 ميناي ژەنيش چئۆئۆەش سەربى چارە نويسو ئا كئاچئئشە چئشش
 سەرمى، پەوچى بئئانەي بە وئيش بزائۆ دلش پەر بى و چەمئيش
 ھەرسىشا زئىنە، كە شۆقو چراوہ كئى داش چرۆچەمو تاتەيش و
 ھەرسە كئيش دىي، گولعوزارە رەما لاو تاتەيشۆ و دەسش كەرد ملش و
 پەرساش: تاتە گيان ئانە پەيچئيشى دلئ پەر بيەن و ھەرسى مچى؟

ئەلەپەشەيچ دارجگەرە كەش دەمشۆ گيرتئشەرە و نياش قەراخو ئارگاو
 وەرۆ دەمو سۆبە كەي، بە دەسى چەپش ھەرسە كئيش ئەسەريئش و
 دەسى راسش ئاردش سەرەو گولعوزارئە و ئانئەي تەر دلش پەر بى و
 وەرۆ وئشەرە و بە دلئ پەرۆ واتش:

مەواچە دوورەن دوورباي بئيمەيلەن
 روو زەردى خەزان خەتاي سۆەيلەن

بىر تەن دىياوۋ گولعوزار ئىرە و نەزانى چىش جىوابو كىناچلە بىنازە كىش بىدۆۋە، ئەگەر راسەش و واچۆ پەنە و واچۆ دىلم پەي تۆ و چارەنويسو وىت و ئەدايت تەنگا، ھەم گولعوزارە و ھەم ميناى ژەنىچش دىلشا خورىپۆرە، ئەر درويچش چەنى بىدۆ خراپى خراپتەر، ھەناسپۆھە كالىش ھوركىشت و ديا پەي ميناى ژەنىش و واتش: دا مينا گيان بزانه گولعوزارە چىش ماچۆ؟ گولعوزارە دەسش تىن كەرد ملو تاتەيش و واتش: تاتە گيان من پەرسەم ئەو تۆ پەرسىنە نەك ئەو ئەدايم، ئەدام پا نەو ھەشىە چىشۆ ھەلای نەدىنەم ئىندەو تۆ دىش تەنگ بۆ.

مينا بە نكە نك ئاماۋە جىواب و واتش: ئەلى گيان مزانو دىلت ئىنا دەگاۋ ھانەگەرملەي و ھەزكەرى بلىۋ پەي لاو سالارى و ھەۋالو ئا جەنگو چىۋىە بزاني، راسا من نەو ھەشەنا ۋەلنم خوداى زىادبۆ خۆ پەل و پۆ نەكەوتىنا و وىم متاۋو ھەرمانە رۋانە كام پۆرنونە و تۆ ۋەشى زەخىرە و يانە چىما كەم و كەسرىش نيا، ئىتر تۆ نىشىرە لاماۋە يام نەنىشىرە ەينو چىۋىن، خۆ ئەگەر كرىي لاماۋە بىيىنى و دلىچت چىگە بىي ئانە ياردەيدەرئۆھە عالبنى پەي من و نەو ھەشىە كەچىم، ۋەلنم من مزانو ئىسە ھەم خەمو مئتا و ھەم خەمو گولعوزار ئى و ھەم دلىچت ئىنا لاو ژەنو يانە كەي تەرىتۆ و لاو ئا ھەۋالايچۆ كە رۋوانە مياۋا لات و مەي گىلنىشاۋە پەي من.

مينا كوچى قۇزا و واتش: گولعوزار گيان دا چۆرى ئاۋىم دەپەنە با كوچى دەمم تەر كەرونە و تاۋو قسە كام تەمامنو.

گولعوزارە لاو شانە و تاتەيشەنە نىشتىيېرە و گۆشش شل كەردەيى پەي قسە كا ئەدايش، هورئىستۆ و لوا جامولكىئونە ئاويدا دەسو ئەدايشۆ و نىشتەراوہ گۆشش شلكەردۆ پەي قسە كا ئەدايش.

مينا لواوہ سەرو باسە كەيش و واتش: ئەلى گيان ياوييىنى كۆگە؟

ئەلەپەشە بە دلى پەرۆ واتش: مينا گيان ياواي ئانەي وات: وەلېم من مزانو ئيسە ھەم خەمو منتا و ھەم خەمو گولعوزارى و ھەم دلېچت ئينا لاو زەنو يانە كەي تەريتۆ و لاو ئا ھەوالايچۆ كە پرووانە مياوا لات و مەي گيلنىشاوہ پەي من.

مينا بزىوہ پىچن پىچنش كەرد و واتش: راس ماچى ئەلى گيان، دەي ھەر ئانەي ماچوو، وىت يۆلاي كەرۆ و ماڏام زمسانا چىگە ھەرمانە و سەركارىە كەيت وەختش نيا، لوۆ سەرەو كوى و ئەگەر خوداى كەرد من مەنا ھەتا وەھارى ئانە خەيرىەت مەيۆ سەردەمو سەركارىە كەيتۆ و ئەگەر مەردايچ ئانە تۆ وەش، دلش پەر بى و دەسپوہش كىشت پەي گولعوزارى و واتش: ئاگات گولعوزارى بۆ بىنازە نەبۆ و نازى بى ئەڏالەيش پۆوہ بەرگنۆ... خۆ مزانى چىش واچوو؟

كە مينا ئانەشە وات: گولعوزارە و تاتەش وئىشا پەنە نەگىريا و ھەردوى دەسشا كەرد گرەواي، دماي تاوى ئەلەپەشە دەسى راسش ھەر سەرو شانە و گولعوزارىوہ بى و بە چەمى ھەرسىنىپوہ روہش كەردە ميني زەنپش مڏيۆ ئاڏىچە سەرەش وستەنەرە و گرەواي گرەوۆ، واتش: مينا گيان بە خودا قسىم فرىنى كەر ووشا وەلېم ئىندە دلم پەرا مەزانو و چىش واچۆ.

دماي تاوي ھەرچۆرى ئەلەپەشە كەوتۆ قسى و واتش: مينا گيان
 زمان و ھامن كيشە نيا وەلئيم كيشەى زلو من نەوەشىە كەو تۆن كە
 پەيما چارە مە كرىۆ، ئىجا ئى دەنگ و باسىچە ھەنى پەنەم وەشا سەرى
 دەو و بزانو سالار نيازو چىشيش ھەن، نەك ھەرمانئيش بە من بۆ و
 بەرەجيۆش وئيم لادان جە جەنگى، راسا ھازەو جارام نەمەنئە وەلئيم بە
 خودا ئيسەيچ جافرسان يام سالار كيانام پەى سەختەرين ياگيچ سەرەم
 نياپۆ و سەرەم ئينا راشانە.

عاقىبەت ئامى سەرو ئانەى ئەلەپەشە بلۆو پەى دەگو ھانە گەرملەى
 و سەرئو بەدۆو و بئو پەى لايشا، ژەن و پياپو بەلەبزاني تەرەيچ
 دەگو عەنەبئە بئى و ژەنە كى نامئيش **حەياتى** بى و مئردە كەيچش
 نامئيش **شامراد** بى، بنەرەتەنە ھەردووى خەلكو دەگو بەلەبزاني بئى و
 بە جوانى و بە مەرامو ھەرمان كەردەى و نيمە كاري دەگو بەلەبزانيشا
 جيا ئاستەبى و چنڭ دەگى گىلئىبئى و ئىلا و ئەولاشا كەردەبى تا دماجار
 ئامبئى دەگو عەنەبئە مەنئىبئو و ئەوئۆ شامراد بى بە شووانە
 گاوئو دەگو عەنەبى و و دماي دوى سالا ژەن و زارپۆلە كەيش ناچار
 كەردەبى واز جە شووانەبى گاوئى بارۆ و بە نيمە كاري و سەيەك كشت
 و كيار كەرىئى و ژيواي وئشا ھورسوورئى، چا ئەوئۆ كە ئەلەپەشە
 ميناى ژەنئيش بەردەش دەگو عەنەبى نە وئيش و نە ميناى ژەنئيش كەسى
 دەگا كئەنە شناسئى تا وردە وردەى تىكەلى خەلكو دەگا كى بى و دماي
 ئانەى سەرو ھانەيۆ يۆترئىشا ئەژناساوە حەياتى چەنيو مئى كەيوانو و
 ئەلەپەشەى ئامۆشوشا و ستەرە و كۆلى دئشا بە ھەنترئى كرىپو و
 وەخت و ناوەختەنە لوئى دەمو يۆترئى.

سەحىي ئەلەپەشە لىۋا پەي يانەو شامرادى، حەياتى ژەنىش ياوناشەنە جە جارا فرەتەر ئامۇشۇ مېنى ژەنىش كەرۇ و ئاگاش گولعوزارنى كىناچىش بۇ و ئەگەر چىۋىتىشا پەنەواز بى ھامكارىشا كەرۇ، حەياتىچ وات: خەمت نەبۇ مامۇ ئەلە تويچ نەواتىت و ئىم ھەر سەرش دىنى، ئىمە ھاموھەلاتىي يۇترىنىمى و ئىسەتى مېناي كەيوانوھت پەي من جە والى فەرزتەرەنە.

ئەلەپەشە خىيالىش كوچى ساف بى و دماي نىمەرۇي يانە ئاۋايش كەرد جە مېنى و بە چەمى ھەرسىنىيۋە گولعوزارەش ماچە كەردە و مۇچيارىش كەردە ئاگاش ئەڭايش بۇ نەۋەشىە كەشەنە و چەمدارىش كەرۇ، ئا رووھ عاسمان تىن بى و پوشتى كەرى، خاس وئىش پىتۇ و بېيىنە زلە كەش بىنا و يەرى لىكىش دانە و ۋەرۋ وئىشەرە دەمو لىكە كاۋە واتش: وپىرى خاس... گىفتارى خاس... كىردارى خاس، گۇرەۋى بەنىنىش كەردى قاقچىشۇ و پوۋزەۋاننىش ھوركىشىتى، فەرەنجىە كەش كەردشەنە و تاقىلە كىش كەردە سەرەش و كىشە كىش كەردەشۇ و پىچىناش سەرە و دەم و لوتشۇ و تەنیا چەمىش دىارى بىنى، فېشە كلۇخەش بىنا و تەفەنگە ۋەرەندلە كەش كەردش شانەش و پالا پۇسىنە كىش تىن بىنى پوزىشەرە و ۋەردالانو يانە كەيشانە سوارو ئەسپە كەيش بى و پاش نىئا ئاۋزەنگىە و ئەسپە كەي و بە دلى پەرۇ خورپىش مىشەرە، ئەسپە كەيچ ئەجى حالىشا كە ساحبە كەش دلىش پەرا، ۋەش را نەگىرى.

دۇگە بە دۇگە و پا چۆلەۋانېرە دماۋ عەسرى ياۋا دلى دەگاۋ بىارى، لىۋا خانەقا لاشدا و ئەسپە كەش بەرۇ بەستشۇ و وئىش تەكنا و لىۋا حەۋشەۋ خانەقاي و و دماي ئانەي سەراۋش كەرد كىشە كىش كەردەشۇ داش مىلو شاناشەرە تاقىلە كىش ھەر سەرەشۇ بى، لىۋا چوھەر سەرى شىخ

عەلئەدەدەنەش دا و چایپەشە لاوہ واردۆ و بری هەواو دەنگ و باسەش لاوہ ئەژنی و شەخ پەرساش: کاکە ئەلی خەیرا پی وەرۆی وەستەنیرە وار؟
واتش: قوربان من دەگا و عەنەبئوہ مەوہ و نیازما ئیسە هوروەزوہ سەرەو کووی و بلوہ پە ی دەگا و هانە گەرملە ی، حەزم کەرد لادەو لات و مەرەحە باپئوہت کەرونە و بزائو ئەمرئوہت نینە ئەجیا هوروەزوہ.

شەخ عەلئەدەدەنەش وات: زائم ئەمرە نە کەرۆ و دەنگ و باس هەر دەنگ و باسو هۆتەرەو سپا و ئیرانین و رەزماو خۆدای گێرتەن و ئی ئینگلیسیچە خۆ کەس مەیاوۆشانە سیاسەتشا چەنینا، لایپوہ هانی خەلکی مڈا دژو دەسەلاتو دەولتە کاشا هورزا و لایپوہیچ پەشتیوانی سپاوی دەولتە تا کەرا تەپکوا سەر و عەشایرەکا و نابودیشا کەرا، ئە گەر پەشتیوانی ئادیشا نەبۆ رەزماو جورتەت کەرۆ مل بنیۆ و بی کەلو شمشیری گێرۆ و چاوە هەرەشی کەرۆ و پێخامی کیانو سەر و جافسانی؟

شەخ عەلئەدەدەنە لاو سۆبەو حوجرە کەیشە نە نیشتەبیرە و شانە شدایی سەر و دوئی سەنگایا، راسببۆ و واتش: قسە فرینێ کاکە ئەلی، تۆ سەر و رینێ فەرماوە لوہ با دیرت پەنە نەبۆ.

ئەلەپەشە یانە ئاواش کەرد ئەو شەخ عەلئەدەدەنی و لوا دالانەکی خانەقاینە و ئیش پیتۆ و لوا سوارو ئەسپە کەیش بیۆ و دەرە هوروەستۆ روہ و دەگا و هانە گەرملە ی.

وہ ئی مەغرەبینە یاواوە دلی دەگا و هانە گەرملە ی و چاگە یچ وەرۆیوہ خاسە واری، راوہ لوا دیوہ خانو سالاری و بە گەرمی خیرئامایشا کەرد، سالار بە وینای ئەلەپەشە ی دلش کریاوە و واتش: مامۆ ئەلە خەممیی وەنەما قۆمیۆ و تۆ نەبۆ.

ئەلەپشەيچ وات: بىرواكەرە قورىان چىند روين لايئوھ خەمو كەيوانوئىم بىم ناساقەنە و لايئوھيچ دلم ھەر لاو جەنابىت و جەنابو جافىرسانىئو بىەن، ئىسە ئىتر وئىم بەنە نەگىريا و ئامانىئوھ.

باس باسو ھۆتەرەو عەجەما بى و سالارى وات: مامۆ ئەلە چىند روئوھ دماى لوای تو سپاوا تازە ئەرەمەرزى ئىرانى ھۆتەرەش كەردىنە سەرما و من رووانە پيا كيانو دەگو نەوسوودى و ھەوالو سپاوا عەجەما مياوۆ كە كەلو شمشىرىشا گىرتەن و رۆ بە رۆ مەيى مەيا وەرۆ، قۆلو رەزاويچۆ ئامىنى وەرۆ و سانو رەزاوى مەريان و وئىش و ئەژمارىئوھ جە تىفەنگىچە كاش لوئىنى دىمو ئىراقىرە و مەزا كۆگۆ لوئىيا، بەگە كى دەورو مەريوانىچ دانشا راتەكو سى و ئىسە سپا ئىنا راوھ روھو دەگو دزلىنى وەلىم پىسە ھەوالما ھەن تىفەنگىچى دزلىنى دەرەنەكەو وارو دزلىئوھ و كەشو زەرەوھىو راشا وەنە گىرتىنى.

ئەشۆم ئىمەيچ وئىما ئامادە كەرمى چوون ئەگەر قۆلو پاوھ شارىچۆ نەتاوا بەيا سەرما، شكەش نىەنە چەنە چىند روئوھتەر قۆلو دزلىئوھ مەيا سەرما، چوون بەگىزادى مەريوانى و كانىسانانى كەوتىنى وەلى سپاوا عەجەما و ئىجارىچە نەبۆ و چا رىچۆ نەبۆ راىئوھ تەرۆ ھەر ماراشا سەرما.

ئەلەپشەيچ وات: قورىان قسە كىت گرد راسىنى و من ئىسە راوھ مەوھ ھەلای نەلاناوھ يانە، دەگو عەنەبىچ ژەنى نەوھشە و كىناچى عازەبەم ديارشۆ جىئاستىنە و ئاماناوھ سەردەمو ئى ھەوالاوھ، ئەمەرەت بە چىشىنە من ئامادەنا.

سالار لايىسەرى دىوھخانە كەيشەنە نىشتەبىرە و كورەكىش يەرى چوارىشا لاشۆ بىنى و سۆبەى پەر ھىزم كىپەش ئى، ئەلەپشەيچ لاو

دەسپەنە نىشتەبىرە، دەسپىش دارا سۆبەكەو وەرودەمىشەرە و واتش: مامۆ ئەلە تۆ ماچى چپىش كەرمى خاسا؟

ئەلەپەشە چ وات: قورىان ئەمرە ئىنا لاو جەنابىتۆ، وەلپىم ئەگەر گەرەكتا مەشورەت كەرى، كىيانە با (نەسرولابەگ و كاكە رەش و حەمەو سلىمانى و مینەو عەدئ و ئەلەو حەمدە بەگى و حەبىب خورشە و فەتەو حەمە كەرىمى) چچ بەيا گردما پىوەرە پەرس و راپۆە وئىما كەرمى و بزىنمى جەنابو جافىرسانىچ ئەمرەش بە چپىشىنە.

سالار داواش كەرد ئەو جەمىل بەگى كورپىش خىرا پىخام كىانۆ پەى ئا حەوت كەسەىە و واچۆ سەواى نىمەرۆ گرد دىوہ خانو ھانە گەرملەىنە ئامادى با.

سەواى نىمەرۆ دىوہ خانو سالارىنە ئا حەوت كەسە و سالار و ئەلەپەشە گلىرى بىئوہ و تاوتۆ وەزە كىشا كەرد، سالار زۆراب بەگى كورپش چەنىو دوى تەفەنگچىا كىاستش پەى دەگاو نەسوودئ و پەىلوای جافىرسانىش ھورگىرت و ئاماوہ واتش: جەنابو سانى خراب باسو بەرەو جەنگىش كەرد و تەرسەو ئانەىچش بى نەك ھەر بەرەو شمشىرى و پاوہ شارپۆ تەرسىش ھەنە بەلكو مەتەرسى ئانەىچش ھەن دزلىەىچۆ لەشكرو تەختىا مەرىو و چاوہ سپا بى و پەشتىشا وەنە گىرۆ.

سالار چەنىو ئەنجومەنە ھەشت كەسىە كەىش بە وردى حال و وەزەكەشا تاوتۆ كەرد و ئامى سەرو ئانەى، كەرا سەرو قىخاو دەگاىەكا و بە پاو ئا سەرنەژمارىە كە وەلتەر كەردەنشا ھەر دەگاىوہ تەفەنگچىى وئىش ئامادى كەرۆ و ماوہو دوى رووانە گرد تەفەنگچىە كاشا كىانا دەگاو ھانە گەرملەى و لەشكر ئامادە كەرا و چەمدارىى وەزەكى كەرا، ئەگەر

سپا قۆلۇ پاۋەشاريۇ ئاما ۋەرۆ ۋەنابو جافرسانى داۋاو تەنەنگچاش ۋەنە كەردى رۋانەشا كەرا ۋە ئەگەر قۆلۇ دزلىچۆ سپا ئاما ۋەرۆ ئىپتىر پەنەواز نيا چەمەرى ھىچى كەرا ۋە ئەشۆم چەنيو بەگزا دەكا تەختى ۋە نۆتسەى رىكى گنا ۋە پىۋە كەلو ژاللانەى ۋە كەشى چەرمۆ ۋەرھەلىسو سپى گىرا ۋە ماراش ۋە نازا بلۆ ھەورامانو تەختى ۋە دەگو نۆتسەى، چوون ئەگەر سپا چى قۆلۇ بتاۋۆ بلۆ ۋەرۆ ئانە بىشك قۆلۇ كەلو شمشىرىچۆ مل منيۆ ۋە مى پاۋەشارى گىرۆ ۋە چىگەچۆ زۆر مارۆ پەى دەگو نەسۋوڭى.

ماۋە دوى رۋانە تەنەنگچى دەگايەكا سنوورو دەسەلاتو سالارى دەگو ھانەگەرملەينە گليرى بىيۋە ۋە كرى پەنج دەسۋە ۋە ھەر دەسۋەيچ ھەوت كەسى بىنى، يەرى كەسى جە ئەنداما ئەنجومەنە كەيچ نرپىرە پەى سەردەسەى يەرى جە دەسەكا، ئەلەپشە سەردەسەو دەسەى سەرتەلو لەشكرو لەۋنى بى، ھەبىب خۆرشە ۋە فەتەو ھەمەكەرىمىچ، سەردەسەى دوۋە دەسەكا تەرى بىنى، دوى دەسۋەچشا پىسەو پەشتىۋانى ئامادى كرى ۋە كاكە رەش ۋە ھەمەو سلىمانى كرى بە سەردەسەشا ۋە پاسەشا نيارە ئا دوۋە دەسەشا مزگىەكەو دەگو كەيمەينە مەناۋە ۋە ۋەختو پەنەۋازىنە سەرو داۋاو فەرماندەو لەشكرى كە سالار وئىش فەرماندەو لەشكەرەكەى بى، بلا ھاناو يەرە دەسەكەيۆ يام ئەگەر سەرداى زۆرش پەى ئەو يەرە دەسەكەى ئارد ئىڭى بلا ياكىشا ۋە ئاڭى گىلاۋە سەرەچىر.

سالار ۋە كورەكىش سەرەمپە ئاماي ۋە لۋاينەبىنى پەى دەگو نەسۋوڭى ۋە دىۋەخانۋ جافرسانى، ئەلەپشەيچ قۆلۇ دزلىيۋە راۋ قىخا زۆرابى زەمايش ۋە ۋالەزايەكاشۆ ئاگاش جە ۋەزەو جەنگەكەى بى، دماى دوى

رووا ھەوآل ياوا كە قۆلو پاوھەشاريۆ وەرھەئیسو سپا و ئیرانی گئیریان و سەردای و وەرۆی زۆرش ئاردەن پەي سپا و عەجەما و ئەلی رەزمئارا داواو لەشکری و ئەسڵەحەي و فیشەکا و ھیزمە وشکا و پەنەنازی فرەتەریش کەردینە و تارانۆ پەشتیوانیشا پەي ئامان و یوان کرماشان، ھەرپاسە قۆلو روانسەری و زەردۆی و شمشیرچیۆ راو ئەلی بەگو زەردۆی و ھەمەرەشید بەگو پاوھەشاريۆ ھەوآل يابوی کە لەشکرو ئیرانی لوابۆ ھەچ دەگاڤو، پەي فریودای خەلکە کەي و خەلتنايشا، بە نەرمی مامەلەش چەني کەردیئە و بە نامی ئازاد کەردەیشاوە ھەرچی تەفەنگ و چەك و چۆلشا بیەن دەسشاوە سانئینی، ئا سیاسەتیچە رەنگدایۆ خراپش ھەن سەرو دەرۆنو خەلکو ناوچەکا تەری و خجلا خەلک ئا ویرۆکەردەیشە پەي درووسبۆ کە وئیدایدەسو و جەنگ نە کەردەي خاستەربۆ ھەتا مردایۆ روو دەولەتیرە، قۆلو دزلییچۆ ھەوآل يابوی لەشکرو یەکو سنەي ھەرچند سەرلەشکر ياوەر **حسەین خان** وئیش نەوھش کەوتەن وەلیم ئەرکە کەش ئەسپارانش بە **نەسرولا خان** و دمای دوی شەوا جەنگی دەر بەنو دزلیینە، لەشکرو دزلین مەریان و سپا دەولەتی بە پەنج تیپپوھ ھۆتەرەش ئاردینە روو دەگا و دزلیی و تەفەنگچی مەحموود خان ی چاگە یچ مەریئینی و دەگا و دزلییچشا جیائاستینە و لوئینی روو کەلو ملەوھردی و چاگە یچۆ لوئینی دیمو ئیراقیرە و خەلکە ملکیە کەو دەگا و دزلییچ عەزەرتی گیانو وئیشانە گرد بە زارۆلە و ژەن و پیاوھ دەگا شا جیائاستینە و لوئینی روو کەلو ملەوھردی تا ئەگەر ناچار ییا ئادیچی چاوە بلا پەو دیمەرە.

دماي يابوي و تاوتۆ کەردەي ئا ھەوآل تەفەنگچی پەنج دەسەکا لەشکرو ھانەگەرملەي گرد بە تەفەنگو وئیشا و تۆشەبەرەي پەرۆ یۆشا

گىرت و لەشكر ساز كريا و دماى نيمەرۆى بارو پەنج ھەسەرانا ن و تەفەوشكى و روھنى و پمانە و فېشەكى و ھېزىمى و شكىشا و ھەلى و ئيشانە كياستى سەر و كەلى، و ھەلاخدارى شۆنە و ھەسەرە كايچ گەرد كەمانى و پووژە و ئيشا بەستى و فەرەنجى و كلاًو بۆرگىشا كەردىنە، دماو ئادىشا پىچ ھەرچەند كۆچە كۆچە و ھەرە پىچ وارى، پەنج دەسە كەو لەشكر و لەھونىچ مەزگى دەگا و ھانە گەرمەلەنە و ئيشا پۆشتە كەرد و فېشە كۆخىشا بەستى و تۆشە بەرئيشا بىنى كەمەرشارە و تەفەنگىشا كەردى شانەشا و گۆرەو و پووژە و ئيشا كەردىنە و دەسە دەسە ھەر پەنج دەسە كە شۆن بە شۆن لوى تا دەگا و كەيمەنى چاگە دوى دەسەشا مەنپو و يەرە دەسە كە تەر ھورەستى داشا كەلو نۆھىجەرى و لوى پەودىمەرە و كەلو ژاللانەيشا گىرت و ھەرەسەشا نىرە و ھەلى ئانەى تارىك كەرۆ ھەر دەسپو بە جيا و ھەر و ئانەى ئەگەر شەوى ئاير كەراو و دوورۆ ئايرە كەشا نەپپو، بىنكاچپو شەپاك كەردۆ و بارو پەنج ھەسەرە كەيشا بەش كەرد ملو دەسە كارە و پاسە و ئيشا بەرزايە كاو و مەرزىرە و ھەر دەسپو بە جيا پەى و ئيش بىنكاچپو نە ئايرشا كەردۆ و ستارشا گىرت و چەمەراو ئامای سەربازا لەشكر و يەكو سەنى كەرتى.

شەوى كە تەفەنگچى ھەورامىە كى چىرو بىنمەر و بىنكاچە كانە و ھەر و ژىلەو ئايرە كانە نىشتىبىنرە ميانو و ئيشانە كەوتى قسى و پەى وى سەرقال كەردەى و بەردەى سەر و شەو سەردە كى كەلو ژاللانەى دەمو لەپورت و اردەى ميانو و ئيشانە كەوتى قسى، چىرو ئا بىنكاچچەنە كە دەسە كەو ئەلەپشەش چەنەبى يۆ جە تەفەنگچىە كا و ھەر و ئيشەرە پەرساش ئاخۆم نامى ئى كەش و كۆيە جە چىشىۆ ئامىبا؟ يام ئى كەشى جە چىشى و چەنى و كەى خىزىبىبا؟

تفەنگچىيە كىي ھەريۆ ھەنداو وئىشاو ۋىشاو چىۋىشا وات و ئەلەپەشە چىچ
 پىسەو سەردەسەو دەسەكەي و سەنەيچەنە جە گردى زلتەر بى، زوو
 زوو نەفەسى دى جگەرەكەيش و گۆشش گىرتەبى پەيشا و سەرەشا
 پەي تەكى، كە ئادى تەمامى واتش: دەي با منىچ چىۋىتا پەي گىلنە
 كە وئىم دەمو يۆ جە مېمانە كا شىخ عەلادىنيۇ ئەژنيەنم، كوچى وئىش
 گىر كەردۆ و برى دەسىش دارى ژئەو ئايرەكەو وەرودەمىشارە و
 دارجگەرە درىژەكەش لاو ئايرەكەينە ھورگىرتۆ و مژبۆھ قوولەش داوونە
 و نىاشەراو و خزاوە دما و بە ھەردووي دەساش چاكى فەرەنجىەكەو
 ھەريش كوچى كىشتىش پەي ھەري و كىشە سىاوە كى سەرەيش كوچى
 ھورشېرنا و دەسىۋەش ئارد تەوئەلەشەرە و پالشا تەوونە كا پەشتىشۆ و
 واتش: دماو جەنگو ھەرگەبۆرى و دماي ئانەي شىخ نەجمەدىن دىيانە
 بەرشى و شىخ عەلئەدىنى براش خانەقاو دوورۆيۆ ئاماو پەي خانەقاو
 دەگاۋ بىارى، خەلكى خۇندەوار چىلا و چەولاولو ئىنى سەرش دىنى،
 روى منىچ لوابىنى دىدەنىپۆھ شىخ عەلادىنى كەروو ھەر ئا رووھ يەرى
 پىي شارىي ئامى پەي سەردايش و چا ۋەختەنە من گەرەكم بى بزىۋەرە،
 شىخ عەلئەدىنى فەرماوا كاكە ئەلى پەلە مەكەرە و جارى نىشەرە،
 مەنانىۋە ھەتا مېمانە كى ئامى نىشتىرە، مېمانە كى يۆشا فەرەنگىي بى و
 دوئىشا خەلكو سلىمانى بىنى، قسى مېمانە كا چوون باسوۋ ئى كەشا لاو
 وئىما بى ئىندە زەرىف لوا مەژگمۆ، پى نەخۇندەوارىۋە وئىم ئىسەيچ گردو
 قسەكاشا پىسەو وئىشا وىرمەنى، دماي سىلام و خىرئامى و قسە
 عادەتيا، يۆ جە مېمانە كا روھش كەردە شىخ عەلئەدىنى و واتش: قورىان
 من يووھم جارما مەو ھەورامان و نىكۆ ئى سىرووشتە مەكىنەو
 ھەورامانى موينوو، ئى ھامرا فەرەنگىيەچما ۋەرودە ئانەي زانشتو

جوغرافىيەش وانا، بەرزى و زەرىفەي كەشە كا ھەورامانى سەرنجەشا كىشتەن.

كا براى فەرەنگى كەوت قسى و كورده كەچ قسە كاش ھورگىلنى پەي شىخ علائەدنى و واچى: ئى كەشە مەكىن و بەرزى شەمە بەشىنى جە كەشە كا زاگروسى ^(۱) و زاگروسيچ ئا زنجىرە كەشە سەختىنى كە نەخشەنە كەوتىنى وەر خىزو وەلاتو ئىراقى و وەرنىشتو وەلاتو ئىرانى، رىشەو نامى زاگروسى گىلۋو پەي واچىو ئىغرىقىي بە مانا و بۆرانى و دەمەى و تەم و توالى مى، يانى لوتەو ئا زنجىرە كەشا ھەمىشە بۆران و دەمە كەرۆ و وا شا ھەن، ئى زنجىرە كەشى زاگروسيە ناوچەو وەر كەوتى دلپراسىنە بە زلتەرىن و بەرزتەرىن كەشى ئەمار كرىا، بەرزتەرىن كۆ ئى زنجىرە كەشاچە كەشو (زەرد كۆ) ىن كە گنۆ ناوچەو لورستانىو و بەرزىە كەش نىكەو دوى ھەزار پايان، ھەر كەشىو چا زنجىرە كەشا زاگروسيە پانىشاچشاو كە گنا سنوورو ناوچەو ھەورامانىو بە پاو زوان يام شىو زوانو ناوچە كا ھەرىو نامى تايبەتەو وئىشا ھەنەشا، شىكار و لەيە كدايو زانشتى پەي خىزىيائى ئى كەشاچە ئانەنە: گوايا نەتىجەو وەر و يو كەوتەى و سەرەقوچانىونە كە ميانو چىنە كا چىرو زەمىنە قۆمىنە، نەتىجەو ئا سەرە قوچانىنە كەشە كى ميانو لۆح يام چىنە كانە ھورتەقىنى و ئا سەختىشا چەنە خىزىينى.

ئەلەپشە دىسانو دارجگەرە كەش ھورشگىرتو و نەفەسىو درىژەش داوونە و نىاشەراو و واتش: كا براى مېمانى فەرەنگى درىژەشدا بە

(۱) زاگروس = زاغروس، بىرەتەنە واچىو ئىغرىقىيەنە و بە مانا (بۆران) ى مى، ئىسە نامىنە پەي ئا زنجىرە كەشە بەرزا كە بەشىشا كەوتىنى دلخ خاكو ھەورامانىو.

قسەكاش و كوردەكەيچ قسەكاش ھوگيئىن پەي زوانى جافىي و شىخ
 ەلئەدينىچ ورد گۆشش پەي داراچى، واتش: قوربان ئىچا شىمەي
 ھەورامىچ دامنەو ئى زنجىرە كەشا زاگرۆسىنە و دلئ گلۆھو كۆھەكاشەنە
 تاوانتا وئىتا و زوان و فەرھەنگىتا پارىزندى، وىھەردەي دوورىچەنە وەرۆ
 سەختى كەشەكا و نەبىھى راو ئامۆشۆي سەرۆ ناوچەكەيۆ داگىركەرى
 نەتاوانشا بە ئاسانى دەس كىشا ملو ناوچەو ھەورامانىرە.

تفەنگىچە كى گرد ورى بىيىئى دەمو ئەلەپشەيرە و كە مردا دوئىشا
 دەسۆھشىشا كەرد ئەو ئەلەپشەي سەردەسەيشا و واتشا: دەسۆھش
 مامۆ ئەلە ماشەللا خاست ھۆش مەنەن.

ئەلەپشەيچ وات شىمەيچ ھەمىشە وەشى بىدى، بارەو نامى كەشو
 نوھىجەرىچۆ با وئىم چىئوئىتا پەي باس كەرۆو: نوھىجەرىچ كەشىن چا
 زنجىرە كەشا زاگرۆسىيە و نامەكىچش نامىۆھ ھەورامىنەنە و بە مانا
 جارەو نوھىا مى، چوون وەرزو وەھارىنە بە وئى رسك برى ياگى
 كەشەكەيۆ پىسەو (سەرگۆئىجەناوئى و تەلانىەو زروئى) جۆرە نوھىيۆھ
 وردئى مزا و تامىۆھ ئەلاھەدەشا ھەن، ناوچەو ھەورامانىچەنە دماي
 كەشو دالانى و لوتەو ھەسوونئى كەشو نوھىوچەرى يام نوھى جارى بە
 بەرزتەرىن كەش درىۆ قەلەم، پىسە وئىتا مزاندئى دىمو وەرنىشتو كەشو
 نوھىجەرىيۆ دەگا و كەيمنىي و ھانەگەرملەي و بىرواسى و زاوهرى
 ھوركەوتىنئى و دىمو وەرخىزىچشۆ دەگايە كى ھەورامانو تەختى و بلبەرى
 و سلىنئى و نۆتشىي و چندان دەگى تەرى ھەنى.

ژاللانەيچ نامى ئى كەل يام ملەگا يام گەردەنىنە كە ئىسە ئىمە
 ئىنالىمىش چەنە و گنۆ دىمو وەرکەوتو كەشو نوھىجەرى و ميانو دەگايەكا

دەرەۋىكىي و دەمەيەۋىي و دەگاۋ بلبەرى، پېسە و ئىچتا مزاندى چى ناۋچەنە كەلو ژاللانەي بە سەختتەرىن كەل يام گەردەنە درىۋ قەلەم و زمسانىنە فرەتەرىن وەرەش وارۋنە و دىمولاي راسىش كە پەشتە و نوەيجەرى و كەلو تەتەي كەرۋ گەرد سالى ھەتا دلپراسە و ھامنى وەرەش پۈ مەنۋ و برى ياگىچشەنە وەرە و ارۋوۋە ملو وەرۋىرە.

پى دەسوورە تەفەنگىچە ھەورامىيە كى ئاشەۋە سەرد و سامناكىشا بەردە سەر و زوو زوو پاسەۋانە كاشا فارىنى و كۋتەللى نىنى ئايرە كاشاۋە.

* * *

جافرسانىچ كە ئەزنىش قۇلو دزلىيۋە لەشكرو يە كو سنەي ئامان وەرۋ و مەحموود خان وئىش و تەفەنگىچە كاشۋ دزلىەش جىئاستىنە و لوان دىمو ئىراقىرە و لەشكرو ھانە گەرمەلەيچ لوان كەلو ژاللانەي، ياۋانە سىياسەتو دەسەلاتو تارانى و سىپا تازە درووسبىيە كىش ئانەن ئە گەر بتاۋۋ ھەم قۇلو شمشىرى و پاۋەشارىۋ بى وەرۋ و ھەم قۇلو دزلىي و ھەورامانو تەختىچۋ پەشتىشا ۋەنە گىرۋ، وئىش سەرەمپە بەرە كە جەنگى كەرىۋەسەر و لوى سەرداي دە گا زلە كا و ئاۋەدانىيە كا كەرى و ورە و لىرەو تەفەنگىچى و جەنگاۋەرە كا لەۋنى بەرز كەرىۋە و ھانى خەلكو ناۋچە كايچ دى تا پەشتىۋانى تەفەنگىچى و جەنگاۋەرە كاشا كەرا، راۋ ئەحمەد بە گو نۆتەشەيۋ كە بە گو دە گاۋ نۆتەشەي و ھەجىجى بى ھەۋالاش ياۋا لا خەلكو ناۋچە كەي چىرو كارىگەرى ئا ھەۋالانە كە قۇلو پاۋەشارى و دە گاۋ دزلىيۋە ياۋىنى لاشا، نىازشا نىا جەنگ كەرا و گەرەكشەنە بە مەرامو پارىزنای خەلك و ملك و مائو دە گا كىشاۋە، ھەر قۇلۋىۋە لەشكر نىك گنۋوۋە جەنگ نە كەرا.

بە مەرامو وینای خەلکو نۆتشیە و دۆنایشا و هاندایشا پە ی بەشداریی جەنگە کە ی، جافرسان ویش بە سواریی ئەسپۆه و چەنیو دوانزە تەفەنگچە سوارا دەگو نەوسوودۆه لوا پە ی دەگو نۆتشیە، وەلتەریچ جواپش کیاستە ی سالا ریچ چە نی شش تەفەنگچیا دەگو هانە گەرملە یۆ ئاما و کە لو ملە هەندویۆ یۆشا گێرت و پۆه لوی دلێ دەگو نۆتشیە، مزگی دەگو نۆتشیە یە چەمش کەوت بە خەلکو نۆتشیە و دمای باسکەردە ی رەفتاری درندانە و سپا و ئیرانی و مەتەرسی یاوایش بە ناوچە کەیشا واتش: من پەوچی ئامانا پە ی لایتا ویرتا وزووە کە ویم و باو باپیرم چنډ سالی کار بە دەسی و بە گی شمە بینمی و چنډما تاو بو خزمەتە کە ردیندی و خراپ نە بینمی چە نیتا، شمە و گردو خەلکو دەگو نۆتشیە یچ خەلکیۆه قوربانیدەری و دلسۆزی بییندی هەم پە ی بە گە کاتا و هەم پە ی خاک و ئاو ویچتا، ئیسە یچ کە ئی شەرە پی ناوختە و چی مانگە و کە لە هەرزینە ئامان بەرەش پە نە گێرتینمی ویتا مزاندی خەتا و ئیمە نیەنە، ئیمە یانە و ویمانە و دلێ ئی کوانە نیش تینمیرە و بە فەقیری ویتا ساچمی و بە سە مەر و رەنجو نازە ناخونا ویتا مژیومی و نە لینمی سەر و کە سی، نیاز مای ئیسالیچ پیسە و سالا تەری گردما دەگو هەورامانو تەختینە گێری بیمپۆه و راو رەسمو پیرشالیاری ساز کە رمی و بە ئارامی بە رمیش راو و پەزیرایی جە میمانە کا پیری کە رمی کە چیل و چەولاو سالا نە مە یا پە ی بەشداریی راو رەسمە کە ی، سپا و عەجەمی خودا گێرۆشا پی سەردا و سلپۆه ئامیننی سەرما و گەرە کشانە رۆلیم کوشا و دە گایە کاما سوچنا و شو نە و سە یە و سەرە و وێچارە گیل و نمازا بژیومی، شمە یچ ئە گەر گفتم مڤەیدی پە نە پیا یانە و پیسە و برا یە کاتا بەرە و کە لو شمشیرینە، شمە یچ بەرە و ویتاوە جەنگ کە ردی ئینە خاسا، ئە گەر غیرە تیچتا قبوول کەرۆ من و بە گە کاتا و وەلاتیتا دەیدی دەسو

ئانە ئىسە واچدى خاستەرا ھەتا ۋەختىۋە كە كار جە كارى ترازىۋ،
 ۋەختىنە كە سۆبە كەۋ مزگى نۆت شەي گەرم كرىباي ۋ كىپەش ئى ۋ برى
 جە خەلكە كەيچ مەۋشىيىيىنئىۋە دەۋرۋ سۆبە كەي ۋ دەسئىشا دارئىيىنى
 ملو تىنە كىشەرە، جافىسان درئىزەشدا بە قسە كاش ۋ واتش: مەحموود
 خان ۋ بە گزادە كى دە گاو دزلىن پەي ئىمە ئازىيىنى روى نا روى تەپكويىنى
 سەرۋ دە گايە كاما، روى قۆلو دە گاو گولپىۋ ھۆتەرە كەرتىنى سەرما ۋ روى
 قۆلو كە لو ئايشىچۆ گەرە كىشاى دە گايە كاما گردى گىرا ۋ وچما كوشا ۋ
 ملكە كايچما سۆچنا، كەچى ۋەراۋەرۋ لەشكرو يە كو سنەي ۋ چوار تىپا
 سىپتۋە چوار شەۋى ۋ ئىشا نە گىرت ۋ پىسە مزاندئى ھىزى شەۋى رەمىنى
 رۋو ۋ كە لو ملەۋەردى ۋ كەل لوئىنى پەۋدېمەرە ۋ خەلكو دە گايە كا دزلىن ۋ
 دەرەۋكىي ۋ دەمە يەۋئىشا تاق ۋ تەنيا ۋ بېچەك جىئا ئاستىنى.

جافىسان ئا رۋو ۋ جىاۋاز جە رۋو تەرى كىشى سىاۋەي زلەش سەرۋ
 بى ۋ كەۋا ۋ پانتۆلىۋە ماۋتى قاۋەيى ۋ فەرەنجىۋە مەرەزش ۋەرەنە بىنى
 گۆشى فەرەنجىە كەيش كەمى نامىيىنى رۋو ۋارى، خنجەرە دەبانە
 دەسە چەرمە كىش ۋەرۋ بىيىنە ھەنگۆرە كەيشۆ بى ۋ يەرى لكىش
 دىيىنى بىيىنە كەيش، گۆرەۋى بەننىش پانە بىنى ۋ تا ۋەرۋ زەنگۆلاش
 پووزەۋانىش ھوركىشتىيىنى، تەفەنگىچە كىچش كە گرد فەرەنجى
 يە كەنگى قاۋەيىشا ۋەرەنە بىنى، گۆرەۋە ۋ پووزەۋانىشا ھوركىشتىيىنى
 ۋ يۆ تەفەنگىۋە پەنج تىرشا شانۆ بى ۋ چىلا ۋ چەۋلاۋ مىجرابە كەيۋ ۋ
 ئىدەس ۋ ئەۋدەسو بەرەۋ مزگىە كەيۋ ھورمردىيىنى، جافىسان ۋىچش
 دلئ مىجرابو مزگىە كەينە مردابپەرە ۋ قسى كەرى، مەللاۋ گەۋرەۋ
 نۆت شەي لاۋ دەسى راسىشۆ ۋ سالارى برازاش ۋ ئەحمەد بە گو نۆت شەيچ
 ھەرىۋ فەرەنجىۋە شىنكىشا ۋەرەنە بى ۋ كەۋا ۋ پانتۆلى زمسانىشا

وەرەنە بېنى و گۆرەوى بەنىنى و پووزەوانىشا پانە بېنى و لاوشانى
 چەپپىشۆ نىشتىبېنىرە، جافىران روهش كەردە مامۆساي و واتش: ئانا
 جەنابو مامۆسايچ تەشريفش هەن و وەرودەمو ئاڭىنە داواتا وەنە كەروو
 قۆلى مەرداپەتى هوركەردى و فرىاو وەلاتە كەيما گندى، دەسپۆەش
 كىشت پەي سالارى و واتش: چەنى براپە كا هانە گەرمەيتا لودى كەلو
 ژاللانەينە وەرەلئىسو سپاو عەجەما گىردى و لەشكرو هانە گەرمەيچ
 بە پەنج دەسى كرديو وەلى شەمەنە لوان ئاگە، ئەگەر ئىمە و
 تەفەنگچە كىما كە كورى ناوچە كەينى و چەنى سەردا و سلىوہى و
 وەرودە زمسانى ئامىنمىرە كوچى غىرەت كەرمى و وىما گىرمى، سپاو
 عەجەما كە گرد جوانى شارىنى و بە زۆر ئاردىنىشا پەي جەنگى،
 وەرگەو سەرداى و وەرودە كەلو ژاللانەينە نمە گىرا، ئەگەر چى قۆلىچۆ
 بتاومى پىسەو قۆلو كەلو شمشىرى تەنيا دوى شەوى وەرەلئىسشا
 گىرمى ئەگەر گردىچ نە كوشيا، يام ناچارىبا ملشا مارا و گىلاوہ روہو
 ئاغە كاشا، يام چاگە گرد دلى وەرودە كەلو ژاللانەينە رەقى باوہ و
 ئەسلەحە و چەك و چۆلە كەيچشا گنۆ دەسو ئىمە.

جافىران سەرمەپە دەسى راسش تەكنى و دەسى چەپپىش گىرتەبېش
 دەسەو خنجەرەو وەرودە بېينە كەيشۆ، درىژەشدا بە قسە كاش و دەنگش
 بەرز كەردۆ و واتش: ئىزايا سپاو عەجەما چىند سالىوہن تازە درووسە
 كرپىنە و هەم ئەزموونش كەما و هەم ئەسلەحەيچ، ئەژنەنما قۆلو
 روانسەرىۆ، لوپيا دلى هەر دەگاىوہ بە وردى گىلئىنى شۆنەو ئا كەسارە كە
 ھەوادارى ئىمەنى و شەكە بەرا ھەركەس كەمتەرىن زانايىش بارەو
 سپا كىشاوہ دابۆ بە ئىمە و تەفەنگچە كاما بى ئانەى وەنەش پەرساوہ
 كوشتەنشا، ھەرىپاسە كە ملا دلى دەگا و ئاوەدانىە كا يوہمجار داواو

تفەنگ و چەك و چۆلى كەرا ئەو خەلكە كەيش، ئانە پەنەما ماچۆ ئا سپا لاوازى چىنڭ ئەحتياجش پا تفەنگ و چەكا ھەن كە ئىنى دەسو شىمە و تفەنگچىە كاماوە.

دماى قسە كا جافرسانى خەلكو نۆتشیە پەیلوايشا فاریا و دوى پىي نامدارى دەگای ھورئىستىوہ و واتشا: جەنابو جافرسانى ئىمە پىسە ویت وەلتەر فەرماوا ھەر دلسۆزى جەنابىت و ئەحمەد بەگى و بەگا بنەیانە كەيتا و ئاو و خاكو ھەورامانى بىنمى و ئىسە چى ھەنمى، ئەگەر چىووەل برىما پەیلوايما پاسە بىەبۆ كە جەنگ نە كەردەى مەسلەحتەتا، تەنيا وەر و ئانەى بىەن كە ئى خەلكە بەدبەختەو دەگاكى و ناوچە كەيما پارىزنىمى، نەك پا مانى كە پەشتى كەرمى ئەو دەسەلاتو جەنابىت يام ھەز بە نەمەنەى دەسالاتو بەگزاا كەرمى يام وەلاتو وىما وەشما گەرەك نەبۆ، مادام تفەنگچى پاوہشارى و خانەگای قۆلو كەلو شمشىرىو وەرھە ئىسو سىپشا گىرتەبۆ و لەشكرو ھانە گەرمەلە چى كەلو ژاللانەيش گىرتەبۆ، قابىلا ئىمە چى دلپراسەنە بىخەم بنىشمىرە و گوش نەدەيمى پارىزناى وەلاتىما!؟

شۆنەو قسە كا ئا پىا نامدارەو دەگايرە دەنگو درووشم كىشتەى بەرز بىو و مزگىە كە دەنگى دىوہ و گردو خەلكە كەى جارینە واچىنى: لەھون ئاوەدان... ژىوۆ ھەورامان.

يۆتەر جە پىا ماقولاً نۆتشیە كە پىاىوہ بالابەرزى وەشپەنە كەوتە بى و كىشىوہ سىاوەى زلەش سەرۆ بى و فەرەنجىوہ شىنكى كە شخەش وەرەنە بى تفەنگىوہ لاكەلش شانەوہ بى و ھورئىستۆ و واتش: جەنابو سانى ئىمە پىسەو خەلكو نۆتشیە ئامادىنمى و جە ئارۆى زووتەر نىا

تفەنگچىيە كاما گلىرى كەرمىۋە و سەۋاي دما و مەللا بانگداي چىۋە جىمىرە، من و ئىم سەردەسە و دەسىۋەنا و دەسىۋەما كەلو ملە ھەندوینە مەرزىمىرە و دەسىۋەچىما ملەي رۋەو كەلو ژاللانەي پەي ياردەي لەشكرو ھانە گەرمەي.

دىسان خەلكە كە دەسش كەردۆ درووشم كىشتەي و ئىجارە جافىران و چىش چەنىشا و اچى: لەۋن ئاۋەدان... ژيوۋ ھەورامان.

جافىران بە قسە كاشا دلۋەش بى و دەسۋەشيش ۋەنە كەردى و واتش: خودا يارىۋ ھەورامان شەمش بىدى لووتە و دوژناما مارمى و ۋەلاتىما پارىزىمى، دەسى پاشش كەردش مەشتە كۆلە و بەرزىش كەردۆ و بە دەنگى بەرز واتش: لەۋن ئاۋەدان... ژيوۋ ھەورامان، گردو خەلكو مزگىيە كەي ھورئىستىۋە و شۋنىشەرە بە دەنگى بەرز واتشا: لەۋن ئاۋەدان... ژيوۋ ھەورامان.

پەي نانو نىمەرۋى جافىران و سالار و تفەنگچىيە كىشا و ئەژمارى جە پىماقوۋلا نۆتسەيچ مېمانى دىۋەخانۇ ئەحمەد بەگو نۆتسەي بىي و دماي نىمەرۋى گىلىۋە و تا ملە ھەندوۋ پىۋە بىي و چاگە سالار و تفەنگچىيە كىش دەرە و كۆمەرە و زاۋەرىرە كىشتتشارە رۋەو دەگاۋ ھانە گەرمەي و جافىران و تفەنگچىيە كىچش رۋەو دەگاۋ نەسۋوڧى.

ئا شەۋە تفەنگچىيە لەۋنى كەلو ژاللانەيۋ چەمەراۋ ئاماي سىپاۋ دەۋلەتى و لەشكرو يەكو سەنەي بىنى و تا سەحىي سىپەنە مەنىۋە و دەنگ نەبى، ۋەلىم سەرداي ھەرا پەنە كەردى و ئەر ئامى و وار دەي خاس و ھىزمى و شكىشا نەسۋستىنى ۋەلى و ئىشا ئا شەۋە پا بنمەر و بىنكاچارە گرد رەقى بىنىۋە، سەرسەحبو رۋى دمايى سىپا كە خەبەرش

بى كەلو ژاللانەى لاو تەفەنگچيا لەھونيو گىريان، مەيدان گولەنگانو كە دەشت و ساراين و گنو ميانو دەگايە كا دزلي و دەمەيەوي، بە تۆپواران دەسش پەنە كەرد و نزيكە و سەعاتيوە سەرەمرە كەلو ژاللانەيش تۆپواران كەرد، وەلپم لەشكرو لەھوني كە جە تەفەنگچيە كەردەو دەسچنە كا دەگايە كا ھانە گەرمەى و كەيمەى و بىرواسى و گوئپى و دەرەومەرى و نارنجلەى و شوشمى و نەسوودى و دەگايە كا تەر و چىرو دەسەلاتو سالارى و جافرسانى خىزىباي، وەر و ئانەى گرد بىنكاچى سەختى و لاپالى پىچينە و ديمو وەرەتاويو و يشا مەرزنايىرە ھىچ زەرەريوەشا وەنە نە كەوت و بە سلا مەت مەنيو و ھەتا تۆپوارانە كەيچ تەماميا دلى بن مەر و بىنكاچە كانە و لاپالە كاو و يشادا وەرەتاو، وەلپم ياوينە كە سپا و عەجەمى تەرسىش نىشتينە وەر و ئاگاداريني ئادى كەلو ژاللانەيشا وەنە گىرتيني، ھەرياسە سەرلەشكرو لەھونىە كا دوى تەفەنگچيش كياستيو پەى كەيمەى و واتش: جواب كيانديو بە دەگا و ھانە گەرمەيو ھىزمى و شكى و واردهى تەر و برى لىفى و چنديچ وەر و دەسينە با پوسى مەى و بزىما پەى كيانا، سەردەسى لەشكرە كەيچش ياوينە سپا دماى ئى تۆپوارانى بە پيادە جمۆرە و مى وەرۆ، دماى تۆپوارانە كەى ئەژمارى تەفەنگچى كەرديشا كياستى سەر و كەلە كەى روو دەگا و دەرەوكيىرە و ياوينيشانە تا چاو بە دووروين چەمدارى جماى سپى كەرا و خەبەر بډاو پاديشا، ئەگەر سپايچ دەسش كەرد بە جماى روو وەلى، قەسە كوش قەرەول گىرا ئەو دەرەجەدارە كاشا و بډاشا وەر و تەقەى.

دماى نيم ساتيوە تەفەنگچيە كى كە كياستيشا سەر و بەرزايە كا، لو تە بەرزە كاو تەق و تۆقشا دەسش پەنە كەرد و ئىديچى ياوينە كە سپا دەسش كەردەن جماى، ئا روو ھەتا نيمەرۆ سەرەمرە جەنگ بى، تاقو

وئەگەيۇ سپا دەسش كەردۆ بە تۆپوارانئۆ قورستەر جە هەينە كەو سەر سەحىي.

تفەنگچىي لھۆنى تەرسىشا نەبى چوون زانئىنى سپا عادەتش چامەنەن كەم جار شەوئىنە بە پىادە جمۆ، وەلى ئانى دنىا تارىك كەرۆ سالار وئچش ھوروەست پەي كەلى پەيلاو تفەنگچىە كاش و واتش: دووہ دەسە پەشتىوانە كە كە مزگى دەگو كەيمنەينە مەنئىئىئۆ، سەحىي زوو دەسئۆ كەردى جە تفەنگچىە كاشا كيانا پەي كەلو كەمانجەرى پا نيازۆ ئەر سەواى سپا دەسش كەردۆ بە جمای روەو وەلى، ئادى دماوہ تەقەش وەنە كەرا و وەر و دما سەرش وەنە تىك بڊا.

شەوئى دىرى تفەنگچىي دەگو نۆتەشەي ياوئى لاو تفەنگچىا لەشكرو لھۆنى و بارو دوى ھەسەرايچ نان و تفەوشكى و لەپۆرتى و كۆتەللىشا پەنەبىنى، كىشەي زلو لەشكرو لھۆنى نەبىەي را و جاو مەنەيۆ تفەنگچىە كەبى و وەر وەيچ زەمىنەنەبى، پا وەساسەتۆ فرەو شەوئىشا بە قسەو باسۆ بەرد سەرو زوو زوو پاسەوانە كاشا فارئىنى و بە نۆرە لاو ئايرە كەينە سەرە نىئىئۆ و وچانى دىنى.

رۆى دووہمىچ سەرسەحەب جەنگ بەردەوام بى و تفەنگچىي لھۆنى ھەم كەلو ژاللانەيۆ و ھەم دەسە پەشتىوانە كەيچ كەلو كەمانجەرى و ھەوارو قەلاخانئۆ وەر و دماوہ تەقە كەرىنى ئەو سەربازا سىچ و سەرەشا وەنە شىونىئىي، ئا رۆيچە تا نىمەرۆ سپا نەتاواش ھىچ لايئۆ وەلى گنۆ، دماو نىمەرۆيۆ تۆپخانەو سىچ جىاي كەلو ژاللانەي ئىجار قەلاخانى و كەلو كەمانجەرىش تۆپواران كەردى، چوون وەلى نىمەرۆي لاو دەسە پەشتىوانە كەو ھانە گەرمەيە كاوہ كەلو كەمانجەرىۆ تەقەش وەنە كرىبى.

وەرۈكەم ئەزموونى و نەزان ھەرمانى نەسروللا خانى، كە دەرھەق بە
 ۋەختى و وەرۈ نەۋەشكەۋتەى سەرھەنگ ياور حسەين خانى
 فەرماندە و سەرتەئو لەشكرى، ئاڭ فەرماندەى لەشكرە كەى كەرى، سپا
 جىاى ئانەى درېژە بڭۆ بە مەسپىرە كەيش روو وەئى و كەلو ژاللانەى،
 ئاراستە و ھۆتەرە كەيش فاراش روو ھەوارو قەلاخانى و كەلو كەمانجەرى
 و ئا روو تا وپرەگا تەفەنگچى دەسە پەشتىوانە كەو لەشكر و
 ھانە گەرمەلى، سەرۈ كەلو كەمانجەرىو و سەربازى سپىچ ھەوارو
 قەلاخانىو جەنگشا كەرد و تۆپخانەىچ سەرھەمرە تۆپواران كەرى، وەرۈ
 دەمەى و بۆرانو كەلى و واراى وەرۈى، تۆپخانە جىاى ئانەى سەرۈ كەلو
 نەۋەجەرى و لوتە و ھەسوونى تۆپواران كەرۆ ھەوارە كى قەلاخانەى
 تۆپواران كەردى و خەسارەتپوۋە فرەشدا ئەو سەربازەكا وئشا و چىند
 كەسپوۋەچش چەنە كوشتى، كە تەفەنگچى دوو دەسە پەشتىوانە كەى
 راو دوورونىو زانا شا سەربازە كى سپى شپىزى بىنى و گىلاى گىلاو
 سەرەچىر و بىچشا تاو ھە سەرداى و خزائشا سەرۈ وەرۈە كپو ھە
 رەمەرەمالىشاو تەفەنگە كەشا دەسو پىنى، كرژ ۋەستىرە سەرەچىر و
 خورىشا ملو سەربازەكارە و بىشا دەسەياو ھەنە نەمەنىبىنى و لوتىبىرە
 تەختاى، فرىاو بىشا كەوتى و دوانزە كەسپشا چەنە دىل كەردى و
 پىسە و پورا گىرتىشا و ئەژمارپوۋە تەفەنگىچشا دەس كەوتى، دىلە كەشا
 چە كى كەردى و دىشاو ھە و بە رۇشنا ھورۈەستپوۋە سەرەۋكۈۋى و لوتپوۋە
 روو دىمو ئىراقىرە و دىسان گىلاپوۋە پەى لاو يەرە دەسە كەو كەلو
 ژاللانەى.

سپاۋ ھەجەمىچ بە ئەمرەو نەسروللاى فەرماندەى يەدەكەش كەشپاۋە
 دما پەى دلى دەگاۋ دزلىنى، سەرەكەۋتەى ئا پلانە سەربازى لەشكر و

لھۆنى ھەم ورە و لېرە و وئشا و تەنڭچىيە كاشا بەرزىش كەردۆ و ھازىش دى وەر، ھەم ورە و سپا و عەجەمىچىش مارا.

دىلە كىچ كە ژىوايشانە راي چانېرە ئامۆشۇشا نە كەردەبى و ھەم تاوہ و ئاوراي و تەژناي و ھەم تاوہ و تەرسىشانە نە تاوئىن پىسە و تەنڭچىيە لھۆنىيە كا پا كەل و ملەرە و دلې وەرە كېرە بلا پارە، ھەتا ياونئشاوہ كەلو ژاللانەي و لاو لەشكرە كەو ھانە گەرملەي، دوئشا ھە كە وەلتەر زەخمىنى بىيىنىنې پە كەشا كەوتە و تەنڭچىيا لھۆنى ياردەي دى و جار جار گىرنىچشا كۆلئوہ، ئەوئ تەرنچشا نىمە گىانى بىي ھەتا ياونئشا وەرؤ، كە ياوئ مەنزەلەيچ ھەلاي دنيا تارىكش نە كەردەبى و وەرؤ ئانەي ھىچ ياگىوہ ئەلاھەدئ نەبى كەراشانە و واردئوہ گەرم و گورى چانەيچ نەبى ھەرا و كوچى بەياوہ وئشارە، تاخايتى بنكاچىچ دەس نە كەوت كە دىلە كى گرد پئوہ راشا بؤوہ دلئشەنە، ئەوہ لؤ گەرە كشاى بەشئشا كەرا ملو دەسە كارە و ھەر دەسئوہ دوى و يەرى دلئش بڈا لا و دلې وئشانە راشا كەراوہ، سالار سەرلەشكرو لھۆنى وئش يوہ يوہى دىلە كئش دؤنى و برئ پەرس و جؤش وەنە كەردى وەلئم فرئشا كەرە وائى بئنى يام ھىچشا نەبئلاوہ يام ھىچشا نەدر كنا ياگى كەلكى بؤ، تەنيا ئاندە زانئنى و اچئنى: ئئمە نىزامىئنىمى و دەولەتى بە زؤر ئاردئنىمى پەي جەنگو(ئەشرار) خراپە كارا، وەختى يوہم جار و اچى (ئەشرار) ي ئاما دەمو بؤ جە دىلە كارە تەنڭچىيئوہ جوانى لھۆنى ھەلمەتەشدا مائو بەرەو دەمو سەربازە كەيرە، وەلئم سالارى ناست و تەنڭچىيە كەش دوور و ستؤ جە سەربازە كەي و واتش: ئئسە وەختو ئا بەزمىە نيا و ئى سەربازى دلئنى دەسو ئئمؤ و ئەشؤم بزانىمى چەنى رەفتارشا چەنى كەرمى.

وھرو ئانەى ھەم وئىشا چا دلئ وھروئىنە رھقئ نەباوھ و ھەم بەشە
 واردەو تھەنگچىھ لەھۆنىھ كايچ نەوھرا، سەرلەشكرو لەھۆنى دەسوورشا يۆ
 قەبالئ رھونئ وئىمانە و تھەوشكئ كھرا پھىشا و بە دوى تھەنگچىھار
 دىلە كئىش كىاستىوھ رھوھ دەگا و ھانە گھەرملەى و واتش بە دووھ
 تھەنگچىھ كا: ئە گھەر بىرچشا نە كھەرد پھى دەگا و ھانە گھەرملەى مزگىھ كھو
 دەگا كھەيمنەينە بازىشاوھ تا ساحبئ و سھبئ زوو چاوھ وھەزىندىشارە
 پھى دەگا و ھانە گھەرملەى و ھەوالوئئ سەركەوتەىھ بە وردئ ياوندىئ لاو
 جھنابو جافرسانى و بزاندئ چئىش بە خاس مزانئ پاسە كھەردئ بە
 دىلە كا.

ئا شەوھ دىلە كئىشا مزگىھ كھو دەگا كھەيمنەينە ئاستىوھ و سۆبەو
 مزگىشا پھى گھەرمئ كھەردئ و خەلكو دەگا كھەيمنەىچ واردەشا پھى
 ئاردئ و چاگە ئاستىشاوھ تا ساحبئ، سەواىشؤ دووھ تھەنگچىھ كھ
 دىلە كئىشا وھەزىرە پھى دەگا و ھانە گھەرملەى و بە درووشم كئىشتەى:
 لەھۆن ئاوەدان... ژىوؤ ھەورامان، بەردىشا رھوھ مزگى دەگئ و چاگە
 زۆراب بەگئ گىرتئ لاو وئىش و پىاش كىاست پھى دەگا نەوسوودئ و
 بەنامئ سالارىؤ ھەوالوئ سەركەوتەى لەشكرو لەھۆنى و مەپىاي لەشكرو
 يەكو سەنەى و بە دىل گىرتەى دوانزە سەربازە كھىچش دا بە جافرسانى
 و داواش وھنە كھەردا و جاو مامەئە كھەردەى چەنى دىلە كاشا پھى رۆشن
 كھەرؤوھ.

جافرسان بە تەتەرە كھىرە دەسوشى گھەرم و مەبارە كبابئ
 سەركەوتە كھىش گئىلناوھ ئەو سالارى و پھى دىلە كايچ واتش: كىاندىشارە
 بىارىئ لاو شىخ عەلئەدەينئ و با ئاڊ راو ئىنگلىسە كا و دەولەتو ئىراقىؤ
 گئىلنؤشاوھ پھى ئىرانئ.

ھەوا ئۆسەر كەوتەي لەشكرو لەھۆنى و مەپىاي لەشكرو يەكو سنەي ھەم دلى دەولەتینە دەنگش داوہ و ھەم دەگاو نەوسوودى و بەرہو پاوہشارى و كەلو شمشىرىچەنە لىرہ و ھازہو لەشكرو لەھۆنى و تفەنگچىە كاش بەرز كەردۆ.

دمای ئا مەپىايشە سپا بە ئەمرہو فەرماندە سەرتەلە كەيش روى ھۆتەرەش مردنا، تەنيا جار جار شەوئینە و سەحبەنە زوو، دوورە توپى نىنى كەلو ژاللانەي و كەلو كەمانجەريۆ، دمای ئا رووہيە سەرھەنگ غولام حسەين خان فەرماندەو لەشكرى كە تا ئا وەختە بۆنەو نەوہش كەوتەيشۆ دوى فەرسەخى^(۱) دوورو بەرہو جەنگە كەيۆ مەنەبىوہ، وئيش ئاما وەرۆ پەي بەرہو جەنگە كەي و نەسرو لاش لادا و پەشتبەس پا زانشتا كە راو پىايە كاشۆ قۆلو ھەورامانيۆ ياوييىنى لاش، وئيش وئىراس بەرہو جەنگە كەيش گىرت دەس.

سەرسەحبو ئا رۆيە سايەقە بى، وەلئيم ھەتا واچى ھەوا سەرد بى و كەل دەمە كەرى، لىشكەو وەرەتاوہ كەي كە دى سەرو وەرۆھ كى پرىشكى زەريفى شانى و وەرۆھ كى ورجە ورجش چۆوہ ئى، چوون شەوہي وەئىنەيچ ھەر سايەقە بىبى و دنيا يەك پارچە بىبى بەيسە و پاسارى بنكاچە كا و بن مەرہ كا گرد بەيسەشا ئاستەبىرہ، تفەنگچىە كىچ كە دلى بن مەر و بنكاچە كانە ستارش گىرتەبى و ھەر بنكاچىوہنە ئايرىوہشا كەردەبىوہ و سەر مەرہ ھىزمىش نىنى پۆ، تاوہو سەرداينە گرد

(۱) فەرسەخ، ئەوسا يەكەو پىمانەو رى و دوورى بىەن، بنەرەتو واچە كى (پرسنگ يام پارسەنگ) ي فارسى بىەن و كريان بە فەرسەخ و فارىنىۆ پەي دلى زوانو نەتەوہ ھامسا يە كا، فەرسەخىوہ بە نزيكى (۵،۷۶) كىلۆمەترىن، يانى پەنج كىلۆمەترى و ھوت سەد و شەس مەترى.

تفەنگە كىشا نىبىننىشا چىرو سەرەيشا و دەورو ئايرە كەيرە وئىشا لوول كەردەبى، پاسەوانە كىچشا ھەر ئاندە بى ھائىشا بى و ھەرمى نە بەردىيىنئىوھ ئىندا تاوھو سەرداى و زوقمىنە نە تاوتىي ھىچ كەرا و ھەرو ئانەى سەردا كە نە بىنئوشا سەرسايە كەنە ئىنى و لوئىي و تفە و شكى كىسە كاشا ھەرىنى و كە شكى ژاوتىي و زوو زوو دەسى دارىنى ملو ژئەھو ئا ئايرە كە مەيرە كە سەرسايە پىچە كەنە كەرىنشۇ و بە وريايىو چەمدارىي مەرز و بوومە كەى كەرىنى.

كە تەمام ھەرەتاو كەوت، سەرلەشكرو يە كو سەنى دوى تىيى پىادىش و ستىرا روھو كە لو ژاللانەى، ھەلى ئانەى ئاندە نىكى گناوھ گنا دلئ قەرەولو تفەنگو تفەنگىچە لەونىا، سىا تۇپخانە يچش و ست كار، تۇپوارانىوھ قورسو كە لو ژاللانەيش ھەردووى دىمىئوھ كەرد، ھاموھخت چەنى تۇپوارانە كە يچ ئە مەرش كەردە بە دووھ تىپە پىادە كا بلا روھو ھەلى و ھوروھزا سەرەھو كووى.

تفەنگىچى لەونىي بە پەشت بەستەى بە ئەزمونى ھەلنىشا پاسەشا نىارە سىا دماى ماوتىوھ جە تۇپوارانە كەى ئىجا بە پىادە جمارە روھو ھەلى، ھەلىم ئا جارە بە پىلانەو سەرھەنگ غولام حوسەين خانى شىوازە كە فارىابى، ھەختى بە دوورون دىي زاناشا سەربازى تفەنگ بە دەسى و چە كىي درىژىشا پانە بىنى و كلاوى زلىشا سەرۆ بىنى و ھەرىو كولئوھ گولانە يچشا كولئوھ بى و ھەرو ئانەى دلئ ھەروھ كىچەنە نە پىئويا و تفەنگىچە كى لەونى نە زاناشاپەنە سەربازە كى سىا و عەجەمى گرد جلى چەرمىشا كەردىيىننىنە و تا تەمام نىكى نە كەوتىوھ دلئ ھەروھ كىنە نە پىئوئى، كە نىكى كەوتىوھ و زانىشا پەنە نە يۆ و نە دوى و نە دە بە تەقە كەردەى ھوروھستى سەرو كەلى، ھاموھخت چەنى مرداى

تۆپوارانە كەيىچ فەرماندەو سېئ ئەمرەش كەردىيى بە گردو لەشكرىچ بە سوارىي ھەسەراوھ بە غار مەيدان گولەنگانۆ جمارە و گنا شۆنەو سەربازا دووھ تىپە وەلئىنەكا و بلا روھو كەلو ژاللانەى.

كە تەفەنگچى ھانە گەرملەى و لەھۆنى كەوتى جەنگۆ چەنى سەربازا دووھ تىپەكەى كە وەلتەر ئامبىيىنى سەر، جەنگ گەرم بى و ئەژمارى خاسشا چەنە كوشىي و زەخمىنى كەردى، لەشكرو لەھۆنىچ دوى كوشىي و چوار كەسئشا زەخمىنى بىي، دووھ كوشىيىكى يۆشا خەلكو دەگا و نەسوودۆى و جە ھۆزو شىلاقەى و ھامسەنگەرو محەمەدى ھانە گەرملەى بى، ئەويچشا خەلكو دەگا و ھانە گەرملەى و نامئش عەودوللاو شاوھىسى بى.

چوار زەخمىيە كىچ يۆشا ئەلەپشە بى و يو تەرىچشا نامئش كەكۆل بى كە خەلكو دەگا و بىرواسى و تاتەو مەللا عابىدى بى كە مەللاو دەگا ھانە گەرملەى بى، يو تەرىچشا مەيكە كورو ئەلەپشەى بى كە چەنىو ئەحمەدو فەرخىي زەماو ئەلەپشەى دەگا گولپىو لوتىيىنى و دلئ دەسەكەو ئەلەپشەينە بەشدارى جەنگەكەى بىي، ئا رووھ مەيكە بە گرۆلىو سەربازەكا سېئ زەخمىن بى و شانەى چەپش گرۆلىوھش وەرکەوتە، وەلئىم ھىچكام جە زەخمىنەكا زەخمە كىشا ئاندە سەختى نەبىنى پەل و پۆگنا، لەشكرو لەھۆنى پا نيازۆ ھاشاؤلە كى سېئ كزە كەرا، كەوتى وىرو ئانەى كىشياوھ روھو دما و دىسان پىسەو جارى وەلئىنى بلاوھ روھو كەلو كەمانجەرىرە و پەشتىش وەنە گىرا و ناچارەش كەرا گىلۆوھ، وەلئىم وەرۆ ئانەى ئا دووھ كەسەشا چەنە كوشىيىيىنى و چوار زەخمىنىچشا بىي، ھەر ئاندەشا حسىب بى كە دەسشا كەرد وى گىير كەردەيو و جمای و كۆل و بار پىتەيو، تۆپخانەو سىپاؤ قاچەرى كەوت

ھەرمانە و سەربازى سەرو بىشا يۇشا گىرت و تەنگىچى جافى بەگزاھە دەورو مەريوانىچ كە وەلتەر وئىشا دابى دەسو سىپوھ وەلى سەربازە عەجەمە كا كەوتىپىنى و ئامى كەوتى شۆنە و تەنگىچە لەھۆنىە كا.

لەشكرو لەھۆنى كىشیاوھ پەى كەلو تەتەى و سەرەتاو كەلو تەتەيو تا كەلەبەرەو دالا كەمىنىشا نىا پەى سەربازە كا و جاشە كا وەلپىشا و وەلى ئانەىنە وەزاراھە سەرەچىر دەسىپوھ قورسشا شانائە و سەربازە كا سىپى و خەسارى فرەشا دىوھنە، دماى ئانەى وەستىراوھ دىمو دەگا و كەىمنەىرە و مەرەو لاكانى و لاو ھانە مىكۆلىنە يۇشا گىرتو، سالار كە زاناش جەنازەو عەودللاو شاوھىسىشا جىئاستەن، فەرەجو حەسەن مەرەبای و ئەحمەدو خالەى و بالەپەشەش كىاستىوھ پەى جەنازەكەىش و ئاردشاوھ، تەنگىچە نۆتەشەىيە كىچ روھو ملە ھەندوو كىشىپوھ و چاگە چەنىو دەسەكەى تەرىشا يۇشا گىرتو و گىلىپوھ روھو دەگا و نۆتەشەى.

كە سپا ياوا كەلو ژاللانەى وەلى گرچىپوھ تىپىپوھ تايبەت جە لەشكرو يەكو سەنى بە وردى سەنگەرى تەنگىچە لەھۆنىە كاش و شكى و ھەرچى قەپاغە فىشەك و تۆشەبەر و پەر و پىتالشا چەنە جىامەنەبى گردشا پىتو روانەو فەرماندەبى سىپىشا كەرد كە دەگا و دزلىئىنە بى پەى پەىجۆرى و وشكناىش، فەرماندەو تىپە تايبەتەكەى برقىەش كەردو چەنى فەرماندەو لەشكرى و زانائىش داپەنە و واتش: تەنگىچە لەھۆنىە كى (كە سپا پەنەشا واپىنى ئەشرار) بە پاو ئا شۆنەمايا كە سەنگەرەكاشانە جىا مەنىنى، ئەژمارەشا نىكەو سى و پەنج تا چل كەسىپوھ بىنى و واردهشا نان و تەفە وشكى و لەپورتى و روھنى و ئىمالى بىەن و دوى ھەسەرىشا لاوھ بىنى و ئاىرى گولانە گولانى فرىشا بىكاج

و بن مەرەكانە كەردىنپۈە و زەخمىنچىشا بىنى و گىرە چەنەچشا كوشىپيا و جەنازە كىشا بەردىباوہ.

بە ياوايۇ تەفەنگچىە لەھۇنىە كا پەى دلخ خەلكو دەگايە كا كەيمنىە و بىرواسى و ھانە گەرملەى و چەولايچۇ پەى دلخ خەلكو دەگو نۆتەشەى، ورە و ھازو خەلكى مەريا و ھەوالە كە ھەر ئا رووہ ياوا دەگو نەوسوودىچ، جافرسان ياوانە كە چنڈ روئوہ تەر لاو سپاوعە جەماوہ پەشتىش گىريۇ و چارش مەمەنۇ، پەوچى ھەر ئا رووہ پىاش كىاست لاو قادر بەگى كورىش پەى دەگو تەوئىلى و ياواناشەنە وئىش وەزۆرە پەى شارو ھەلەبجەى و بلۇ لاو ئىنگلىسە كا و ھەزەكە كىشا ياونۇنە و داواو كۆمەكى و پەشتىوانىشا وەنە كەرۇ و راو جاو ئانەيچە بنپۆرە ئەگەر پەنەوازىۇ جافرسان دەگو نەوسوودى جىابازۇ ئىنگلىسە كى چىش بە خاس مزانا؟

رۆى دماين سەر وئەرە گا قادر بەگو تەوئىلى جوابش گىلناوہ ئەو جافرسانى كە ئىنگلىسە كى واتەنشا ئىمە دلخ خاكو ئىرانىنە ھىچما پەنە مەكرىۇ پەيش و ئەگەر ھەرۈەخت گەرەكشى دەگو نەوسوودى جىابازۇ تاوۇ راو دەگو شۆشمى و پالانىايۇ بى دىمو ئىراقىرە و پاسگو دەگو پالانىايى ياونمىنە ھەرۈەخت تەفەنگچى جافرسانى ئامى رووہ مەرزى بلا پىوايشاوہ و راشا وەنە نەگىرا.

كە جوابە كەو قادر بەگى و پىخامو ئىنگلىسە كا ياواوہ دەسو جافرسانى بىتاقەت بى و ياوانە ئىنگلىسە كى ھىچ پەشتىوانىپۈەش مەكەرا و پەشتىشا چۆل كەردەن و دانشا دەسو قەدەر و وئىشۇ.

بەرەو كەلو شمشیرچیۆ كە هەوآلو مەریای لەشكرو هانە گەرمەلە یی یاوا لاو تەفەنگچیا لەهۆنی، هازیشا كزە بیه و زەنگۆلێشا مەریی، سپاوە جەمیچ بە وەشحالێۆ هەوآلو سەرکەوتە ی هۆتەرە كێ لەشكرو یە كو سەنەش كەلو ژاللانە یۆ وەلا كەردۆ ملو گردۆ تێپە كاشەرە، بەرەو شمشیرچیۆ ئەلی رەزمئارا و لەشكەرە كەش ئان دە ی تەر هازیشا سازە بیه و سواری هەوەسیشا بیی و دماو دو ی رووا و رۆو ویسو مانگەو كەلە هەرزى سپا و ئیرانی بە فەرماندە یی سەر هەنگ ئەلی رەزمئارای ئاما دلێ پاوەشاری و گێرتش و پە یامو سەرکەوتە یشا داووە بە تارانێ و گردۆ بەرەو كە جەنگی.

هەر ئا روووە رەزمئارا راو مەللا شێخ نە سەرە دینیۆ كە كە سایە تییۆه نامدار و مەللا یۆه دیارو پاوەشاری بی نامە و پێخامیۆهش كیاست پە ی جافرسانی و داواش وەنە كەرد وەرۆ ئانە ی ونی فەرەتەرە نەمجیۆ جەنگ نە كەرۆ و ویش و تەفەنگچیه كاش بۆ دەسو، قەو لیچش داپەنە ئە گەر ویش بۆ دەسو و جەنگ نە كەرۆ، ژبوایۆه شەرە فمەندانە پە ی ویش خە دەم و حەشە میس دا بین كەرۆ و رایچ نە دۆ هیچكەس خراپەش وەر اوەر كەرۆ.

جافرسانیچ متمانیش بە قەول و قەرا كەیش نە كەرد و پە یواچو نامە و پێخامە كەو رەزمئارینە نویستشۆ: ئە گەر ئا زمسانە سپا چانە ی زیاتەر نەلۆ وەرۆ و نەلۆ سەرۆ دە گاو نەوسوودئی، وە هاری ویش و گردۆ تەفەنگچیه كایچش مۆ دەسو.

داواكاریه كەو جافرسانی قبوول نە كریا و پا سەردا و سلێۆه رەزمئارا و ژۆردوووە كەش قۆلو پاوەشاریۆ و لەشكرو یە كو سەنە یچ قۆلو هەورامانی

تەختىۋ، تەپشا كوا سەرو ناوچە كا لەھۇنى و رۆو ويسوحەوتو مانگەو
 كەئەھەرزو سالەو ۱۳۱۰ى كۆچى رۆجيارى وەر اوو ۱۹۳۱ عىسايى
 دەگو نۆتەشەى و رۆو ويسوھەشتو ھەمان مانگىچ دەگو نەوسوودئ
 كەوتى دەسو سپا و ئىرانى و ئوردوو كەورەمئاراي، ھەر ئا روو كە
 دەگو نەوسوودئ گىريا و سەركردە كى سپى ئەژنىشا جافرسان دەگو
 نەوسوودئش جىئاستىنە و لوان روو مەرز، ھىزو ھەوايى ئىرانى تەيارى
 و بالەفرەئىش ھورئىزنى پەى بۆمباواران كەردەى ناوچە سنوورىە كا بە
 مەرامو ئانەى را گىرا ئەو جافرسانى و كورەكاش و نەتاوا دەسشەانە
 بەربشا، بالەفرە كى كەل و مل و دەرە و دۆلو دەوروپشتو دەگو
 نەوسوودئ و شۆشمىشا بۆمباواران كەرد و يۆ جە بالەفرە كىچ
 قومبەلىۋەش وست گەرە كەو مالىدەرە دەگو تەوئىلى و ژەن و كىناچىۋەش
 كوشتى و پانزە كەسئىچش جە ژەن و پىاي و زارۆلا زەخمىنى كەردى،
 دمايى وەختى قايمقامو ھەلەبجەى نارەزايىش بەرەست جە
 بۆمباوارانە كەى و نويسىايىۋەش كىاست سەرو رەزىمئاراي و ئادىچ
 تارانئش ئاگادار كەرد، دەسەلاتو ئىرانى داواو چەمپۆشش كەردە و
 ئانەشە كەرد بەھانى گوايا بالەفرە كە بەرز بىەن و ھەوايچ تەم و توالى
 بىەن و ھەرە زەمىنەنە بىيەنە و بالەفرەچىە كە نەخشە كە و خالە
 سنوورىە كىش وەنە تىكى شىنى و ئەجىئانئش ئاگەچ خاكو ئىرانىن
 پەوچى بۆمباوارانئش كەردەن.

جافرسان و ژەن و زارۆلەش و پانزە كورئش و دەس و پەيوەندش و چل
 كەسى جە تەفەنگچىە كاش راو پاسگا دەگو پالانىايۆ بە پەنابەرى
 وئشادا دەسو دەولتو ئىراقىۆ و ماو ھو چىند رۆئو مەمانى سەرۆك
 ھۆزە كا سەرحەدى بىى، دەولتو ئىرانى كە زانائش جافرسان و كورە كىش

لوتىيى دىمو ئىراقىرە، راو پاسگاۋ دەگاۋ تەوئىلى و قايمقامو ھەلەبجەيۆ
 ھەولۈ فرىش دى جافىرسانشا بىداۋە دەس، ۋەلېم كاربەدەسە ئىنگلىسە
 ناست و رازىي نەبىي جافىرسان درىۋو دەسو ئىرانى، چوون ۋەلتەرىچ
 ئىنگلىسە كى چەمدارىي جافىرسانى كەرتىي و دەسشا دەسشۆ بى.

جافىرسان و ژەن و زارۋوش و برى جە كەسە كاش كە راو پاسگاۋ دەگاۋ
 پالانىايۆ وئشادا دەسو پۆلىسو مەرزو ئىراقىيۆ و دماو چىند روتوھ
 بەردىشارە شارو ھەلەبجەي، ھەرىچىند جافىرسان داۋاش كەردە مەھالە
 مەرزىيە كەنە و شارو ھەلەبجەينە يام شارو سلىمانىنە بازاشاۋە ۋەلېم
 داۋاكىش قىبوۋلە نە كرىا و ئىران سەرەمپە داۋاكەرى ئەو ئىنگلىسە كا و
 ۋاچى: يام دەيدىشۆ دەسماۋە يام مەبۆ مەھال و شارە سنوورىيە كەنە
 مەنۆۋە و ئەشۆم دووروش وزدىۋە، دماي ماۋىۋە دوورى وزىۋە پەي شارو
 رومادى پانىو ئىراقى و ۱۱ سالى چاگە مەنىۋە، كە دەسەلاتو رەزا خان -
 رەزاشاى كەۋت، جافىرسان وئراس شارو رومادىۋ ئاماۋە پەي شارو
 ھەلەبجەي و چاگە كورە كىش گلىرىش كەردىۋە و كەرىم بەگى كورە
 گەۋرەش نىاش ياگى وئش، سالىي دماينە جافىرسان دماي گوزەرنى
 ۷۲ سالا تەمەنى پەرى جە كەل و مىلى و تەنگ و چەلەما ژىۋاى، شارو
 ھەلەبجەينە سەرەش نىاۋە و كۆچو دمايىش كەرد و بە قەدرىۋە فرۆ لاو
 خەلكو شارو ھەلەبجەي و ھەورامانىۋ زىيارەتلانۇ دەگاۋ عەبابە يلىنە
 ئەسپەردە ۋە خاكى كرىا.

ۋەرو ئانەي مەرامو سىپاۋ ئىرانى و سەرەھەنگ رەزمئاراي ورنى
 دەسەلاتو جافىرسانى و كورە كاش بى، ئامانجى سەرتەل و خالەو كۆتابى
 ھۆتەرە كىشاگىرتەي دەگاۋ نەسوۋدئى و يەخسىر كەردەي جافىرسانى
 و كورە كاش بى، ۋەلېم بۆنەو جەنگو كەشى چەرمەيۆ كە لەشكرو

ھانە گەرملەى ماوھو چوار روا كەلو ژاللانەيۆ وەرھە ئيسو لەشكرو يە كو سەنەيش گيرت، ئا پيلانى كە رەزمئاراي نييپيرە لەشكرو يە كو سەنەى پەشتيرە بى و ملە ھەندورە وەزۆرە و دەگو شوشمى و پارەو ھەرزىە كا گيرۆ و چاو ھەرمەنە كە را پەى يە خسير كەردەى جافرسانى و كورە كاش، سەرش نە گيرت و پيلانە كيشا پوچە بەرشىە.

دەرباز بىەى جافرسانى و كلفەتە كەيش و ئەژمارى جە كورە كاش و تەفەنگچىە كاش داخى سەختە بى دلو دەسە لاتدارا ئيرانينە و دما تەر فرە سەرزە نشتو و يشا و فەرماندە مەيدانىە كا سپيشا كەرد و واچينى ئەشيام جوانرۆيچۆ لەشكرى پيادە روانە كرى و راو دەگو شوشميش گيرت و ناستيش جافرسان و كورە كيش دەسمانە بەرپشا.

دماى ئانەى سپا لوا دلئ دەگو نەسوودئ، ھەرچى تەفەنگى تەفەنگچىە لەھونىە كاش گيرت يينى سەحبانىو ھەرچە ماو خەلكيۆ مەيدانو دەگو نەسوودئ نەيشا سەرو يۆترينىو ئايرشا دى و واتشا بە خەلكە كەى ئانە ئا تەفەنگينى كە جافرسان و كورە كيش بە شەمە واچينى: سپا و دەولەتى تەماعەش كەردينە تەفەنگە كاتا.

* * *

برى چا تەفەنگچىاچە كە وەختو مەرياشانە لوپينى ديمو ئىراقيرە لاو ئيرانىۆ دلۆھشى كرى و راو مەللا ئەحمەدو كەيمەنى و شىخ حيسامە دىنيۆ راشا پەى وەشە كرىا و گيلنۆ ھەرزىوای و يشا، دما تەر كەسە ديار و كاريگەرە كيشا بە تايبەت بە گزادە كى گردشا گيرت و بەرديشا شارو تارانى و قەسەرە قەجەرينە دەسبە سەريشا كەردى، وەلئيم

بىرى جە سەردەسى تەنگىچە كا و كەسە ديارە كىشا كە داواكرىي بىنى
نە ياراشا گىلاو و وىشا بڭاوه دەسو ئىرانىو.

ئەلەپەشەيچ كە يۆيى جە سەردەسە داواكرىيا كە بە زەخمىنى و بە
قاچاخى وەستەبېرە دەگا و بيارى و چاوه شىخ عەلئەدنىنى روانە كەرد
پەي ھەلەبجەي و بەردشا يانە و ئەلى بە گو ئەحمەد بە گو رىشىنى كە
ھەم دۆس و ئاشنا و ئەلەپەشەي وىش بى و ھەم چا وەختىچەنە
مەندووبو دەولەتى بى و كەس يانەش نەوشكىنى، ماو و چىڭ روپو بە بى
ئانەي كەس و تاخايتى ژەن و زارۇلە كە و ئەلى بە گى و وىچش بزانا ئا
زەخمىنە كىن، ئەلى بە گى راو پىيايە كاش و ئاشنايە كاشو زەخمە كە و
ئەلەپەشەيش تىمار كەرد، دماو ئانەي ئەلى بە گى وىرش كەردو يو بە جە
وەيوە كاش كىناچى نەسروئلا بە گو نەوئى بى و والى ئا ئەولا بە گى بە بى
ھەك وەلتەر كەشو سوورئىتو و كەلەبەرەو شارەزوورىانە لاو ئا
تەنگىچە لەۋنىاوە كوشيا كە چەنى ئەلەپەشەي لوئىيىنى پەي وات و
واچى چەنىو بە گزادە كا نەوئى و ئەلەپەشە تاوانبار كرىياي مەسەلى
كوشياي ئەولا بە گە كەينە، وىرش چانەي كەردو ئەر بىو كلفەتە كەش
بزانا ئا زەخمىنە كە ئىنا يانەشانە ئەلەپەشەن، پەيش ھەن راو ئا وەيوئىش
ھەوالە كە دزە كەرۇنە و خەلك و ناحەزئىش ھەوالە كەي ياونا دەمو
دەولەتى و ئەمنى ئىراقى بە يا يانە كە و ئاڭىنە ئەلەپەشەي بە زەخمىنى
گىرا، يام بە گە كى نەوئى فرسەتش وەنە بارا و كوشاشو، ئاوەختە ھەم
ئەلەپەشە فەوتىو و ھەم ئاڭىچ عەبىدار بو، چوون ئەلەپەشە و حەبىب
خۇرشە و فەتە و حەمە كەرىمى، ھەرىەرى سەردەسى ئا لەشكرىە
بىيىنى كە جەنگو كەشى چەرمەينە و كەلو ژاللانەيۇ راش گىرتە ئەو
لەشكرو يە كو سەنى و كوشتارى فرەشا چەنە كەرد، پا وەساسەتو و

سەرو داواو ئىرانى ھەريەرى داواکرىي و قاچاخى ھەردووى دەولەتا ئىراقى و ئىرانى بىنى و ئەمنىي بە تايە شوئىشارە گىلئىنى، ئەلەپشە ھەرو زەخمىنىە کەيش دلئ شارىنە ھەشارشا داى و ھەبىب خۆرشە و فەتەو ھەمە کەرىمىچ کە شىوہ نزىکو دەگاو (بۆين) يۇ دلئ مەرىوہنە وئىشا شارتەبىوہ، خەلکو بۆينى بە مەرە کى واپئىنى کەورگى سالار، کەسپچشا تەيکەن کەردەبى بە نامى ئەلىە سوورىۇ دوى روى جارپوہ سەرشا دى و ھەوالو دلئ شارى و دەنگ و باسشا ياونئىلا و واردهشا پەى بەرى، جارپوہىچ ھەبىب خۆرشە و فەتە بە نامنىشانۆ ئەلىە سوورشا کىاست پەى يانەو ئەلى بەگى ھەوالو ئەلەپشەيش پەى بەردى و ھەوالو ئادىشاىچش ياونالو ئەلەپشەى.

دمای ئانەى ئەلىە سوور سەردای ئەلەپشەيش کەرد يانەو ئەلى بەگىنە، ئەلى بەگ تەمام تەرسىش نىشتە وەر ئەلەپشە يانەو ئادىنە چىوئىش وەنە قۆمىو، روانەو شارەزوورى و دەگاو تەپە سەرەقوولەيش کەرد پەى يانەو يۇ جە قەومەکا وئىش و ئاشناپوہ ئەلەپشەى بە نامى برايم بەگىو، ئەلەپشە چاگە مەنۆ تا وردە وردە زەخمە کەش سارپىش بى، دمای ئانەى کە خاس بى و پەرماش وئىشەرە تاوورا برۆ، برايم بەگ وەلآخش پەى تەيکەن کەرد و وەلآخدارپوہش چەنى کىاست تا دەگاو باخە کوئى، سەرو رپوہ ئەلەپشە لاشدا دەگاو گوئپى و بارامى براش و مەيکە و ئازىزى کورپش ياونئىشەنە و دمای ئانەى لوا دەگاو باخە کوئى لاو شىخ ھىسامەدینى و شىخش ياونانە کە بە نیازا چەنى بارامى برايش بە يانۆ بەيا دىمو ئىراقىرە و وئىشا بڈا دەسو ئىراقىو، شىخىچ ئامادەبى وئىش نىشانەشدا پەى ھامکارى و ئامایشا و واتش: ھەرەخت نیازتا کەرد بەیدى وەلتەر جوابم پەى کىانە با ئاگادار بوو نەک وەختو ئامایتانە

چىۋىتا ۋەنە قۇمىۋ، ھەر ئاشەۋە ئەلەپەشە بە قاچاخى ۋە پەنھان كەلو ئايشىرە بە تەنگە پەنج تىرە كەيشۆ ۋىش كەردۆ دەگو ھانە گەرمەلەيرە.

* * *

كە ئەلەپەشە لواۋە دلې دەگى، دەگو ھانە گەرمەلەي ئەجى ئاساۋى ئاۋكەۋتەن، يانە ولادە گاي ماتەمش نىشتەي سەر، چوون ژەن ۋە يانە كەۋ سالارى ئاگەشا جىئاستەي ۋە ھەرەمسە راکەش بىەي بە پاسگو سپاۋ ئىرانى، فرەو يانە كايچ يام يۆ يام زىاتەر تەنگچىشا بىنى ۋە يام ئاۋارى دىمو ئىراقى بىيىنى يام ۋىشا شار تەبىۋە يام دەسبەسەرى بىنى، ژەن ۋە زارۋلەۋ ئەلەپەشەي ۋە بارامى برايجش ھەردوۋى پىسەۋ تازىە بارى ماتى ۋە مەلوۋى بىنى، چوون ھەۋا ئشا بى كە بارام لوان پەي دەگو گولپى ۋە ئەلەپەشەيچ بە زەخمىنى لوان دىمو ئىراقىرە ۋە ھىچ ھەۋا ئبوش نەزانىنى.

ئەلەپەشە لواۋە يانە ۋىشا ۋە بىدەنگ لوا چوەر، نازارى ژەنىش زىارە بەرەۋە بائىن ژەنۆ مديۆ ئەلەپەشەي مېردش ئىنا ۋەرو بەرەينە، كە دىش ۋەشىئە خجلى قىژنۆ زوۋ زاناش بە ۋىش كە مەبۆ خەلك ۋە بەروھامسا بزانشا پەنە، ۋىش دەسش گىرت دەمو ۋىشۆ ۋە ئەلەپەشەيچ لوا ۋەرۆ ۋە واتش: نازارى گىبان مەتەرسە ۋىمەنا، قەتى كىناچىشا كە تازە ياۋى پەنە دەمو قسە كاشاۋە زىارە ۋە خىرا ئەلەپەشە ۋىش كەرد بەرە كەرە ۋە واتش: بەيدى چوەر رۆلە با خەلك نەزانوما پەنە، قەتى باۋوشىش كەردە تاتەيشەرە ۋە پىۋە لوى چوەر ۋە نازارى بەرە ۋە بائىنش ژەنت ۋە ئاڭچە بە گرەۋاى ۋە دلې پەرۆ لوا چوەر ۋە دەسش كەرد ملو ئەلەي مېردىش ۋە دەسش كەرد گرەۋاى، ئەلەپەشە ھەۋلى فرىش دى ئارامىشا كەرۆۋە

وھلیم تا نازاری ئارامە کەرئۆھ قەتئ دەسکەرئ گرهوای و تا قەتئ ئارامە کەرئۆھ نازاری دەسکەرئۆھ گرهوای، ناچار بەنیشانە نیشترە و بیدەنگ بی تا ھەردوووی مانئئ ئیندەشا ماچئ کەرد و گرهوئ ملشەرە، دمای تاوئ نازاری دەمو ھەنسکاوە واتش: ئەلی گیان زەخمە کەت خاس بیەن؟ ئەی کاکە بارام کۆن، خۆ ئیسە کە یوانوھش بژنەوۆ تۆ ئامانیۆ و بارامت نیاجەنی شیتە بو و یە کجاریی مڈۆ کەش، یام ئامینی و فاتئ کناچئما پا خودا ئیسە بژنەوا ئامانیۆ بە رەمای و ھاوارکەردە ی مەیا و دەگاما وەنە یاونانە.

کە نازاری ئانەشە وات ئەلەپشە چلاکیارە و واتش: ژەنە کئ کەردئیش راو خودایرە من ئیرانیچەنە و ئیراقیچەنە قاچاخەنا و ئیسە یچ بە قاچاخئ ئاماناوە و تاخیتئ ناستەنم قەومئ ئەودیمئچ کەسشا بزائۆ ئاماناوە یام نیازم چئشا، تەنیا مەیکە و ئازیزی کورم و شیخ حیسامەدینم ئاگاداری کەردئئ، ئادئچئ تەنیا وەر و ئانە ی ئەگەر بلمئ پەودیمەرە بەیا پئویاموہ.

نازاری دەسئیش مالا سینەشەرە و واتش: ئەگەر بلمئ پەودیمەرە یانئ چئش ئەلی گیان، چئ نیازت چئشا؟

ناستش ئەلەپشە جواب بدۆوہ نازاری خورپش ملو قەتیرە و واتش: ھورزە کناچئ چۆرئ ئاوی بارە پە ی تاتەیت و ئا چاشت و نانیه بنیرە با تاتەت نانئ بوەرۆ و لوہ شۆنەو ئا دووہ و آلەیتە ئاگاداریشا کەرە نەک دەمو کەسیۆہ بژنەوا و بەیا و خەلک مجیۆ ملمارە.

رۆھش کەردۆ ئەلی مئردیش و واتش: ئەلی گیان پا خودا چا روۆن کە شمە لوئندئ و یانەو سالاری و فاتمە خانە و قەتەخانە ی ژەنیش و

زارۆلە كېشا پا جۆره دېيىم كە دەگانە زىيۆه، ھەرچى وىرى ئا دىمەنيە و ئا پروو سىياوھىە كەرۈو كە ئاما ملو لەھۆنى و دەگاۋ ھانە گەرملەيرە و ھەرەمسەراكەو سالارى وىنو بىەن بە پاسگاۋ سەربازا سپاۋ ئىرانى و سەھبەنە مەشق كەرا و درووشمى كېشا، منىچ كە دەنگە كەيشا مژنەوو درووشمو تەنەنگىچە كا لەھۆنىم وىر گنۆۋە ئا نىمەرۈو كە چىۋە ھورۈسەتيدى سەرەوكوۋى و تۆ ۋە ئىشانە قىرئىنى: لەھۆن ئاۋەدان... ژيوۋ ھەورامان، ئىسە كە سەھبەنە دەنگو ئا ەجەمە سەگابا مژنەوو درووشمى كېشا رېك ئەجۆ سىخى سوورۆ كرىا كەرا بە ھەر مەرە و قىرچەش مى.

ئەلەپەشە دەمو نان وارە كەيشۆ واتش: نازارى گيان ھورزە وىت لوھ شۆنە و ئامىنى و فاتى و چايچۆ سەردە يانەو بارامى برايم و كەيوانوئىش و كەيلەى و سەھى برازايىم ئاگادارى كەرە و ياونەشانە ژىرانە و بىدەنگ و يۈھى يۈھى بەيا با وىنوشا و چەنى كەيلەى و سەھى برازايىم ئەشۆ تە كىبرو بە لگوبن كەردەى ئى ملىك و مالىما كەرمى.

نازارى ديسان داشۆ سىنەش و واتش: دا پىكە برەشۆ ئى باسە چىشا كىرتەنت دەمۆ، پىسە بە گزادە كىتا دەرەندوى كەردى بازدى با ئىمە بە دەرەو وىماۋە بنىشمىرە.

ئەلەپەشە ھەناسىۋە سەردش ھوركىشت و واتش: ژەنە كى ئىسە ۋەختو ئا باسا نىا ھورزە لوھ با گىردتا پىۋە بىدى ئىجا من ئا باسىە كەرۈە.

نازارى لوا يۈھى يۈھى دوۋە كىناچە كەو وئىشا و مىردە كىشا و كەيوانوۋە بارامى ھىۋەرەيش و كەيلە و سەھى ھىۋەرەزىش ئاگادارىش كەردى و ياونىشەنە يۈھى يۈھى و ھەرىۋ رايۋەرە وئىشا ياونە يانەو ئادىشا و لالياشاۋە

وھنە ھېچكام زارۋۆلى نارا چەنيو وئىشا و ئيرانە بەيا با سەربازە عەجەمە كى
شكەشا وھنە نەوزا.

گرد يوه يوهى ئامى ھەركامشا لوى چوهر دەسكەرى ملش و چىنى
گرەوى، ئەلەپەشە يىچ ئەجى ئىنا سەرو سەكەلىۆ و پەلەو ئانەيش بى
يۇگىرا و گرد بەيا ئىجا مەرامو ئامايۆكەيش و سۆراخو بارامى برایش و
بەرنامە و لواكەيشا دىمو ئىراقىرە باس كەرۆ پەيشا، سەرىوھ تەرىچەرە
تەرسى ئاماكەيشا بۆ بايسو ئانەى خەلك زانو ئامانو و ھەوالە كە دزە
كەرۆ و ياوۆ لاو سەربازە عەجەمە كا و ئەمنى بەيا سەرش و ناچار بۆ
تەقە كەرۆنە و مەسەلە كى شىويۆ.

كە سەرو بنو كىناچە كاش و زەمايە كاش و برازايە كاش و برازەنىش يۇشا
گىرت، ھەرىۆ ياگىوھ قسىش چەنى كەرىنى، ئادىچ وات: ئىسە وەختو ئا
قسا نيا و من وەختىوھ كەمم ئىنا دەسو، بازدى با ياونووتانە پەى چىشى
ئاماناوھ و ئەشۆم چىش كەرمى، وەلى گرچىوينە كەيلە گيان، سەعە
گيان چەمو مامۆيش سەواى دىرى يۆتا گەلە كەيتا بەرۆ روھو كەلو
ئايشى و بارامم ياونانەنە سەواى وىرەگا ئادىچ چاوه ميوھ و واتەنم پەنە
تفەنگو چىو نارووه و كە ئاما و يۆتا گىرت كرژ تاتەيت وزدى گەلو وىتا و
چوھو شوانەيش دەيدى دەسو و گەلە كەى وزىوھ پىدىمەرە و لەقەلەق
باردىشۆ روھو دلى دەگای وەلىم گەلە كەى مەكەردىوھ دەگارە تا دنيا
تارىك كەرۆ، كە ئامايديچۆ دلى دەگای با يەكسەر بارام بى پەى لاو من
و دەورىچما قەرەبالخ مەكەردى با ھەم پەردەچىۆما دەمو ھەرمانە كاماوه
و ھەم خەلك و ئەمنىچ نەزاناما پەنە، بە خودا من ئانەى مەزانو ئىنانا
دلى ژەن و يانەينە يام حالى يام حىسابى، بى و ئەمنى بەيا سەرم يام
كوشووشا و بەرمشونە و دمای وىم چىش قۆمىۆ با قۆمىۆ يام نەر نەتاوو

بەرىپشۇ وئىم مەدەو دەسۆ و شكە تا نەبۆ وئىم كوشووه، ئىجا با قېرە و شوومى نە گنۆ خەرمان و مە كەردى كارى خەلك بزانۇما پەنە.

دماى ئانەى باسو بارامىم پەى كەردىدى گىردتا گوشداردى، من پەى ئانەى ئاماناوه و سەواى بارامىچ پەى ئانەى مېوه كە ملك و مالما بەنگوبن كەرمى و يە كجارى و بە ناچارى دە گاو ھانە گەرملى جىبابازمى و بلمى دىمو ئىراقىرە و بەش دە گاو گولپىنە راما بۆوه و چاگە وئىما مەدەمى دەسو دەولە تو ئىراقىو و نە جاتما بۆ، ھەرچند بارام وەر و ئانەى ئازەلدارا و دۆس و ئاشنىش دە گاو نارنجلەينە ھەنى باسو ئانەى كەرۆ ئاد دە گاو نارنجلەى بلۆ و منىچ بۆنەو مەيكەى و ئازىزى كورىمۆ و كىناچە كاوه دە گاو گولپى ملو، ئانە شا جارى فرە كىشە نىا و ئانە كە گرنگا ئانەنە بتاومى ژىرانە و بىزەرەر ئىگەى جىا بازمى و بە سلامەت مەرز گىمى پەودىمەرە و دەسو ئى زالمواو نە جاتما بۆ، دلش پەرى بى و واتش: من وەلاتم بى جافرسانى و سالارى پەى چىشىن، پىسە نازارى كوچى وەلى شەمنە وات، نىشمىرە و جىاى درووشمو، لەون ئاوه دان... ژيوۆ ھەوامانى، درووشمى عەجەما و سپا زالمە كىشا بژنەومى؟

ئا شەوئىشا پا باسا بەردەسەر و وەختو وەرمى بلاوہشا وەنە كەر، وەلىم ئەلەپەشە تا سەحبى وەنەوزى نە لا چەمشۆ و ھەر ھەزارەش كەرد و لەيە كىش دپۆه و بەر و يانەش كەرد و دوورۆ تە ماشەو يانە چەرما كەرى چراوہ كىشا گرئىنى و سەربازە پاسەوانە كى وەر و شۆقو چراوہ كارە ئىنى و لوئىنى، خجلىبى دىق كەرۆ و وەر و تە نىا بىچ ھىچش پەنە نە كرى.

ئەلەپەشە رۆى دماين كە روئوہ سەرد بى فرە گول وەنەش گوزەريا چوون وەر و ئانە بە قاچاخى لوابئوہ دە گانە تاوى بزيۆرە و نە وەر مىچش

گىنى پۆرە، دوى يەرى جارى سەرەش نياوۋە ۋە ھەر چەمى قوجنى بارامى
 براش ئى ۋەرو چەماش كەلو ئايشىۋە چەمەراۋ گەلەكەى بى ۋىش كەرۆ
 شوانەش ۋە ۋەزۋاۋە دلە دەگى، خەمش بى ھەۋالە كە دزە كەرۆ ۋە
 ئەمنى بىلا بارامى گىرا يام يانەنە بىلا سەرەشا ۋە ئانە قومىۋ كە ئاڭ
 گەرەكشنىيا قومىۋش.

ئا ۋىرەگانە ھەۋا فرە سەرد بى ھەرچۈرى ئا روۋە تەمامىيا ۋە دىرش
 كەرد، زوو زوو دىيە بزانتۇ كەيلە ۋە سەعە گەلەكەيشا بەرا روۋە كەلو
 ئايشى ۋە چىش روۋە مڭۆ، ھەرچى دىيا خجلىنى دىنيا تارىك كەرى ۋە
 گەلەچ دىار نەبى، ھەسەلەش نەمەن ۋە توورە بى ئەۋ نازارى ۋە واتش:
 دا ورزە بزانه ئا قورمساخى چكۆنى ۋە گەلەكەشا چكۆن؟ ئانا دىرش كەرد
 ئىسە بارام ئامان ئاگە ۋە زوو نەلا سەردەمشو يام رەق بوۋە يام دوى
 ئەمنى ملا گىراش.

چانەينەبى يام نازارى كىانو يام ۋىش مل بنىۋ بىلۇ روۋە كەلو ئايشى،
 سەرەتاۋ گەلەكەى كەلۇ كەۋت دىمو دەگاۋ ھانە گەرمەيرە، تومەز كەيلە
 ۋەلتەر گەلەكەش بەردەن پەۋدىمەرە ۋە ساراي ھىلە گەمەينە چەمەراۋ
 تاتەيش كەردەنش تا ئامان، گوچانەكەش دان دەسو ۋە كەردەنش شوانە
 گەلەكەى ۋە ۋىچش كەردەن ۋەردەسو شوانەى ۋە گەلەكەشا ئاردۆ روۋە
 دلە دەگى، ھەرچند عاسمان تى بى ۋە پووشلى كەرى، ۋىشا خجلىنا تا
 تەمام دىنيا تارىكش كەرد ئىجا كەۋانەۋ دەگايۋە گەلەكەشا كەردۆ دەگارە ۋە
 ۋىراس بارام ئاما پەى يانەۋ ئەلەپشەى ۋە ئەلەپشە ھەيوانە كىنە لوا
 پىۋايشو ۋە باۋشيش كەرد پۆرە ۋە واتش: بارام گىان چەنى كەيلە گىانى
 ئارۆ نىمە گىانتا كەردا، خىرئامائش كەرد ۋە بەردش چوۋەر ۋە نازارئش چىرە
 ۋە واتش: نازارى گىان نەك ئى ھەۋالە دزەش كەردەبو، من ۋە بارام ملىمى

يانەو فاتى كىناچىم مەنمىۋە و ئەگەر زارۋۆلچى ھەركام ئامى و ھەواشا پەرسايمى تەنيا بە كەيلەى و سەعەى و اچە ئىنايمى چاگە و بەویشاى تەرى ویت چىشت بە خاس زانا ئانەى و اچە.

نازارىچ واتش: ئەيەرۆ پياكە ئا ژەنە داماغى بارامى نە زارۋوش ھەن نە كەس تا دلش پەنە وەش كەرۆ و لاو وئىشۆ ژەنى تازى بارامىنە، زەفى داماغى ماچوو، بە خودا يام ئەشۆم ئىسە كيانو شۆنىش بى چىگە بارامى وىنۆ يام كيانوش پەى يانەو فاتى پەى لايتا، ئىتر ویتا كامىشا بە خاس مزاندى و اچدى با ئانەيشا كەرۆو.

بارام ديا ئەلەپەشەى كاكەيشەرە و واتش: راس ماچۆ كاكە خۆ مە كرىۆ نەوینوونەش، بە خودا ئەگەر گىرياناچ ئەشۆم بى لاما، كاكە گيان ئىسەىچ وەرۆ قسە كى جەنابىت كە واتەبىت با راوہ بى پەى لاو وئىم ئىندا من چەنى غىرەتم قىبوول كەرۆ بەوہ دلى دەگای و وئىم جە ژەنەو وئىم شارووە... كىچ... زەفى بەسەزوانە!؟

ئەلەپەشە برى خوا و واتش: دەى خاسا بارام گيان مە كوشەما، من وىرم نەبى، نازارى كيانە با و اچۆش پەنە بى پەى يانەو فاتى كىناچىم چاگە وىنەش.

بارام بە توورەيۆ واتش: كاكە گيان قسى تۆم پەنە مەمەرۆ مەو پەى يانەو فاتى برازىم، وەلئىم تۆ تەشرىف بەرە و منىچ وئىم ملوہ يانە لاو زەفى و چاوہ پىنۆہ مەيمى پەى يانەو فاتى.

ئەلەپەشە بىتاقەت بى و واتش: بارام گيان ئىسە وەختو ئا قسا نيا و ئىمە پەى ئانەى ئامىنمىۋە ژەن و يانەيما بەرمى چەنى وئىما، تۆ چى چل شەوئىن وئىت گىرتەن كەچى ئىشەو وئىت مەگىرى؟ بارام گيان ژەنى

دئناسكىنى و قوول مەلا پەي چىۋى، ئانە من و تۆ مزانمىش ئادى مەزاناش و تەرسوئى باسو ئامايۇيما دەمشانە بەرپىشۆ و ئەمنى بەيا سەرما، هيزى شەويچ واتىم پەنە، نەنگم پەي چىشى ئاردەنۆ چەنى وىم؟ پا خودا بەيا سەرم تەقە كەروونە و چىنم پەنە كوشيا كوشوونە و يام بەرمشويام كوشىەو ئەر نە كوشىەوچ كە زانام مەتاوو بەرپىشو وىم مەدەو دەسو و وىم كوشووە و چىش قۇمىو با قۇمىو، ئىجا مە كەردى كارپو ھەرە كى خراپتەر ھەسە كەردىو، بارام گيان پيا كە ژەنى كەوتە شۇنىش ئىتر پيا نيا، يانى ئەشۆم وەر و خاترە و پارىزناى ژەنە كى گرچىو قبوول كەرۆ و پياى وىش وزۆ ئەولاه.

بارام سوور بى سەرو لواكەيش، ھورئىستى زىرە، ئەلەپەشە پەي يانەو فاتى كىناچىش و بارامىچ پەي يانەو وىشا پەي لاو زەفى كە يوانوئىش، فرەش پۆ نەشى بارام زەرىفى ژەنىش ئاردەش و ئاما و چاگە ئەلەپەشە و بارامى براش ھۆدپو ئەلاھدەنە نىشتىرە تە كىرو وىشا كەردشا و ئامى سەرو ئانەى: ھەرچى ئازەلو ھەردوويشا ھەن سەواى كەيلە و سەعە چەنى نالەى كۆلەبەسو بارامى بە نامى لەو ەرنايۆ كەراش پەودىمەرە و بارام نامنىشانشا بىدۆ بەراش دەگا و نارنجلەى و بسپاراش بە ئاشنايەكا بارامى و نالەى كۆلەبەسەش جيا بازلا ئازەلەكاو و چاوە بلا خەبەر بىدا بە شىخ حىسامەدىنى واچا: پىسە وەلتەر وىش ەرز كەردەنى سەواى نا پىرى شەو كىش ئەلەپەشەى مامۆما چەنى بارامى برايش مەيا دىمو ئىراقىرە، ھەم با شىخ حىسامەدىن ئاگادارىۆ نەك چىوئىما وەنە قۇمىو با بى سەردەمماو و ھەم ئەگەر پەيلوئىو جياوازيچش بۇ با بزىنمىش.

ئەلەپەشەى وات بارام گيان زەرىف ياونەشانە كەيلە يام سەعە يۇشا بلۆ دەگا و گولپى مەيكەى كورىم وىنۆ و وەلتەرىچ وىم ياونانەنە وەلىم

ئاوەخواش وەنە كەرۋوۋە كە سەۋاى نا پېرى دماى ئانەى دىنا تارىكش كەرد چەنى ئازىزى بەيا كەلو ئايشىنە چەمەرېما با تا ملى لاشا.

ھەرىپاسە ئامى سەرو ئانەى كە دلىيانە پىچشا ھەرىچى دەردە ۋەرۋ و زەرۋورا گلېرش كەراۋە و بە ئەسپە كەو ئەلەپەشەى وئىش و يەرى چوار ھەسەرى بەراش و كەل بلا پەۋدىمەرە.

تەكبىرە كەشا كەرد و بارام وئىش نەگىرت چەنى زەرىفىن ژەنىش لواۋە پەى يانەو وئىشا و ھەر ئا شەۋە دېرى كەپلە و سەعەى كورش كە ھەردوۋى ژەن و يانەشا بى و يانەو وئىشانە بىنى، چىرىش و ياۋنىشەنە سەۋاى ئانەى كەرا كە چەنى كاكەش باسشا كەردەبى.

ئەلەپەشە و بارامىچ وئىشا بىئانەى بازى بىگانە پەنەشا بزىنۆ چەنى ژەنە كاشا ماۋەو دوى پروۋانە دلىيانە و ملك و مائشا بەلگوبن كەرد و ئەلەپەشە و بالەپەشەى براش بىرىشادا دەگاۋ ھانە گەرملەى جىا بازى، چىنڭ سالىۋە ۋەلتەر يارە براۋ ئەلەپەشەى جەنگو تەپوتلە ۋەرىنە و بە دەسو تەنگچى تەختىا كوشىابى و يەرە كىچە كەش (كافى، خاتوونى، پەرىجانە) چەنى ئەدايشا بىنى و ئادى دەگاۋ ھانە گەرملەىنە مەنىۋە، بارام براۋ ئەلەپەشەىچ (كەپخەسەرە، سەعید) ى كورش ئادىچى ۋەرۋ ئانەى تەنگچى نەبىنى و ھەر دەگاۋ ھانە گەرملەىنە ژەنىشا ئاردىبى چاگە مەنىۋە، چوار كىچە كى بارامىچ كە نامىشا (لەپلى، بەيزا، مەنىجى، زوبەيدى) بى، لەپلىشا دەگاۋ گولپى و ئەو يەرە كەپچشا دەگاۋ بىارىنە شووشا كەردەبى، ئەلەپەشە وئىچش دوى كورش بىنى (مەيكە، ئازىز) ھەردوۋى ژەنىشا ئاردىبى و يانەشا دەگاۋ گولپىنە بى، كىچە كىچش (عەينا، ئەمنە) دەگاۋ گولپىنە شووشا كەردەبى و (نەھىە)

دەگاۋ خارگىلانى شووش كەردەيى و (ئامىنى، فاتى) ئىچ دەگاۋ
 ھانە گەرملىنە شووشا كەردەيى و يانە ئىچشا چاگە مەنەبىۋە، يانى جە
 نازارى ژەنىش ئەلەپشە تەنيا (قەتھى) كىناچىش سەرو يانە ئۆمەنىيى و
 (گولعوزار) ەى كىناچىچش جە مىناى ژەنىش ئى و چا ۋەختەنە ئا ژەن
 و كىناچەشە يانە شا دەگاۋ ەنەبىنە ئى.

ئا بنەيانە فراوانە و خىلو ئەلەپشە شەى مەنىيىنپۋە تەنيا وئىش و بارامى
 براش و ژەنە كىشا، ئەلەپشە دوى روى ۋەئتەر راۋ كەيلەى برازايشۆ،
 جوابش كىاستەئى پەى شىخ حىسامەدىنى كە نىيازش ھەن بە
 يە كجارى دەگاۋ ھانە گەرملىنى جىابازۆ و بە ژەن و يانۆ بلۆ دىمو
 ئىراقىرە، داۋاۋ پەيلوۋاى شىخىش كەردەئى، شىخ حىسامەدىنىچ كە چا
 ۋەختەنە شىخو خانەقاۋ باخە كۆنى ئى و ملىك و مائىۋە ۋەرفراۋانىش
 دەشتە و شارەزۋورىنە ئى، پەنەۋازش بە كەسپۋە پىسە ۋە ئەلەپشە ئى
 تا كەرۇش سەركار و سەروكارى ملىكە كاش پەيكەرۆ، كە كەپلەۋ برازاۋ
 ئەلەپشە ھەۋالە كەش داپەنە شىخ حىسامەدىن ۋە شىخالى ئى
 بەرش ۋەست پەى ئامى ئەلەپشە ۋە واتش: ۋەئتەر وئىچش ئامان لام
 و ئاگا دارش كەردەنا، ئاماكەش مابى خەيرى بۆ ۋە ھەسەرىچ كىانوۋ
 شۆنىش.

شىخ حىسامەدىن سەرو قەۋلە كەۋ وئىش پەنج ھەسەرىش بە يەرى
 ۋەلاخدارە كىردارە كەلو ئايشى و راى قاچاخەرە كىاستى دەگاۋ
 ھانە گەرملىنى تا ئەلەپشە ژەن و زارۆلە و دلىيانەۋ وئىش و بارامى برايش
 پەنەشا فارۆۋە.

دوئ شەوئ وەلتەر بالەپەشە براو ئەلەپەشە نالەى كۆلەپەشەش و ئازەلەكى وئيش و گاو و گۆتالو ئەلەپەشەى براىچش هئىلەگەمەرە كىاستىيىنى پەى دەگاو نارنجلەى و چاگە مەرزنئىيىنئەشەرە.

دماو ئانەى دنيا تارىكش كەرد، هەسەر و وەلاخدارەكى كە شىخ حىسامەدنى كىاستىيىنى بئئانەى بازا كەس شكەشا وەنە بەرۆ سەرۆزەرەگ لوى دلئ دەگاو هانەگەرملەى، عادەت پاسەبئ شەوئەنە كاروانچىئ و قاچاخچىئ ئىدیم و ئەودیم كەرئىئ و ئادىچئ پاسەشا بەرۆست پەى كاسپى ئامئىئ، كە لوى دلئ دەگائى وئراس لوى پەى يانەو ئەلەپەشەى، هەر ياوئ وەرۆ بئ ماتل بىەى ئەلەپەشە يەرئ هەسەرئشا بە يۆجە وەلاخدارەكارە كىاستىئش پەى يانەو بارامى برايش، كورەكى بارامى و كناچەكى ئەلەپەشەى كە يانەشا دەگاو هانەگەرملەينە بئ ئامئ ياردەيشا و بە دلئ تەنگ و بەگرەؤ كەلوپەلو يانەكاشا چەنى باركەردئ، بەروھامساىچشا ياوئەنە كە باركەرا و لوى دەمشاوە، ئەلەپەشەىچ چەمئش لاو بارەكاوہ بئ و چەمئش سەرورائو پاسگاگەيۆ و تەرسئ يۆھەوالشا سەربدؤ و بەيا سەرشا و قۆمئۆ، هەرچۆر بئ بارئشا باركەردئ و يانە ئاوايشا جە كور و كناچەكاشا و بەروھامسائى نزيكئشا كەرد و ژەن و كناچەكئشا سوارئ كەردئ و دووہ دووہى و يەرە يەرەى بە ئەسپائى و بئدەنگ هەسەرەكئشا بە بارۆ سەرارونو دەگايوہ زنىپوہ، هەرچند هەلأى مانگەشەوہ نەكەوتئىئ وەلئىم چوون وەرۆہ زمەينەنە بئ تارىك نەبئ، سەرسەحبو ئا رۆبە تا دەمەو مەغرىب وەرۆہ وارئىئ و شەوئ سايقەش كەردەبئوہ و خجلىئ زەمىن بىنايش بىنى، ئەلەپەشە فىشەكش سوار كەرد و بە سوارئى ئەسپەكەيشۆ كەوت وەلئ كاروانو هەسەرەكا و راش پاكە كەردؤ، هەسەرەكى شۆنەو يۆترىنيرە لاپالەكەو

پەشتە و دەگایرە ھور و ھۆستى سەرە و کووى، ئەلەپەشە و بارامى براش دىشا
 مشتە شانە بى تووشو بەزمىو نەبا، ژەن و کناچە کەيچشا و ھرو ئانەى
 دوورى گىنپىو جە باوانى و قەوم و قىلەيشا و روو غەربى لوتى تىندە
 بىتاقەت بىنى و دىشا پەرى ئادىچى ھەرىبەرى ماتشا کەردە بى،
 وە لاخدارە کىچ وەلى ئانەى بەيا دلى دەگا و ھانە گەرمەى زەنگە کىشا
 ملو ھەسەرە کاشانە ئاردىبىنرە، بىجگە خرەمە و سما ھەسەرە کا و
 ھەناسکە برکى وە لاخدارە کا شۆنىشاو چرکى تەرشا چۆو نى، سەر و
 بنو ھەسەرە کا بە سەلامەت ياوا کەلو ئايشى و تەختايە کە و ھىلە گەمەينە
 يوشا گىرتۆ و لوى دىمو دەگا گەچىنەيرە و سنوورو ئىرانىشا جىئاست.

مەيکە و ئازىيچ كورى ئەلەپەشەى بە دوى ھەسەرئو لوتىبىنى کەلو
 ئايشىو چەمەرىشا بىنى ھەتا بەيا، وەلیم ياگىو چەپەنە وئىشا و
 ھەسەرە کىشا لادىبىنى و ھرو ئانەى نەك ئەمنى ئىرانى يام مەرزوانى
 ئىراقى بەيا و گىراشا، کە کاروانو ھەسەرە کاشا لوى دىمو ئىراقىرە و بە
 ورتە ورتىشارە ياوتنە ئادىنى، ھەردووى لوى پىواى تاتەيشاو و سەر و
 ئەسپە کەيشۆ پەلامارە و دەسىشادا و دەسشا ماچ کەرد، ھەرىاسە لوى
 دەسو مامۆ بارامىچشا ماچشا کەرد و خىرئامىشا کەردى، لوى روو
 نازارى ئەدايشاو و ماو و دوو مانگىو بى يۆترىنشا نەدبەى، دەسشا
 ماچە کەردە و ئادە تىندە دىش تەنگ بى ھىچش پەنە نەوچيا، خىرئامى
 مامۆژەنىشا کەردشا و قەتحنى و الپچشا و ھستەرە دەسش کەرد ملو
 براپە کاش و دەسش کەرد گرەواى، دماى برى قسە و باسى مەيکە و
 ئازىز بە سوارى ھەسەرە کا وئىشاو کەوتى وەلى قافلە و ھەسەرە کاشا و
 واتشا: ئىشە و سايەقەن و ئى رىچە ھەتا وەزمىرە سەر و ھانە کە و
 ھەمزە بى لىزە و سەختەنە و و ھرو کىچ بىنانش ھۆشتا بو و تن دەسى

گىردى ئەك ھەسەرە كى خزا و گندىرە، خورپى وەنە ھەتا دىنيا تەمام نەبىنانش با زوو وەزمىرە و ئەدام و ئادى سەردشا نەبۇ.

ھەر سەرھەتاو كاروانە كەى وەستەرە دلې دەگاو گەچىنەى، قەومى گەچىنەى بە گردى و خىلو حاجىە سوورەى با تايبەتى كە قەومى ئەلەپەشەى بىنى و ھەنىفى كىناچە گەورى مەيكە كورۇ ئەلەپەشەىچ تازە شووش كەردەبى بە ەودوللا كورۇ حاجى مەحىەدىنى، گرد ئامى سەرۇ راو كاروانەكەو ئەلەپەشەى و حاجى مەحىەدىن وەلى گردىو مردابى و خىرئامى و خولكەى گەرمەو ئەلەپەشەى و كاروانەكەىش كەردەش تا ئا شەوہ لاشاوە مەناوہ، ھەنىفەو كىناچى مەيكەىبىچ ئاما دەسو بابا ئەلەىش و ماما نازارىش و شانەو مامو بارامىش ماچش كەرد.

دماى ئانەى حاجى مەحىەدىن برى خوا و واتش: كاكە ئەلە ئەگەر بە يانەو ئىمەبىچ مەساچى فەرماوہ يانەو ھەنىفى كورەزىت ئىنا خزمەتتەنە.

ئەلەپەشە مەمنوونىش پەى بەروستى و روەش كەردە حاجى مەحىەدىنى و واتش: يانەو شمە يانەو وىما و جەنابت كەسى وەشەسىامەنى، وەلىم نەتاومى لادەىمى با دىرما پەنە نەبۇ چوون مەيكەى كورم ماچۇ شىخ حىسامەدىن وىش باخە كۆن چەمەپامانە، ئىندا لادىنمى لاتا.

كە كاروانەكەشا دەگاو گەچىنەى بەرشى مانگە پەشتەو كەلو شرامىو سەرەش بەرئارد و مانگەشەوہ كەوتە و دىنيا كوچى رۆشنە بىو، شوقو مانگە شەوہ كى كە دى ئەو وەرۈە كى ورجە ورجش ئى، سەىەو كەل و ملەكا تاپوى جۇراو جۇرى سەرۇ وەرۈە كى وەرۈدەمىشاوہ سازىنى، وەلاخدارە كى زەنگلەو ھەسەرە كاشا كەردىوہ ملشا و زرەو زەنگ و

زەنگلە كا دەساندە سو راكئو دەنگى دىنئو، راو ئا سوڧىه يۇ كە سەرو راكئو نىابىشەرە ھەوال ياوا لاو شىخ حىسامە دىنى كە كاروانە كەو ئەلەپشەى ياوا، شىخ حىسامە دىن كورو شىخ محەمەد بەھائە دىنو كورە گەرەو شىخ ئوسمانو تەوئىلى بى و باخە كوئش ئاوەدان كەردە بىو ە خانەقاىو ەزل و پوشتەش چاگە كەردە بىو، وئش شىخو خانەقاو باخە كوئى بى و لاو ئوسمانىە كاو ەزمىن و زارئو ەو ەرفراوانش شارەزوورنە درىابى پەنە و بە دوئ جوئ كە يوەشا بە جوو شىخى شورەتش بەركەردە بى ئاوەو خورمالئش كئشتئى پەى سەرو ەزمىنە كاو شارەزوورئش، ەھار و ھامنەنە ەزمىنە كا دى دەسو ەئىتارە شارەزوورى و بە نىمە كارى مەرەزە و پەمە و زەرەتە و سەوزە كالشا چەنە كەرتئى، شىخ حىسامە دىن پىاىو خرەلەى بە ەھىبەت بى، رىشئو ماش و برنجى فرەش بى و كەوا و سەلتئو سەوزباوى شىخانە و پالتاوىو درئى كالش ەرەنە بئى، ملپچئو قاو ەئش ملنە بى و مئزەئو چەرمەى زلى گولەنگدارش سەرو بى، عاساىو ەش دەسو بى و وئش پئتە بىو ە دوئ سوڧئش چەنى بئى، يوشا چراوىو فانوسەى ئىنگلىسەش دەسو بى، ەھەر كاروانە كەو ئەلەپشەى نىك بىو شىخ حىسامە دىن وئش لوا نىكو راكى و ھورمردا، ئەلەپشە و بارامى براش ئادىچى ەھەر دوورۇ كە شىخ حىسامە دىنشا دى سەرو ئەسپ و ەسەرە كاشاوە ەستئە و بە پئ ئامى روو شىخ حىسامە دىنئو، مەىكە و ئازىزى براىچش كە دىشا تاتەشا و ماموشا ەستئە ئادىچى سەرو ەسەرە كاشاوە پئرە و گرد لوى روو شىخ حىسامە دىنئو و شىخ خئرئامى گەرمش كەردى و واتش: كاكە ئەلى فەر و پئت ئاردەبو، خوئكەى گەرمەش كەردى و واتش: كاكە ئەلى خانەقاشا گەرم كەردەن

پەيتا، لادەيدى ئىشەو خانەقانى مەندىۋە و بەيانى كۆگەت بەدلا دەسنىشانىش كەرە تا ئاسانكارىت پەيكەرۈ نىشتەجا بى چەنەش.

ئەلەپشەى وات: قوربان سايىت زىادە بۇ و خانەقاچ ئاۋەدان بۇ، ۋەرۈ ئانەى ژەن و زارۋۇلەما پەنەن نىازمانە نەۋەزىمىشارە ھەتا يۈمى مەنزىلە، ۋەرۈ ئانەى ئى دوۋە كورپىمە و دوى كىناچىم ۋەلتەر لويىنى دەگو گولپى و يانەشا ئىنا چاگە، ملىمى دەگو گولپى و نىازىچىم پاسنەن ھەر چاگە نىشتەجا بو.

بالەپشەىچ وات: قوربان منىچ نىازم پاسەنە ۋەرۈ ئانەى ئازەلدارەنا و ۋەلتەر ئازەلەكەم كىاستەن دەگو نارنجىلەى ئەر جەنابت بە مەسلەھەتتەش بزانى منىچ دەگو نارنجىلەينە منىشۋەرە.

شىخ حىسامەدىنىچ وات: ۋەلات ۋەلاتو ۋىتانە و جارى ئىسەتى زىمانا ھەرچۇرتا كەردەن ۋىتا چەنى يانەو كور و كىناچەكاتا خونچىدى ھەتائى دوۋە يەرە مانگەو زىمانىە بلۇ، ئا ۋەختە كۆگەتا پەنە ۋەشىى دەسنىشانىش كەردى و يانى كەردىۋە و دارى دارەراۋ يانەكاچىتا سەرۈ من، دەسش وست سەرۈ شانەو ئەلەپشەى و واتش: كاكە ئەلى خوداى زىاد بۇ بارامى برات ئازەلدارا و ژىۋاى ۋىش چا پىۋە ھورسۋورنۇ، تۈيچ تا ئىسەتى يام تەفەنگىچى جافىرسانى و سالارى بىەنى يام سەركارىى ملىكەكات كەردىنى، جە ئىسۇلاى ئىتر من پەنەم خاسا ۋىت دەى دەسو دەۋلەتو ئىراقىۋو و ۋىت نەتلىنى گىچەلەو ئادىشاۋە، ئىسەتى ئىران و ئىراقەنە ئادى و ھەرکەسىچ سەرپادىشاۋو پىسەو تاۋانبارى مامەلەش چەنى كرىۋو، پىسە ۋىت ئاگادارەنى جافىرسان و كلفەتتەش ناستشانە ھەلەبجە و نە شارو سلىمانىچەنە نىشارە و روانەو شارو رومادىشا

كەردىنى، سالارىچ ئىسە جە ھەردووى دەولەتا قاچاخا و فەقىرە ھەرشەوئ دەگا پۈنە مەنۈو، ئىمە راو ئىنگلىسە كاوہ ئاگاما چەنەن كە سەردەمو عەشائىرى و بەگزاڧا كۆتائىش ئامان و سەردەم سەردەمو دەولەتدارىن، ئىجا تويچ كە عومرئوہن ئىناى چەنى ئاڧىشا و ئىسەىچ خوداى زىادبۇ بە سالامەتى مەنەنىۈ، ئەژنىەنىەبىچم كەشى چەرمۇ زەخمىن بىەبىنى و ھەردووى دىمىۈە قاچاخ بىنى، سىپاس پەى خوداى كە مەنەنى و خاس بىەنىۈ، پەنەم خاسا ئىسەىچ ھەر مرىكئائىدېرە زوو پاسگاو دەگاو بىارئىنە وئتا دەئىدئ دەسۇ با بزانا ئامىندئ پىدئمەرە، ئەر وەلئ ئانەىچەنە وئتا دەئىدئ دەسۇ ئامئ سەرتا واچدئ شىخ حىسامەدئنما ئاگادار كەردەن، من زوۋن چەمەراىبىنى كەسىۈە بە سام و ھەببەت و ژىر و چەنەئامائ پىسەو تۆم مشتە گنۇ و كەرووش سەركار سەرو ملىكە كامۇ شارەزوررەنە و دەسم نەگنى، ھەر جە ئىسۇ واچووت پەنە كە كەوتىمئ وەھار تۇ سەركارو مەنەنى سەرو ملىكە كا شارەزوررىمۇ و وئت وەكىلو مەنە و چىشت بە خاس زانا ئانەى كەرە، پەى ئى زەمسانەىچتا وئت و برات چىشتا پەنەواز بى رازىم نىا رووہ بنىەئىدئ كەسى، خانەقاو باخە كۇنى بەرەش كرىانو پەئتا و جە ئىسۇ دەفتەردارو خانەقائ مئاوونوہ كەى ئەلەپەشە وئش ئاما يام كەسىۈەش كىاست، ئاگادارى مئش گەرەك نىا و ھەرچىش بەرد وئش حسىبا.

ئەلەپەشە وەختو قسە كا شىخ حىسامەدئىنە سەرەش نامناپىرە و بە نەزاكەتۇ گۇشش گىرتەبئ پەى قسە كاش، كە شىخ حىسامەدئىن قسە كئىش تەمامئىش سەرەش بەرز كەردۇ و واتش: يا شىخ سائەو سئبەرت پائەداربۇ، گەرەبى و كەرەمت زىاد بۇ، ئەو خوداى زىاد بۇ جگە رەحمو خوداى پەنەوازما بە ھىچى نىا و كور و كئناچە كەم ئىنى دەگا

گۈلپېنە و ھېچ فەرقشا نيا چەنى كلفەتە كەو جەنابىت، پەي مەسەلى ئانەيچ كە وئىما دەيمى دەسو ئىراقىۆ، ھەرمانەم سەر كەردەن و وەلى ئانەي بەيمى پىدېمەرە پاسگاۋ بيارئىم ئاگادار كەردەن و مزانا ئىشە و مەيمى پىدېمەرە، ھەر مەرزىيەمچەرە ملى وئىما تۆمار كەرمى، سەركارىيە كەيچ تا وەھارنى خودا مەنۆ و ملىكش، بزائىمى ملىكە كى سالارىچ چىششا سەرمى، ئە گەر مەنئىمى تا وەھارنى سەرەم ئىنا راتەنە و ئە گەر مەردايچ دۇعى خەيرىم پەي كەرە.

شىخ حىسامەدىن واتش: كاكە ئەلى خودا ياربۇ مەنى و ناحەزىچت رسوى با.

يانە ئاوايشا كەرد ئە و شىخ حىسامەدىنى و واتشا: چىنەي زىاتەر ماتت مە كەرمى و شەو سەردەنە و وەرە ئىنا زەمىنەنە تۆ تە شىرىف بەرۆ و ئىمەيچ گنمىو پەرە دە گەو گۈلپى چوون چاگەيچ چە مەرىمانى.

كاروانو ھەسەرە كا كە بارو يانە و ئەلەپشەي و بالەپشەي بىرئىش و ژەن و زارۆلەشا و وئىشا سەرشاۋە بىنى و ئەلەپشە بە سوارىي ئەسپە كەيشۆ و مەيكە و ئازىيچ بە سوارىي ھەسەرە كاشاۋە كە و تىبىنى وەلئىشا، دەگاۋ باخە كۈنىۋ وەستىرە سەرەچىر و راۋ تە قە تارايىرە شۆنە و يۆترىنيرە كىشتشارە رۈو دەگاۋ گۈلپى، شۆقۇ مانگە شەو كى و ھەسەرە كى عاسمانى چەنى لەق و پۆپو تە كا كە ھەردوۋى دەسى رىكىۋە بىنى چە مەشاركى كەرتىنى و جار جار بەينو لەقە تە كارە دىنى چرۈچەمۇ راۋيارە كا كە گەرد تاۋە و كزە و سەرداكەينە دەماخشا ھوردايى، خرمە و سما ھەسەرە كايچ كە سەرۈ يۆى نىئىشا ملو وەرۈو سەرۈ

رېڭكېرە ئاوازىنۇ خەمناكە سازى و ھۆشدارى دى بە راويارە كا چىد متاوا
زووتەر رېڭكېشا برا و وئشا جە سەردا و سلىوھ و نىمەشەوى لابدا.

نازارى ژەنە و ئەلەپەشەى و قەتھى كىناچىش و زەرىفى ژەنە و بارامى
ئانە يوھم جارشاى بەيا دىمو ئىراقىرە و بە حەياتىچشا ئاندە راي
دوورەشا نەبرىى و دەگا و گولپىچشا نەدىئى، پەوچى بەينو وئشانە و
سەرو ھەسەرەكاوھ كە شانە بە شانە و يۆترىنى لوتىنى ھەر ورتە ورتشا ئى
و پەرسىئى ئەو يۆترىنى و واچىئى: ئاخۆم فرەما مەنەبۆ يامى دەگا
گولپى؟

بارام سەرو ھەسەرەكىشۆ شۆنە و ئەسپەكە و ئەلەپەشەىۆ بى و
گۆشش نازارى براژەنىشۆبى قسى كەرى پەى زەرىفى و واچى: بارام و
ئەلى وئشا فىرتىنى پىسە چەتا شەوتىنە راي قاچاخە برا و چەنى سەردا و
سلىوھى ئامىئىرە و ئەجۇشا ئىمەىچ وئشانى.

لاش كەردۆ و بە خوۆ واتش: براژەن ژەنەكىم وەنە ھانى مەدە، فرەما
نەمەنەن ئانا خجلا يامى دەرەو شەوواى.

نازارىئىچ برى خواو واتش: ئىجا بارام گيان ئىمە چووزانمى دەرەو
شەوواى كۆگەن؟ تۆ واچەما پەنە كەى مياومى دلى دەگا و گولپى؟ خو
خجلا سەرو ھەسەرەكاوھ رەقى بىمىوھ.

بارام واتش: خەمتا نەبۆ كەمتەر جە نىم فەرسەخىما مەنەن و كوچىتەر
چراوى يانە كا گەرەكەو شەوواى بەرگنا، وەلىم دلو وئتا وەش نە كەردى
چوون يانەو مەيكەو كا كەىم نىا چا گەرەكىنە و ئىنا گەرەكەو قەلاتىوھ و
ئەشۆم فرە بلمى دلى دەگاىرە ئىجا يامى لاو يانەىشا.

مامۇ ئەلە ئا پيا ريش چەرمەنە كە ئينا سەرو ئەسپە كەيۆ و كيشە
 سیاوه كى ئينا سەرەشۆ و تەنەنگە پەنج تیرە كە ئينا شانەشۆ و كەوتەن
 وەلى كاروانە كەى، چوون وەلتەر شۆرەتو ئازايەتى و نامپشا ئەژنيەبى و
 زانينى سەردەسپۆه لەشكرو لەهۆنى بيەن و تەنەنگچيۆه نامين.

كە كاروانە كەو ئەلەپشەى و هامرئىكيشا راکى دلئ دەگو گولپيرە لوى
 روو و دلپراسەو دەگای و يوى سەرو بانو قەيسەريە كا شىخ سادەقى،
 دەسى پى و جوانى گەرەكەو چنارىچ كە پەنج ششيشا تەنەنگچى
 چەنەئامى لەشكرو لەهۆنى و دەسە جەنگكەرە كەو ئەلەپشەى بيئى، بە
 درووشم كيشتەى ئامى پىوای كاروانە كەو ئەلەپشەى و مينەو عەدى
 كە وئش يۆبى جە تەنەنگچيە كا لەشكرو لەهۆنى و متمانە پەنە كرىا و
 سالارىچ بى، كەوتەبى وەلى جوانە كا گەرەكەو چنارى و درووشمى
 كيشى و واچى: لەهۆن ئاوەدان... ژيوۆ هەورامان. ئاڈ بە دەنگى بەرز
 درووشمە كەى كيشى و جوانە كىچ شۆنیشەرە واچينيشۆ و پا شەوئینە
 دەساندەس دەگا دەنگى دپۆه و خەلكو دەگای گرد كەردشا سەرو
 قولە پاسارا و تەماشەو ديمەنە كەى كەرتى.

ئەحە و خالەى كە زەماو ئەلەپشەى و مېردو عەينى كىناچئش بى
 تەنەنگيۆه ماوزەر (mauser) ى رووسيش شانەنە بى و بە پيادە لاو
 چەپو ئەسپە كەو هەسورەيشۆ لوى رارە و ئەحمەدو فەرخيچ كە يۆبى
 جە تەنەنگچيە كرده كا جافرسانى و زەماو ئەلەپشەى و مېردو ئەمنەى
 كىناچئش بى، بە تەنەنگە جان بېزارە كەيشۆ ئاڊىچ لا راسو ئەسپە كەو
 ئەلەپشەى هەسورەيشۆ بە پيادە لوى رارە، كە گۆشش درووشمە كاو
 بى حيرسى گىرت و پەنج شش گرؤليئش تەقنى عاسمانەرە و ئاڊىچ
 هەتا هەرە كەتئش چەنەبى قىرناش: لەهۆن ئاوەدان... ژيوۆ هەورامان.

كە دەسە جوانە درووشم كېشە كى نىكى كەوتتۆ، ئەلەپەشە سەر و ئەسپە كەيشۆ وەستەرە و مەيكەى كورىچش شۆنىشەرە سەر و ھەسەرە كېشۆ پراړە و لەغامو ئەسپە كە و تاتەيش و ھەسەرە كى و ئيش دېش دەسو ئازىزى برايشۆ و كەوت شۆنە و تاتەيش و بە پىادە لوى پىواى جوانە كاو، ئەو ئەجار ئەلەپەشە باوشيش كەردە مینە و عەدیرە و ھەردووى دلتشا پەر بى، دمای مینە و عەدئ يوه يوهى جوانە كى توقە و ماچماچانىشا كەردە چەنى ئەلەپەشەى و خىرئامای گەرمو ھامپرايە كاش كەردشا، مینە و عەدئ نىكو ئەلەپەشەى كەوتۆ و دەسش كەرد ملش و واتش: كاكە ئەلە گردو پىايا دەگا و گولپى پەى تۆ پېسەنى مەيكەى كورىت و كەسىچما ساحب يانى نىەنمى حەنداو جەنايىتەنە، وئىت كۆگەت پەنە وەشا گردو دەگا و گولپى ھەنە خزمەتتەنە.

ئەلەپەشە دەسەوشى و پەنەزاناش بەروست پەى مینە و عەدئ و راو ئادىچۆ پەى گردو دەگا و گولپى و واتش: منىچ پەوچى راو مەيكەى كورىم دام بى دەگا و گولپى چوون زانىنى مى دلى كەسانى كە جە براى فەرزتەرتىنى پەى من، ئىسەىچ يانە كە و مەيكەى پالاوژو گردو دەگا و گولپىن، ملو ئاگە و مەبوو بە زەحمەت پەى ھىچكامىتا و يانە تا ھەمىشە ئاوەدان بۆ.

چوون مانگە پەرە بىيىپۆھ شۆفو مانگەشەوھە كى و چەرمەبى وەرەھە كى كە زەمىنەنەبى كەردى دنياشا رۆشنە كەردىپۆھ ئەجى نىمەرۆن و كەس ئاير و رۆشنابى و چراوېش ھورنە گىرتىبى چەنى دەسېش.

دماى خىرئامىشا لاو خەلكە كەيۆ، ئەلەپەشە و كاروانو ھەسەرە كاشا را سەختە تەسكە تەقتە قىلە كىرە ھوروەستى روهو يانە و مەيكەى كورىش،

و ھەروەختىي و تەسكى راکى ھەسەرەكى شانە و شان كەرىنى و
 ژەنەكى تەرسىنى گنارە، دوى جارى ژەنەكى قىژناشا و عەينا و ئەمنەى
 كناچى ئەلەپشەى لوى دەمشاوە و دەسشا گىرتى و واتشا: مەتەرسدى
 ھەرچند راکى سەختەنە وەلپىم تن دەسى گىردى ئىتر مەگندىرە،
 ھەرچۆرى ياي و ھەرۆ.

يانە و مەيكە كورو ئەلەپشەى تەمو قەلاتىو ەبى، يانە كىش دەسى
 يانى دوو ھەمى بىنى و بە تەوھنى كانە تەوھنە كا گوپى و بە دەسو
 ئوساكارە ھەوراميا و روو قىبلە كەردىبىنىشۆ، يانەكى زلى بىنى و
 ھەوشىو ھەرفراوانەشا بى، نھۆمو وارو يانە كا بە دەروازىو
 تەختەينى دوو تاكى زل لوپنى دلى دالەنە كىش، تەيكەن بى پەى گەورو
 ئاژەلى وردەى و گاوا و كۆزە و ساوالا و كولینە و كەرگ و كەلەشىرى، دلى
 نھۆمى وارینیۆ پلىكانى ھورو زىنى پەى نھۆمى سەرىنى و لوپنى دلى
 ھەرھەيوانىو ھەرفراوانى كە ياگى چاشت و نان كەردەى و نىشتەیرەى
 ژەنا يانەى بى و دىچ ملو ھەوشەو يانە كارە و فرەو دەگاو گوپىچش
 چۆو پىويى و چوون روو ھەرەتاوبى ھەرھەيوانە كە زمسانىنە
 نىشتەیرەىش فرە لەزەتى بى، دەسى راسو ھەرھەيوانە كەى يانەو نىشتى
 و دىوھەخانىى و دوو ھەرىوھەش چەنەبى دىچ ملو ھەوشەو يانە كارە،
 دەسى چەپو ھەرھەيوانە كەىچ يانەو كرىلى و زەخیرەى بى، ئا دوو ھۆدە
 تەموو دىوارە كاشاوە تاقى زلە زلى چنىبىنى پەى ياگى باھۆلا و كەلوپەلى
 تەرى، پەشتەو يانە كاچەرە بە پانى يانە كا سمەردانى درىژ و تەويلیو
 درىژ كرىبىنىو، تەويلە كە تەيكەنى پەى ھەسەرا و بەرزە وەلاخا و
 بەرەش دىمو بەرو يانە كاوہى روو پەشتىو.

ھەلاوھ ژەنەو مەیکەى کە ژەنئوھ خانەدانە و کناچى سۆفى ئازىزو
 بيارى بى و زىنەتە ژەنەو ئازىزى و زارۆلە کى مەیکەى، کەرىم و خەجى
 گەرد وەرە بەرەو ھەوشە کىنە ئامى پىوايشاوە، دەسشا گىرتى و ژەنە کى
 سەرە ھەسەرە کاوھ وەستىرە و خىرئامای و وەشئامای گەرمشا کەردى،
 وەلاخدارە کى ھەسەرە کىشا بەردى ھەوشە و بارە کىشا گىرتىرە، دوى
 ھۆدى گەرمى کرىپىنى و سۆبى کلپەشا ئى و کترى و قۆرىشا سەرۆبى و
 قابلە مە شەلەمىنى وەرە دەمو سۆبە کانە و سەرە ئارگاگە کاوھ ھەلمىشا
 چۆ بەرزە بىوھ، نانى ھەورامیانەى تازە پچىا و وارە ئامادە کرىابى،
 سفەرە و خان نرىارە و بە جىا سىنى نرىارە پەى وەلاخدارە کا و نان و رىا و
 دمای نان و چای وارەى و کوچى سەيائۆى يەرە وەلاخدارە کى کە شىخ
 حىسامە دىنى کىاستىپىنى و خەلکو دە گا و باخە کوئى بىنى ئىزنىشا گىرتە
 و واتشا: مامۆ ئەلە ئە گەر ئە مرىتا نە مەنىبۆ ئىمە نىزامانە بلمىوھ، مەیکە
 خوئکەى گەرمەش کەردى شەوى مەناوھ و سەحى زوو بلاوھ، واتشا:
 يانە تا ئاوابۆ و ئە گەر ھەرمانە تا بە ئىمە نە مەنىبۆ ئە شووم بلمىوھ، يانە
 ئاوايشا کەرد و سواری ھەسەرە کاشا بى و لوئوھ پەى دە گا و باخە کوئى.
 بارام براو ئەلەپەشە چەنى زەرىفى ژەنىش پەى و تەى لوى پەى يانەو
 لە يلى کناچى بارامى.

رۆى دماين دەسە دەسە پىا ماقوولئى گوئپى و قەومە کىشا لوئى پەى
 يانەو مەیکەى و خىرئامای ئەلەپەشەى کەرىنى، شىخە کى گوئپىچ،
 شىخ سادەق و شىخ محەمەدى برازاش ھەردووى لوى خىرئامای
 ئەلەپەشەيشا کەرد و وەشحالى وئىشا بەروست بە ئامایش و
 سلامە تىش.

دماي دوى رووا ئەلەپەشە و بارام لوى پاسگو دەگو بيارئنه وئشا دادەسو و واتشا: بە يەكجاري بەيانۆ ئامئىمى پيدىمەرە و دەگو گوئپى و نارنجلەينە ھەوارما وستەن.

مەيکە و ئازيز بە دوى ھەسەرى دلئيانە کەو بالەپەشەى مامؤيشا دەگو گوئپيؤ فاراشاوه پەى دەگو نارنجلەى و چەنى زەريفئى کەيوانوئيش و نالەى کۆلەبەسئيش ئاڊيچئى چاگە نئيشتەجئى بئى و دەسشا کەردۆ بە ئاژەلداريە کەو وئشا.

دماي يەرى رووا کە مئمان و ئاوانش کزش کەرد ئەلەپەشە تەفەنگە پەنج تيرە کەش کەردش شانەش و بە سواريئى ئەسپە کەيشۆ لوا پەى دەگو ەنەبئى پەى لاو ژەن و يانە کەو ئاگەيش، ھەر دوورۆ گوئعوزارە ئەسپە کەو تاتەيش دئيش ئەژناساشۆ و رەما مئناى ئەڊاش ئاگادارەش کەردە، ھەردووى فرە دلۆەشئى بئى بە لوای ئەلەپەشەى پەى لايشا، چوون ئەژنيە بئيشا جەنگەنە زەخمئىن بئەن و خەلکو دەگو ھانە گەرمەلەيچ فرئيشا وەنەشا قۆميان، وەلئىم ھيچ ھەوالئيوەش نەزانئىئى.

ھەر ياوا نزىکو يانە کەيشا گوئعوزارە لوا پئوايشۆ و بە زوانى جافانە کە زوانو مئنى ئەڊايش بئى، خئىرئاماي گەرمو تاتەيش کەردش و لەغامو ئەسپە کەيش گئىرتش و بەستش کۆلە کئى وەرھەيوانە کەيشاوه، کە تاتەش وەستەرە لکا ئيلا و ئەولاشەرە و تئىر ماچش کەرد و بە زوانو وئيش واتش: تاتە گيان فرە وئىرت کەرئىمئى و ئەژنيە بئىما پئى زمسانە سەردە زەخمئىن بئەنى و دەگايچۆ وەنەتا قۆميان، خجئىئى دلما بەرئى پەيتا و کەسئىچ شکە نەبەرئىمئى ھەوالئىتا بزائىمئى، تەنيا جار جار چەنيو ئەڊايم

لوتىمى لاو كاكە شامرادو مېردو دېدە ھەياتى قەومىش و ئادىچ ھەرچىش دەمو خەلكىو ئەژنىي پەيما گىلنىيە.

دوى شەوى دەگو عەنەبى و لاو مېنى ژەنىش و گولعوزارى كىناچىشۇ مەنۇ و ئا ماو ھەرچىش وەنەقۇمىيى بە وردى گردش پەي گىلنىيە و واتش: مېنا گيان ئا وەختە كە زەخمىن بېنى و دلئ شارو ھەلەبجەينە بە پەنھان يانەو ئەلى بەگو ئەحمەد بەگو رېشىپىننە بېنى، دوى يەرى جارى خيالىم كەرد كيانو شۇنىتا بەيدى پەيلايم يام وىم بەو پەي لايتا، وەلېم ھەم وەر و نەو شەيە كەو تۆ و ھەم وەر و زەخمىنى و قاچاخىە كەو وىم و ھەم وەر و خاترەو ئەلى بەگىچ كە يانە كەشەنە بېنى و گرد دەيەقئو پەيش بى پى دەولتەتى بىدا ملو يانە كەيشەرە و من بەرا و ئادىچ يانە وئىران بۇ، ھەرچىم كەرد پەرەم نە كىشتە داواش وەنە كەر و يام رام بىدۇ و يۇ كيانۇ چەنىم بەو پەي لايتا يام يۇ كيانۇ شۇنىتا و شمە بەيدى پەي لاو من، ئا ماو ئەندە وىرى تۆ و گولعوزار گيانى و قەتى كىناچىم كەرىنى خجلىي دلم بەرى.

مېناي ژەنىچش ھەر ھەناسى ھوركىشى و بە دلئ پەرۇ واچى: چى بېژم ئەلى گيان؟ ھەرچى بېژم ناتوانم ئەو دەربېرمم كە ھا لە دەروونما.

دماي ئا قسە و باسېشا ئەلەپشە لواو ھەر و باسو وئىش و ھەرمانىش و واتش: نىازما جواب كيانو پەي سالارى يۆتەر پىدا كەرۇ پەي سەركارىي ملىكە كا ئىگەيش، ئەگەر خودا راسە بارۇ و مەنمى تا وەھارى نىازما واز جە سەركارىي ئىگەي باروونە و بوو بە سەركارو شىخ حىسامەدېنى شارەزوورەنە.

مىناى ژەنىش وات: چى ئەلى گيان ھىچ بىەن پاسە گەرەكتا ئىگەى بازى جيا؟ ئىجا ئەگەر تۆ واز جە ھەرمانەو ئىگەى بارى دىسان ئىمە فارىۆ پەى ياگىپو تەرى؟ ئەلى گيان تازە ئىمە چىگە ئامىنمىرە چەنى خەلكو ئى دەگاپە، خەلكىپو عالپىنى چەنىما و دىدە حەياتەىچ ئىندەو وائىپو عالی خاسەنە چەنىم؟ ئەلى گيان ئەگەر كرىۆ مرکىە ملو ھەرمانەو وىتەرە و وەنەما تىك مەدە، من غەرىبەنا و گولعوزارەىچ خجلا ياوۆ پەنە مەوزەما دلئ خەلكىپو نەشناسى.

- مىنا گيان منىچ ئانىشاگردى لەيەك مەدوہە كە تۆ باس كەردى، وەلپىم وەزەكئ پاسە موازۆ، چوون شىخ حىسامەدىنى ياونانپنە كە ھەرمانەو بەگزاا تەمامىپنە و دوور نىا دەولتەتو ئىراقى دەس گىرۆ ملو ملك و زەمىن و زارەكەو سالارىرە، منىچ گەرەكم نىا پى تەمەنۆ گنو داوہ و ئىنگلىسا و ئىسەر و ئەوسەرئىم پەنە كەرا، من وەختى پەنەم وەشىى نىكو جافرسانى و سالارى بوو كە خزمەتپوہم پەنە كرىۆ بە ھەورامانى و خەلكەكەىش، نەك ھەرمانەو كشت و كىارى، ئەگەر تاوہ و ناچارىچەنە ھەرمانەو كشتو كىارى كەرو، بوو بە سەركارو شىخ حىسامەدىنى خاستەرا و نانورەنجو شانەو وىم موہرونە و سەرىبەرزانە پەى وىم مژىوو، پەى ئانەىچ كە تۆ حەزكەرى چىگە مەندىپو، ئانەشا من زۆرتا وەنە مەكەروونە و ھەرىاگىپو بىدى پەى من فەرق نەموزۆ.

- دەى ئەلى گيان بە خودا من سەرە چا باسا بەر نەمەكەروو، ھەرچى وىت بە مەسلەحەتش مزانى ئانەى كەرە، ئەگەر سەرە ئەو ئىمەىچ نەشىونى يانەت ئاوا و ئىمە نىشتىنمىرە پەى وىما و ئىگەما بە دلا.

دماو ئا دووہ شەوہیہ یانہ ئاوايش چەنە کەردى و ئاماوہ پەى دەگاو
گولپى و گەرەکشى و وردە وردەى گنۆ وىرو یانہ کەردەيۆ.

که سپا و ئیرانی کهل و مله کیش گیرتی و وهسته ره رووه ده گایه کا هانه گهرمله ی و زاوه ری و که یمنه ی و بیرواسی، سالاریچ ئه ژنیش جافرسان ده گاو نه وسوودیش جیائاستینه و لوان دیمو ئیراقیره، خه لکو ده گاو هانه گهرمله ییش گلیر که ردۆ و واتش: ئیمه پی تفه نگه کۆنماوه جه نگو ئی سپا په ر چه کئما په نه مه کریۆ و با ناحه ق کوری خه لکیچ نه دهیمی کوشته ی، من ده گای جیامازونه و ملوو پا که شاره بزانونو چکۆنه رام بووه، شمه یچ ئالایپوه چه رمی هورکه ردی و لۆدی پئوای سپپوه و یانه و ویتانه و سه رو ملک و مآلو ویتاوه بنیشدیره په ی ویتا، شمه ناچاریندی ئه شووم ساچدی و مل دهیدی په نه شا وه لیم تکاتا وه نه که روو به دئی یوترینی مه که ردی و فیتنه پی مه که ردی په ی ده و له تی و مه دهیتی پا و هه نترینیۆ.

ههر ئا رووه سالار یانه ئاوایش که رد جه خه لکو ده گاو هانه گهرمله ی و ویش و ژهن و یانه ش و کوره کیش و بری جه تفه نگچه کایچش ده گانه زیپوه و راو (هانه کله) ی و (که لو ئایشی) ره، خه لکو ده گاو هانه گهرمله یچ

بە حەشر و حەلەلا و خول پىماي كەوتى شۆنىش و تا دەمى كەلى لوئىش چەنى و گەورە و سالارو وئىشا رايى كەرد و برى جە بنەيانە نامدارە كى ھانە گەرملەيچ ئاگەشا جىئاست و پەي ھەتا ھەتاي نە گىلپۆھ.

فاتمە خانەي ژەنەو سالارى لوا يانەو شىخ حىسامەدنى و قەتخە خانەيچ لواوہ يانەو تاتەيش دەگاو بيارى، ئا تەفەنگچىچشە كە لوئىش چەنى، ھەريۆ دەگايتۆھنە راو وئىشا كەردەشاوہ، وئىچش داش كەش و ھەر شەوي ياگتۆھنە مەنيۆھ.

بەگزادى بە يەكجارى خاكو ئىرانىشا جىئاست، ھەلەيم سالار وئىش نەدا دەسو نە ئىرانى و نە ئىراقىچۆ، بە جىا داش كەش و تەنيا ھەمەرەھىمو سۆفەيش پىسەو تەفەنگچىپۆھ بەرد چەنيو وئىش، تا زمسانى دماينش ۋەنە گىلاوہ سالار ھەر پا كەش و كۆرە و دەگايە كا ھەورامانو دىمو ئىراقىنە مەنۆ و چا ماوہنە و ھەلئ ئانەينە ئەلەپەشە و بارامى براش و مەيكەي كورپش لاو دەولتەو ئىراقىيۆ گىريا، مەيكە كورە گەورە و ئەلەپەشەي پىسەو كەسپۆھ مەمانە پەنە كرىاو سالارى ئاگاش جە ياگى مەنەيۆ و فار و جەمە كا سالارى بى و چەمساقىش كەرى جە ئامۆشۆ و جەم و جوولە كاشەنە و وارەشا پەي بەرى، دماي ئانەي سالار دوى يەرى مانگى وئىش چىلا و چەولاوہ لادا و سەرەمرە ئىرانىچ راو شۆفارە كاشۆ پاوشۆنو وئىش و ژەن و زارۆيش گىرى، مەنەبىرە نەزانى وئىش بۆ دەسو دەولتەو ئىراقىيۆ خاسا يام درىژە بۆ پا ۋەزەي و ھەلئ گىلايۆ بۆ پەي دەگاو ھانە گەرملەي، پەي تاتۆ ئا باسىيە و زاناي پەيلوای شىخ حىسامەدنى، سالار كەوت و پرو ئانەي بە پەنھان بلۆ دەگاو باخە كۆنى لاو شىخ حىسامەدنى و پتۆھ تاتۆ ۋەزەك كى كەرا و بزائۆ ئاد چىش بە خاس مزائۆ.

پەي رېكوستەي ئا سەردايە سالار مەيكە كورو ئەلەپشەيش ياونانە بلو لاو شېخ حيسامەدینى، مەيكەيچ ھەرچىند شانش زەخمين بى و گروئىيە كى دلى شانشەشەنە مەنئىپوھە ولېم لاو شېخ سادەقو تيمارو زەخمەكەيش كەردەبى و تاوى سوارو ۋەلاخى بو و ئاموشو كەرو، دماي دوى پرووا بە سوارىي ھەسەرەكئىش لوا پەي دەگاۋ باخەكوئى و سەرداي شېخ حيسامەدینىش كەرد و ياوناشەنە كە سالار بە نياز سەردايش كەرو و راوئىش چەنى كەرو بارەو چارەنويسو وئىشو، شېخ حيسامەدین ھەرچىند دلو پەنەش ۋەش بى سالارى بوينو ۋەلېم ئەو ۋەلو گەرەكش نەبى قەول بدو پەي سازدای چەم پەنەكەوتە كەي و تەرسەو ئانەيش بى دەولەتو ئىراقى و ئىنگلىسە كى بزانا و بو بە ماى سەر ئىشەي پەيش، ۋەلېم كە مەيكە سوورى سەرو رېكوستەي چەمپەنەكەوتە كەي و واتش: جەنابو سالارى ھەرمانەي زەرورەش پەنەتەنە و گەرەكشا وئىش نزيكو بوينوئ، ئادىچ پارى بى و رېكى كەوتى سەرو شەوھو جمعەي.

سالار چەنى ھەمەرەھىمو سوڧى بە پەنھان يانپوھ دەگاۋ سەرگەتېنە بېنى، شەوى مەيكە لوا لاشا و جوا بەكەو شېخ حيسامەدینىش گېلناوھ ئەو سالارى و رېكى كەوتى شەوھو جمعەي ئادى چا يانەنە مەناوھ تا مەيكە بپوھ لاشا و وارده و پەنەوازو رېكى بارو و قەدېر ھوروزا پا كەل و ملەرە بلا پەي دەگاۋ باخەكوئى پەي لاو شېخ حيسامەدینى.

سەرو وادەي مەيكە توشەبەرەي پەر واردىش بىنا مېشەرە و تەفەنگە ۋەرەندلە ئوترىشەكەش كەردش شانش و سوارو ھەسەرەكئىش بى و دەگاۋ گوئپو جمارە روھو دەگاۋ سەرگەتې، كە ياوا لاشا ئادى وئىشا ئامادە كەردەبى و چەمەرى ياواي مەيكەي كەرىنى، وئىشا بەست و تەفەنگىشا كەردى شانشا و ھەسەرەكئى مەيكەيشا يانە ئاشناكەو

سالارینە جیائاستە و بیدەنگی و بە پی کەوتتیرا روو دەرهو شەلواندری و چایچۆ پەی دەگا و باخە کۆنی، چوون وەرزی ئەووەلو وەهاری بی، هەوا وەشش کەردەبی و گژ و گیواو تازە زیایی و ئا شەووە مانگە شەوویو وەشە بی، دەنگو مەل و مۆری تەموو سەختە کاو و دەنگو کە لکە لەوانا سەر و دار و دەرەخت و نەرا دارەسانە کاو دەنگی دینتیو، کە هوروەستی ملەگا بەرزەکە و کەوتی روو دەگا و باخە کۆنیرە سالار وەر و مانگە شەووە کینە و سەر و تەووەنیو زلیو نیشترە و تەفەنگە بزنەووە ئەلمانیه کە و شانەیش گیرتەشەرە و نیاش باوشیش و هەناسیو درێژش هورکیشت و واتش: کاکە مەیکە دەنگ و باسو مامۆ ئەلەی تاتەیت چیشا؟

مەیکە یچ بری باسو تاتەیش و زەخمین بیە کەیش و ئامایشا بە یانو پەی دەگا گوئی کەرد پەی سالاری و ئادیچی وات: ئای زەمانە چیشت پەنە کەردیمی، ئاخەر ئیمە هینی ئانە ی بێنمی ئی روو ما بی ملەرە؟

بری خواو واتش: ئەژنیەنم مامۆ ئەلە و بارامی براش لوینتیو دەگا و پیاپانە ژەن و یانەشا دەگا و هانە گەرملەینە زنیەنۆ و بە ئاشکرا ئامینی دەگا گوئی لاو شەمە فرەم پەنە وەش بی، پیا ی ئازا هەرچی کەرۆ و هەرچیش پە ی کریۆ پەنەش گنۆ و مامۆ ئەلە یچ فرەتەر میژۆ خەلک چەنیش کەرۆ.

حەمەرە حیمو سو فیچ کە سەر و تەووەنیو وەرانو وەر و سالاریۆ نیشترە بێرە و تەفەنگە کەش باوشیشەنە بی واتش: قوربان ئیتەر ئینە دنیانە و ئامایشەنە ئە شووم ویت ئامادە کەری پە ی مەینەتیه کایچش، خو هەر جەنابت و کاکە ئەلە وەنەتا نە شیویان، ئە ی باسو جەنابو جافرسانی چی مە کەری ئاخۆم ئیسە چکۆ بو و حالش چەنین بو.

يەرە قۆلى برى چا قساشا كەردى و برى نان و خورماوو دلى
تۆشەبەرەكى مەيكەيشا وارد و دماى ئانەى ئيسراحتشا كەرد جمىراوه
روو دەگو باخەكۆنى، راي سەختە و سەرەوكوويەشا تەمامنىي و
سەرەچىرى بىيىنئيوە روو دەگو باخەكۆنى.

باخەكۆن داگايئوہ گولانى بى و نزيكەو ويس و پەنج يانئوہش
چەنەبىنى، دەگاكى كەوتىيى دلى دەرئوہ ميانو دوى كەشانە و دوى
ھاناوئيش چەنەبىنى، خانەقاكەو شىخ حيسامەدىنى كەوتەبى دلپراسەو
دەگاي، وەلى ئانەى بلا دلى دەگاي ملەگايئوہنە مەيكەى وات بە
سالارى: قوربان شەمە چىگەنە مەندئوہ من ملو دلى دەگاي و ئەگەر
تاوام بىدەنگئوہ ملو لاو شىخ حيسامەدىنىچ نەك مئيمانئوہ غەرىبە يام
كەسىئوہش لاوہ بو، ھەوائئوہ مزانوونە و مەوہ ئىجا ملى.

سالار و ھەمەرەھىمو سۆفى چاگە مەنئوہ و مەيكە فيشەكش سوار
كەرد و ھەستەرە دلى دەگو باخەكۆنى، سەررو وى لوا روو خانەقا، دەگا
كش و ماتە بى و فرەو خەلكو يانەكا وتىبىنى، لوا تا ياوا يانەو شىخ
حيسامەدىنى سەررو وى داش بەرەو خانەقاي سۆفىئوہ ئاما دەمشو،
وئيش پەنە ئەژناسا و واتش: ھەزرەتو شىخى ئاگادار كەرە مئیمانەكەش
ئامان، بى چوہر يام چەمەرا كەرمى؟

سۆفيا كە لوا چوہر و ئاماوہ واتش: ھەزرەتو شىخى فەرماوا با بى
چوہر.

مەيكە لوا چوہر و تۆقە و دەسماچانىش كەردە چەنى شىخ
حيسامەدىنى و كابرئيوہ چەم سەوزى بارىكلەيچ چاگە نىشتەبىرە و
پانتۆلى تەسكئيش وەرەنە بىنى.

مەيكە نامى سالارېش نەبەردە و چەمەرا بى بزائۇ شېخ چېش فەرماوۆ.

شېخ حىسامەدىنى پەرسا: ئەى ھامراكەت كۆن؟

مەيكە يېچ وات: قوربان ئامان و يۆجە تەفەنگچىە كايچش ئىناش چەنى
وہلېم ئىنى پا سەرۆ و ھەلاى نامىنى دلې دەگای و من كەوتا وەلى واتم
بزائۇجەنابت چېش فەرماوى.

شېخ حىسامەدىنى وات: لوہ واچە وەزارە و بارەشا پەى ئىگەى و ئى
پايچە مېمانما با سالارى وىنۆ چوون شۆرەتو سالارېش دوورۆ ئەژنيەن.

شۆقو چراوتۆرە كى دى دلېچەماو كابرای مېمانى، مەيكە برى وردش
بىو و ھېچش نەوات، وەلېم ھەزكەرى بزائۇ كىن و چى ئىنا چاگە.

گىلاوہ پەى لاو سالارى و واتش: شېخ حىسامەدىنى فەرماوا با سالار
بى، وەلېم قوربان كابراییوہ بەلەبارىكلەى چەم سەوزش لاوہى ھەرچند
نوتق جە تەوہنىوہ ئاما ئەو ئاڈیو ناما وەلېم ئىنگلىسى شى، ئىتر نەزانو
بلمى يام نا؟

سالارېچ وات: عادەتىن ماڟام شېخ حىسامەدىن وئش تەرسىش
نەبىئە جە مېمانەكەيش ئىتر مشۆم ئىمە چى تەرسىما بۆ... كوچى خوا
و واتش: شەمە ئى شېخا مەشناسدى، دوورش پەى مەلو وئش
كىاستەبۆش شۆنەو ئا كابرأ ئىنگلىسىەى وەرۇ ئانەى چاگەبۆ كە من
ملوو.

ھەمەرەھىمو سوڧى بېدەنگ بى و مەيكە يېچ وات: وەللا قوربان
خاسش پەيلوانى، چوون شېخىچ وات: با مېمانەكەيچم سالارى وىنۆ،
چوون دوورۆ شۆرەتش ئەژنيەن.

جميړه و وهستېره دلى داگای و سەرو هانەكەو لاو خانەقايەنە دەسولپلېشا شوړت و لوى پەى لاو شېخ حيسامەدينى، شېخ وئيش ئاما پىواى سالاريو و ئيلا و ئەولاش ماچ كەرد و باوشېچش كەرد پوره، كە لوى چوهر شېخ حيسامەدين سالارش ئەشناسا بە مېمانە چەم سەوزە بەلەباريكلە كەيش و واتش بە سالاريچ: ئى پيايچە رۆنامەوانيوە فەرەنگيا و عەسر ئاماي سەردايم و وئيرەگا ديري هەرمانەش تەماميا ناستم بلووه واتم نەك پى ريري چيوئيوەش وەنەقوميو.

سالار مەتلەبش بى پەيلواى و دنياوينى و وينگەو شېخ حيسامەدينى بزائو بارەو ئايندەو وئيش و ناوچەكەيو، چوون سالار زانى حيسامەدين هەم وئيش پيايوە ژيرا و هەم ئينگليسه كيچ ئاموشوش كەرينى و چا ريوە چيو زانى.

ئەوئەلو سالار وەرو مېمانەكەى خاس نەيارى بە رۆشنى قسى كەرۆ، شېخ حيسامەدين ياوانە و واتش: ئى پيا رۆنامەوانا و حەقش نيا سەرو چيو تەريو و كوچى زوانى جافىي مزائو وەلېم باورم نيا هەورامى ياوونە.

شېخ حيسامەدين و سالار كەوتى قسى و هەرچيشا بە پەنەواز زانا باسشا كەرد، سالار دەسوەشى و پەنەزانى وئيش بەرش وست پەى شېخى كە چا ئەوئەلو فاتمەخانەى ژەنیش ئامپى يانەو شېخ حيسامەدينى و دالەدەشا دىي و خزمەتشا كەردىي، پەيلواى شېخ حيسامەدينى ئانەبى كە مەسلەحەتو سالارى ئينا چانەينە وئيش بدۆ دەسو دەولەتو ئىراقىو و تازە وير جە گىلايو پەى دەگا و هانەگەرمەلى نەكەرۆو، وەلېم سالار ئانەشە لاوہ قورس بى و بەتەماي جافرسان

چەنى ئىنگلىسە كارىك گىنۆ و چىوئوھ كەرا و گىلاوھ سەرو دەسەلاتو وئىشا، واتش: يا شىخ من جارى چەمەراو جەنابو جافرسانىنا و ئەگەر فېتنە و شوڧارى بازەتا زمسانى وئىم پى كەش و كۆرە گىروو.

دەمى تەمامناى قسە و باسو ميانىشا سالار داواو مولەتىش كەردە ئەو شىخ حىسامەدىنى و شىخ حىسامەدىنىچ پەنەش وەشى شەوى سالار چاگە مەنۆوھ وەلئىم دلچۆ تەرسىش بى جە مەنەيۆش، سالار قبوولش نە كەرد و واتش: نەتاوو هېچ ياگىوھ مەنووھ.

وئى ئانەى بىزارە رۇنامەوانە ئىنگلىسە كە كە رازەو سالارى ياوانە سەرسام بىبە كەسايەتىش و داواش وەنە كەرد وئىيۆھش گىرۆ، سالارىچ ئەوئۆ پەنەش وەش نەبى وەلئىم كە كابرارى رۇنامەوانى ئىنگلىس سوورى سەرو داواكىش و شىخ حىسامەدىنىچ وات عادەتىن، سالارىچ رازى بى وەلئىم واتش: پا شەرتى كە تەفەنگ و فېشە كلۆخە كىم لابهروو چوون عومرمەنە وئىنەم بە تەفەنگۆ نە گىرتەن، كابرارى رۇنامەوانىچ پەنەش وەشى بە تەفەنگە بىرەوھە كەيشۆ وئىش گىرۆ، كە زاناش سالار رازى نەبۆ واتش: وئىت چەنىت پەنە وەشا پاسە گىروونەت.

سالار فېشە كلۆخە كىش كەردەشۆ و چا وەختەنە ھەلەى بىرەوھە كە شانەشۆ بى، ختوورئوھ ئاما دلشەرە و دلۆ وئىشەنە واتش: ئى كابرارى نىيازئوھ خراپش نەبۆ پاسە بە قسى وەشى خجلا چە كەم كەرۆ، وئى ئانەينە بىرەوھە كەى بىئۆرە تەماشئوھ مەيكەى و ھەمەرە حىمو سوڧىش كەرد ھەردووى دەسشا كارەنە بى و ورى بىيىنى شىخى و كابرارى رۇنامەوانىرە، مەيكە چەمئوھش گىرتەرە ئەو سالارى و ياواناشەنە خەمت نەبۆ ئاگاما چەنەن.

دماي گيڭرتەي رەسمە كەي شېخ حيسامەدين دەسوورشدا تۆشەبەرئوھ خاسە نان و خورماوشا پېتۇ پەيشا و يانە ئاوايشا كەرد ئەو شېخ حيسامەدینی و كابرای ئینگلیسی و زېئره و بە پەلە دەگاو باخە كۆنینه زېئوھ و ھوروھستېوھ سەرھوكوی و وەلئ ئانەینه دنيا رۆشن كەرؤ ياوتوھ دەگاو سەرگەتئ و ھەلای خەلك و ھەرمەنە ھورنەئىستەبئ لوئوھ يانەوھيە كەو وئشا، سالار و ھەمەرەھيمو سوؤفئ چاگە مەنئوھ و مەيكە لواوھ پەي دەگاو گوئپئ.

* * *

كە سالار ناچاربئ دەگاو ھانەگەرملەي جيا بازؤ نە وئشدا دەسو دەولەتو ئىراقىو و نە ئىنگلیسە كايچؤ، پا وەساسەتؤ ئىران داواش كەردە ئەو ئىراقى سالارش بڈووه دەس، وەر و ئانەي وئش نەدائئ دەسشاوھ كاربە دەسئ ھەلەبجەي و خورمالئچ ھېچ ھەوائئوھ سالارى نەزانئئئ، كەوتئ كەشمال و ھەوال پەرسای و راو چەمساقە كاشاوھ بە وردئ پاوشؤنو سالارى گيڭرتئئ، پا وەساسەتؤ ياوتئە ئەژمارئ جە تەفەنگچيا لھؤنئچ ئامئئئ ديمو ئىراقيرە و دەگا سنوورئە كانە ئەرەنئشئئ بئئئئ و فرئچشا وئشا دان دەسو پاسگا سنوورئە كاوھ، پؤليس سەرئەوايؤ كەوت پاوشؤن گيڭرتەي و ئەژناسای و سەرئەژمار كەردەي گردو ئا كەسا و ئا يانە ئىرانيا كە تازە ئامئبئئئ ديمو ئىراقيرە و گردش ئەژمار كەردئ، دماي ھەوتئوھ جە سەرئەژمارە كەي پؤليسو ئىراقى گردو ئا پياياشە دەسگيرئ كەردئ كە پەيوھسئ بئئئ بە سالارىؤ يام وەلئەر تەفەنگچئ بە گزادا لھؤنى بئبئئئ و ئامئبئئئ ديمو ئىراقيرە، گيڭرتئشا و بەردئشارە شارو كەركووكئ، ئەلەپشە و مەيكەي كورئش و بالەپشەي برائچش دلئ ئا

كەسانە بېنى كە پۆلىس و كاربه دەسا دەولەتو ئىراقى گىرتى و بەردىشارە شارو كەركووكى و چاگە دەسبەسەرىشا كەردى.

وہختى گىرتىشا سەرەتاو وەرزو وەھارى بى، نازارى ژەنەو ئەلەپشەسى و قەتحنى كىناچىش چەنى كلفەتە كەو مەيكەى كورىش مەنىوہ و ئازىز ھەرمان و كارشا پورنى.

دمای ماویوہ مینا ژەنەى دووہمەو ئەلەپشەسى و گولعوزارەى كىناچىش كە يانەشا دەگاو عەنەبىنە بى، ئەژنىشا ئەلەپشەسى و مەيكەى كورس و بارامى براش گىرىنى و دوورى وزىنىوہ، چوون ئەژنىەبىشا ئەلەپشەسى گىریان و گىرە بە ئاسانىچ نەجاتش نەبو، مینا تەرسەو ئانەیشە وەنە نىشتە كە ئەلەپشەسى مىردش چىوئىش سەرى و ئادى دوى ژەنى تەنیا وئىشا چا غەرىبىنە بىكەس چىش كەرا، گەرمەو وەرزو وەھارىنە روئوہ سەرىشادا ئەو دەگاو گولپى و نىمەروئوہ يانەو مەيكە كورە گەرەو ئەلەپشەسى و ھەلاوى ژەنىشۆ مەنىوہ، پا نيازۆ لوى ئەگەر راشا كەراوہ ئادىچى يانە بەراوہ نىكو ئادىشا و بلاوہ دەگاو گولپى، مینا ژىرانە بوہو دەمىش كەردى و ياوانە نازارى ژەنەى يوہمەو ئەلەپشەسى و كىناچە گەرەكىش كە لوىنى يانەو وئىچشا، پەنەشا وەش نیا ئادى بلاوہ دەگاو گولپى، مینا ياوانە بوئەو ئانەيو كە ئادە غەرىبەنە دلپشانە پەنەشا وەش نیا بلاوہ لاشا، وئىش نەياوانە جە باسەكەى و دمای نىمەروئى چەنى گولعوزارى كىناچىش گىلپوہ پەى دەگاو عەنەبى و چاگە مەنىوہ، جار جار مانگى جارى ئازىز كورپو ئەلەپشەسى كە لوى پەى شارو ھەلەبجەى لادى لاو ئادىشاىچ چوون سەرور رىشۆ بىنى.

ھەرىپاسە ئازىز چوار پەنج مانگى جارى لوى كەركووك سەردى ئەو تاتەيش و مەيكەى برايش و بارامى مامۆيش، وەختو لوايشەنە بە ھەسەرە كى وئيش وەزىرە خورمال و چاگە كاروانسەرەنە شەوى مەنىوہ و ھەسەرە كىش تەويلەو كاروانسەرەكەينە جيا ئازى و وئيش سەحى زوو خورمالئو بە ترومبيل لوى پەى سلىمانى و ھەوتىوہنە دوئىجار ترومبيل ئامۆشؤ كەرى، چايچؤ ھەر بە ترومبيل لوى كەركووك و وئىرەگا دىرى يوى كەركووك و شەوى لوى كاروانسەرا و سەحى زوو لوى سەرداى ئەلەپەشەى تاتەيش و برا و ماموہ كەيش كەرى و دماى نيمەرؤى گىلئوہ شارو سلىمانى و ديسان شەوئوہ چاگە مەنىوہ و سەوايشؤ بە ترومبيل گىلئوہ پەى خورمالى و چاوه بە ھەسەرە كى وئيش لوى پەى دەگا و گولپى و دەمەو وئىرەگا يوىوہ يانە.

گرد جارى كە لوى پەى كەركووكى دوى شەوى و يەرى روئيش پؤشى و ئەشيا ھەرمان و كار و ئازەل و كشت و كيارش دەس ئاستى، ئانەىچ سەرو شانەو ئازىزىو قورس بى چوون ھەم وئيش تەنيا بال بى و ھەم ئەركو يانەو مەيكەى براىچش و يانەو تاتەىچش سەرو شانانا ئادىو بى، چوون زارؤلە كى مەيكەى برايش دوى كىناچىش شووشا كەردەبى و كورە كىچش تازە يوىنى پەنە، زارؤلى وئىچش دوى كىناچىش بىنى و كورئوہ.

ھەرجارى ئازىز لوى پەى لائو ئەلەپەشەى تاتەيش و مەيكەى برايش و بارامى مامۆيش پەى شارو كەركووكى چەنى دەسىش لەپورتى و رۇگنار و چىوى وئىمانەشا پەى بەرى، ئا ماوہ كەمەىچە كە لاشاوه مەنىوہ گردى بە ھەوائپەرساى و باسو ژەن و زارؤلاشا بەرىنى سەر، ئەلەپەشە بە جيا ھەوائو مەنى ژەنىش و گولعوزارى كىناچىش بە وردى پەرسى و

ھەوالبەرسای نەوھەشە کەو مینە کەری و واچی بە ئازیزی کوریش: رۆلە گیان مینا غەریبەنە ئاگات چەنەشابۆ و زوو زوو سەرشا دە، ئازیزیچ دڤنیاش کەری کە حال و وەزەشا خاسەنە و واچی: تاتە گیان بێخەمبە گرد جارێ کە بە سواریی ھەسەرە کیم ملو پە ی شارو ھەلەبجە ی پە ی ئەسای پەنەوازو یانە کاما، یام چی سەرۆ یام چەو سەرۆ لا مڈەو لاشا و ئە گەر چۆیویشا پەنەواز بۆ یام ھەرمانیوہشا بۆ بە ویشا نە کریۆ پەیشا کەروونە و گرد جارێوہیچ چۆو و اردە ی و دیاری بەروو پە ی گوئەوزاری وائیم.

یۆ جە سەردایە کاشەنە ئازیز کە باسو مینیش کەرد پە ی ئەلەپشە ی تاتەیش، دڤش پەری و واتش: تاتە گیان گوئەوزارە ی وائیم و ئەدا مینایچ گرد جارێ ھەوآلو تۆ پەرسا و ئەدا مینا زوو زوو ماچۆ: ئازیز گیان فرەیان ماگە بێنەو؟

کە ئازیز باسو مینە و گوئەوزاری کەری پەیش، ئەلەپشە دڤش پەری و چەمیش پەری بێنی ھەرسی و وەر و ویشەرە واچی: مینا گیان بەخشەم، پێسەو بالندۆوہ ئاردیم کەردیم قەفەس و دوورەم وستیۆ جە ئەدا و تاتە ی و برا و وائە ی و قەوم و قیلەیت و نەتاوام وئچم چەنیت بژیوونە و کەلەبەرەو دووری ئادیشات پە ی پەرە کەرۆوہ.

دی ئازیزی کوریشەرە و واچی: ئازیز گیان تەرسوو ئا نەوھەشە کوشۆش و دیقو دووری و غەریبی کەرۆنە و بېجگە غەریبی وئش و دووری قەوم و کەسەش، ئیسە خەم و مەراقو دووری منیچش پە ی زیاد بیەن، تۆ خودا ئازیز رۆلە زوو زوو سەرشادە.

ماوھو دەسبەسەریە کەو ئەلەپەشەى و بارامى برايش و مەیکەى کوريش و رەفئەقە کاشا درئەش کیشا، شارو کەرکوکینە دۆس و ئەژناسى بەگزا دەکا هەورامانى و جافرسانى فریئىنى، کاربە دەسەى پۆلیس خانەو کەرکوکىچ بریشا چا دۆس و ئەژناسا جافرسانى بىنى، کە یاوئینە رازەو گىرتەى ئا پیا هانە گەرملەیا چیشەنە و هیچ تاوانیۆه یچشا سەرۆ ساقە نەببىیۆه، هەرمانەشا پەى کەردى و وردە وردەى وەرەشا پەى شلە کەردى و هەرورەنە یوہ یوہى و دووہ دووہى وەرشا دىنى و کيانئینشاوہ روهو هەورامان.

کۆتابى پایزو ئا سالىئە ئەلەپەشە و بارامى براش و مەیکەى کوريش و گردو ئا پیايا کە خەلکو دەگایە کا هەورامانو دیمو ئیرانى بىنى و دوورى وزیببىنیۆه پەى کەرکوکى، ئازادى بىى و ئامیۆه پەى گوپى و ئانىچشا کە خەلکو دەگایە کا هەورامانو دیمو ئیرانى بىنى راو شیخ حیسامەدینى و مەللا ئەحمەدو کەیمەنیۆ وئیشا داوہ دەسو دەولتو ئیرانیۆ و گئیۆه دلى کلفەتو وئیشا.

وہختى وەرئى بىى و ئامیۆه ئازیز کورو ئەلەپەشەى و زارۆلى مەیکەى و لەیلی کناچى بارامى و زارۆلىشا گرد ئامى پئوای ئەلەپەشەى و بارامى و مەیکەىۆ، کە لوئۆه یانە ئەلەپەشە ملو هەوائیۆه دلتەزنى و گولیرە کەوت، گوئعوزارەى کناچیش دەگو گوپى و لاو نازارى ژەنیش و قەتحنى کناچیشۆ بى، کە یوہ یوہى خیرئامایشا کەرد، پەرساش ئەو گوئعوزارى ئەى ئەذات کۆنە رۆلە؟ گوئعوزارە دئش پەربى و نەتاواش هیچ واچۆ.

رەوش کەردە نازارى ژەنیش و پەرساش: ئى کناچى کەى ئامینە پەى ئیگەى و چى گروۆ؟ ئەى ئەداس چى نامینە چەنیش؟

نازارىچ دئو وئىش تەنگىش كەرد و واتش: ئەلى گيان جارى پەلە مەكەرە كوچى تەر وئىت گرجىو يايىنە.

گولعوزارە دەسش گىرت دەمشو و ھۆدەكەش جىئاست و زيارە.

ئەلەپەشە يايوانە چىوئى قۇمىيان، پەرساش ئەو ھەلاوئى ھەيوئىش: ھەلاو رۆلە چىش قۇمىيان چى پەنەم مەواچدى؟

ھەلاو ھىچ مەنەرە نەزانى چىش واچۆ، تا زۆرشدا وئىش و بە دلى تەنگۆ واتش: مامۆ گيان كىاستەنما شۆنەو ئەذا مېنى ئاڭچە كوچىتەر مى.

ئەلەپەشە ئازىزى كورپش چرىش و سەر و وئى پەرساش رۆلە چىش قۇمىيان؟

ئازىزىچ بە دلى پەرو واتش: تاتە گيان وئىت مزانى ئەذا مېنا وئىش نەو ھەشەبى، كە تويچ تووشوئى مقەدەرىيە بىەى نەك تەنيا ئادە بەلكو گردما تاو ھەفەتېنە خجلىي دئما تەقۇو، دەى ئادە نەو ھەشەبى و پېسە وئىچت گجار كەركووك واچىنى، لايئو ھەفەتو دوورى ئەذا و تاتەو قەوم و قىلەو وئىش و لايئو تەرىچۆ ھەفەتو دوورى تويچش ئاما سەر و ھەرگەو ئاگرد ھەفەتاشە نەگىرت و دىقش كەرد و ئاما لارە، تاتە گيان دوئى مانگى چىو ھەل ئەمرەو خودايش كەردە، ئىمەىچ رۆى دماينش ھەوالما زانا و من و براژەن ھەلاو ھەمەتى لەلىلى لوایمى سەر و زيارەتېش و گولعوزارەىچ يانەو شامرادى و دېدە ھەياتى ژەنە بەلەبزانىە كىنە بى ئاردەماو ھەپەى لاو وئىما.

بە ئەژنەى ھەوالو مەردەى مېنى ژەنىش ئەلەپەشە لوا تاسۆ و ماوئو ھە ماتش كەرد و چەمئىش پەرى بى ھەرسى و وىرى ژىوای وئىش و

مىنى ژەننىش كەردىشۆ، لواو دەلى وىرەو ەرياش و ئا شەوئىشە ھۆش كەوتۆ كە ھەوشەو مزگىيە كەو دەگاو بەلەبزىننە و ەرمش زرىا و مىنا ئاما دلى ژىوايشۆ.

دماى تاوى بىدەنگى بە ئانارەو دەسى داواو گولعوزارنىش كەرد، چرىيەشا لوا لاشۆ، ئا ەختە گولعوزارە كىناچىو ەازەبەى و ەشپەنە كەوتى و رۆح سووكە بى، دەسش وست سەرو شانەيش و واتش: چەمو تاتەيش ياگى ئەدائىت بەھەشت بۆ و بەخشەم كە نەتاوام پا جۆرە كە پەنەوازى چەنىتا بوونە و ھىچ نەبۆ وەختو وەفاتو ئەدائىتەنە لاتاوە بوونە و سەرو سەرەيشۆ بوو.

ھەردووى دلشا تەنگ بى و ھەرسى چەمئىشارە چۆرىننېرە و دىنى يۆترىنېرە و ھىچشا پەنە نەوچى، نازارى و ەلاو ە لاشا چۆل كەردى و ھۆدەكەنە مەنىو ەئىش و گولعوزارە، دەسش كەرد ملو گولعوزارى و واتش: رۆلە گىان ھەولئ مڈەو نىكتەرىن و ەختەنە بلمى زىيارەتپو ەبەرەكىش كەرمى، كە ئا قسىشە كەردە ھەم وئىش و ھەم گولعوزارە دەسشا كەرد گرەواى و چوون تاق وئىچشا بىنى و كەسشا نەبى لاو ەپپو ەتير گرەوى پەى مەرگو مىنى، دماى گرەو ەكەيشا دەمش بەرد لاو گوۆشو گولعوزارى و واتش: دماى مەردەى ئەدائىت و ئامائتۆ ئىگە ەزىەتشا نەدئىنى؟

گولعوزارە ئىندە دلش پەر بى قسىش پەى نەكرىنى، ەلئىم كە تاتەش ئانەش ەنە پەرسا زۆرش كەرد وئىش و واتش: تاتە گىان كى ەزىەتم بڈۆ؟ نەو ەللا ئەدا نازارى و قەتى وائىم چا روؤن ئىندەو ئەدائىم نازم مدا پەنە، كاكە ەزەيچم ەر جار جار ئامان لاما، كە ئەدائىچم مەردە كاكە

عەزە و براژەن حەلاوە و مەتە لەیلە ئامی پەى دەگا و عەنەبى و بەردىم سەر و ئۆقرەگا و قەبرەو ئەدایم و ھەر ئا رۆیچە ئاردانىشاو پەى ئیگەى.

و ھەر ئانەى ھەردووی دەولەتە ئىراقى و ئىرانى چا و ھەختەنە ھامکارى ھەنتىنى کەرتى و ھەردوویشا ئىنگلیسە کى بەرتىنشا راو و سالارىچ جە ئىرانى رەماى و وىچش نەدایى دەسو ئىراقىو پا و ھەسەتو جە ھەردووی دەولەتا قاچاخ بى و سەرەراو ئانەى شىخ حىسامەدینى واتپەنە و ئىش بڈو دەسو دەولەتو ئىراقىو و ھلیم و ئىش نەدا دەسو و ئا و ھارو ھامنە سالار ھەر ھەورامانەنە مەنۆ، ھەرچند خەلکى و ھەشگەرە کى و مەیکە کورە گورەو ئەلەپشەىچ بە گرد جورئو دەمشو بى و ھلیم و ھەر ئانەى سەرەمرە ئەمنى ئىرانى راو سىخور و شوڤارە کاشاو شوئىشو بىنى و دەسلەتەس دەس شىبەى و چەنى ئا جورە ژىوایچە نامابىرە پەوچى تەمام نارەحتە بى و ئا ھەوت ھەشت مانگەشە فرە قورس و ھەنە گوزەریا، کە زمسانىچش ئاماو ھەملەرە ھەم چەمساقە کەش کە مەیکە کورە ئەلەپشەى بى و چەمساقىش کەرى نەمەن و چەنى ئەلەپشەى تاتەئىش و بارامى مامۆئىش گىربى و ھەم تاو ھە سەردای و سلیو ھى و بى خانە و لانەپچەنە سالار ناچار بى بەرگە دەروئىشیش پۆشا و لوا شارو کەرکوکى و تەکیە و تالەبانینە لاو شىخو ھە بە نامى (شىخ جەمیل) یو کە ئاشنا و دۆسى قەدیمىش بى، چاگە مەنۆ و ئىش پىسەو دەروئىشو بەروزی و رازىبى بە ژىوای و وارەدى دەروئىشانەى، سالار کەرکوک و تەکیە و تالەبانینە مەنۆ ھەتا چاگەپچ جاسووسا ئىرانى پاوشون گىرت و زاناشا پەنە و ناچار بى وىرى جە و ئىش و ژىوایش کەرۆو.

۱۰

ئا زمسانە كە شارو كەركووكيو ئاماۋە فرە سەخت گوزەريا ئەو ئەلەپەشەي، چوون يانە و مەنزىلۇ وئشەنە ھوركنىيائى و ۋەلى ئانەي بتاوۋ يانە و مەنزىلۇ تازە بىئۆۋە يۇ، ھەم ئا ماۋە چەنى كور و براكەيش دوورى وزىتۈە پەي كەركووكى و ھەم مىناي ژەنىش پا جۆرە دلتەزن و نارەحەتە و غەربىينە و بىكەس مەردە و پا خەفەتاۋە سەرەش نياۋە.

سەرىۋە تەرىچۆ سالار قاچاخ بىيەي و مىلك و مائەكەش ھەردوۋى دىمىۋە دەۋلەتا دەسشا گىرتەبى سەرەرە و ئەلەپەشەيچ ھىچش پەنە نە كرىي تا پەيش كەرۆ و زەمىن و زارەكەو دەگو ەنەبئىش پارىزنۆ، ۋەرو ئانەي ژىۋايش بەرۆ راۋە و بتاوۋ يانەو مەنزىلۇ بىئۆۋە يۇ، ئەلەپەشە لۋا سەردەمو قسەكى حىسامەدىنىۋ كە ۋەختو ئامائشەنە دىمو ئىراقىرە قەۋلش دابى پەنە ۋەختو يانە كەردەيۋىنە ھامكارىش كەرۆنە و كەرۆيچش بە سەركارو وئش سەرو مىلكە كا شارەزوورىشۆ.

ھەر ۋەھارشا ۋەنە ئاما ناستش ۋەختش كىس بشۆ دەسش كەرد يانە كەردەيۋ، پالو يانە كا مەيكەي كورپىشەنە چەمە و ھەيۋانئىۋەش كەردۆ

و شېخ حىسامەدىن سەرو قەولەكەو وئىش پېئىش چەنى كىياست دەرەو دەرەقوولئىنە نىزىكو دەگاۋ دەرەقەيسەرى و وارو دەگاۋ بىارئوھ چنارئىشا پەى بىرى پەى دارەراۋ يانەكاش، يانئ تەمامى و كففەتەكەش كە تەنیا نازارئ ژەنىش و قەتحن و گولعوزارەى كىناچئىش بىئى فارىئشو دلى يانەكاش.

ھەر ئا ۋەھارە كورپوھ بە نامئ ھەمەكەرىمو ئوسا رەھمانى تەوئەلەبى، ئوسا رەھمان بىنەرەتەنە خەلكو دەگاۋ تەوئەلئىبى و ۋەختئ شېخ حىسامەدىن دەگاۋ تەوئەلئوھ ئامابئ پەى دەگاۋ باخەكۆنى چىئد يانئوھ پىشەۋەرى و كەسى دەسەرەنگىنىئىش چەنىو وئىش ئاردبېئىئى، دوى چا كەسايچە كە بە يانئ ئامبېئىئى، ئوسا رەھمان و كەنعانى براش بىئىئى، كەنعان يانەش لوابئ دەگاۋ باخەكۆنى ۋدەسش دابئ ئازەلدارى و ئوسا رەھمانىچ ئامابئ دەگاۋ گولپىنە ئاسىنگەرئىش كەردەبئ و چاگە كۆرى ئاسىنگەرئىش بئ، كورپوھ ئا ئوسا رەھمانىە كە نامئىش ھەمەكەرىم بئ و ئادىچ چەنىو تاتەئىش ھەرمانەو ئاسىنگەرى كەرى، داۋاۋ قەتحن كىناچئ ئەلەپشەئىش كەرد و دماى تاۋتۇ كەردەى كەسايەتى كورەكەى و كە زاناش ھەرمانكەر و بېۋەىن داشپەنە و ئادىچە لوا يانەو وئىش، مەنئوھ وئىش و نازارئ ژەنىش و گولعوزارەى كىناچئىش.

سالارىچ سالىئىش بە قاچاخى گوزەرنا، نىمەو زىمسانىئىش بە بەرگى دەرۋىشانئو شارو كەركوۋكى و تەكەو تالەبانىنە لاۋ شېخ جەمىلى ئاشنايشۇ بەردسەر، دماى ئا ماۋە فرەىە و كە ھەستىچىش كەرد شارو كەركوۋكىچەنە جاسوسئ ئىرانى پاۋشۇنش گىرا و ئىنى شۇنىشۇ، مانىا و بىرارشدا بە پەنھان و بە مەرامو تەمئ كەردەى بىرى فىتنە و شوقارى و كىياستەى پەيامئوھ پەى دەۋلەتو ئىرانى جارىۋە تەر بلۋوھ دەگاۋ

ھانە گەرملىھى و دماى ئانەى كۆتايى بە وى شارتەيۆ بارۆ و وئىش بۆ دەسو دەولەتو ئىراقىيۆ و داواو رەگەزنامەى ئىراقى كەرۆنە و يانە بەرۆ دەگا و سەرگەتې و چاگە بنىشۆرە.

سالار باسەكەش چەنيو شېخ جەمىلى ئاشنايش كەردۆ و ياونا شەنە نيازىش ئانەن بە قاچاخى و راو گەرميانىرە گىلۆوھ پەى ھەورامانى و شېخ جەمىليچ وات: وئىت چئىش بە مەسلەھەت بزانى من ھامكارىم سەرا.

دوولەو زمسانى سالار يانە ئاوايش كەرد ئەو شېخ جەمىلى و شارو كەركووكىش جىئاست، شېخ جەمىل كەسپۆھش چەنى كىاست تا شارو كەركووكىنە بە سلامەت بزئۆشۆ و چەمساقىچش كەرۆ و چەنى كاروانچيا وزۆش سەررو راو گەرميانى، سالار پئسەو دەرۆئىشپۆھ چەنى كاروانچيا دەگا بە دەگا راش بىرە ھەتا ياوا بنارو قەرەداخى و دەگا زەردەلكاوى، چاگە شەوھش ئاما ملەرە و ئەشيا مەئپۆھ، چا وەختەنە مۆچيارپۆھ جافرسانى مامۆئىش كەوتۆ ھۆشش كە واتەبئىش: ئەگەر ياگىنە شەوھتا ئاما ملەرە ھەولې دەيدى يانپۆھ لۆدى ساحبو بەرە و بالىنى بۆ و پپاوەتېش چەنە بى.

پەرساش پەى يانەو قىخاو دەگاى و نېشانەشا دا و لوا ئىزنىش گىرتە و بەردشا چوهر، دىرى و دماى نان واردهى و برى قسەو باسى قىخاى ساحب يانە پەرساش وەنە: كىنى و چ كارەنى و چەنى رات كەوتىنە ئىگە؟

- قوربان دەرۆئىشپۆھ راويارەنا.

- راسا پۇشاكە كەت پۇشاكە دەرویشا مشۆ، وەلېم تەنبايە كەت و
هورئىستەى و نىشتەيت و جورو قسەكات هينى دەرويشى نەشا.

سالارىچ كە ياوانە قىخا پياخراپ نيا و گىرە بتاوو ياردەيچش بڈۆ،
وئش پەنە ئەشناسا و واتش: من ئەفراسياو - سالارو برازاو جافرسانينا و
ئىنە حال و حىكايەتما.

قىخايچ پياپوھ دنيا ديدە و ئاشنابى بە وەزعى سياسىي، كە جە
رازە كئيش ياوانە پيايانە ئا شەوھ قەدرئوھ خاسش گىرت و سەحىي زوو
يابوئ و ماينئوھش تەيارئ كەردئ و كورئوھش كياستش چەنى سالارى
و واتش: لوھ چەنى ئى پيايە و ياوانەش تا ئا ياگئ كە وئش پەنەش
وھشەبۇ ئيجا گىلئۆ، وەختو گىلايئوچتەنە وئت سوارو ماينە كى بە و
يابووھ كە وئش بى سەر ئىشە گنۆ شۆنەو ماينە كى و بارەشاوھ و بۆرى.

دووھ قۇلى سالار بە سوارى يابووھ كەى و كورو قىخايچ سەرو
ماينە كىوھ راو قەرەداخىرە ئامپوھ روھو شارەزوورى و چاوھ سەرەوكووى
ھەتا دەشتەو سەبانئ ئامى، وەلى ئانەى شەوھشا بى ملەرە سالار
وھلاخە كئيش دئوھ بە كورەكەو قىخاى و خەلاتش كەرد و روانەش كەردۆ
روھو گەرميان، وئچش سەرو وئ دەشتەو سەبانئىرە كەوترا روھو دەگاو
بنجەودرەى.

شەوئ وەختو و تەى سالار تاقو تەنيا ياوا دلئ دەگاو بنجەودرەى و لوا
داش بەرەو يانەو حەمەو سەلئمى، كە كابراى ساحىب يانەو گلغەتش
دشا و زانا شا سالارا، پەشۆكىئ و خجلىئ باور نەكەرا، هئمنئش
كەردئوھ و ياونئشەنە بئدەنگىبا با خەلك نەزانئوش پەنە، ئا شەوھ سالار
يانەو حەمەو سەلئمى مەنۆ و ھەوالو ناوچەكەيش بە وردى پەرسا ئەو

ساحیب یانەكەى و ئادىچ ھەرچى زانى گەردش پەى باس كەرد، سالار ھەوائو ئەلەپشەى و مەىكەى كوريش پەرساش، ھەمەو سەلىمى وات: قوربان ئەلەپشە وەلى ئانەى چەنى مەىكەى كوريش و بارامى برايش وەرتيا، ژەنە جافە كيش مەردە و كە ئاماوە و ھەوائو مەردەى ژەنە كيش ئەژنیش، فرە خەفەتش پەنە وارد و ئيسە ئينا دەگو گوئپینە نیشتەنەرە و چاگە خجلا يانى كەرۆوہ.

سالار ھەمەو سەلىميش كيانا پەى دەگو گوئپى پەى لاو ئەلەپشەى و واتش: واچە بە مامۆ ئەلەى چەنى مینەو عەدى و مەىكەى كوريش پەنج شش تەفەنگچى كەردى ئامادى كەرا و سەواى شەوى باراشا و بەيا پەى ئىگەى ھەرمانەم ھەنە پەنەشا.

ھەمەو سەلىمى لوا دەگو گوئپى و ئەلەپشە و مەىكەى كورش كە تازە كەركووكۆ گىلئىبئىتوہ دىش و بە وردى ياوئىشەنە سالار چەنى گىلانۆ و نيازش چىشا و پىخامەكەو سالاريش ياوئىلا.

دماى دوئ شەوا ئەلەپشە و مەىكەى كورش و ئەھمەدو فەرخى و مینەو عەدى و بالەپشە و ھەمەو سلىمانى و سادەق بەگو دەرەومەرى، بە تەفەنگ و فیشەكلۆخۆ ئامادى بى و ئامى پەى دەگو بىجەودرەى و كەوانەو دەگايوہ مەرزىپەرە و مەىكە كورو ئەلەپشەىشا كىاست پەى يانەو ھەمەو سەلىمى و ئاگاداريش كەردى كە ئادى ئامىنى و ئامادىنى، سالار و ھەمەو سەلىمىچ وئىشا بەست و دەگانە زىپوہ، ھەر ئا شەوہ پەشتەو دەگو نارنجلەرە ھوروەستى و لوى ھىلەگەمە و چاوە پەى كەلو ئايشى و وەرانوہرو دەگو ھانەگەرملەيو مەرزىپەرە.

وہلئ بانگو سەحینە لوی دلئ دەگای و تەفەنگچە کیش کەردئ دوی دەسیوہ وئیش سەردەسەو یۆیشا و ئەلەپەشە یچ سەردەسەو ئەوی تەری، یەک وەختەنە دەورو پاسگاو دلئ دەگای و پاسگاو یانە چەرماشا دا، وەرۆ ئانە ی سەربازئ کە مەترئیش چەنە بیئئ دەم و دەس و بی تەقە تەفەنگ پاسگاو دلئ دەگایشا گئرت، دەم ئانە ی سالار دەسورشا بە دوی جە تەفەنگچە کاش وەلئ گرچئوینە بلا (قئخا) و (... ی هەردوی بارا، لوی یانەنە بەرشا ئاردئ و ئاردئشا و سالار دەسورشا کەردئشا گەورئوہ.

ئا دووہ کە سە چا ماوہو سائینە کە سالار دەگاو ھانە گەرملەیش جیائاستئیی جە هیچ ناپایئوہ دەسشا نە پارئزنا بی.

دەم ئا گئرتە ی پاسگاو دلئ دەگای و قۆلبەس کەردە ی دەرجە دار و ئەمنیە کا و دەسگەر کەردە ی ئا دووہ کە سە یە، ھەردووہ دەسە کە وەرەشا نیا رووہو ئا پاسگایۆ کە دلئ یانە چەرمانە بی و نزیکە و ۵۰ کەساش بە سەرباز و ئەمنیە و دەرجە دارۆ چەنە بیئئ، وەرۆ ئانە ی فرئیبئئ و پەرمئئ وئیشارە بە ئاسانی وئیشا نە دا دەسو و بریارشادا جەنگ کەرا، سەرەتاو گئسیانە ی جەنگە کەینە دوی سەربازئشا چەنە کوشتی و تەقە تەفەنگ درئزەش کئشت، سالار کە یوانە دەرجە دارە کە نمازۆ سەربازە کئ وئیشا بە دەسو، وارۆ دووش دئ و سەربازە کئ تاوہو دوو کە ئینە خجئبئ خنیکیا وەلئیم دەرجە دارە کە شا ھەر راشا نە دئ وەزارە.

سالار دوی ریشچەرمئیش کیانئ لاو دەرجە دارە کە ی واتش: قەولش دەیدئ پەنە نمازوو ونی بی لووتەو یۆیشارە، با نە خنیکیا و وەزارە.

دەرەجەدارەكە وەرۇ ئانەى ھىچ چارپۇە تەرش نەبى متمانئىش كەردە و وەرەش شلە كەردە پەى سەربازەكاش يۇە يۇەى وەستىرە، گرد تاوۋە دووكە ئىنە كۆر و كاسى بىبىنى.

كە سەرباز و دەرەجەدار و ئەمنىە كى گرد وەستىرە، چە كىشا كەردى و بىئانەى ھىچ دلئى پاسگاكەىنە بەربارا، سالار داواو نەوتئىش كەردە و دوى تەنە كى نەوتەش مە چواردەورۇ يانە چەرمارە و پاچەزە ئاىرشا وەرىدۇنە خەلك دەسش كەرد تكا و رجا و واتشا يانە كىت حەىفىنى و مەسۇچنەشا، ئادىچ جوابشانە واتش: گردتا مزاندئى من ئى يانئىمە بە چ دل و داىرپۇە كەردىو، تائى يانئى مەنا من ئىسراحت مە كەروو، مە كرىو ھەر دەرەجەدارپۇە بى ئىگە و بلۇ دلئىشا سەرەش سىرمەنۇ جە وەشىشا، ھەر ھەوائىچ ياوۇ لاو من مەرگانىوونە پەىم، ناوئللا يە كجار سۇچنوشا و بانەجات بۇ، شۇنەو ئا قسارە ئاىرش وەردىنە و يانە كى بە كەلوپەلە كەو دلئىشاوە كلكۇشا مەردەرە.

گرد دەرەجەدار و سەرباز و ئەمنىە دىلە كىشا دىوەر پەى وەرۇبەرەو مزكى دەگى و دەسورشد (قئىخا) و (...). يچشا گەورەكەنە زنىپرە و ئادىچئىشا ئاردى، چاگە وەرۇ چەما گردو خەلكە كەىو واتش: خەلكىنە من وەختى لوانئى و جىام ئاستىدى، نەواتم فىتنەبى مە كەردى و مەدەىدى پاو پۇترىنىو؟

گردى وات: راس فەرماوى پاسەتە وات.

سالارىچ روووش كەردە قئىخاى و واتش: ھەرچىت وەنە پەرسوو رىك جوابم دۇ و دروئىم نەدەى چەنى، بەىە كىرەنگى خوداى قەسەم دروئى دەى يەك فىشەك كەروو قورىبانەت.

- جە مەر و بىنمەر و ھەورامانىۆ گىرەش تا ياوۆ ھەلەبجە و كەركووك
كەوتى شۆنىم و سەرباز و ئەمنىە و پۆلىسىت ئاردى تەلەبم، وەلئىم
خوداى لادانى و نەبىا دامىۆ... راسا يام نا؟

- بەلى ئاغە گيان راسا.

- لوانى شارو ھەلەبجەى وئىم لادا، پۆلىس و ئەمنىەت ناورد سەرم...
راسا يام نا؟

- بەلى ئاغە گيان راس فەرماوى.

- لوانى كەركووك وئىم كەرد دەروئىش، چاگەيچ وازت چەنە ناردا بە
ھەمان دەسوور پۆلىس و ئەمنىەت ئارد سەرم... پاسەن يام نا؟

- بەلى ئاغە گيان پاسەن كە فەرماوى.

- حەببەتئىنە دە ياگىنە فاريانىۆە و واتم بەشكىم جە شەرىتا نەجاتم
بۆ، وەلئىم ديسان وازت ناردا، واتم قەيد مەكەرۆ و قىخان و گىرە پەنەش
كەرا... پاسەن يام نا؟

- بەلى ئاغە گيان راسا.

- ئىنى و ئاندەى تەرىچ سەرشاوە بۆ، گرد ياگى وئىش ئەى چى پۆلىس
و ئەمنىەت بەردى سەرو ژەن و زارۆلە كەيم... سەره مەوزەرە... راس
ماچوو يام نا؟

- بەلى ئاغە گيان راسا.

شۆنەو ژنىەى جوا بە كەيشەرە سالار بە يەك دەس تەفەنگش ئاردۆ و
گروئىپۆەش نيا سەرو دلو قىخايۆ و قىخا داریاوە و خەلتانو ونەو وئىشى.

دماي ئاڭى سالار داواو (...) ىش كەردە .

ئارداشا ۋەرۈ پېسە ۋ شۆرە مىكۆلى لەرزى ۋ پا حەزە چەمش كەوت ۋەزە كى دەسش كەرد لائىايۆ ۋ واتش : ئاغە گيان خودا بارۆم دەورو قەبرە كى رۆسەم سانى تاتەيتەرە ، من كەردم تۆ نە كەردەبۆت .

سالار جە ونپىش ۋەشى ، ۋەلېم ئامان ۋ تۆبەشدارە ئەگەر جارىۋەتەر پاى لار بنىۆرە چىشش كەرد بە قىخاى پاسەيچ كەرۈ پاڭى .

دېلە عەجەمە كىچش گرد ئازاڭى كەردى ۋ كىاستىشەرە دەگو بيارى تا راو پاسگو بيارىۋە كىاناشاۋە پاسگو دەگو نەوسوڭى ۋ چاۋە بلاۋە پەي ياگى ۋىشا .

دماي ئانەي بەيە كجارى يانە ئاۋايش كەرد جە خەنكو دەگو ھانە گەرملەي ۋ چەنى تەفەنگچىە كاش كەلو ئايشپىرە ھورشاكىشتۆ ۋ لونىۋە دىمو ئىراقىرە ، تەفەنگچىە كى ھەرىۆ گىلپىۋە پەي ياگى ۋىشا ۋ سالارىچ ياگىۋە كەنارنە مەنۆ كە تەنیا مەيكە كورو ئەلەپشەي ئاگادارو ياگە كىش بى ۋ شەۋىنە سەرش دى ۋ ۋاردەش پەي بەرى ۋ جە ھەۋالپچ ئاگادارش كەرى .

دوى روى دماي ئا ھەلمەتى سالار لوا شارو ھەلەبجەي ۋىشدا دەسو دەۋلەتو ئىراقىۆ ۋ ئاما دەگو سەرگەتېنە نىشتەرە ۋ دما تەر نۆز دەۋ مانگەۋ دوى سالەۋ ۱۹۴۱ رەگەزنامەي ئىراقىش درىاپەنە ۋ بببە ھاموہ لاتىپوہ ئىراقى ۋ تەرسىش نەمەنە ، ميانو دەگايە كاۋ سەرگەتې ۋ ھانەۋدنىنە كۆشك ۋ حەرەمسەراپوہ يەرە نھۆمش درووس كەردۆ ۋ ژەن ۋ زارۆلە كىش گىرئىش كەردىۋە ۋ زەمىن ۋ زارە كەش گىرئىش دەسو ۋىش ۋ چاگە نىشتەرە ۋ بە كەرامەتۆ ژىوا .

پەي درووسكەردەي حەرەمسەراي و يانەكا ئاگەيچش، كەردش سەرو قىخاو دەگايەكا ئۆسۈي بە قابلى و چەنەئامى و دەس رەنگىنىشا پەي كياست، حەمەسالەي سەركارىچش كە خەلكو دەگو سەرگەتى بى، ياوناشەنە كەرۆ سەرو قىخاو دەگايەكا و گرد قىخاوپو نامى جوانە ھەرمانكەرا دەگا كىش كيانۆ و بە نۆرە ھەر جوانپو ھەرمانكەر يەرى روى ھەرمانەشدا كۆلىشەرە و ماوہو شش مانگانە كۆشك و حەرەمسەراكەو دەگو سەرگەتتىش كە دەسى يانى يەرە نھۆمى و حەوز و سەراو پو ھەش بى تەمامى، كاربەدەسپو شارو سلىمانىچ لوا مەبارەكبایى يانەكاش و چوار چلى سنۆبەرىش پەي بەرد و واتش بە سالارى: ئى چوار چلە سنۆبەرە چا سنۆبەرانى كە باخو گردى سلىمانىما پەنە رازنىپو ھەنەم ھەشى بەشو كۆشك و حەرەمسەراكەو توپچشا چەنە دەو چوون ئى سنۆبەرى درەختپو تايبەتەنى و چى ھەلاتە نىەنى.

سالارىچ دەسەشش ھەنەكەرد و دەسورشا ھەتا وئش ئىنا چاگە سنۆبەرەكا چەقنا و مېمانەكەيچ بە دەسو وئش دلى ئافتاوپو ھەنە ئاويش كەردە بنەو سنۆبەرەكا.

* * *

ئەلەپشەيچ دماي ئانەي جە دەسبەسەرىي نەجاتش بى و كەركووكو گىلاوہ ببە سەركارو شىخ حىسامەدىنى سەرو ملك و زەمىنەكا شارەزووريشۆ، ھەرو ئانەي بىرپارشدا بى واز جە تەنگىچەتى بارۆ و گنۆ شۆنەو ژىوای وئش، ژەن و يانەش دەگو گولپى مەرزنارە و وئش دەگو گولپىش جىائاستە و ھەستەرە دەشتەو شارەزوورى، شارەزوور دەشتپو بە پىتە بى و خەلكپو كەمش چەنە ژىوى و فرەو زەمىنەكايچش تا ئا

وہختە ھەلای ھەر چەم و چوخر بی و دەردەو کشت و کیاری نەوەرئینی، چیلاو چەولاوہ جافی ئینی و چاگە ئەرەنیشتی بینی و بری زەمین جە شەخەل و درەوی و دالی پاک کەرئینتوہ و دەسکەرئینی کشت و کیار، وەر و ئانە ی بازارو چەلتوکی و پەمە ی و کەتانی و زەرانی خاسی، فرەو خەلکی زەمینە کاشا کەرئینی مەرەزە و زەرەتە و پەمە و کەتان، شیخیچ وەر و ئانە ی بسانی ئا یەرە چوار چۆیە یە فری بینی، گردو زەمینە کاش دەشتە و شارەزورینە دی بە نیمە کاری یام بە وەرزیەری و کەرئیشا بە پەمە و مەرەزە و زەرەتە و کەتان.

شانای چەلتوکی تازە ئامای ناوچەو شارەزوریرە و ھەلای خەلک خاس چەنی ھەرمانە کیش نامابیرە، بۆنە و ئانە یۆ ئەشیام چیل و چەولاوہ وەرزیەری و ھەرمانکەرئیشا ئاردینی پە ی شانای و درەوہ و کوای مەرەزە کە ی، کە مەرەزە کە ی کوینی و کریی چەلتوکیچ پە ی کرە کەرەدە ی شەر ئیشەش فرەبی چوون ھەلای ئاساو کرە کەرەدی چەلتوکی نامابینە و ئەشیام ژەنی بە ھارە یام دل دۆلینە کرەشا کەردی و پاکشا کەردی.

ئەلەپشە ھەرمانەش قورسەبی و ئەشیام ھەم زەمان و وەھارەنە سەرقالو پێداکەرەدی ھیتیارا و کالای زەمینە کا شیخی بی و ھەم ھامن و پایزیچەنە خجلو پێداکەرەدی وەرزیەرا و درەوانا و گەرە کەرەدی خەرمانە کا و سوور کەرەدە یشا و سانای مەکانە ی جە ھیتیارە کا بی ھەتا چەلتوکش وستی و کەرەدیش گونیی و بریش چەنە کیاستیوہ پە ی دەگا و باخە کوئی و شارو خورمالی و ئەوی تەریچش بازرگان ئی و حیسابش چەنی کەری و بەرئیش.

سەردەمو سەركارىيە كەو ئەلەپەشەى سەرو زەمىن و ملكە كا شىخ
 حىسامە دىنىۆ، روهى ئابوورى و دارايۆ وەشتەرىن سەردەمو
 ئەلەپەشەى بى و كرىدۆه سەرەش قال بىه بى دلئ هەرمانىنە
 نەپەردە چىيش سەرەو وئش ورنۆ، پايزنە وەختى چەلتووك كىانۆه پەى
 دەگو باخە كۆنى بارو دوى هەسەرايچ كىانۆه پەى مەيكەى كورىش و
 نازارى ژەنىش، وئچش سالىۆنە دوى يەرى جارى پەردە چىيش
 سەرىدۆو ئەو دەگو گولپى و نازارى ژەنىش، نازارىچ پىرە بىيى و ئەگەر
 ئامى و گولعوزارە نەبى لاشۆ پە كەش گنى، چوون كناچە كى مەيكەى و
 ئازىزى، كە وەلتەر پەرسىنۆه نازارى مامىشا و خزمەتش كەرىنئ شووشا
 كەردە بى و دوورى كە و تىبىنۆه، وەلئىم گولعوزارە كە جە ژەنە دووهمە كى
 ئەلەپەشەى بى و ئەدأش مەردىيى، لاو نازارى باوەژەنىشۆ مەنىبۆه و
 بىيى بە چووو دەسش و لەلەييش كەرى.

ئەلەپەشەىچ سالىي يە كەمەو سەركارىيە كەيشەنە بنۆهش دەگو تەپو
 سەفىنە نىبىرە و زم و هامن چاگە مەنۆه، رۆنە بە ئەسپە كەيشۆ و
 گەماليۆه زلۆ كە هەمىشە شۆنەو ئەسپە كەيشۆ بى گىلى سەرو پەلە
 مەرەزە و زەرەت و پەمە كا شارەزوورىرە و سەرو خەرمانە كا و گۆخل و
 وەرزىرە كا دى و هەرچىشا پەنەواز بى پەيشا دابىن كەرى، يەرى چوار
 روى جارىۆهىچ بە سواری ئەسپە كەيشۆ لوى شارو هەلەبجەى و قەند
 و چاپى و هەرچىش پەنەواز بى پەى وئش و گۆخل و وەرزىرە كاش
 گردى ئەسانى و ئارىشۆ پەى دەگو تەپو سەفى.

پايزو سالى دووهمى يۆ جە وەرزىرە كاش كە نامىش مارق بى وەختو
 پاسو پەلۆه زەرەتەنە بەراز پەلامارەشدا و لەمەش درى و مەرد، مارق
 يانەش دەگو كولكنىنە بى و پىاۆه بىكەس بى، بنەرەتەنە خەلكو

لادەگایە کا دەورو شارو سنە ی بئ و تاوہو مەحتاجینە وئیش و والیوہش ئامینی شارەزور و دەگا و کولکنینە مەنئینئوہ، والە کئیش چاگە شووش کەردەبئ و وئچش ھەرچا ژەنیش ئاردیئ، ژەنە کئیش نامئیش ئامینی بئ و کناچئ پیاپوہ بئ نامئیش **ھەمەرەحیم** بئ، ھەمەرەحیمچ غەریبە بئ و وەختو وئیش ئادئچ ھەر چەودیمۆ ئامابئ و دەگا و کولکنینە مەنەبئوہ و چاگە ژەنیش ئاردیئ و تەنیا ئا کناچئشە بینە، وەلئ ئانە ی وئیش مرۆ کناچە کئیش دئپئش بە ماری، بە مەردە ی ماری ژەنە کئیش بئوہرژەنی و بئکەسە کەوتە، ئەلەپەشە یچ ماوہو دوی سالیئ مینای ژەنیش مەردیئ و وەر و پیری و دووری نازارئ ژەنچش، ئەلەپەشە پئسەبئ بئژەن بۆ، وەر و ئانە ی ماری وەرزیەر و ھەرمانکەرش بیەبئ وەلتەر ئامینئش دئبئ و شارەزاو تەبئعەتیش بئ، مەردە ی ماریش بە فرسەت زانا و دمای یەری چوار مانگا و زمسانو ئا سالیە ژەنیوہش کیاستە لاو ئامینی و داواش کەردە.

ئامینیچ خودا خوداو چئوئوہ چانەیش بئ ھەم چا تەنیا ییە نەجاتش بۆ و سەییە و پیاپوہ گنۆ سەرش و ھەم ئەلەپەشە یچ ئەژناسئ و بۆنە و ھەرمانە و وەرزیەرە کەو ماریچۆ ئامۆشۆش کەردیئینئ، پەوچی ئامینی ھیچ دووہ دلە نەبیە و راو ژەنە کیوہ جوابو رازیبیەیش گئلناوہ ئەو ئەلەپەشە ی و دمای دوی پرووا ئەلەپەشە مەللاش بەرد مارەش بریە و دمای ھەوتئوہ دەگا و تەپو سەفینە مەنزلئوہش پە ی نیا یۆ و فاراشۆ و بیە ھەللاش، ھەم ئەلەپەشە و ھەم ئامینیچ جە تەنیا یی نەجاتشا بی و ژیاویئوہ تازەشا دەس پەنە کەرد.

بۆنە و ئەلەپەشە یۆ ھەرمانکەری و درەوانئ دەگا و گولپئ فرئشا ھامن و پایزەنە وەزئینیرە دەشتە و شارەزور و چاگە پەلە مەرەزە و زەرەتە کا

دەرەھە كەرتىنى ۋە دىماتەر خەرمەنە كاشا كوئىنى ۋە پايزەنە بەشۇ وئىشا چەلتووك ۋە زەرپاتە ئارتىنپۆھ پەي بژىويى وئىشا ۋە كلفە تىشا.

ھەرىپاسە دەگايە كاۋ شارەزوورى ۋە موانى ۋە دارىقەلانى ۋە چىلا ۋە چەولاچۆ خەلكى ھەرمەنكەر رووھ كەرتىنى شارەزوورى ۋە ھەركامشا ھەرمەنەشا پوختى بىي ۋە ھەرشا رۆشەنە بىي ئەلەپشە لاو وئىشۇ ئازىشاۋە ۋە گىرد سالى ھەرمەنەشا دىۋە دەسۇ، يۇچا كەسە ھەرمەنكەر ۋە چەنەئامايا كورپۆھ جوان بى پەنەش ۋە چىنى، ھەمە ۋە ھەسەن موانى، تاتەش مەردەبى ۋە لاو مامۇيشۇ ژىوي، ھەمە نە تاتەش نامىش ھەسەن بى ۋە نە خەلكو دەگاۋ موانىچ بى، بىنەرەتەنە خەلكو سلىمانى بى ۋە ماۋپۆھ كاروانچى تىش كەردەبى ۋە بۆنە ۋە قۇميايپۆھ كە يۇ جە كاروانە كاشەنە قۇميايى ۋە شارەزوورەنە شەۋپۆھ چەتاراپەنە گىرتىبىنى ۋە ھەمە ھەرو ئانەي كاروانە كەيش دەرباز كەرۇ وئىش بە خەلكو دەگاۋ موانى ۋە كورپۆھ ھەسەن نامپۆھ داىي قەلەم ۋە چەتە كىچ كە خەلكو ئا دەور ۋە بەرىە بىبىنى باورشا كەردەبى ۋە دەسشا ناردەبى راو كاروانە كەيش ۋە رووتىشا نە كەردىبىنپۆھ، دىماي ئا قۇميايە ئىتر دلى رەفىقە كاشەنە شۆرەتەش بە ھەمە ۋە ھەسەن موانى بەركەردەبى.

ھەمە ھەرو زىتەلەيى ۋە چەنەئاماش فىرو ھەرمەن ۋە كاسپى بى ۋە ھەلتەر ۋەزىش جە كاروانچى تەي ئاردەبى ۋە ۋەزىش جە ھەرمەنە ۋە كشت ۋە كيارو شارەزوورىچ ئارد ۋە بىبە ھىسابدارو بازىرگانپۆھ خەلكو سلىمانى، گىرد ۋە رىزپۆھ سەرو ھاسلاتى چەنىو بازىرگانە كەي ئىنى پەي شارەزوورى، پايزو ئا سالىچە كە ئامى شارەزوور ۋە چەلتووك ۋە زەرپات ۋە پەمە ۋە ملىكە كا شىخ ھىسامە دىنىشا لاو ئەلەپشە يۇ ئەسا، ئەلەپشە ھەزىش كەرد بەرۇشا پەي لاو شىخ ھىسامە دىنى ۋە شىخ وئىش ئاگاش جە

حیسابە کە ی بۆ، داواش کەردە بازرگانە کە ی مەنۆو و چەنیش بلۆ پە ی دە گاو باخە کۆنی پە ی لاو شیخ حیسامەدینی، کابرای بازرگان پەنەش وەش ی مەنۆو و پا بەهانچۆ بلۆ سەردای شیخ حیسامەدینی کەرۆ وەلیم وەرۆ هەرمان و کاسپیش پەنەش نە کرایا ویش مەنۆو، حەمە ی حیسابداریش ئاستشۆ تا چەنیو ئەلەپەشە ی پیو بە لا پە ی دە گاو باخە کۆنی و حیساب و کیتابە کە ی رۆشن کەراو پە ی شیخ حیسامەدینی.

وەنتەریچ ئەلەپەشە حەمە ی ئەشناسی و هەرمانەش لاو ئەلەپەشە یۆ کەردیی و رازی ی جە هەرمانیش، پا وەساسەتۆ حەمە و هەسەن موانی حیسابداری کابرای بازرگانی دوی شەوی لاو ئەلەپەشە یۆ مەنۆ، دەمای دوو شەوە ی ئەلەپەشە هەرمانە کێ ویش ریکیش وستی و ویش بە سواری ئەسپە کەیش و هەسەرئۆه یچش پێدا کەردە پە ی حەمە ی و دەمای نیمەرۆی دە گاو تەپوسە فیو کەوتی را روو و دە گاو باخە کۆنی پە ی لاو شیخ حیسامەدینی.

لوی دە گاو باخە کۆنی و ئەلەپەشە حەمەش ئەشناسا بە شیخ حیسامەدینی و حەمە یچ دەسو شیخیش ماچ کەرد و سلامو کابرای بازرگانیش یاونا پەنە و بە وردی حیسابە کەشا رۆشن کەردۆ پە ی شیخ حیسامەدینی، شیخیچ روەش کەردە ئەلەپەشە ی و واتش: کاکە ئەلی چ پەنەواز کەری ئی پایە بازو و عەزیەتو و یچت و ئیدیچی دە ی، من پەوچی حەزم کەرد تۆ کەرۆ سەرکار، چوون ویم حیساب و کیتابو ئا گرد مەلکامە پەنە نە کریی و کەس یو چامنە یچم دەس نە گئی هەم یاگی متمانیم بۆ و هەم چەنە ئامایچ بۆ و بتاوۆ داها تو مەلکە کام پارینۆنە و شارەزووری و جافی سەرەشا نە کەرانی و رزقە کەیم چە پلاو نە کەرا،

ئىسە كە خودا تۆش كىاستەنى، ویت مخە وەلبە و تاخایتى كۆرە كىچم ياونىيىمەنە بى پەرسو تۆ گونى چەلتووك چىشا هيچ خەرمانىوئەنە نەبەرا، چا وەختۆن تۆ بىەنى بە سەركار سەرو ملىكە كامۆ چەمو سالا تەريره ئەو خوداى زياد بۆ يە كاو يەك داها تو ملىكە كام فەرقش كەردەن و رزقى پاك و پوختەم پەى ماريو كۆ.

ئەلەپشە يىچ وات: قوربان رەحمو خوداين و هيچ ئازايە تىپوئە منش نياچەنە، مەمنوونو لوتفیتەنا و منىچ بە ئەركو و يمش مزانو ئەمانە تدارى ملىكە كات كەروونە، ئىسە يىچ و يىم پاسەمە پەنە وەشىى هەم چەنيو ئى پىايە دىدە نىيۆەت كەرمى و هەم حىسابە كە يىچ خزمەتتەنە رۆشن كەرمىوئە، شىخ خولكەى فريش كەردى مەناو، ئەلەپشەى وات: قوربان ئە گەر ئىزنى دەى فرسە تا ئاماناوئە نيازما سەرى دەوئە ژەن و زارۆلە كەو دەگا و گولپىم و چاوە بلمىوئە سەرەچىر، كە ئەلەپشە ئانەشە وات، شىخ حىسامە دىن دەسش نارد راشا و واتش: كاكە ئەلى هەرچۆر و يىت بە مەسلە حەتش مزانى پاسە كەرە، يانە ئاوايشا كەرد ئەو شىخى و گىلىپوئە سەرەچىر، ئەلەپشە ماوئە ئا سالىنە تەنيا دوى جارى پەيش كرىاي سەر بۆوئە دەگا و گولپى و ژەن و كناچە كەيش، ئا دووئە جاره كە لوايپوئە لوى دەگا و باخە كوئى سەردى شىخ حىسامە دىنى و حىساب و كىتابش چەنى كەرى و گىلىپوئە شەوى دوى شەوى دەگا و گولپى و لاو نازارى ژەنىش و گولعوزارى كناچىشۆ مەنيوئە و گىلىپوئە سەرەچىر پەى شارەزوورى.

ئا سەفەرچە كە باخە كوئۆ گىلىپوئە، دىرشا پەنە بى و شەوى دەگا گولپىنە مەنيوئە، ئەلەپشە حەمەش ئەژناسا بە مەيكەى كورپىش و نازارى ژەنىش و گولعوزارى كناچىش و واتش: ئى كۆرە نامىش كاكە

حەمەن و حیسابداریو بازرگانپوئە خەلکو سلیمانین، وەلتەریچ لاو منۆ
 ھەرمانەش کەردینە و ئینە پە یەری شەواپچ ملۆ ئینا چەنیو من،
 کورپوئە عال و ھەرمانکەر و بیدەنگ و بی دەعیەن و تاتەش خودا
 بەخشۆش نامیش عەودللا بیەن و نەمەنەن، ئیسە کەس نامی تاتەیش
 مەبەرۆ و خەلکی نامی نیان حەمەو ھەسەن موانی.

گرد لاشاوە سەمەرە بی و واتشا: ئە ی ئی نامیشە چەنی لکینە پۆ؟

ئەلەپشەپچ بە وردی رازەو نامەکی حەمەو ھەسەن موانیش پە ی
 گیلنپوئە.

ئا شەوہ کە دەگاو گولپی مەنیوہ و وەرۆ ئانە ی حەمەو ھەسەن موانی
 ھەورامی نەیاوینە و دلێ کلفەتە کەو ئەلەپشەینە تەنیا گولعوزارە بە
 جافی قسی کەری، حەمە دلش بە قسە کاش کریاوہ و چەنیش کەوت
 وات و واچ و پەرساش ئەو گولعوزاری چی ئادە بە ھەورامی قسی
 مەکەرۆ و گولعوزارەپچ بە پوختی پەیش پۆشن کەردۆ کە ئەدایچش
 جافە بیینە و مەردینە و... تاد.

بۆنەو ئا قساوہ ئا شەوہ پپوہ کەردیشا، گولعوزارە کە کناچپوہ
 وەشپەنە کەوتپیی و وەختو شویش بی کەوتە وەرۆ چەما حەمەو ھەسەن
 موانی و دلش شیشەنە، وەلیم ئا پایزە وەرۆ ئەلەپشە ی دلۆ وپچشەنە
 نەیاراش باسش کەرۆ، زمسانی کە ھەرمانەو مەرەزە و زەراتی تەمامیا،
 دمای ماوپوہ حەمە لاو کابرای بازرگانپوئە کە حیسابداریش بی باسش
 کەردۆ و واتش: ویت مزانی من تاتەم نەمەنەن و راسا مامۆم ھەن وەلیم
 من ئیسە تۆ بە نزیکتەرین کەسو ویم مزانووونە و پەنەم وەشا باسپوہ

ھەن چەنیت كەرۈۋە، كابراى بازىرگانىچ سەرەش سىر مەن و واتش: فەرماۋە ھەمە گىيان خەير بۆ؟

ھەمەيچ بە شەرەمپۈە واتش: قورىبان خەيرە بى رات، بەخشەم ئى باسىە چەنيو تۆ كەرۈە، ۋەلئىم پئىسە ۋەلئىنە واتم تۆ ياگى گىرد كەسىمەنى، دوى قىرخىش كەردى و گلوئىش گىريا و زۆرش داۋئىش و واتش: قورىبان نيازما ژەنى باروو.

كابراى بازىرگانىچ فەرەش پەنەۋەش بى و واتش: دەى ھەمە گىيان مەبارەكا و ھەرچى بە من كرىۆ سەرۈ چەمى ھامكارىت كەرۈو، ۋەلئىم ژەن ئاردەى ئاندە ئاسان نيا، ۋىت يۈە دەسنىشانە كەرە با داۋاش كەرمى پەيت.

ھەمەيچ وات: ئانە راسىى بۆ دەسنىشانەم كەردىنە ۋەلئىم ھەرچى كەرۈو شەرم رام مەدۆ ھىچ ياگىۋە دركنووش.

كابراى وات: ھەمە گىيان ژەن ئاردەى ھەرمانىۋە شەرەينە و شەرمىش گەرەك نيا.

ھەمەيچ وات: قورىبان راس فەرماۋى ژەن ئاردەى ھەرمانىۋە شەرەينە و شەرمىش گەرەك نيا، ۋەلئىم دركنى نامى ئا كىناچى كە نيازتا داۋاش كەرى شەرمىش گەرەكا.

كابراى بازىرگان گومانىش لوا پەى ئانەى كە ھەمە نيازىش بۆ داۋاۋ يۈە جە كىناچە كا ۋئىش كەرۆ، برى سەرەش وادا و واتش: ھەمە گىيان چئىش ئىنا دلتەنە رىك و راس ۋاچەش و سەرەم مەئىشەنە.

حەمەيچ وات: بەخشەم قوربان ماچووش وەلېم گومانى خراب نەبەرى و نەواچى من تۆم پەى ھەرمانى كياستى نەك پەى چىوى تەرى.

كابراى بازركان خجلې توورە بۆ وەلېم وئىش گىرت و واتش: حەمە گيان چىنەى فرەتەر سەرەم مەئىشەنە واپە بزائو چىشت گەرەكا.

حەمەيچ كوچى تەر گلوئىش سافەش كەردە و ھورئىست دەسش بەرد مەرکانە كەو و ھەرو دەمو دووكانە كەينە جاملى ئاويش ئاردا داراشەرە ئەو كابراى بازركانى و واتش: ئاوى فەرماوہ قوربان.

كابرايچ بە توورەيۆ دەسئىش پەى بەرز كەردۆ و ياوناشەنە ئاڈ ئاوى نەمەوہرۆوہ.

وئىش قومى ئاويش كەردە دەمش و جامولكە كەش بەرد وستشۆ سەرو مەرکانە كەى و ئاماوہ نىشتەراوہ و برى وئىش ئاردۆيۆ و واتش: قوربان كىناچىوہ مامۆ ئەلەپەشەيم دىئە داواش كەرە پەيم.

كە نامى ئەلەپەشەيش بەردە كابراى بازركان سىاو بيۆ و بە توورەيۆ ديا دلچچەماو حەمەيرە و واتش: حەمە تۆ كىناچى ئەلەپەشەيت چكۆ دىئە؟ مەشىۆ ئا جارە كە كىاستىم چەنىش چەمت وستەبۆ پەى كلفەتە كەيش؟

برى ماتش كەرد و دىسان كەوتۆ قسى و واتش: ھەتىم تۆ شىت بىەنى نامى كىناچى پىاي چانەى بەرى؟ تۆ كابريۆە شارى و ئاڈ كابرايۆە نامدار و دەس ويەردە و سەركارو شىخ حىسامەدىنى، چىش ياونۆتا يۆترىنى؟ ئىنجا تۆ كىناچى ئا پىايته چكۆ دىئە و چەنى دلئ شىەنشەنە؟ خاسا تۆ تەنگە پەنج تىرە كەو شانەيش نەدىەنت؟ پا خودا ئا كابرا بژنەوۆ چەمت

وستەن پەي كوناچىش و تەماعەت كەردىنەنە گروڭلىيۈە منيۈ دلى
 چەماتۆ، چى مەگەر وىت نەمزانى شارەزوورنە كە نامى ئەلەپەشەي
 برىۈ خەلك مووچركى مەيا بەدەنشەرە؟ ئەي مەگەر نەمزانى ئى
 ئەلەپەشە كە تۆ باسش كەرى سەردەسەو لەشكرو بەگزاڭە كا لەۋنى
 بىەن و تەفەنگىچى جافرسانى و سالارى بىەن و يۈ بىەن جە جەنگاۋەرە
 بە غىرەتە كاشا؟ دماي ئىنىشاچىچ گەرد رۆلە گيان ئاڭى ھەورامى و شەمە
 جافى، چىش مياۋنۆتا بە يۆترىنى... برى خوا و ۋەر و وىشەرە واتش:
 رۆلە تۆ خراپ سەرت ۋەنە شىۋيان، ئىسە ئەلەپەشە ھىچ مە كەرۆ
 كوناچى مڭۆ بە تۆ؟ ئىنىشاچىچ گەرد بنىە ئەۋلاۋە، ئەگەر گەرەكتىۋ داۋاۋ
 كوناچىش كەرى كى كيانى لاۋ ئا پيا بە سام و بە ھەبەتەيە؟ خۆ مامۆت
 مەزانۆ چۈار قسى رىكى سەرو يۆي كەرۆ.

حەمە بىدەنگ گۆشش شل كەرد پەي ئاغەيش ھەتا تەماميا، كە ئاڭ
 قسە كىش تەمامنىش حەمە تەفەكەو دەمىش قووتشدا و واتش: قورىان
 گيان ئەگەر ئىزنى فەرماۋى جوابو ئا قسامە گەرد ھەن لاۋە:

- ئا مامۆ ئەلە راسا پياۋە پيايانە و بە غىرەت و بە سام و بە ھەبەتە،
 ۋەلىم خۆ دىرندە نيا، ئاڭ تەنيا ۋەراۋەرە دز و جەردە و دەسبراۋە تن و
 تىژا، من ئا ماۋە چەنىش بىنى دىەنم چەنىۋ ھەرمانكەر و ۋەردەساش و
 چەنىۋ ژەن و زارۋلەيش چىند نەرم و نيان و بە رەحما، ھەرىپاسە پىسە
 جەنابىچت دىەن و مزانى چەنىۋ ئا كەساچە كە مامەلەش چەنى كەرا
 فرە بى تەماع و دىل نەرما.

- راسا ئاڭ سەركارا و ئىمە شارىي، ئى قسىتە راسەنە ۋەلىم ئا پيا وىش
 نامدار و دەس ۋەردە و سەركارو شىخ حىسامەدىنىن، خۆ كوناچە كىش

دەس و يەردى و سەرکارە نىنە، ئىنجا كىناچى، كىناچى ھەركەسىيۇ ھەر ئەشۇم شوو كەرۆ.

- ئانەيچ كە فەرماوى: ئا پيا سەردەسەو لەشكرو لەھۇنى و تەفەنگىچى جافرسانى و سالارى بىەن، پراسا جەنگاوەر و پياو مەيدانى بىەن، وەلئىم خۇ پيا كوش و جەردە و شەوكوت نەبىەن.

- ئانەيچ كە فەرماوات ئاڭى ھەورامىنى و ئىمە جافى، ئانەيچ ھىچ كىشە نىا... بە شەرمىوھ فرۆ بزيوھ پرچن پرچنش كەرد و چىرو چەماوھ تەماشىوھ كابرى بازىرگانىش كەرد و واتش: چوون كىناچە كى مامۆ ئەلەيچ كە نامىش گولعوزارەنە ئاڭىچە جافەنە.

- ئانەيچ كە فەرماوى كى كىانى داواش ئاڭىچ ھەر كىشە نىا، چوون مامۆ مورىدو شىخ حىسامەدىنىن و پىسە وئىچت مزانى مامۆ ئەلەيچ قسى شىخ حىسامەدىنىنە بەر نەمشۆ، مامۆم بلۆ لاو شىخ حىسامەدىنى و باسەكەش لاوھ كەرۆوھ و ئاڭ داواو كىناچە كى كەرۆ ئەو مامۆ ئەلەي.

كابرى بازىرگان كە گۆشش گىرت پەي قسە كا حەمەي، سەرەش سىر مەن جە قسەكاش و بزيوھش كەرد و واتش: ھەتتىم خۇ ھىچت ناستۆ و ھەر ئانە مەنەن سەواي پاوھيوھ كىانى و فارىشۆ.

گىردو قسە كا حەمەي حىسابدارىش ياوانە وەلئىم چانەي سەرەش بەر نەكەرد كە واتش: چوون كىناچە كى مامۆ ئەلەيچ كە نامىش گولعوزارەنە ئاڭىچە جافەنە.

پەرساش: حەمە گىان گىردما مزانمى كە مامۆ ئەلە ھەورامىن، كىناچە كىش جافەنە يانى چىش و چەنىت زانا نامىش گولعوزارەنە؟

حەممە بری سەرەش ورناش و بە شەرمیوھ واتش: قوربان گیان مامۆ ئەلە یەری ژەنیش ئاردینی وەلیم ئیسەتی دویشا مەنینی، ئەداوئی کناچی کہ من باسش کەروو جافە بیئە و خەلکو دەگایوھ ئیرانی بیئە و چنډ سالی چووھل بۆنە و نەوھشیۆ مەردینە و ئیسە کناچە کیش دەگو گولپینە چەنیو ژەنە گەورەکی مامۆ ئەلە ی مژیوۆ، ئا ژەنیشە نامیش مەتی نازارینە ھەرچنډ پیرەنە وەلیم ئیندە ژەنیوھ خان و مانەو عالی و روو وەشەنە ھەر حەزکەری قسیش چەنی کەری.

پە ی نامە کیش ئا شەوھ کہ چەنیو مامۆ ئەلە ی یانەشا مەنانیوھ ویشا نامیش بەرینی و زانام نامیش گولعوزارەنە.

کابرای بازگان بری خوا و واتش: خاسا حەممە گیان تۆ بە شەوئوھ کہ یانەو کاکە ئەلەینە مەنەنیو ئی چیتوئتە گرد چکوۆھ زانی؟

حەممە یچ کہ ئیتر روھش کریببۆھ، بزپوھش کەرد و واتش: قوربان ھەر ئا شەوھ نەبی، چوار شەوئی لاشۆ مەنانیوھ، دوی شەوئی وەلی ئانەینە بلمی پە ی دەگو باخە کوئی شارەزوور لاشۆ مەنانیوھ و شەوئوچ دەگو گولپی یانەو ویشا و چەوسەریچۆ کہ گیلایمیوھ دیرم پەنە بی دیسان شەوئوھ تەریچ شارەزوور لاشۆ مەنانیوھ، دە ی ئی چوار شەوھ سەرەمرە قسئما کەردینی و ئا شەوئوچە کہ دەگو گولپی مەنانیوھ چەنیش بۆنەو ئانەیۆ کہ مامۆ ئەلە ویش و ژەن و زارۆلە کەش و کور و کورە زیکیش گرد بە ھەورامی قسئ کەرینی و تەنیا گولعوزارە ی کناچیش جافانە قسئ کەری، من فرەتەر چەنیو ئادی کەوتا قسئ و پەرسام چی تۆ بە ھەورامی قسئ مە کەری؟ واتش: من ئەدام جافە بیئە و مەردینە و... تاد.

شەوئ خزمەتو شیخ حیسامەدینینە مەنۆ و دمای نەم و نان واردەهێ
 مەتەبە کەش لاوە باس کەرد و شیخ وەئینە باسە کەش بە قورس ئاما
 وەرۆ چەما و واتش: ورو ئانەهێ کناچە کئ تەرئیش کە شش کناچئ
 تەرئیش دئینئ شوو و گردش بە کەسە نزیکا وئیش و تەفەنگچە دیارا و
 بە گزادا دئینئ، بە دوورش مزانو کناچئ بڈۆ بیگانەهێ و تەرسوو ئی
 هەرمانئ سەر نە گیرۆ.

وہلیم کە ماموہ کەو حەمەهێ بە وردی باسە کەش کەردۆ و واتش: ئا
 کناچئ کە ئیمە گەرە کمانە داواش کەرمئ ئەدائش مەردینە و بە جافانە
 قسئ کەرۆ و مامۆ ئەلە وئیش خاس حەمەهێ مشناسۆ، ئیتر شیخ
 حیسامەدین پەیلوایش فارپا و واتش: مادام کاکە ئەلی وئیش کورە کەهێ
 خاس بشناسۆنە و کناچە کئچ کناچئ ئا ژەنیشە بۆ کە مەردینە عەقل
 گیرۆش، وہلیم وەرۆ ئانەهێ من تەبیعەتو کاکە ئەلی مشناسوو نە کا توورە
 بۆ و کناچە کئتا نەدۆ، باز دئیش با وئیم باسە کەهێ دەو گۆششەرە.

دماي حەوتیوہ شیخ حیسامەدین وئیش وەستەرە شارو خورمالئ و
 ئەلەپەشە یچ کە ئەژنیش شیخ ئامان خورمال، دەگا و تەپو سەفئوہ
 داشوہنە لوا سەردایش، چاگە شیخ قسئوہ چئ و یوہ چۆ باسو مەردەهێ
 مینا ژەنەو ئەلەپەشە هیش مەرزناہ و پەرساش ئا کناچئتە کە چا ژەنئتە نە
 نەدئینەت شوو؟

ئەلەپەشە یچ وات: قوربان دوی یەری کەسا داوا کەردینە و بە دئم
 نەبیئینئ ئەلبەت هەلای قسەت نەبیەن، ئەگەر خودا قەلەمە کەش
 بڈۆ وەنە ئا وەختە دئو منیچ نەرم بۆ و کابرای پەسینوو.

شىخ حىسامەدېنىچ وات: دەى كاكە ئەلى ئانە ئەسلو مەتلەبە كەين و ھەر ھەرمانىيە خودا نە كەرۆش مە كرىۆ، داوا كەردەى گولعوزارى كىناچىش چەنىش كەردۆ و واتش: كورپو داواكارشا نامىش حەمە و ھەسەن موانىن و وچت خاس مشناسىش.

ئەلەپشەىچ وەرۇ ئانەى ھەم وئش خاس حەمەى ئەژناسى و ھەم شىخ حىسامەدېنىچ قسىش چەنە كەردەى، ھىچش بارە و حەمەىۆ نەپەرسا ئە و شىخى، وەلېم دوى يەرى پەرسىش پەرسى بارە و بنەيانە و قەوم و كەسىشۆ و شىخ حىسامەدېنى پەى رۆشن كەردۆ، دماى جوابە كا شىخى پەى پەرسە كاش، رازى بى و واتش: من نەتاوو قسى جەنابىتەنە بەر بشو وەلېم تەنيا ئاندە داوام ھەنە: حەمە بزائۆ ئا كىناچىمە ئەداش نەمەننە و پاسا كور و كىناچەى تەرم ھەن وەلېم جە ئەداو وئش ئا كىناچىمە نە والى و نە برالەش نىا، ھەنش و نىاش منەنا، نەبەرۆ دوورەش و زوۆ و نازۆ ئامۆشوما كەرۆ و ئادىچە پىسە و ئەداى رەحمەتىش تاوہ و بىكەسى و غەرىبىنە مەراق كوشە بو، يا شىخ قسى سەرەتاوہ وەشىنى، يام زوو زوو بارۆشۆ پەى لاىما يام بەرۆش شارو ھەلەبجەى با وىم و زارۆلە كىم تاومى جار جار سەرىش دەىمى و ئادىچە ھىچ نەبو سائىنە دوىجار بتاوو بىوہ لاما.

شىخ حىسامەدېن گۆشش گىرت ئەو داواىە كا ئەلەپشەى و واتش: كاكە ئەلى مادام تۆ قسە كى منت نەمارا شەرەتبۆ منىچ جە وئت عالتر داواىە كات ياونو پەنەشا و ئاوہ و گۆشاشا دەونە و دما تەرىچ ھەر تەقسىرئوہشا بى زوو و اچەم پەنە، چوون مامۆئى كورپە كە ئامان داواو كىناچە كىت، مورىد و مەنسووبو وئما و تا واچى پىايئوہ پىايانە و سەر پاس و حەرال وەر و عال.

شىخ نەلاوھ پەي دەگاۋ باخە كۆنى و ئا ماوھ خورمال مەنۆ، جواىش كىاستۆ پەي مامۆ ھەمەي ئاماوھ و داواكارىھ كى و رازىي بىھي ئەلەپشەيش ياوناوھ پەنە و ئادىچ كۆلى مەمنونو شىخى و ئەلەپشەيچ بى و دماي ھەوتىوھ سەرو وادەي قەومى ھەمەي چوار پەنجىشا گلىرى بىيوھ و ئامى خزمەتو ئەلەپشەي و گولعوزارەشا داوا كەردە و دماي ماويوھ ئەلەپشەيچ لواوھ پەي دەگاۋ گولپى و گولعوزارەش ئاگادارە كەردە كە كورپوھ چانە داواكارشا و ئاد رازىي بىھن و دىنەش.

گولعوزارەيچ وەرۇ ئانەي تەنيا ئا شەوھ ھەمەش دىھى كە چەنيو تاتەيش مېمانشا بىھى و بە چەمو مشتەرىچۆ نەدېيىش پۆرە زەرىف نەزانى كورە داواكارە كەش تەبىئەتتەش چەنينا وەلىم وەرۇ قسى تاتەيش رازىيە بىھ و دەنگش نە كەرد.

دماي ھەوتىوھ قەوم و كەس و كارو ھەمەي ئامپوھ سەردەمو ھەرمانە كىشاوھ و دەسو ئەلەپشەيشا ماچ كەرد و وادپوھشا ديارىي كەرد و شارو سلىمانىو دەسپوھ جە ژەن و پيا قەوما ھەمەي ئامى پەي دەگاۋ گولپى و گولعوزارەشا مارە برىھ.

گولعوزارە تا ئا رووھ بە چەمو مشتەرىي ھەمەي دەسگىرانش نەدىھبىش و نەزانى ئا پىي كە سلىمانىو ئامپىنى و ھەوشە كىشانە چەنيو ئەلەپشەي تاتەيش و مەيكەي و ئازىزي برايش مردىبىننرە و قسى كەرتىنى كامشا ھەمەي دەسگىرانشا، وەرۇ وىشەرە و ترەكە و دەروازە و ھەوشە كىشاوھ ديا و بە پاو وىناي ئا شەويچە كە دىھبىش واتش: بەشكوم ھەمەي داواكار و دەسگىرانم ئا كورە قۆزەشا بۆ.

قەومە كى حەمەى ئا شەوہ لوى شۆنەو مەللا غەفوورى و ئاردشا و گولعوزارەشا مارە برىە و حەمەو ھەسەن موانى ببە زەماو ئەلەپەشەى و گولعوزارەى كىناچىش داشپەنە و ھەر ئا پايزە فاراشۆ، ئەوہلۆ بەردەش شارو سلېمانى و ھەر وەرەنە حەمە دەسش كەرد ھەرمانە و دماى دوى يەرى سالا ببە بازرگانىوہ عال و كاسبىوہ پوختە كەرى و دەسگرۆبى خەلكىچ كەرى، دماى يەك دوى سالا سەرو وەسپەتە كەو ئەلەپەشەى ھەسوورەيش حەمەو ھەسەن موانى يانەش شارو سلېمانىو فاراوە پەى شارو ھەلەبجەى و گولعوزارەش نزىكە وستۆ ئەو وائە و براىە كاش و شارو ھەلەبجەينە دەسى يانى وەشىش كەردىوہ و چاگە ئەرەنىشتى بىى و زوو زوو ئەلەپەشە وئىش سەرش دى و كور و كىناچە كەيچش ھەر وەخت راشا كەوتى ھەلەبجە سەر دىنى ئەو گولعوزارى و لاشۆ مەنىنىوہ و ئادىچە سالىنە دوى يەرى جارى لوىوہ پەى دەگو گولپى و سەردىوہ ئەو تاتەيش و برا و وائە كاش و نازارى باوہژەنىش.

ئەلەپەشە سەرو ھەرمانەو سەركارىە كەيشۆ مەنۆ و بارى ئابووريش خاستەرى و حىساب و كىتابىچش سالى بە سالى زياد كەرى و شىخ حىسامە دىنىچ ئىندە رازىبى چەنەش وئىش وازش جە حىساب و كىتابى ئارد و واتش: كاكە ئەلى تۆ وئت حىسب بەو مخەوہلىچ بە پىاوہتى و خەير و خەيرات چىشت بە خاس زانا كەرەش و چىشىچت بە خاس نەزانا پەنەواز نىا پەرسى ئەو من.

سەركارىە كەو ئەلەپەشەى درىژەش كىشا ھەتا سالىو ۱۹۳۹ چا سالىنە شىخ حىسامە دىن دىنانە بەرشى و ئەلەپەشەىچ پىر بىەبى و ھەوسەلەو ھەرمانا و سەركارىى و ئىسەر و ئەوسەرىش نەمەنەبى، رىشش چەرمە بىەبى و لوابى سالىو و ھازىش كەمش كەردەبى، وازش جە ھەرمان

كەردەى ئارد، ژەنە شارەزورپە كىچش، ئامىنى نەوەشىى ھەلۆئىش گىرت و ماكو نەوەشىە كەى كۆرە كەردە و زەللىەو دلئ يانەى بىە، ئەلەپەشە ناچار يانە كەو دەگو تەپو سەفئش شئوناش و ئامىنىش بەردۆ دەگو كولكنى نزيكو يانەو مەتپەو ئامىنىو مەرزناشەرە و وئش لواوہ پەى دەگو گوئپى و بەينا و بەين سەرداى ئامىنى كەيوانوئش كەرى و ئىحتياجش پۆرنى.

ئەوەلۆ نە ئەلەپەشە و نە ئامىنى ژەنىچش نەزانىنى نەوەشىە كەش چئشا و چى كۆرە بىئەنە ھەتا روتوہ ئەلەپەشە ئامىنىش بەردە پەى شارو سلئمانى و چاگە چەنىو گولعوزارئ كناچئش بەردەشالاو دكتورئوہ و دماى ئانەى وىناش و ياوانە چئششا دكتورە كەى وات: ئى ژەنى نەوەشىى **ھەلۆى** (ئاولە) ىش گىرتەن و بە وەساسەتو ھەلۆە كئوہ كە قورس گىرتئىنەش دانش چەمئش و كۆرەش كەردئەنە و تازە ھىچ ھەلئوہش نىا.

ئامىنى سەرەش و سەتەبئرە و بئدەنگ كزش كەردەبى، ئەلەپەشە بە سەرسامئو پەرساش ئەو دكتورە كەى: قوربان ئى نەوەشىە پيسە چئشا و جە چئشئو بنىادم تووشش بو؟

دكتورە كەىچ وات: ھەلۆى نەوەشىئوہ فائروئسئىن، فائروئسئىچ گيانەو ھەرئوہ گولانەن و بە چەم نەوئنىئو دلئ ھەواينە مژئوؤ، سەرەتاوہ نەوەشە كە تووشبؤ و تاحەوت روى ھىچ شؤنەمئوہ نەوەشىە كەئش پؤوہ بەرنمە گنؤ، دماى ئا ماوہىە ئئتر جەسەش لئرى مزنؤ و ھەرورەنە لئرە كئ فرئ با و با بە بلؤقى و سەرەكەشا پەترؤكە بەسؤ، سەرەتاوہ تا يەرى ھەوتئ نەوەشىە كە جە كەسئوہ پەى كەسئوہ تەرى فائروؤوہ،

وہلیم دمای ئانہی بلۆقہ کئی وشکئی بییوہ ئیتر کہمتەر مەتەرسی
 ئەوہفارپایش مەنۆ، ئیسە ئی نەوہشی شمە ئا قۆناخیشە گرد گوزەرنیتی
 و تەرسەو ئەوہفارپای نەوہشیە کەیش نەمەننە وەلیم داخەم مەشۆ زوو
 فریاش نە کەوتیندی و تازە چەمیش جە دەس دینی، نەوہشیە کە کە
 بیس بۆ چەمی نەوہشیە کە ی گێرۆوہ و کۆرش کەرۆ، ئا کەسیچە کە بە
 نەوہشی ھەلۆی مرا ئەشۆم مەردەشۆرە کە وەختو شتەشانە فرە ویش
 پارینۆ و نازۆ شلەو جەسەو مەردە کە ی ھیچ راپۆہ بلۆ دلێ جەسەیش،
 جەنازە کە یچشا ئەشۆم قەبریۆہ قوولتەرەنە جە قەبری عادەتی
 ئەسپەردە کریۆ وەرۆ ئانہی مەتەرسی وەلابیہیۆ فایرۆسە کە ی ئارانە
 نەبۆ.

وہلیم دووہ بارەش کەرۆہ ئی ژەنی ھیچ مەتەرسیپۆہش سەر نەمەنەن
 نە پە ی گیانو ویش و نە پە ی شمە یچ، تەنیا ئاندە ھەن ویناییش جە
 دەس شیەن و نمە گیلۆیچۆ.

* * *

وہرز پایز بی و ئەلەپەشە دەگا و گولپینە بی و ھەردووہ دەولتە تی ئیرانی
 و ئیراقی ھەرمانە کەرتینی پە ی قایم کەردە ی مەرزە کاشا و دیمو ئیرانیۆ
 فرەتەر پەتەشا ئەو خەلکی تەنە کەردیپۆہ و ئامۆشۆ مەرزى تەمام
 سەخت بیہ بی، وەلیم خەلکو مەحالە کە ی ھەم وەرۆ ئانہی ژەن و
 ژەنواستە ی و قەوما یە تی بی میانشانە و ناچارى بینی ئامۆشۆ ھەنترى
 کەرا و ھەم وەرۆ ئانە یچ کە شارەزى کەل و ملە کە ی بینی و پەرمینی
 ویشارە، ھەر ئامۆشۆ کەرتینی و پەیوہسى ویشا پۆ قەوماتیۆ پارینیتی و
 کاسپیچ مەرزە کانە کەرتینی.

ئەحەو خالەي كە زەماو ئەلەپەشەي و مېردو عەينى كىناچىش بى ئاما
 لاو ئەلەپەشەي ھەسوورەيش و دادو ئانەيش بەردلا **ھەمەمىن سەوزەلى**
 زەماش كە مېردو والى ئەحەو خالەي بى و خەلكو دەگاو دەرەومەرى بى
 و كەسابەتو چۆدارى كەرى، شەوى جەلەببۆە بزىش دەگاو بېرواسىو
 قاچاخەپارە بەردىنى پوھو دەگاو دەرەومەرىشا بەرۆ و **مروپەشەينە** سەرۇ
 مەرزەكەيو ئەمنىئا ئىرانى گىرتەن و جەلەبە بزەكەشا دەسەنە بەرشىين و
 بزەكى وەستىننېرە **ھانە ھەواس** دىمو ئىراقىرە و وئىش گىريان و
 بەردەنشاوہ دىمو ئىرانىرە و ئىنا پاسگاو دەگاو ھانەگەرمەلەينە زىندانا.

ئەحەو خالەي پا جۆرە باسەكەش كەرد پەي ئەلەپەشەي و واتش:
 مامۆ ئەلە بەش خەمپوھش بوهرى و فرىاش گىمى، ھەم زەمامانە و ھەم
 قەومىچا.

ئەلەپەشەيچ فىكىپوھش كەرد و وەرۇ وئىشەرە واتش: ئاخ پەي
 جوانىەكەيم گىلى دماوہ با شكاتو پىرىم كەردى جەلاوہ.

پوھش كەردۆ ئەحەو خالەي زەمايش و واتش: ئەگەر من ئەوسام بى
 با قەومم پەنەگىرى، ئىسەيچ ھەر وەرۇ خاترەو تۆ و والەكىت ھەر
 خەمپىش موەرۇو.

ھەرچىند ھەردوويشا لوپپىنى سائۆ وەلپىم وەرۇ كەردەي و چەنەئامايش
 و شارەزايىش، ئەلەپەشە خەبەرش كىاست پەي ئە**ھمەدە رووشى**
 دەرەمەرى ھامرايش كە ئاڭىچ راوچىپوھ نامى و تەفەنگچىپوھ كەردەي و
 دوورە قەومو ھەمەمىن سەوزەلىەكەيچ بى، واتش: وئىش ئامادە كەرۆ
 ملىمى سەردەمو ھەمەمىن سەوزەلىو بەش نەجاتش دەيمى.

ئەحمەدە رووشىچ جوايش گىلناوۋە ئەو ئەلەپەشەى و ئامادەى وئىش بەرش وىست و وئىش ئامادە كەرد.

ئەلەپەشە راو قەومە ھانە گەرمەلەپە كاش و برازا و زەمايە كاشۇ كە يانەشا دەگاۋ ھانە گەرمەلەپە مەنەبىۋە و جار جار بە پەنھان و شەۋىنە و راى قاچاخەرە ئامۇشۇ دەگاۋ گولپى و نارنجلەى كەرتىن، پاشۇنو پاسگاۋ ھانە گەرمەلەى و ھەممەين سەۋزەلەش گىرت و زاناش مەسەلە كىشا سەرۇزل كەردەن و فلانە رۇ دەگاۋ ھانە گەرمەلەپە بەراش روۋە كەلو نوەيجەرى و چاۋە پەى پاسگاۋ ژاللانەى و چاگەيچۇ كياناش سەرەۋكوۋى پەى دادگاى كەردەش، سەرۋادەى ئەلەپەشە تەفەنگە پەنج تىرەكەش كەردش شانەش و بە سوارى ئەسپەكەش دەگاۋ گولپىۋ لۋا پەى دەگاۋ دەرەومەرى و شەۋى مېمانو ئەحمەدە رووشى ھامرايش بى و مەللا بانگداى وئىشا پىتەرە و پووزەۋانئىشا ھوركىشتى و ئەحمەدە رووشىچ تەفەنگى ماۋزەرى رووشىش كەرد شانەش و فېشە كلۇخىشا بىنى و بە سوارى ئەسپەكاشا دەگاۋ دەرەومەرىۋە ھورۋەستى روۋە ساراۋ مۇدۇلى و چاگە ئەسپەكاشا بەستىۋە و وئىشا بە پىادە حاجىەرارە ھورۋەستى تا سەرۋكەلى و لوى لاپلاى و نىزىكو پەشت كەمەرى كە راو ئامۇشۇش سەرى، چاگە مەرزىپەرە، سەرەتاۋ مانگەۋ كەلەھەرزى بى و ھەۋا سەرد بى و كەلىچ دەمە كەرى، قەرەۋلشا گىرت و چەمەرى ئاماي ئەمنىەكا و ھەممەين سەۋزەلى قەۋمىشا كەرتىن، كە ئەمنىەكى ئامى دوى ئەمنى سوارى و ھەممەين سەۋزەلىچ بە پىادە و بە دەس بەسىاى چەنىشا بى، تەنگەبەرپوۋە راكىنە ئەلەپەشە خورپىش ملو ئەمنىەكارە و داش مېلو تەفەنگى و واتش: دەسى بەرزى كەردپوۋە، دوۋە ئەمنىەكە نىازشايى تەقە كەرا، ئەلەپەشە كوچى فارسى

زانى و واتش: تەقە مەكەردى ئىمە نە چەتتىمى و نە پيا كوشى و نە دوژمنى شەمە، قەومى ئا پىيىنىمى كە ئىناتا چەنى، ئەگەر پىيانە وەرش مەدەيدى بەرمىشۆ ئانە خاسا وەرىچش مەدەيدى نمازى بەردىش، ئەمنىە كىچ سەرو ئەسپە كاشاوە پىرە و مەشتە شاگىرتە تەقە كەرا، وەلپىم وەر و ئانەى ئەلەپەشە و ئەحمەدە رووش وەلتەر مەرزىبىنپىرە و دەسشا كارەنەبى، يەكسەر تەقەشا وەنە كەردى، ئەلەپەشە مەشتەش گىرتە تەقەنگو يۇبشا و گروڭلىپوش نيا تەقەنگە كەيشۆ و دەسو كەبراپۆ و ستشەرە و ماراش، ئەحمەدە رووشىچ بە مەرامو تەرسنايشا دوى يەرى گروڭلىپىش نى ئىلا و ئەولاشاوە، دوو ئەمنىە كە كە ئا وەزعىشا دىە جىاى ئانەى تەقە كەرا، وئشا وست پالو تل و تەوەنى و وئشا لادا و حەمەمىن سەوزەلپچ بە دەس بەسىاى چا مەنەبىرە و نەياوئىنە مەسەلى چىشەنە.

ئەلەپەشە دىسان خورىشۆ ملشارە و واتش: كەبراى قەومىما بەرمىو و شەمەچ لۆدى راو وئتارە و واچدى پا كەشۆ دەسمانە بەرشى، ئىمە قەومى ئا پىيىنىمى و پەى پيا كوشتەى نامىنىمى و مزانىمى شەمەچ نىزامىپىدى و گىرە ناچارپىنە بىپىدى بە ئەمنىى.

كە ئەلەپەشە بە فارسى كەوت قسى چەنىو ئەمنىە كا، ئەحمەدە رووشىچ بە ھەورامى چرىش ئەو حەمەمىن سەوزەلى و ياوناشەنە و واتش: ھەروەرەنە بۆ لاپلاى روو ئىمە.

كە ئەحمەدە رووش و حەمەمىن سەوزەلى ياوى لاو يوتىنى ئەلەپەشەى وات: من ئىدشە مائلى كەرونە و شەمەچ لۆدى دوورى گندىو، ھەروەرەنە ئەحمەدە رووش و حەمەمىن سەوزەلى دوورى گننىپو و ئەلەپەشەچ پا دزى كەرى و جە ئەمنىە كا دوور گنپو، تا

وئىش وست پېچى و پاش ھورگىرت روھو ئادىشا و ئەمىنە كىچ بە تىفەنگو
ئانەيشا كە دەسشۆ مەنەبى كەوتى تەقە وەنەشا.

كە ئەلەپەشە و ئەحمەدە رووش و ھەمەمىن سەوزەلى يوشا گىرتۆ و
ياويۆھ لائو ھەنترىنى، مەرامە كەشا ئاما دى و گەرە كىشا نەبى ئەمىنە كىچ
زەرەر بارا دەسشاوھ.

پاشا ھورگىرت تا كەوتى پېچ، ھەمەمىن سەوزەلى دەسش بەسپىنى
و نەتاوى چەنيو ئادىشا ويەرۆ، ھەوليشا دى قولفە كەى كەراوھ يام
ماراش نە كىراوھ و نە مەپىياچ پەيشا، ناچار ئەحمەدە رووشى وات بە
ھەمىن سەوزەلى: ھەردووى دەسئ بەرزى كەرۆ و چىند متاوى
دەسئ دوور وزۆ جە يۆترىنى.

ھەمەمىن سەوزەلىش ياونانە ھەردووى دەسش بەرزىش كەردىوھ و
مىشتەش وەنە گىرت و گىرۆلىيۆھش نىا لكەو زرە كىوھ كە دەسى
ھەمەمىنىش پەنە بىنئىنى و قىرتاش و دەسش كىپۆھ، ھەرىھەرى رەمى
تا تەمام دوورى كەوتىوھ و خەمشا نەمەن، وەستىراوھ روھو مرۆ دۆل و
ئەلەپەشە بە سوارى ئەسپە كەيشۆ كەوت وەلئىشا و ھەمەمىن
سەوزەلىچ پەشتەو ئەحمەدە رووشىو سوارى و گىلئۆھ روھو دەگو
دەرەومەرى، ھەمەمىن سەوزەلىشا ئاردۆ پەى دەگو دەرەومەرى و ئا
نیمەرووھ ئەلەپەشە يانەو زەفى والى ئەھو خالەى زەمايش مېمان بى
و دمای نیمەرۆى بە سوارى ئەسپە كەيشۆ گىلاوھ پەى دەگو گولپى.

چا وه خته نه كه ئەله په شه پير بيه بئ و ده گاو گولپينه ژيوئ سالاريچ يانهش ده گاو سه رگه تينه بئ و جار جار ديده ني يو تريني كه رينئ، ساله و ۱۹۵۰ ي سالار سنعه و ۶۳ سالانه به نه وه شي بهرز بيه يو فشار و ونئ گيانش بهرشي و ده گاو سه رگه تينه و زياره تلانو باوا نواسينه ئە سپرده و خاكي كريا.

مه رده ي سالاري سهرو دهروونو ئەله په شه ي قورس كهوت چوون ههشت سائ چاووه ل جافر سانچ شارو هه له بجهينه وه فاتش كه رده بئ، مه رده ي مينئ ژه نئيش چا غه ريبينه و مه رده ي ئا دووه كه سه يچه كه دوي كه سي نزيكي ئەله په شه ي بينئ و مه حره موزاز و نيازيشا بئ و ته مه ني چه نيشا ژيو ابئ، فره قوورس كهوت سهرو دلئيش.

بارام براو ئەله په شه يچ سه رقائو ژيو اي وئيش بيه بئ و يانهش ده گاو نارنج لهينه بئ و كوربه كئيش هه ر ده گاو هانه گه رملهينه مه ني ئينووه و كناچه كيچش ده گاو گولپي و بيارينه شووشا كه رده بئ، باله په شه وئيش خجلو ئازه ئداري بئ و كو له به سيوهش بئ نامئيش نادر بئ شووانه بي

ئاژەلەكەيش پەي كەرى، وەھار و پايزەنە شەوئىنە گەلەكەيش بەرى دلى
مەرەكا لاو دارو بەرمەراي و زمسانىچەنە بەرىشۆ دلى دەگو نارنجلەى.

روى بالەپەشە پەي ئەساي قەند و چاي و پەنەوازا يانەكەيش دەگو
نارنجلەيۆ لوا پەي دەگو بيارى، مەيدانو دەگو بيارىنە يۆ جە زەما
بيارەيەكا بالەپەشەى چەنيو پۆلىستۆ دەولەتى دەمشا گىريا يۆترىنى و
گىرى، بالەپەشەىچ سەرو زەماكەيش كەردشۆ و پىو بەرىشادا ئەو
پۆلىسەكەى و ھەردووى پەيش بەرشى، پۆلىسەكەىچ شكاتو
ھەردوويش كەرد و واتش: بالەپەشە كابرئو ئىرانىن و بە قاچاخ دەگو
نارنجلەينە نىشتەنەرە و چىوئەكەش سەرزىل كەرد.

پاسگو بيارئو دەى جارى كەردشا سەرو بالەپەشەى وئىش بدۆ دەسۆ،
كە مەئموورەكە تەبلىغەكەش پەي بەرى ئاد كەش و كۆو بەى و زەفى
كەيوانوھىچش تەبلىغەكەشا چەنە ھورنەگىرى و دەسى ھالى گىلئىئو
پەي پاسگو دەگو بيارى، پۆلىس پەيش نەكرىا تەبلىغش كەرۆ و
بالەپەشەىچ وئىش نەدا دەسۆ، بىزگە ئانەى كە شكاتو جەنگەكەيش
سەرى پىسە و ئىرانىئو قاچاخىچ بەى، دماى ماوئو پۆلىسى پاوشونشا
گىرت و شەوئو وەختو و تەى لوئ سەرش، وەئتەرىچ زانىنى مەنزەلەش
ئىنا بەينو دەگو گولپى و دەگو نارنجلەينە، نىكو ھانە چيالەى دلى
باخىوئەنەى، ئا شەوئەكە لوئ سەرش، سەرو ھەرزەلئو چەنيو زەفى
ژەنىش و تەى، پۆلىسى ناگەھان داشا ملشەرە و داواشا وەنەكەرد وئىش
بدۆ دەسۆ، ئادىچ دلى ياگىنە بەى و دەسش نەياوا تەفەنگى و گەرەكىچش
نەى نە وئىش بدۆ دەسۆ و نە گىرىئو، سەرو ھەرزەلەكئو وئىش فرە
دارە وار و پىرە پەي دلى باخەكەى، وەختى پىرە يۆ جە پۆلىسەكا
دەسش كارەنە بەى و تەقەش وەنەكەرد و پىكاش، وەلئىم بالەپەشە ئىندە

بە جەرگ بى سەرەراو ئانەى پىكيايى و زەخمىن بىەى، چرکەش چۆۋە
 ناما تا كەس بزائۆ پىكيان، پۆلىسە كىچ نەزاناشا پىكانشا و نەيارايچشا پا
 شەۋىنە گنا شۆنىش چوون زاننىى بارام تەنگىچىۋە كىردەن و تەرسە و
 ئانەيشا بى گنا شۆنىش و تەقەشا وەنە كەرۆ، كە زاناشا پارە و رەما دوى
 جار خورىشا ملشەرە و دەنگش چۆۋە ناما، ئەجياشا رەمان و دوور
 كەوتەنۆ، تاخايتى زەفى ژەنىچش ھەر ئەجياش رەماى رەمان و دوور
 كەوتەنۆ.

دماى ئانەى پۆلىسە كى سوارى ئەسپە كاشا بىۋە و گىلىۋە و دوورى
 كەوتىۋە، بالەپەشە زەفى ژەنىش ئاگادارەش كەردە كە مەنەن و قاچش
 پىكيان و فرىاش گنۆ، زەفى ژەنىش بە چراوى فانۆسۆ لوا سەردەمشۆ و
 زەخمە كەش پەى بىنا و ياردەيشدا ئاماۋە يانە و ھەتا سەحىى زەفى
 دەورشەرە خولىاۋە و بارام دلئ و نەو وئشەنە تلىاۋە، ھەم وەرۋ قاچاخى
 و ھەم وەرۋ دوورى و چۆلەوانى ياگە كىشا ھىچشا پەنە نە كىريا،
 سەرسەب بە زەبرۋ زەخمە كەيش و ون شىە كەيش گىانش ئەسپارا و
 ئەمرەو خودايش كەردە و دما تەر قەوم و قىلە و دۆس و ئاشنى ئامى و
 زيارە تلانۋ دەگو نارنجلەينە ئەسپەردەو خاكى كىريا.

كوشىاي بارامى براىچش نەشتەرىۋە تەربى و دريا دلۆ ئەلەپەشەى
 چوون ھەم يانەو مەنزىلۆ وئشانە ھوركنىيىنى و ھەم ھەر ئا براىچشە
 مەنەى.

ئەلەپەشە و كور و كىناچە كىش دەگو گولپىنە مەنىۋە و سەرئەژمارو
 سالىھو ۱۹۵۷ و دەۋلەتو ئىراقىنە وئشا و ژەن و زارۋلئىشا پىسەو

ھاموھ لاتىپوھ ئىراقى سەرئەژمار كرىي و دما تەر ئەژناسنامەشا درىاپەنە و ھەورامان و دەگاو گولپىنە درئەشادا بە ژىوايشا.

ھەرورەنە پىرىي زۆرش ئارد پەي ئەلەپەشەي، مەيكە و ئازىزى كورش و عەينا و ئەمنە و قەتەئى كىناچىچش ھەر دەگاو گولپىنە ژىوئىي، ئازىز ئازەلدارىي كەرىي و مەيكەيچ دەخلى و دان و كشت و كيار، زەمىكىچش يۆشا ئاسنگەر يى و دۆيچشا دەخلى و دان و ئازەلدارىي كەرىي.

ھەلاوھ ژەنەو مەيكەي كورىچش سەرو لەمىوھ لوا و كورپوھ شۆتەوھرش جىئاست كە نامئىش ئەمىن يى، دماي مەردەي ھەلاوئى ژەنئىش مەيكە ژەنئوھ تەرەي گولپىيەش مارە كەردە كە نامئىش عەينا يى و كىناچى ئەھمەدو مەجەي يى، چادىچى يەرى كورىش بىنى نامئىشا زاير و تارى و عارف يى.

مەيكە كورو ئەلەپەشەي چەنيو ئانەي كە كشت و كيارش يى، ئازەلدارىچ كەرىي و جۆتئى گاوئى ھىتكەرىي و دوى ھەسەرىي و دوى مانگوىي داشتى و سى چل سەرى مەي و بزىچش بىنى، ئەر ھەرمانئوھ دەگايچ ھوركەوتى شانەش دىوھەر، چا و ھەختەنە كە ژەنە دووھەمەكئىش ئاردە، ئەلەپەشەي تانەش تەمام پىر بىەيى و وئىچش سەروكارىي درووسكەردەي مزگىپوھ تازەي كەرىي كە خەلكو دەگاو گولپى بە ھامكارى شىخ سادەقى درووسش كەرىي، مەيكە ھىسابدارىي مزگىيە كەي و ھەرمانكەر پىندا كەردەيش گىرتەيى گەردەنو وئىش، جار جار تووشو دەمە قرەي و ھەراي يى چەنيو خەلكى و ئوسادىوار و كرئىكارەكا، دماي عەسرو روپوھ سەيەو تەفە زلەكى چايەخانە كەو شىخ مەھمەدەينە خجلىي زەر دى بە ھەرمانكەرا مزگىيە كەي و ھەرمان كەرىي تەرىچ گىرۆ

پەي سەوای دارەراو مزگىيە كەي كەرا، دارەرا كە ئۆسا كارتۆپە و دوئى كرىكارىش وەسەيىنى، دوئى كرىكارىش ئىزنى دى و واتش: ئى يەرەما وەسەيى، دوو كرىكارە كەي تەر دەسشا كەرد قەرەق و واتشا: چى ئىمەت نەنiamپىرە و ئادىت نىپىرە؟

ئەلەپەشەيچ چەولاولو سەيەو ديوارە كەو يانەو ئۆسا قادرىنە سەرو تەوونى زلىو نىشتەبىرە و دارجگەرە درىژە كەش دەمشۆ بى و گۆشش گىرتەبى ئەو ھەرمانكەرە كا و ئاگاش چەنەبى ئا دووہشا گەرەكشانە گىچەلىو گىلنا بە مەيكەي كورىش، لوا دالغەرە و وىرو ئا سەردەماشە كەوتۆ كە دەگو بەلەبزانى و دەورو پاوہشارىنە سەركارو جافرسانى بى ھەرىپاسە سەردەمو سەركارىە كەيش دەگو عەنەبىنە، ئاماو ھەرو چەماش چەنى تەفەنگە كەيش كەرى شانەش و سەرو ئەسپە كەيشۆ خورى ملو ئا كەسارە كە لاسارى كەرىنى يام نىيازىو خراپشا بى ھەرانو ھەرو يۆ جە دەگانىنە كاو، چا ياكەنە چىد جارى دزىش يام راوہ نىبىنى يام گىرتىبىنىش و تەمىش كەردىبىنى، ئا وىرەو ھەرىپاشە بەراورد كەردى چەنىو ھەزەو پىرى و بىدەسەلاتى ئا ھەختىشە و ھورئىست لوا ھەرو و وىش ياونانە جە باسە كەي و پەشتىوانى قسە كى مەيكەي كورىش كەردش و ھەرمانكەرە نارازىە كىچ بە نابەدلى دوورى كەوتىوہ.

كە قەرەبالغىە كەو دەورىش نەمەن ئەلەپەشە مەيكەي كورپش چرىش لاو وىش و واتش: كورم ئىنە چ ھەرمانىوہنە تو دەست دىنەنە، چى مەلى لاو ھەرمان و كەسابە تو وىتۆ؟ ھەختو وىش سالارى پەي قىخايەتى دەگايە كا گولپى و سەرگەتى دەگو ھانە گەرملەيۆ كىاستى ئىگە و منىچ پەوچى رازى بىا بەي، واتم بەش فرسەتت پەي ھورگنۆ پىگەرە بىبە ساحىبە ملك و جە تەفەنگىچىەتى و ئازەلدارى و ھەلاخدارى نەجات

بۆ، نەزنام مەى دەگاۋ گولپى بىبە سەرپەرشتو مزگى و ئى ھەرمانا كەرى، كورم سرووشتو ژىۋاى پاسەن ھەمىشە كەسە دلپاكە كى رەنج مڭا و كەسە فىلپازە كىچ بەرو رەنجه كەيشا چناۋە و دمايى بە منەتو بەششا مڭاۋە، گىرە ۋەرو ۋىتەرە پەرسى و واچى: ئەى تاتە گيان تۆ ۋىت چى نەبىبەى بە ساحىبە ملىك؟

حەقو ۋىتا ئا پەرسىمە ۋەنە پەرسى، من تازە پىر بىبەنا و ھەرچىچ ۋىبەرد نەبۆ ئاخىش شۆنيرە ھوركىشى، ۋەلېم تۆ شوكر ھەللاى جوانەنى خەمى ۋىت بوەرە و تەمەنو ۋىت چى جۆرە ھەرمانانە بە ھەرزان مەۋرەشە بە خەللى، مەرامم چى قسا ئانە نيا واچوو خاسە و خزمەتو خەللى مەكەرە، ۋەلېم چەنيو خاسە كارىي و خزمەتەكەى ئەشۆم ھۆشو ۋىت و دمارۆ كلفەتچت بوەرى، من عومرى درېژم بەرد سەر بە تەفەنگچىتەى و سەردەسەبى و سەرلەشكرى چەنيو بەگزاڭەكا و دما تەرىچ بە سەركارى پەى ئادىشا و شىخ حىسامەدنى، ۋەرو ئانەى ھەر مەسلەھەتو خەللكىم لەيە كداۋە ۋەختى پىر بىا و پەكەم كەوتە مەنانىۋە ۋىم و گۆشىم، ئادىچى دماى ۋىشا ملىك و سەرۋەتشا جىئاست پەى زارۆللاشا، ئىتر تا ئىسەىچ پەىم مەعلووم نەبىبەن من خاسم كەردەن يام ئادى؟ ئى قسىمە پا مانى نىبەيا كە پەشىمان بوو جە ۋىبەردەىم و ئاۋاتى وازوو خراپە كارىم كەردى، ۋەلېم راسىيۋەن و رىشش گىرتەنا.

مەىكەىچ سەرەش ۋستەبىرە و ھەر بەللى كەرى پەى قسەكا تاتەىش ھەتا تەمامىا ئىنجا سەرەش بەرز كەردۆ و واتش: تاتە گيان قسەكەىت سەرو سەرەىم ۋەلېم ئىسە سەردەم فارىان و ئا سەردەمە نىا كە تۆ جوان بىنى و زەمىن چىرو پەىاتەنە لەرزى و جافرسان و سالار حاكىم ۋەللاتى

بىنى و ھەرچى ئادىشا واتى ھەر ئانەبى، ئىسە خەلك چەم و دەمش
 كرىناو و ئەشوم ئىمەيچ بزانى چەنى راو وئىما كەرميۆە دلى خەلكينە،
 من كە خجلو درووس كەردەى و سەرپەشتى ھەرمانەو ئى مزگيەينا خو
 ھەرمانە پەى ئىد و ئەوى مە كەروو ھەتا تۆ پەنەت گول بو، مزگى پەى
 خزمەتو خەلكو دە گاكى و پەى ياگى پاك و پوختەبى و شارەزا بىەى
 خەلكو دە گاكىما كەرميۆە، چنڭ سالى چىووەل ئى دە گا زلى بىجگە
 مەللا غەفوورى خۆندەوارپو ھەرش نەبى چەنە، ئەر يۆ قاقەزپو ھەش
 پەى ئامى ئەشيا گىلى و دەسو ئىد و ئەوئىش ماچ كەردى تا پەيشا وانپو ھە
 ھەلئىم كە چنڭ سالى چىووەل دەولەت مەكتەبش ئارد دلى دە گاكى و
 شىخە كىچ ھامكارىشا كەرد جە كەردەيۆ مەكتەبە كەينە، دماى چنڭ
 سالىو ھە چارپو ھە ئىسە زارپولئى دە گاكى و ناوچە كەيچ فرىشا خۆندەوارپى
 و چەم و دەمى فرەتەرشا كەردەنۆ، منىچ چى ويارەنە ئىنەم پەنە كرپو
 چىش نە كەروو؟

ئەلەپشە سەرىو ھەش وادا و واتش: مادام پاسەن رۆلە كەيفو وئىتا و
 چىش بە خاس مزانى ئانەى كەرە، من بە ئەرکو سەروشانەو وئىم زانام ئا
 راسىتە وىر وزووە.

ماوى چاوو ھەل عەيناو ژەنەو دوو ھەمەو مەيكەى ھەفاتش كەردەبى و
 ھەرى كورپى وردئىش جىئاستىبىنى، مەيكە كورپو ئەلەپشەى بىژەن بى و
 ھەرو دوى ژەنايچ زارپولئىش ملو بىنى و دوو كىناچە كىش ھەنىفە و
 خەجى شووشا كەردەبى و كەرىمى كورپىش ژەنىش ئاردىبى و يانەو
 وئىشانە بىنى.

ئەلەپەشە خەفەت وەرى پەى حالو مەىكەى كورپىش و تاوہو ئاڧىنە وىرىش لاو وئىشۆ نەمەنەبى، پەوچى داواشكەردە ئەو مەىكەى كورپىش چەم گىلنۆ ژنپوہ عالە بارۆوہ و با چانەى زىاتەر وئىش و يانەكەش بى كەيوانوئى نەبا و زارۆلە كىچش سەرگەردانى نەبا.

دمای ماوئپوہ مەىكە كورپو ئەلەپەشەى هىجىبى ئايشى كناچى مەللا غەفوورىش كەرد و مەللا غەفوورىچ رازىبى بى و ئاردهش سەرو يانەى، هەرچند سەنەشا فرەش فەرق بى و ئايشى زارۆتەرە بى وەلپىم مەىكە پىاپوہ سەروئى و ئارام بى و ئايشىچ ژىرانە يانەدارىش كەرد پەى مەىكەى و چەمدارى زارۆلە كاش كەرد و زلئىش كەردى و دمای گوزەرنای عومرئپوہ چاڧىچى چوار كناچى و يەرى كورپىش بى.

وہختى ئەلەپەشە پىرىبى زۆر پەيئارد ئىتر وئىش نەتاوئى سوارو ئەسپ و ھەسەرى بۆ و بە تەنبا گىلۆ ياگەرە و دلچىش راش نەڧى يانەنە بنىشۆرە، چوون وئىش قەوم دۆسبى ھەزكەرى سەرداى قەوم و خوئىشىش كەرۆ و پىرىبى نەبۆ بايسو پىرچناى پەيوەندىش چەنيو قەوم و دۆس و ئاشناباش، جار جار كە سووہو سەرداى قەوم و خوئىشى دى سەرەش، ياسىنى كناچەزاش كە كورپو دووہمو قەتحن كناچىش بى، ھەرىپوہ زلى بە ھازش بى ئارىش و بابا ئەلەيش سوار كەرى و وئىچش ھەوسارو ھەرەكەى گىرى و گنى وەلئىش، فرەو وەختى ياسىن باسو قۆمىياہ كا ژىواى پەرسى ئەو بابايش و ئاڧىچ ورد ورد باسو كاروانچىەتى سەردەمو جوانىش و باسو جەنگەكاش و باسو سەفەر و سەردايەكاش پەى باسكەرى، ئىتر سەرو داواو ئەلەپەشەى جارى پەى دەگو بيارى و سەرداى تايفەو ئۆسايا و ئۆسا ھەمەرەھىمى ھەسوورەيش و لالۆ عەودوللاو سوڧى ھەسەنى كە لالۆزى و مەتىەزى يۆترىنى بىنى، جارى

پەي دەگاو خارگىلانئى و سەرداي نەھىيەي كىناچىش، جارى پەي دەگاو كۆلكنى پەي لاو ئامىنى ژەنىش، جارى پەي دەگاو ئەھمەد ئاواي پەي لاو مەھىيەدىنى و سەئىدى و ھامىدى وائەزايىش و ھەواپەرساي كىناچە وائەزايەكاش كە گرد دەگاو دزلىئىنە شووشا كەردەي و بۆنە و پىرى و ئىش و وزيايرەي مەرزەكاوہ ئەلەپەشە نەتاوئى ئامۆشۆشا كەرۆ، جارى پەي دەگاو گەچىنەي و سەرداي ھەنئى كورەزىش و ھاجى مەھىيەدىنى و قەوما خىلو ھاجىە سوورەي و چاچۆ ھەوايوە ئامىنى و فاتئى كىناچىش و كەيلەي و سەئەي برازاياش و يەرە كىناچە كەو يارەي براياش زانى كە گرد دەگاو ھانەگەرملەينە بىنى و ئەلەپەشە ھەم بۆنە و پىرى و ھەم بۆنە و سەختگىرىي مەرزەكاوہ نەتاوئى سەرشا بۆ، جارى پەي دەگاو ئاواي رۆسەم بەگى پەي لاو ھەمەمىن بەگو ھەباس بەگى كە بۆنە و بەگايەتتە كەيشۆ ساھىبە ملىك بى و بۆنە و پەيوەندىي وەشيشۆ چەنيو ئەلەپەشەي ملىك و باخ و زەمىن و زارەكەو ھانەژەنانىش دا بىش دەسو مەيكە كورو ئەلەپەشەيو و مەيكەيچ چەنيو كلفەتە كەيش بە زەرىفىي سەمەر و ملىكە كەيش پەي ئارپوہ كو و زەمىنە كاش پەي دى بە ئىجارە و نىمە كارىي و كاسپىشا پۆوہ كەرى ھەم پەي و ئىش و ھەم پەي ھەمەمىن بەگىچ.

بۆنە و ئا سەرداياشۆ ماوہو يەرى چوار سالا پىرىش بە سىلامەتتى گوزەرنا و مەنو، وەلىم رۆ بە رۆ پىر بى و لوى سالىو، وەختى پىرىي تەمام زۆر پەي ئارد ئىتر ھازەو ئامۆشۆي و سەرداي قەوماش نەمەنە، شەوئىنە وەختو وتىنە عارفى كورەزاش كە كورو مەيكەي كورپىش بى و زانى قورئان وانو لوى لاش و سوورەتەو ياسىنى وانى ملشەرە ئىجا وەرمش گنى پۆرە، ئەگەر شەوئىوہ عارف دىر لوى ئەلەپەشە و ئىش زىپرە وەر و

بەرەو ھۆدەكەيش و چرى ئەو مەيكەى كورپىش و واچى: مەيكە گيان
 واچە بە عارە گيانى بى ياسىنە كىم بوانۆ با وەرمم گنۆ پۆرە.

وەرۇ ئانەى خدېش دېيى قورئانەكەى و بى ئادى وەرمش نە گنى پۆرە،
 رۆى چانە بى عارفى كورەزاش نەبى يانەنە، رويۆە كە عارف يانەنە نەبى
 و بابا ئەلەيچ داواو عارفى و ياسىن وانائى كەرى، **عېزەتى** كورەزاش
 كىتېبىوہ وەنگەيش گىرت دەسشۆ و لوا لاو سەرەو بابا ئەلەيشەنە
 نىشترە و وەرۇ وئىشەرە دەسش پەنە كەرد گوايا بابايش خلائنۆ تا
 وەرمش گنۆ پۆرە، بابايش زانا پەنە و واتش: گومبە ترە، ئانە كىتېبو
 وەنگەيا دەستۆ.

سالەو ۱۹۵۹ ى عىسايىنە ئەلەپەشە نەوہش كەوت و نازارى
 كەيوانوەيچش تەمام پىرە بىيى و ھەردووى خزمەتى تايبەشا گەرەك
 بى، ئەلەپەشە وئىش يانەكەو وئىشەنە كە تەموو يانەو مەيكەى كورپىشۆ
 بى مەنۆ و عېزەت كورۇ مەيكەى كورپىش كە كورە گەرەو ئايشى بى
 تەيكەن كرىا پەى خزمەتكەردەى بابا ئەلەيش و واردەش پەى بەرى و
 وەختو بەر و يانەينە دەسش گىرى و فرەو وەختىچ لاشۆ مەنپۆە.

نازارى كەيوانوەو ئەلەپەشەيچشا بەردە سەر پەى يانەو مەيكەى
 كورپىش و ياگىوہ ئەلاحدېش پەى تەيكەنە كرىا و كىناچە كى وئىش: عەينا
 و ئەمنە و قەتحى زوو زوو سەرش دىنى و كور و كىناچەكەو مەيكەى
 كورپىش دەمشۆ بىنى و خزمەتش كەرىنى، وەلېم ماوى وەلى
 مەرگىشەنە وىناى چەماش نەمەن و كەساسە كەوتە، پا وەساسەتۆ
 كىناچىوہ قەتحى كىناچىش كە نامىش مریەمە بى تەيكەنەشا كەردە پەى
 خزمەتو ماما نازارىش تا وەختى مەرەدە فرەتەر ئادە دەمشۆ بى.

ئامىنى كەيوانوھو يەرەمەو ئەلەپشەيچ ھەر دەگو كۆلكنى مەنئىيەو و تا وەختى ئەلەپشە ھازەو ئاما و لوایش بى جار جار سەرش دى، وەلئىم چا دمايىقۇ كە ھازەو ھىچىش نەمەنە برىزە جە يۆتىنى.

دماي گوزەرنای ۸۴ ساللا تەمەنى پەر ھەوراز و نشيوى ئەلەپشە سەرش نياوھ و دنياۋە بەرشى و مەرد، ئا رووھ ئەلەپشە دنياۋە بەرشى روئوھ سەرد بى و شەوھ كىش وەرئوھ كەمە وارئىي، ئانە يوھم وەرەوھو زمسانو ئا سائىھىي، خەلكو دەگو گوئىي و جوانە ھەرمان كەرە كىش زيارە تالانو دەگو گوئىي نۆقرە گاشا پەي ھوركەند، **مەللا محەمد كورو مەللا غەفوورى** كە مەللاو دەگو گوئىي بى چەنيو نما وانا دەگای گرد پىوھ نماشا سەرؤ وانا و **شىخ حەكىم** كورو شىخ سادەقى بە دەفئوھ زلؤ و بە دەف دايوھنەي كەوت وەلى جەنازە كەيش و خەلكو دەگايچ شۆنىشەرە و كور و كورەزى و كناچەزىكىچش بە دلى تەنگۆ كەوتى شۆنەو جەنازە كەيش و بەردشا ئەسپەردەو خاكىشا كەرد.

دووھم رۆ پەرسەو ئەلەپشەينە مانگاوتوھ يانەو مەيكەي كوريش وەرگى پەلامارەدا و زەخمىنەش كەردە، كە گاوكى بە زەخمىنى وئىش كەردؤ دەگارە، مەيكە دەسوورشدا گاوكىشا سەرە برىھ و بەخشاشؤ ملو يانە ھەزارا دەگايرە.

ئهژناسنای نویسای و گرنگته رینو بهر ویره کاش

که نامیش: ئیبراهیم مهیکه علی.

که ئهذابیه و ساله و: ۱۹۶۷ ی عیسایین، ده گاو گوئی - ناحیه و بیاری.

که کله تدارا و جه یه ری ئه ذایا چوار کناچی و چوار کوریش هه نی.

که بروانامه ی زانشتی و به کالوریوسش هه ن جه زانشته ئیسلامیه کانه و زانشتگاو سنه یچه نه وه نکارو ماسته ری بیه ن جه گلیرگه ئه ژناسی (کۆمه ئناسی) نه.

که عومرئوه ن سه رقائو ئه وه وانای و نویسته یین وارو ویری ئیسلامینه، ئیسه یچ مژولو په یجۆری و نویسته یین واری ئه ده بی و فره هه نگی و هزری ئاینینه.

گرنگ ته رین بهر ویره چاپ کریایه کیش

نویسته ی

که شورای ئیسلامی و سه رنجیک له دیموکراتیه ت.

که ئازادی سیاسی و به رهه م و ئاکامه کانی.

که کۆمه لگه ی کورده واری ئاوریک له رابوردوو پامانیک له ئیسته و داها توو.

که زه رده شت و زه رده شتییه ت.

که جه وه هری ئاین (کۆمه لیک به رهه م پیکه وه).

که مژانیک له ته مه ن.

که هۆشیاری هه لبژاردن.

که له ئاکاری باوه رداران.

که گوندی گوئپ ناساندن و سه ره داوئکی میژوو بی.

که ئه له په شه ناوئیک له میژوو دا.

- كھ رۆمانو (مەولە) ى.
- كھ رۆمانو گىجاوہو ژىواى.
- كھ رۆمانو گىژاوى ژيان.
- كھ رۆمانو (ئەلەپەشە) ى.

ھورگىلناى

- كھ نوى كوردنەوہى بىرى ئىسلامىي.
- كھ جارنامەى ئىسلامىي بۆ مافەكانى مرؤف.
- كھ پوكاندنەوہى سەرچاوہكانى توندوتىژىي و تۆقاندن.
- كھ بەرەو بنەماگەلىكى تازە و ھاوچەرخ بۆ فىقھى ئىسلامىي - دووى بەرگى.
- كھ ئايىن و دەولەت جىبەجىكردنى شەرىعەت.
- كھ ئىران و ئىخوانولمىسلمىن خالەكانى ھاو ھەئوئىستىي و ھۆكارەكانى جىاوازىي.
- كھ بەسەرھات و چىرۆكى پىغەمبەران.
- چىند بەر وىرئوہىچش ھەنى كە ھەتا ئىسە چاپى و ۋەلاوى نە كرىئىوہ.